



BABEL

Sarah
PERRY

Virtual-projection

SARPELE

DIN ESSEX

NEMIRA

SARAH PERRY s-a născut în Essex, în 1979. A avut rezidențe literare la Gladstone's Library și UNESCO World City of Literature Writer în Praga. Prima ei carte, *After Me Comes the Flood*, a fost nominalizată la Guardian First Book Award și Folio Prize și a câștigat East Anglian Book of the Year în 2014. Cel mai recent roman, *Șarpele din Essex*, a ajuns bestseller și a câștigat numeroase premii. Cărțile ei au fost traduse în 15 limbi și colaborează frecvent cu BBC, RTE1 sau scrie cronică literară pentru *The Guardian* sau *Financial Times*. Locuiește la Norwich.

SARAH PERRY

ȘARPELE DIN ESSEX

Original: *The Essex Serpent* (2016)

Traducere din limba engleză:
IOANA VĂCĂRESCU



virtual-project.eu



NEMIRA



— 2018 —

Lui Stephen Crowe

„De vei insista să-ți explic de ce l-am iubit,
nu-ți voi putea spune decât atât: pentru că el
era el, iar eu eram eu.”

MICHEL DE MONTAIGNE, *Despre prietenie*

Ajunul Anului Nou

Un bărbat tânăr merge pe malul râului Blackwater, sub lumina rece a lunii pline. Și-a petrecut ultimele ore ale anului bând pahar după pahar, până când ochii au început să-l usture și stomacul i s-a revoltat, iar el a hotărât că nu mai suportă agitația și luminile puternice.

— Am să cobor un pic lângă apă, a spus sărutând obrazul persoanei aflate lângă el. Mă întorc înainte să bată clopotele de miezul nopții.

Acum privește spre est, în direcția în care se schimbă marea, spre estuarul monoton și întunecat, spre pescărușii alburii ce strălucesc deasupra valurilor.

E frig și bărbatul ar trebui să fie pătruns de ger până la os, însă e plin-ochi de bere și are pe el o haină groasă. Gulerul îl zgârie un pic la ceafă – se simte amețit și încorsetat, are gura teribil de uscată. „Ia să fac o baie”, își spune el, „sigur o să mă mai dezmoștească”. Și, coborând de pe cărare, stă singur pe țărm, unde, adânc îngropate în noroiul întunecat, toate micile pâraie așteaptă marea. „Aș bea o cupă de bunăvoință”, fredonează el cu vocea-i dulce de tenor, iar apoi izbucnește în râs și cineva îi răspunde tot cu un hohot.

Își desface nasturii de la haină și o ține deschisă, însă nu e suficient: vrea să simtă bătaia aspră a vântului răcorindu-i pielea fierbinte. Se apropie de apă și scoate limba, ca pentru a gusta aerul sălcu. „Da... Ia să fac o baie”, își spune iarăși, aruncând haina pe pământul mlăștinos.

În definitiv, n-ar fi prima oară, o mai făcuse și când era copil, și nu singur: curajoasa nebunie a unei băi în miez de noapte, atunci când vechiul an scoate ultimul suspin în brațele anului nou. Apa e joasă, vântul s-a mai potolit, iar Blackwaterul nu-l înspăimântă: dacă i-ar da cineva un pahar, el s-ar

pune pe treabă și ar fi în stare să-l bea până la fund, sărat cum e, cu scoici și stridii cu tot.

Însă ceva se schimbă la maree sau poate că se schimbă vântul: suprafața estuarului tresaltă, pare că pulsează și zvâcnește (bărbatul face un pas în față), apoi rămâne netedă și nemișcată; câteva clipe mai târziu, apare iarăși o zvâcnire, ca și cum apa ar fi tresărit sub o atingere. Se apropie și mai mult, încă nu-i e frică; pescărușii se ridică unul câte unul, iar cel din urmă scoate un țipăt de groază.

Iarna îl lovește dur în ceafă. Simte cum frigul îi pătrunde prin cămașă, până la os. Veselia venită odată cu băutura a dispărut, iar el rămâne nesigur în întuneric. Își caută paltonul, dar luna se ascunde în nori și el este orb. Respiră greu, aerul pare înțesat cu mici ace de gămălie. Aluviunile de la picioarele lui tresaltă, dintr-odată, îmbibate cu apă, ca și cum ceva din larg ar fi împins apa spre mal. „Nu-i nimic acolo, nu-i nimic”, își spune el, încercând să-și insufle curaj, dar se întâmplă din nou: un straniu moment de nemișcare, în care are impresia că se uită la o fotografie, urmat de o mișcare nestăpânită, inegală, ce nu poate fi provocată doar de influența lunii asupra mării. I se pare că vede – de fapt, *e sigur* că vede – mișcarea lentă a unei siluete uriașe, o siluetă gârbovită, acoperită cu solzi aspri care se suprapun; apoi dispare.

În întunericul ce-l înconjoară, i se face teamă. E ceva acolo, simte, e ceva ce așteaptă – implacabil, monstruos, născut în apă. Stă cu ochii pe el. A dormit până acum în penumbră și s-a trezit, în cele din urmă. Își imaginează ființa aceea luând valurile în piept, adulmecând cu lăcomie aerul. E cuprins de groază – inima îi stă în loc –, simte că într-o clipă a fost pus sub acuzare, condamnat și i-a fost pronunțată sentința: ah, ce păcătos fusese! Ce sâmbure negru se afla în miezul ființei lui! Se simte pustiit, golit de orice urmă de bunătate – nu poate aduce niciun argument în apărarea lui. Se uită iar pe întinderea Blackwaterului și vede iar ceva ce tulbură suprafața și apoi dispare – da, s-a aflat acolo în tot

timpul acesta, așteptând, iar acum, în sfârșit, i-a dat de urmă. Simte o liniște stranie: până la urmă, trebuie să se facă dreptate, iar el pledează cu bucurie „vinovat”. Se bucură doar de remușcări, nu de răscumpărarea păcatelor, și asta și merită.

Însă vântul a început să bată sus, în văzduh, trăgând norii ce acopereau luna, care își arată chipul. Lumina e slabă, nu încapă îndoială, dar îl liniștește — și iată-i și haina, la niciun yard^[1] distanță, murdară de noroi pe mâneci. Pescărușii se întorc pe suprafața apei, iar tânărul se simte de-a dreptul absurd. De pe cărarea de deasupra răsună hohote de râs: o fată și iubitul ei, îmbrăcați festiv. Bărbatul flutură mâna spre ei și strigă:

— Sunt aici! Sunt aici!

„Și chiar sunt aici”, își spune el. Aici, în mlaștina de pe malul râului, pe care o cunoaște mai bine decât își știe propria casă, cu marea ce se schimbă încet și neavând de ce să se teamă. „Ceva monstruos!” se gândește el, râzând de el însuși, luându-se peste picior: ca și cum ar fi existat în apele acelea altceva decât hering și de macrou!

Nu era nimic de temut în Blackwater, dar nici nu avea de ce să se căiască: avusese doar un moment de confuzie în întunericul de nepătruns și băuse prea mult. Apa îi iese în întâmpinare, ținându-i companie ca odinioară; ca pentru a-și dovedi că nu e niciun pericol, bărbatul se apropie, își udă bocancii, întinde brațele:

— Iată-mă! strigă el și toți pescărușii îi răspund.

„Doar o baie scurtă”, își spune, „de dragul vremurilor de altădată^[2]” și, râzând, își scoate cămașa.

Limba pendulei marchează trecerea de la un an la altul, iar deasupra adâncurilor domnește întunericul.

I
Vești stranii din Essex

•V•P•

Ianuarie

Era ora unu, într-o zi mohorâtă, iar la Observatorul din Greenwich căzuse bila ce marchează trecerea timpului. Pe primul meridian se așternuse un strat de polei, iar pe funiile de ancorare ale barjelor late de pe Tamisa cea aglomerată era gheață. Căpitanii notau ora și nivelul mării, ca apoi să-și așeze velele cărămizii pe direcția vântului dinspre nord-est. Un transport de fier se îndrepta spre topitoria de la Whitechapel, unde clopotele băteau de parcă s-ar fi sfârșit timpul. Tot timpul era moneda cu care plăteau cei izolați în spatele zidurilor închisorii Newgate; timpul era irosit de filosofi în cafenele și pe Strand; era pierdut de cei care își doreau ca trecutul să devină prezent și era urât de cei care își doreau ca prezentul să devină trecut cât mai repede. Clopotele de la St Clement's băteau a portocale și lămâi^[3], iar clopotul discordiei^[4] de la Westminster bătea mut.

La Royal Exchange timpul însemna bani, bărbații își petreceau acolo după-amiaza, temperându-și speranțele de a face marea cu sarea, iar în birourile Holborn Bars roțițele zimțate, cu dinții lungi, ale unui ceas-etalon au provocat o suprasarcină electrică ce a făcut să pornească zecile de ceasuri-satelit, ce au început să sune. Toți funcționarii și-au ridicat privirile din catastifele lor, au oftat și apoi s-au întors la muncă. La Charing Cross Road, timpul își dădea la schimb caleașca pe autobuze și taxiuri ce înaintau ca o flotă grăbită, iar în saloanele de spital de la Barts și de la Royal Borough durerea transforma minutele în ore. În capela Wesley se cânta *Nisipul timpului se scurge*, oamenii chiar sperând să se scurgă mai repede, iar ceva mai departe, gheața se topea pe mormintele din Bunhill Fields.

În Lincoln's Inn și Middle Temple avocații își priveau calendarele și vedeau cum expiră termenele

de depunere; în încăperile din Camden și din Woolwich timpul era crud cu iubii care se întrebau cum se făcuse atât de târziu așa de repede, iar la momentul respectiv avea să fie blând cu suferințele lor. Pe toată întinderea orașului, în casele elegante și în blocurile de locuințe sociale, în înalta societate și în cercurile îndoielnice ale ei, ca și în clasa de mijloc, timpul trecea și era irosit, era lungit până la epuizare și pierdut cu dorințe. Iar în tot răstimpul acesta, din cer cădea o ploaie rece ca gheața.

La Euston Square și la Paddington, stațiile de metrou își primeau pasagerii, care năvăleau înăuntru asemenea unei materii prime ce cobora spre a fi măcinată, procesată și turnată în șabloane. Într-un vagon de metrou ce mergea spre vest, sub lumina intermitentă se vedea un *The Times* care nu aducea nicio veste bună, iar pe culoar s-au vărsat fructe stricate dintr-o pungă. Din paltoane ieșea un iz de ploaie și, printre pasageri, ascuns în spatele gulerului ridicat, doctorul Luke Garrett recita părțile inimii umane.

— Ventriculul stâng, ventriculul drept, vena cavă superioară, spunea el, numărându-le pe degete și sperând că litania aceea avea să potolească bătăile neliniștite ale propriei inimi.

Bărbatul de lângă el l-a privit năuc și, ridicând din umeri, s-a întors cu spatele.

— Atriul stâng, atriul drept, a continuat Garrett în șoaptă.

Era obișnuit să fie privit cu atenție și cu mirare de către străini, dar nu vedea de ce s-ar fi dat peste cap să le intre în grații. I se spunea Drăcușorul, pentru că rareori ajungea mai sus de umerii celorlalți bărbați și avea un mers săltat, care dădea senzația că ar fi putut să sară oricând, brusc, pe un pervaz. Se vedea clar, chiar și prin haina groasă de iarnă, un soi de agitație nestăpânită ce-i făcea mâinile și picioarele să tresalte, iar sprâncenele îi erau încruntate, ca și cum de-abia ar fi putut stăpâni întinderea și ferocitatea propriului intelect. Avea un breton lung, negru, ce semăna cu marginea aripilor

unui corb; sub acesta, ochii îi erau întunecați. Avea treizeci și doi de ani și era un chirurg mânat de o minte înfometată și revoltată.

Luminile s-au întrerupt și apoi s-au reaprins, iar Garrett se apropia de destinație. Avea mai puțin de o oră la dispoziție ca să ajungă la înmormântarea unui pacient. Nu exista în lumea întreagă un om care să fi purtat haine de doliu cu inima mai ușoară. Michael Seaborne murise în urmă cu șase zile, răpus de un cancer la esofag, și suportase durerile epuizante ale bolii și atenția doctorului cu aceeași doză de dezinteres. Acum, gândurile lui Garrett nu se îndreptau spre mort, ci mai curând spre văduva lui, care (s-a gândit doctorul zâmbind) în clipa aceea își peria, poate, părul dezordonat sau descoperea că rochia neagră cea bună avea un nasture lipsă.

Suferința prin care trecea Cora Seaborne era una dintre cele mai ciudate dureri cărora le fusese martor vreodată – pe de altă parte, își dăduse seama încă de la prima vizită în Foulis Street că era ceva în neregulă. Atmosfera care domnea în încăperile acelea cu tavanul înalt era una de angoasă de mult instalată, ce nu părea să aibă nimic de-a face cu boala. La vremea aceea, pacientul se simțea încă destul de bine, cu toate că începuse să poarte o cravată ce-i servea și drept bandaj. Acea cravată era întotdeauna din mătase, întotdeauna deschisă la culoare și adesea un pic pătată. Fiind vorba despre un bărbat atât de îngrijit și de cusurgiu, era imposibil să-ți imaginezi că nu observa, iar Luke îl bănuia că voia să-și facă musafirii să se simtă prost. Seaborne reușea să pară înalt pentru că era teribil de slab și vorbea atât de încet, încât trebuia să te apropii mult de el ca să-l auzi. Avea o voce ușor şuierată. Era politicos, iar pielea de sub unghii îi era albastră. Suportase cu mult calm prima consultație și refuzase să fie supus vreunei operații.

— Am de gând să plec de pe lumea aceasta așa cum am venit, îi spusese el, bătând ușor cu mâna pe cravata din mătase. Fără cicatrici.

— Dar nu e nevoie să îndurați atâta durere! îi spusese Luke, oferindu-i o consolare nesolicitată.

— Să îndur! exclamase Seaborne, în mod evident amuzat de idee. Sunt sigur că va fi o experiență din care voi avea de învățat.

Apoi adăugase, ca și cum un gând l-ar fi urmat în mod logic pe celălalt:

— Spuneți-mi, ați cunoscut-o pe soția mea?

Garrett își amintea adeseori prima întâlnire cu Cora Seaborne, deși adevărul era că amintirea aceea nu era de încredere, fiind transformată de toate întâmplările ce avuseseră loc între timp. Apăruse chiar în momentul acela, ca și cum prezența i-ar fi fost invocată, și se oprise în prag, privindu-și de acolo musafirul. Apoi traversase încăperea, se aplecase să-și sărute soțul pe frunte și, stând în spatele fotoliului acestuia, întinsese mâna spre doctor.

— Am înțeles de la Charles Ambrose că nu există doctor mai bun. Mi-a dat să citesc articolul dumneavoastră despre viața lui Ignaz Semmelweis – dacă mânuiți bisturiul cu la fel de multă pricepere cum scrieți, vom trăi cu toții la nesfârșit.

Complimentul ei ușor ironic se dovedise irezistibil, iar Garrett nu se putuse abține să nu râdă, făcând și o plecăciune. Femeia avea o voce adâncă, dar nu chiar molcomă, iar doctorul a crezut la început că avea accentul nomad al oamenilor care nu au locuit niciodată prea mult timp într-o singură țară, însă nu era vorba despre asta. Avea doar un mic defect de vorbire, pe care îl ascundea zăbovind mai mult asupra unor anumite consoane. Era îmbrăcată în cenușiu, haine cu o croială simplă, dar materialul fustei strălucea ca un gât de porumbel. Era înaltă, însă fără a fi și slabă; ochii îi erau și ei cenușii.

În lunile care urmaseră, Garrett începuse să înțeleagă câte puțin neliniștea ce plutea în aerul din Foulis Street, alături de mirosul lemnului de santal și cel de iod. Michael Seaborne, chiar și chinuit de cele mai înfiorătoare dureri, exercita o influență malignă ce nu avea însă nimic de-a face cu

obișnuita putere pe care invalizii o au asupra celor din jur. Soția lui era atât de pregătită cu comprese răcoroase și cu vin bun, atât de dispusă să învețe cum alunecă un ac în venă, încât părea că învățase pe dinafară, până la ultima virgulă, un manual despre îndatoririle soțiilor credincioase față de bărbații lor. Însă Garrett nu văzuse niciodată între Cora și soțul ei ceva ce să fi semănat măcar cu un gest afectuos. Câteodată o bănuia chiar c-ar fi dorit ca plâpânda flacăra a vieții soțului ei să se stingă mai repede – se temea uneori c-o să-l tragă la o parte în timp ce el pregătea o seringă și să-i spună „Dați-i mai mult – dați-i un pic mai mult”. Dacă se apleca să sărute fruntea sfântului istovit, pe pernă, o făcea cu mare grijă, ca și cum s-ar fi temut ca el să nu se ridice și s-o ciupească de nas, cu un gest disprețuitor. Angajau asistente care să-i dreneze și să-i panseze rănilor, care să aibă grijă ca așternuturile să fie mereu curate, însă rareori rămâneau o săptămână întreagă. Ultima dintre ele (o fetișcană tare credincioasă, din Belgia), trecând pe lângă Luke pe coridor, șoptise „*Il est comme un diable!*”¹⁵¹ și îi arătase încheietura, cu toate că nu se vedea nimic pe ea. Doar câinele, care nu avea nume – loial, păduchios, întotdeauna aproape de patul bolnavului –, nu se temea de stăpân sau, cel puțin, se obișnuise cu el.

În timp, Luke Garrett ajunsese să-i cunoască pe Francis, fiul taciturn, cu părul negru, al familiei Seaborne, și pe Martha, dădaca băiatului, care avea obiceiul s-o țină pe Cora pe după mijloc, un gest posesiv care doctorului îi displăcea. O evaluare superficială a stării pacientului era rapid bifată (în fond, ce se mai putea face?), iar Luke era chemat în altă încăpere, să studieze un dinte fosilizat pe care îl primise Cora prin poștă sau pentru a fi interogat pe larg în legătură cu ambițiile sale de a avansa tehnica folosită în chirurgia cardiacă. A încercat s-o hipnotizeze, explicându-i că pe vremuri hipnoza fusese folosită în timpul războiului pentru a ușura amputarea brațelor. Jucau șah, iar meciurile se

încheiau de obicei când Cora constata, mâhnită, că oponentul ei o ataca pe toate fronturile. Luke și-a pus singur diagnosticul: era îndrăgostit și nu avea de gând să caute leacul.

Era în permanență conștient de faptul că în Cora exista un soi de energie adunată în timp, ce aștepta să fie eliberată. Avea impresia că atunci când Michael Seaborne își va găsi sfârșitul, cizmele Corei aveau să scoată scânteii pe asfalt. Iar sfârșitul bărbatului venise și Luke fusese de față când își dăduse ultima suflare, chinuită, zgomotoasă, ca și cum, în acea ultimă clipă, pacientul lăsase la o parte *ars moriendi*^[9], dorindu-și doar să mai trăiască un moment. Însă Cora rămăsese neschimbată, nu fusese nici sfâșiată de durere și nici ușurată: avusese vocea sugrumată la un moment dat, când îi spusese că și câinele murise, însă doctorul nu-și putuse da seama dacă îi venea să plângă sau să râdă. Odată ce semnase certificatul de deces și rămășițele lui Michael Seaborne se odihneau în altă parte, nu mai exista niciun motiv întemeiat ca Garrett să vină în Foulis Street. Însă în fiecare dimineață se trezea cu acest unic scop în gând, iar când ajungea la porțile de oțel își dădea seama că era așteptat.

Metroul a ajuns la Digul Tamisei și doctorul a pornit de-a lungul platformei, purtat de mulțime. S-a simțit în clipa aceea copleșit de un soi de suferință, însă nu era nici pentru Michael Seaborne, nici pentru văduva lui: ce-l tulbura cel mai tare era gândul că aceasta putea fi ultima sa întâlnire cu Cora, că avea s-o vadă pentru ultima oară, privind-o peste umăr, cu clopotele cimitirului pe fundal.

— Chiar și așa, a rostit el cu voce tare. Trebuie să fiu acolo, fie și numai ca să mă asigur că e bine închis coșciugul.

Dincolo de turnichetele metroului, gheața se topea pe trotuar, iar soarele alburii pornea spre apus.

Îmbrăcată așa cum o cerea ocazia, Cora Seaborne stătea în fața oglinzii. Perlele, ca niște picături, atârnavă la capătul firicelelor de aur din urechi. O

usturau lobii urechilor, fiindcă fusese nevoită să-și refacă găurile.

— Cât despre lacrimi, ar trebui ca astea să fie de ajuns.

Avea fața pudrată ca să pară palidă. Nu-i stătea deloc bine cu pălăria neagră, dar avea și voal, și un pământ de din pene negre, așa încât părea să exprime o cantitate respectabilă de durere. Nasturii de la mâneci, îmbrăcați în stofă, nu se închideau bine, iar între tivul mânecilor și marginea mănușilor se zărea o fâșiuță de piele albă. Gulerul rochiei cobora un pic mai jos decât i-ar fi plăcut ei, lăsându-i la vedere clavicula, pe care se întindea o cicatrice de lungimea degetului mare. Se potrivea perfect cu frunzele sidefii ale sfeșnicelor din argint ce se aflau de o parte și de alta a oglinzii; soțul ei îi înfipsea unul dintre ele în carne, ca și cum și-ar fi înfipt pecetea într-un vas cu ceară caldă. Cora se gândise să o acopere cu machiaj, însă, în cele din urmă, se atașase de cicatricea aceea și știa că în anumite cercuri era chiar invidiată, oamenii credeau că avusese acolo un tatuaj.

S-a întors cu fața spre încăpere, privind în jur. Orice musafir s-ar fi oprit nedumerit în ușă, văzând pe o parte patul înalt și moale, draperiile din damasc ale unei femei înstărite, iar pe partea cealaltă instrumentele unui cercetător. Colțul cel mai îndepărtat al încăperii era tapetat cu afișe botanice și cu hărți rupte din atlase, cu foi de hârtie pe care erau citate, scrise cu scrisul ei mare, numai majuscule (NU VISA NICIODATĂ CU MÂNA PE CÂRMĂ! NU TE ÎNTOARCE NICIODATĂ CU SPATELE SPRE BUSOLĂ!), pe polița de deasupra căminului vreo zece amoniți erau aranjați în funcție de dimensiune. Deasupra lor, într-o ramă aurită, Mary Anning și câinele ei priveau un fragment din piatra de la Lyme Regis. Erau toate ale ei acum – covorul, scaunele, paharul din cristal care încă mirosea a vin? Așa credea. Iar la gândul acela simțea un soi de despovărare miraculoasă, ca și cum ar fi fost eliberată de sub legile lui Newton și ar fi putut

porni, plutind, spre tavan. Senzația era sufocată de cerințele stricte ale decenței, însă Cora îi putea spune pe nume: nu era neapărat fericire, nici măcar mulțumire, ci ușurare. Era și suferință la mijloc, nu încăpea îndoială, și ea era recunoscătoare pentru asta, căci oricât de mult l-ar fi disprețuit spre final, el contribuise, cel puțin în parte, la formarea ei – și la ce bun să se disprețuiască singură?

— Of, el m-a creat, da, a rostit ea cu voce tare, în timp ce amintirile au început să i se perinde prin fața ochilor, asemenea fumului unei lumânări stinse.

Avea șaptesprezece ani și locuia cu tatăl ei într-o casă un pic mai sus de centru. Mama ei murise de mult, însă nu înainte de a se asigura că fiica ei nu era condamnată să se limiteze la broderii de mână și la limba franceză. Tatăl ei – neștiind ce să facă exact cu modesta-i avere, apreciat doar în mod ironic de chiriașii săi – ieșise într-o zi cu treabă, iar la întoarcere sosise însoțit de Michael Seaborne. I-o prezentase cu mare mândrie pe fiica lui – Cora era desculță și tocmai făcea o lecție de latină –, iar musafirul îi luase mâna, admirându-i-o și dojenind-o că avea o unghie ruptă. Se întorsese o dată și încă o dată, până ce ajunsese să fie așteptat în casa lor. Îi adusese în dar cărți subțirele și tot felul de obiecte mici și grele, cu totul inutile. O tachina adesea, punându-și degetul în palma ei și mângâind-o până ce pielea începea s-o doară, până ce toată ființa ei se concentra asupra aceluși punct pe care îl atingea el. Când el era lângă ea, bazinele din Hampstead, graurii ce zburau la apus, urmele lăsate de copitele oilor în noroiul moale – toate păreau insipide, neimportante. Începuse să-i fie rușine de ele – de hainele ei largi și neîngrijite, de părul neîmpletit.

Într-o bună zi, el îi spusese: „În Japonia, o vază spartă este lipită cu picături de aur topit. Cât de miraculos ar fi: să te distrug și apoi să te lipesc la loc cu aur!” Însă ea avea atunci șaptesprezece ani și tinerețea îi era ca o armură, nici nu simțise tăișul pătrunzând. Izbucnise în râs, la fel și el. În ziua în care a împlinit nouăsprezece ani, a dat la schimb

cântecul păsărilor pe evantaie din pene, greierii din iarba înaltă pe o haină împodobită cu aripi de cărăbuș. Era încorsetată cu oase de balenă, străpunsă cu fildeș, trasă de păr de carapacea unei broaște-țestoase. Vorba îi devenise mai languroasă, pentru a-i ascunde micile poticniri. Nu mai mergea nicăieri pe jos. El îi dăruise un inel de aur care îi era mic... Un an mai târziu îi dăruise altul – unul și mai mic.

Văduva s-a trezit din reverie când a auzit pași deasupra: pași înceți, măsurați cu precizia ticăitului unui ceas.

— Francis, a rostit ea.

A rămas în așteptare, tăcută.



Cu un an înainte ca tatăl lui să moară și la vreo șase luni după ce boala își făcuse simțită prezența pentru prima dată, la micul dejun (simțise în gât o gălmă ce nu-l lăsa să înghită), Francis Seaborne a fost mutat într-o încăpere aflată la al patrulea etaj al casei, în capătul cel mai îndepărtat al culoarului.

Tatăl lui nu ar fi fost deloc interesat de asemenea schimbări de ordin casnic, nici dacă n-ar fi fost ocupat la vremea aceea: ajuta Parlamentul cu o lege privitoare la locuințele sociale. Decizia fusese luată în totalitate de mama lui și de Martha, care fusese angajată ca dădacă atunci când el era bebeluș și care, după cum spunea chiar ea, nu mai reușise să plece. Erau de părere că ar fi mai bine ca Francis să fie ținut la o oarecare distanță, întrucât era foarte agitat noaptea și apărea deseori la ușa lor, de câteva ori chiar la fereastră. Nu cerea niciodată nimic, nici măcar un pahar cu apă sau o îmbrățișare, cum ar fi făcut alt copil. Pur și simplu stătea în pragul ușii, ținând în mână unul dintre numeroasele lui talismane, până când una dintre ele, cuprinsă de neliniște, avea să ridice capul de pe pernă și să-l vadă.

Imediat după ce a fost mutat în ceea ce Cora numea Camera de Sus, băiatul și-a pierdut orice urmă de interes pentru aceste deplasări nocturne,

mulțumindu-se doar să strângă (nimeni n-ar fi folosit vreodată cuvintele „să fure”) orice îi atrăgea privirea. Aceste obiecte erau etalate în baza unor șabloane complicate și surprinzătoare, care se schimbau la fiecare vizită a Corei; aveau o frumusețe și un farmec straniu, pe care Cora chiar le-ar fi admirat dacă ar fi fost opera fiului altcuiva.

Întrucât era vineri și ziua înmormântării tatălui său, băiatul se îmbrăcase singur. La unsprezece ani știa foarte bine să-și pună o cămașă și cum se ortografiază elementele ce o compun („Este NECESAR ca o cămașă să aibă un Guler, dar două Mâneci”). Moartea tatălui său îl lovise ca o calamitate, însă nu era mai gravă decât faptul că-și pierduse cu o zi înainte una dintre comorile lui (o pană de porumbel cât se poate de obișnuită, însă care putea fi îndoită până ce forma un cerc complet, fără a se rupe). Când a primit vestea cea rea – observând că mama lui nu plângea, ci era nemișcată și, cumva, înflăcărată, ca și cum tocmai ar fi lovit-o un fulger –, primul lui gând a fost: „Nu înțeleg de ce mi se întâmplă mie.” Însă pana dispăruse; tatăl lui murise; iar acum avea să fie nevoit să meargă la înmormântare. Ideea asta nu-i displăcea, de fapt. A răspuns, conștient că se arăta destul de binevoitor, având în vedere situația:

— O schimbare e la fel de bună ca un răgaz de odihnă.

În zilele imediat următoare morții lui Michael Seaborne, câinele fusese cel care suferise cel mai mult. Scâncise neîncetat la ușa camerei bolnavului și nimeni nu reușise să-l consoleze. Poate că o mângâiere ar fi avut mai mult succes, dar întrucât nimeni nu s-a aventurat să-și afunde mâna în blana lui slinoasă, pregătirea trupului neînsuflețit („Pune-i câte o monedă pe ochi, pentru luntraș”, spusese Martha. „Nu cred că Sfântul Petru se va obosi cu asta...”) fusese însoțită de aceleași schelălăieli ascuțite. Câinele murise, și-a amintit Francis, mângâind satisfăcut un micuț smoc de blană pe care îl adunase de pe mâneca tatălui său. Astfel, singurul

suflet care îl plânsese pe mort trebuia să fie și el acum plâns.

Nu era sigur ce presupunea ritualul de îngropăciune a morților, dar a considerat potrivit să meargă la cimitir cât mai pregătit cu putință. Haina lui avea mai multe buzunare și fiecare dintre acestea conținea un obiect nu neapărat sacru, dar potrivit pentru acea ocazie, după părerea băiatului. O lupă crăpată, prin care toate lucrurile din jur păreau sparte; acel smoc de blană (în care spera că se mai afla încă un purice sau o căpușă, care să conțină, la rândul lor, o picătură de sânge); o pană de corb, cea mai bună pană din colecția lui, pentru că avea vârful albastrui; o bucățică de material, pe care o rupsese din tivul fustei Marthei, după ce observase acolo o pată în forma Insulei Wight; și o piatră cu o gaură perfect rotundă în mijloc. După ce și-a umplut buzunarele, le-a bătut ușor și le-a numărat, a coborât la mama lui, iar la fiecare dintre cele 36 de trepte pe care le avea de coborât, a rostit incantația: „Azi – aici – mâine – mort; azi – aici – mort”.

— Frankie...

Cât de mic i se părea! Figura lui, care în mod straniu nu semăna cu chipul niciunuia dintre părinți, poate cu excepția ochilor negri ai tatălui său, era impasibilă. Se pieptănase, iar părul îi stătea ca niște mici creste teșite pe cap: faptul că se străduise să se aranjeze o impresiona. A întins mâna spre el, însă apoi a lăsat-o să-i cadă în poală. Băiatul stătea în picioare, bătând ușor pe fiecare buzunar, pe rând. A întrebat-o:

— Unde e acum?

— O să ne aștepte la biserică.

Oare ar fi trebuit să-l ia în brațe? Adevărul e că nu prea părea să aibă nevoie de consolare.

— Frankie, să știi că dacă vrei să plângi, nu e nicio rușine.

— Dacă voiam să plâng, plângeam deja. Dacă voiam să fac orice, puteam s-o fac deja.

Nu l-a certat că i-a răspuns așa, pentru că nu făcuse decât să exprime un lucru evident. Băiatul a

mai bătut o dată ușor pe fiecare buzunar, iar ea i-a spus cu blândețe:

— Văd că-ți aduci și comorile.

— Îmi aduc și comorile. Am o comoară pentru tine (*bătaie pe buzunar*), o comoară pentru Martha (*bătaie pe buzunar*), o comoară pentru Tata (*bătaie pe buzunar*), o comoară pentru mine (*două bătaii pe buzunar*).

— Mulțumesc, Frankie...

Nu știa ce să-i răspundă, rămăsese fără cuvinte. Dar a apărut Martha, care, ca întotdeauna, prin simpla ei prezență, a făcut să dispară ușoara tensiune ce apăruse în încăpere. L-a atins ușor pe Francis pe cap, ca și cum ar fi fost un copil obișnuit. Brațul ei puternic a prins-o pe Cora pe după talie; mirosea a lămâie.

— Haideți, a spus ea. Nu i-a plăcut niciodată să întârziem.

Clopotele Bisericii St Martin au bătut pentru morți la ora 2, răsunând în Trafalgar Square. Francis, al cărui auz era nemilos de ascuțit, și-a apăsât mâinile înmănușate pe urechi și a refuzat să treacă pragul până nu s-a auzit ultima bătaie de clopot. Astfel, enoriașii adunați în biserică, întorcându-se să-i vadă pe întârziați, văduva și fiul ei, au oftat mulțumiți: cât de palizi erau! Cât de potrivită, cât de adecvată era suferința lor! Și uită-te la pălăria aia!

Cora a urmărit spectacolul din seara aceea cu o detașare curioasă. În naos, ascunzând altarul – într-un coșciug așezat pe ceva ce semăna cu masa unui măcelar – era trupul neînsuflețit al soțului ei, trup pe care nu-și amintea să-l fi văzut vreodată în întregime: îl întrezărise doar în câteva clipe grăbite și uneori pline de panică, când văzuse o piele albă, întinsă peste oasele fine.

Și-a dat seama că nu-l cunoscuse deloc în viața publică, care se desfășura în încăperile (pe care ea și le imagina identice) din Camera Comunelor, în biroul lui din Whitehall și în clubul în care ea nu putea pătrunde, pentru că avea ghinionul de a fi

femeie. Poate că în alte părți dăduse dovadă de blândețe – da, poate că asta era răspunsul, poate că ea fusese cea asupra căreia își descărcase cruzimea meritată de alții. Dacă stătea să se gândească, asta îi putea conferi un aer nobil: și-a privit mâinile, ca și cum s-ar fi așteptat ca ideea aceea să-i fi crestat stigmatul în palme.

Deasupra ei, în balconul înalt și întunecat care în aerul greu părea să plutească peste coloanele ce-l susțineau, se afla Luke Garrett. „Drăcușorul!”, și-a spus ea. „Uită-te la el!” Și inima ei aproape că pornit în zbor spre prietenul ei, apăsând pe gratiile coastelor. Nici halatul de chirurg n-ar fi putut fi mai nepotrivit pentru o înmormântare decât haina cu care era îmbrăcat și Cora era sigură că băuse mult înainte să sosească la biserică. Cu siguranță fata de lângă el era o cunoștință nouă, a cărei afecțiune avea un preț care îi depășea cu mult bugetul. Însă, în ciuda întinericului și a distanței dintre ei, o singură privire a fost suficientă ca s-o facă să-i vină să râdă. Martha a simțit și a ciupit-o tare de coapsă. Astfel, mai târziu, turnându-și vin în pahare, în Hampstead, în Paddington și în Westminster, oamenii aveau să spună:

— Văduva lui Seaborne a gemut de durere exact când preotul a rostit: „Deși zace mort, el va trăi...” Știi, într-un fel a fost frumos.

Lângă ea, Francis șușotea de zor, cu buzele lipite de degetul mare și cu ochii strâns închiși. Arăta și mai copilăros, iar Cora și-a așezat mâna peste a lui. Mănușa băiatului încă mai încăpea perfect în a ei și era fierbinte. După o vreme, ea și-a luat mâna și a așezat-o în poală.

După aceea, în timp ce sutanele fluturau ca niște corbi printre strane, Cora a stat pe treptele din fața bisericii și i-a salutat pe credincioșii care plecau. Aceștia erau cu toții adevărate întruchipări ale bunătății și ale amabilității – Cora nu trebuia să uite că are prieteni în oraș. Era bine venită, împreună cu chipeșul ei fiu, să vină la cină la oricare dintre ei; aveau să o pomenească toți în rugăciunile lor. I-a dat

mai departe Marthei atâtea cărți de vizită, atâtea buchețele de flori, atâtea cărticele de aducere-aminte și atâtea batiste brodate cu marginile negre, încât un trecător ar fi putut crede că era ziua nunții ei – o nuntă sobră, e drept.

Încă nu se lăsase seara, dar pe treptele bisericii apăruse un strat de chiciură ce strălucea în lumina lămpilor stradale, iar ceața învăluia orașul ca într-un cort alburii. Cora a început să tremure, străbătută de un fior, iar Martha a venit mai aproape de ea, pentru ca prietena ei să simtă căldura emanată de trupul său bine făcut, îmbrăcat în al doilea cel mai bun palton al ei. Francis stătea un pic mai departe, căutând de zor cu mâna stângă în buzunarul de la haină, în timp ce cu mâna dreaptă își teșea întruna părul. Nu părea chiar tulburat, căci, dacă ar fi fost, cele două femei l-ar fi adus între ele și i-ar fi murmurat cuvinte de alinare ce le-ar fi venit atât de ușor pe buze dacă ar fi fost cerute. Dar nu, băiatul părea mai curând politicoș resemnat din întreruperea unui ritual îndrăgit.

— Iisus să ne miluiască! a spus doctorul Garrett, în timp ce ultimii credincioși se îndepărtau, cu pălăriile lor negre, ușurați că înmormântarea se sfârșise, întorcându-se spre distracțiile din seara aceea și înspre treburile din dimineața următoare. Apoi, cu o trecere rapidă spre seriozitate, care de obicei îl făcea irezistibil, a înșfăcat mâna înmănușată a Corei și-a zis: Bravo, Cora, te-ai descurcat foarte bine! Pot să te conduc acasă? Lasă-mă să te conduc acasă. Mi-e foame. Ție nu ți-e foame? Aș fi în stare să mănânc un cal, cu tot cu mânz!

— Nu-ți permiți un cal.

Martha îi vorbea întotdeauna doctorului pe un ton enervat. Ea îi dăduse porecla Drăcușorul, deși nimeni nu-și mai aducea aminte lucrul acesta. Prezența lui în casa de pe Foulis Street – la început explicată prin datorie, apoi prin devotament – o enerva pe Martha, care era de părere că devotamentul ei față de Cora era mai mult decât

suficient. Bărbatul scăpase de însoțitoare și băgase în buzunarul de la piept o batistă festonată cu negru.

— Cel mai mult mi-aș dori să fac o plimbare, a spus Cora.

Francis, ca și cum i-ar fi simțit oboseala bruscă și ar fi considerat-o o oportunitate de a câștiga teren, s-a înființat repede lângă ea și i-a cerut să meargă acasă cu metroul. Ca întotdeauna, rugămintea lui nu a sunat precum ceva copilăros, precum ceva ce i-ar fi făcut o bucurie, ci mai curând ca o afirmație îndrăznească. Garrett, care încă nu învățase cum să reacționeze în fața voinței nestrămutate a băiatului, i-a răspuns:

— Am avut parte de suficient Hades pentru o singură zi, și a făcut semn unui taxi care trecea pe lângă ei.

Martha l-a luat pe băiat de mână și, siderat de îndrăzneala ei, acesta și-a lăsat mâna în palma ei înmănușată.

— Te duc eu, Frank! E cald înăuntru, iar eu deja nu-mi mai simt degetele de la picioare. Cora, doar nu ai de gând să mergi pe jos tot drumul? Sunt cel puțin trei mile^[7]!

— Trei și jumătate, a răspuns doctorul sigur pe sine, de parcă el însuși ar fi așezat dalele din pavaj. Cora, dă-mi voie să te conduc!

Șoferul taxiului a făcut un gest de nerăbdare și a primit ca răspuns un gest obscen.

— Nu trebuie să faci asta. Nu poți să te duci singură...

— Nu trebuie? Nu pot?

Cora și-a scos mănușile, care nu o apărau de vânt nici cât o pânză de păianjen. Le-a aruncat spre Garrett.

— Dă-mi-le pe-ale tale, nu știu de ce se mai fac mănuși din astea sau de ce le tot cumpără femeile. Pot să merg pe jos și chiar asta am să fac. Sunt îmbrăcată perfect pentru o plimbare, nu vezi?

Și-a ridicat poala fustei, scoțând la iveală o pereche de bocanci ce-ar fi fost potrivită mai curând pentru un băiat de școală.

Francis se întorsese cu spatele spre mama lui, nu mai era interesat de turnura pe care o putea lua seara aceea; avea multe de făcut acasă, în Camera de Sus, și câteva obiecte noi (*două bățai pe buzunar*) cărora trebuia să le acorde toată atenția. Și-a retras mâna din palma Marthei și a pornit spre oraș. Martha, aruncând o privire mustind de neîncredere spre Garrett și una îndurerată către prietena ei, le-a strigat în grabă „rămas-bun” și a dispărut în ceață.

— Lasă-mă să mă duc singură, a spus Cora trăgând de mânușile luate cu împrumut – atât de uzate, încât abia dacă erau mai groase decât ale ei. Gândurile-mi sunt atât de amestecate, încât îmi va trebui cel puțin o milă să le destelenesc.

A atins ușor batista tivită cu negru din buzunarul lui Garrett.

— Vino mâine la mormânt, dacă vrei, a adăugat ea. Îmi propusesem să merg singură, dar poate că tocmai asta e ideea: poate că suntem întotdeauna singuri, indiferent cine ne este alături.

— Ar trebui să ai în permanență un secretar pe lângă tine, să-ți noteze toate vorbele de înțelepciune, i-a răspuns Drăcușorul sarcastic, lăsându-i mâna să cadă.

A făcut o plecăciune exagerată și s-a retras în taxi, trântind portiera în timp ce ea râdea.

Minunându-se de talentul bărbatului de a-i schimba radical dispoziția, Cora a pornit mai întâi nu spre vest, către casă, ci spre Strand. Îi plăcea locul unde râul Fleet fusese deturnat subteran, la est de Holborn. Era undeva un grilaj prin care, într-o zi liniștită, puteai auzi cum râul fuge spre mare.

Ajungând la Fleet Street, s-a gândit că, dacă s-ar fi concentrat suficient de tare, ar fi reușit să audă, prin reverberațiile aerului cenușiu, cum râul aleargă prin cavoul său lung. Însă nu se auzea decât vacarmul unui oraș pe care nici înghețul și nici ceața nu-l puteau opri din a munci și din a se simți bine. În plus, îi spusese cineva că în ziua de azi era doar cât un canal amărât, nivelul crescându-i nu din cauza ploii ce se scurgea dinspre Hampstead Heath,

ci din cauza oamenilor care i se adunau pe maluri. A rămas în picioare o vreme, până când mâinile au început s-o doară de frig, iar lobii urechilor, proaspăt găuriți, au început să-i pulseze. A oftat și a pornit spre casă, dându-și seama că neliniștea pe care i-o trezea odinioară imaginea casei din Foulis Street dispăruse, rămânând undeva în spatele stranelor negre ale bisericii.

Martha, care așteptase cu îngrijorare întoarcerea Corei (ea a sosit după un pic mai mult de o oră, cu pistruii ca de foc, vizibili de sub stratul de pudră, și cu pălăria căzută într-o parte), pune mare preț pe pofta de mâncare, considerând-o o dovadă a unei minți sănătoase. Așa că a privit cu mare încântare cum prietena ei a mâncat ouă și pâine prăjită.

— Tare am să mă bucur când toate astea se vor sfârși! spusese ea. Toate cărțile astea de vizită, toate strângerile de mână! Așa m-am săturat de eticheta morții!

În absența mamei lui, băiatul, moleșit și obosit după călătoria cu metroul, urcase în camera lui fără o vorbă, cu un pahar cu apă, iar apoi adormise strângând în mână un cotor de măr. Martha stătuse în pragul ușii și-l privise, văzând cât de negre îi erau genele pe fundalul alb al obrazilor, și se simțise înduioșată. Un ghemotoc din blana afurisitului de câine ajunsese cumva pe perna băiatului. Probabil era plin de păduchi și de purici, așa că femeia s-a aplecat deasupra băiatului ca să ia smocul de blană și să-l lase apoi să doarmă liniștit. Dar probabil că încheietura ei a atins fața de pernă; băiatul s-a trezit complet într-o clipită. Văzând blana în mâna ei, a scos un fel de urlat de mânie fără cuvinte, care a făcut-o pe Martha să scape ghemotocul slinos și să fugă din încăpere. Coborând scările, ea și-a spus: „Cum e posibil să-mi fie teamă de el, nu e decât un biet băiat orfan de tată?!” și aproape că-i venea să se întoarcă și să-i ceară suvenirul acela scârbos, poate chiar să-i dea un pupic. Însă în clipa aceea a auzit o cheie în broasca ușii de la intrare și a apărut Cora,

care voia să se încălzească lângă un foc, aruncându-și mănușile și întinzând brațele spre a fi îmbrățișată.

Mai târziu în seara aceea, fiind ultima care mergea la culcare, Martha s-a oprit în fața dormitorului Corei. În ultimii ani căpătase obiceiul de a se asigura înainte de culcare că prietena ei e bine. Ușa dormitorului Corei era pe jumătate deschisă. Bușteanul din șemineu scuipa scânteii fierbinți. Martha a întrebat din prag:

— Dormi? Pot să intru?

Cum n-a primit niciun răspuns, a pășit pe covorul moale. De-a lungul poliței căminului se aflau cărți de vizită și mesaje de condoleanțe, cu marginile negre și cu scrisul mic, înghesuit. Un buchetel de violete, legat cu o panglică neagră, căzuse lângă cămin. Martha s-a aplecat să ridice florile, care au părut că se feresc de ea, ascunzându-se în spatele frunzelor de formă de inimă. Le-a pus într-un pahar micuț cu apă, așezându-le în așa fel încât prietena ei să le vadă imediat când se trezește. S-a aplecat să o sărute. Cora a murmurat ceva și s-a mișcat un pic, dar nu s-a trezit. Martha și-a amintit cum, atunci când venise să ocupe postul din Foulis Street, se așteptase să aibă o stăpână cu nasul pe sus și cu mintea slăbită de bărfă și de modă. Cât de surprinsă fusese, pusă în fața persoanei schimbătoare care o întâmpinase! Înfuriată și fascinată, Martha și-a dat seama că imediat ce se obișnuia cu o Cora, o alta își făcea apariția; o fată ce părea o elevă încântată peste măsură de propria inteligență, apoi o prietenă apropiată, ca după mulți ani de intimitate; o femeie care organiza cine de o eleganță extravagantă, dar care imediat ce pleca ultimul musafir înjura, își desfăcea părul și se întindea crăcănată, râzând, în fața focului.

Până și vocea ei stârnea un soi de admirație confuză – vorbirea ei pe jumătate vioaie și cântată, pe jumătate greoaie, ce apărea atunci când era obosită, dificultatea cu care pronunța anumite consoane. O îndrăgea și mai mult pentru că știa că în spatele aceluia farmec dublat de inteligență – pe

care Martha și-a dat seama că prietena ei îl putea porni și opri ca și cum ar fi fost un simplu robinet – se aflau răni groaznice. Michael Seaborne o trata pe Martha cu aceeași indiferență cu care privea cuierul din hol: era cu totul insignifiantă, nu se obosea nici măcar să o privească în ochi atunci când se întâmpla să se întâlnească pe scări. Însă Marthei nu-i scăpa nimic, auzea fiecare insultă mascată de politețe, vedea fiecare vânătaie ascunsă și doar cu un efort uriaș se abținea de la a pune la cale o crimă pentru care ar fi acceptat bucuroasă să fie spânzurată. Cu puțină vreme înainte de a se împlini un an de la sosirea ei în Foulis Street – în orele mici ale dimineții, când nimeni nu dormea –, Cora venise în camera ei. Ceea ce îi făcuse sau ceea ce îi spusese soțul ei, indiferent ce ar fi fost, o făcuse să tremure violent, cu toate că era o noapte caldă. Părul ei bogat, aflat în dezordine, era ud. Fără să scoată o vorbă, Martha dăduse la o parte cuverturile și o luase în brațe pe Cora, își ridicase genunchii, ca s-o cuprindă cu totul, și o ținuse strâns în brațe, până când tremurul femeii o cuprinsese și pe ea. Eliberat de constrângerile oaselor de balenă și ale hainelor, trupul Corei era solid, puternic. Martha îi simțise coastele lipite de ea, burta moale acolo unde o ținea în brațe, mușchii robuști ai coapselor. Era ca și cum ar fi ținut în brațe un animal care nu avea să mai accepte niciodată să stea atât de nemișcat. Se treziseră încă îmbrățișate, cu totul în largul lor, și se despărțiseră cu o mângâiere.

O bucura enorm faptul că în perioada de doliu Cora n-a zăcut în pat să jelească, ci se refugiase în vechiul obicei pe care îl numea „studiile ei”, ca și cum ar fi fost un băiat care tocea pe brânci pentru facultate. Pe pat, lângă ea, se afla vechiul dosar legat în piele al mamei ei, care-și pierduse aurul monogramei și care mirosea (insista Martha) ca animalul din care fusese făcut. Tot acolo se aflau și caietele, pline de scrisul ei mic și citeț, cu marginile pline de notițe, cu tulpini de buruieni și de ierburi presate între pagini. Pe harta segment din coastă

erau făcute marcaje cu cerneală roșie. Un vraf de hârtii zăcea în jurul ei, iar Cora adormise ținând în mână un amonit din Dorset. Însă în somn îl strânsese prea tare în palme: se spărsese și mâna îi rămăsese plină de pământ.

Februarie

1

— Ce vreau să zic... Uită-te la iasomie, de exemplu!

Doctorul Luke Garrett a dat la o parte hârtiile de pe birou, ca și cum s-ar fi așteptat să găsească sub ele mici boboci albi, gata să înflorească, însă în locul lor a dat peste un săculeț cu tutun și a început să-și ruleze o țigară.

— Parfumul ei e atât de puternic, încât este plăcut și deranjant în același timp. Oamenii se feresc, aproape cu silă, apoi se apropie, iar se retrag, iar se apropie. Nu sunt siguri dacă ar trebui să fie dezgustați sau seduși. Dacă am putea recunoaște că durerea și plăcerea nu sunt doi poli opuși, ci părți ale aceleiași întreg, am înțelege, în sfârșit...

Și-a pierdut șirul gândurilor și a început să-l caute.

Obişnuit cu asemenea prelegeri, omul care stătea lângă fereastră a mai luat o gură de bere și i-a răspuns cu blândețe:

— Nu mai departe de săptămâna trecută ai ajuns la concluzia că toate stările de durere sunt malefice și că toate stările de plăcere sunt bune. Îmi amintesc exact cuvintele tale, fiindcă le-ai spus de o mulțime de ori, ba chiar mi le-ai și scris pe o hârtie, în caz că le uit. E posibil să am hârtia la mine...

Și-a pipăit în glumă buzunarele, iar apoi s-a înroșit; nu reușea niciodată să stăpânească perfect arta ironiei prietenoase.

George Spencer era tot ceea ce Garrett nu era: înalt, avut, chipeș, timid și bogat mai curând în sentimente profunde, decât în gânduri iuți. Cei care îi cunoșteau pe amândoi de pe vremea studenției glumeau spunând că Spencer era conștiința Drăcușorului, despărțită de trupul lui, cumva, și alergând întotdeauna ca să țină pasul cu el.

Garrett s-a înfipt și mai adânc în fotoliu.

— Evident că *pare* complet contradictoriu și imposibil de justificat, însă mințile strălucite pot să cuprindă două gânduri complet opuse în același timp.

S-a încruntat, expresie care făcea ca ochii lui aproape să dispară sub sprâncenele negre și sub bretonul chiar mai negru, și și-a golit paharul.

— Dă-mi voie să-ți explic...

— Mi-ar plăcea, dar trebuie să mă văd cu niște prieteni la cină.

— Tu *n-ai* prieteni, Spencer. Nici măcar eu nu te plac. Uite ce e: n-are rost să negăm că provocarea și resimțirea durerii sunt cele mai respingătoare experiențe pe care le poate trăi un om. Înainte de a anestezia pacientul, chirurgii vomită, îngroziți de gândul la ceea ce sunt pe cale să facă. Bărbați și femei cu mintea întreagă preferă să-și scurteze viața cu 20 de ani, decât să intre sub bisturiu... Și tu ai face la fel, și eu aș face la fel! Și cu toate astea, e imposibil de spus ce *este*, de fapt, durerea, ori cum este ea simțită, dacă doi oameni simt aceeași durere. Oare este mai curând o chestiune de imaginație decât de senzație trupească – înțelegi, deci, cât de importantă este hipnoza?

L-a privit pe Spencer cu ochii îngustați și a continuat:

— Dacă îmi spui că te-ai ars și că te doare, cum aș putea să știu dacă senzațiile pe care le descrii tu seamănă cu ceea ce aș simți eu, dacă aș suferi aceeași arsură? Tot ce pot spune cu certitudine este că amândoi am avut o reacție fizică la stimuli identici. E adevărat, poate că amândoi am țipa și ne-am băga repede în apă rece, dar de unde să știu dacă nu cumva tu ai o senzație care, dacă ar fi resimțită de mine, m-ar face să țip cu totul altfel?

A rânjit ca un lup și a mai spus:

— Și contează? Ar schimba asta tratamentul pe care l-ar prescrie un doctor? Dacă începi să pui la îndoială adevărul – sau, presupun, valoarea – durerii, cum ai putea să nu oferi îngrijiri medicale în

funcție de o măsurătoare despre care tu însuși recunoști că este complet arbitrară?

Pierzându-și interesul, Garrett s-a aplecat să adune hârtiile de pe jos și s-a apucat să le așeze, ordonat, în dosare.

— Adevărul este că, pragmatic vorbind, nu contează absolut deloc. Mi-a trecut gândul ăsta prin minte, asta-i tot. Îmi mai vine câte o idee din asta și mi place să stau de vorbă despre ele, iar în afară de tine, nu am cu cine să vorbesc. Se vede treaba c-ar trebui să-mi iau un câine.

Spencer, văzând că prietenul său a devenit posomorât, a scos o țigară și, ignorând ticăitul ceasului, s-a așezat pe un scaun fără pernă și s-a uitat în jur. Încăperea era atât de curată, încât te ducea cu gândul la o manie a curățeniei, iar zgârcitul soare de iarnă nu reușea să scoată în evidență nici măcar un fir de praf, oricât se străduia. În cameră se aflau două scaune și o masă, precum și două cufere de voiaj care serveau tot drept mobilă. Bucata de material care era bătută în cuie în dreptul ferestrei era uzată și decolorată, iar șemineul din piatră albă strălucea. Se simțea un miros puternic de lămâie și de antiseptic, iar deasupra șemineului se aflau fotografiile cu rame negre ale lui Ignaz Semmelweis și John Snow. Prins în pioneze deasupra micului birou, era un desen (semnat LUKE GARRETT, 13 ANI) ce înfățișa un șarpe încolăcit în jurul unui toiag și gustând aerul cu limba-i despicată: era simbolul lui Asclepios, care fusese scos din pânțelele tăiat al mamei sale, pe rugul funerar, și care devenise zeul vindecării. Singurele mâncăruri și băuturi pe care le văzuse vreodată Spencer în încăperea aceea de la etajul trei al clădirii cu scări văruite în alb erau berea ieftină și biscuiții. Și-a privit prietenul, conștient de lupta pe care o trezea întotdeauna în el, ceva între frustrare și afecțiune.

Spencer își amintea cât se putea de clar prima lor întâlnire, în sălile de cursuri de la Royal Borough, spitalul universitar unde Garrett demonstrase că-și

depășise profesorii atât în ceea ce privește teoria, cât și în ce privește înțelegerea, suportându-le poziția superioară cu o nemulțumire prea puțin elegantă. Excepție făcuse studierea anatomiei cardiace și a sistemului circulator – în acele momente devenea atât de copilăros și de entuziast, încât era bănuir că-i lua peste picior. Astfel se făcea că fusese deseori dat afară de la ore. Spencer, care știa că singura modalitate de a masca și a depăși limitele propriei inteligențe era să învețe, chiar cu disperare, îl evitase pe Garrett. Bănuia că nu ar fi fost de bun augur să fie văzut împreună cu el și, în plus, se temea un pic de sclipirea întunecată din ochii lui.

Îl întâlnise într-o seară, mult după ce laboratorul se golise și când ușile ar fi trebuit să-i fie închise, iar în prima clipă avusese impresia că suferă teribil. Stătea cu capul aplecat deasupra uneia dintre băncile tocite și arse cu Bunsen, holbându-se concentrat la ceva ce ținea în mâini.

— Garrett? rostise el. Tu ești? Ești în regulă? Ce cauți aici atât de târziu?

Garrett nu-i răspunsese, dar întorsese capul și pe chip nu avea așternut obișnuitul său zâmbet sardonic. Îi zâmbise sincer, cu o asemenea bucurie dulce, încât Spencer se gândise că l-a confundat cu un prieten. Însă Garrett îi făcuse semn și îi spusese:

— Uite! Vino să vezi ce-am făcut!

Primul gând al lui Spencer fusese că Garrett s-a apucat de brodat. N-ar fi fost un lucru atât de straniu. În fiecare an avea loc un concurs în rândul chirurgilor stagiați: cine putea realiza cele mai fine cusături pe un pătrat de mătase albă, iar unii dintre ei susțineau că au exersat folosind pânze de păianjen. Ceea ce-i acaparase atenția lui Garrett era un obiect frumos, ce semăna cu miniatura unui evantai japonez, care la margine avea un ciucure cu un model țesut, teribil de complicat. Nu era mai lat decât degetul său mare, iar cusăturile erau atât de delicate, în șabloane de albastru și ruginiu, pe un bej-gălbui, încât de abia se vedea pe unde trecuseră firele prin mătase. Aplecându-se ca să se uite mai de

aproape, înmărmurise, dându-și seama ce era: un segment tăiat cu mare măiestrie din căptușeala unui stomac uman, tăiat într-o secțiune subțire ca o coală de hârtie, injectat cu cerneală pentru a sublinia traseul vaselor de sânge și așezat între două lamele de sticlă. Niciun artist nu ar fi putut egala împletirea și încolăcirea fină a venelor și a arterelor, făcute fără vreun șablon, însă în care Spencer vedea imaginea unui copac cu ramurile goale, primăvara.

— *O!*

Prinsese privirea lui Garrett și se uitaseră unul la altul cu o încântare ce avea să-i lege după aceea pentru totdeauna.

— Tu ai făcut asta?

— Da, eu! Odată, când eram mic, am văzut o imagine cu ceva asemănător, făcută de Edward Jenner, parcă. I-am spus tatălui meu că într-o zi o să fac și eu așa ceva, însă mă îndoiesc că m-a crezut. Și totuși, iată-ne aici și iată și ce am reușit să fac! Am pătruns în morgă pe furiș. Ai să mă părăști?

— Nu, niciodată! răspunsese Spencer hipnotizat.

— Cred că pentru cei mai mulți dintre noi – pentru mine, cel puțin – ce se află sub piele este mult mai demn de a fi privit decât ce se află la suprafață. Întoarce-mă pe dos și ai să vezi ce bărbat arătos sunt!

Garrett așezase lamelele într-o cutie de carton, pe care o prinsese cu sfoară, iar apoi o pusese în buzunarul de la piept, cu un gest evlavios de preot.

— Am s-o înrămez și o s-o fixez în abanos. O fi scump abanosul? Sau pin, sau stejar – sper ca într-o bună zi să întâlnesc pe cineva care s-o considere la fel de frumoasă cum îmi pare mie. Vrei să bem ceva?

Spencer se uitase la cărțile pe care le adusese din cameră, apoi la chipul lui Luke. Pentru prima oară, în clipa aceea îi dăduse prin minte că Luke era cu siguranță timid și probabil singuratic.

— De ce nu? Dacă tot am să pic examenul, măcar să nu-mi pese.

Celălalt tânăr rânjise.

— În cazul ăsta sper că ai tu ceva bani, că eu n-am mai pus nimic în gură de ieri.

Apoi a pornit de-a lungul coridorului, râzând de el însuși ori de Spencer, ori de vreo glumă veche pe care tocmai și-o amintise.

Se pare că Garrett încă nu găsisese un mod potrivit de prezentare pentru opera sa, căci iat-o, ani întregi mai târziu, în cutia sa, așezată cu mare respect pe polița căminului; cutia din carton alb avea marginile ușor înnegrite, iar înăuntru se vedeau lamelele. Spencer a rulat țigara între degete și l-a întrebat:

— A plecat?

Garrett a ridicat privirea, gândindu-se preț de o clipă să se prefacă a nu fi înțeles, dar știa că nu avea rost.

— Cora? A plecat săptămâna trecută. În Foulis Street sunt trase obloanele, iar mobila este acoperită cu cearșafuri ca să o protejeze de praf. Știu, fiindcă m-am uitat.

A făcut o grimasă și apoi a continuat:

— Plecase deja când am trecut eu pe acolo. Vrajitoarea aia bătrână de Martha era însă acasă și n-a vrut să-mi dea adresa la care o să stea: mi-a zis că are nevoie de odihnă și de liniște și că o să-mi scrie ea când o să se simtă în stare.

— Martha e doar cu un an mai mare decât tine, a rostit Spencer pe un ton neutru. Și trebuie să recunoști, Garrett, că odihna și liniștea sunt două lucruri foarte rar asociate cu prezența ta.

— Dar îi sunt *prieten*!

— Da, dar nu unul din cale-afară de odihnitor sau liniștit. Unde a plecat?

— În Colchester. Colchester! Ce naiba e în Colchester? O ruină și un râu, țărani cu labe de rață și *noroi*.

— E un loc bun pentru căutat fosile pe coastă, am citit despre asta. Doamnele elegante poartă acum coliere făcute din colți de rechini montați în argint. Cora va fi fericită ca un copil acolo, băgată până la genunchi în noroi. Ai s-o vezi curând.

— La ce-mi folosește *curând* ăsta? La ce-mi folosește *Colchester*? La ce-mi folosesc fosilele? N-a trecut nicio lună. Ar trebui să fie încă în doliu. (În clipa aceea cei doi bărbați nu s-au privit în ochi.) Ar trebui să fie alături de oamenii care țin la ea.

— Este cu Martha și nimeni n-a iubit-o mai mult decât ea.

Spencer nu l-a pomenit pe Francis, care-l bătuse de mai multe ori la șah. Cumva, parcă nu avea rost să sugereze că băiatul și-ar fi iubit mama. Ceasul îi ticăia din ce în ce mai tare, iar bărbatul vedea că izbucnirea temperamentului furios al lui Garrett începea să se domolească. Gândindu-se la cina care îl aștepta, la vin, la casa cu covoare moi în care pasul se afunda, a rostit, ca și cum tocmai și-ar fi amintit:

— Ce voiam eu să te întreb... Cum merge cu lucrarea?

Să aduci în discuție perspectiva aprecierii academice în fața lui Garrett avea cam același efect cu a flutura un os în fața unui câine, iar în ultima vreme era cam singurul lucru care îi mai putea distra atenția de la Cora Seaborne.

— Lucrarea? a rostit el, iar cuvântul părea chinuit. Apoi a continuat, un pic mai domol: Cea despre posibilitatea de a înlocui o valvă aortică? Da, merge bine.

Aproape fără să se uite, a scos cu îndemânare o mână de hârtii acoperite de un scris negru, mic, smulgându-le din mijlocul unui teanc de caiete.

— Termenul de predare e duminică. Aș face bine să mă pun pe treabă. Ce-ar fi să pleci?

S-a întors cu spatele, aplecându-se deasupra biroului, și a început să ascută un creion cu lama. A despăturit o foaie mare de hârtie, pe care era înfățișată, mult mărită, o secțiune transversală a inimii umane, cu notițe criptice scrise cu cerneală neagră. Unele dintre ele fuseseră tăiate și apoi reintroduse prin adăugarea unor semne de exclamație. Ceva de pe margini i-a atras atenția; l-a

entuziasmat sau poate l-a iritat. A înjurat și a început să mângălească ceva.

Spencer a scos o bancnotă din buzunar, a așezat-o încet pe podea, în așa fel încât prietenul lui să poată crede că-i aparținea lui și căzuse acolo, și a ieșit închizând ușa după el.

2

După ce a căutat pescăruși albaștri pe râu și corbi în ruinele castelului, Cora Seaborne a pornit la plimbare prin Colchester, la braț cu Martha, care ținea o umbrelă deasupra amândurora. Nu găsisese niciun pescăruș albastru („Poate au pornit într-o croazieră pe Nil – Martha, să-i urmărim?”), dar turnul castelului fusese plin de corbi cu figuri grave, care se plimbau de colo colo cu pantalonii lor jerpeliți.

— E o ruină destul de reușită, a spus Cora, dar mi-ar fi plăcut să văd o spânzurătoare sau un tâlhar cu ochii ciuguliți de ciori.

Martha, care avea prea puțină răbdare pentru trecut și ținea în permanență privirea ațintită asupra unui punct luminos din viitor, i-a răspuns:

— E și aici destulă suferință, dacă ești hotărâtă s-o găsești.

I-a arătat cu un gest discret un bărbat ale cărui picioare se terminau sub genunchi și care se instalase în fața unei cafenele, ca să le inducă și mai tare un sentiment de vinovăție turiștilor cu burțile pline. Martha nu ascunsese disconfortul pe care-l resimțise când se mutaseră din casa de la oraș: cu toate că părul bogat, împletit într-o coadă groasă și brațele puternice o făceau să semene cu o lăptăreasă de la țară ce adora smântână, ea nu mersese niciodată mai departe, la est de Bishopsgate, iar câmpurile cu stejari din Essex i se păreau sinistre, în vreme ce casele vopsite în roz îi păreau niște locuințe de neghiobi. Uluirea stârnită de faptul că se putea bea cafea într-o asemenea văgăună fusese egalată doar de dezgustul față de lichidul astringent cu care fuseseră servite. Se adresa oricărei persoane

cu care se întâlneau cu politețea extravagantă cu care i-ar fi vorbit unui copil idiot.

În același timp, în săptămâna de după plecarea din Londra – Francis fusese retras de la școală, spre ușurarea nerostită, dar evidentă a profesorilor –, Martha aproape că începuse să iubească micul oraș, grație efectului pe care îl avea asupra prietenei ei. Odată scăpată de sub privirea critică a Londrei, Cora renunțase la doliul cucernic și parcă întinerise cu zece ani, redevenind voioasă. Mai devreme sau mai târziu, își propusese Martha, avea s-o întrebe cu toată blândețea cât intenționa să trăiască în cele două încăperi de pe High Street, nefăcând nimic în afară de a se plimba până la epuizare și de a citi cu patimă cărți, însă deocamdată era mulțumită să o vadă pe Cora fericită.

Așezând mai bine umbrela, care nu făcuse decât să ajute ploaia sporadică să curgă cu mai multă eficiență pe gulerele paltoanelor lor, Cora a urmărit cu privirea mâna întinsă a Marthei. Bărbatul invalid se descurca mult mai bine decât ele să păcălească vremea și, judecând după satisfacția cu care privea conținutul pălăriei pe care o ținea în față, avusese un câștig bun în ziua aceea. Stătea pe ceea ce Cora a crezut la început că era o bancă de piatră, însă, uitându-se mai bine, a văzut că era o bucată de zid prăbușit. Avea cel puțin trei picioare^[8] în lățime și două în adâncime, iar rămășița unui citat în latină se ițea în stânga picioarelor cerșetorului.

Văzând că cele două doamne bine îmbrăcate îl studiază de peste drum, bărbatul a arborat imediat o expresie de nefericire resemnată. Dându-și, probabil, seama că era prea evidentă, a schimbat-o rapid, înlocuind-o cu una de suferință nobilă, care lăsa să se înțeleagă că, deși își găsea ocupația odioasă, nu ar fi putut fi niciodată acuzat că o reneagă. Cora, care adora teatrul, și-a eliberat brațul din strânsoarea brațului Marthei și, strecurându-se prin spatele unui autobuz, s-a oprit în fața lui, oarecum adăpostită de o marchiză îngustă.

— Bună ziua!

A făcut gestul de a căuta în poșetă. Bărbatul a ridicat privirea spre cer, care în momentul acela a părut să se despice, lăsând să se vadă un interior uluitor de albastru.

— Nu e bună, a răspuns el. Dar poate c-o să se facă mai bună, aici poate aveți dreptate...

Mica fereastră deschisă printre nori a luminat mai bine clădirea din spatele lui, iar Cora a văzut că aceasta arăta ca și cum ar fi fost despicate de o explozie. Partea din stânga ei rămăsese mai mult sau mai puțin în forma pe care i-o dăduse arhitectul – o clădire cu mai multe etaje, care ar fi putut fi un conac sau poate o primărie –, însă partea din dreapta fusese distrusă și se scufundase în pământ cu câteva picioare. Un parapet de stâlpi și plăci o împiedicau să se prăbușească pe trotuar, însă echilibrul era înșelător. Corei i s-a părut că aude, peste zgomotul vag al traficului deloc aglomerat, scârțâitul și scrâșnetul bucăților de oțel și de piatră.

Martha și-a făcut apariția lângă ea și Cora a luat-o instinctiv de mână, nefiind sigură dacă ar fi fost mai bine să facă un pas în spate sau să-și sumece rochia și să se apropie și mai mult. Același apetit era cel care o mâna de obicei să spargă pietrele găsite, în căutare de amoniți, până ce aerul care duhnea a cordită^[9] o făcea să-și continue drumul. Acum se putea uita sus, într-o încăpere care încă avea șemineul intact, iar o bucată de covor vișiniu se legăna pe marginea podelei rupte, ca o limbă. Și mai sus, un pui de stejar prinsese rădăcini pe o latură a scărilor, iar o ciupercă deschisă la culoare, care arăta ca niște mâini palide, fără degete, pusese stăpânire pe tavanul din ipsos.

— Stați așa, domnișoară!

Alarmat, bărbatul s-a tras de pe scaunul lui din piatră și a venit spre ea, apucând-o de poala paltonului.

— De ce faceți așa? Nu, mai în spate, vă rog... Și mai în spate... acum cred că sunteți în siguranță, da. Și să nu vă mai apropiați!

Vorbea cu autoritatea unui paznic, așa încât Cora s-a simțit ușor rușinată de gestul ei și i-a răspuns:

— Vai, îmi pare rău. N-am vrut să vă sperii. Doar că mi s-a părut că văd ceva mișcându-se.

— Probabil erau lăstuni de casă, nu trebuie să vă bateți capul cu ei.

Uitând o clipă atitudinea pe care o impunea ocupația lui, bărbatul a tras ușor de eșarfa pe care o purta la gât și a continuat:

— Thomas Taylor mă numesc și vă stau la dispoziție. Să înțeleg că n-ați mai fost pe la noi?

— Am ajuns de doar câteva zile. Prietena mea și cu mine – Cora a făcut un gest spre Martha, care stătea un pic mai departe, ascunsă sub umbrelă și înmărmurită de indignare – o să stăm aici o vreme, așa că m-am gândit c-ar fi bine să vă salut.

Cora și invalidul au părut să analizeze amândoi fraza pe care tocmai o rostise, căutându-i logica. Întrucât nu a găsit-o niciunul, au lăsat-o așa.

— Probabil ați venit în legătură cu cutremurul, i-a spus Taylor, arătând spre ruinele din spatele lui.

Părea un profesor ce aruncă o ultimă privire peste notițe înainte de a ține o prelegere, iar Cora – întotdeauna dispusă să învețe ceva – i-a confirmat că de asta veniseră.

— Ați putea să ne explicați ce s-a întâmplat? l-a întrebat ea. Dacă aveți timp.

Cutremurul avusese loc (i-a povestit el) cu opt ani în urmă, după aproximările lui la ora 9.18 dimineăta. Fusese o dimineăta de aprilie deosebit de însorită, lucru care mai târziu s-a dovedit o adevărată binecuvântare, pentru că cei mai mulți dintre oameni ieșiseră din case. Pământul din Essex se zguduise de parcă ar fi încercat să-și scuture toate orașele și sătucurile de pe spinare. Timp de 20 de secunde, nu mai mult, se simțise un șir de trepidații. Se oprise pentru o clipă, ca și cum pământul ar fi tras aer în piept, și apoi începuse din nou. În estuarele de la Colne și Blackwater, marea se revoltase cu valuri înspumate, care se năpustiseră asupra țărmului și transformaseră toate

ambarcațiunile de pe apă în aşchii şi ţândări. Biserica Langenhoe, despre care se spunea că ar fi bântuită, fusese aşa de zguduită, încât aproape că se dărâmasese, iar din satele Wivenhoe şi Abberton abia dacă mai rămăsese ceva în afară de moloz. Cutremurul se simţise şi în Belgia, unde ceştile cu ceai fuseseră dărâmate de pe mese. În Essex, un băieţel care dormea în pătuţul adăpostit sub o masă murise strivit de moloz, iar bărbatul care curăţa unul dintre ceasurile de la primărie fusese trântit de pe scară şi braţul îi fusese rupt cu totul. În Maldon, oamenii crezuseră că cineva pusese dinamită pentru a teroriza oraşul şi alergaseră cu toţii urlând pe scări, iar Biserica Virley nu a mai putut fi reparată, având acum drept enoriaşi doar vulpi, ce nu stăteau în strane, ci în tufişuri de urzici. În livezi, merii îşi pierduseră floarea şi nu mai făcuseră fruct în vara aceea.

Dacă se gândea mai bine, şi-a dat Cora seama, citise despre toate astea în ziare – care abordaseră subiectul cu un oarecare amuzament: tocmai micuţul şi modestul Essex, ce abia dacă avea vreo cută în relief, să se zguduie şi să se înfoaie astfel!

— Extraordinar! a exclamat ea încântată. În partea asta a lumii avem sub picioare numai piatră din Paleozoic. Gândiţi-vă, aflate aici de cinci sute de milioane de ani, stâncile astea s-au scuturat zdravăn şi au dărâmat turla de biserici!

— Nu ştiu ce să zic despre asta, i-a răspuns Taylor, aruncându-i Marthei o privire înţelegătoare, aproape complice. În orice caz, Colchester a fost lovit rău, după cum vedeţi, cu toate că nu a murit nimeni.

A arătat din nou cu degetul spre ruinele ce se căscau în spatele lui şi a adăugat:

— Dacă sunteţi hotărâtă să intraţi, păşiţi cu mare grijă şi fiţi cu ochii în patru după picioarele mele, nu-s la nici cinşpe yarzi distanţă de noi.

A tras uşor de pantaloni, împăturind mai bine bucata nefolositoare. Cora, gata oricând să fie

copleșită de milă, s-a aplecat și, cu o mână pe umărul lui, i-a răspuns:

— Îmi pare atât de rău că din cauza mea v-ați amintit suferința aceasta. Deși probabil nu aveți cum s-o uitați vreodată și și-mi pare rău și pentru asta.

A început să caute în poșetă, întrebându-se cum ar fi putut să-i dea de înțeleș că-i oferea bani nu ca pomană, ci ca plată.

— Ei, bine, să știți că asta nu e tot – a rostit Taylor luând moneda și reușind să facă asta cu aerul că-i făcea ei o favoare!

Gesturile de profesor au dispărut, iar bărbatul s-a transformat în prezentatorul unui spectacol.

— Îndrăznesc să cred că ați auzit despre Șarpele din Essex, care a terorizat pe vremuri zonele Henham și Wormingford și care a fost văzut din nou?

Încântată, Cora i-a răspuns că nu auzise.

— Ah, a mormăit Taylor întristat. Mă întreb dacă nu cumva ar fi mai bine să nu vă tulbur cu povestea asta, știut fiind că doamnele sunt mai delicate și mai fragile.

Și-a privit de sus până jos interlocutoarea, ajungând la concluzia că o femeie care purta o asemenea haină n-ar fi fost înspăimântată de niște bieți monștri.

— Așadar... În anul 1669, când pe tron se afla fiul regelui trădător, de-abia dacă putea omul să meargă o milă pe stradă fără să dea de un avertisment prins de un copac sau pe vreun gard. VEȘTI STRANII DIN ESSEX, scria pe afișe, despre un șarpe monstruos cu ochi ca de oaie, care ieșea din apele Essexului, pornind spre pădurile de mesteacăn și spre cătune.

A frecat moneda de mânecă, lustruind-o până a început să strălucească.

— Aceea a fost vremea Șarpelui din Essex, fie că era făcut din solzi și din mușchi de fier, din lemn și pânză sau pur și simplu din imaginația unor nebuni. Copiii nu erau lăsați să se joace pe malul râului și pescarii tare își doreau să-și fi ales altă ocupație!

Apoi a dispărut la fel cum venise, iar pentru aproape două sute de ani nu s-a mai auzit nimic de el. Asta, până ce a avut loc cutremurul, iar ceva a fost zguduit acolo, în adâncuri – ceva a fost eliberat! O ființă mare, târătoare, după cum se spune, mai curând dragon decât șarpe, ce se simte la fel de bine pe pământ ca și în apă, iar în zilele senine își întinde aripile la soare. Primul om care l-a văzut, sus, la Point Clear, și-a pierdut mințile și nu și le-a mai găsit. A murit în azil, acum șase luni, lăsând în urmă vreo zece desene pe care le-a făcut cu bucăți de cărbune din sobă...

— Vești stranii! a intervenit Cora. Câte lucruri nu sunt stranii pe lumea asta... Spuneți-mi, vă rog: i s-a făcut vreodată vreo fotografie, s-a gândit cineva să-l studieze?

— Din câte știu eu, nu, a ridicat el din umeri. Nu pot să bag nici eu mâna în foc că e adevărat. Locuitorii din Essex se ambalează repede când vine vorba de din astea, așa au făcut și cu vrăjitoarele din Chelmsford, și cu Black Shuck^[10], care trece pe aici când se satură de carne de locuitor din Suffolk.

Le-a privit lung o vreme și a părut brusc plictisit de compania lor. A pus moneda în buzunar și a bătut ușor de două ori peste el.

— Ei bine, mi-am câștigat traiul pe ziua de azi, ba chiar ceva pe deasupra, așa că ar fi bine să plec spre casă, la o masă bună. În plus – a rostit el, uitându-se strâmb spre Martha, care tremura nerăbdătoare sub umbrelă –, cred c-ar fi bine să vă continuați drumul încotro mergeați, dar să aveți mare grijă la crăpăturile din trotuar, că nu știți niciodată ce sare din ele, vorba fiică-mii.

Le-a expediat cu un gest demn de un ministru ce își dădea afară secretarul și, auzind că se apropia un cuplu de tineri ce râdeau, s-a întors spre ei și a arborat expresia rugătoare.

— Undeva acolo, a spus Cora, întorcându-se lângă Martha, în tot molozul și praful acela, e o pereche de pantofi de-ai lui și probabil oasele picioarelor pe care le-a pierdut.

— Eu nu cred o iotă. Uite că se aprind luminile, e trecut de 5. Ar trebui să ne întoarcem și să ne ocupăm de Frankie.

Era adevărat: îl lăsaseră pe Frankie în pat, înfășurat strâns și rigid ca o mumie, îngrijit de proprietar, care-și crescuse singur cei trei fii și considera că băiatul Corei e un puști teribil de cuminte, a cărui răceală putea fi rezolvată cu o supă caldă.

Francis, prins pe picior greșit de întâlnirea cu un om care nu numai că nu-l privea cu suspiciune, dar care nici nu-l considera interesant, fusese de acord să fie tratat cu o bunătate fermă pe care nu ar fi putut niciodată să o primească de la mama lui. Ba chiar îi dăruise proprietarului una dintre comorile lui (o bucată de pirită de oțel, sperând pe jumătate că avea să fie confundată cu o pepită de aur) și se apucase să citească povestirile despre Sherlock Holmes. Cora se întreba cum de era posibil să fie îngrijorată pentru fiul ei (când era bolnav, fața i se lumina și căpăta dulceața chipului unei fete, făcându-i inima să plângă) și cu toate astea să se simtă ușurată atunci când nu era lângă el. De când locuiau în acele două încăperi mici, el își desfășura toate ritualurile chiar lângă ea, iar femeia nu putea ignora indiferența băiatului la furia sau la afecțiunea ei. Ziua ei de libertate petrecută în turnul castelului și sub crengile golașe ale sălciilor de lângă râul Colne fusese o încântare și n-ar fi vrut să se sfârșească. Martha, care avea talentul de a da glas gândurilor Corei înainte ca ea să și le formuleze complet, a rostit:

— Dar uite, îți târăști haina prin băltoace și ți s-a udat părul de tot: hai să găsim o cafenea și să așteptăm acolo să se oprească ploaia.

A făcut semn din bărbie spre o marchiză sub care se aflau două vitrine ce dădeau pe dinafară de prăjituri.

Cora a rostit temătoare:

— Și, de fapt, probabil că doarme deja, nu? Și e așa de supărăcios când îl trezești...

Ca niște complice, au traversat trotuarele ude, care străluceau vag de la câteva raze de soare firave, și au ajuns la adăpostul marchizei exact în clipa în care Cora a auzit o voce familiară:

— Pe onoarea mea, e chiar doamna Seaborne!

Cora a scrutat cu privirea strada întunecată și a întrebat:

— Oare să ne fi văzut cineva?

Martha, dușmănoasă pe intrușii care îi răpeau din timpul petrecut cu prietena ei, a tras de curelușa de la geantă.

— Cine să știe că suntem aici? N-am venit de nicio săptămână... Niciodată nu poți să treci neobservată...

Vocea s-a auzit din nou:

— Cora Seaborne, în carne și oase, zău că ea e!

Cu un țipăt de bucurie, Cora s-a repezit pe trotuar și a ridicat mâna.

— Charles! Vino aici! Vino să mă vezi mai bine!

Venind spre ea, la adăpostul a două umbrele atât de mari, încât ocupau toată strada, Charles și Katherine Ambrose erau două persoane pe care nu s-ar fi așteptat niciodată să le întâlnească acolo. Pe vremuri coleg cu Michael Seaborne, îndeplinind una dintre numeroasele funcții de la Whitehall, pe care Cora nici nu și le putea imagina și care păreau să presupună o putere de două ori mai mare decât a unui politician și niciun pic din responsabilitatea unuia, Charles fusese o prezență constantă în Foulis Street. Culorile aprinse ale vestelor lui și apetitul său de nestăvilit pentru aproape orice ascundeau o șiretenie pe care foarte puțini o intuiau. Faptul că, încă de la prima lor întâlnire, Cora îl văzuse exact așa cum era, îl transformase aproape imediat în sclavul ei. Poate surprinzător, îi era cu totul credincios soției lui, care era minionă, în timp ce el era corpolent, și care îl găsea neîncetat teribil de amuzant. Amândoi erau generoși, binevoitori și cât se poate de interesați de viețile altora. Când insistaseră că nimeni altul în afară de doctorul

Garrett nu l-ar fi putut trata pe Seaborne cel bolnav, păruse imposibil să le refuze sfatul.

Cora și-a strâns însoțitoarea de talie, încercând s-o calmeze.

— Știi c-aș prefera să fim doar noi două și cărțile noastre. Dar sunt Charles și Katherine Ambrose: îi cunoști și ți-au plăcut – nu, serios, știu că ți-au plăcut! *Charles!* a continuat ea, strigându-l pe bărbat.

Cora a făcut o plecăciune adâncă, sarcastică, ce ar fi putut fi considerată elegantă, dacă piciorul pe care l-a întins în față n-ar fi fost încălțat într-un bocanc bărbătesc plin de noroi.

— O cunoașteți pe Martha, desigur.

Lângă ea, Martha și-a îndreptat spatele și a dat din cap neprietenoasă.

— Katherine, și tu... Habar nu aveam că voi știți că Anglia se întinde și dincolo de Palmer's Green: v-ați rătăcit? Să vă împrumut harta mea?

Charles Ambrose i-a privit cu dezgust bocancul plin de noroi, haina bărbătească din tweed, care era prea largă la umeri, și mâinile puternice, cu unghii roase.

— Ți-aș spune că mă bucur să te văd, însă n-am mai văzut niciodată o femeie care să semene atât de bine cu o regină barbară pusă pe jefuit: oare chiar e nevoie să-i imiți pe iceni^[11] doar pentru că te afli pe teritoriul lor?

Cora – care refuzase să poarte orice i-ar fi putut strânge prea tare talia, care își trecuse degetele prin păr și apoi și-l îndesase în pălărie, care nu mai purtase bijuterii de când își smulsese perlele de la urechi, cu o lună înainte – nu s-a simțit jignită.

— Boadicea^[12] ar fi copleșită de rușine să fie văzută așa, sunt sigură. Să intrăm aici, să bem o cafea și să așteptăm să se mai potolească ploaia? Ești tu destul de frumușel pentru amândoi.

A luat-o de braț pe Katherine Ambrose și și-au făcut cu ochiul, privind cum Charles, în haina sa din catifea, își făcea o intrare grandioasă în cafenea.

— Dar până la urmă, cum *te simți* tu, Cora?

Katherine s-a oprit în pragul cafenelei și, luând în palme fața tinerei femei, a întors-o spre lumină. A privit cu atenție chipul cu pomeți înalți, ochii de culoarea ardeziei. Cora nu i-a răspuns, se temea că avea să-și dea de gol fericirea atât de rușinoasă. Katherine, care intuise comportamentul lui Michael Seaborne față de soția sa într-o măsură mult mai mare decât își imagina Cora, a citit singură răspunsul și s-a ridicat pe vârfuri, s-o sărute ușor pe tâmplă. În spatele lor, Martha s-a prefăcut că tușește. Cora s-a întors, s-a aplecat să ia geanta din pânză și, șoptindu-i „Stăm doar jumătate de oră, *promit!*”, și-a grăbit însoțitoarea să intre.

— Deci: ce *căutați* aici? Vă asociez pe amândoi atât de tare cu Whitehall și cu Kensington, încât am impresia că mi-am imaginat că voi doi v-ați evapora la ieșirea din oraș.

Cora s-a uitat la masă cu mare plăcere. Charles i-a comandat unei fete uluite, cu un șorț alb, să aducă cel puțin zece feluri din prăjiturile care-i plăceau ei cel mai mult și un galon^[13] de ceai. Era clar că fata avea o pasiune pentru cocos: a adus picromigdale, biscuiți pudrați, prăjituri scăldate în dulceață de zmeură și tăvălite prin fulgi de nucă de cocos. Cora, care în dimineața aceea mersese pe jos câteva mile bune, a mâncat tacticoasă sfertul ei din platoul cu prăjituri, înaintând spre centrul acestuia, în care se afla un aranjament din madlene.

— Da, a intervenit și Martha, cu o sclipire de oțel în ochi, pe care nu s-a străduit s-o ascundă: ce *căutați voi* aici?

— Am venit în vizită la niște prieteni, i-a răspuns Katherine Ambrose.

Și-a scos haina micuță, scuturându-se elegant, și a privit cu un aer mirat în jurul încăperii întunecate, în care domneaua mirosuri puternice. Era clar că o amuza ceva la fața de masă verde, cu ciucuri, care-i cădea în poală. A pipăit-o ușor, stăpânindu-și cu greu un zâmbet, și a continuat:

— Ce alt motiv ar putea avea cineva ca să vină aici? Nu ai ce cumpărături să faci aici, nu e nici măcar un magazin. De unde și-or fi cumpărând localnicii vinul și brânza?

— De la vinărie și de la lăptărie, mă gândesc.

Charles i-a întins soției lui o farfurie pe care așezase o prăjitură micuță, scăldată cu generozitate în glazură. Ea nu mânca niciodată prăjituri, însă lui îi plăcea să încerce din când în când să o tenteze.

— Încercăm să-l convingem pe colonelul Howard să candideze pentru Parlament la următoarele alegeri. Trebuie să se pensioneze, așa că...

— ...așa că *este o veste excelentă*, i-a terminat Cora ideea, trântindu-i lui Charles una dintre sintagmele lui preferate.

Lângă ea, Martha se crispase un pic, probabil pregătindu-se să se lanseze într-una dintre diatribele ei pe tema sănătății publice sau a necesității reformării locuințelor sociale. (Învelit într-o pungă din hârtie albastră, băgată în geanta din pânză, se afla un roman american care descria în termeni deosebit de favorabili un viitor utopic în care oamenii ar trăi în comune orășenești. Martha așteptase săptămâni întregi ca volumul să apară și în Anglia și de-abia aștepta să ajungă acasă și să-l studieze temeinic.) Cora, cu toate că aprecia conștiința sensibilă a prietenei ei, era prea obosită pentru a face față unui război purtat pe deasupra ceșcuțelor de ceai. A mai pus o madlenă în farfuria lui Katherine, însă aceasta a împins-o la o parte și a înlocuit-o cu harta pe care o așezase Martha pe fața de masă.

— Îmi dai voie?

Katherine a despăturit-o până când în fața lor și-a făcut apariția Colchesterul, în alb și negru, cu locurile de interes marcate corespunzător și ilustrate cu fotografii. Cora încercuise deja Muzeul Castelului, iar pe turla Bisericii St Nicholas se întindea o pată de ceai.

— Da, a răspuns Katherine. Ne-am gândit să mergem să stăm de vorbă cu colonelul până n-ajung

alții la el: nu și-a ținut secrete ambițiile, însă nici nu a dat vreun indiciu în legătură cu direcția în care ar dori să pornească. Cred că Charles l-a convins că la următoarele alegeri va avea loc o schimbare la guvernare. Spune că am putea să pariem pe asta. Bătrânul are puterea unui bărbat cu vârsta cât jumătate din a lui și e încăpățânat cât cuprinde: e posibil să avem în curând cel mai în vârstă premier din istorie.

Nu era nevoie să pomenească numele lui Gladstone, care pentru familia Ambrose era o combinație între un sfânt excentric și o rudă mult iubită. Cora îl întâlnise o dată – ea stătea rigidă lângă soțul ei, în timp ce degetele lui cu unghiile ascuțite se înfîneau în carnea de pe brațul ei, iar Gladstone stătea un pic aplecat, în timp ce întâmpina o adevărată procesiune de oaspeți – și fusese surprinsă de inteligența sălbatică ce scăpăra de sub bretonul care avea mare nevoie de un frizer. Fusese clar, din răceala care i se strecurase în voce atunci când îl salutase pe Michael Seaborne, că omul politic îl disprețuia pe soțul ei cu o ură implacabilă. Și, cu toate că salutul cu care Gladstone o întâmpinase pe ea fusese și el rece, Cora avusese întotdeauna sentimentul, în anii ce urmaseră, că bărbatul îi era aliat.

— Tot își mai face de cap cu toate curvele, nu? a intervenit Martha, străduindu-se să se facă absolut neplăcută, însă Charles nu era ușor de șocat, așa că doar a rânjit deasupra ceșcuței de ceai.

Katherine a intervenit grăbită:

— Dar am vorbit destul despre noi – tu ce faci în Colchester, Cora? Dacă voiai să mergi la mare, puteai folosi casa noastră din Kent. Aici nu e nimic în afară de noroi și de mlaștini preț de mile întregi. Peisajele astea ar întrista și un clown. În afara cazului în care ți-ai propus să-ți cauți un soț nou în garnizoană, nu-mi dau seama ce te-ar fi putut atrage aici.

— Să-ți arăt!

Cora a tras harta spre ea și, cu un deget arătător pe care Katherine l-a observat că nu era prea curat, a urmărit o linie spre sud, din Colchester spre gura râului Blackwater.

— Luna trecută, doi bărbați se plimbau la poalele stâncilor de la Mersea și aproape că au fost dărâmați de o alunecare de teren. I-a dus capul să arunce o privire prin spărturi și pietre și au găsit rămășițe fosilizate – câțiva dinți ici și colo, obișnuitele coprolite, bineînțeles –, dar și un mamifer mic, încă neidentificat. A fost trimis la British Museum pentru a fi studiat. Cine știe ce specie nouă or fi descoperit!

Charles s-a uitat temător la hartă. În ciuda vederilor sale liberale și a încercărilor hotărâte de a fi om de lume, avea o inimă profund conservatoare și nu putea ține în birou lucrările lui Darwin și ale lui Lyell, de teamă că ar fi purtat vreo boală contagioasă ce s-ar fi putut răspândi și în rândul cărților sale „sănătoase”. Nu era un om deosebit de credincios, dar era de părere că o credință comună, sub oblăduirea unui Dumnezeu binevoitor, era ceea ce împiedica țeșătura societății să se sfâșie ca un așternut uzat. Ideea că, până la urmă, omenirea nu avea nicio trăsătură esențialmente nobilă și că propria specie nu fusese aleasă de divinitate îl tulbura în clipele de reflecție de dinainte de răsărit. Și, așa cum făcea cu majoritatea problemelor supărătoare, alegea să o ignore până dispărea. Mai mult, se considera vinovat pentru admirația Corei față de geoloaga Mary Anning. Tânăra nu dăduse nici cel mai vag semn de interes pentru a scotoci printre pietre și prin noroi până nu se întâmplase să participe o dată la o cină organizată de familia Ambrose, unde fusese așezată la masă lângă un domn în vârstă, care stătuse odată de vorbă cu Anning și de atunci era îndrăgostit de amintirea ei. După ce auzise poveștile despre fiica de tâmplar care a devenit mai puternică după ce a fost lovită de trăsnet, despre prima fosilă pe care a găsit-o – la 12 ani, despre sărăcia în care a trăit și despre martiriul suferit din cauza cancerului, Cora se îndrăgostise și

ea, iar luni întregi după acea cină nu vorbise decât despre Mary Anning. Dacă cineva sperase că pasiunea ei avea să se estompeze, omul acela, se gândise Charles abătut, nu o cunoștea pe Cora.

Cu ochii pe ultimul macaron, a rostit:

— Dar cu siguranță acum e momentul ca întreaga chestiune să fie lăsată pe mâna experților! Nu mai suntem în vremurile înapoiate în care trebuia să ne bazăm pe vreun țăcănit cu poalele ridicate care se târa de colo colo cu o teslă și cu o pensulă de vopsea. Acum avem colegii, societăți, burse de cercetare și așa mai departe.

— Și? Ce ai vrea să fac? Să stau acasă să fac planuri pentru meniul de la cină și să aștept să-mi fie livrată o pereche nouă de pantofi?

Temperamentul Corei, care se manifesta rar, s-a făcut pentru prima oară simțit printr-o asprime apărută în ochii ei cenușii, ca de cremene.

— Sigur că nu!

Gândindu-se că i-a descoperit un punct sensibil, Charles a adăugat:

— Niciunul dintre cei care te cunosc n-ar putea crede asta. Dar există lucruri care sunt importante *acum* și ar fi un câștig dacă tu ai investi timp și efort în ele, nu în bucăți de animale care n-au însemnat nimic când trăiau și cu atât mai puțin înseamnă ceva acum, când sunt moarte!

Ca și cum ar fi căutat o dovadă pentru disperarea lui, a făcut un gest spre Martha și a continuat:

— N-ai putea să intri și tu în societatea Marthei – cum s-o fi chemând – și să te ocupi de canalizarea din Whitechapel, de orfanii din Peckham sau cu ce s-o mai fi ocupând zilele astea?

— Da, chiar, Cora. N-ai putea?

Rânjind la Charles, conștientă că el dezaproba la fel de mult convingerile ei politice pe cât disprețuia bocancii murdari ai Corei, Martha a privit-o cu ochii ei mari și albaștri, ca încă o invitație nerostită.

— N-au însemnat *nimic*?!

Cora a tras aer în piept, gata să rostească discursul temeinic pregătit, despre importanța

dragelor ei rămășițe de animale, însă Katherine și-a pus mâna albă și rece peste mâna ei și a spus, ignorând cu totul conversația ce avusese loc în ultimele câteva minute:

— Și ai de gând să-ți faci un rost aici și să găsești o creatură a ta?

— Da! Și am să reușesc, o să vedeți! Michael niciodată – când a rostit numele acela a ezitat preț de o clipă și, fără să-și dea seama, și-a atins cicatricea de la gât –... era de părere că e o pierdere de timp și că aş fi mai câştigată dacă aş citi *The Lady*, ca să aflu ce croială de fustă ar trebui să port la Savoy.

Și-a împins farfuria, dezgustată.

— Ei bine, a continuat ea, acum pot face ce vreau eu, nu?

I-a privit pe fiecare, pe rând, iar Katherine i-a răspuns:

— Copilă dragă, sigur că poți. Și noi suntem foarte mândri de tine. Nu-i așa, Charles? (Bărbatul a încuviințat molcom din cap.) Chiar mai mult, te putem ajuta: cunoaștem familia perfectă pentru tine!

— Cunoaștem? a întrebat Charles cu o figură plină de îndoieli.

Singurul său prieten din Colchester era colericul colonel Howard și era sigur că imaginea Corei avea să reprezinte lovitura fatală aplicată sănătății fragile a bărbatului.

— Charles! Familia Ransome! Copiii aceia adorabili, casa oribilă și Stella, cu daliile ei!

Familia Ransome! Charles s-a înveselit numai gândindu-se la ei. William Ransome era fratele dezamăgitor al unui membru liberal al Parlamentului la care țineau cei doi Ambrose. Fusesse o dezamăgire pentru că, încă de la o vârstă fragedă, hotărâse să-și dedice considerabila putere intelectuală nu avocaturii sau Parlamentului, nici măcar breslei medicale, ci Bisericii. Și, mai rău, ambiția firească ce însoțește de obicei o minte strălucită îi lipsea într-un asemenea hal, încât bărbatul acceptase să-și petreacă cei din urmă

cincisprezece ani păstorind micuța lui parohie într-un sătuc sumbru de lângă estuarul Blackwater. Se căsătorise cu o zână cu părul deschis la culoare și își iubea foarte tare copiii. Charles și Katherine stătuseră o dată în gazdă la el, după o călătorie la Harwich care nu mersese prea bine, și după aceea deveniseră fanii devotați ai clanului Ransome, iar Katherine primise un pachet din hârtie cu semințe de dalie, din care i se promisese că aveau să iasă flori negre. S-a întors spre Cora.

— Îți spun, nu există familie mai potrivită. Bunul reverend Ransome și soția lui, Stella, micuța ca o zână și de două ori mai drăgălașă. Locuiesc în Aldwinter, un loc aproape la fel de teribil pe cât sună^[14]. — Însă într-o noapte înstelată poți să vezi până la Point Clear, iar dimineța poți să vezi barjele de pe Tamisa cum pornesc cu încărcătura lor de midii și grâu. Dacă e cineva care îți poate arăta locurile pe acolo, pe coastă, ei sunt aceia. Nu mă privi așa, dragă, știi și tu foarte bine că nu poți să mărșăluiești de colo colo înarmată doar cu o hartă.

— E o coastă străină, să nu uiți asta: e posibil să ai nevoie de un dicționar de conversație. Acolo au porți-stavilă și acri întregi de pământ muncit de marea, pe care ei le numesc sărături^[15].

Charles și-a lins zahărul de pe degetul arătător și și-a mutat atenția asupra altei prăjituri.

— Țin minte că Will m-a dus odată prin curtea bisericii din Aldwinter și mi-a arătat mormintele pe care ei le numesc „cu spatele rupt”: sătenii cred că, dacă mori de tuberculoză, pământul de pe mormânt ți se va prăvăli peste sicriu.

Cora s-a străduit să-și ascundă încruntarea. Trebuie să fi fost vreun preot de țară, cu ceafa groasă, tot numai calvinism și izbăvire, și soția lui zgârcită! Nu-i venea în clipa aceea nicio idee despre ce-ar fi putut fi mai rău de-atât și, judecând după rigiditatea Marthei, și-a dat seama că și ea avea aceeași impresie. Însă chiar și așa le-ar fi fost util să poată folosi cunoștințele unui localnic despre

geografia Essexului. Mai mult, nu era obligatoriu ca un preot să fie ignorant în ceea ce privește știința modernă: printre cărțile ei preferate se număra teza unui preot anonim din Essex, despre uriașa vechime a Pământului, care înlătura cu asprime ideea că data apariției Pământului poate fi calculată pornind de la arborele genealogic din *Vechiul Testament*.

A rostit cu grijă:

— Poate că i-ar prinde bine lui Francis. Am stat de vorbă cu Luke Garrett despre el, să știți. Nu c-aș crede că e ceva în neregulă cu el!

S-a înroșit, nimic n-o rușina la fel de tare ca gândul la fiul ei. Era cât se poate de conștientă că stinghereala pe care o simțea în prezența lui era împărtășită de toți cei care îl întâlneau. Era imposibil să se disculpe în vreun fel – faptul că era distant, obsesiile lui, toate trebuiau să fie din vina ei, pe cine altcineva ar fi putut arunca responsabilitatea? Garrett fusese neobișnuit de tăcut, de blând. Îi spusese doar: „Nu poți să transformi firea lui într-o patologie – nu poți încerca să-i pui un diagnostic. Nu există niciun test de sânge pentru detectarea excentricității, nicio măsurătoare obiectivă pentru dragostea ta față de el sau pentru a lui față de tine!” Concluzionase că i-ar fi prins o analiză, cu toate că aceasta nu era recomandată pentru copii, a căror conștiință de-abia dacă este formată. Nu avea ce să facă, în afară de a continua să vegheze asupra lui atât cât putea și să-l iubească atât cât îi permitea el.

Soții Ambrose și-au aruncat o privire rapidă, iar Katherine a rostit grăbită:

— Cred că aerul proaspăt ar fi cel mai bun lucru pentru el. Nu vrei ca Charles să-i scrie reverendului și să te prezinte? Aldwinter e la mai puțin de 15 mile de aici – cred că tu ai mers și mai mult de-atât pe jos! – și ai putea cel puțin să petreci o după-amiază acolo, să bei un ceai cu Stella.

— Am să-i scriu lui William și-o să-i dau adresa ta – stai la Hotelul George, presupun? Sunt sigur că

o să vă împrieteniți imediat și că o să găsești o mulțime de fosile amărâte de-ale tale.

— Stăm la Red Lion, a intervenit Martha. Corei i s-a părut că arată mai autentic și a fost dezamăgită să constate că pe jos nu erau aruncate paie și că nu era nicio capră priponită de bar.

Reverendul Ransome, s-a gândit ea cu ranchiună – ca și cum vreun preot cu mintea înceată și plozii lui dolofani ar putea să i se pară Corei interesanți! Însă gesturile de bunătate față de prietena sa îi câștigau întotdeauna loialitatea, așa că Martha a răsturnat ultima prăjitură pe farfuria lui Charles și a rostit cu toată sinceritatea:

— Mă bucur tare mult că ne-am revăzut: credeți că e posibil să mai treceți prin Essex în curând, cât mai suntem noi aici?

— Probabil, i-a răspuns el, cu un aer de nobilă suferință. Și până atunci ne așteptăm să fie descoperită și studiată o specie cu totul nouă, gata să fie inclusă în Aripa Seaborne a Muzeului Castelului.

Cu un mic gest către soția sa, care însemna că ar fi momentul să plece, s-a întins spre haină și apoi, când era cu brațul doar pe jumătate pe mânecă, a exclamat, întorcându-se spre Cora rânjind:

— Vai! Cum am putut să uităm? Ai auzit de monstrul straniu care a băgat frica de toți zeii în populația de pe aici?

— Charles, n-o tachina! a intervenit Katherine râzând. E doar un zvon aiurea, care a ajuns prea departe.

Luptându-se cu paltonul, Ambrose și-a ignorat soția.

— Ei, ăsta e un adevărat mister al științei, dacă tot zici că îți dorești unul. Lasă pălăria aia hidoasă din mână și ascultă! Acum vreo trei sute de ani s-a stabilit în Henham un dragon, să zicem cam la 20 de mile spre nord-vest. Întreabă la bibliotecă și o să-ți arate afișele pe care le puneau peste tot prin oraș: mărturii ale fermierilor care îl văzuseră, o imagine cu un fel de Leviatan cu aripi de piele și cu un zâmbet tare dințos. Se pare că obișnuia să facă plajă,

să stea la soare și să clămpănească din cioc (din *cioc*, remarcă asta!), și nimeni nu s-a agitat prea tare până într-o zi, când un băiat a rămas fără picior. La scurtă vreme, a dispărut, însă zvonurile n-au încetat. De fiecare dată când recoltele erau proaste sau avea loc o eclipsă de soare ori când era vreo invazie de broaște, cineva, undeva, zărea monstrul pe țărm ori pândind pe câmpii. Și fii atentă: *acum s-a întors!*

Charles părea triumfător, de parcă el însuși scosese din buzunar dragonul, ca să-i facă ei o plăcere, așa încât Corei i-a părut rău să-i umbrească încântarea răspunzând:

— Ah, Charles, știu... am auzit! Tocmai ni s-a ținut o prelegere despre Cutremurul din Essex – nu-i așa, Martha? –, care se pare că a eliberat ceva din adâncul estuarului. De-abia mă abțin să nu mă duc în clipa asta acolo, cu caietul și cu aparatul de fotografiat, și să mă conving singură!

Katherine și-a consolat soțul cu un sărut și a replicat molcom:

— Stella Ransome ne-a scris și ne-a povestit toată tărașenia. În prima zi din an, un localnic a fost scos din apă în sărăturile din Aldwinter cu gâtul frânt. Cred că s-a îmbătat și a fost luat de maree, dar tot satul și-a ieșit din minți. Monstrul a mai fost văzut de câteva ori pe coastă, iar unii jură că l-au văzut mișcându-se în Blackwater la miezul nopții, cu o sclipire ucigașă în ochi. Uite, Charles, ai avut dreptate: ai mai văzut vreodată un om așa entuziasmat?

Cora s-a foit pe scaun ca un copil, trăgându-se ușor de o șuviță de păr.

— Exact ca dragonul-de-mare al lui Mary Anning, cu atâția ani în urmă! Cam la fiecare jumătate de an mai apare câte o lucrare științifică în care se explică modalitățile și locurile în care ar mai putea exista încă animale pe care le considerăm dispărute. Imaginați-vă, numai imaginați-vă cum ar fi dacă am găsi un asemenea loc într-un ținut atât de monoton cum este Essex! Și imaginați-vă ce ar însemna asta: o dovadă în plus că lumea în care

trăim este una enorm de veche, că datorăm totul progresului natural, nu vreunei divinități...

— În fine, nu știu ce să zic despre asta, a întrerupt-o Charles, dar e clar că te va interesa. Și dacă ajungi în Aldwinter, trebuie să îi rogi pe cei din familia Ransome să îți arate propriul lor șarpe din Essex: pe una dintre stranele din biserica parohiei e sculptat un șarpe înaripat ce pare să urce de-a lungul brațului, însă de când cu cele mai recente povești despre monstru, cuviosul pastor a amenințat că-l va scoate de acolo cu o daltă.

— Atunci așa rămâne, i-a răspuns Cora. Voi scrieți câte scrisori e nevoie: vom îndura și atenția a o sută de preoți, de dragul unui dragon-de-mare, nu-i așa, Martha?

Lăsându-l pe Charles să se ocupe de nota de plată și să ofere bacșișul imens cu care-și liniștea el de obicei conștiința, femeile au ieșit pe High Street. Ploaia se potolise și soarele ce apunea le-a trimis în cale umbra Bisericii St Nicholas. Katherine a făcut un gest larg spre fațada albă a hotelului în care stătea.

— Merg imediat sus, să caut niște hârtie pentru corespondență. Am să-i avertizez c-o să-i bagi în bucluc cu ideile tale de londoneză și cu paltonul ăsta îngrozitor.

Trăgând-o ușor pe Cora de mâneca de la haină, a adăugat:

— Martha, nu poți să faci nimic în legătură cu asta?

Întrucât jumătate din plăcerea de a adopta o asemenea înfățișare dezordonată provenea din dezgustul prietenilor ei, Cora și-a ridicat gulerul ca să se păzească de vânt, și-a aplecat pălăria într-o parte, ca un băiat, și și-a înfipt degetele mari în curea.

— Un lucru minunat, atunci când ești văduvă, este că, de fapt, nu mai ești obligată să fii femeie... dar iată că vine Charles. Îmi dau seama numai după privirea lui că are nevoie de păhărelul de seară. Vă mulțumesc mult amândurora, *dragii mei*.

I-a sărutat, iar lui Katherine i-a strâns mâna mult prea tare. I-ar fi plăcut să-i spună mai multe, să-i explice că anii căsniciei ei îi scăzuseră atât de dramatic pretențiile de fericire, încât să stea cu o ceașcă de ceai în față fără a fi nevoită să se gândească la ce o așteaptă în spatele draperiilor din Foulis Street i se părea aproape miraculos. Zâmbind a rămas-bun, a traversat vioaie strada spre Red Lion, întrebându-se dacă la fereastră se întrezărea figura lui Francis și dacă băiatul avea să se bucure s-o vadă.

Charles Ambrose
Clubul Garrick
WC

20 februarie

Dragul meu Will,

Sper că ești bine, sănătos și că ne vom vedea cât de curând. Katherine mă roagă să-i transmit lui Stella că daliile ei sunt foarte bine, însă că au ieșit mai curând albastre decât negre – oare să fi fost solul de vină?

Îți scriu din dorința de a-ți prezenta o prietenă bună, căreia cred că i-ar prinde bine să vă cunoască pe voi, amândoi. Este văduva lui Michael Seaborne, care a murit la începutul acestui an (e posibil să-ți aduci aminte că ai avut bunăvoința de a te ruga pentru însănătoșirea lui, însă nu încape îndoială că planurile Atotputernicului au fost altele).

O cunoaștem pe doamna Seaborne de mulți ani. Este o femeie neobișnuită. Consider că are o inteligență excepțională, ba chiar aș îndrăzni să spun... o inteligență masculină: este într-o oarecare măsură o naturalistă pasionată, iar Katherine îmi spune că asta este ultima modă printre doamnele de societate. Pare o preocupare inofensivă, care-i aduce o mare plăcere după o perioadă de suferință cruntă.

De curând a sosit în Essex, împreună cu fiul său și cu companioana ei, pentru a studia coasta de aici (ceva în legătură cu rămășițele unor păsări fosilizate descoperite la Walton-on-the-Naze, am impresia) și locuiește în Colchester.

Bineînțeles că i-am povestit legenda Șarpelui din Essex și zvonurile legate de întoarcerea sa, precum și despre sculptura ciudată din Biserica All Saints, iar ea a fost teribil de intrigată și are de gând să vă facă o vizită.

Dacă vine în Aldwinter (și, cunoscându-o pe Cora, probabil că deja își face planurile de călătorie!), poate că tu și Stella ați putea s-o ajutați să se acomodeze și să se simtă bine-venită? Mi-a acordat permisiunea de a vă comunica detalii despre adresa la care locuiește acum, detalii pe care le alătur acestei scrisori, împreună cu toate urările noastre de bine, ca întotdeauna...

*Al tău prieten credincios,
CHARLES HENRY AMBROSE*

Reverendul William Ransome, pastorul parohiei Aldwinter, a pus scrisoarea înapoi în plic și a proptit-o gânditor de pervaz. Nu se putea gândi la Charles Ambrose fără să zâmbească – omul acela avea un apetit inepuizabil pentru a-și face noi prieteni, adeseori (deși nu chiar întotdeauna) mânat de o afecțiune pură, iar reverendul nu era deloc surprins că se atașase atât de mult de o văduvă –, dar, în ciuda zâmbetului, scrisoarea îl tulburase. Nu era vorba neapărat că nu s-ar fi bucurat de musafiri, dar una sau două fraze din scrisoare („femei de societate”, „inteligență masculină”...) nu puteau să nu tulbure un reprezentant vrednic al bisericii. Și-o imagina cu atâta precizie, de parcă în plic ar fi fost inclusă și o fotografie a femeii: intra în singuratica etapă finală a vieții, încurajată de întinderi imense de tafta și de un entuziasm vag pentru știință. Fiul ei era, fără îndoială, în vacanță de la Oxford sau Cambridge și avea să aducă de-acolo vreun viciu secret care avea fie să încânte Colchesterul, fie să-l facă cu totul imposibil de acceptat într-o societate civilizată. Probabil că văduva ținea vreo dietă cu cartofi fierți și oțet, sperând că regimul lui Byron avea să-i subțieze silueta, și probabil avea tendințe anglo-catolice, urmând să-și exprime nemulțumirea față de absența unei cruci cu înflorituri pe altarul din biserică. În doar cinci minute, a mai înzestrat-o și cu un câine credincios și nesuferit și cu o companioană ternă, slabă ca un băț și cu privirea crucișă.

Singura lui consolare era că Aldwinter era o destinație atât de monotonă și de lipsită de farmec, încât nu-și putea imagina o doamnă de societate – fie ea și o văduvă plictisită și băgăcioasă – obosindu-se să-l viziteze.

În fiecare primăvară, câțiva naturaliști pasionați veneau să documenteze viața celor câteva specii de păsări care treceau prin mlaștină, însă acestea erau cele mai insipide specii cu puțință, penele lor pline

de noroi neputând fi distinse pe fundalul ce le înconjura, și astfel trecând adeseori neobservate. În Aldwinter exista un singur han și două magazine, și cu toate că faleza plină de vegetație a satului era uneori considerată cea mai lungă, dacă nu și cea mai întinsă din întregul Essex, nu avea mare lucru care s-o facă atrăgătoare, nici măcar pentru propriii locuitori.

În afara curiozităților din biserică – ce erau, de fapt, un motiv de stânjeneală pentru preoții ce se succedaseră în parohie –, singurul lucru care suscita interes pe o rază de cinci mile era carena înnegrită a unui cliper^[16], ce putea fi văzută când apa din estuarul Blackwaterului era scăzută și pe care copiii din sat o decorau la fiecare cules de recoltă, creând un soi de rit păgân pe care reverendul îl dezaproba cu asprime. Calea ferată se termina la șapte mile spre vest, așa încât fermierii încă se bazau pe barje pentru a transporta ovăzul și arpacașul spre morile din St Osyth și apoi mai departe, spre a fi vândute în Londra. Poate că cel mai mare compliment care i se putea face satului Aldwinter era că, dacă nu era nici bogat și nici frumos, cel puțin nu era deosebit de sărac. Nu stătea în firea Essexului să cedeze nefericit în fața schimbărilor și a degradării, iar când John Barleycorn^[17] a fost amenințat de importurile mai ieftine, unul sau doi dintre fermierii arendași își încercaseră mâna cu chimen și coriandru, împărțind costul închirierii unei treierătoare. Aceasta nu numai că le-a crescut productivitatea într-o măsură aproape alarmantă, ci a și conferit un aer festiv întregului sat, copiii venind să se adune în jurul său și să se minuneze de cât de mare era, de glasul său ca de tunet și de vălătucii de abur pe care îi scotea.

Will s-a simțit copleșit de o proastă dispoziție și, rezistând pornirii urâcioase de a arunca plicul în foc, l-a ascuns în spatele unei foi de hârtie pe care i-o adusese în dimineața aceea John, fiul său cel mai mic. Pe ea se afla un desen ce înfățișa ceva ce putea fi considerat un aligator căruia îi crescuseră aripi,

dar, în același timp, putea fi considerat o omidă gigantică mâncând o molie. Mama băiatului era convinsă că aceasta era cea mai recentă dovadă a geniului său, dar Will era sceptic: își amintea că în copilărie el umpluse caiete întregi cu motoare și aparate atât de complexe, încât el însuși le uita utilitatea de la o pagină la alta – și ce se alesese de geniul lui de inginer?

Dispoziția nu-i era afectată doar de amenințarea prezenței unei văduve care era probabil inofensivă, ci și de problemele cu care se confrunta parohia în ultima vreme. A mai privit o dată desenul lui John și de data asta i s-a părut că semăna cu un dragon-de-mare înaripat ce se apropia de sat. Încă de când, de Anul Nou, fusese descoperit un bărbat înecat în mlaștinile de la Blackwater – gol, cu capul întors la aproape 180 de grade și cu figura încremenită într-o expresie înspăimântată –, Șarpele din Essex încetase să fie doar o poveste de speriat copiii atunci când nu erau cuminiți și începuse să pândească la fiecare colț de stradă. În serile de vineri, oamenii ce se adunau în barul White Hare susțineau că-l văzuseră, copiii care se jucau în sărături veneau acasă înainte să se întunece, fără a mai fi nevoie să fie somați, iar încercările perseverente ale lui Will de a-i convinge pe oameni că cel care se înecase nu fusese decât victima propriului obicei de a bea și a mării nu avuseseră niciun succes.

A hotărât să se binedispună un pic, făcând o plimbare prin parohie, stând de vorbă cu câte un enoriaș și înăbușind zvonul despre un dragon-de-mare. Și-a luat pălăria și haina și a auzit șușoteli dincolo de ușa biroului (copiii nu aveau voie să intre în încăpere, dar n-aveau nicio problemă să încerce clanta la nesfârșit). A mormăit niște amenințări cum că aveau să primească la cină doar apă și pâine în următoarele două săptămâni și a ieșit, așa cum îi era obiceiul, pe fereastră.

În ziua aceea, localității i se potrivea foarte bine numele Aldwinter: pământul tare era îmbrăcat într-un strat de polei, iar stejarii păreau să strângă cerul

în ramurile lor fără frunze. Will și-a băgat mâinile în buzunare și a pornit. Casa din cărămidă roșie fusese nouă în ziua în care îi trecuse pentru prima oară pragul, urmat de Stella, care mergea încet pe aleea pavată, ținându-și burta umflată cu mâinile, ca într-un cuib, și de Joanna, care venea ultima, trăgând după ea un animal de companie invizibil (a cărui specie nu a fost niciodată stabilită) legat cu o bucată de sfoară. Bovindourile de la ambele etaje dădeau impresia că pe o parte și pe alta a ușii de la intrare se aflau mici turnulețe, iar deasupra o fereastră în evantai, din sticlă colorată, se bucura de lumina soarelui vreme de o oră în fiecare după-amiază. Era cea mai mare casă de pe singura stradă care trecea prin sat, de la sud de Colchester, și se sfârșea în micul port unde acum se afla ancorată o singură barjă. Era altfel decât restul locuințelor din sat. Reverendului nu i se părea că ar fi mare lucru de capul ei, cu excepția unei bune izolații și a unei grădini suficient de mari pentru a pierde copiii în ea preț de ore întregi, dar știa că fusese binecuvântat. Cel puțin unul dintre ceilalți parohi fusese nevoit să locuiască într-o casă ce părea să se scufunde în pământ și în care creșteau ciuperci cât o mână de om pe la colțurile tavanului din camera de zi.

Intrând pe strada căreia i se spunea High Lane^[18], din respect față de poziția sa ușor ridicată față de nivelul mării, Will a luat-o la stânga. Câteva oi pășteau domol sub stejarul din Aldwinter, copac despre care se spunea că odinioară adăpostise la poalele sale soldați ai trădătorului Charles și care era atât de negru, încât părea făcut din cărbune. Ramurile de jos se aplecaseră sub propria greutate și, îndoindu-se, se înfipseseră în pământ, ca, după o vreme, să iasă iarăși la suprafață. Astfel, primăvara părea înconjurat de puieți. Ramurile curbate în jos alcătuiau bănci pe care se așezau vara cuplurile, iar în timp ce Will trecea pe acolo, o femeie tocmai se așeza, aranjându-și fusta roșie și aruncând câteva firimituri pentru păsări. Dincolo de stejar, ascunsă vederii de la drumul mare de un zid din mușchi,

Biserica All Saints, cu modesta ei turlă, îl chema ca de obicei. Ar fi trebuit să meargă și să stea acolo o vreme, într-o strănă rece, să aștepte să i se mai domolească supărarea. Însă era posibil să-l aștepte cineva în penumbra din biserică, solicitându-i o binecuvântare sau o admonestare. În ultimul an, mai ales de când reapăruse Șarpele din Essex (căruia reverendul prinsese obiceiul să-i spună „Necazul”, sceptic față de ideea de a boteza un zvon), oamenii îl solicitau tot mai mult. Predomina sentimentul – de cele mai multe ori nerostit, cel puțin nu în prezența lui – că erau cu toții judecați, fără îndoială pe bună dreptate, iar în fața judecății doar reverendul îi putea salva. Dar ce fel de consolare le putea oferi el, fără ca în același timp să le confirme spaima? Nu o putea face, așa cum nu-i putea spune lui John, care avea adesea coșmaruri noaptea și se trezea: *O să mergem amândoi la miezul nopții și o să ucidem monstrul care locuiește sub patul tău*. O promisiune bazată pe o minciună, oricât de binevoitoare ar fi fost ea, nu ar fi rezistat niciunei lovituri. Și a doua zi avea să fie timp suficient pentru a-și liniști enoriașii, căci era Ziua Domnului. Deocamdată a simțit o dorință atât de arzătoare de a privi sărăturile și de a-și umple plămânii cu aerul acela rece, încât aproape că a luat-o la fugă.

A trecut pe lângă White Hare („Dragul meu Mansfield, îmi este imposibil, ca om al bisericii, după cum bine știi!”), dincolo de micuțele și îngrijitele căsuțe cu ciclame la pervaz („Se simte mult mai bine. Mulțumim. I-a trecut gripa, slavă Domnului...!”) și de locul în care High Lane cobora spre chei. Sigur, nu era chiar un chei în adevăratul sens al cuvântului, era un simplu golfuleț al Blackwaterului, întărit cu pietre, care rezista întotdeauna doar câte un sezon, fiind nevoie să fie refăcut în fiecare primăvară din ce aveau și ei la îndemână. Henry Banks, care plutea de colo colo prin estuar cu barja lui, transportând cine-știe-ce până cine-știe-unde sub sacii de porumb și arpacaș, stătea cu picioarele încrucișate pe punte, cosându-și

pânzele, cu mâinile reci, la fel de palide ca țesătura. Văzându-l pe Will, i-a făcut semn spunând tânguitor:

— Tot nici urmă de ea, reverendule, tot n-am găsit-o!

Și a tras de plosca pe care o purta prinsă la brâu.

Cu câteva luni în urmă, Banks își pierduse barca cu vâsle și îi fusese refuzată plata asigurării, pe motiv că nu o priponise bine la mal, probabil fiind beat. Banks suferea mult din cauza acestei pierderi și era gata să povestească oricui l-ar fi ascultat că barca îi fusese furată, pe timp de noapte, de către pescarii de stridii de la Mersea. Că el fusese întotdeauna un om cinstit, așa cum ar fi putut da mărturie și Gracie, dacă ar mai fi trăit, Domnul s-o aibă în pază.

— Nu? Îmi pare tare rău, Banks, i-a răspuns Will cu toată sinceritatea. Nimic pe lumea asta nu e mai greu de îndurat decât nedreptatea. Să știi că eu am să mă mai uit după ea.

A refuzat oferta de a trage o dușcă de rom, făcând un semn mâhnit, și și-a continuat drumul – dincolo de chei, cu apa mereu pe partea dreaptă, pe lângă un șir de frasini golași ce semănau cu niște pene cenușii înfipite în pământ. Dincolo de frasini se afla ultima casă din Aldwinter, căreia i se spunea dintotdeauna Capătul Lumii. Pereții ei curbați erau ținuti laolaltă de mușchi și de licheni, iar de-a lungul anilor stratul de vegetație adăugat în permanență crescuse atât de mult, încât zidurile își dublaseră diametrul și casa părea o plantă vie ce mușca din pământul tare. Bucata de pământ din jurul ei era împrejmuită de un gard pe trei laturi; pe a patra era o ieșire directă spre iarba din mlaștinile sărate, iar de acolo se cobora spre fâșia palidă de pământ vârstat cu pârâiașe ce sclipeau în lumina slabă a soarelui.

În timp ce Will se apropia de Capătul Lumii, singurul locuitor al casei era atât de bine camuflat lângă pereții casei, încât atunci când a apărut a făcut-o ca printr-o magie. Domnul Cracknell părea

construit din același material ca locuința lui: haina îi era la fel de verde ca mușchiul și aproape la fel de umedă, iar barba o avea roșcată precum cărămizile ce cădeau de pe acoperiș. În mâna dreaptă ținea trupul cenușiu, micuț, al unei cârțițe, iar în stânga un briceag.

— Dați-vă un pic în spate, reverende, să nu vă stric haina! i-a spus el, iar Will l-a ascultat.

De-a lungul întregului gard erau agățate vreo zece cârțițe sau chiar mai multe; însă acelea erau jupuite, iar pieile le erau atârinate de partea de sus, făcându-le să semene cu niște fantome. Labele de culoare deschisă, atât de asemănătoare cu mânuțele unor copii, se întindeau orbește spre pământ. Will a inspectat-o pe cea mai apropiată de el.

— E o pradă bună. Cât sunt, un penny bucata?

Lăsând la o parte puterea de stăpân a omului asupra animalelor, Will simțise întotdeauna o afecțiune față de micuții *gentlemen* îmbrăcați în hăinuțele lor ca de catifea și spera ca războiul purtat de fermieri împotriva lor să poată avea un deznodământ mai puțin crud.

— Un penny bucata, exact, și-și fac treaba ca lumea.

A etalat și cârțița pe care o ținea în mână, făcând cu îndemânare câte o tăietură la încheieturi și la glezne.

— De 20 de ani locuiesc în Aldwinter și obiceiurile de aici tot mă mai surprind. Chiar nu există altă modalitate de a îndepărta cârțițele din recolte, decât să le sperii cu cadavrele suratelor lor?

Cracknell s-a încruntat.

— Ah, eu am un scop foarte clar, știți doar: știți că am mereu un scop!

Încântat, bărbatul a strecurat un deget între pielea și carnea cârțiței, testând ușurința cu care le putea separa.

— Sunt conștient că *unii oameni* nu mă consideră chiar ceea ce se numește un șiling întreg, nu că în ultima vreme aș mai fi văzut vreun șiling, mă

mulțumesc cu câte un penny pe care îl mai primesc din când în când...

A făcut o pauză, aruncând o privire fățișă spre buzunarele lui Will, apoi din nou spre cârțița de lângă el.

— ...Și cu toate astea iată-vă, chiar omul lui Dumnezeu, veniți și mă întrebați dacă am un scop!

— Așa am simțit, i-a răspuns Will grav.

Pielea s-a rupt de pe carne ca o bucată de hârtie. Cracknell și-a ridicat opera, inspectând-o cât se poate de mulțumit de îndemânarea sa. Un vălătuc de abur se ridica din trupul cald prin aerul rece.

— Să le sperii, *oh*, da!

Dispoziția sa jovială a dispărut ca prin minune, iar bărbatul a luat o bucată de sârmă și a trecut-o prin nasul roz al animalului, din nară în nară, legând-o apoi de trei ori în jurul stâlpului gardului.

— Să le sperii, auzi la el ce zice! Dar ce anume o să sperii, nu știm acum și n-o să știm nici mai târziu, îndrăznesc să zic, când se aud vocile și plânsetele copiilor noștri, căci ei nu pot fi alinați și nici noi nu putem fi...

Mâna cu care ținea sârma a început să tremure un pic, iar Will a observat cu stupefacție că-i tremura și buza de jos. Prima sa pornire, care decurgea atât din pregătirea sa, cât și din instinct, era să ofere o vorbă-două de consolare – însă imediat după aceea a simțit și imboldul furiei. Deci până și bătrânul cedase în fața fetei jucate de lumină ori de umbră, care pusese tot satul pe jar! S-a gândit la fiica sa, care alerga spre casă plângând în hohote, înspăimântată de creatura ce urca pe râu spre ei, la bilețelele strecurate în cutia milei, prin care oamenii îl implorau să predice despre căință, căință pentru păcatele care atrăseseră o asemenea pedeapsă.

— Domnule Cracknell!

Așa trebuia să-i vorbească, vioi, poate cu un pic de umor, în așa fel încât bătrânul să-și dea seama că nu avea să se teamă decât de o iarnă lungă și de întârzierea primăverii.

— Domnule Cracknell, poate că nu-s chiar ditamai episcopul, dar îmi dau și eu seama când e citată greșit Scriptura. Copiii noștri nu sunt astăzi în mai mare pericol decât au fost până acum! Ți-ai pierdut mințile? Le-ai rătăcit pe aici?

Întinzând mâna, a bătut ușor pe buzunarele bărbatului.

— Doar nu vrei să-mi spui c-ai agățat bieteale animale aici ca să ții la distanță vreun... vreun șarpe-de-mare despre care spune un zvon că s-ar afla în Blackwater!

A reușit să-i smulgă lui Cracknell un zâmbet.

— Foarte elegant din partea dumneavoastră să faceți aluzie la mințile mele, pastore, având în vedere că lumea nu prea crede c-aș fi avut vreodată așa ceva, i-a replicat el, mângâind afectuos spatele dungat al cârțiței. Eu sunt de părere, așa cum am fost întotdeauna, că cel mai bine e să fii precaut. Și că dacă vreun om sau vreun animal ar vrea să se bage în seamă pe aici, pe la Capătul Lumii, micile mele sperietori l-ar pune pe gânduri.

A făcut semn spre partea din spate a casei sale, unde două capre priponite ronțăiau de zor iarba.

— Drept tovarășe le am pe Gog și pe Magog, aici de față, mă înțelegeți, asta pe lângă faptul că ele îmi dau laptele și brânza pe care doamna Ransome este atât de amabilă să le aprecieze. N-am de gând să risc să le pierd! Nici gând! N-o să rămân singur!

A început iarăși să tremure, însă Will se simțea mai capabil să facă față situației: în decurs de trei ani, stătuse alături de Cracknell lângă trei morminte: al soției lui, al surorii lui și al fiului lui.

Și-a așezat mâna pe umărul bărbatului și l-a strâns ușor:

— Și nici n-o să rămâi! Eu am turma mea, tu o ai pe-a ta, iar același Păstor le are pe amândouă în grija Sa.

— Se prea poate și vă mulțumesc, dar tot n-am să vă calc mâine pragul bisericii. Am hotărât, reverendule: dacă mi-a luat-o pe doamna Cracknell, Atotputernicul va trebui să se descurce fără mine,

știți că asta am zis. Și, fie ce-o fi, eu nu mă răzgândesc.

Acum avea expresia îndărătnică a unui copil încăpățânat, care era de preferat în locul amenințării lacrimilor. Will s-a străduit să nu zâmbească și a rostit cât de serios a putut, pe deplin conștient de prețul unei înțelegeri făcute cu Dumnezeu:

— Ai hotărât, iar eu n-am niciun drept să intervin între un om și jurământul făcut de el.

Pe sărături, apa înainta ușor spre casă, iar soarele ce atârna jos pe cer era până și el rece. Dincolo de mlaștină, peisajul ce se întindea în fața Aldwinterului nu era vreun alt sat de pe malul îndepărtat al râului, ci doar un orizont larg, acolo unde estuarul se întâlnea cu Marea Nordului. Will a văzut luminile unui vas de pescuit ce se îndepărta spre casă și s-a gândit la Stella – probabil obosită deja, ocupată toată ziua cu copiii –, care avea să tragă draperia ca să se uite dincolo de Stejarul Trădătorului și să-l privească venind spre casă. Jinduind după prezența ei și după zgomotul făcut de copii în fața ușii biroului său, s-a simțit brusc ușor dezgustat de casa plină de mușchi, ce se afunda în pământ. Apoi și l-a amintit pe Cracknell la cimitir, aruncând un pumn de țărână peste un mic sicriu din pin, așa c-a mai rămas puțin lângă gard.

— Doar o clipă, reverende, i-a spus Cracknell, am să vă dau ceva.

A dispărut din nou pe o latură a casei, iar un moment mai târziu a reapărut cu un braț de iepuri frumoși, proaspăt prinși, și i-a aruncat în brațele lui Will.

— Cu complimentele mele pentru doamna Ransome, care are nevoie să fie în putere, căci se află încă la vârsta la care poate avea copii – doamna Cracknell îmi spunea că asta poate să subțieze sângele.

Chipul i s-a luminat de bucuria de a dăru, iar Will i-a acceptat încântat, chiar emoționat. Știa c-o să iasă din ei o plăcintă pe cinste – întâmplător, chiar preferata lui Johnny. Apoi, ca și cum ar fi vrut

să-i ofere și el ceva, și-a atârnat iepurii la centură, după obiceiul fermierilor, și a spus:

— Domnule Cracknell, spune-mi ce-ai văzut, pentru că nu mai știu pe cine să cred și când să cred ceea ce aud. Un biet om s-a înecat – dar până la urmă, nu e atât de rar să se înece cineva iarna. Am auzit că a fost găsită o oaie spintecată, dar și vulpile trebuie să trăiască pe lumea asta. Iar copila despre care s-a spus că a dispărut de-acasă peste noapte a fost găsită dimineața, ascunsă într-un dulap, mâncând din rezerva de dulciuri a mamei ei. Banks aduce tot felul de vești stranii, cu barja, de la St Osyth și din Maldon, dar noi doi știm că Banks are obiceiul să mintă, nu? Pe urmă mai sunt șușotelile de pe lângă han, oamenii spun c-a fost răpit un bebeluș de pe o barcă, în Point Clear, dar cine ar fi scos un bebeluș pe mare, când zilele sunt în perioada asta atât de scurte și de reci? Spune-mi c-ai văzut cu ochii dumitale ceva demn de spaimă și poate că atunci am să cred.

L-a privit pe bătrân în ochi, însă acesta nu i-a susținut privirea; ochii i-au trecut dincolo de el, spre orizontul pustiu din spatele său.

Cunoscând foarte bine valoarea tăcerii, Will a refuzat să vorbească și, după câteva clipe, Cracknell – oftând, ridicând din umeri, făcându-și de lucru cu cuțitul – i-a răspuns:

— Nu e vorba de ceea ce *văd*, ci despre ceea ce *simt*. Nu pot să văd eterul, însă îl simt când intră și când pleacă, și depind de el. Tot așa, *simt* că se apropie ceva. Mai devreme sau mai târziu, vă veți da seama că am avut dreptate. A mai fost aici, după cum știți foarte bine, și va veni din nou – dacă nu pe durata vieții mele, atunci pe a vieții dumneavoastră sau când vor fi copiii dumneavoastră mari ori copiii copiilor dumneavoastră. Așa că am să mă pregătesc cu tot ce îmi stă în putere, reverende, și dacă îmi pot permite să fiu curajos, v-aș recomanda să faceți același lucru.

Will s-a gândit la biserică, cu sculptura sa – rămășiță a vechii legende, și și-a dorit (nu pentru

prima oară) să o fi dat jos, cu un ciocan și cu o daltă, în prima zi în care sosise.

— Mi-am pus întotdeauna baza în dumneata, domnule Cracknell, și-am să continui să o fac. Te-ai putea considera paznicul satului, aici, la Capătul Lumii, și ți-ai putea instala un far în curte, cu care să poți da alarma. Domnul își pogoară lumina asupra dumitale, fie că o dorești sau nu! a mai spus Will și, rostind această binecuvântare, s-a întors și a pornit spre casă.

Și-a imaginat că înainta un pic mai repede decât noaptea ce se pogora peste sat, în așa fel încât să poată ajunge acasă cu o clipă înaintea întunericului. Sperietorile lui Cracknell și spaima lui de-a dreptul vizibilă îl puseseră pe gânduri, nu pentru că ar fi crezut că vreo creatură misterioasă stătea ascunsă în Blackwater, ci pentru că simțea frica aceea ca pe un eșec al său. Parohia lui cedase în fața unei asemenea superstiții păgâne. Nimeni nu putea cădea de acord asupra dimensiunii, formei sau originii monstrului, dar oamenii păreau să fi ajuns la concluzia că șarpele prefera râul și zorii zilei. Nu exista niciun atac făcut sub ochii unui martor, însă de la o vreme monstrul nevăzut era învinuit pentru orice copil răătăcit și orice rană suferită de săteni. Auzise chiar că urina șarpelui otrăvise apa din pompa din Fettlewell și provocase boala din cauza căreia muriseră trei oameni de Revelion. Neacceptând sfatul blând al Stellei, de a le vorbi oamenilor despre această problemă din amvon, el alesese să refuze cu totul să recunoască existența Necazului. Nu vorbise despre el nici măcar când își dăduse seama că, în fiecare duminică, congregația – unită fără a se rosti o vorbă – refuza să se așeze în strana cu sculptura șarpelui, ca și cum dacă s-ar fi apropiat cineva de el, amenințarea ar fi devenit concretă.

Cu noaptea pe urme, și-a continuat drumul, întorcându-se o dată pentru a privi luna albă ce răsărea cu fața-i ridată. Vântul a prins putere prin stufăriș, făcându-l să sușotească un cântec trist, iar Will și-a simțit inima bătând mai repede, cuprinsă

de ceva ce semăna cu frica, așa că a râs. Iată cât de ușor era să se sperie de o umbră! Poate că ar fi fost mai bine să se folosească de Necaz, dacă tot părea imposibil să-l ignore – puține lucruri îndemneau oamenii să se apropie de Dumnezeu la fel de mult ca spaima.

Luminile satului au apărut undeva în față, iar printre ele se afla casa în care îl aștepta familia lui – trupurile călduțe ale copiilor, ce miroseau a săpun, cu obrăjorii palizi ce semănau atât de bine cu ai lui când era mic. Cât se poate de reali, existența lor era imposibil de negat, nu stăteau nicio clipă în liniște sau nemișcați, astfel încât nicio umbră n-ar fi putut să-i prindă. A fost copleșit de un val de bucurie, așa că a scos un strigăt scurt (să fi fost oare și un strigăt de avertizare sau de amenințare, în caz că prin preajmă se ascundea, totuși, o ființă sălbatică?) și a fugit ultima jumătate de milă până acasă.

John îl aștepta stând într-un picior pe stâlpul porții, îmbrăcat într-o pijamăluță albă. Văzându-l pe Will, a strigat „O mâncărime-n mâini îmi zice!”^[19] și și-a îngropat fața în paltonul tatălui său. Simțind pe gât blana de iepure, băiețelul a exclamat:

— În sfârșit, mi l-ai adus! Mi-ai adus un animăluț de casă!

*Cora Seaborne
Hanul Red Lion
Colchester*

14 februarie

Dragul meu Drăcușor!

Ce mai faci tu? Stai la căldură? Mănânci bine? Ce-ți mai face tăietura – s-a vindecat? Mi-ar fi plăcut să o văd. E adâncă tare? Ai grijă să-ți păstrezi bisturiile ascuțite, iar mintea și mai ascuțită. Vai, chiar mi-e dor de tine!

Noi suntem bine, Martha îți transmite toate cele... Of, n-ai să crezi că-ți transmite toate cele bune, nu? Francis nu-ți transmite absolut nimic, dar nu cred că l-ar deranja să te revadă, dacă ai veni până aici, și până la urmă asta e tot ce putem spera. Ai să vii? E frig, dar aerul de mare e bun pentru sănătate, iar Essexul nu e nici pe jumătate atât de rău pe cât se spune.

Am fost la Walton-on-the-Naze și până la St Osyth și nu mi-am găsit încă dragonul-de-mare – nici măcar un crin de mare n-am găsit! –, dar știi că eu nu renunț așa ușor. Proprietarul magazinului de feronerie din localitate mă crede un personaj teribil de excentric, mi-a vândut două ciocane noi și un fel de curea din piele întoarsă, pe care să le port la brâu. Martha zice că n-am arătat în viața mea mai ciudat sau mai urât, dar știi că eu am considerat întotdeauna frumusețea un blestem, așa că sunt mai mult decât fericită să mă dezbar cu totul de ea. Uneori uit că sunt femeie – sau cel puțin uit SĂ MĂ GÂNDESC LA MINE ÎNSĂMI

CA LA O FEMEIE. Toate obligațiile și confortul feminității par să nu mai aibă nicio legătură cu mine acum. Nu știu exact cum se presupune că ar trebui să mă comport și nu sunt sigură că m-aș comporta cum trebuie, nici dacă aș ști.

Și dacă tot a venit vorba de oameni distinși – n-ai să ghicești niciodată cine ne-a acostat pe High Street în timp ce așteptam să se domolească un pic ploaia. Charles Ambrose, care în decorul de aici arăta ca un papagal într-o mulțime de porumbei, plimbându-se țănoș cu haina lui de catifea. E ferm convins că am nevoie de un prieten în Essex, de cineva care să aibă grijă să nu-mi rup mâinile și picioarele prin pământul udat de maree sau chiar mai rău (mi-a povestit că râul Blackwater este amenințat de o fiară, dar despre asta am să-ți povestesc când ne vedem). M-a avertizat că mă va pune în legătură cu un vicar de la țară și, cu toate că mă tentează să-i accept oferta, fie și numai pentru a-l șoca pe bietul om, aș prefera să fiu lăsată să-mi văd de treabă în pace. TU DE CE NU VII PÂNĂ AICI, DRAGUL MEU? Mi-e dor de tine. Nu-mi place să stau fără tine. Și nici nu văd de ce aș fi obligată s-o fac.

*Cu drag,
CORA*

*Dr. Luke Garrett
Pentonville Road
NI*

15 februarie

Cora...

Mâna, e mai bine, mersi. Infecția s-a dovedit utilă – mi-am testat noile eprubete și am pregătit niște culturi bacteriene. Cred că ți-ar fi plăcut. Erau cu albastru și cu verde.

Am să vin împreună cu Spencer, probabil săptămâna viitoare. Ne vedem atunci. Oprește ploaia, dacă poți.

LUKE

P.S.: Tehnic vorbind, ce mi-ai trimis tu a fost o scrisoare de Sfântul Valentin. Să nu negi!

Cam la cinci mile spre est de Colchester, Cora mergea printre picăturile fine de ploaie. Pornise la drum fără să stabilească o destinație anume și nici nu se gândise cum avea să ajungă înapoi acasă, voia doar să scape din încăperea rece de la Red Lion, unde Francis își spintecase perna ca să scoată penele și să le numere. Nici ea și nici Martha nu reușiseră să-i explice cu argumente de ce nu ar fi trebuit s-o facă („Da, dar poți s-o plătești și după aia e perna mea...”) și decât să asculte numărătoarea imperturbabilă a fiului ei – ajunsese la 173 atunci când închisese ea ușa –, preferase să-și pună centura peste haină și să coboare în grabă. Martha o auzise strigând „Mă întorc înainte de lăsarea întunericului! Am bani la mine. Găsesc eu pe cineva care să mă aducă înapoi” și, oftând, se întorsese la băiat.

A lăsat în urmă Colchesterul în jumătate de oră și a luat-o către est, aproape convingându-se singură că poate ajunge la gura Blackwaterului înainte să obosească prea tare. A luat-o pe la marginea unui sat: nu voia nici să fie văzută și nici să i se vorbească, așa că a ales cărările năpădite de buruieni care se întindeau în liziera pădurii de stejari. Pe acolo treceau mai rar oameni și nimeni nu arunca vreo privire către femeia care mergea pe marginea drumului. Când s-a pornit ploaia, Cora a pătruns și mai adânc printre copaci, întorcându-și fața spre cerul monoton. Era de un cenușiu uniform, fără mișcarea norilor sau pete de un albastru senin, iar soarele nu se vedea nicăieri: era o foaie de hârtie nescrisă și pe acel fundal, ramurile golașe ale copacilor păreau negre. Ar fi trebuit să fie posomorâtă, însă Cora vedea peste tot numai frumusețe – mestecenii își desfăceau fâșiile de scoarță ca pe niște bucăți de stofă albă; sub picioarele ei, frunzele ude erau alunecoase. Mușchiul de un verde deschis pusese stăpânire peste tot, ghemotoace dense ca de blană verzuie erau

îngrămădite la picioarele copacilor, iar o haină de crengi rupte era întinsă peste cărare. Cora s-a împiedicat de două ori de măcăcinii în care se prinseseră firicele de lână albă și mici pene cu vârful cenușiu; le-a bodogănit fără răutate.

A izbit-o ideea că tot ce exista sub cerul alburii era făcut din aceeași substanță – nu chiar de origine animală, însă nici simplă țărână: acolo unde fuseseră retezate din trunchiuri ramurile, lăsaseră în urmă răni deschise la culoare, iar ea n-ar fi fost surprinsă dacă, trecând pe lângă ele, ar fi văzut că în cioturile de stejari și ulmi ar fi vibrat un puls. Râzând, și-a imaginat cum ar fi fost să facă parte din viața aceea. Sprijinindu-se de un trunchi, aproape de un sturz guraliv, a ridicat brațul și s-a întrebat dacă avea să vadă lichenii de un verde crud întinzându-se pe pielea dintre degetele ei.

Oare se aflaseră dintotdeauna aici – acea minunată țărână neagră în care se cufunda până la glezne, ciuperca aceasta de culoarea coralului, care creștea dantelată pe marginea crengilor de la picioarele ei? Oare păsărele cântau dintotdeauna? Oare ploaia avusese dintotdeauna aceeași atingere ușoară, care te invita să devii una cu ea? Presupunea că da, toate lucrurile acelea fuseseră mereu acolo, probabil la câțiva pași de ușa ei. Probabil mai fuseseră și alte dăți în care ea râsese în fața unei scoarțe ude de copac, ori strigase ceva, singură fiind, pe deasupra delicatelor frunze de ferigă, însă nu și le putea aminti.

În ultimele câteva săptămâni nu avusese doar momente de bucurie. Uneori își amintea de durerea ei, iar pentru lungi perioade de timp, în care era nevoită să învețe din nou cum să respire, simțea că în spatele coastelor ei se căsca un neant atotcuprinzător. Era o senzație epuizantă, ca și cum ani întregi și-ar fi împărțit unul dintre organe cu bărbatul care murise, iar acum se atrofia pentru că nu-l mai folosea. În acele momente în care era copleșită de o senzație de frig, nu își amintea anii lungi de nefericire, în care nu reușise nici măcar o

dată să intuiască complicatele lui dispoziții sau să navigheze cu succes printre nenumăratele feluri în care îl putea jigni, ci doar primele lor luni împreună, ultimele luni ale tinereții ei. O, îl iubise! Nimeni pe lumea asta nu ar fi putut iubi mai mult: fusese prea tânără ca să-i reziste, ca un copil care se îmbată ușor după doar două guri de băutură. El își pusese amprenta pe felul în care vedea ea lumea, ca și cum privise soarele și apoi, închizând ochii, găsise un mic punct de lumină, ce dăinuia în întuneric. Bărbatul era atât de sobru, încât, atunci când încercările ei de a se comporta frivol îl făceau să râdă, ea se simțea puternică precum un comandant de oști. Era atât de rigid și de distant, încât clipa în care o îmbrățișase pentru prima oară fusese ca o bătălie câștigată. Ea nu știuse că toate astea erau trucuri obișnuite ale unui șarlatan de rând, să o lase să câștige o luptă, ca apoi să o nimicească, câștigând întregul război.

În anii care au urmat, teama pe care o simțea față de el semăna atât de mult cu dragostea pe care i-o purta – cele două sentimente izvorau din aceeași inimă, împărțeau aceleași nopți chinuitoare și aceeași atenție bolnăvicioasă cu care asculta pașii lui pe hol –, încât ea s-a îmbătat și cu aceste trăiri. Niciun alt bărbat nu o atinsese, iar ea nu știa că e straniu să-i fie provocate și durere, și plăcere. Niciun alt bărbat nu o iubise, așa că nu-și putea da seama dacă faptul că-i retrăsese brusc orice acord era ceva la fel de firesc ca marea și la fel de implacabil. Până i-a trecut prin minte că ar fi trebuit să divorțeze de el, era deja prea târziu: în momentul acela, Francis nu mai tolera nici măcar o modificare a orei la care lua masa de prânz și orice schimbare i-ar fi pus în pericol sănătatea. Mai mult, prezența băiatului – în ciuda ritualurilor sale deranjante și a toanelor lui misterioase – îi oferea Corei singurul sentiment din viața ei în legătură cu care nu avea nicio îndoială: era fiul ei, iar ea știa exact care îi erau îndatoririle. Îl iubea și uneori bănuia că și băiatul o iubea pe ea.

Vântul nehotărât s-a oprit, iar pădurea de stejari a tăcut. Cora acum avea din nou douăzeci de ani, iar fiul ei venea pe lume plângând cât îl țineau plămânii, cu pumnii încleștați. Voiseră să i-l ia ca să-l înfeșe într-un scutec alb, însă ea strigase indignată și nu-i lăsase. Bebelușul se târâse orbește de pe pânțele ei până la sân, unde începuse să sugă cu atâta forță, încât moașa se minunase și-l lăudase, spunând că era un băiețel tare bun și deștept. Îl privea în ochi ore în șir, iar băiețelul stătea cu privirea ațintită asupra ei, ochii lui fiind de un albastru tulbure, ca al înserării. „Am un aliat”, își spusese ea, „el n-o să mă părăsească niciodată.” Zilele treceau, iar ea simțea că se despică în două, că în ea se deschisese o rană ce nu avea să se închidă niciodată și pe care nu avea s-o regrete niciodată. Din cauza lui, inima ei avea să fie întotdeauna expusă durerii și suferințelor. Îl venera prin fiecare gest, se minuna cât de frumos îi era piciorușul, cu pielea ca mătasea subțire ce acoperea o pernă; petrecea ore în șir mângâindu-l cu vârful degetelor și văzând cum bebelușul își răsfira degetele de plăcere. Cât de minunat era că el simțea plăcere! Și ce grozav că ea i-o putea oferi! Pumnul lui strâns era precum cochilia micuță a unei moluște încălzite de soare – ea îl strângea ușor între buze –, tot ce ținea de ființa lui era uluitor, mânuțele, piciorușele, toate erau mici miracole. Însă de-abia trecuseră câteva săptămâni și peste lumina bucuriei sale au fost trase obloane grele: ochii băiețelului i se păreau uneori împăienjeniți.

Părea să-l doară când îl alăpta sau cel puțin îi provoca o furie de nestăpânit; dacă îl ținea în brațe, se zbătea, se agita, o dată chiar i-a despicat pleoapa cu unghiuța ascuțită de la degetul mare. Zilele în care se adoraseră unul pe altul păreau teribil de îndepărtate, aproape ireale. Siderată de această a doua respingere a iubirii ei, Cora a început să nu-și mai exprime dragostea, fiindu-i rușine. Eșecul ei ca mamă îl amuza pe Michael, care era de părere că e destul de vulgar ca un părinte să fie interesat de

propriii copii și că ar fi făcut mai bine să-l lase pe mâna doicilor și a meditatorilor. Anii trecuseră, Cora învățase tabieturile băiatului, iar el se obișnuise cu ea. Cu toate că relația lor nu semăna cu afecțiunea nepăsătoare pe care o observa între alte mame și fiii lor, era suficient de solidă și era a lor.

A continuat să se plimbe și, cu toate că ploaia rece și țărâna întunecată ar fi trebuit să o întristeze, Cora nu a reușit să invoce suferința demnă de o văduvă. Un soi de gălgâit s-a ridicat din gâtul ei, ieșind la suprafață sub forma unui hohot nerușinat de râs, care a speriat păsările tăcute, făcându-le să cânte. Îi era rușine că a râs, bineînțeles, dar se obișnuise să simtă că trăia în permanență într-o stare de dizgrație, era sigură că reușise să-și ascundă fericirea tot mai luminoasă de toată lumea, în afară de Martha.

Cu gândul la prietena ei (care stătea bosumflată în vreo cafenea, fără îndoială, ca să scape de cea mai recentă obsesie a lui Frankie, ori își petrecea timpul fermecându-l pe proprietarul de la Red Lion), râsul i s-a domolit, iar Cora a ridicat un pic brațele, imaginându-și că o vedea venind către ea, pe sub copacii din care picurau stropi de ploaie. Noaptea stăteau întinse spate în spate, sub o pătură subțire, trăgându-și genunchii la piept ca să se apere de frig, uneori întorcându-se una spre cealaltă pentru a-și șopti o mică bârfă pe care și-o aminteau sau pentru a-și spune „Noapte bună”, iar alteori trezindu-se îmbrățișate. Simplitatea acestor momente îi dădea putere Corei, atunci când toate celelalte lucruri o chinuiau, iar dacă Martha se temea cumva că nu mai era nevoie de ea, pentru că acum Cora se simțea mai bine, se înșela amarnic.

Numărând a opta milă parcursă și simțindu-se obosită, Cora a văzut că ajunsese pe un mic platou, unde copacii începuseră să se rărească. Burnița s-a potolit, iar cerul s-a înseninat. Fără ca soarele să pătrundă prin frunzișul des, lumea a fost scăldată în culoare. Peste tot străluceau straturi roșietice ale ferigilor din anul anterior, iar deasupra lor tufișurile

de orz sălbatic își arătau bobocii gălbui, timpurii. Câteva oi rătăcite, care aveau vopsea mov pe coapse, au ridicat pentru o clipă privirea de la iarba pe care o pășteau și, nebăgând-o în seamă, și-au văzut de treabă. Cărarea pe care se afla era din lut de Essex, deschis la culoare, iar un pic mai departe, pe povârniș, un copac prăbușit fusese năpădit de un strat gros de mușchi verzui. Schimbarea peisajului era asemenea unei schimbări de altitudine: i s-a tăiat răsuflarea, iar Cora s-a oprit o clipă, ca să se obișnuiască puțin cu ea. În tăcerea care domnea acolo, a ajuns până la ea un sunet: părea a fi un copil care plângea, dar unul măricel, care știa că făcuse ceva greșit. Nu reușea să distingă niciun cuvânt, ci doar un sunet ciudat, plângător, ca și cum cineva s-ar fi înecat. Se oprea câteva momente, apoi începea din nou. I s-a alăturat apoi altă voce, a unui bărbat – melodioasă, răbdătoare, adâncă –, însă, cu toate că s-a străduit, nici acum nu a reușit să distingă vreun cuvânt în afară de: *Gata... gata... gata...* După o pauză – în timpul căreia inima i-a bătut nebunește, deși mai târziu Cora a pretins că nu se speriasse deloc –, vocea bărbatului a răsunat din nou, însă de data asta mai puternică, pe un ton mai ascutit. Nici acum nu a distins cuvintele rostite, dar i s-a părut că printre îndemnurile nerăbdătoare a auzit: *Of fir-ai să fii! Fir-ai să fii!* Apoi s-a auzit ceva tare lovind în ceva moale, iar plânsetul copilului a izbucnit din nou.

Auzind asta, Cora și-a sumecat haina, care era prea lungă și era îngreunată de noroiul prins de tiv, și a pornit în direcția zgomotelor. Cărarea de țărână ducea peste micul povârniș și apoi din nou în jos, printre niște tufișuri înalte, de un verde-pal, pe care zornăiau câteva păstăi cu semințe negre și răsucite. Un pic mai departe a văzut cam un acru^[20] de ferigi roșietice întinzându-se în fața ei, pe care câteva oi amușinau pământul. În stânga, străjuit de un stejar fără frunze, se afla un mic lac. Apa era scăzută și îngroșată de noroi. Nu creștea stufăriș și nici nu erau păsări pe mal. Era cu totul neinteresant, în afară de

faptul că pe malul din apropiere se afla un bărbat, aplecat din șale deasupra a ceva deschis la culoare, care se zbătea cu disperare și scotea câte un țipăt slab.

Strigătele acelea sfâșietoare au șocat-o și au îndurerat-o pe Cora, iar mișcările cu care implora să fie cruțat aveau ceva straniu de familiar, așa că atunci când a grăbit pasul și a strigat ceea ce spera să sune a poruncă „Oprește-te! Oprește-te imediat!”, nu a ieșit decât un țipăt ascuțit.

Poate că bărbatul o auzise, poate că nu. Cert este că nici n-a ridicat capul, nici nu s-a oprit din ce făcea. Vocea i se transformase din nou în susurul liniștitor care o pusese pe gânduri la început, însă acum Corei i se părea strigător la cer că bărbatul se prefăcea atât de blând, în timp ce făcea atât de mult rău. Pe măsură ce s-a apropiat, a văzut că bărbatul avea picioarele împlântate zdravăn în apa noroioasă, iar pe spate, haina închisă la culoare era stropită cu noroi. Chiar și de la distanță, și-a dat seama că bărbatul era îmbrăcat sărăcăcios și părea din topor: totul la el era murdar, de la materialul gros și ud al hainelor până la buclele umede care cădeau peste guler. Dacă ar fi fost să creadă povestea biblică, s-a gândit Cora, cum că omul fusese făcut dintr-o mână de țărână, acum îl avea în față pe însuși Adam: plin de noroi, primitiv, fără capacitatea de a vorbi coerent.

— *Ce faci acolo? Oprește-te!*

Atunci, bărbatul s-a întors și Cora a văzut că era de înălțime medie și destul de îndesat. Dărele de noroi de pe față dădeau senzația că avea barbă, iar de sub mizeria cu care era acoperit, a străfulgerat-o o pereche de ochi. Putea avea șaiszeci de ani, la fel cum putea avea douăzeci de ani. Mânecile le avea suflecate până la cot, iar antebrațele îi erau musculoase. Ca și cum ar fi concluzionat că femeia nu avea nici să-l ajute, nici să-l țină din treabă, a ridicat din umeri și s-a întors la ceea ce făcea. Nimic nu o înfuria pe Cora mai mult decât să fie ignorată: a scos un țipăt exasperat și a parcurs în fugă distanța

care îi mai despărțea. Ajungând la malul apei, a văzut că ființa albicioasă care se zvârcolea sub bărbat era o oaie care rămăsese blocată, ca o neghioabă, în noroi. Cora a fost teribil de ușurată – oricare ar fi fost ororile pe care și le imaginase, nu era vorba despre așa ceva.

Oaia și-a ridicat ochii spre nou-venită și a behăit. Picioarele din spate îi erau negre de noroi și cu fiecare clipă în care se zbătea, se afunda și mai mult în clisă. Bărbatul o ținea cu un braț pe sub piciorul stâng din față și peste spinare, iar cu brațul lui stâng încerca s-o apuce de șold, ca să o poată trage din noroi, însă nu reușea să găsească o poziție în care să aibă echilibru. Mișcările lui înspăimântau animalul, care a închis ochii pentru o clipă, ca și cum se resemnase cu propriul sfârșit, apoi a behăit și s-a zbătut din nou, iar piciorul stâng din față i-a zvâcnit puternic, lovindu-l pe bărbat peste obraz. Acesta a țipat, iar Cora a văzut o rană însângerată sub masca sa de noroi.

Vederea sângelui a smuls-o din reverie.

— Lasă-mă să te ajut! s-a oferit ea.

Obosit, bărbatul a acceptat printr-un mormăit.

„Bietul om e sărac cu duhul!” și-a spus ea, gândindu-se deja cum avea să istorisească povestea ca să-și amuze cât mai mult prietenii. Oaia a rămas din nou moale, scoțând un oftat lung. Răsuflarea ei a ridicat în aer un vălătuc de abur, iar bărbatul a reușit să o prindă de spate cu ambele mâini. Astfel îmbrățișați, cei doi au început să se cufunde împreună în noroi și bărbatul, privind furios peste umăr, a rostit:

— Ei, ce stai acolo? Haide!

Deci nu era chiar sărac cu duhul, chiar dacă vorbea în stilul caracteristic Essexului, cu vocale lungi și leneșe. Cora și-a scos cureaua, care era lată, fiind un model bărbătesc. Își simțea degetele rigide și neîndemânaticе, a moșmondit mult la cataramă, în timp ce oaia care ofta se cufunda tot mai adânc. Apoi a reușit să și-o scoată, și, repezindu-se în față, a izbândit s-o prindă în jurul mijlocului animalului,

proptind-o în spatele labelor din față și făcând un fel de laț. Bărbatul i-a dat drumul și a luat cureaua din mâna Corei, iar când animalul a simțit că nu mai e ținut de nimeni, a intrat în panică; s-a zbătut disperat, iar mișcările lui au aruncat-o pe Cora în noroi. Bărbatul nu a dat niciun semn de îngrijorare, ci doar a strigat:

— Sus! Sus, ridică-te!

Și, arătându-i prin gesturi că trebuia să ia ea cureaua, a apucat din nou oaia. A urmat un moment lung, în care, unindu-și puterile, părea că reușesc să învingă forța noroiului, iar Cora simțea cum oasele umerilor îi sunt forțate de efort. Apoi, dintr-odată, picioarele din spate ale oii au apărut deasupra apei înnoiroite, iar animalul a pășit pe mal. Cora și bărbatul au căzut pe spate, iar ea s-a întors, ca să nu se vadă cât de tare i se tăiase răsuflarea. N-ar fi deranjat-o noroiul și nici durerea din încheieturi, dacă bărbatul n-ar fi fost așa un bătăran, iar oaia un animal atât de prost. La o oarecare distanță, celelalte oi priveau cu ceva îngrijorare, părând că n-aveau să se mai bucure de iarbă până nu li se întorcea tovarășa. Ar fi trebuit, s-a gândit Cora, să se simtă triumfătoare. În schimb, bucuria zilei aceleia fusese pierdută și chiar și malurile mărginite de plante parcă își pierduseră culoarea fermecătoare.

Când s-a întors la loc, bărbatul o privea pe deasupra mânecii, pe care o ținea lipită de tăietura de la obraz. Pe cap avea o căciulă împletită, care arăta atât de rău, de parcă ar fi fost făcută din petice și o ținea trasă până deasupra sprâncenelor, care erau pline de noroi și aproape că-i ascundeau ochii.

— Mulțumesc, a spus bărbatul, vorbind cu o oarecare politețe și cu aceeași prelungire leneșă a vocalelor care îl dădea de gol ca om de la țară.

Este fermier, deci, și-a spus ea și, fără să accepte recunoștința exprimată atât de scorțos, Cora l-a întrebat, arătând spre oaia epuizată:

— O să fie în regulă?

Oaia a căscat botul și și-a dat din nou ochii peste cap.

Bărbatul a ridicat din umeri.

— Așa cred.

— E a ta?

— Ha! Nu. Nu e din turma mea.

Era clar că ideea atinsese vreo coardă a umorului în bărbat, pentru că a început să chicotească.

Înseamnă că era un vagabond, bietul om! Corei îi stătea în fire să creadă mai curând lucruri bune despre oameni, până când aceștia îi dădeau vreun motiv de îndoială. În plus, se gândea că în curând ea avea să ajungă acasă, la Martha și la cearșafurile lor albe, imaculate, iar bietul om ar fi putut să se culce în noaptea aceea în tufișuri, având drept singur tovarăș un animal pe jumătate înecat. Zâmbind, a hotărât să apeleze la manierele politicoase ale unei londoneze:

— Ei, bine, ar trebui să pornesc spre casă. Mi-a făcut mare plăcere să vă cunosc.

A făcut un gest către stejarii uzi de ploaie, către lacul pe care încă se mai vedeau mici unde provocate de zbaterea lor de mai devreme și, dorind să fie generoasă, a adăugat:

— Essexul e un colț tare frumos de lume.

— Așa să fie?

Vocea îi era un pic înăbușită de mâneca pe care încă o ținea apăsată pe obraz. Cora vedea pe materialul hainei sângele amestecat cu noroi. Ar fi vrut să-l întrebe dacă era în regulă, dacă era sigur că putea ajunge acasă cu bine, dacă ea îl putea ajuta cu ceva, însă se aflau pe teritoriul lui, nu pe al ei. Și-a dat seama, văzând umbrele tot mai întunecate ale înserării, că dintre ei doi, ea era într-o situație mai dificilă: era la mile întregi distanță de casă și nici măcar nu știa unde anume se afla. Încercând să păstreze ceea ce ea considera că era o poziție de superioritate, l-a întrebat:

— Spuneți-mi, vă rog, sunt departe de Colchester? De unde aș putea lua un taxi spre casă?

Bărbatul n-a avut suficientă prezență de spirit, cât să se arate surprins. A făcut semn din cap către malul mai îndepărtat al lacului, unde Cora zărea o

cărare printre stejari, iar dincolo de ea, o fâșie de teren deschis.

— Ieșiți pe drum, acolo o luați la stânga și mergeți cam cinci sute de yarzi. O să găsiți un pub. O să vă cheme cei de-acolo un taxi.

Apoi, cu o mișcare ce semăna teribil de mult cu cea prin care cineva expediază un om inferior lui, s-a întors și a pornit prin noroi. Din cauza frigului își strânsese așa de tare umerii, încât greutatea paltonului său jegos îl făcea să pară cocoșat. Înclinând întotdeauna mai curând spre amuzament decât spre furie, Cora nu s-a putut abține să nu izbucnească în râs. Probabil că bărbatul a auzit-o, pentru că s-a oprit, s-a întors pe jumătate spre ea, însă apoi s-a gândit mai bine și și-a văzut de drum.

Cora și-a strâns și mai tare haina în jurul trupului și a auzit în jur păsările care se pregăteau pentru concertul de seară. Oaia reușise să se târască cu un yard sau doi mai departe, pe mal. Se ridicase, cumva, în genunchi și frământa pământul cu botul, căutând un fir de iarbă. Lumina era tot mai slabă, iar din pământul rece se ridica un abur difuz, înconjurându-i picioarele. Dincolo de ultimul stejar, acostamentul verde cobora spre un mic drum de țară, iar în apropiere se vedea un pub micuț, pe jumătate îmbrăcat în lemn, cu ferestrele luminate strălucitor, ademenind călătorii. Imaginea geamurilor luminoase, gândul că era încă atât de departe de casă și că nu știa cum să ajungă acolo au copleșit-o, accentuându-i oboseala, ca o lovitură puternică. În momentul în care a ajuns în pragul localului și a văzut o femeie care stătea aplecată peste bar și zâmbindu-i, primitoare, de sub cununa de păr blond împletit, Cora s-a oprit să-și aranjeze un pic hainele. Netezindu-și paltonul, a găsit în catarama curelei o fărâma de lână albă și pe aceasta, sclipind în lumina lămpilor, o pată de sânge.

5

Joanna Ransome, o puștoaică ce nu împlinise încă treisprezece ani, cât tatăl ei de înaltă și

încotoșmănată în haina lui cea nouă, ținea mâna deasupra focului. Și-a adus palma cât de aproape a putut, apoi a retras-o suficient de încet, încât să nu-i fie lezată mândria. Fratele ei, John, o privea solemn și tare i-ar mai fi plăcut să-și înfigă mâinile în buzunare, însă primise instrucțiuni clare: să lase mâinile să se răcească atât de mult cât putea suporta.

— Facem un sacrificiu, îi spusese ea, conducându-l spre fâșia de pământ de imediat după Capătul Lumii, unde terenurile mlăștinoase se transformau în estuarul Blackwaterului și apoi se vedea marea. Și, ca să fie un sacrificiu adevărat, trebuie să suferim.

Mai devreme în ziua aceea, fata îi explicase în șoaptă că în Aldwinter se petrecea ceva necurat. În primul rând, fusese bărbatul care se înecase (gol pușcă, se spunea, și cu cinci zgârieturi adânci pe coapsă!), apoi boala de la Fettlewell, dar și visele pe care le aveau cu toții, în care li se înfățișau niște aripi negre, ude. Și chiar mai mult: nopțile ar fi trebuit să înceapă să se scurteze deja, în grădină ar fi trebuit să apară ghiociei, mamei lor ar fi trebuit să-i treacă tusea care o trezea în toiul nopții. Dimineța ar fi trebuit să răsunе cântecul păsărilor, iar lor n-ar fi trebuit să le mai fie atât de frig, încât să tremure în paturi. Totul se petrecea din cauza a ceva ce făcuseră ei și apoi uitaseră, nu se căiseră, ori, poate, pentru că marele cutremur din Essex eliberase ceva în Blackwater, ori, poate, pentru că tatăl lor mințise („A zis că nu-i e frică și că nu e nimic acolo, dar de ce nu se mai duce pe mal după lăsarea întunericii? De ce nu ne mai lasă să ne jucăm la bărci? De ce arată atât de obosit?”). Oricare ar fi fost cauza și oricare ar fi fost vina, ei aveau să facă ceva în legătură cu situația aceea. În vremuri de mult apuse, pe alte tărâmurі, oamenii își scoteau inimile din piept ca să invoce soarele: cu siguranță n-ar fi fost mare lucru dacă încercau și ei o vrajă, de dragul satului.

— Pregătesc eu totul. Ai încredere în mine, nu? l-a întrebat ea.

Stăteau între scândurile cliperului care eșuase acolo cu un deceniu în urmă și nu fusese mișcat de la țărm. Sub acțiunea vremii aspre, fusese redus la câteva piloane curbate, care semănau atât de mult cu coastele unei fiare înecate, încât vizitatorii începuseră să-i spună Leviatanul^[21]. Era suficient de aproape de sat, încât copiii să poată ajunge acolo fără să fie supravegheați de părinți, dar, în același timp, suficient de ascuns de ochii tuturor, încât să nu vadă nimeni ce făceau acolo. Vara își agățau hainele de oasele sale, iar iarna făceau focuri la adăpostul său, întotdeauna temându-se că avea să ia foc coca și întotdeauna dezamăgiți că nu se întâmpla. Cuvinte de dragoste și blesteme erau scrijelite în lemn cu bricegele; pe catarge erau adunate grămăjoare de monede de un penny, însă nu erau niciodată cheltuite. Micul foc aprins de Joanna era la ceva distanță de epavă, într-un cerc delimitat de pietre, și luase avânt serios. Fata băgase printre vreascuri și bucăți de alge brune, care emanau un miros plăcut, iar printre firele aspre de nisip înfipseșe șapte dintre cele mai frumoase scoici din colecția ei.

— Mi-e *foame*!

John și-a ridicat privirea spre sora lui și și-a regretat imediat lipsa de voință. Împlinise șapte ani și era timpul să-i sporească și curajul, odată cu vârsta.

— Dar nu mă deranjează, a adăugat el și a făcut două sărituri în jurul focului.

— Trebuie să ne fie foame, pentru că noaptea asta e noaptea Lunii Înfometate, nu-i așa, Jo?

Naomi Banks, o fetiță cu părul roșcat, stătea pe vine cu spatele la Leviatan și se uita rugător la prietena ei. Din punctul ei de vedere, fiica reverendului Ransome avea autoritate de regină și înțelepciunea lui Dumnezeu și ar fi mers bucuroasă prin flăcări, dacă i-ar fi cerut-o prietena ei.

— Așa este, Luna Înfometată, ultima lună plină dinainte de venirea primăverii.

Fiind conștientă că trebuia să fie sobră și în același timp binevoitoare, Joanna și l-a imaginat pe tatăl ei în amvon și i-a imitat prestața. Neavând la dispoziție un amvon, a ridicat brațele spre cer și a rostit incantația cu o voce pe care o exersase în ultimele câteva săptămâni:

— Ne-am adunat aici, în ziua Lunii Înfometate, pentru a o conjura pe Persefona să rupă lanțurile lui Hades și să aducă primăvara în ținutul nostru mult iubit.

Întrebându-se dacă vorbise pe tonul cel mai potrivit, un pic îngrijorată că nu respecta educația asupra căreia insista tatăl ei, a aruncat o privire grăbită spre Naomi. Prietena ei era îmbujorată și avea ochii sclipitori; impresionată, și-a dus mâna la gât, iar Joanna a continuat încurajată:

— Prea mult am îndurat vânturile iernii! Prea mult au ascuns nopțile întunecate ororile din râu!

John, a cărui hotărâre de a fi curajos nu se ridica la înălțimea spaimei legate de fiara care probabil pândea la nicio sută de yarzi depărtare, a chițait de frică. Sora lui s-a încruntat și a ridicat un pic vocea.

— Zeiță Persefona, ascultă-ne!

A dat din cap energic spre tovarășii ei, care au intonat în cor:

— Zeiță Persefona, ascultă-ne!

Au adresat apoi rugi către numeroși zei, făcând plecăciuni adânci la fiecare nume pe care îl rosteau. Naomi, a cărei mamă fusese din vechea religie, își tot făcea cruci cu evlavie.

— Și acum, a zis Joanna, trebuie să facem un sacrificiu.

John – care nu uitase niciodată povestea lui Avraam, care-și legase fiul de altar și scosese cuțitul – a chițait iarăși, dând două ture în jurul focului.

— Vino înapoi, băiețel prostuț! l-a chemat sora lui. Nu-ți face nimeni rău.

— Șarpele din Essex ar putea să-i facă rău, a zis Naomi, venind spre băiețel cu degetele încleștate ca niște gheare, dar la privirea dojenitoare pe care a

primit-o, s-a îmbujorat pe loc și l-a luat pe John de mână.

— Vă oferim sacrificiul foamei noastre, a rostit Joanna, al cărei stomac a chiorăit rușinos (își ascunsese micul dejun într-un șervet și apoi i-l dăduse câinelui, iar de la prânz se eschivase invocând o durere de cap). Vă oferim sacrificiul frigului pe care îl îndurăm.

Cu un gest teatral, Naomi s-a cutremurat de frig.

— Vă oferim sacrificiul arderii noastre. Vă oferim sacrificiul numelor noastre.

Joanna a făcut o pauză, uitând pentru o clipă pasul următor din ritualul pe care îl pregătise, însă apoi a scos din buzunar trei bucăți de hârtie.

În dimineața aceea înmuiase colțul fiecărei hârtii în cristelnița din biserica tatălui său, perfect conștientă că el ar fi putut s-o găsească acolo și că trebuia să fie pregătită – avusese câteva minciuni la îndemână, prin care să-și explice prezența. Colțurile umede se uscaseră cu încrețituri și, în timp ce ea le-a înmânat tovarășilor de ritual, hârtiile au pârlit.

— Trebuie să ne dedicăm vrăjilor, a rostit ea sobră, trebuie să dăm o părticică din noi înșine. Trebuie să ne scriem numele, iar, scriindu-le, să le jurăm zeilor care ne aud că sacrificăm ceva din propriile ființe, în speranța că iarna va pleca din sat.

În timp ce rostea aceste cuvinte, le-a analizat și, mulțumită de întorsătura de frază, i-a mai venit o idee. Aplecându-se să ridice o crenguță ruptă, a pus-o în foc și a lăsat-o să ardă o vreme, apoi, stingând flacăra de la capătul ei, și-a scrijelit numele pe hârtie cu cărbunele. Focul nu fusese stins complet, așa că hârtia s-a ars și s-a rupt, iar zeița ar fi avut nevoie de o vedere celestă pentru a distinge mai mult decât inițialele de la o distanță atât de mare, însă efectul a fost mulțumitor. I-a întins bățul lui Naomi, care a scris pe hârtia ei un N mare, iar apoi l-a ajutat pe John să-și lase și el semnul. Băiatul era mândru de scrisul lui, așa că s-a zbatut și a împuns-o cu cotul pe sora lui, hotărât să se descurce singur.

— Acum, a rostit Joanna, adunând bucățile de hârtie și rupându-le în bucăți, veniți lângă foc cu mine. Aveți mâinile reci? Aveți mâinile pline de iarnă?

„Pline de iarnă”, și-a spus ea, „ce replică grozavă!” Poate că avea să devină și ea vicar, ca tatăl ei, când o să fie mare. John și-a privit vârful degetelor și s-a întrebat dacă avea să vadă în curând primele semne ale degerăturii.

— Nu simt nimic.

— Ah, o să simți, i-a răspuns Naomi rânjind.

Fata avea părul roșcat și haina tot roșie, iar băiatul n-o plăcuse niciodată.

— Stai liniștit, sigur o să simți ceva, a continuat fata, trăgând de el ca să-l ridice în picioare, iar apoi i s-au alăturat Joannei, lângă flăcări.

Cineva a călcat pe o bucată de algă brună și a făcut-o să pocnească, iar la ceva distanță de ei se schimba marea.

— Acum, a continuat Joanna. Va trebui să fii curajos, John, fiindcă o să te doară.

A aruncat bucățile de hârtie în foc și apoi a presărat deasupra un pic de sare din solnița de argint a mamei ei. Pentru câteva clipe, flăcările au ars albastre. Apoi, întinzând mâinile deasupra focului și îndemnându-i cu o mișcare imperioasă din cap și pe ceilalți să facă la fel, a închis ochii și a lăsat mâinile în jos până deasupra focului. Dintr-un buștean umed au scăpărat scânteii, arzând un pic mâneca hainei tatălui ei. Fata a tresărit și, făcându-și griji pentru pielea albă de pe încheietura fratelui ei, i-a ridicat mâinile cu câțiva inch^[22].

— Nu e nevoie să ne rănim prea tare, a spus ea grăbită, trebuie doar să ne lăsăm mâinile să se încălzească brusc și o să doară ca atunci când intri în casă de la frig.

Naomi, molfăindu-și o șuviță de păr, a spus:

— Uite, mi se văd venele.

Era adevărat: avea o mică țesătură de piele între degetele de la mâini și era foarte mândră de defectul ei, fiindcă auzise o dată că Anne Boleyn avusese

ceva similar și pusese mâna nici mai mult, nici mai puțin decât pe un rege. În lumina focului, o strălucire arămie trecea prin pielea subțire și lăsa să se vadă o venă sau două. Joanna – impresionată, dar conștientă de faptul că trebuia să rămână pe o poziție de superioritate – i-a răspuns:

— Am venit aici, ca să ne umilim trupul, Nomi, nu ca să ne mândrim cu el.

A folosit porecla de când erau mici, pentru ca prietena ei să știe că nu era prea supărată pe ea, iar ca răspuns, Naomi și-a flexat degetele și a rostit pe un ton foarte serios:

— Ah, să știi că doare. Doare tare, înțepă ca urzica.

Fetele l-au privit pe John, ale cărui mâini ezitau, ca și curajul lui. Era clar că ceva se întâmpla, fiindcă degetele lui erau de un roșu aprins și, i s-a părut Joannei, chiar un pic umflate la vârfuri. Fie fumul scos de foc îl deranja la ochi, fie băiatul se străduia să nu izbucnească în plâns. Prinsă între certitudinea că zeii ar fi privit cu bucurie sacrificiul unui participant la ritual de o vârstă atât de fragedă și certitudinea, la fel de nezdruccinată, că mama lor avea să fie pe bună dreptate indignată, l-a înghiontit pe băiețel și i-a spus:

— Mai sus, băiețel caraghios, ține-le mai sus! Vrei să ți le arzi de tot și să rămâi doar cu cioturi?

Lacrimile cu greu zăgăzuite ale băiețelului s-au revărsat și chiar în acea clipă (cel puțin așa a povestit Joanna mai târziu, ciucită sub o bancă de la școală, cu Naomi lângă ea, care dădea din cap a confirmare, și cu un public fermecat în jur), luna plină a ieșit din spatele unui nor jos, de culoare albăstruie. Peste tot în jurul lor, nisipul presărat cu pietricele a prins o culoare stranie, iar marea – furișându-se spre ei de peste mlaștină, în timp ce stăteau cu spatele spre ea – sclipea.

— Un semn, iată! a exclamat Joanna, luându-și mâinile de deasupra focului, dar apoi așezându-le imediat la loc, când a văzut că Naomi ridică uimită din sprânceană. Un semn prevestitor! Este zeița – s-

a străduit să-și aducă aminte numele – Phoebe, care a venit să ne asculte ruga.

John și Naomi s-au întors spre lună și au privit lung suprafața ei vastă. Fiecare dintre ei a văzut, în discul marmorat de pe cer, ochii melancolici și gura cu colțurile lăsate în jos ale unei femei copleșite de tristețe.

— Crezi că a mers?

Lui Naomi nu-i venea să creadă că prietena ei s-ar fi putut înșela într-o chestiune atât de serioasă precum invocarea primăverii. În plus, simțise durerea în mâini și nu mai mâncase nimic de la brânza cu pâine din seara anterioară. Și apoi nu-și văzuse adineaori propriul nume scris pe bucata de hârtie botezată, luând foc într-o puzderie de scânteii? S-a închis la haină până un pic mai sus și a privit spre mlaștină și spre mare, aproape așteptându-se să vadă soarele răsărind timpuriu, iar odată cu el să apară un stol de lăstuni mari.

— Vai, Nomi, nu știi!

Dând gânditoare cu picioarele în nisip, Joanna se simțea deja un pic rușinată de spectacolul pe care îl dăduse. Atâta fluturat din brațe și atâtea incantații! Era prea mare pentru jocurile astea.

— Nu mă întreba *pe mine*, a continuat ea, pentru a preveni alte întrebări. Doar n-am mai făcut niciodată așa ceva, nu?

Într-un acces de vinovăție, a îngenunchat lângă fratele ei și i-a spus cu o voce răgușită:

— Ai fost foarte curajos. Dacă n-o să funcționeze, să știi că n-o să fie din vina ta.

— Vreau să merg acasă. O să întârziem și o să ne certe și n-o să mai rămână nimic de la cină și în seara asta urma să fie felul meu preferat.

— N-o să întârziem, i-a răspuns Joanna. Am zis că ajungem acasă înainte să se întunece și nu e întuneric, nu? Încă nu e întuneric.

Însă aproape se întunecase și fetei i se părea că întunericul venea de pe marea de dincolo de estuar, care arăta acum ca o masă neagră și solidă, pe care ar fi putut să și meargă, dacă ar fi vrut. Trăise toată

viața în colțul acela de lume și nu-i trecuse niciodată prin cap să nu aibă încredere în ținutul acela schimbător: felul în care apa sărată se strecura prin mlaștini, șabloanele mereu diferite ale malurilor noroioase și ale pâraielor, marea din estuar, pe care o confrunta zilnic cu informațiile din almanahul tatălui ei, erau la fel de inofensive pentru ea precum erau evenimentele din propria familie. Înainte să fi putut măcar să le recunoască pe hârtie, stătea pe umerii tatălui ei și arăta cu degetul rostind mândră și numele: Foulness, Point Clear, St Osyth și Mersea, precum și direcția în care se afla St Peter-on-the-Wall. Se distrau cu toții când o învârteau pe loc de vreo zece ori și spuneau: „Orice ai face, se oprește cu fața spre est, către mare.”

Dar ceva se schimbase în timpul ritualului lor: avusese un impuls de curiozitate, dorindu-și să se uite în spate, peste umăr, ca și cum ar fi putut prinde marea asupra faptei, în timp ce-și schimba greșit direcția, sau ca și cum ar fi putut vedea apele despărțindu-se, așa cum o făcuseră odinioară pentru Moise. Auzise, bineînțeles, zvonurile că în adâncul estuarului trăia ceva, o creatură vinovată pentru dispariția oilor și pentru suferința oamenilor, însă nu se gândea la asta foarte mult: copilăria era plină de atât de multe lucruri înspăimântătoare, încât nu avea sens să dea unuia mai multă crezare decât altora. Dorindu-și să vadă din nou figura tristă și palidă a Doamnei din Lună, a ridicat privirea, dar deasupra nu era decât multitudinea de nori groși ce se adunaseră deasupra mlaștinii. Vântul se potolise, așa cum se întâmpla de multe ori la apus, și un pic mai sus pe drum pământul începea deja să înghețe. John, tulburat și el de neliniște, fără îndoială, a uitat că acum era băiat mare și a luat-o de mână. Chiar și Naomi, pe care nu o mai văzuse niciodată înfricoșată, și-a supt neliniștită șuvița de păr și s-a tras mai aproape de prietena ei.

Când au plecat, trecând în tăcere pe lângă tăciunii tot mai palizi ai focului lor, dincolo de Leviatanul care se înfigea și mai puternic în mal pe timpul

noapții, s-au uitat de mai multe ori peste umăr, la apa neagră care înainta tot mai mult pe uscat.

— „Fetele și băieții ies la joacă”, a fredonat Naomi, fără să reușească să-și stăpânească tremurul din voce. „Luna strălucește puternic ca un soare”...

Mult mai târziu – și doar după multe insistențe, pentru că totul păruse a fi parte dintr-un ritual de care copiii se simțeau straniu de rușinați – fiecare a susținut că a văzut o ridicare stranie a apei într-un loc anume, chiar acolo unde mlaștina se termina și albia râului devenea brusc abruptă. Nu se auzise nimic și nici nu văzuseră nimic înspăimântător, cum ar fi fost o labă lungă sau un ochi strălucitor. A fost doar o mișcare, prea rapidă și lipsită de direcție ca să fi fost un val. John susținea că i se păruse albicioasă, însă Joanna credea că fusese doar luna, a cărei lumină făcuse suprafața apei să strălucească sub privirea ei. Naomi, prima care a deschis subiectul, a înflorit descrierea acelui moment cu asemenea detalii despre o aripă și un bot, încât au căzut imediat de acord că ea nu văzuse absolut nimic, iar mărturia ei nu a mai fost luată în considerare.

— Cât mai e până ajungem acasă, Jojo? a întrebat-o John trăgând-o de mână și jinduind să dea fuga la mama lui, la cina pe care și-o imagina răcindu-se pe masă.

— Aproape am ajuns: uite, vezi fumul de la coșuri și velele bărcilor?

Au ajuns la cărare – dinții le clănțăneau de frig, dar și de frică – și luminile lămpilor cu ulei puse în ferestrele de la Capătul Lumii păreau fermecate, ca niște lumini de Crăciun. Îl vedeau pe Cracknell, care dădea tura de seară, închizându-le pe Gog și Magog în țarcul lor. Bărbatul s-a oprit în dreptul gardului, ca să le ureze noapte bună.

— „Fetele și băieții ies la joacă”, a cântat el, semn că îi auzise când veneau pe drum, apoi a lovit în stâlpul porții, ca să-și sublinieze ideea: Și cu toate că văd că în noaptea asta e lună plină, n-o să strălucească ca un soare, având în vedere că lumina

e doar împrumutată, iar datoria e plătită cu dobândă și-și pierde valoarea de la o lună la alta, lucru care explică lumina tot mai slabă pe care o emană. Nu?

Încântat de ideea lui, a rânjit și le-a făcut semn să se apropie, mai mult și mai mult, până când copiii au simțit mirosul de pământ umed ce ieșea din buzunarele hainei sale și au văzut trupurile jupuite ale cârțițelor, atârinate de gard.

— De-abia așteaptă să ajungă acasă, nu? a arătat Cracknell din cap spre John.

Băiețelul îi era prieten și în mod normal n-ar fi ratat ocazia de a se urca călare pe Gog sau pe Magog și să dea o tură a colibei, ca apoi să mănânce miere direct din fagure. John, care își imagina deja că mâncarea lui îi era dată câinelui, s-a strâmbat și poate că gestul lui a fost ceea ce l-a făcut și pe bărbat să se strâmbe și să-l înșface de ureche.

— Ia fiți atenți toți trei... Zilele astea pe aici nu ies la joacă doar fetele și băieții, ascultați aici, la mine, chiar de-ar fi să mă duc, n-aș regreta nicio clipă, *de-ar veni mai repede Domnul Iisus Hristos*, cum am mai spus eu când zicea lumea că vorbesc prostii. Mai bine mergeți la partenerii voștri de joacă de pe stradă, cum zice și cântecul, dar ciudat partener de joacă v-ați făcut acolo, jos, lângă apa neagră a râului. Să nu credeți că nu-l știu și că nu l-am văzut și eu de două sau de trei ori, când strălucea luna pe cer...

Probabil că l-a strâns pe John prea tare de ureche, căci băiatul a scos un țipăt. Cracknell și-a privit uluit mâna, ca și cum aceasta ar fi acționat fără permisiunea lui, și i-a dat drumul lui John, care s-a frecat grăbit pe față și a început să plângă.

— Ei, haide. Ei, haide, de ce bâzâi așa?

Cracknell și-a pipăit buzunarele, însă nu a găsit nimic care ar fi putut aduce alinare unui băiețel care își dorea să se suie în brațele mamei lui și să mănânce ceva cald.

— Nu vorbeam cu rea-voință, dimpotrivă, niciodată nu vorbesc cu rea-voință și n-aș vrea ca

voi sau ai voștri să fiți vreodată ținta ăluia de se furișează din apă.

John nu se opri din plâns, iar Joanna s-a temut pentru o clipă că bătrânul avea să izbucnească și el în hohote, de rușine și, bănuia fata, de frică. S-a întins peste gardul plin de cârțițe atârinate și l-a bătut ușor pe mâneca unsuroasă a hainei, în timp ce se gândea ce ar fi putut spune ca să-l consoleze. Brusc, însă, Cracknell a înmărmurit, a ridicat brațele în aer și a urlat:

— Stai pe loc! *Ce e acolo?*

Copiii au tresărit înspăimântați: John și-a îngropat fața în talia surorii lui, iar Naomi s-a răsucit pe călcâie și a scos un mic țipăt îngrozit. O siluetă diformă și întunecată venea spre ei pe cărare, mișcându-se încet și scoțând un sunet gros, din gât. Nu se târa în patru labe, mergea pe cele două labe din spate. Aproape că avea forma unui om – ba chiar a întins brațele. Ar fi putut fi o amenințare, însă sunetul pe care îl scotea semăna cu un hohot înăbușit de râs. Nu mai încăpea îndoială, chiar *era* un om; mai mult, în mersul său agale era ceva familiar, cunoscut. Ființa s-a apropiat de lumina lămpilor lui Cracknell. S-a oprit, iar Joanna a văzut că avea haina plină de noroi și bocanci grei. Fața îi era ascunsă de o căciulă trasă până pe sprâncene și de un fular gros. Ființa aceea era acoperită din cap până-n picioare de noroi, care pe alocuri era negru, încă umed, dar erau și zone în care se uscase și era mai deschis la culoare. Doar pe căciula jengoasă era un loc în care se vedea culoarea stacojie ascunsă sub stratul de noroi.

— Nu mă recunoașteți? Chiar așa oribil arăt?

Omul a întins din nou brațele și și-a tras căciula de pe cap, scoțând la iveală un desiş de bucle răvășite, care în lumina lămpilor a strălucit, având aceeași culoare cu coada cafenie a Joannei.

— Tati! Unde ai fost? Ce-ai făcut? Cum te-ai tăiat pe obraz?

— Nu-ți face griji, John, băiete! Și zi, nu vă recunoșteți propriul tată?

Cu câte un copil la sub braț, reverendul William Ransome s-a întins să o bată pe Naomi pe umăr, cu blândețe. Apoi a dat din cap către Cracknell, care i-a spus:

— Tare mă bucur să vă văd, reverendule, ca întotdeauna. Dacă îmi permiteți să vă fac o sugestie, ar fi bine să-i duceți pe ăștia mici acasă și să-i țineți acolo. Noapte bună la toată lumea!

Făcând câte o plecăciune în fața fiecăruia, cea mai adâncă fiind în fața lui John, bătrânul s-a retras în Capătul Lumii și a trântit ușa după el.

— Și voi ce căutați afară așa târziu, dacă îmi permiteți să vă întreb? O să trebuiască să dăm cu toții socoteală în fața mamei voastre. Și tu, domnișoară Banks – ce să-i spun eu acum tatălui tău?

A ciupit-o ușor pe Naomi de obraz și a mânat-o pe drumul spre casă, către o căsuță din piatră cenușie, care dădea spre chei. Fata și-a mai privit o dată prietenii peste umăr, apoi a intrat grăbită și s-a auzit zăvorul pe dinăuntru.

— Dar... tati, unde ai fost? Ce-ai pățit la față? Ai nevoie de o cusătură? (Ultima întrebare fusese pusă cu mult entuziasm, întrucât Joanna își dorea în secret să mânuiască bisturiul și penseta de doctor.)

— Ia lasă asta! Mai bine spuneți-mi de ce plânge John, care e băiat mare?

Strângându-l și mai tare în brațe pe băiat, care și-a înghițit lacrimile, a continuat:

— Cât despre mine, eu am fost plecat să salvez oi și să sperii doamne și, trebuie să recunosc – ajunsese pe cărarea din grădina cu straturi de flori dispuse în carouri, unde pe margini se îțeau căpșoarele ghiocelor, care sclipeau în întuneric – că nu m-am mai distrat de mult așa de tare. Stella! Am sosit acasă și avem nevoie de tine.

Martie

*Stella Ransome
Casa parohială All Saints
Aldwinter
11 martie*

Dragă doamnă Seaborne,

Vă scriu cu speranța că un bilet din partea mea nu va părea a fi o epistolă de la un străin, din moment ce Charles Ambrose mă asigură că așteptați vești de la familia Ransome, din Aldwinter, în Essex... și iată-ne!

Însă în primul rând vă rog să primiți cele mai sincere condoleanțe pentru pierderea suferită, din partea soțului meu și a mea. Nu primim prea multe vești de la Londra și, cu toate acestea, numele domnului Seaborne a ajuns la noi grație lui Charles, iar uneori l-am citit chiar în The Times! Știm că a fost un om admirat de multă lume și sunt sigură că a fost și iubit enorm. Ne-am rugat pentru familia dumneavoastră. Eu, în special, fiindcă îmi pot imagina cel mai bine durerea resimțită de o femeie atunci când își pierde soțul.

În ceea ce privește subiectul epistolei mele, trebuie să știți că Charles și Katherine Ambrose vor sosi aici sâmbăta viitoare, la cină, și am fi deosebiți de încântați dacă ați putea să vă alăturați nouă. Înțeleg că sunteți însoțită de fiul dumneavoastră și de o companioană despre care Charles vorbește cu mult drag. Ne-am bucura enorm să-i cunoaștem și pe ei. Nu e vorba despre sărbătorirea unei ocazii deosebite, ci de

șansa de a ne întâlni cu prieteni vechi și de a ne face prieteni noi.

Adresa noastră este cea pe care o aveți scrisă mai sus și se ajunge la noi foarte ușor din Colchester: mă tem că nu există cale ferată, dar este o călătorie plăcută cu taxiul. Trebuie să înnoptați la noi, fără îndoială: avem suficient spațiu și nu ar fi indicat să porniți la o oră înaintată spre casă. Aștept răspunsul dumneavoastră, iar între timp trebuie să mă gândesc ce preparate elegante pot pregăti pentru o doamnă cu gusturi londoneze!

*Cu sincere urări de bine,
STELLA RANSOME*

P. S. După cum vedeți, nu m-am putut abține să nu vă trimit o ciuboțica-cucului, însă m-am grăbit prea tare s-o presez și a pătat pagina. Întotdeauna am stat prost la capitolul răbdare! S.

Doctorul Luke Garrett s-a uitat în jur prin camera sa de la Hotelul George, din Colchester, cu o plăcere ranchiunoasă: era clar că Spencer nu se zgârcise la nimic. Degetul, pe care îl trecuse peste toate suprafețele din încăpere, îi rămăsese imaculat.

— Aș putea face o apendicectomie în camera asta, a rostit Luke, cu o expresie pe care prietenul lui a interpretat-o pe bună dreptate drept răuvoitoare.

Odată confirmată starea de curățenie a încăperii, Garrett a deschis clapetele din alamă de la valiză și a scos dinăuntru două cămăși șifonate, câteva cărți cu paginile îndoit și un teanc de hârtii. Le-a așezat pe măsuta de toaletă, unde se afla un plic alb pe care o mână hotărâtă scrisese numele lui.

— Ne așteaptă?

Spencer a făcut semn spre plic: știa foarte bine scrisul Corei, întrucât prietenul său prinsese obiceiul de a-i arăta toate scrisorile ei, pentru a se consulta cu privire la semnificația ascunsă a fiecărei fraze.

— Dacă ne așteaptă? Sigur că ne așteaptă! Dacă ar fi fost după mine, n-aș fi venit, am mult prea multe de făcut. Nu că vreau să exagerez, Spencer, dar femeia chiar m-a implorat. „Mi-e dor de tine, dragul meu”, așa a zis – a rânjit iar ca un lup, cu ochii negri strălucitori –, „Mi-e dor de tine, dragul meu”!

— Ne vedem cu ea în seara asta? a întrebat Spencer nepăsător.

Avea motive întemeiate să-și arate nerăbdarea, însă, pentru că reușise să le ascundă cu succes până și de privirea pătrunzătoare a lui Garrett, nu era dispus să le dezvăluie acum. Prea absorbit de scrisoarea Corei, pe care o recitea iar și iar (mormăind de două ori cuvintele „dragul meu”), prietenul său n-a observat nimic și i-a răspuns:

— Da, ele stau la Red Lion. Ne întâlnim la opt – chiar la opt fix, la cum o cunosc eu pe Cora... și o

cunosc bine.

— Atunci eu am să merg la plimbare. Este o zi prea frumoasă ca să stau închis înăuntru și vreau să văd castelul. Se spune că încă se mai găsesc pe aici ruine rămase în urma cutremurului din Essex... Vrei să vii?

— Evident că nu. Nu pot să sufăr plimbările. În plus, am de citit un articol scris de un chirurg scoțian, care e convins că poate vindeca paralizia prin înlăturarea presiunii de pe coloana vertebrală... Știi, mă întreb adesea dacă nu mi-ar fi mers mai bine în Edinburgh decât în Londra: doctorii de acolo sunt atât de curajoși, iar clima mi-ar prii...

Dându-i deja uitării pe Spencer și castelul, Garrett s-a așezat picior peste picior pe pat și a întins în fața lui vreo zece foi scrise mic, pe care se aflau din loc în loc desene ce înfățișau vertebre. Spencer, cumva ușurat că avea să se bucure de o după-amiază de singurătate, s-a închis la haină și a plecat.

Hotelul George era un han arătos, cu vedere directă spre High Street. Proprietarilor le plăcea cum suna statutul de „cel mai bun hotel din oraș” și se lăudau cu epitetul flatant prin intermediul unui desiş de coșulețe suspendate, în care narcisele și ciuboțica-cucului se înghesuiau unele pe altele. Era o zi frumoasă, ca și cum cerul ar fi regretat că iarna se îndepărta cu pași înceți: norii alergau grăbiți spre alte orașe, probabil cu treabă. În față, turla Bisericii St Nicholas sclipea, iar aerul vibra de ciripitul păsărilor. Spencer, care putea să facă diferența dintre o rândunică și o coțofană doar sub amenințare cu moartea, era uluit și încântat de atmosferă, de întregul orașel vesel, cu paravane din pânză în dungi deschise la culoare, de deasupra trotuarelor, cu florile de cireș ce i se prindeau pe mânecă.

Când a dat peste o casă aflată în ruină, pe al cărei prag stătea un bărbat invalid ce părea a servi drept santinelă, până și aceasta i s-a părut o priveliște fermecătoare: interiorul casei fusese năpădit de iederă și de puieții de stejar, iar invalidul își scosese haina, bucurându-se ca o pisică de razele de lumină.

Faptul că era stânjenit de averea sa uriașă îl făcea pe Spencer absurd de generos și, dorindu-și să împartă și cu altcineva o fărâmbă din bucuria pe care i-o aducea ziua aceea, și-a golit buzunarele în pălăria bărbatului. Greutatea monedelor a deformat fetrul ponosit. Invalidul a ridicat pălăria până în dreptul ochilor ca să se asigure că nu era vorba de vreo farsă și apoi, în mod evident satisfăcut, a dezgolit un șir de dinți superbi, într-un zâmbet larg.

— S-ar părea că am cam terminat pe ziua de azi, nu?

S-a întins până în spatele treptei lui de piatră și a scos de acolo un căruț scund, din lemn cu roți din oțel. Cu o mișcare bine exersată, s-a așezat înăuntru și, punându-și mănuși de piele, ca să-și protejeze mâinile, s-a așezat pe trotuar. Spencer a remarcat că avea un cărucior extrem de bine făcut, cu detalii complicate sculptate în lemn: un războinic celt căzut la datorie s-ar fi declarat mulțumit de un asemenea vehicul, așa încât sentimentul de milă pe care îl simțise față de infirmitatea bărbatului i se părea acum a fi un afront.

— Ați vrea să aruncați o privire?

Ridicând bărbia, bărbatul a arătat spre ruina ce se căsca în spatele lui, lăsând impresia că avea un soi de autoritate asupra zidurilor prăbușite.

— Clădirea asta a suferit cel mai mult de pe urma cutremurului și încă prezintă un pericol de moarte sau de rănire, dacă mă întrebați pe mine – dar nimeni nu mă întreabă. Dar sunt toți prinși prin tribunale, neputându-se hotărî cine să plătească nota pentru reparații, iar între timp în sufragerie și-au făcut cuib niște strige^[23].

Ocolind două lespezi de marmură inscripționate în latină, pe care creștea mușchi, bărbatul l-a condus pe Spencer până în pragul casei. O mare parte din zidul din față fusese distrusă, lăsând încăperile și scările expuse. Nu mai rămăseseră decât lucrurile la care nu se putea ajunge sau care nu puteau fi furate: etajele inferioare erau cu totul goale, cu excepția covoarelor uriașe, din care își trăgeau rădăcinile

violetele, care acum creșteau dese ca un covor, ascunzând câteva flori albastre timide. La etajele superioare rămăseseră câteva tablouri și mici nimicuri: ceva argintiu sclipa pe un pervaz, iar în capul scărilor, picăturile de cristal ale unui candelabru străluceau de parcă ar fi fost lustruite în dimineata aceea, pentru serata de mai târziu.

— E o priveliște remarcabilă, nu-i așa? „Priviți-mi lucrarea, voi, cei măreți, și lăsați-vă cuprinși de disperare”^[24]... sau ceva de genul ăsta.

— Chiar ar trebui să vinzi bilete la intrare, i-a spus Spencer, sperând să apuce să vadă și o strigă. Sunt sigur că toți trecătorii ar vrea să arunce o privire înăuntru.

— Chiar așa este, domnule Spencer, toți își doresc să arunce o privire, dar nu se bucură toți de onoarea aceasta.

Vocea care rostise cuvintele acestea nu era a unui bărbat din Essex, cu vocalele lungi și leneșe, ci era a unei femei, chiar a unei londoneze. Spencer ar fi recunoscut-o oriunde, iar când s-a întors dinspre ruină era conștient că se îmbujorase, dar n-a putut împiedica asta.

— Martha! Ești aici!

— Ca și tine, din câte văd. Și ai făcut deja cunoștință cu vechiul meu prieten?

Martha s-a aplecat zâmbind și a strâns mâna invalidului. Bărbatul i-a strâns și el mâna, agitându-și în același timp pălăria plină:

— Am destul aicea pentru un picior-două.

Apoi, cu un gest de rămas-bun, a pornit spre casă în căruț.

— Nu e nicio pasăre înăuntru. Spune asta doar ca să le ia ochii turiștilor.

— Ei bine, mie clar a reușit să îmi ia ochii.

— Asta pentru că pe tine te încântă orice, Spencer!

Era îmbrăcată cu o haină albastră, iar pe umăr îi atârna o geantă din piele, din care se șteau câteva pene de păun. În mâna stângă ținea o revistă albă, iar pe copertă Spencer a zărit titlul *Revista femeii*

britanice. Chestiuni sociale și industriale, tipărit cu litere negre, sofisticate. Încercând să fie galant, i-a spus:

— Cel puțin mă încântă să te văd pe tine.

Însă Martha era ultima femeie care să aprecieze o asemenea replică. A ridicat din sprânceană și, rulând revista, l-a lovit ușor cu ea peste braț.

— Destul cu aiurelile: vino să o vezi pe Cora. O să se bucure tare mult că ai venit. Presupun că e și Drăcușorul cu tine, nu?

— Acum citește un articol despre paralizie, gândindu-se ce s-ar putea face pentru a putea fi vindecată, dar o să ni se alăture mai târziu.

— Bun, aș vrea să vorbesc ceva cu tine – a spus ea, agitând revista – și ar fi imposibil să vorbesc serios despre ceva, orice, de față cu omul acela. Cum a fost călătoria?

— Un copil a plâns întruna, de la Liverpool Street până la Chelmsford, și s-a oprit doar când Garrett i-a spus că avea să-și piardă tot lichidul din organism, că o să se usuce și o să moară până la stația Manningtree.

Martha a pufnit.

— Pentru mine e în continuare un mister cum puteți tu și Cora să-i suportați compania. Țasta-i hotelul vostru?

A scrutat fațada ștersă a Hotelului George și coșurile cu flori atârinate.

— Noi stăm la Red Lion, un pic mai departe. N-am crezut c-o să rămânem acolo prea mult, însă Francis s-a atașat de proprietar, așa că în ultima vreme am avut o viață liniștită. Penele sunt ultima lui pasiune – ai zice că încearcă să-și construiască o pereche de aripi, deși bietul băiat nu are cine știe ce trăsături angelice.

— Și Cora... e bine?

— N-am văzut-o niciodată mai fericită, cu toate că uneori își aduce aminte că ar trebui să fie tristă, își pune rochia de doliu și se așază la fereastră, ca un tablou al tristeții în persoană.

Au trecut pe lângă o florăreasă care se pregătea să-și închidă chioșcul și vindea brațul de narcise cu un penny. Scoțând ultimele monede din buzunar, Spencer a cumpărat tot ce mai avea femeia și, strângând la piept vreo zece buchete de narcise, a zis:

— Hai să-i ducem Corei primăvara. O să-i umplem încăperile cu flori și o să uite că a fost vreodată tristă.

A aruncat o privire grăbită spre însoțitoarea lui, întrebându-se dacă nu cumva depășise vreo limită: poate că era mai bine să păstreze imaginea unei văduve îndurerate.

Însă Martha i-a răspuns zâmbind:

— Are să-ți mulțumească, o să-i faci o bucurie. Toată luna s-a plimbat prin împrejurimi, căutând peste tot semnele primăverii, și se întorcea plină de noroi și prostdispusă. Apoi, într-o bună zi, primăvara a sosit fix la ora prânzului, ca și cum ar fi convocat-o cineva.

— Dar ceva fosile a scos la suprafață Essexul? Am citit în ziar despre niște specii noi care au fost dezgropate pe coasta Norfolkului după o furtună: uneori mă gândesc că mergem pe straturi întregi de cadavre, fără să ne dăm seama, și că întregul Pământ este un cimitir.

Spencer, care foarte rar își exprima ideile fanteziste, s-a înroșit un pic și s-a pregătit sufletește pentru unul dintre răspunsurile înțepătoare ale Marthei, însă acesta n-a venit.

— O piatră-broaștei sau chiar două, așa zice ea, dar cam atât. Însă își face mari speranțe în legătură cu Șarpele din Essex... Uite, am ajuns!

Spencer a văzut un pic mai în față un han cu fațada lambrisată, pe care atârna o firmă de oțel împodobită cu un blazon ce înfățișa un leu roșu, ridicat în două labe.

— Șarpele din Essex? a repetat Spencer, uitându-se în jos, ca și cum s-ar fi așteptat să vadă o viperă pe trotuar.

— Doar despre asta vorbește în ultima vreme. Nu i-a scris Drăcușorului să-i povestească toate astea? E o legendă perpetuată de proștii satului, despre un șarpe înaripat care ar fi fost văzut ieșind din estuar și amenințând satele de pe coastă. A reușit să se convingă singură că e vorba despre unul dintre dinozaurii despre care se spune că ar fi supraviețuit dispariției speciei – ai mai auzit așa ceva în viața ta?

Ajunseseră în pragul hanului, iar prin geamurile groase, marmorate, au văzut focul ce ardea în vatră. Se simțea un miros puternic de bere vărsată și de friptură care se prăjea undeva, nevăzută.

— La ce să te aștepți din partea bieților oameni de la țară, care nu știu nici să citească și nici să scrie?

Disprețul ei londonez era magnific, reușea să se răsfrângă asupra turlei Bisericii St Nicholas, asupra cutremurului insignifiant, asupra hanului Red Lion și a tuturor oamenilor din el.

— Dar Cora freamătă de nerăbdare: spune întruna că poate fi vorba despre o fosilă aflată încă în viață – o să-ți spună ea cum se cheamă, eu nu-mi aduc niciodată aminte – și e hotărâtă să o găsească.

— Garrett spune întotdeauna că ea n-are să se odihnească până nu-și vede numele scris pe un perete de la British Museum. Și cred că e posibil să reușească.

Martha a pufnit când a auzit numele doctorului și a împins ușa hanului.

— Hai să urci până la noi în apartament, să-l vezi pe Francis: o să-și aducă aminte de tine și nu o să-l deranjeze că ai venit.



Luke, ajungând târziu pentru că încercase să facă o vertebră umană din *papier-mâché*, și-a găsit prietenii așezați pe un covor subțiat de uzură, cu hainele decorate peste tot cu pene. Așezată lângă fereastră, Martha răsfoia o revistă și îl privea pe Francis, care strecura în tăcere pene de pescăruși și ciori prin ochiurile țesăturii hainei lui Spencer, până când bărbatul a ajuns să arate ca un înger siderat de

căderea lui din Rai. Cora scăpase destul de ieftin, cu o pană de păun ițindu-i-se din partea din spate a rochiei, iar pe umeri având presărat conținutul unei perne. Nimeni nu l-a observat pe Drăcușor când a sosit, așa că a ieșit și și-a făcut din nou intrarea, de data asta mai gălăgios.

— Ce se întâmplă aici? Am ajuns la azilul de nebuni? Dar unde sunt aripile *mele* – sau eu sunt condamnat să nu pot zbura? Cora, ți-am adus cărți. Spencer, adu-mi și mie ceva de băut... Vezi că ai ceva pe haină.

Cora, scoțând un mic țipăt de bucurie, a sărit în picioare și l-a sărutat pe noul sosit pe amândoi obrazii, ținându-l în același timp la distanță de un braț.

— Ai sosit! Nu cumva ai crescut? Cel puțin vreo jumătate de inch... Nu, asta a fost o glumă crudă, voiam doar să te pedepsesc fiindcă ai întârziat. Frankie, vino să-l saluți (după cum vezi, Francis are o nouă pasiune, iar noi suntem cu toții cât se poate de răbdători). Îl mai ții minte pe Luke?

Băiatul nu a ridicat privirea, dar simțind în atmosferă o schimbare pentru care nu-și dăduse acordul, a început, în tăcere, să culeagă fiecare pană căzută pe covor, numărând înapoi.

— Trei sute șaptezeci și șase... trei sute șaptezeci și cinci, trei sute șaptezeci și patru...

— Ni s-a terminat jocul, a rostit Cora mâhnită. Însă o să fie destul de liniștit până ajunge la *unu*...

— Arăți îngrozitor, i-a spus Luke, căruia i-ar fi plăcut să poată atinge fiecare dintre pistruii noi de pe fruntea femeii. Lumea nu se piaptănează aici, în sălbăticie? Ai mâinile murdare și... cu ce Dumnezeu ești îmbrăcată?

— M-am eliberat de obligația de a încerca să fiu frumoasă, i-a răspuns Cora. Și n-am fost în viața mea mai fericită. Nici nu-mi aduc aminte când m-am uitat ultima oară în oglindă...

— Ieri, a intervenit Martha. Ți-ai admirat nasul. Bună seara, doctore Garrett!

Salutul acesta era de o răceală atât de înțepătoare, încât Luke a simțit un fior și ar fi încercat să-i răspundă cu aceeași monedă, dacă în clipa aceea nu ar fi intrat proprietarul. Refuzând cu o politețe admirabilă să remarce camera înțesată de pene și băiatul care cânta litania numărătorii, acesta a lăsat pe bufet o tavă cu beri. Aceasta a fost urmată de un platou cu brânzeturi și vită rece, împănată cu grăsime galbenă, apoi de o pâine albă împletită și de o bucată de unt presărată cu sare, iar în cele din urmă și-a făcut apariția și o prăjitură cu cireșe, din care emana un miros delicios de brandy. Era imposibil ca cineva să rămână prost-dispus în prezența aceluia festin, așa încât Luke i-a aruncat Marthei cel mai dulce zâmbet de care era în stare, iar apoi i-a oferit și un măr verde.

Spencer, care stătea lângă Martha la geam, privind trecătorii ce se perindau pe trotuarul ud, a luat revista ei și a zis:

— Voiai să-mi povestești despre asta – pot să mă uit? Ce citești aici?

A frunzărit cărțulia care conținea niște statistici șocante legate de suprapopularea Londrei și despre consecințele catastrofice ale epurării urbane.

Martha îl privea cu o afecțiune de moment, inspirată de vin. Adevărul era că bărbatul acela stârnea în ea un soi de ură reflexivă și era nevoie de un efort susținut ca s-o înăbușe. Sigur, părea un om bun la suflet, blând, îl văzuse străduindu-se să se împrietenească cu Francis așa cum nu mai făcuse niciodată un musafir al lor (câte și câte meciuri de șah încheiate cu înfrângerea lui Spencer!) și îi admira eforturile de a-l ține sub control pe Drăcușor. Mai mult – și cel mai important –, o trata pe Cora cu o prietenie plină de curtoazie care nu se transformase niciodată într-o încercare de a se apropia de ea mai mult decât ar fi fost cazul. Însă Martha îi vedea bogăția și situația avantajată învăluindu-l ca niște blănuri scumpe. Puținele informații pe care le cunoștea despre situația lui (faptul că poseda mai multe proprietăți decât ar fi

ajuns vreodată să folosească, libertatea de a se fi format ca doctor doar fiindcă asta îi făcuse plăcere, în vreme ce femeile erau nevoite să se limiteze la ploști și ciorbe) îl situau în rând cu cei pe care ea îi considerase toată viața dușmani.

Viziunea socialistă a Marthei nu era mai puțin întipărită în ființa ei decât rămășițele credințelor din copilărie, care dăinuie toată viața în mintea și în sufletele oamenilor. Centrele comunitare și cozile greviștilor erau templele ei, iar Annie Besant și Eleanor Marx stăteau la altar. Nu avea altă carte de imnuri decât furia cântecelor folk, care puneau suferința englezilor pe o melodie englezească. În bucătăria micului apartament în care locuiseră în Whitechapel, tatăl ei – cu mâinile înroșite de praful de cărămidă și cu buricele degetelor bătătorite de uzură – își număra banii de salariu și punea deoparte contribuția pentru sindicat, iar cu scrisul lui îngrijit a semnat petiția pentru Parlament, prin care se cerea impunerea unei limite de zece ore pentru o zi de lucru. Mama ei – care odată cususe patrafire și mantale cu cruci aurii și pelicani care își ciuguleau inimile – tăia material pentru pancartele ținute sus, peste linia greviștilor, și trăgea cât putea de bugetul familiei, pentru a duce câte un vas cu supă de vită muncitoarelor greviste de la Bryant & May. „*Tot ce este solid se topește în aer*”, spunea tatăl ei, recitându-și cu evlavie crezul, *și tot ceea ce este sfânt e profanat!* Martha, tu să nu pleci niciodată capul în fața lucrurilor care sunt și au fost dintotdeauna făcute într-un fel anume – imperii întregi au fost doborâte doar de iederă și de trecerea timpului.” Își spăla cămășile într-o copaie mică de tinichea – apa ieșea roșie – și cânta în timp ce storcea rufele: *Când Adam muncea pământul și Eva torcea cu fusul, unde era atunci sus-pusul?* Când Martha a mers de la Limehouse în Covent Garden, ea nu a văzut ferestrele înalte și coloanele doriene, ci truda muncitorilor din spatele lor. I se părea că toate cărămizile din oraș erau înroșite de sângele cetățenilor săi, că mortarul era albit de praful

oaselor lor; că, adânc îngropați sub fundația sa, femei și copii zăceau întinși unii lângă alții, purtând pe spatele lor orașul.

Faptul că se angajase în casa Corei fusese un gest de pur pragmatism: îi permitea un anumit grad de acceptare socială și un salariu rezonabil. Astfel se plasa în mod categoric în afara clasei sociale pe care o disprețuia, iar în același timp își făcea intrarea în aceeași clasă socială. Dar nu se așteptase să găsească o asemenea personalitate la Cora Seaborne – în definitiv, cine s-ar fi așteptat?

Fața lungă și melancolică a lui Spencer era îmbujorată – Martha era conștientă de faptul că bărbatul era dornic să-i facă pe plac, iar asta a îndemnat-o să fie un pic obraznică:

— *Tot ceea ce este solid se topește în aer*, a rostit ea, punându-i la încercare curajul.

— Shakespeare? a întrebat el.

Zâmbind îmbunată, Martha i-a răspuns:

— Nu, mă tem că este Karl Marx, dar până la urmă tot un fel de bard a fost și el. Da, voiam să vorbesc ceva cu tine...

Tristul adevăr era că Spencer și alții asemenea lui, oricât de demni de dispreț ar fi fost, erau surse utile de venit și de influență. A deschis revista și i-a arătat o hartă, în care peste zona rezidențială cea mai săracă din Londra era suprapus un nou plan pentru clădiri. Aveau să respecte normele de igienă și să fie spațioase. Copiii ar fi avut spații verzi în care să se joace și chiriașii ar fi scăpat de capriciile proprietarilor privați. Însă (a lovit ea cu ranchiună în revistă), pentru a primi locuințe acolo, chiriașii trebuiau să demonstreze că au un caracter desăvârșit.

— Sunt obligați să trăiască mai cumpătat decât am trăit noi doi vreodată, ca să merite un acoperiș deasupra capului lor și al copiilor lor: să nu se îmbete niciodată, să nu-și deranjeze cu nimic vecinii, să nu participe la jocuri de noroc și Doamne ferește ca femeile să aibă mai mulți copii, cu bărbați diferiți! Tu, Spencer – cu averea și cu familia ta

distinsă —, poți să te îmbeți ca un porc, cu Bordeaux și vin de Porto, și nimeni n-are să-ți confişte vreuna dintre case, însă dacă ai fi sărac și ai cheltui vreun bănuț pe o bere ieftină sau pe o cursă de câini, ar însemna că nu ești destul de moral ca să meriți să dormi într-un pat uscat.

Spencer nu putea pretinde că se gândise la criza locuințelor sociale din capitală mai departe decât îl provocaseră câteva titluri din ziare și simțea cât se poate de clar disprețul pentru bogăția și pentru statutul lui, care se ascundea în spatele cuvintelor femeii. Însă, indignată cum era, Martha îi părea mai atrăgătoare decât oricând și, ca și cum furia ei ar fi fost contagioasă, el a simțit ceva asemănător cu mânia revoltându-i-se în măruntaie. A întrebat-o:

— Și dacă primești una dintre locuințele astea, iar mai târziu ești găsit pe stradă, spărgând o halbă de bere în capul vecinului tău?

— Atunci, pe stradă o să și rămâi, împreună cu copiii tăi, și asta o să și meriți. Societatea noastră pedepsește sărăcia, a adăugat Martha, împingându-și la o parte farfuria. Dacă ești sărac și nefericit și te porți așa cum ar fi de așteptat din partea unui om sărac și nefericit, fiindcă nu ai prea multe variante de a face timpul să treacă mai repede, atunci ești condamnat la și mai multă sărăcie, la și mai multă nefericire.

I-ar fi plăcut să o întrebe cu ce ar fi putut el să ajute, dar simțea prezența propriei bogății atât de stânjenitor de parcă ar fi avut buzunarele pline cu aur în clipa aceea. Așa că a bălmăjit câteva cuvinte prin care se declara de acord — era clar că trebuia făcut ceva, trebuiau ridicate întrebări și așa mai departe...

— Eu *chiar* am să fac ceva, i-a răspuns ea pe un ton imperios.

Apoi, ca și cum ar fi vrut să anticipeze o eventuală cerere de a-și detalia planul, a ridicat vocea și a rostit:

— Așadar, Cora, i-ai povestit Drăcușorului despre bietul tău pastor din Essex și despre șarpe?

Cora (care, așezată la picioarele lui Luke, îi povestise până atunci cum salvase ea un miel rătăcit din ghearele unui căpcăun de Essex) i-a explicat că se întâlnise cu Charles Ambrose și că aflaseră despre fiara din Blackwater, care fusese trezită și eliberată de cutremur. I-a arătat fotografii cu un plesiozaur dezgropat la Lyme Regis și, indicându-i coada lungă și înotătoarele care semănau mai curând cu niște aripi, i-a spus:

— Dragon-de-mare, așa l-a numit Mary Anning. Îți dai seama de ce, nu? E clar de ce!

A închis triumfătoare la loc și i-a povestit că plănuia să meargă pe coastă, acolo unde Colne și Blackwaterul se întâlneau în estuar și porneau spre mare, că Charles Ambrose le băgase pe gât un biet preot de țară și familia lui.

Hohotele de râs ale prietenului ei au amenințat să despice în două grindele negre care susțineau acoperișul: de atâta râs, bărbatul a trebuit să se aplece de șale, arătând cu mâna la bocancii bărbătești ai Corei, la noroiul de sub unghiile ei și la mica bibliotecă laică de pe pervaz. Simpaticele scrisoare prin care fusese lansată invitația a fost despăturită și dată din mână în mână, iar ciuboțica-cucului s-a destrămat cu totul: nu încăpea îndoială că această Stella Ransome era o dulceață de femeie (asupra acestui lucru au căzut cu toții de acord) și trebuia să fie protejată cu orice preț de influența Corei, care avea s-o înspăimânte mai tare decât orice șarpe de mare.

— Nu pot decât să sper că credința bunului reverend este sinceră, a rostit Luke. O să aibă nevoie de ea.

Numai Spencer, privind în tăcere de la locul său de lângă geam, a descifrat în glumele lui Luke neliniștea unui bărbat care ar fi vrut să o păstreze pe Cora doar pentru el, fără niciun alt prieten sau confident, nici măcar cu vreunul cu mintea înceată și care trage după el un câine cu zgardă.

Ceva mai târziu, privind de la fereastră, cum Spencer își conducea prietenul pe scurta distanță

până la Hotelul George, Martha a spus:

— Îmi place. L-am crezut întotdeauna un pic neghiob, dar cred că, de fapt, e doar bun la suflet.

Cora i-a răspuns:

— Uneori e greu de făcut diferența între astea două lucruri, iar alteori amândouă conduc la același rezultat... Îl duci tu pe Francis la el în cameră? Eu am să curăț penele, altfel menajerele vor crede c-am făcut vrăji aici și ne stricăm reputația.

2

Stella Ransome stătea la fereastră, încheindu-și nasturii rochiei albastre. Aceasta era priveliștea care îi plăcea cel mai mult: cărarea trasată în romburi, cu marginea sa de clopoței, iar dincolo de ea strada principală, cu grupurile de căsuțe și magazine, cu turnul Bisericii All Saints și zidurile noi, din cărămidă roșiatică, ale școlii. Nimic nu-i făcea mai mare plăcere decât sentimentul că era înconjurată de agitația vieții, adora începutul primăverii, când mugurii verzi se înmulțeau întruna pe Stejarul Trădătorului, iar copiii din sat scăpau, în sfârșit, de hainele groase și de jocurile care îi țineau în case. Buna ei dispoziție, de obicei imposibil de înăbușit, fusese umbrită de o iarnă lungă, care nu se bucurase de atmosfera feerică a zăpezii, și fusese doar o sumbră perioadă de frig, a cărei monotonie nici măcar Crăciunul nu reușise s-o facă suportabilă.

Tusea care o ținuse trează în timpul nopților se domolise pe măsură ce vremea se încălzise, iar cearcănele cenușii de sub ochii ei obosiți aproape că dispăruseră. Și asta o mulțumea. Nu era vanitoasă, se bucura de propria înfățișare la fel cum se bucura de înflorirea unei camelii vișinii din grădină. Părul ei blond, aproape alb, fața în formă de inimă și ochii albaștri ca niște panseluțe îi ofereau o imagine plăcută în oglindă, însă ea își considera frumusețea de la sine înțeleasă. Era adevărat că Will nu-i mai putea cuprinde talia în palme, însă femeia își accepta noua siluetă plinuță cu bucurie: era o

dovadă că purtase cinci copii în pânțece, dintre care trei supraviețuiseră și îi avea alături.

I-a auzit la parter, unde tocmai își terminau cina timpurie și, închizând ochii, i-a văzut la fel de clar ca și cum ar fi mers la ei, în bucătărie. James era aplecat peste masă, desenându-și mașinile fantastice și ignorând mâncarea, în timp ce schița încă o roată zimțată sau un volant, și Joanna, cea mai mare dintre ei, avea grijă cu multă conștiinciozitate de John, băiatul cel mic, care se apuca, fără îndoială, de a treia bucată de prăjitură. Încântați de musafirii ce aveau să sosească (îl adora pe Charles Ambrose, ca toți copiii, de altfel, datorită buzunarelor sale adânci și hainelor în culori vii), ajutaseră și ei la așezarea mesei, pentru care fuseseră scoase la înaintare toată argintăria și toate paharele din casă. Observaseră cu mare entuziasm șervetele în care mama lor așezase flori de nu-mă-uita, pe care nu aveau voie să le folosească. Doar Joanna avea să rămână trează suficient de târziu, încât să-i întâmpine pe oaspeți și promisese că avea să încerce să rețină câteva bârfe, cu care să-și distreze frații mai mici a doua zi, la micul dejun.

— Eu cred că văduva o să fie grasă cât un butoi și o să înceapă să plângă în supă, a decretat ea, iar fiul ei o să fie chipeș și bogat și neghiob. O să mă ceară de soție și eu o să-l refuz, așa c-o să-și zboare creierii.

Stella se simțea, ca de atâtea alte ori, uluită de norocul de care se bucura, fiind conștientă că acesta era un dar pe care nu făcuse niciun efort să-l merite. Iubirea ei pentru Will – care sosise pe neașteptate, ca o febră copleșitoare, când ea avea doar șaptesprezece ani – nu se risipise și nici nu se diminuase, nici măcar pentru scurtă vreme, în cei cincisprezece ani de căsnicie. Mama ei, dezamăgită de aproape toată viața pe care o trăise, o avertizase că era mai înțelept să nu aibă prea mari așteptări: bărbatul avea, cel mai probabil, să-i ceară să facă un lucru tare neplăcut, pe care trebuia să-l suporte de dragul de a avea copii; însă o să se sature repede de

ea, îi spusese, lucru pentru care ea avea să fie recunoscătoare. Soțul ei avea să se îngrășe, să fie preot într-o parohie de la țară și n-avea să fie niciodată bogat. Însă Stella, pentru care însăși existența lui William Ransome, cu ochii săi gravi, cu sinceritatea lui emoționantă și cu un simț al umorului discret, era la fel de miraculoasă precum faptele de la nunta din Cana Galileii, nu se putuse abține să nu râdă de vorbele mamei ei, sărutând-o apoi pe obraz. Simțise atunci și încă mai simțea o milă duioasă pentru orice femeie pe care nu o dusesse capul să se mărite cu Will al ei. Mama sa avusese o viață suficient de lungă, încât să apuce să fie dezamăgită de faptul că fiica ei *refuza* să fie dezamăgită. Tânăra privea toate aspectele căsniciei cu o încântare indecentă și părea să rămână grea imediat după fiecare naștere. Ea și reverendul mergeau pe strada principală din Aldwinter ținându-se de mână. Nici măcar pierderea a doi copii nu fusese o lovitură pentru iubirea lor, ci o consolidase și mai mult. Stella recunoștea uneori că ar fi fost, poate, mai fericită în Londra sau în Surrey, unde de-abia puteai să treci strada fără să-ți faci un prieten nou. Însă ea era o bârfitoare simpatică și neobosită, iar în Aldwinter găsea suficiente intrigi, încât să-și satisfacă interesul față de ceilalți oameni, fără să fie auzită vreodată vorbind pe cineva de rău.

În ziua aceea, Will nu ieșise din biroul lui de la micul dejun. Era unul dintre tabieturile lui ca în zilele de sâmbătă să nu vadă pe nimeni până spre seară, când trăgea cât de mult putea de un singur pahar de vin bun. Oricât de surprinși fuseseră prietenii și rudele când hotărâse să se exileze singur în micuța parohie (se lansaseră previziuni potrivit cărora avea să-și piardă interesul în cel mult un an), își lua îndatoririle legate de ziua de sâmbătă atât de în serios, încât părea că așteaptă să primească instrucțiuni de la un tufiș în flăcări. Nu își trăia credința religioasă doar ca pe un set de reguli și norme de conduită, ca și cum ar fi fost un funcționar, iar Dumnezeu ar fi fost secretarul

permanent al unui departament de guvernare celestă. El își simțea credința profund, iar momentele de evlavie supremă le trăia în aer liber, unde cerul boltit era altarul catedralei sale, iar stejarii îi erau stâlpii naosului. Când credința îi pălea, așa cum se întâmpla uneori, privea cum cerul afirma gloria lui Dumnezeu și auzea strigătele pietrelor de pe pământ.

În timp ce însemna lectura pentru dimineață în cartea de rugăciuni și compunea o rugăciune pentru siguranța Aldwinterului și a tuturor celor aflați în el, a auzit și el hărmălaia copiilor, care se aflau peste hol de biroul lui. Era o reamintire neplăcută a faptului că perioada sa de singurătate liniștită se apropia de sfârșit: ceasul de pe poliță a bătut de ora șase, iar asta însemna că peste doar două ore avea să se audă soneria, tulburându-i definitiv liniștea.

Nu era un om neospitalier, cu toate că nu împărtășise niciodată dorința soției sale de a se afla mereu în compania altora. Pe Charles și pe Katherine Ambrose îi iubea ca pe niște frați, iar vizitele neprevăzute din partea enoriașilor neliniștiți erau și ele primite cu multă bunăvoință. Îi făcea mare plăcere și să vadă că Stella era admirată, îndeplinindu-și îndatoririle de gazdă cu multă căldură și spiritualitate, chipul ei frumos întorcându-se dintr-o parte în alta, pentru a se asigura că toți musafirii se simțeau excelent. Însă o văduvă din Londra și baba ce-i era însoțitoare, fiul ei răsfățat! A clătinat din cap și și-a închis caietul cu un bufnet. Avea să-și îndeplinească datoria, așa cum o făcea întotdeauna, dar nu voia să încurajeze încercările unei femei înstărite de a aborda științele naturale, probabil în detrimentul sănătății ei spirituale. Dacă femeia avea să-i ceară s-o însoțească în vreo încercare neghioabă de a scoate la iveală cine știe ce credea ea că zace îngropat sub pământul Essexului sau că trăiește încă în estuar, o să primească un refuz politic și implacabil. Toate făceau parte din Necaz, și-a spus el, refuzând, ca întotdeauna, să dea ascultare zvonurilor înfricoșate care circulau prin

sat, refuzând să pronunțe numele fiarei sau al șarpelui. Aveau să fie cu toții supuși la încercare, precum aurul care intră în foc doar pentru a ieși apoi purificat.

— Slavă ție, Doamne, a rostit el cu un strop de amărăciune și a pornit să caute o ceașcă cu ceai.



— Nu sunteți deloc așa cum mi-am imaginat!

— Nici dumneavoastră... Sunteți prea tânără ca să fiți văduvă și atât de frumoasă!

La ora 8 și zece minute, Stella Ransome și Cora Seaborne stăteau una lângă alta pe canapeaua aflată cel mai aproape de foc. În doar câteva clipe, se plăcuseră atât de mult, încât căzuseră de acord că era mare păcat că nu se cunoscuseră chiar din copilărie. Martha, care era obișnuită ca prietena ei să își ofere brusc afecțiunea, pentru ca, la fel de brusc, să o și retragă, nu a luat în serios lucrurile. O privea pe Joanna, care amesteca timidă un pachet de cărți de joc. Figura serioasă, inteligentă a fetei și codița ei subțire îi plăceau mult. Venind mai aproape de ea, i-a propus să joace ceva.

— Vai, dar nu sunt deloc frumoasă! a răspuns Cora, încântată de minciuna aceea amabilă. Mama mi-a spus întotdeauna că tot ce pot spera este să fiu considerată frapantă, ceea ce nu mă deranjează. Deși trebuie să recunosc că acum m-am îmbrăcat mai respectabil decât de obicei. Mă tem că nici nu m-ați fi lăsat să intru pe ușă, dacă m-ați fi văzut în după-amiaza aceasta.

Era adevărat – la insistențele Marthei, își pusese rochia verde cea bună, în faldurile căreia și-ar fi putut imagina că există toate soiurile de mușchi. Își ascunsese cicatricea de pe claviculă cu o eșarfă ușoară, iar de data aceasta pantofii pe care îi purta erau chiar femeiești. Părul, după ce suportase o sută de perieri din partea Marthei, era strâns în ace de păr, dintre care câteva zăceau deja pe covor.

— Will e atât de încântat că ați venit și o să-i pară rău că întârzie: tocmai acum a fost chemat de un

enoriaș care locuiește la capătul satului, însă nu mai durează mult.

— De-abia aștept să-l cunosc!

Și asta era adevărat: Cora hotărâse că femeia încântătoare din fața ei, cu figură de zână și păr blond-alb, nu ar fi putut fi fericită dacă ar fi trăit alături de un bădăran cu platfus. Era mai mult decât pregătită să-l placă enorm și pe el, așa că s-a cuibărit liniștită printre pernele de pe canapea, cu paharul de vin în mână.

— A fost teribil de amabil din partea dumneavoastră să-l invitați și pe fiul meu, însă nu se simte bine și nu am vrut să pornească la drum în starea aceasta.

— Ah!

Ochii femeii s-au umplut de lacrimi, ceea ce le-a făcut albastrul și mai strălucitor. Și le-a șters repede, discret.

— Să-și piardă tatăl este o durere nespus de crudă – îmi pare tare rău pentru el și înțeleg că n-a vrut să-și petreacă seara cu niște străini.

Cora, a cărei fire onestă nu o lăsa să vadă cum se vărsau lacrimi pentru o suferință pe care Francis nu o trăia, a adăugat:

— Se descurcă foarte bine... E... e un copil neobișnuit, am impresia că nu simte lucrurile atât de profund pe cât v-ați aștepta.

Văzând că gazda sa era nedumerită, s-a bucurat să fie scutită de alte întrebări când a auzit zgomot la ușă și sunetul unor bocanci pe covorașul de la intrare. O legătură mare și grea de chei a fost băgată în ușă, iar Stella Ransome a sărit în picioare.

— William... Era Cracknell? S-a îmbolnăvit?

Cora a ridicat privirea și a văzut în pragul încăperii un bărbat care se apleca să o sărute pe femeie pe frunte, în locul în care părul îi era despărțit de cărare. Stella era atât de micuță, încât bărbatul părea un uriaș lângă ea, cu toate că nu era deosebit de înalt. Era îmbrăcat elegant, într-o haină neagră, bine croită pe umeri, iar trupul îi era bine legat, puternic, într-un contrast straniu cu micul

guler alb al profesiei sale. Avea genul de păr care nu poate arăta niciodată îngrijit, doar dacă e tăiat scurt de tot: cădea în bucle palide pe lângă figura bărbatului și, în lumina lămpilor, părea castaniu-roșcat.

După ce și-a îmbrățișat soția – mâinile lui, cu degete late și mai curând scurte, poposind o clipă pe talia ei – s-a întors și a rostit:

— Nu, iubire, Cracknell nu e bolnav... Și uite cu cine m-am întâlnit pe drum!

S-a dat la o parte, smulgându-și gulerul de la gât și aruncându-l pe masă. În încăpere și-a făcut apariția Charles Ambrose, îmbrăcat într-un palton stacojiu evazat, iar în spatele lui a apărut Katherine, ascunsă de un buchet de flori de seră. Mirosul lor era înfiorător de puternic, i s-a părut Corei, i-a provocat chiar greață. Și nu și-a dat seama de ce, până nu și-a adus aminte că ultima oară când văzuse crini erau așezați în jurul catafalcului pe care fusese așezat coșciugul soțului ei.

A urmat o cascadă de saluturi, în timpul căreia Cora – bucurându-se că de data asta fusese dată uitării pentru o clipă – le-a privit pe Martha și pe fetiță, care erau absorbite de un joc al liniștii și al așteptării.

— Dama este în joc, a spus Joanna și a mai împărțit câte o carte.

Apoi, scurtul moment de liniște a luat sfârșit, iar micul grup de oameni s-a apropiat de ele. Charles și Katherine au îmbrățișat-o pe Cora, mângâind-o pe obraz și extaziindu-se de frumusețea rochiei ei, minunându-se că n-avea cizmele pline de noroi. Era bine? Ce păr minunat avea, atât de curat și de strălucitor! Unde era Martha, ce mai pune ea la cale? Și Frankie – îi pria aerul de țară? Cum stăteau lucrurile cu dragonul-de-mare – reușise, în sfârșit, Cora să-și vadă numele publicat în paginile *The Times* și nu-i așa că se îndrăgostiseră deja de Stella și oare ce părere aveau despre bunul reverend Will?

În clipa aceea, o voce calmă și gravă – dovedind bună dispoziție, însă, i s-a părut Corei, o totală lipsă

de entuziasm, a rostit:

— Încă nu le-am cunoscut pe musafirele noastre... Charles, m-ai orbit cu intrarea ta triumfală și nu am mai putut vedea nimic altceva.

Charles Ambrose s-a dat la o parte și, ridicând un braț, și-a condus gazda spre canapeaua pe care stătea Cora. Ea a văzut, deasupra gulerului desfăcut al unei cămăși negre, o gură zâmbitoare, ochi de culoarea lemnului de stejar șlefuit și un obraz ce părea să fi fost tăiat adânc la ultima bărbierire. În lungii ani pe care îi petrecuse în societatea din Londra, Cora se mândrise cu priceperea ei de a evalua în mod corect statutul și caracterul oamenilor pe care îi întâlnea: un om de afaceri bogat, stingherit de propriul succes, o lady sărăcită, cu un tablou de Van Dyck pe scară. Însă acum se afla în fața unui bărbat pe care nu-l putea categorisi în niciun fel, oricât s-ar fi uitat la pantofii lui strălucitori sau la mânecile ce cădeau strâns pe brațele lui puternice: era prea voinic pentru un om care să-și petreacă viața la birou, însă privirea lui era prea profundă și gânditoare pentru a fi un bărbat mulțumit cu viața de fermier. Avea un zâmbet prea politicos pentru a fi și sincer, însă ochii îi sclipeau de bună dispoziție. Vocea lui (oare o mai auzise undeva, poate pe străzile din Colchester sau în trenul către Londra?) avea în ea ecoul Essexului, dar bărbatul vorbea ca un om învățat. Cora s-a ridicat în picioare și, cu toată grația de care se simțea în stare, în timp ce stomacul încă i se revolta la mirosul de crini, i-a întins mâna.

Will, la rândul său, a văzut o femeie frumoasă și înaltă, al cărei nas fin era înțesat de pistrui și a cărei rochie verzuie (care valora, bănuia el, de două ori cât toată garderoba Stellei) scotea în evidență o nuanță de verde din ochii ei cenușii. La gât își prinsese o eșarfă străvezie (era absurd, chiar credea că avea să-i țină de cald?), iar pe inelar purta un diamant în care se reflecta lumina, lovindu-se de perete. În ciuda eleganței hainelor ei, avea un aer băiețesc: nu purta nicio bijuterie, în afară de acel

inel, și nu-și pudrase fața, ca să arate mai palidă, ci strălucea, rozalie, acolo unde fusese expusă aerului sărat din Essex. Când s-a ridicat în picioare, bărbatul a observat că nu era chiar cât un butoi, așa cum profetise fiica sa, dar nici slabă nu era. Era bine făcută, iar prezența ei, și-a dat el seama, avea să fie imposibil de ignorat, oricât de mult s-ar fi străduit.

Nu avea să știe niciodată dacă a fost de la mișcarea pe care a făcut-o femeia atunci când a ridicat mâna sau faptul că era la fel de înaltă ca el, dar în clipa aceea a recunoscut-o. Era cotoroața indignată care ieșise din ceață în ziua aceea, pe drumul spre Colchester, dând năvală peste el. Împreună scosese oaia din capcana de noroi și tot atunci el se alesese cu tăietura de pe obraz. Era sigur că ea nu-l recunoscuse: îi zâmbea cu căldură, însă și cu un pic de condescendență. Mica pauză de dinainte de a-i lua mâna în mâna lui fusese, cu siguranță, prea scurtă pentru a fi observată de ceilalți, dar pe Cora a făcut-o să se uite cu mai multă atenție la gazda sa. Will, care de atunci râdea întruna la amintirea acelei întâlniri absurde de lângă lac, nu-și mai putea ascunde amuzamentul. A început să râdă, atingându-și ușor cicatricea roșie lăsată de animalul salvat.

Cora, obișnuită să analizeze rapid orice schimbare a dispoziției celor din jur, a rămas uluită o clipă. Apoi bărbatul i-a luat mâna într-a sa și poate ușoara strânsoare a mâinii a făcut-o să se uite cu mai multă atenție la tăietura de pe obrazul lui, la buclele ce-i cădeau pe guler. Cu o exclamație de uimire – „Vai! *Dumneata* erai?!” –, a izbucnit și ea în râs.

Martha (privind scena cu un sentiment care semăna teribil cu spaima) și-a văzut prietena și gazda strângându-și afectuos mâinile, cuprinși de o bună dispoziție inexplicabilă. Cora, întotdeauna atentă la bunele maniere, încerca din când în când să se oprească din râs și să-i explice Stellei, care-i privea siderată, de ce fuseseră amândoi loviți de damblaua râsului, însă nu reușea. În cele din urmă, Will a fost cel care i-a dat drumul la mână și, făcând

o plecăciune ironică – cu un picior întins în față, ca la curtea reginei – a rostit:

— Îmi face mare plăcere să vă cunosc, doamnă Seaborne. Îmi permiteți să vă ofer ceva de băut?

După ce s-a recules preț de o clipă, Cora i-a răspuns:

— Mi-ar plăcea încă un pahar de vin. Și aș vrea să v-o prezint pe Martha – nu călătoresc nicăieri fără ea.

Efortul de a se purta politicos s-a dovedit prea mare: Cora a strâns din buze, încercând să înăbușe încă un hohot de râs, iar apoi a adăugat încet:

— Vai, sunt prostuță ca o oaie – iar apoi a urmărit, încântată, cum bărbatul a izbucnit din nou în râs.

Stella, amuzată de situație, dar niciodată încântată să fie cea lăsată în afara glumei, a intervenit:

— Să înțeleg că v-ați cunoscut deja?

Vocea ei l-a făcut pe Will să-și vină în fire, iar bărbatul a tras-o încet în față, către Cora.

— Mai știi acum două săptămâni, când m-am întors acasă târziu, acoperit din cap până în picioare cu noroi, fiindcă scosesem o oaie din lac, ajutat de o străină ciudată? Ei bine, iat-o!

S-a întors apoi spre Cora și a rostit brusc, foarte serios:

— Cred că vă datorez niște scuze: am fost teribil de nepolitic și adevărul este că nu știu ce m-aș fi făcut fără dumneavoastră.

— Oh, ați fost de-a dreptul monstruos, dar le-ați oferit atâtea momente de amuzament prietenilor mei, încât vă iert întru totul... Iar aici, de față, e și Martha, care nu mă va crede că sunteți omul despre care spuneam că era o creatură ieșită din noroi și care avea să se târască înapoi în noroi. Martha, ți-l prezint pe reverendul William Ransome. Domnule Ransome, ea este prietena mea.

A luat-o pe Martha de după talie, simțind brusc nevoia să se ancoreze de ceva familiar, și a văzut că prietena ei l-a măsurat repede pe preot, concluzia fiind, fără îndoială, că lăsa de dorit.

Între timp, Charles aplauda însuflețit, ca și cum toată situația fusese aranjată pentru distracția lui. Apoi și-a adus aminte că aveau treburi importante și, punându-și îndurerat mâna pe burta rotundă, i s-a adresat Stellei:

— Nu cumva te-am auzit spunând că ar fi ceva fazan la cină și niște plăcintă cu mere?

S-a ridicat în picioare și i-a oferit soției sale brațul stâng, iar pe cel drept gazdei. Joanna, sărind de la jocul de cărți, și-a amintit sarcina care îi fusese încredințată, și a deschis ușa spre sufragerie. Lumina se reflecta din fiecare striăție a paharelor din cristal și făcea să lucească lemnul lustruit al mesei, iar florile de nu-mă-uita ale Stellei înfloreau pe șervete. Încăperea era mică și trebuiau să se deplaseze în șir indian pe lângă scaunele cu spătar înalt. Tapetul verzui și acuarelele atârinate deasupra șemineului nu erau câtuși de puțin elegante, însă Corei i se părea că nu văzuse niciodată un loc mai fermecător și mai primitiv. S-a gândit la încăperile din Foulis Street, cu stucaturile de pe tavanul înalt și cu ferestrele largi, la care Michael îi interzise să pună draperii. Își dorea din toată inima să nu mai trebuiască să calce niciodată în casa aceea.

Joanna, cuprinsă de venerație față de această femeie magnifică, ce râdea în hohote și avea o rochie verde uluitoare, a făcut un gest timid către cartea de vizită pe care John scrisese cât de frumos putuse numele Corei.

— Mulțumesc, i-a șoptit musafira și a tras ușurel de coada fetei. Am văzut că ai bătut-o pe Martha la cărți – ești mult mai isteată decât mine!

(Mai târziu, când Joanna le-a dus o farfurie cu bomboane de ciocolată fraților ei, povestindu-le și evenimentele palpitante ale serii, le-a spus: „Nu e bătrână, cu toate că e bogată. Are bagajul într-o geantă din piele de crocodil și nu știu de ce, dar mă duce cu gândul la Ioana d’Arc. Și încă ceva – John, nu mânca chiar tot! –, are o voce ciudată, cu un accent. Nu știu de unde este, dar trebuie să fie un loc tare departe.”)

Stella, mai intrigată ca niciodată de musafira ei, o privea pe Cora de sub genele blonde, lungi. Își imaginase o doamnă de o melancolie studiată, care avea să ciugulească din mâncare, oprindu-se din când în când ca să se joace cu verigheta sau ca să deschidă un medalion în care se afla poza celui trecut în neființă. I se părea uluitor că în fața ei se afla o femeie care mânca elegant, însă în cantități mari, explicându-le zâmbitoare că în dimineața aceea mersese pe jos zece mile și că a doua zi avea să facă la fel. În prezența ei, conversația a trecut într-un ritm amețitor de la conținutul predicii lui Will („Ah, îl știu bine – *Așa că nu ne vom teme, cu toate că pământul s-a cutremurat... și așa mai departe?* – și cât de potrivit este pentru enoriașii dumneavoastră, ce alegere inteligentă!”) la Charles Ambrose și planurile sale politice („Oare a cedat colonelul Howard, Charles... reverendule, dumneavoastră vreți să deveniți membru al Parlamentului?”), făcând o pauză scurtă în care s-a discutat despre căutările ei pe coastă.

— I-am povestit Corei despre Șarpele vostru din Essex, a spus Charles, scoțând o bomboană din ambalaj. Despre amândoi șerpii voștri, de fapt.

— Eu știu de unul singur, i-a răspuns William cu un calm desăvârșit. Iar dacă musafirele noastre sunt interesate, desigur că pot veni cu mine dimineată să-l vadă.

— E teribil de frumos, a rostit Stella, aplecându-se spre Cora. Este un șarpe încolăcit în jurul unei strane din biserică, cu aripile odihnindu-i-se pe spate. Will crede că e o blasfemie și în fiecare săptămână amenință că o să înfigă dalta în el, dar nu îndrăznește.

— Mi-ar plăcea tare mult să-l văd, mulțumesc!

Focul se mai domolise în șemineu, iar Cora își ținea ceașca aproape de piept.

— Spuneți-mi, s-a mai auzit ceva de creatura despre care spun oamenii că s-ar afla în râu?

Stella, care știa cât îl deranja pe soțul ei orice menționare a Necazului, l-a privit neliniștită,

pregătindu-se să îndulcească imediat conversația cu o cafea.

— N-avem nicio veste, având în vedere că nu există nicio asemenea creatură... Deși mă tem că enoriașii mei n-ar fi de acord cu mine. Am fost să-l văd pe Cracknell, a rostit Will, întorcându-se spre Stella, și Gog... sau Magog, una dintre ele... și-a dat duhul.

— Vai! a exclamat Stella bosumflându-se și hotărând ca în dimineața următoare să meargă să-i ducă bătrânului o masă caldă. Bietul Cracknell... Ca și cum nu a pierdut deja destule.

I-a întins musafirei sale o ceașcă de cafea și a continuat:

— E un bătrân care locuiește chiar la marginea mlaștinii și tocmai și-a îngropat ultima rudă. Gog și Magog erau caprele lui, era mândru de ele și le iubea ca pe ochii din cap. Ne ajuta și pe noi cu unt și lapte. Ce s-a întâmplat, Will?

— Dacă îl întrebi pe el, ai zice că a apărut un monstru la ușă și i-a smuls din brațe una dintre capre – nimeni nu crede în șarpe cu mai multă tărie decât Cracknell. Dar evident că bietul animal a scăpat într-o noapte din țarc și a rămas prins în mlaștină, iar după aceea a venit marea.

Oftând, a adăugat:

— Bătrânul zice că a găsit-o înghețată de spaimă, că a murit de frică, la propriu! Mă tem că asta n-o să mă ajute să scot aiurelile din capul enoriașilor. Cum să-i fac pe toți să înțeleagă că mințile ne pot juca feste foarte inteligente și că fără credință suntem în stare să vedem...

Și-a frământat mâinile, ca și cum ar fi încercat să prindă o exprimare cât mai corectă, iar apoi a încercat din nou:

— Cred că e posibil ca mințile noastre să ajute la încarnarea celor mai mari temeri ale noastre, mai ales atunci când i-am întors spatele lui Dumnezeu.

Conștient de privirea atentă a Corei, care era amuzată, însă nu și disprețuitoare, și-a ascuns fața în spatele aburului care se ridica din ceașca cu cafea.

— Și îl credeți nebun... Credeți că nu poate fi nicio fărâmbă de adevăr în ce spune?

Mila pe care o simțea Cora față de bătrân nu îi ostoia cu nimic curiozitatea: în sfârșit, găsisese un fel de dovadă.

Pastorul a pufnit.

— O capră care a murit de frică? E absurd. Niciun animal lipsit de inteligență nu ar putea simți spaima într-o asemenea măsură, chiar dacă ar putea face diferența între un dragon-de-mare, sau ce se spune că ar fi, și niște lemne aduse la mal de maree. Să moară de frică! Nu! I-a sunat ceasul, iar capra a ieșit din țarc și a dat de frig. Nu există niciun șarpe monstruos aici, în afară de cel sculptat în biserică și am scăpa și de acela, dacă soția mea m-ar lăsa (măcar o dată în viață!) să fac ce vreau.

Cora, căreia îi plăcea întotdeauna să joace rolul avocatului diavolului, i-a replicat:

— Dar dumneavoastră sunteți omul lui Dumnezeu, care fără îndoială i-a trimis semne și miracole poporului Său. În definitiv, ar fi chiar atât de straniu să credeți că El a hotărât să o facă din nou, pentru a ne îndruma pe toți pe calea căinței?

Nu a putut să ascundă ironia scepticismului din voce, iar Will, auzind-o cât se poate de clar, a ridicat din sprânceană.

— Haideți, fiți serioasă, nu credeți asta, așa cum nici eu nu o cred. Dumnezeuul nostru ține de rațiune și de ordine, nu de vizite înspăimântătoare primite în toiul nopții! Astea nu sunt decât șoaptele și bârfele unui sat care s-a îndepărtat de statornicia Creatorului. E datoria mea să-mi aduc enoriașii înapoi pe calea certitudinii și a alinării, să nu cad în capcana zvonurilor.

— Și dacă nu este vorba nici despre un zvon și nici despre un îndemn la căință, ci pur și simplu despre o vietate care poate fi analizată, categorisită și explicată? Darwin și Lyell...

Will și-a împins ceașca de cafea, impacientat.

— Ah, niciodată nu trece prea mult timp până ce sunt pomenite numele astea. Sunt niște oameni

intelenți, de asta nu mă îndoiesc: i-am citit pe amândoi și se prea poate ca în teoriile lor să existe multe lucruri pe care generațiile următoare să le confirme. Însă mâine va apărea o nouă teorie, iar poimâine alta. Una va fi discreditată, alta va fi ridicată în slăvi; o să devină demodate, iar peste un deceniu vor fi readuse la viață, adnotate și prezentate într-o ediție nouă. Totul se schimbă, doamnă Seaborne, iar cele mai multe lucruri se schimbă în bine. Dar ce rost are să încercăm să stăm în picioare în niște nisipuri mișcătoare? Ne vom împletici și vom cădea, iar căzând vom deveni o pradă ușoară pentru nebunie și pentru întuneric – zvonurile astea despre monștri nu sunt altceva decât dovada clară a faptului că am dat drumul frânghiei care ne ancora de tot ce era bun și cert.

— Dar nu și credința dumneavoastră, alcătuită tot din locuri stranii și din mistere – sânge și pucioasă –, presupune tot un întuneric prin care băjbăim, de-abia dibuind niște forme cu mâinile, prin negură?

— Vorbiți de parcă am trăi încă în Evul Mediu, de parcă în Essex am mai arde încă vrăjitoare pe rug! Nu, credința noastră este una a iluminării și a clarității: eu nu băjbăi, ci alerg răbdător pe drumul ce se întinde în fața mea – perfect luminat de o lampă!

Cora a zâmbit.

— Nu-mi dau seama dacă acum folosiți propriile cuvinte sau pe ale altora, dar aveți un avantaj în fața mea.

A băut ultima gură de cafea, care i-a lăsat un strat subțire de zaț pe limbă, și a adăugat:

— Vorbim amândoi despre iluminarea lumii, însă avem surse foarte diferite de lumină.

Will, inexplicabil de transportat, simțind c-ar fi trebuit să fie iritat de faptul că femeia asta stranie, cu privirea ei cenușie, îl provoca chiar la el în casă, nu a făcut decât să zâmbească și să adauge:

— Atunci vom vedea care dintre noi reușește primul să stingă lumânarea celuilalt.

Apoi a ridicat ceșcuța, ca pentru a rosti un toast.

Stella, pe care n-ar fi distrat-o mai mult schimbul acesta de replici nici dacă ar fi plătit bani mulți pentru un bilet la teatru, și-a împreunat palmele ca și cum s-ar fi pregătit să aplaude, însă ceva a zgâriat-o pe gât și a început să tușească. Părea un sunet prea adânc și prea puternic pentru a veni dintr-un trup atât de mic și de fragil. Zguduindu-se toată, și-a încleștat mâna pe fața de masă și a răsturnat un pahar cu vin. Smuls brusc din buna sa dispoziție și speriat, Will s-a aplecat asupra ei și, bătând-o stinger pe spate, i-a murmurat câteva cuvinte de alinare la ureche.

— Ar trebui să aducem niște apă fierbinte, ca să poată inspira un pic de abur, a intervenit Katherine Ambrose, dar criza de tuse a dispărut la fel de repede cum apăruse.

Femeia s-a îndreptat și i-a privit pe toți de sub sprâncenele umede.

— Îmi pare tare rău... Ce lipsă de maniere din partea mea! Iar acum veți lua cu toții gripă și durează așa de mult să scăpați de ea! Mă iertați dacă mă duc să mă culc în pat? M-am simțit atât de bine – a întins mâna peste masă, strângând mâna Corei cu ambele mâini –, însă veți mai fi aici și mâine-dimineață, iar eu sunt sigură că vă putem arăta cel puțin un șarpe.

3

După cum s-a dovedit în dimineața următoare, șarpele de la All Saints era o creatură ce părea destul de inocentă, incrustată în brațul unei strane de pe vremea Restaurației. Fusese sculptat în ultimele zile ale Șarpelui din Essex, când zvonurile se transformaseră în legendă, iar pe copaci și pe stâlpi nu mai erau prinse semne de avertizare. Era clar că fiara nu îl înspăimântase pe meșteșugarul glumeț, care îi răsucise coada de trei ori în jurul brațului stranei, decorându-i-o cu solzi ascuțiți, dar omițând să-i sculpeze dinții sau ghearele. Aripile, a recunoscut Cora râzând, erau un pic sinistre, arătau ca și cum un liliac fusese forțat să se împerecheze

cu o rândunică, iar umbrele, care treceau peste figura lui ce rânjea, făceau să pară că monstrul clipește. Dar nu era cine știe ce simbol al ocultului. Suportase două sute de ani de pipăieli din partea enoriașilor afectuoși, iar spinarea îi fusese complet tocită.

Joanna, care îi însoțea pe Cora și pe reverend la plimbarea din dimineața aceea, și-a trecut degetele peste o canelură proaspătă din lemn.

— Aici a făcut-o, i-a explicat ea. Aici voia să-l distrugă cu dalta, dar nu l-am lăsat.

— Mi-au ascuns trusa de scule, a adăugat el. Și nu vor să-mi spună unde e.

William Ransome arăta în dimineața aceea mult mai sever decât și-l amintea Cora de cu o seară înainte, când luaseră cina în sufrageria micuță și bine încălzită. Era ca și cum, odată ce-și pusese gulerul, intrase în acțiune și seriozitatea preoțească. Nu i se potrivea, așa cum nu i se potrivea nici veșmântul complet negru sau obrazul proaspăt bărbierit, care îi făcea cicatricea să pară și mai frapantă. Însă, în ciuda acestor lucruri, în ochii săi obosiți se zărea sclipirea unei bune dispoziții pe care ea avea să încerce s-o scoată la iveală, în timp ce bărbatul îi arăta micul sat și biserița cu turnul jos, ai cărei pereți de cremene erau uzi pentru că plouase peste noapte și sclipeau în soarele dimineții.

Cora a băgat vârful degetului mic în gura șarpelui. *Mușcă-mă, pot să suport!*

— Știți ce-ar trebui să faceți? Să includeți toată povestea asta în predică, să răspândiți și dumneavoastră zvonuri, să tunați și să fulgerați din amvon și să dați năvală pe ușă, alergând să vedeți monstrul.

— Presupun că ceva de genul ăsta mi-ar aduce ceva bani să schimb una dintre ferestre, însă Essexul e plin de orori, iar noi nu putem concura cu Hadstock și cu ușa lor îmbrăcată în piele de danez.

Văzând-o pe Cora că se încruntă, i-a explicat:

— Ușa bisericii de acolo este înțesată de cuie de oțel, iar sub cuie se află bucăți de piele. Se spune că

acolo a fost prins și jupuit un eretic danez, iar pielea lui a fost folosită în așa fel încât în biserică să nu mai pătrundă apa de ploaie.

Cora s-a înfiorat, încântată, iar bărbatul, vrând să o șocheze și mai mult, a renunțat și la ultima fărâmbă de seriozitate și a adăugat:

— Poate că i-au aplicat pedeapsa vikingă a vulturilor însângerați, smulgându-i coastele de pe șira spinării și întinzându-le ca pe niște aripi, apoi scoțându-i fiecare plămân... Vai, văd că sunteți palidă, iar lui Jojo i s-a făcut rău!

Fetița i-a aruncat tatălui ei o privire disprețuitoare, care voia să spună – *M-ai dezamăgit, chiar m-ai dezamăgit rău* – și, încheindu-se la haină, a ieșit să întâmpine clopotarii veniți pentru slujba de dimineață.

— Cât de norocos sunteți... Cât de *binecuvântat*, după cum ați spune dumneavoastră! a rostit Cora impulsivă, uitându-se după fetița care alerga printre pietrele de mormânt, oprindu-se sub poarta cu acoperiș și făcând cu mâna. Păreți să fi găsit secretul fericirii...

— Și dumneavoastră nu l-ați găsit? S-a așezat lângă ea în strană și a atins șarpele sculptat, zicând: Dumneavoastră râdeți tot timpul. E contagios, ca un căscat!

„Ne-am gândit cu groază la sosirea dumneavoastră”, și-a spus el, „Dar iată-vă!”

— Nu sunteți deloc așa cum ne așteptam noi.

— Oh, în ultima vreme, da. În ultima vreme chiar râd și atunci când n-ar trebui să o fac. Știu că nu sunt ceea ce așteaptă oamenii de la mine... În ultimele săptămâni m-am gândit adesea că n-a mai fost niciodată o diferență atât de mare dintre ceea ce sunt și ceea ce ar trebui să fiu.

Era absurd să-i vorbească astfel, atât de liber și de sincer, unui om care era aproape un străin. Însă, în definitiv, se văzuseră în cel mai prost moment și nicio conversație nu ar fi putut să-i încurce la fel de tare cum o făcuse micul lac de lângă drumul spre Colchester.

— Mă aflu într-o stare de dizgrație, știu. Dintotdeauna am trăit așa, însă n-a fost niciodată atât de vizibil.

A trecut atât de brusc la tristețe, încât bărbatul a văzut, uluit, cum ochii i se umezesc și prind o strălucire ciudată. Atingându-și gulerul, a spus, cu vocea sa gravă, joasă, atât de potrivită pentru asemenea situații:

— Noi suntem învățați – și eu chiar cred – că atunci când suntem mai răătăciți și când ne simțim mai lipsiți de grația divină, atunci alinarea este cel mai aproape... Iertați-mă, nu vreau să vorbesc aiurea, dar să nu vă spun că lucrurile astea ar însemna să nu vă dau un pahar cu apă atunci când vă văd însetată.

Ultima frază era atât de neobișnuită pentru el, atât de departe de ceea ce le spunea de obicei credincioșilor, încât bărbatul și-a privit uluit mâinile, ca și cum ar fi vrut să se asigure că era chiar el cel care rostise cuvintele acelea.

Cora a zâmbit și i-a răspuns:

— Îmi e sete, chiar îmi e sete... Întotdeauna, mi-e sete *de orice!* Dar am renunțat la toate astea cu multă vreme în urmă.

A făcut un gest, arătând spre tavanul înalt, cu pietrele albe și cu grindele care îl străbăteau, spre altarul acoperit de o pânză albastră.

— Uneori am senzația că mi-am vândut sufletul ca să pot trăi așa cum vreau. Ah, nu mă refer la ceva imoral sau lipsit de conștiință, ci la libertatea de a avea gândurile care mă obsedează uneori, de a le trimite acolo unde vreau eu să se ducă, de a nu le lăsa să pornească pe drumul conturat de altcineva, care duce doar în direcția *asta* sau *asta*...

Încruntându-se, și-a trecut degetul mare peste spinarea șarpelui și a continuat:

— Nu am mai spus asta niciodată, nimănui, cu toate că mi-aș fi dorit: da, mi-am vândut sufletul, însă mă tem că n-am primit un preț prea mare pentru el. Aveam credință, genul de credință cu care cred că ne naștem, dar am văzut ce poate face ea și am

schimbat-o pe altceva. E un fel de orbire sau o decizie conștientă de a fi nebun – să refuzi orice este nou și minunat, să nu vezi că sunt la fel de multe miracole într-un microscop precum sunt în scripturi!

— Credeți... chiar credeți cu adevărat că trebuie să alegem între aceste două lucruri: între credință și rațiune?

— Nu e vorba doar de rațiune – nu există suficientă rațiune, cât să fie dată la schimb pe sufletul meu! –, ci și de libertate. Iar uneori am impresia că sunt pedepsită pentru libertatea mea. Însă știu bine ce înseamnă pedeapsa, am învățat s-o îndur...

Bărbatul n-a înțeles ce voia să spună și îi era frică să întrebe, dar a intrat Joanna în încăpere și a rămas în picioare în naos, în timp ce în spatele ei, clopotarii trăgeau de sfori, iar clopotele răsunau încet în biserică.

— Nu sunteți deloc ceea ce ne-am așteptat, a rostit el din nou.

— Nici dumneavoastră nu sunteți, i-a replicat Cora, privindu-l cât de direct putea, fiind cuprinsă brusc de un straniu acces de timiditate.

Ei i se părea acum că gulerul nu-i oferă mai multă autoritate decât îi conferă șorțul unui fierar, însă până și fierarul este rege în atelierul său.

— Nu, nici dumneavoastră nu sunteți așa cum m-am așteptat eu: am crezut că veți fi foarte gras și pompos, că Stella va fi foarte subțirică și fragilă, iar copiii – oribil de evlavioși.

Bărbatul a făcut o grimasă.

— Evlavioși! a exclamat el. Cam cum? Să dea buzna în biserică dimineața, debordând de pioșenie și înghesuindu-se să ajungă primii la biblii?

În clipa aceea, Joanna s-a apucat să facă genuflexiuni conștiincioase în fața altarului (o prietenă de la școală era catolică, iar Joanna îi invidia ritualurile și mățaniile) și și-a făcut cruce de trei ori. Avea părul împletit și prins deasupra urechilor, ca un halo, era îmbrăcată în alb și afișa o expresie atât de severă, încât gura parcă îi dispăruse

cu totul. Întruchipa cu atâta veridicitate exact imaginea fiicei îngrozitor de evlavioase a unui preot, încât Cora și Will s-au privit unul pe altul amuzați la culme și nu au putut să nu izbucnească în niște hohote de râs ca cele din seara dinainte.

— Nu-mi găsesc cartea cu rugăciuni, le-a explicat Joanna cu un aer tare demn, neînțelegând ce făcuse ca să le stârnească râsul și hotărând să se simtă jignită.

Încă mai râdeau, când enoriașii au început să sosească, luându-și preotul prin surprindere. Will le-a ieșit în întâmpinare, iar Cora a încercat o dată sau de două ori să-i surprindă privirea, ca un elev năzdrăvan care își dorea să aibă un partener la conspirația sa ghidușă, însă nu a reușit: preotul ridicase din nou podul.

Strana cu șarpele sculptat se afla într-un colț întunecat, unde Cora n-avea să fie văzută și, nevoind să plece din biserică în care domnea liniștea, s-a gândit că mai putea sta o vreme.

Micul sat era reprezentat printr-o congregație serioasă în biserică: aproape că domnea o atmosferă ca de festival, i s-a părut Corei, sau poate că era vorba doar de starea de bine indusă de perspectiva unui dușman comun. Rămânând neobservată în colțul ei, Cora i-a auzit șoptind despre Necaz, despre șarpe, despre ceva ce fusese văzut cu o noapte înainte, când luna fusese plină și roșie. Câteva recolte se stricaseră înainte de vreme, își mai scrântise cineva glezna. Un tânăr care îi făcea concurență lui Will prin costumul său negru și prin expresia gravă întindea mâna oricui trecea prin dreptul stranei lui și spunea câte ceva despre Judecata de Apoi.

Bătaia clopotelor a încetat, oamenii au tăcut, iar William a traversat naosul. Când a ajuns la treptele spre amvon, cu o Biblie sub brațul stâng și (i s-a părut Corei) cu o atitudine timidă, ușa a fost dată de perete și în cadrul ei și-a făcut apariția Cracknell. În spatele lui se întindea o umbră atât de lungă, iar el era învăluit într-un asemenea miros de umezeală și

de noroi, încât o femeie care își uitase ochelarii acasă a țipat, strângându-și poșeta la piept:

— A venit după noi!

Exultând, în mod evident, că intrarea lui avusese un asemenea efect, bătrânul s-a oprit în prag, până ce a fost sigur că-l văzuse absolut toată lumea, apoi a mers până în partea din față a bisericii, unde s-a oprit încrucișându-și brațele pe piept. Pusese încă o haină peste cea pe care o purta de obicei, iar aceasta avea mulți nasturi de alamă și un guler de blană, în care urechelnițele se agitau de colo colo alarmate.

— Bună dimineața, domnule Cracknell! a rostit William deloc surprins. Bună dimineața tuturor! *Și m-am bucurat când mi-au spus: Să mergem în casa Domnului!* Domnule Cracknell, după ce te așezi confortabil, vom începe cu imnul 102, care știu că este unul dintre preferatele dumitale. Ne-a fost dor de dumneata și de vocea dumitale.

Ajungând la amvon, a rostit:

— Să ne ridicăm!

Cracknell, mârâind, s-a gândit o clipă dacă n-ar fi fost mai bine să stea pe scaun bosumflat și să refuze să li se alăture, însă fusese întotdeauna admirat pentru vocea lui dulce, de tenor, și nu a putut rezista tentației. Întrucât își încălcase deja hotărârea de a nu mai călca în biserică, în semn de protest față de felul în care fusese tratat de Atotputernic, s-a gândit că putea face pentru o capră compromisul pe care nu-l făcuse pentru un copil.

Pierderea lui Gog, cu câteva zile înainte (o găsisse răsturnată pe o parte, cu ochii gălbui holbați de spaimă și fără să aibă vreo rană pe corp) îl făcuse să ajungă la o nouă concluzie: Necazul nu era un simplu zvon fără vreo bază reală, ci era o creatură din carne și oase, iar cu fiecare noapte se apropia tot mai mult de ei. Chiar în dimineața aceea Banks îi povestise că văzuse ceva negru și lucios plutind chiar sub suprafața apei, iar cu o zi înainte, la St Osyth un băiețel se înecase, într-o zi când cerul era cât se poate de senin. Cracknell n-ar fi făcut niciodată legătura dintre păcatele unui sătuc și

judecata divină, însă nu încăpea îndoială că despre judecata divină era vorba; iar dacă vicarul nu avea de gând să îndemne oamenii să se căiască, atunci avea s-o facă el.

Din fericire pentru reverendul William Ransome, Cracknell alesese un loc bine încălzit de o rază de soare, așa că, moleșit de căldura primăverii și de cele două haine cu care era încotoșmănat, a căzut pradă unui somn care a punctat colecta din ziua aceea cu sforăieli și cu şuierături.

Din colțul ei întunecat, Cora a privit enoriașii aplecându-se pentru rugăciuni și ridicându-se atunci când trebuiau să cânte. A zâmbit văzând că bebelușii așezați pe umerii mamelor își tot întindeau mânuțele spre copiii din spatele lor. A auzit subtila modificare din vocea predicatorului atunci când a trecut de la rugăciune la versete. Pe peretele de lângă ea se afla o placă comemorativă zgâriată, pe care scria „David Bailey Thompson, băiat la cor, 1868-1871, INRI”. Cora se întreba dacă băiatul trăise sau cântase în cor în acei trei scurți ani. Jos, la picioare, parchetul era așezat sub forma unor oase de hering și lemnul palid sclipea, iar toți îngerii de pe vitralii aveau aripi de gaițe. Ceva din al doilea imn cântat – poate melodia sau poate un vers-două pe care și le amintea din copilărie – au atins-o într-un loc în care credea că avea cicatrici bine bătătorite și Cora a început să plângă.

Nu avea batistă, niciodată nu avea batistă la ea. Un copil i-a văzut lacrimile și, uluit, și-a înghiontit mama, care s-a întors și, nevăzând nimic, și-a văzut de treabă. Lacrimile nu se opreau, iar în cele din urmă Cora a fost nevoită să se șteargă cu părul. Doar predicatorul, din locul său strategic poziționat, o vedea. A văzut suspinele adânci cu care a încercat să țină sub control un hohot de plâns, a văzut cum încerca să-și ascundă fața. I-a prins privirea și s-a uitat lung la ea, iar Cora și-a dat seama că niciodată în viața ei nu se mai bucurase de o asemenea privire din partea unui bărbat. Nu era nici amuzată, nici curioasă, nici indignată; nu se citea în ea nici

superioritate și nici cruzime. Își imagina că așa se uita bărbatul, probabil, la James sau la Joanna, dacă îi vedea tulburați. Însă nu putea fi vorba despre asta, fiindcă ei doi erau egali. A durat doar o clipă și bărbatul și-a îndepărtat privirea, atât din delicatete, cât și pentru că se încheiase muzica. Fiindcă era prea târziu să-și mai ascundă rușinea, Cora a lăsat lacrimile să curgă.

La finalul slujbei, buna dispoziție îi revenise suficient, încât a reușit să râdă de ea însăși și de urmele umede de pe rochie. Cora a rămas așezată în strană până când Will a fost asediat la ușă de copii și de oameni care voiau să-i ureze toate cele bune. Nu o deranja să fie văzută în momentele de tristețe, dar se temea de mila oamenilor, prefera să aștepte până ce avea să-și poată croi drum înapoi până la Martha și la siguranța amonițiilor și a caietelor ei, care nu o făceau niciodată să plângă. Hotărând că era în siguranță și că putea pleca, s-a strecurat din strană prin latura ei cea mai întunecată și a dat nas în nas cu Cracknell, care părea să o aștepte.

— Săr'na, a rostit el, încântat că reușise s-o sperie. Avem printre noi o străină, văd. Ce faceți pe aici, cu cizmele dumneavoastră verzi?

— Poate că sunt eu străină, i-a întors-o ea, dar măcar eu am ajuns la timp. Și cizmele mele nu sunt verzi, sunt maronii.

— Asta așa e, i-a răspuns Cracknell, asta așa e.

Aruncând cu o lovitură a degetului o urechelniță de pe mânecă, bărbatul a continuat:

— Presupun că ați auzit povești despre mine. Și pe bună dreptate, fiindcă pastorul îmi e un prieten tare special, îl prețuiesc teribil, asta și fiindcă nu mai am mare lucru de prețuit pe lumea asta.

Întinzându-i mâna, s-a prezentat.

— Ah... domnul Cracknell! a exclamat ea. Chiar am auzit de dumneavoastră și de pierderea pe care ați suferit-o. Îmi pare tare rău – era o oaie, nu-i așa?

— Oaie, zice doamna! *Oaie!*

Bătrânul a început să chicotească, uitându-se în jur după altcineva care să fie martor la neghiobia

Corei, însă nu a găsit decât îngerii cu aripi de gaițe de deasupra, așa că a strigat spre ei „Oaie!” și a mai râs nițel. Apoi s-a oprit, ca și cum și-ar fi amintit brusc ceva, și s-a aplecat un pic în față, apucând-o de coate. A vorbit pe o voce mai joasă, așa încât fără să-și dea seama, Cora s-a apropiat de el ca să-l audă mai bine.

— Înseamnă că v-au spus, nu? V-au spus și ați ascultat cu atenție? Despre ce se află în larg, în Blackwater, la lumina lunii și, din câte înțeleg, în ultima vreme chiar și la lumina zilei. Era abia prânzul când a fost luat băiatul din St Osyth, iar pe cer nu trecea niciun nor. V-au povestit și poate că ați văzut chiar dumneavoastră, poate că l-ați *auzit*, poate că l-ați *mirosit*, așa cum simțiți mirosul hainei mele și al dumneavoastră și...

S-a apropiat și mai mult de ea. Răsuflarea îi mirosea a pește și a bătrânețe. A împins-o și mai adânc în umbră și a continuat:

— Ah, văd că știți, *văd foarte bine că știți* – vă temeți, nu-i așa? Visăți creatura asta, încercați s-o auziți, o așteptați, *sperați* să vină...

Și, nimerind adevărul acolo unde se aștepta cel mai puțin, și-a apropiat gura foarte tare de Cora și a cârâit:

— Vai, ce ticăloșie este, să știți că se apropie judecata, să știți că n-aveți unde să vă ascundeți și în cele din urmă să sperați că o să vină, nu-i așa, *sperați că o să vină*. Puteți suporta atâta vreme cât vedeți creatura – poate fi chiar aici în clipa asta, nu credeți, poate că s-a târât peste prag în timp ce noi stăteam cu toții cu capetele plecate?

Umbrele au devenit și mai sumbre, aerul parcă s-a răcit și mai tare, iar Cora a auzit vocea lui William Ransome de undeva din apropiere. L-a căutat cu privirea, însă nu l-a găsit. Cracknell se legăna în fața ei, nelăsând-o să vadă nimic dincolo de el și bălmăjind întruna:

— Oh, *el* nu-l vede, *el* nu-l simte, *el* nu poate să vă ajute – degeaba vă uitați *într-acolo*, n-o să vă ajute cu *nimic*.

— Lăsați-mă în pace! i-a răspuns Cora, atingându-și cicatricea de pe gât și amintindu-și ce îi spusese pastorului atunci când stătuseră de vorbă în locul în care se afla ea acum: *Știu ce înseamnă pedeapsa, am învățat cum s-o îndur.*

Să fi fost oare pedeapsa ceea ce căuta – oare Michael se purtase atât de îngrozitor cu ea, încât ajunsese să spere că și alții aveau să facă la fel? Era malformată, diformă, după ce fusese chinuită și înghesuită într-un șablon anume atât de multă vreme? Sau oare chiar își vânduse sufletul și acum trebuia să onoreze tranzacția?

— Lăsați-mă-n pace! a repetat ea, proptindu-se cu mâna de strană, însă aceasta era udă.

I-a alunecat mâna, a căzut peste Cracknell și a simțit blana uleioasă a hainei lui, care duhnea a sare și a stridii. S-a dezechilibrat și el și, încercând să rămână, în picioare a ridicat brațele. Haina lui lungă s-a deschis, scoțând la iveală căptușeala de piele, neagră și plină de grăsime, fluturând ca niște aripi.

— *Lăsați-mă în pace!* a exclamat ea.

S-a deschis ușa și în pragul ei a apărut Joanna, lăsând să pătrundă în biserică lumina, iar lângă ea era Martha. Se auzeau voci care întrebau:

— Cine a închis ușa? Cine a lăsat ușa să se închidă?

Cracknell a căzut în strană, spunând că-i pare tare rău, că avusese niște luni grele, cu toate căte i se întâmplaseră.

— Vin acum! a strigat Cora și a repetat, ca să se asigure că nu-i tremura vocea: Vin imediat și am face bine să ne grăbim, dacă vrem să prindem trenul.

Stella stătea la fereastra casei parohiale, privind copiii care traversau parcul comunal și se ascundeau printre ramurile Stejarului Trădătorului. Tușise mare parte din noapte și nu se odihniase aproape deloc. Atunci când reușise să adoarmă, visase că cineva intrase în camera ei și vopsise totul în albastru. Pereții erau albaștri, tavanul la fel. În loc de covor, pe jos erau dale albastre care sclipeau în lumina ce

pătrundea pe geam. Cerul era și el albastru, la fel și frunzele din copaci, iar pomii făceau fructe albastre. Se trezise alarmată, însă pe tapet se aflau aceiași trandafiri roșii, la geamuri atârnau aceleași draperii bej, iar ea l-a trimis pe James să culeagă clopoței din grădină. I-a așezat pe pervaz, lângă violetele pe care le presase și le uscaseră la începutul primăverii, lângă firul de lavandă pe care Will i-l pusese odată pe pernă. Era un pic cam cald, dar nu era o senzație neplăcută. În timp ce băteau clopotele, ea a îndeplinit un ritual doar al ei. Atingând fiecare floare cu degetul cel mare, a îngânat de mai multe ori:

— Lapis, cobalt, indigo, albastru.

Nici ea nu știa de ce.

II
Străduiți-vă din toate puterile
—♦V—P♦—

Aprilie

*George Spencer
Hotelul George
Colchester*

1 aprilie

Dragă domnule Ambrose,

După cum vedeți, vă scriu dintr-un local cu un nume foarte bine ales din Colchester, unde mă aflu pentru o vreme, împreună cu doctorul Luke Garrett. E posibil să vă amintiți că el ne-a făcut cunoștință toamna trecută, la o cină în Foulis Street, dată de regretatul Michael Seaborne.

Sper că îmi veți ierta îndrăzneala de a vă scrie și a vă cere sfatul. Când ne-am cunoscut, am vorbit pe scurt despre recentele Acte date de Parlament, menite să îmbunătățească condițiile de trai ale clasei muncitoare. Dacă îmi aduc aminte bine, v-ați exprimat indignarea față de ritmul lent în care sunt puse în practică aceste acte.

În lunile din urmă am avut ocazia de a afla un pic mai multe despre problema locuințelor sociale din Londra, în mod special despre chiriile exorbitante stabilite de proprietarii particulari. Înțeleg că efortul asociațiilor filantropice (cum ar fi Trustul Peabody) este de o importanță tot mai mare în combaterea problemei supraaglomerării, a condițiilor proaste și a numărului mare de persoane fără adăpost.

Îmi doresc din toată inima să găsesc cele mai bune modalități de a folosi Trustul Spencer – știu că tatăl meu s-a așteptat să fac mai mult decât a trăi o

viață extravagantă – și aș vrea să primesc sfaturi de la cei care știu mai multe decât mine despre cum aș putea atinge acest scop. Sunt sigur că sunteți deja informat în această chestiune, dar atașez acestei scrisori o broșură de la Comitetul pentru Locuințe din Londra Metropolitană.

Am aflat recent că există propuneri pentru suplimentarea numărului de locuințe destinate săracilor din Londra, fără a fi impuse cerințe morale locatarilor – fără a fi recompensați „cei buni” cu case sănătoase și sigure, lăsându-i pe amărâți în mizeria lor –, ci doar ajutându-ne aproapele să iasă din sărăcie, în absența oricărei condiții.

Am să revin în Londra peste o săptămână sau două... Dacă aveți o clipă liberă, credeți că am putea sta de vorbă? Sunt conștient de faptul că în această chestiune, ca în aproape toate chestiunile, sunt teribil de neinformați.

Aștept cu mare interes răspunsul dumneavoastră.

*Cu bine,
GEORGE SPENCER*

*Cora Seaborne
Hanul Red Lion
Colchester*

3 aprilie

Draga mea Stella,

Oare doar o săptămână a trecut de când ne-am văzut? Am senzația că a trecut cel puțin o lună. Îți mulțumesc din nou pentru ospitalitatea și bunătatea de care ai dat dovadă – cred că nu am mai mâncat niciodată atât de bine sau cu atâta bucurie.

Îți scriu în speranța că am să te pot tenta să vii până în Colchester într-o după-amiază. Aș vrea să vizitez muzeul castelului și m-am gândit că poate le-ar face plăcere și copiilor: Martha a plăcut-o atât de mult pe Joanna, încât aproape că sunt geloasă. Este și o grădină frumoasă, cu o mulțime de flori albastre care îți vor plăcea, fără îndoială.

În acest plic vei găsi și un bilet către bunul reverend, împreună cu o broșură pe care sper c-o va găsi interesantă...

Scrie-mi curând!

*Cu drag,
CORA*

Prin bunăvoința

Dragă reverend Ransome,

Sper că sunteți bine. Vă scriu pentru a vă mulțumi pentru ospitalitatea și bunătatea dumneavoastră. Mă bucur că v-am întâlnit într-o situație mai prielnică decât prima oară.

La scurtă vreme după ce ne-am văzut, s-a întâmplat un lucru tare ciudat și m-am gândit imediat să vă povestesc. Am făcut o excursie la Saffron Walden, ca să ne uităm la Guildhall și să vizităm muzeul. Este un oraș minunat, ar trebui să reabiliteze reputația Essexului în ochii tuturor: aproape au reușit să mă convingă că simțeam pe străzi aroma de șofran. Și ce am găsit într-o librărie aflată pe un colț însorit de stradă? Un facsimil al pamfletului original în care populația era avertizată de amenințarea unui șarpe zburător (veți găsi în acest plic și facsimilul). „VEȘTI STRANII DIN ESSEX”, așa scrie: este o relatare în toată regula, nici mai mult, nici mai puțin! Un anume Miller Christy a depus efortul de a reproduce broșura respectivă, gest pentru care trebuie să-i fim cât se poate de recunoscători. Există chiar și o ilustrație, deși trebuie să recunosc, niciunul dintre personaje nu pare teribil de înfricoșat.

Vă rog să aveți grijă! Un bărbat care a fost învins de o oaie nu se poate aștepta să iasă triumfător în lupta cu un asemenea dușman.

*Cu bine,
CORA SEABORNE*

*William Ransome
Casa parohială All Saints
Aldwinter*

6 aprilie

Dragă doamnă Seaborne,

Vă mulțumesc pentru broșură, am citit-o cu interes și m-am amuzat, iar acum v-o înapoiez (mă tem că John a crezut că este o carte de colorat, iar James s-a distrat încercând să schițeze un arc cu săgeți, cu care să apere casa). Vă promit cu toată sinceritatea pe care mi-o permite gulerul preoțesc că, dacă am să văd vreodată un șarpe monstruos cu aripi ca niște umbrele, care dă din cioc prin parcul comunal, am să-l prind într-o plasă de pescuit și am să vă chem imediat.

Mi-a făcut plăcere să ne întâlnim. De multe ori am emoții duminică dimineață, iar prezența dumneavoastră mi-a distras puțin atenția, fiind bine-venită.

Rămâneți vreme îndelungată în Colchester? Trebuie să știți că în Aldwinter veți fi întotdeauna bine-venită. Cracknell v-a plăcut tare mult, ca noi toți, de altfel.

*Cu dragoste creștinească,
WILLIAM RANSOME*

În ultima săptămână din aprilie, când toate gardurile vii din Essex erau poleite în alb de florile de hasmațuchi și de porumbar, Cora s-a mutat împreună cu Martha și cu Francis într-o casă cenușie de lângă parcul comunal din Aldwinter. Se săturaseră de Colchester și de Red Lion: Francis epuizase colecția de cărți cu Sherlock Holmes a proprietarului (după ce, pe fiecare volum, marcaseră cu roșu greșelile și cu verde situațiile improbabile), iar Cora devenise mai curând nemulțumită de micul și civilizatul râu al orașului, în care fără îndoială că nu s-ar fi putut ascunde nimic mai mare decât o știucă.

Amintirea întâlnirii cu Cracknell – mirosul de apă sărată al gulerului paltonului său, felul în care invocase din colțurile cele mai întunecate monstrul ce pândea în Blackwater – o tulbura. Simțea că în Aldwinter o aștepta ceva, însă îi era și ei greu să își dea seama dacă ceea ce căuta ea ținea de lumea celor vii sau de a celor plecați. I se părea de multe ori că era tare copilăros și de credul din partea ei să caute o fosilă vie în (dintre toate locurile de pe lumea asta!) acel estuar din Essex, însă dacă Charles Lyell acceptase ideea că o specie reușise să păcălească fenomenul de dispariție, atunci și ea o putea face. Și până la urmă, despre Kraken nu se crezuse că este doar o legendă, până când un cal amar uriaș a eșuat pe o plajă din Newfoundland, fiind fotografiat într-o baie de tinichea, de reverendul Moses Harvey? În plus, simțea deja sub picioare țărâna din Essex, care ascundea cine-știe-ce, care trăgea de timp. Îi plăcea să plece la plimbare, murdărindu-și de noroi tivul paltonului, cu obrazii bătuți de ploaie, și-și spunea: „Nu văd de ce n-aș face eu descoperirea și de ce n-aș face-o chiar aici: Mary Anning nu știa nimic despre nimic până când o alunecare de teren i-a omorât câinele”.

Vestea despre casa cenușie și nelocuită venise de la Stella Ransome. Aceasta sosise în Colchester ca să cumpere niște pânză albastră și-i spusese:

— Nu vrei să vii în Aldwinter după ce te sature de oraș? Familia Gainsforth își caută chiriași de luni întregi, însă doar un om tare ciudat ar veni acolo, să locuiască lângă noi! Casa este bună, are și grădină – nu mai e mult până la vară. Poți să-l angajezi pe Banks să te scoată cu barca în estuar. Aici, pe High Street, n-ai să-ți găsești niciodată șarpele!

Apucând-o pe Cora de mână, adăugase:

— Și, în plus, vă vrem mai aproape de noi. Joanna o vrea pe Martha, James îl vrea pe Francis și cu toții te vrem pe tine.

— Adevărul este că mi-am dorit *dintotdeauna* să învăț să navighez, i-a răspuns Cora zâmbind și luând în mâinile ei mâinile micuțe ale Stellei. Ai putea să mă pui în legătură cu familia Gainsforth și să le garantezi că sunt de încredere? Vai, Doamne, Stella, ai mâinile tare fierbinți! Scoate-ți haina și spune-mi ce mai faci.

Francis, care asculta din noul său ascunziș preferat, sub masa din sufragerie, era într-un totu de acord – mutarea la Colchester îi oferise noi regate pe care să le cucerească, iar acum era deja pregătit pentru mai mult. Epuizase mica rezervă de comori a orașului (oul de pescăruș pe care îl golise, păstrând coaja, furculița din argint pe care Taylor îl lăsase să o ia din ruina de pe High Street) și împărțase convingerea mamei sale că în mlaștina Blackwaterului îi aștepta ceva. În lunile care trecuseră de la moartea tatălui său devenise (simțea el) mai mult sau mai puțin un adult: nici Cora și nici Martha nu mai încercau să-l dezmierească sau să-l cocoloșească, iar el, cu siguranță, nu le-o cerea niciodată. Obiceiul său de a apărea neinvitat, în timpul nopții sau chiar înainte de răsărit, privindu-le pe geam sau din pragul ușii, luase sfârșit – acum nici nu mai știa de ce o făcuse, știa doar că nu mai era necesar. În schimb, devenise tot mai independent și păstra tăcerea cu un aer de

mulțumire, îndurând cu o oarecare bună dispoziție vizitele la Aldwinter. Fiii reverendului îl tratau cu un dispreț amiabil, care lui îi convenea de minune: în cele două situații în care se întâlniseră, cutreieraseră tot parcul comunal, schimbând poate zece cuvinte de-a lungul a mai multe ore.

— Aldwinter, rostise el, vrând parcă să vadă cum suna cuvântul acela. Aldwinter.

Îi plăceau acele trei silabe, îi plăcea cadența lor descrescătoare.

Mama lui a coborât privirea spre băiat și a rostit ușurată:

— Ți-ar plăcea să mergem acolo, Frankie? Bun, atunci rămâne stabilit.

2

În camerele lui din Pentonville Road, dormind mai mult după o seară în care exagerase cu vinul prost, doctorul Luke Garrett a fost trezit de zgomotul de sub fereastră. Un băiețel care făcea pe curierul îi adusese un mesaj și aștepta, neclintit în pragul ușii, un răspuns. Despăturind foaia de hârtie, Garrett a citit:

Vă sugerez să veniți imediat la spital. S-a prezentat un pacient cu plagă înjunghiată pe partea stângă, deasupra celei de-a patra coaste (poliția a fost anunțată). Rana măsoară un inch și o optime, trecând prin mușchiul intercostal până la inimă. O primă examinare sugerează că mușchiul cardiac nu a fost afectat; a fost străpuns pericardul (?). Pacient de sex masculin, între 20 și 30 de ani, respiră și este conștient. Posibil candidat pentru o intervenție chirurgicală, dacă ajungeți într-o oră. În așteptarea sosirii dumneavoastră, voi face pregătirile necesare.

MAUREEN FRY

Bărbatul a scos un asemenea țipăt de bucurie, încât băiatul care aștepta, speriat, a renunțat la orice speranță de a primi bacșiș și a dispărut în mulțimea de trecători. Din rândul personalului spitalului (cu eterna excepție a lui Spencer), sora Maureen Fry era admiratoarea și confidenta lui Garrett. Eșuând în împlinirea propriei dorințe de a ajunge să manevreze bisturiul, ea vedea în neștrămutata și turbulentă ambiție a lui Garrett un intermediar pentru propria ambiție. Îndelungata ei experiență și intelectul formidabil, îmbinate cu o liniște implacabilă, folosită ca o armă împotriva aroganței bărbaților, o făceau să pară la fel de esențială pentru structura spitalului ca oricare dintre stâlpii săi de susținere.

Garrett se obișnuise cu prezența aproape cu totul silențioasă a femeii în sala de operație și bănuia (deși nu fusese niciodată suficient de sigur, încât să-î poată și mulțumi) că faptul c-o avea drept aliată îi permisesese să încerce câteva operații care altfel ar fi fost considerate prea riscante. Și niciuna nu fusese mai încărcată de risc decât aceasta: niciun chirurg nu avusese vreodată succes în încercarea de a închide o rană a inimii. Imposibilitatea de a face așa ceva fusese perpetuată de povești romanțate și de legende, ca și cum ar fi fost o cerință ridicată de o zeiță pe care nimeni nu putea spera s-o îmbuneze vreodată. Cu mai puțin de un an înainte, unul dintre cei mai promițători chirurghi de la un spital din Edinburgh, crezând că poate înlătura un glonț din inima unui soldat rănit, își pierduse pacientul pe masă, iar de rușine și durere, s-a dus acasă și s-a împușcat. (Țintise, bineînțeles, în inimă, dar mâna îi tremurase, așa că în cele din urmă murise din cauza unei infecții.)

Lui Luke Garrett nu i-a trecut prin minte niciunul dintre aceste lucruri, stând în dimineața aceea pe pragul scăldat în soare și strângând la piept hârtia.

— Să vă binecuvânteze Dumnezeu! a urlat el la trecătorii uluiți.

Se referea atât la pacient, cât și la asistentă, precum și la cel care mânuise cuțitul într-un mod atât de convenabil. Și-a pus haina, verificându-și buzunarele și constatând că toți banii se duseseră pe băutură și acum nu mai avea cu ce să ia un taxi. Râzând, a alergat într-un suflet întreaga distanță de o milă până la spital, cu fiecare pas eliberându-se de melancolia de cu seară, iar când a ajuns la destinație a văzut că era așteptat. Intrarea în secție era blocată de un chirurg cu mai multă experiență, cu burta și barba în formă de cazma de grădină, care aproape că se înfipsea în tocul ușii. Lângă el, cu expresia neliniștită pe care o avea de cele mai multe ori zugrăvită pe față, Spencer stătea cu brațele ridicate, într-un gest similar celui de placaj, din sport, fluturând din când în când un bilet pe care îl avea în mână. Luke și-a dat seama imediat că fusese scris tot de sora Fry. În spatele celor doi bărbați s-a deschis o ușă și apoi a fost rapid închisă la loc, însă nu înainte ca Luke să fi surprins imaginea unor picioare lungi, subțiri, ieșind de sub un cearșaf alb.

— Doctore Garrett, a rostit chirurgul mai în vârstă, trăgându-se ușor de barbă, știu la ce vă gândiți, dar nu puteți face așa ceva. Nu puteți!

— Nu pot?

Cuvintele fuseseră rostite cu atâta blândețe, încât Spencer s-a dat înapoi, alarmat. Știa foarte bine că în ființa lui Luke nu exista nicio fărâmbă de blândețe.

— Cum îl cheamă?

— Vreau să spun că nici nu puteți și nici nu trebuie să o faceți. În momentul ăsta familia lui e lângă el. Lăsați-l să-și aștepte sfârșitul liniștit! Știam că cineva avea să trimită după dumneavoastră! a continuat el, frământându-și mâinile. Nu am să vă permit să aduceți dezonoarea asupra acestui spital — mama lui se află acum lângă el, nu s-a oprit din vorbit din clipa în care a sosit.

Garrett a mai făcut un pas și a simțit un miros pregnant, ca de ceapă, venind dinspre chirurg, acoperit apoi de aroma mângâietoare a iodului.

— Zi-mi cum îl cheamă, Rollings!

— N-ai ce să faci cu numele lui. Când o să descopăr cine a trimis după tine... N-ai să intri. Nu te las. Nimeni n-a reușit să trateze vreodată o rană pe inimă și să-și păstreze pacientul în viață. Și au încercat doctori mult mai mari decât tine. Ai de-a face cu un om... Nu e una dintre jucăriile tale neînsuflețite. Gândește-te la reputația spitalului!

— Dragul meu Rollings – cuvintele acestea au fost rostite cu o politețe atât de scorțoasă, încât Spencer s-a cutremurat de-a dreptul –, nu m-ai putea opri nici dacă ai încerca. Am să-l operez gratuit, dacă familia îmi dă permisiunea. Și mi-o vor da, pentru că vor fi disperați. În plus, Spitalul Royal Borough are ca reputație doar pe cea pe care i-am oferit-o eu!

Înfoindu-se în pragul ușii ca și cum ar fi vrut să se umfle până ce ar fi umplut fiecare colț și apoi să se transforme în oțel, roșu la față ca macul, Rollings l-a făcut pe Spencer să se teamă c-o să leșine.

— Nu mă refer la *reguli*, i-a răspuns el. Eu vorbesc despre viața lui om... Nu este *posibil*... O să vă distrugeți reputația... E vorba de inimă! E vorba de inimă!

Garrett nu se mișcase, însă cumva, pe coridorul slab luminat, părea să fi devenit nu mai mare, ci mai solid, mai masiv: nu-și ieșise din fire, dar părea gata să explodeze, cuprins de o energie uriașă, aproape imposibil de stăpânit. Rollings s-a lipit de perete: știa că fusese învins. Trecând pe lângă el, cu o expresie ce aproape că aducea cu bunătatea, Garrett a intrat rapid într-o încăpere mică, curățată cu scrupulozitate. Aerul perfect igienizat, antiseptic, mirosea a acid carbolic, iar din batista femeii așezate lângă patul pacientului se ridica un parfum de levănțică. Aceasta se apleca din când în când în față, șoptindu-i câte ceva bărbatului învelit cu cearșaful alb:

— Nu cred c-o să lipsești prea mult de la muncă... N-are rost să-i deranjăm încă.

Maureen Fry, îmbrăcată într-o rochie atât de apretată, încât era tare ca o bucată de carton, și

purtând mănuși subțiri din cauciuc, stătea la fereastră, ridicând o jaluzele pentru a lăsa soarele târziu al după-amiezii să intre în încăpere. S-a întors să întâmpine nou-veniții cu o expresie neutră. Dacă auzise discuția aprinsă de dincolo de ușă, era clar că nu avea să recunoască niciodată.

— Doctore Garrett! a rostit ea. Doctore Spencer! Bună ziua. Presupun că vă veți pregăti înainte de a examina pacientul, a cărui stare este satisfăcătoare.

I-a întins lui Spencer un dosar micuț, în care era înregistrat pulsul tot mai slab al bărbatului, temperatura aflată în creștere. Nici Garrett și nici Spencer nu erau păcăliți de exprimarea menită să nu-i spună mare lucru mamei pacientului: starea bărbatului nu era satisfăcătoare și probabil nu avea să mai fie astfel niciodată.

— Îl cheamă Edward Burton, a continuat ea. Are douăzeci și nouă de ani și o stare generală a sănătății bună. Este funcționar în cadrul Companiei de Asigurări Prudential. A fost atacat de un străin, în timp ce mergea spre casă, în Bethnal Green. A fost găsit pe treptele Catedralei St Paul.

— Edward Burton, a repetat Luke și s-a întors spre bărbatul acoperit cu cearșaf.

Era atât de slab, încât trupul său de-abia dacă ridica cearșaful cu care era acoperit, însă era înalt, așa că i se îteau picioarele și umerii. Avea clavicula ascuțită, iar mărul lui Adam se zbătea vizibil. Spencer s-a gândit: „Parcă a înghițit o molie” și a simțit că i se face greață. Obrajii pacientului erau de un roșu aprins, iar pomeții înalți și largi erau înțesați de ciorchini negri de alunițe. Începuse să chelească de tânăr, astfel încât fruntea largă se continua cu o fâșie de piele pe care străluceau picăturile de transpirație. Putea avea 20 de ani, la fel de bine cum ar fi putut avea 50. Probabil că în clipa aceea era mai frumos decât fusese toată viața lui. Era conștient și avea o expresie de intensă concentrare, ca și cum fiecare răsuflare ar fi ținut de o îndemânare aparte, pe care și-o perfecționase ani la rând. Ascultând-o cu atenție pe mama sa, a

intervenit atunci când femeia a făcut o pauză din vorbit, însă doar pentru a spune ceva despre ciori și corbi.

— Acum câteva ore era bine, le-a explicat mama lui ca și cum le-ar fi cerut scuze, ca și cum, pentru că nu-l văzuseră în forma sa cea mai bună, doctorii aveau să plece dezamăgiți. I-au pus un pansament. Puteți să le arătați?

Asistenta a ridicat întâi brațul subțire al bărbatului, iar apoi cearșaful. Spencer a văzut un pătrat mare de pansament, prins peste sfârcul stâng al bărbatului și întinzându-se la câțiva inchi în jos. Nu se vedea vreo picătură de sânge, rana nu supura: arăta ca și cum i-ar fi fost prinsă o pânză peste piept în timp ce dormea. Mama lui a continuat:

— Era în regulă când l-au adus aici. Vorbea. L-au badijonat un pic. Nu era prea mult sânge, nu era prea mult nimic. L-au băgat aici, izolat, și cred că au uitat de noi. A obosit un pic, asta-i tot. De ce n-a venit nimeni să-l vadă? De ce nu pot să-l iau acasă?

— E pe moarte, a rostit Luke cu blândețe.

A lăsat cuvântul acela să plutească în aer o vreme, ca să-și dea seama dacă femeia avea să-i conștientizeze sensul, însă ea doar a zâmbit confuză, ca și cum ar fi auzit o glumă de prost gust. Luke s-a așezat pe vine lângă scaunul ei și, atingând-o ușor pe mână, a continuat:

— Doamna Burton, o să moară. Până mâine-dimineață va fi mort.

Spencer, care știa cu câtă nerăbdare așteptase Luke o asemenea rană – văzuse câini și cadavre tăiate și apoi cusute la loc, ca antrenament, și el însuși îl lăsase o dată pe Luke să-i coasă și să-i răscoasă o tăietură lungă de pe braț, ca să-și perfecționeze talentul cu care mânuia acul –, privea cu uluire și cu afecțiune răbdarea de care dădea dovadă prietenul său.

— Prostii! a exclamat femeia, iar cei din apropiere au auzit materialul batistei pârâind și rupându-se între degetele mamei. Prostii! Uitați-vă la el! Are nevoie doar de un somn bun!

— I-a fost străpunsă inima. Sângerarea e înăuntru, e toată aici – Garrett s-a lovit cu pumnul în piept –, inima îi este tot mai slabă.

Căutând cuvinte pe care ea să le înțeleagă, i-a spus:

— Inima are să-i fie tot mai slăbită, ca un animal rănit și lăsat să sângereze în pădure, iar apoi se va opri cu totul și nu va mai ajunge sângele nicăieri în trupul lui. Totul, toate organele, plămânii și creierul vor muri de foame.

— *Edward...*

Luke a văzut cum loviturile sale ajungeau la țintă, și-a dat seama că prada lui era slăbită. Punând mâna pe umărul femeii, a adăugat:

— Vreau să spun că... că va muri, dacă nu mă lăsați să-l ajut.

Preț de o clipă, mama s-a luptat cu adevărul, iar apoi a început să plângă. Cu o voce liniștită, care reușea să treacă dincolo de plânsete, cu o autoritate pe care Spencer nu i-o mai văzuse niciodată, Luke a rostit:

— Sunteți mama lui, dumneavoastră l-ați adus pe lumea aceasta, dumneavoastră îl puteți păstra aici. Mă lăsați să-l operez? Eu... convingerea lui că operația avea să aibă succes a purtat o luptă cu sinceritatea, ajungându-se la un armistițiu stingher... eu sunt foarte bun în ceea ce fac... Sunt cel mai bun și sunt gata să-l operez gratuit. E o operație ce nu a mai fost făcută până acum și unii vă vor spune că este imposibilă, dar toate lucrurile de pe lumea asta sunt făcute la un moment dat pentru prima oară și acea dată este cea care contează cel mai mult. Vreți să vă promit că va avea succes, știu, dar nu o pot face, însă credeți că puteți măcar să aveți încredere în mine?

S-a auzit, preț de câteva clipe, o zarvă în fața ușii. Spencer a bănuț că Rollings anunțase administrația spitalului, așa că s-a sprijinit cu spatele de ușă, cu brațele încrucișate la piept. A surprins privirea asistentei și amândoi păreau să-și spună în tăcere: *Ne jucăm cu focul. Zgomotul s-a domolit.*

Cu răsufierea tăiată, femeia l-a întrebat:

— Ce o să-i faceți?

— Nu e cine știe ce, i-a răspuns Luke. Inima lui e protejată de un soi de sac, ca un bebeluș în pânțe. Tăietura este acolo – să vă arăt cum...? Da, poate că ați prefera să nu vă arăt. Tăietura e acolo, lungă doar cât degetul dumneavoastră cel mic. Am s-o cos și sângerarea se va opri, iar el își va reveni... ar putea să-și revină. Dacă nu facem nimic...

A făcut un gest dezolat.

— O să-l doară?

— Nici nu va ști ce se întâmplă.

Femeia a încercat să se adune, bucată cu bucată, începând de la picioare, pe care le-a îndepărtat un pic unul de altul pe podea, și încheind cu părul, pe care și l-a dat la o parte de pe față, ca și cum ar fi vrut să-și sublinieze hotărârea.

— Bine, a rostit ea. Faceți ce vreți! Eu am să merg acasă acum.

Nu și-a privit fiul, doar l-a strâns ușor de laba piciorului când a trecut pe lângă pat. Spencer a ieșit cu ea, ca să facă ceea ce făcea, de altfel, întotdeauna: să aline, să consoleze și, cu autoritatea pe care i-o confereau statutul și averea sa, să-și protejeze prietenul de consecințele propriilor fapte.

În timpul acesta, Garrett s-a aplecat deasupra patului și a rostit grăbit:

— În scurt timp o să tragi un pui de somn bun, adânc... Ești obosit? Cred că ești obosit.

Apoi, cu toate că se simțea caraghios, a luat mâna bărbatului în mâna sa și i-a spus:

— Mă numesc Luke Garrett. Sper că ai să-mi mai ții minte numele atunci când te trezești.

— Un corb este o cioară, i-a răspuns Edward Burton, însă două ciori sunt niște corbi.

— E firesc să fie confuz, a rostit Garrett, așezând mâna pacientului înapoi pe cearșaful alb. Întorcându-se către sora Fry, a întrebat-o: Puteți participa?

Era un simplu gest de politețe, întrucât ar fi fost de neconceput ca femeia să nu ia parte la operație.

Asistenta a încuviințat din cap și, prin acel răspuns fără cuvinte, a reușit să-i transmită lui Garrett atâta siguranță și atâta încredere în priceperea lui, încât pulsul bărbatului – încă accelerat în urma sprintului până la spital – a început să se domolească.

Când el și Spencer au intrat în sala de operație, cu mâinile aproape însângerate în urma spălării și a dezinfectării, brancardierii pleaseră. Edward Burton era întins, cu ochii fixați asupra surorii Fry, care se schimbase, purtând acum o altă uniformă, și scotea din dulapuri, cu o lentoare exersată, o mulțime de sticlute și instrumente pe care le întindea pe niște tăvi din oțel.

Spencer ar fi vrut să-i explice pacientului ce avea să se întâmple în continuare – că efectul cloroformului avea să se simtă încet, că avea să i se facă greață, că nu trebuia să se lupte cu masca; că avea să se trezească (oare chiar avea să se mai trezească?) după încheierea operației, iar gâtul avea să-l doară din cauza tubului prin care trecea eterul. Însă lui Garrett îi trebuia liniște, iar Spencer și asistenta învățaseră să-i anticipeze cerințele și nevoile după doar câteva semne din cap și câteva atingeri cu cotul. Privirile întunecate pe care le arunca pe deasupra măștii albe erau cât se poate de elocvente.

Odată ce pacientul a rămas nemișcat, cu tubul din cauciuc care îi trăgea buza în sus, ca și cum ar fi rânjit, Garrett a dat la o parte pansamentul și a analizat rana. Tensiunea din piele o făcuse să se deschidă sub forma unui ochi orb. Burton avea atât de puțină grăsime, încât osul alb-cenușiu al coastelor se vedea sub pielea și sub mușchiul despicate. Deschizătura era insuficient de largă și, după ce a spălat zona cu iod, Garrett a luat bisturiul și a lungit-o cu câte un inch în fiecare direcție.

Ajutat de Spencer și de Fry, gata la orice mișcare să aspire și să șteargă pentru a-i asigura o vizibilitate cât mai bună, Garrett și-a dat seama că trebuia ca mai întâi să scoată o bucată din coasta care acoperea inima rănită. Cu un fierăstrău pentru

oase deosebit de fin (îl folosisise la un moment dat pentru a amputa un deget zdrobit de la piciorul unei fete, cu toate că ea protestase, temându-se că nu avea să mai poată dansa în sandale dacă îi rămâneau doar patru degete), a tăiat coasta, lăsând-o cu patru inchi mai scurtă decât intenționase natura, și a pus segmentul extras pe o tavă de lângă el. Apoi, cu cleștii retractori din oțel ce nu ar fi arătat nelalocul lor în mâinile unui mecanic al căilor feroviare, a deschis cavitatea toracică și a privit înăuntru.

„Totul este atât de perfect așezat”, și-a spus Spencer, minunându-se, ca întotdeauna, de frumusețea și de luminozitatea corpului uman. Marmorarea cu roșu și cu albastru-vinețiu, micile provizii de grăsime gălbuie: acestea nu erau culori ale naturii. O dată sau de două ori, mușchii din jurul tăieturii s-au încordat ușor, ca o gură prinsă într-un căscat prea lung.

Apoi s-a văzut inima, care vibra în carcasa ei mătăsoasă, părând foarte puțin afectată. Garrett îi spusese mamei pacientului că fusese tăiat doar învelișul inimii și o spusese cu sinceritate. Acum, pipăind ușor cu degetul, vedea că avusese dreptate. Camerele și valvele inimii nu avuseseră de suferit, iar doctorul a scos un strigăt de bucurie.

Spencer l-a privit pe Luke strecurându-și mâna în pieptul pacientului – cu încheietura un pic îndoită și cu degetele curbate – pentru a o ține în mâna făcută căuș, pentru a o simți mai bine, deoarece (întotdeauna fusese de părerea aceasta, chiar și în privința inimilor care muriseră deja) era gestul cel mai intim și mai senzual, iar el vedea prin atingere la fel de bine ca prin ochi. Cu mâna stângă a ținut inima într-o poziție stabilă, iar cu cea dreaptă a luat de la Fry acul curbat, prin gaura căruia trecea un fir atât de fin, încât părea a fi o pânză de păianjen.

Mult mai târziu, Spencer avea să fie oprit pe holurile spitalului și întrebat: „Cât a durat? De câte cusături a fost nevoie?” Spencer prinsese obiceiul să răspundă „O mie de ore și o mie de cusături”, deși adevărul era că de-abia avusese timp să tragă aer în

piept, că și auzise scrâșnetul cleștilor retractori, precum și sunetul umed cu care instrumentul a fost strecurat afară din rană; mușchii de la marginea cavității deschise s-au strâns la loc, rămânând doar pielea ce trebuia cusută peste spațiul gol în care se aflase înainte coasta.

Apoi a trecut cu greu o oră extrem de lungă, în timpul cărei s-au învârtit în jurul patului bolnavului, înlocuind cloroformul cu calmante, pansându-l cu grijă și urmărind îngrijorați dacă apăreau brusc sau dacă se insinuai încet flori de sânge pe tifonul alb. Sora Maureen Fry, cu spatele drept și ochii luminoși, ca și cum ar fi fost gata s-o ia de la capăt iar și iar, le-a adus apă, de care Spencer n-a putut să se atingă și din care Luke a luat câteva guri care aproape că i-au făcut rău. Alți doctori și alte asistente veneau și plecau, privind curioși pe după ușă, sperând să fie vorba despre un triumf, despre un dezastru sau despre amândouă, însă, pentru că nu vedeau nicio mișcare și nu auzeau nimic, se îndepărtau dezamăgiți.

La începutul celei de-a doua ore, Edward Burton a deschis ochii și a rostit tare:

— Eram la catedrală, atâta tot, și mă întrebam cum se face că domul stă în picioare. Apoi a continuat cu o voce mai joasă: Mă doare în gât.

Pentru cei care văzuseră de atâtea ori viața ieșind din trupul unui om, culoarea din obrajii lui și faptul că a încercat să ridice capul erau la fel de grăitoare ca orice fișă în care fuseseră notate cu minuțiozitate pulsul și temperatura. Soarele apusese, iar bărbatul avea să-l vadă din nou răsărind.

Garrett s-a întors cu spatele și a plecat. Găsind unul dintre numeroasele dulapuri în care erau ținute așternuturile curate, a intrat acolo și a stat ghemuit, pe întuneric, vreme îndelungată. A fost cuprins de un tremurat înfiorător, care îl zguduia atât de violent, încât doar făcându-și o cămașă de forță din propriile brațe a reușit să-și oprească trupul din a se izbi de ușa închisă a dulapului. Apoi tremuratul s-a domolit și doctorul a început să plângă.

William Ransome, mergând fără haină prin parcul comunal, a văzut-o pe Cora venind spre el. Și-a dat seama de la mare depărtare că era ea: avea mersul unui băiețandru și se oprea mereu, din loc în loc, ca să se uite cu atenție la ceva în iarbă sau ca să bage ceva în buzunar. Soarele îi poleia în lumină părul lung, lăsat liber pe umeri. Când l-a văzut, a zâmbit și i-a făcut semn cu mâna.

— Bună ziua, doamnă Seaborne!

— Bună ziua, reverendule!

Apoi au tăcut și au zâmbit, neluând prea în serios salutarile politicoase, ca și cum ar fi trecut ani întregi de când se cunoșteau, iar politețurile ar fi devenit absurde.

— Pe unde ați fost?

Se vedea cu ochiul liber că femeia mersese mile întregi: avea haina descheiată, gulerul bluzei îi era umed și pătat de mușchi, iar Cora ținea în mână o tulpină de hasmațuchi.

— Nu sunt sigură – locuiesc de două săptămâni în Aldwinter, și tot e un mister pentru mine! Am luat-o spre vest, asta știu cu siguranță. Am cumpărat niște lapte, pe care l-am și băut și zău că n-am gustat în viața mea ceva mai delicios! Am intrat prin efracție în grădina unei case impunătoare și am speriat fazanii. M-am ars pe nas – uitați! – și am căzut peste un pârleaz, iar acum îmi sângerează genunchiul.

— Ați fost la Conyngford Hall, cred, i-a răspuns el fără a-i lua în seamă rănilor. Avea turnulețe și un păun trist într-o cușcă? Ați avut noroc că ați scăpat fără să fiți luată în colimator ca braconier și împușcată.

— Deci proprietarul nu e un om bun? Ar fi trebuit să eliberez păunul.

L-a evaluat cu o privire liniștită. Niciodată nu văzuse un bărbat care să arate *mai puțin* ca un preot: cămașa îi era largă și murdară la mâneci, avea pământ sub unghii. Pe obrazul proaspăt ras

duminică apăruse umbra unei bărbi, singurul loc fără păr fiind cel unde îi rămăsese cicatricea lăsată de copita oii.

— Chiar cel mai rău proprietar! Dacă prinzi un iepure pe pământul lui, nici nu te-ai dezmeticit bine și te trezești în fața unui judecător.

Au pornit împreună, potrivitându-și pașii. Bărbatul și-a dat seama că aveau, probabil, picioarele de aceeași lungime, poate și întinderea brațelor era aceeași, fiind la fel de înalți. Adierea vântului aducea cu ea petale de cireș. Cora simțea că debordează de lucruri pe care voia să i le spună și nu se putea abține:

— Chiar înainte să vă văd, un iepure de câmp s-a oprit pe cărare și s-a uitat la mine. Uitasem ce culoare are blana iepurelui, ca a migdalelor scoase din coajă... uitasem puterea labelor din spate și cât de înalți sunt. Cum o zbughesc brusc peste câmp, ca și cum îmi aduc dintr-odată aminte că au ceva de făcut!

L-a privit lung – poate că un om de la țară avea să-i considere încântarea o copilărie? Dar nu, bărbatul a zâmbit și a încuviințat din cap.

— Am văzut o cintează, a continuat ea, și o străfulgerare galbenă, mă gândesc că poate a fost un scatiu... Vă pricepeți la păsări? Eu nu. Sunt ghinde peste tot, despicate, iar din ele iese câte o rădăcină sau câte o tulpină: un firicel alb care-și croiește drum prin pământ, acolo unde putrezesc frunzele de anul trecut, iar un firicel verde începe să se înalțe! Cum de nu am mai observat până acum toate minunile astea? Tare aș vrea să am una aici, să v-o arăt!

Bărbatul a privit uimit palma goală pe care a întins-o Cora. Cât de ciudată era, cât de straniu că observa asemenea lucruri și că îi vorbea despre ele. Astfel de lucruri erau tare ciudate, venind din partea unei femei a cărei haină bărbătească nu reușea să ascundă mătasea fină a fustei pe care o purta, nasturii din perle sau diamantul de la mână.

— Nu mă pricep la păsări atât de mult pe cât mi-ar fi plăcut, dar vă pot spune că pițigoiul albastru poartă o mască pe ochi, ca de tâlhar, și că pițigoiul mare poartă capișonul negru al judecătorului care are să-l condamne.

Cora a izbucnit în râs, iar reverendul i-a spus sfios:

— V-aș ruga să-mi spuneți pe nume. Vă deranjează? Pentru mine, domnul Ransome o să fie întotdeauna tata.

— Dacă așa doriți... William. Will.

— Și ciocăniturile le-ați auzit? Mie îmi place întotdeauna să le ascult. Și oare ați găsit Șarpele din Essex – ați sosit ca să ne salvați din ghearele spaimei?

— Nici urmă de el! i-a răspuns Cora dezamăgită. Până și Cracknell pare voios când pomenesc șarpele. Am impresia c-ai avertizat nefericitul monstru că vin și l-ai trimis în Suffolk după ce l-ai muștruluit bine.

— Vai, nu, vă asigur că încă circulă zvonuri din abundență! Cracknell face, probabil, pe viteazul în fața unei doamne, dar niciodată nu uită să pună lumânări la fereastră. O ține pe biata Magog în casă și sărmana de ea a rămas fără lapte.

Văzând-o pe Cora zâmbind, a adăugat:

— Mai mult, fie oamenii din St Osyth sunt mai neglijenți cu vitele, fie ceva a răpit doi viței de lângă mamele lor, iar aceștia n-au mai fost văzuți de atunci.

„E mai probabil să fi fost furați, dar las-o să viseze, dacă vrea”, și-a spus preotul.

— Ah, păi măcar asta e o încurajare. Nu există, presupun, nicio șansă, a rostit ea serioasă, să se mai fi înecat cineva?

— Nicio șansă, doamnă Seaborne... Cora?... Deși mă doare sufletul să te dezamăgesc. Acum spune-mi, încotro mergeai când ne-am întâlnit?

Ajunseseră, ca printr-o înțelegere nerostită, la poarta casei parohiale. În spatele lor, în parcul comunal, se întindea umbra Stejarului Trădătorului.

În fața lor, cărarea era mărginită de zambile albastre. Emanau un miros puternic, care pe Cora a amețit-o, părându-i-se aproape indecent – provoca în trupul ei o reacție atât de asemănătoare dorinței, încât pulsul i s-a întetit.

— Unde mergeam? a repetat ea, privindu-și picioarele, ca și cum ele ar fi purtat-o împotriva voinței ei. Cred că mergeam acasă.

— Și trebuie neapărat să te duci acasă? Nu vrei să intri puțin? Copiii sunt plecați, iar Stella are să se bucure mult să te vadă.

Și așa a și fost: ușa s-a deschis chiar atunci, fără ca ei să bată, ca și cum ar fi fost așteptați, iar în prag a apărut Stella, ca o floare colorată în coridorul mohorât: părul argintiu îl purta despletit, iar ochii îi străluceau luminoși.

— Doamna Seaborne... Ce nostim, chiar astăzi, la micul dejun, am vorbit despre tine, sperând că vei veni curând! William Ransome, doar nu-ți lași musafira în prag: adu-o înăuntru, invit-o să se așeze comod – ai mâncat ceva? Nu vrei niște ceai?

— Întotdeauna sunt gata de o gustare, i-a răspuns Cora, întotdeauna!

L-a privit pe Will cum s-a aplecat să-și sărute soția. A văzut cât de ușor s-au strecurat degetele lui printre buclele blonde, fine, de deasupra urechii femeii, și s-a minunat de blândețea lor (*Am să-ți umplu rănilor cu aur*, îi spusese Michael și smulsese, unul câte unul, toate firele de puf de pe ceafa ei, lăsând în urmă un punct chel, cam de mărimea unui penny).

Un pic mai târziu, într-o încăpere însorită, făceau conversație deasupra unor farfurii cu prăjituri și admirau narcisele care înfloreau pe masă.

— Spuneți-mi, ce mai face Katherine? Ce mai face Charles?

Apetitul Stellei pentru viața altora o făcea o companie plăcută, întrucât tot ce-și dorea era să i se istorisească povești și nu o deranja niciodată dacă povestitorul le mai înflorea.

— Sunt amândoi uluiți că ești aici. Charles ne-a spus c-o să ne trimită o ladă de vin franțuzesc și că ai să rezisti cel mult o lună.

— Charles e mult prea ocupat acum ca să se mai gândească la vin. Pentru că, vedeți, a devenit filantrop!

Will a ridicat din sprânceană și și-a înghițit tot ceaiul. Părea teribil de improbabil: Charles era bun la inimă, dar în felul caracteristic unui bărbat care era devotat în primul rând propriei fericiri și — atunci când nu presupunea un prea mare efort — fericirii oamenilor care îi plăceau. Ideea că s-ar fi putut deranja să-i ajute pe cei pe care avea nefericitul obicei de a-i numi „marii nespălați” era teribil de surprinzătoare.

— Charles *Ambrose*? a intervenit el. Nimeni n-a ținut la un om mai mult decât țin eu la Charles, dar este mai preocupat de croiala cămășilor lui decât de starea națiunii!

— E adevărat! i-a răspuns Cora izbucnind în râs.

(Ar fi vrut să poată să-l apere, însă știa că, dacă ar fi auzit el însuși cuvintele acelea, stând tolănit pe fotoliul lui de catifea de la Garrick, cu siguranță ar fi încuviințat din cap râzând și ar fi fost de acord.)

— E mâna Marthei, a continuat ea întorcându-se spre Stella. Martha e socialistă, mă rog, uneori am impresia că ar trebui să fim cu toții socialiști, până la urmă, dacă am avea o fărâmbă de minte. Însă pentru Martha este un mod de a trăi, așa cum sunt utreniile și vecerniile pentru bunul reverend, aici de față. Situația locuințelor sociale din Londra este cea mai zgomotoasă dintre albinele care îi zumzăie prin minte (și, sinceră să fiu, prin minte îi zumzăie stupoizi întregi!): muncitorii sunt condamnați să locuiască în condiții oribile dacă nu reușesc să demonstreze că merită adăpostul unui acoperiș, în timp ce proprietarii se îmbogățesc de pe urma chiriilor, iar Parlamentul își umple buzunarele cu banii primiți de la proprietari. A crescut în Whitechapel, iar tatăl ei era un om bun și muncitor, au trăit destul de bine. Însă Martha n-a uitat niciodată ce se întâmpla

dincolo de ușa casei ei. Cum se exprimau ziarele, acum un an sau doi... „Londra proscrisă”! Vă amintiți, ați văzut articolele?

Era clar că nu le văzuseră, iar Cora – care uitase cu totul că nu se afla în Bayswater sau în Knightsbridge și că ceea ce constituie subiectul bârfelor londoneze vreme de luni întregi e posibil să nu ajungă mai departe de apele Tamisei – nu s-a putut abține să le arunce câte o privire aspră.

— Poate că eu știu lucrurile astea pentru că am avut-o lângă mine pe Martha, care, sincer vă spun, le știe pe dinafară. Au fost tipărite și răstipărite acum câțiva ani, atât de des, încât aproape că te-ai aștepta să le vezi pe coala de ziar în care îți sunt ambalați cartofii prăjiți și peștele.

— Și ce erau... ce ziceau? a întrebat Stella.

Londra proscrisă! Expresia aceasta îi stârnea mila, cu atâta ușurință oferită celor necăjiți.

— A fost o broșură scrisă de un grup de clerici, cred, *Strigătul amar al Londrei proscrise*, care, odată citită, nu a putut fi prea curând uitată. Aveam impresia că văzusem tot ce ținea de orașul acela, de la lucrurile cele mai frumoase până la cele mai oribile, însă niciodată nu văzusem așa ceva. O mamă și un tată locuiau într-o pivniță, alături de copiii lor și de niște porci, iar unul dintre copii murise și fusese tăiat pentru autopsie chiar acolo, pe masă, fiindcă nu mai era niciun loc la morgă! Femeile muncesc câte șaptesprezece ore pe zi, cosând nasturi și cheotori... Neavând voie să ia pauză de masă și nereușind niciodată să câștige suficienți bani pentru a-și încălzi camerele amărâte, așa c-ar putea la fel de bine să-și coasă propriul giulgiu. Țin minte că Martha nu și-a cumpărat ani întregi nicio haină nouă, spunând că nu vrea să se înveșmânteze în suferința surorilor ei.

Ochii Stellei s-au umplut de lacrimi.

— Cum se poate să nu fi auzit nimic? Will... Nu e datoria ta să știi și să ajuți?

Cora a văzut cât de stingherit era bărbatul și, dacă n-ar mai fi fost cineva de față, ar fi încercat chiar să-

l facă să se simtă și mai prost, ca să-l tachineze, dar și din principiu. Însă nu voia să-l facă să decadă în ochii soției sale, așa că a adăugat:

— Îmi pare tare rău că te-am necăjit! Cartea și-a îndeplinit scopul – strigătul a fost auzit au fost demolate mahalalele, deși, din câte înțeleg, ceea ce se construiește în locul lor nu e cu mult mai bun. Martha se ocupă în continuare de chestiunea asta. A apelat și la ajutorul prietenului nostru Spencer, care este jenant de bogat și care, la rândul lui, a apelat la Charles. Am auzit că există până și un Comitet. Poate ajută la ceva.

— Eu sper să ajute! Chiar sper să ajute! a exclamat Stella.

Spre consternarea Corei, și-a tamponat ușor ochii cu șervetul și apoi a spus:

— Mă simt dintr-odată foarte obosită... Cora, mă ierți dacă merg sus, să mă așez în pat? Nu reușesc deloc să scap de gripa asta și mă tem că ai să mă crezi tare plăpândă, când, de fapt, până în iarna asta abia dacă am stat vreodată în pat mai mult de o zi, chiar și atunci când am născut.

S-a ridicat în picioare, iar musafira i-a urmat exemplul. Cora a sărutat-o, simțind cât de fierbinte îi era obrazul ud de lacrimi.

— Dar tu nu ți-ai terminat ceaiul și știi că Will ar fi vrut să-ți arate ceva, dacă poți să mai stai un pic. Will, fii și tu gazdă! Poate că, a continuat ea, arătându-le gropițele, ați putea discuta despre predica pe care o pregătești, iar Cora îți poate spune ce părere are.

Cora a râs și i-a spus că nu-și permite să comenteze pe marginea unui asemenea subiect. Will a râs și el, spunând că în niciun caz nu și-ar fi permis să o supună unei asemenea încercări.

Ușa s-a închis în spatele Stellei – i-au auzit apoi pașii pe trepte – și li s-a părut amândurora că simt o schimbare în atmosfera din încăpere. Nu era vorba că încăperea părea dintr-odată mai mică și plină de o lumină mai caldă – deși așa era, soarele cobora spre asfințit și florile galbene de pe masă păreau

acum niște flăcări. Era mai curând o senzație de libertate, ca și cum ar fi revenit sentimentul de eliberare pe care îl simțiseră amândoi în timp ce traversau parcul comunal. Will își dădea seama și că se simțea un pic ofensat: nici nu-i trecea prin minte că musafira lui ar fi încercat intenționat să-l facă de râs, dar acesta fusese rezultatul. Cu o singură privire, îl făcuse să se simtă dojenit și pe bună dreptate – de când se restrânsese interesul conștiinței sale la granițele propriei parohii?

— Milostenia, a rostit el brusc. Duminică am să vorbesc despre milostenie, care cred că este un fel de dar... al bunătății și al milei nemeritate și neașteptate.

— E o idee foarte bună pentru predică, i-a răspuns ea. Și e suficient atât. Lasă-i pe enoriași să plece spre casă mai devreme și să meargă prin pădure, să-l găsească pe Dumnezeu acolo.

Ideea era atât de aproape de felul lui preferat de a se ruga, încât supărarea i-a dispărut cu totul. S-a aruncat pe un fotoliu și a invitat-o, cu un gest, să facă la fel.

— Ce aveai de gând să-mi arăți?

În prezența Stellei, Cora stătea ca o doamnă, cuminte, cu gleznelor încrucișate sub fustă. Acum s-a cuibărit într-un colț al canapelei și și-a sprijinit bărbia în palmă.

— Ah, aș fi vrut ca Stella să nu fi pomenit deloc – chiar nu e nimic –, e doar un lucru pe care l-am găsit în sărături săptămâna trecută și pe care l-am băgat în buzunar gândindu-mă că s-ar putea să-ți placă. Vino cu mine!

Nu i-a dat prin minte că nimeni în afară de Stella nu intrase vreodată în biroul lui, că nu era nici curat și nici ordonat și că oricine ar fi privit mormanele de cărți și de hârtii de pe masa lui de lucru și de pe podea i-ar fi intuit cu ușurință caracterul. Nici măcar copiii nu aveau voie să intre acolo, în afara situațiilor în care erau invitați în mod expres, iar atunci doar ca să fie certați sau ca să primească vreo lecție. S-ar fi simțit mai puțin expus și vulnerabil

dacă ar fi decis să se ușureze pe Stejarul Trădătorului în miezul zilei, decât să permită cuiva să intre în încăperea aceea. Însă nimic din toate astea nu i-a trecut prin minte atunci când a deschis ușa și s-a dat galant la o parte, pentru a o lăsa să treacă prima. Așa cum n-a fost tulburat nici de faptul că atenția ei s-a îndreptat imediat asupra biroului, unde scrisoarea primită de la ea stătea lângă hârtiile lui, subțiată pe muchii pentru că fusese deschisă și închisă de atâtea ori.

— Ia loc! a rostit el, arătându-i cu un gest fotoliul din piele care aparținuse tatălui său.

Iar Cora s-a așezat, întinzându-și fusta în jurul ei ca pe un evantai.

Bărbatul s-a întins spre un raft al bibliotecii, de unde a luat un obiect mic, împachetat în hârtie albă, pe care l-a așezat pe birou și l-a deschis cu multă grijă, scoțând un cocoloș de culoare deschisă, un pic mai mare decât pumnul unui copil. Înăuntru se vedeau câteva bucățele negre și pline de gropițe, ca și cum ar fi fost spartă o farfurie groasă, iar cioburile ascunse, din nu se știe ce motiv, într-o bucată de argilă. Will a luat-o în mână și a venit să i-o arate, așezându-se pe vine lângă fotoliu. Când s-a uitat în jos, Cora a văzut vârtejul pe care îl forma părul său în creștet și cele câteva fire albe, groase și sârmoase.

— Nu înseamnă nimic, sunt sigur, a spus el, dar l-am găsit acolo, desprins de pe mal, printre pâraie. Merg acolo foarte des și nu am mai văzut niciodată așa ceva. Pe de altă parte, până ai sosit tu, nici nu m-aș fi gândit să mă uit! Ce crezi, e cazul să contactăm muzeul din Colchester și să-i anunțăm că avem de făcut o donație?

Cora nu era sigură: amoniții și piatra-broaștei le știa destul de bine, așa cum recunoștea și bucla albă a unui colț de rechin ce mușca dintr-o bucată de argilă. Recunoștea un echinoderm expandat și spinos când îl vedea, ca și coastele largi ale unui trilobit. Era convinsă că o dată, la Lyme Regis, dăduse peste un filon în care era ascuns osul unei

mici vertebre. Însă își însușise modestia oamenilor de știință: cu cât știa mai multe, cu atât mai puține știa. Will și-a flexat mâna – cu cocoloșul strâns în palmă –, iar o bucată de argilă s-a desprins și a căzut printre degetele sale răsfire.

— Ei bine, care este verdictul expertei?

Părea în același timp entuziast și timid, ca și cum ar fi fost sigur că nu avea cum să-i arate ceva care să-i fie pe plac, dar în același timp spera că avea să reușească. Cora și-a trecut încet degetul peste suprafața neagră. Se încălzise în mâna bărbatului și era netedă.

— Mă întreb, a început ea, bucuroasă că-i venise ideea, dacă nu e vreun soi de homar – niciodată nu-mi aduc aminte numele! –, cred că *hoplopria*, da, asta e. N-aș ști să-ți spun cât de veche este, deși presupun că are câteva milioane de ani. (Oare avea s-o contrazică, argumentând că Pământul de-abia ce fusese creat?)

— Vai, nu se poate! a exclamat el, în mod clar încântat, cu toate că se străduia să își ascundă entuziasmul. Nu se poate! Ei bine... dacă așa aproximezi tu, mă plec în fața cunoștințelor tale.

Și chiar a făcut o plecăciune, întinzând bucata aproape destrămată de argilă și punând-o pe polița căminului cu o reverență care era doar în parte ironică.

— Will, cum ai ajuns *tu* aici? l-a întrebat Cora.

Vorbea cu o atitudine de superioritate binevoitoare, ca un membru al familiei regale ce se adresa demnitarilor la inaugurarea unei biblioteci. Erau amândoi conștienți de tonul ei și au zâmbit.

— Aici, vrei să spui? a răspuns el, privind spre fereastra fără draperii care dădea către peluza din fața casei, spre suportul cu stilouri, spre cele câteva desene ce înfățișau mecanisme care nu aveau alt scop decât acela de a se învârti la infinit.

— Aici, vreau să spun! Aici, în Aldwinter... Ar trebui să fii în altă parte – în Manchester, în Londra, în Birmingham –, nu la cincizeci de pași de o biserică de țară, izolat de orice om pe care l-ai putea

considera egalul tău! Dacă te-aș fi cunoscut în altă parte te-aș fi crezut un... Un avocat, un inginer ori un ministru... Nu înțeleg... ce ai făcut, ai jurat la cincisprezece ani să te hirotonisești, când erai doar un copil, iar apoi ți-a fost teamă să-ți încalci cuvântul, speriat c-o să te trăsnească pentru trădare?

Sprijinindu-se de pervaz, Will și-a privit lung musafira și s-a încruntat.

— Oare chiar sunt atât de interesant...? N-ai mai întâlnit niciodată un cleric până acum?

— Ah, iartă-mă, te deranjează? Am cunoscut mai mulți clerici decât mi-aș fi dorit, dar tu mă surprinzi, asta e tot.

Bărbatul a ridicat din umeri.

— Ești o solipsistă, doamnă Seaborne... Chiar nu-ți vine să crezi că mi-am dorit să aleg un drum diferit de al tău și că pot fi fericit mergând pe acest drum?

„Nu”, și-a spus ea. „Uite că nu pot să cred.”

— Nu sunt un om neobișnuit sau cine știe ce interesant. Dacă asta e impresia ta, te înșeli. O vreme mi-am dorit să fiu inginer, fiindcă-i admiram pe Pritchard și pe Brunel, iar o dată am chiulit de la școală și am mers cu trenul tocmai până la Ironbridge, unde am desenat nituri și traverse. Stăteam plictisit în clasă și făceam planuri pentru poduri cu grinzi-cheson. Dar, în cele din urmă, nu mi-am dorit realizări, ci un scop în viață – sesizezi diferența? Am o minte destul de ascuțită – dacă mi-aș fi jucat cărțile bine, aș fi putut chiar să mă aflu acum în vreo adunare de minți luminate, dezbătând vreun aspect minor al unei legi, întrebându-mă dacă vom mânca calcan la cină și dacă Ambrose a găsit un nou candidat pentru Parlament, dacă ar trebui să merg pe Drury Lane sau spre Mall la cină. Dar mă îngrozește gândul ăsta. Prefer o după-amiază petrecută îndrumându-l pe Cracknell înapoi spre Dumnezeuul care nu l-a părăsit niciodată, în locul a o mie de cine pe Drury Lane. Prefer o seară petrecută analizând Psalmii, în sărături, cu cerul deasupra

capului, în locul a o mie de plimbări în Regency Park.

Nu-și amintea să mai fi vorbit vreodată atât de mult despre el însuși și nici nu-și dădea seama cum reușise ea să-l facă să-i dezvăluie atâtea.

— În plus, a spus el un pic iritat, am un egal în Stella.

— Mi se pare că e o mare risipă, asta-i tot!

— Risipă?!

— Da, e o risipă ca în epoca asta modernă, un bărbat ca tine să aleagă să-și secătuiască intelectul atât de mult, încât să se mulțumească cu mituri și legende, să întoarcă spatele lumii moderne și să se îngroape în niște idei pe care până și tatăl tău le-ar fi considerat depășite! Nimic nu este mai important decât să-ți folosești mintea la întreaga ei capacitate!

— Dar nu mi-am întors spatele... am făcut chiar opusul. Chiar crezi că totul poate fi explicat prin ecuații și analize ale solului? Eu privesc în sus, nu în jos.

S-a simțit din nou o schimbare în atmosferă, ca și cum presiunea ar fi scăzut periculos și se apropia o furtună. Erau amândoi conștienți că se înfuriaseră unul pe celălalt, fără a le fi clar de ce.

— Ei, bine, nu pari tocmai deschis la a privi în afară... Asta-i clar.

Cora și-a dat seama că-și încleștase mâinile pe brațele fotoliului, simțind nevoia să fie un pic răutăcioasă:

— Ce știi despre Anglia, despre drumurile care o străbat și despre destinațiile acelor drumuri... despre locurile din capitală unde trăiesc copii care n-au văzut niciodată Tamisa, care n-au văzut niciodată un smoc de iarbă?! Cât de mulțumit trebuie să fii, recitând Psalmi vântului care adie, ca apoi să te întorci acasă la soția ta frumoasă și la niște cărți care au ieșit din tiparniță acum trei sute de ani!

Știa că e nedreaptă. A ezitat un pic, neștiind dacă să se retragă sau să atace în continuare.

Dacă intenția ei fusese aceea de a-și enerva gazda, își atinsese scopul. Bărbatul i-a răspuns, cu un ton atât de tăios, încât, dacă ar fi putut fi atins, ar fi lăsat răni în urma sa:

— Cât de perspicace ești, cum ai reușit să-mi ghicești caracterul și țelurile care mă mână în viață la doar a treia noastră întâlnire! Nu eu sunt cel care tot scurmă prin noroi, căutând bucăți de ființe moarte, nu eu sunt cel care a fugit din Londra și s-a pierdut într-o știință pe care de-abia o înțelege.

— Adevărat, i-a răspuns Cora. Vai, asta da, e adevărat!

Apoi a zâmbit și astfel l-a dezarmat total.

— În fine, a continuat el. *Tu* ce cauți aici?

— Nu sunt sigură. O eliberare, cred. Am trăit atâta timp supusă constrângerilor! Te întrebi de ce scurm prin noroi... Lucrurile astea-mi amintesc din copilărie. De cele mai multe ori desculță, culegeam orz sălbatic din care se făcea o băutură tonică, urmăream heleșteiele ce fierbeau de broaște. Apoi a apărut Michael și el era... civilizat. Ar fi pavat și cimentat fiecare palmă de pământ din pădure, ar fi montat toate rândunicile pe plintă. M-a montat și pe mine pe o plintă. Cu talia sugrumată, cu părul ars de drotul cu care-mi făceam buclele, cu fața acoperită de pudră ca să par palidă, iar apoi vopsită din nou în obraji cu roșu. Acum sunt liberă să mă cufund înapoi în pământ, dacă asta vreau, să las să crească peste mine mușchi și licheni. Poate că ești indignat de gândul că nu suntem mai presus de animale... sau, cel puțin, dacă suntem mai presus decât ele, că nu suntem mai sus decât cu o treaptă. Dar nu, nu... Mi-a fost oferită libertatea... Niciun alt animal nu respectă reguli – de ce ar trebui să le respectăm noi?

Chiar dacă Will putea lăsa la o parte obligațiile pe care le presupunea profesia sa, acestea nu erau niciodată prea departe. În timp ce Cora vorbea, el și-a atins gâtul, ca și cum ar fi sperat să găsească acolo alinarea adusă de gulerul preoțesc. Cum ar fi putut crede că era mulțumită să fie animal, în aceeași măsură în care era femeie, fără să-i pese de nimic,

fără să aibă suflet sau perspectiva de a-l pierde sau de a-și salva acel suflet? Mai mult de-atât, Cora se contrazicea singură întruna: era imposibil de împăcat ideea unei Core-animal cu cea care părea să se agațe întotdeauna de cele mai noi idei, oricât de abstracte ar fi părut. Tăcerea care s-a lăsat între ei a avut efectul unui punct așezat la finalul unei propoziții lungi și confuze, așa că niciunul dintre ei nu a mai spus nimic o vreme. Apoi, cu o privire în mod intenționat ușurată către ceas – și zâmbind, pentru că ea nu se supăraseră și spera că nu-l supăraseră nici pe el –, Cora a rostit:

— Ar trebui să plec. Francis n-are neapărat nevoie de mine, dar îi place ca la ora 6 să fie pe masă cina, iar eu să fiu acolo ca să mănânc împreună cu el. Și mi-e foame! Întotdeauna mi-e foame!

— Am observat.

Cora s-a ridicat în picioare, iar Will i-a deschis ușa.

— Atunci am să vin și eu cu tine. O să-mi fac rondul, ca un doctor într-un spital: trebuie să-i vizitez pe Cracknell și pe Matthew Evansford, care, atunci când a fost descoperit cadavrul, de Anul Nou, a făcut un jurământ de penitență, a început să se îmbrace în negru și e în permanență înspăimântat de gândul la șarpe și la sfârșitul lumii. Poate l-ai văzut când ai venit prima oară la biserică – era îmbrăcat în negru și arăta ca și cum i-ar fi lipsit de pe umăr un coșciug.

Ieșind din nou în parcul comunal, au fost scăldați de lumina soarelui ce cobora spre asfințit; nu bătea vântul. Mergeau cu inimile ușoare, conștienți că tocmai trecuseră cu bine printr-o situație ce-ar fi putut avea un deznodământ supărător. Cora vorbea plină de admirație despre Stella, poate pentru a-i cere iertare. La rândul său, Will a rugat-o să-i explice de ce erau datate fosilele în funcție de straturile de sediment în care erau găsite. Pe turnul Bisericii All Saints, razele soarelui sclipeau pe cremene. De o parte și de alta a cărării, narcisele

curtenitoare își plecau capetele în timp ce treceau pe lângă ele.

— Și încă mai crezi – serios, acum, Cora – c-ai să găsești o fosilă vie (ihtiozaurul, parcă așa îi spuneai?) într-un loc atât de plictisitor și de puțin adânc precum estuarul Blackwaterului?

— Cred că aş putea... Chiar cred că aş putea... Iar eu nu sunt niciodată sigură care-i diferența dintre a spera și a crede cu tărie. Poate că ai să mă înveți într-o bună zi. În definitiv, n-am cum să susțin că e ideea mea: Charles Lyell a fost mereu de părere că avea să apară un ihtiozaur, deși, recunosc, nimeni nu l-a prea luat în serios. Uite... Mai am zece minute de libertate... Lasă-mă să mă plimb cu tine până la Capătul Lumii, să văd apa. Sunt sigură că o să fim în siguranță: aprilie este o lună prea blândă pentru apariția dragonilor-de-mare.

Când au ajuns la apă, marea se retrăgea, noroiul și prundișul sclipeau în lumina ce venea dinspre vest, iar cineva învelise oasele Leviatanului în ramuri gălbui de grozamă. Rogozul creștea în mănunchiuri moi, deschise la culoare, care luceau atunci când le purta vântul. De undeva, din apropiere, au auzit țipătul unui bătlan. Aerul era dulce și curat: aluneca pe gât ușor și plăcut, ca un vin bun.

Niciunul nu era sigur care dintre ei ridicase primul mâna, pentru a-și proteja ochii de sclipirea apei sau care a văzut primul ce se afla în larg. Niciunul nu-și amintea să fi exclamat ceva sau să-i fi spus celuilalt „Uite, uite!”. Știau doar că, amândoi în același timp, au rămas înmărmuriți pe cărarea de deasupra sărăturilor, privind spre est. Acolo, la orizont, între linia argintie a apei și cer se întindea o fâșie de aer străveziu și deschis la culoare. Pe fâșia aceea, plutind mult deasupra apei, o barjă se mișca încet pe sub cer. Se distingeau segmentele separate ale velei cărămizii, care părea să se miște în bătaia unui vânt puternic. Se vedeau clar puntea și velatura, prora întunecată. Barca înainta, zburând cu velele deschise, deasupra estuarului. A pâlpâit și a

pălit, iar apoi a apărut din nou, la fel de mare. Apoi, preț de o clipă, i-au văzut imaginea cu susul în jos, chiar sub ea, ca și cum s-ar fi reflectat într-o oglindă uriașă. Aerul a devenit tot mai rece – bătlanul a țipat, iar cei doi au început să răsuflă sacadat. Nu era chiar spaimă ceea ce simțeau, dar, cu siguranță, era ceva foarte asemănător.

Apoi, oglinda a dispărut și barca și-a continuat drumul singură. Un pescăruș a trecut pe sub carena ei neagră, deasupra apei scăpărătoare. Apoi vreun membru al echipajului fantomatic a tras de o frânghie sau a aruncat o ancoră – vasul a încetat să se mai miște, plutind liniștit, miraculos pe fundalul cerului. William Ransome și Cora Seaborne, eliberați de coduri și de convenții, neputând nici să vorbească, stăteau pe cărare și se țineau de mână: copii ai pământului, pierduți în uluire.

*British Museum
Sala de lectură*

29 aprilie

Dragă doamnă Seaborne,

Îți scriu, după cum vezi, din sala de lectură a British Museum. Grație gulerului preoțesc, am făcut rost de un permis, cu toate că atunci când mi-am făcut apariția la recepție am fost studiat din cap până în picioare, fiindcă aveam pământ sub unghii, după ce tocmai plantasem acasă niște bob. Am venit să mă documentez pentru ceva ce trebuie să scriu despre prezența lui Hristos în Psalmul 22, dar sunt hotărât să găsesc o explicație pentru ceea ce am văzut împreună în seara trecută.

Ții minte că am căzut de acord (odată ce ne-a revenit graiul) că era imposibil să fi văzut Olandezul Zburător sau vreo altă apariție supranaturală? Te întrebai dacă poate fi vreun soi de miraj, cum sunt oazele care apar în deșert, păcălind oamenii aproape morți de sete cu promisiunea apei. Ei bine, nu erai foarte departe de adevăr. Ești gata pentru o lecție?

Cred că am fost martorii unei iluzii de felul Fata Morgana, botezată după zâna Morgan le Fay, care vrăjea marinarii, atrăgându-i spre moarte, construind castele de gheață în aer, deasupra apei. Cora, ai fi uimită să vezi cât de multe s-au scris despre ea! Copiez aici un fragment din jurnalul unei anume Dorothy Woolfenden (scuză-mi, te rog, scrisul!):

1 apr. 1864, Calabria: Trezindu-mă devreme, m-am așezat la fereastră și am fost martora unui fenomen remarcabil, pe care nu l-aș fi crezut real, dacă mi-ar fi fost povestit de altcineva. Vremea era bună, iar la orizont, deasupra Strâmtorii Messina, am văzut o ceață străvezie prin care am început să disting treptat un oraș strălucitor. Chiar în fața ochilor mei se ridica o catedrală măreață, cu turle și arcade, o livadă de chiparoși, care s-au aplecat toți odată, ca bătuți de un vânt puternic. Pentru o clipă doar am zărit și un turn înalt, strălucitor, cu multe ferestre înalte... Apoi a fost ca și cum s-a lăsat un vâl, viziunea a luat sfârșit, orașul a dispărut. În starea de uluire în care mă aflam, am fugit să le spun însoțitorilor mei, care dormiseră și nu văzuseră nimic, însă erau convinși că fusese vorba despre infama Fata Morgana, care ispitește oamenii spre moarte.

Și zâna nu se limitează doar la vapoare și orașe: în timpul bătăliei de la Verviers au apărut pe cer armate fantomatice, iar nordicii îi spun Hillingar, văzând înalte stânci ridicându-se, de altfel imposibil, deasupra câmpiilor.

Bineînțeles că există și o explicație prozaică, deși, dacă mă gândesc acum, nu pare mai puțin miraculoasă decât dacă însăși Morgan le Fay ne-ar fi urmărit până la sărături. Din câte înțeleg, iluzia apare atunci când straturile de aer rece și cald sunt aranjate într-un anumit fel, creându-se o lentilă refractară. Lumina care ajunge la privitor este reflectată în sus, în așa fel încât obiectele de deasupra sau de dincolo de orizont sunt reflectate cu mult deasupra locului în care se află

(îmi imaginez că în clipa asta te-ai apucat să notezi lucrurile acestea într-un caiet... Așa este? Sper că da!). Pe măsură ce buzunarele de aer cald și rece se mișcă, lentila se mișcă și ea... Ai observat și tu că vasul părea să plutească deasupra propriei oglindiri? Obiectele nu sunt doar reflectate în alt loc decât acela în care se află, ci sunt și dublate și distorsionate – un obiect cât se poate de nesemnificativ poate fi multiplicat de nenumărate ori, constituind cărămizile din care sunt construite întregi orașe!

Așa că în timp ce noi stăteam acolo, înmărmuriți și năuci, presupun că, undeva unde noi nu îl vedeam, Banks ducea un transport de ovăz spre cheiul Clacton.

Am tendința de a ține predici, știu asta, dar tot nu-mi vine să las baltă subiectul. Simțurile noastre au fost păcălite teribil – preț de o clipă, am privit în zare fără nicio urmă de rațiune, ca și cum trupurile noastre ar fi conspirat împotriva minții noastre. Și de atunci n-am mai reușit să dorm, nu fiindcă aș fi bântuit de imaginea unui vas fantomă, ci pentru că îmi dau seama că nu mă pot bizui deloc pe propriii ochi. Sau, cel puțin, că nu mă pot încrede în felul în care mintea mea interpretează ceea ce văd ochii. În dimineața asta, mergând spre tren, am văzut pe drum o pasăre pe moarte... Felul în care se zbătea orbește pe cărare mi-a făcut rău fizic. Apoi mi-am dat seama că era doar o grămăjoară de frunze ude, purtate de vânt, dar a mai trecut o vreme până ce a dispărut starea de greață. Și atunci m-a izbit un lucru: dacă trupul meu reacționase ca și cum ar fi fost, într-adevăr, o pasăre muribundă, oare

percepția mea era cu adevărat falsă, chiar dacă fuseseră doar niște frunze?

În mintea mea, gândurile au început să se rotească încet, întorcându-se întruna, așa cum o fac și în privința Șarpelui din Essex. Încep să înțeleg cum de ne-a apărut tuturor în diversele sale forme. Departe de a fi vorba de un singur adevăr, poate că există mai multe adevăruri, niciunul dintre ele neputând fi demonstrat sau demontat. Cât îmi doresc ca într-o dimineață să cobori pe țărm și să-i găsești cadavrul pe plajă, să fie fotografiat, iar fotografia să fie publicată și distribuită tuturor! Poate că atunci am avea mai multe certitudini?

Dar mă bucură gândul că am fost acolo împreună. Nu este un sentiment păgân, sunt sigur, dar e mai bine că am fost amândoi păcăliți, decât să fi fost numai eu.

*Cu urări de bine,
WILLAM RANSOME*

Prin bunăvoință

*Am fost acolo! Am văzut ce-ai văzut și
tu; am simțit ce-ai simțit și tu.*

*Ca întotdeauna,
CORA*

Mai

E luna mai, iar vremea caldă a păcălit trandafirii să înfrunzească înainte de vreme. Naomi Banks privește luna și își asumă tot meritul pentru sosirea ploilor blânde și pentru diminețile călduțe, însă tot este nefericită. Își amintește după-amiaza petrecută în sărături, când invocaseră primăvara, însă imaginea ce îi apare în fața ochilor nu este cea a mînii Joannei strângând mîna ei deasupra flăcărilor, ci imaginea unei creaturi ce pîndea în apă. Era o ucenică vrednică a tatălui ei și cunoștea cât se poate de bine capriciile mareelor, felul în care apa se poate ridica deasupra unui banc de nisip sau cum poate purta pe valuri vreo creangă ruptă dintr-un stejar. Cu toate astea, se teme de Blackwater – nu mai vrea să pună piciorul pe puntea barjei și ocolește cheiul, ca și cum ar fi convinsă că ceva se poate ridica pînă la ea, gata-gata să o înșface de glezne.

Profesorul o dojenește pentru vreun lucru mărunț și pentru că e leneșă, însă cuvintele de pe hîrtie se mișcă și se învîrtesc ca niște muște. În loc să scrie, fata începe să deseneze în cărbune niște schițe ale unui șarpe-de-mare – cu aripi negre, cu ciocul bont –, care se repede la ea de pe pagină. Apoi își privește dantela fină de piele dintre degete și tresare la amintirea momentului în care ciudățenia fusese observată de colegi. Se temuseră de ea și o ocărâseră, pînă când Joanna, autoritară ca tatăl ei, intervenise. Dar iată... fata ridică mîinile și privește cum lumina lămpii scoate în evidență venele din micile pungițe de piele – este diformă, nefirească. Ar fi cât se poate de normal ca Șarpele din Essex să o aleagă pe ea; poate că îi este chiar un soi de rudă. O vreme refuză paharele cu apă, sigură că în lichidul transparent sunt amestecate particule de piele desprinse de pe spinarea șarpelui.

Într-o seară, întorcându-se acasă după o încercare fără rezultat de a-și găsi tatăl, trece prin fața ușilor

deschise de la pubul White Hare. Mirosul de băutură este atât de familiar, încât parcă simte răsuflarea tatălui ei, iar fata se oprește în prag. Bărbații dinăuntru îi fac semn să intre, îi admiră părul roșu, medalionul din cositor pe care îl poartă la gât (înăuntru se află o bucată din căița cu care s-a născut, ca pavăză împotriva înecului). Devine conștientă de un fel născut, ca pavăză împotriva înecului) Devine conștientă de un fel de putere pe care nici nu știa că o deține. Face o piruetă atunci când i se cere, râde când bărbații îi admiră gleznela și paloarea fină a genunchilor. Este un sentiment teribil de plăcut să fie atât de admirată, dar e și straniu. Îi lasă să o tragă ușor de bucle și să studieze medalionul chiar acolo unde îl poartă, pe pielea de pe gât. Da, le răspunde ea râzând, are pistrui pe tot corpul. Dă să plece, însă o cheamă înapoi și, când se întoarce, bărbații îi spun întruna „frumoasă, frumoasă”, iar ea începe, în cele din urmă, să creadă că poate este, totuși, frumoasă. Apoi e trasă în poala cuiva și simte dintr-odată că ceva e teribil de greșit – este înspăimântată și indignată în același timp, dar îi este imposibil să se miște. Undeva, în spatele ei, un bărbat pe care nu-l vede scoate niște sunete asemenea celor pe care le face un animal atunci când găsește mâncare.

În noaptea aceea, în timp ce ea doarme, Șarpele din Essex scoate doar vârful cozii ude de sub perna ei și-i suflă aer rece peste pleoapele închise. Când se trezește, Naomi se așteaptă ca cearșafurile de sub ea să fie umede și sărate. Visul pare să aibă ceva de-a face cu moartea mamei ei, pe care o pierduse cu mulți ani în urmă (însă femeia se stinsese politicos, în dormitor, cu perdelele trase, departe de Blackwater) și o tulbură în asemenea măsură, încât nu mai poate nici să mănânce.

Șarpele din Essex nu se mulțumește doar să viziteze un copil. I se arată și lui Matthew Evansford, în timp ce răsfoiește Apocalipsa lui Ioan, scoțând șapte capete și zece coarne, iar pe frunte are scris blasfemie. Face să cadă o puzderie de lovituri

la ușa lui Cracknell, în bătaia vântului de răsărit. Îl așteaptă pe Banks, în timp ce acesta își coase vecele și se gândește la soția sa răposată, la barca furată, la fiica sa, care nu-l mai privește în ochi. Îi face cu ochiul lui William Ransome de pe brațul stranei, subliniindu-i parcă fiecare eșec – reverendul citește rugăciunea cu o fervoare care încântă parohia: *Luminează-ne întunericul, te implorăm, oh, Doamne; și prin marea ta milostenie apără-ne de toate primejdiile.* I se arată Stellei sub forma unei febre, însă nu este un adversar pe măsura ei: femeia îi cântă și îl compătimește, ca pe ceva ce se strecoară pe ascuns, prin întuneric. În salonul de la Garrick, Charles Ambrose – după o masă prea copioasă – își duce mâna la burtă și glumește cu tovarășul său, spunându-i că Șarpele din Essex și-a înfipt ghearele în el.

Dovezi ale unei judecăți divine, în sensul mai larg al cuvântului, apar ici și acolo: o epidemie de paraziți în grădini, o pisică ce-și avortează puii pe sobă. Evansford aude că în St Osyth a avut loc o moarte pe care medicul legist nu o poate explica; așa că păstrează sângele puiului de la masa de duminică și noaptea merge să însemne fiecare prag de ușă din Aldwinter, pentru ca pedeapsa lui Dumnezeu să-i ocolească. Înainte de răsărit se pornește o ploaie torențială, așa că nimeni nu află despre gestul lui.

Martha își privește cu atenție tovarășa, sperând să zărească un semn că dorește să se întoarcă în Foulis Street, însă degeaba. Cora este acum convinsă că fericirea ei își are rădăcinile în argila sătucului Aldwinter. Într-o după-amiază, se duce la East Mersea și se plimbă cuprinsă de o stare de bucurie euforică, pentru care se teme că într-o bună zi are să fie pedepsită. Stâncile cafenii sunt umezite de un pârâu, iar acolo unde curge apa apar podbeli galbeni. Jos, pe țărm, se apleacă să inspecteze bolovanii și pietrișul cernut neconținut de apă și nu găsește nici amoniți și nici piatra-broaștei, ci o bucată netedă de chihlimbar care încape perfect în

palma ei închisă. Din când în când, își trece în revistă amintirile din Essex – zbuliumul oii prostovane, șoaptele lui Cracknell lângă strana din biserică, brațul Stellei strecurat cu încredere și afecțiune pe sub brațul ei, înaintarea silențioasă a bărcii pe cer... Și are senzația că locuiește aici de ani întregi, căci nu-și mai poate aminti vreun alt fel de a trăi. În plus, trebuie să se gândească la șarpe – ia o barcă până la Insula Mersea, vizitează Henham-on-the-Mount, citește oda lui Ragnar Lodbrok, care a răpus un șarpe imens și astfel și-a câștigat mireasa. Se gândește întruna la Mary Anning, care, cu siguranță, ar fi urmărit până la capătul lumii un zvon despre un șarpe înaripat.

Merge deseori la casa parohială, ducând mereu daruri pentru copiii familiei Ransome: o carte pentru Joanna, o jucărie pentru James (pe care acesta o demontează imediat), ceva dulce pentru John. O sărută pe Stella pe ambii obraji, cu inima plină de prietenie. Apoi merge acolo unde o așteaptă Will, în birou (pe masa lui de lucru aflându-se bucata de chihlimbar) și de fiecare dată, în prima clipă în care se văd, simt un fior de plăcere, de surpriză: *Chiar ești aici!* gândește fiecare.

Se așază unul lângă altul la birou, deschizând o mulțime de cărți și împrăștiindu-le în jur; oare el a citit asta și asta, oare ce părere are? Sigur că a citit-o, confirmă el, însă n-are nicio părere. El încearcă să deseneze lumina refractată care le-o oferise pe Fata Morgana. Ea desenează segmente dintr-un trilobit. Se ascut unul pe celălalt. Fiecare, pe rând, este lama și apoi piatra de șlefuit. Când conversația ajunge la credință și la rațiune, se pun zdravăn pe ceartă, fiind ei înșiși surprinși de cât de repede se supără și cât de urâcioși devin („Nu înțelegi nimic!” „Cum aș putea să înțeleg, când nici măcar nu te străduiești ca ceea ce spui să aibă vreun sens?”). Într-o după-amiază numai că nu se iau la bătaie, discutând în contradictoriu despre existența binelui absolut, pe care Cora o neagă, dând drept exemplu coțofana hoată^{J251}. Will devine condescendent, începând să i

se adreseze cu vocea de preot. Apoi ea pomenește, amuzată, Șarpele din Essex – nimic altceva decât zvonuri și mituri, spune el, iar ea nici nu vrea să-l audă: oare el chiar nu știa că în 1717 o bestie de paisprezece picioare lungime a eșuat pe țărmul din Maldon? Și mai susține că Essexul e casa lui! Fiecare consideră că în filosofia celuilalt există o eroare fatală, care ar trebui să scoată din discuție posibilitatea unei prietenii între ei doi și sunt amândoi un pic nedumeriți să descopere că nimic nu exclude o prietenie. Își scriu mai des decât se văd. „Te plac mai mult pe hârtie”, îi spune Cora și este ca și cum ar purta peste tot cu ea, într-un buzunar sau ținută în jurul gâtului ei, o sursă neobosită de lumină.

Stella, trecând prin fața ușii mereu deschise, zâmbește mulțumită și indulgentă: ea însăși este vizitată cu atâta căldură de atâția prieteni, încât o bucură să vadă că și soțul ei și-a găsit, în sfârșit, o amică atât de potrivită. Întrebată la un moment dat de o femeie curioasă din Aldwinter, în speranța că va izbucni un scandal, ea răspunde ghidușă și pe jumătate tentată să pună paie pe foc: „Vai, nici c-am văzut vreodată doi prieteni mai buni: aproape că au început să semene. Săptămâna trecută Cora a ajuns la jumătatea drumului spre casă fără să-și dea seama că avea în picioare bocancii lui.”

Stă în fața oglinzii, dimineața, pieptănându-și părul, și simte că-i e un pic milă de Cora, care era, bineînțeles, frumoasă și elegantă atunci când se preocupa de asta, dar în general nu se prea putea spune despre ea că ar fi o frumusețe. Lasă jos peria pentru păr – o doare brațul, gripa a lăsat-o un pic slăbită, nu prea mai simte nevoia să iasă, preferă să stea la fereastră în ora aceea albastră de dinainte de amurg și să se uite cum răsare ciuboțica-cucului.

Luke Garrett descoperă alarmat că a devenit o vedetă. Apare o modă trecătoare printre studenții la chirurgie, care încep să îi imite toate ciudățeniile pentru care pe vremuri era batjocorit: pun oglinzi în sala de operații, încep toți să poarte măști albe din

bumbac. Este în continuare căzut în dizgrație din punctul de vedere al superiorilor săi, care se tem că holurile spitalului se vor aglomera cu victime ale încăierărilor de pe stradă, ce vor sta cu cămășile desfăcute, gata să se lase cusuți. Spencer – generos, dar în același timp încercând să își salveze lucrurile de la a fi folosite în permanență de prietenul său – îi comandă o curea din piele cu o cataramă grea din argint, iar pe pafta cere să fie gravat șarpele lui Asclepios, încolăcit în jurul toiagului, ca amintire a triumfului său medical.

Nefiindu-i clar ce crezuse că avea să se schimbe odată ce demonstrase că era posibilă închiderea unei răni cardiace, Luke își dă seama că nu se schimbaseră nimic. În continuare își permite cu greu propria chirie, bazându-se pe bancnotele pe care bănuiește că le secretă buzunarele lui Spencer în camera lui; este tot un tip straniu, cocoșat, cu sprâncenele negre întotdeauna încruntate. Toate umilințele acumulate de-a lungul vieții nu s-au evaporat odată cu ultimele urme de cloroform din Salonul 12. În plus, nici nu a ajuns de fapt la inimă: tăieturile se opriseră înainte de a o atinge. De fapt, nu se putea spune că fusese cine știe ce realizare.

Recunoaște în fața lui Spencer și a nimănui altcuiva că sperase că operația reușită avea să-l ridice, în sfârșit, în ochii Corei: ea ține la el, desigur (sau cel puțin așa susține), și îl admiră; însă doctorul se simte depășit. Cora și-a făcut prieteni noi și îi scrie povestindu-i că soția pastorului are un chip atât de frumos, încât florile s-ar ofili de rușine în fața ei, că fiica lor se împrietenise cu Martha și că până și Francis le suportă compania preț de o oră-două. Mutarea ei la Aldwinter îl uluiește, însă apoi își imaginează că femeia a fost, în sfârșit, cuprinsă de tristețea și dezolarea demne de o văduvă și e înveselit de gândul că va putea încerca chiar el să o binedispună. Însă atunci când se întâlnesc în Colchester, ea îi povestește despre William Ransome cu atâta însuflețire, încât în ochii ei cenușii apar sclipiri albastre. Zău (spune ea), e ca și

cum lui Dumnezeu îi pare rău că nu i-a oferit un frate, așa că îi dăruiește abia acum, pe ultima sută de metri, unul. Nu e nimic secretos în felul în care vorbește despre bărbatul acela, nu se îmbujorează și nu-și îndepărtează privirea, dar Garrett ridică ochii și surprinde privirea Marthei, iar pentru prima oară își dă seama că ei doi sunt într-un tot de acord. *Ce se întâmplă?* își spun fără cuvinte. *Ce se petrece?*

Spencer s-a dedicat într-un totul problemei locuințelor sociale din Londra. Ceea ce la început fusese doar un mijloc de a-i face pe plac Marthei, a devenit între timp o obsesie: se cufundă cu totul în Hansard^[26] și în procese-verbale ale întrunirilor comitetului, se îmbracă cu cea mai ponosită haină pe care o are și merge pe Drury Lane. Descoperă obiceiul Parlamentului de a crea legi cât se poate de bine intenționate, ca apoi să închidă ochii și să bată palma cu marii industriași. Uneori, lăcomia și reaua-voință pe care le descoperă îl indignează atât de tare, încât își închipuie că trebuie să fi înțeles greșit. Se apleacă din nou asupra chestiunii respective și-și dă seama că lucrurile stau și mai rău decât a crezut inițial. Autoritățile locale dăruiește mahalalele și despăgubesc proprietarii în funcție de chiriile pierdute. Întrucât nimic nu poate face o casă de închiriat mai profitabilă decât viciile și supraaglomerarea, proprietarii le facilitează pe amândouă cu ușurință și cu sollicitudinea oricărui proxenet de pe stradă, iar guvernul îi recompensează generos. Apoi chiriașii, trezindu-se etichetați dintr-odată ca fiind prea imorali pentru una dintre casele nou construite, sunt dați afară, forțați să-și caute camere în case sociale cu apartamente de închiriat: sunt nopți în care străzile sunt luminate ca ziua, întrucât chiriașii ard mobila aflată într-o stare prea proastă pentru a fi vândută. Spencer se gândește la casa familiei sale din Suffolk, unde, de curând, mama lui a descoperit încă o încăpere despre care nici nu știa că există: simte că i se face greață.

La Capătul Lumii, Cracknell privește îngrijorat spre estuar. Are în permanență gardul bine garnisit

cu cârțițe jupuite, iar la fereastra sa arde tot timpul o lumânare.

2

Într-o după-amiază, târziu, în timp ce se plimba prin sărături și recita un Psalm, William Ransome s-a întâlnit cu fiul Corei. A căutat să vadă pe chipul enigmatic al micuțului trăsăturile prietenei sale, însă nu a găsit niciuna. Asta însemna că băiatul avea ochii bărbatului pe care ea îl iubise, probabil; aceștia erau pomeții și bărbia lui. Însă ochii băiatului erau întrebători, nu cruzi, așa cum își imagina preotul că fusese privirea lui Michael Seaborne. Dar nu erau nici copilăroși. De fapt, Francis nu fusese niciodată copilăros.

— Ce faci aici singur? l-a întrebat Will.

— Nu sunt singur, i-a răspuns băiatul.

Will s-a uitat în jur, să vadă dacă mai era cineva prin preajmă, însă n-a văzut pe nimeni.

Francis stătea cu mâinile în buzunare și scruta bărbatul din fața lui, ca și cum ar fi fost o foaie plină de probleme pe care trebuia să le rezolve. Apoi a rostit, de parcă întrebarea aceasta ar fi decurs în mod natural din conversația lor de până atunci:

— Ce e păcatul?

— Păcatul? a repetat Will, atât de surprins, încât s-a împiedicat și a întins mâna în față, ca și cum s-ar fi așteptat să găsească marginea amvonului.

— Am numărat, a continuat Francis, mergând lângă el. Ați spus cuvântul ăsta de șapte ori duminica asta și de cinci ori duminica trecută.

— Nu știam că ai venit la biserică, Francis. Nu te-am văzut niciodată acolo.

Și Cora... Oare venise și ea, stând ascunsă în umbră și ascultându-l?

— Șapte și cu cinci fac douăzeci. Dar nu spuneți deloc ce înseamnă.

Ajunseseră la Leviatan, iar Will – recunoscător pentru întrerupere – s-a oprit să culeagă pietricelele ce ajunseseră până la oasele sale. În toți anii de când era preot, nu-i pusese nimeni întrebarea asta și se

simțea cumva încurcat, lucru care îl înfricoșa. Nu era vorba de faptul că nu ar fi avut un răspuns, avea o mulțime de răspunsuri (studiase toate cărțile esențiale). Dar în aer liber, fără amvon și fără strane, lângă râul care clipoceă la mal, atât întrebarea, cât și răspunsul îi păreau absurde.

— Ce e păcatul? l-a întrebat Francis, fără ca în vocea sa să se simtă inflexiunea unei întrebări repetate.

Doamne! Dă-mi putere, Doamne! și-a zis Will și pios, și profan și i-a întins băiatului o pietricică.

— Dă-te un pic mai în spate, a spus el, vino lângă mine... Un pic mai departe... acolo. Acum aruncă piatra și încearcă să lovești Leviatanul în coasta lângă care stăteam noi mai devreme!

Francis l-a privit lung o vreme, ca și cum ar fi încercat să-și dea seama dacă îl lua peste picior. Ajungând, evident, la concluzia că nu era batjocorit, a aruncat piatra, dar n-a nimerit ținta.

— Mai ia una – i-a pus în palmă o piatră albăstruie – și mai încearcă o dată.

Băiatul a încercat din nou și a ratat din nou.

— Asta e tot, i-a explicat Will. Să păcătuiești înseamnă să te străduiești, dar să nu reușești. Sigur că nu putem nimeri mereu de la prima încercare, așa că încercăm din nou.

Băiatul s-a încruntat.

— Dar dacă Leviatanul n-ar fi fost acolo... Dacă nu mi-ați fi spus să stau aici? Dacă eu aș fi stat mai *încolo* și Leviatanul ar fi fost *aici*, poate c-aș fi reușit de prima dată.

— Da, i-a răspuns Will, simțind că intrase în niște ape mai adânci decât crezuse, avem impresia că știm încotro țintim și poate că uneori chiar știm, dar apoi vine dimineața și, la lumina noii zile, ne dăm seama c-ar fi trebuit să încercăm o cu totul altă direcție.

— Dar dacă se schimbă – ceea ce trebuie să fac și ceea ce nu trebuie să fac –, eu de unde știu încotro să țintesc? Și cum poate să fie vina mea dacă nu

reușesc... Și de ce trebuie să fiu eu pedepsit pentru asta?

Între sprâncenele băiatului au apărut liniile fine ale încruntării – iat-o, în sfârșit, pe Cora!

— Există unele lucruri, i-a explicat Will exprimându-se cu mare grijă, pe care cred că trebuie să încercăm cu toții să le facem sau să nu le facem. Dar sunt și altele, de care trebuie să-și dea seama fiecare.

Ultima piatră pe care o avea în mână era netedă și plată. S-a întors cu spatele spre Leviatan și a aruncat-o, răsucindu-se, spre marea care se retrăgea. Piatra a săltat o dată și a căzut în spatele unui val mic.

— Nu asta ai vrut să faci, i-a spus Francis.

— Nu, i-a răspuns Will. Ai dreptate. Dar când ajungi la vârsta mea ești obișnuit să ratezi mai curând decât să reușești.

— Înseamnă c-ai păcătuit.

Will a izbucnit în râs și i-a spus că speră să fie iertat.

Încruntându-se, băiatul a studiat o vreme Leviatanul. Dădea din buze, iar Will s-a gândit că poate calcula traiectoria corectă a unei pietre. Apoi s-a întors și i-a spus:

— Mulțumesc că mi-ai răspuns la întrebare.

— Cum m-am descurcat? l-a întrebat pastorul, sperând că se situase undeva între credință și rațiune, fără să fi făcut prea mult rău.

— Încă nu știu. Am să mă gândesc.

— Mi se pare corect.

Își dorea să-l poată ruga să nu-i spună mamei lui despre acea conversație: oare ce-ar fi crezut Cora, dacă ar fi știut că fiul ei primise o lecție despre doctrina păcatului? Cunoștea foarte bine felul în care ochii ei cenușii se umpleau uneori de nori de furtună.

S-au privit câteva clipe, amândoi simțind că pastorul se descurcase cât de bine fusese posibil, într-o situație mai puțin decât ideală. Francis a întins mâna, William i-a strâns-o și au pornit ca doi buni

amici spre High Road. Când au ajuns la parcul comunal, băiatul s-a oprit și a început să-și pipăie ușor buzunarele, așa încât Will s-a întrebat dacă nu cumva băiatul pierduse ceva în sărături. Apoi Francis a scos dintr-un buzunar un nasture albastru din os și după aceea o pană neagră, îndoită pentru a forma un cerc și prinsă cu un fir de ață. S-a încruntat, și-a trecut încet degetul peste nervura penei și apoi, oftând, le-a pus pe amândouă înapoi în buzunar.

— Nu! Mă tem că astăzi nu mă pot lipsi de nimic.

Cu o privire prin care îi cerea scuze preotului, i-a făcut semn de rămas-bun.

3

De când se împrietenise cu Martha – prietenie construită cu aceeași răbdare și grijă cu care își construia castelele din cărți de joc –, Joanna Ransome își schimbase locul în bancă, mutându-se foarte aproape de catedră, aproape sub nasul domnului Caffyn. Fiind dintotdeauna un copil inteligent și având obiceiul de a da câte o raită prin biblioteca tatălui ei, acordând o atenție deosebită cărților puse cât mai departe de locurile în care putea ajunge ea, înclinațiile ei spirituale erau alimentate într-o clipă de Julian de Norwich și în clipa următoare de *Creanga de aur*. Putea povesti dintr-o suflare despre martiriul lui Cranmer, ca un minut mai târziu să vorbească despre războiul din Crimeea. Însă, până s-o întâlnească pe Martha, fusese lipsită de direcție și citise cu atâta aviditate mai curând din speranța de a-i debusola pe oamenii mari, decât cu vreun scop anume. Nu-i trecuse niciodată prin minte să se rușineze cu prietenia care o lega de fiica aproape analfabetă a unui pescar. Fiind acum capabilă să desemneze pe nume femeile-chirurg și pe cele socialiste, satiricele și actrițele, artistele, inginerile și arheoloagele care se pare că erau de găsit pretutindeni, mai puțin în Essex, și-a stabilit țelul de a li se alătura acestora. „Am să învăț latina și greaca”, și-a spus ea,

tresărind la gândul că doar cu câteva săptămâni înainte făcuse o vrajă lângă oasele Leviatanului. „Am să învăț trigonometrie și mecanică și chimie.” Domnul Caffyn aproape că n-a avut suficiente teme pe care să i le dea pentru a-și umple tot timpul din weekend, iar Stella i-a spus:

— Ai grijă să nu sfârșești prin a avea nevoie de ochelari.

Ca și cum n-ar fi existat pe lume nimic mai rău decât atenuarea efectului ochilor ei violet.

Naomi Banks simțea că Joanna se îndepărtează de ea și suferea. Auzise multe despre Martha, o văzuse doar în treacăt și o ura deja, crezând cu tărie că un adult în toată firea, de douăzeci și cinci de ani, n-avea ce să caute să i-o fure ei pe Jo. Ar fi vrut să-i arate prietenei ei desenele cu șarpele, să-i spună că acum îi era aproape imposibil să doarmă; să-i mărturisească ce se întâmplase la White Hare și s-o întrebe dacă ar fi trebuit să fie furioasă sau rușinată.

Dar părea imposibil: prietena ei începuse să se uite la ea cu milă, ceea ce era mult mai grav decât dacă pur și simplu nu ar mai fi plăcut-o.

În prima zi de vineri a lunii mai, Naomi a venit mai devreme la școală. Li se promisese că vor petrece o dimineață cu doamna Cora Seaborne, care locuise în Londra, o persoană foarte importantă, care colecționa fosile și, după cum se exprimase domnul Caffyn, alte „specimene de seamă”. Joanna se bucurase deja de gloria răsfrântă din faptul că o cunoscuse pe doamna Seaborne („Da, o cunoaștem foarte bine”, spusese ea. „Ea mi-a dat eșarfa asta... Nu, nu e frumoasă, dar nu contează, pentru că e inteligentă și are o rochie acoperită cu păuni și m-a lăsat s-o probez și eu...”) și acum de-abia aștepta să-i mai crească un pic prestigiul în ochii colegilor. Nimeni nu-i putea rezista Corei.

Găsind locul de lângă Joanna liber, Naomi s-a așezat și i-a strecurat o bucată de hârtie, unde scrisese o vrajă pe care o scorniseră împreună cu câteva săptămâni înainte. Însă între timp, Joanna trecuse la algebră și nu-și mai aducea aminte ce

însemnau simbolurile acelea mâzgălite: a mototolit hârtia în mână. Apoi și-a făcut apariția însăși doamna Seaborne, îmbrăcată dezamăgitor de tern, într-o haină ce era clar bărbătească, din tweed, și cu părul pieptănat cu prea multă severitate, dat la o parte de pe frunte. Purta pe umăr o geantă mare din piele, iar sub brațul stâng avea un dosar din care a căzut, atunci când a trecut, un mic desen a ceva ce semăna cu câinele-babei. Singura fărâmă pe care o vedea Naomi din strălucirea promisă era diamantul pe care îl purta la mâna stângă, atât de mare și de sclipitor, încât nu avea cum să fie adevărat, și o eșarfă neagră, elegantă, pe care erau brodate păsări micuțe. Domnul Caffyn, în mod clar copleșit de admirație, a rostit:

— Bună dimineața, doamnă Seaborne. Copii, spuneți-i bună dimineața doamnei Seaborne!

— *Bună dimineața, doamnă Seaborne!* au rostit în cor, privind-o cu o oarecare neîncredere, în timp ce ea se uita în jur emoționată.

Nu știuse niciodată cum să se comporte în preajma copiilor: Francis o debusolase atât de tare, încât ajunsese să considere copiii o specie încântătoare, dar capricioasă, neputând să aibă mai multă încredere într-un copil decât într-o pisică. Dar mai era și Joanna, pe care o cunoștea bine, care avea ochii mamei ei și gura tatălui său. Lângă ea era o fată cu părul roșcat și cu fața plină de pistrui. Amândouă stăteau cu brațele încrucișate la piept, privind-o și așteptând.

— Mă bucur tare mult că mă aflu aici. Am să încep istorisindu-vă o poveste, pentru că toate lucrurile interesante de pe lumea asta au început cu „A fost odată ca niciodată”.

— De parc-am fi *copii mici*, a mormăit Naomi, însă a primit imediat o împunsătură zdravănă de la prietena ei.

Până la urmă a ajuns la concluzia că era o zi mai plăcută decât cele petrecute de obicei la școală. A ascultat-o pe doamna Seaborne spunând povestea despre femeia care a găsit odinioară un dragon-de-

mare încapsulat în noroi, întregul pământ era un cimitir, sub picioarele oamenilor aflându-se zei și monștri, care așteptau ca vremea sau un ciocan și o pensulă să le scoată la suprafață, dându-le un alt fel de viață. La o privire atentă, ar fi putut vedea ferigi încastrate în straturile de piatră, le-a spus femeia, și urme lăsate de șopârle atunci când merseseră pe picioarele din spate; erau dinți atât de mici, încât abia îi puteai vedea cu ochiul liber, dar și unii atât de mari, încât pe vremuri fuseseră folosiți ca amulete menite să gonească ciurma.

A băgat mâna în geantă și le-a dat câțiva amoniți și piatra-broaștei, pe care le-au trecut din mână în mână.

— Sunt vechi de sute de mii de ani, le-a spus ea. Poate chiar de milioane!

Domnul Caffyn, care își petrecuse primii douăzeci de ani din viață într-o biserică metodistă din Țara Galilor, a tușit și a adăugat:

— Amintiți-vi-L pe Creatorul vostru în zilele tinereții voastre... Are cineva vreo întrebare pentru doamna Seaborne? a adăugat el, cu o expresie un pic îngrijorată.

Așa că au început să curgă întrebările. Cum au ajuns păsările în pietre și unde erau ouăle lor? S-au găsit vreodată și oameni acolo, printre șopârle și pești? Cum se transformau carnea și oasele în piatră? Într-o bună zi, avea să se întâmple același lucru și cu oamenii de acum? Aveau să găsească ceva sub pământul din curtea școlii, dacă ar fi ieșit cu sape și cu lopeți? Care era fosila ei preferată și unde o găsisese și ce căuta acum și se rănise vreodată și fusese vreodată în altă țară?

Și apoi – tonul vocilor a coborât doar puțin – ce părere avea despre Blackwater: auzise? Ce părere avea despre omul care se înecase de Anul Nou și despre animalele găsite moarte și despre lucrurile stranie văzute noaptea? Ce părere avea despre Cracknell, care înnebunise de tot și stătea de veghe lângă Leviatan, uitându-se după monstru? *Exista cu adevărat un monstru în larg, venea el către țărm?*

Domnul Caffyn a sesizat turnura pe care o luau lucrurile și s-a străduit să le aducă pe fâgașul lor.

— Hai, fetelor, nu o deranjați pe doamna Seaborne cu aiurelile astea! le-a spus el și a șters amonitul desenat pe tablă.

Cora făcuse o plimbare cu William Ransome în seara dinainte și bărbatul îi spusese, cu vocea de preot, pe care o folosea uneori dacă voia să se pună într-o poziție de superioritate, că nu trebuia să încurajeze copiii să vorbească despre Necaz. Era destul de dificil că trebuia să aibă de-a face cu Cracknell, îi explicase el, și că Banks insista că în larg nu se mai găsea nici măcar un macrou de pescuit și că avea să moară de foame. N-ar fi ajutat pe nimeni cu nimic dacă le-ar fi băgat și ea idei în cap copiilor. La momentul respectiv, ea gândise, cuminte: *Ai dreptate, Will, desigur că ai dreptate.* Însă acum, când avea în față atâtea figuri întoarse întrebătoare spre ea, unele fiind chiar temătoare, s-a simțit cuprinsă de un val de furie. *Prea mi se spune întruna ce să fac și întotdeauna de câte un bărbat!* și-a zis ea.

— E posibil să mai existe și astăzi în viață animale precum cele pe care le găsim în piatră, a rostit ea alegându-și cu grijă cuvintele. În fond, există locuri pe lumea asta în care oamenii n-au pus încă piciorul, ape atât de adânci, încât nu le-a fost atins fundul: cine știe ce se ascunde acolo? În Scoția, într-un lac numit Ness, a fost văzută în apă o creatură despre care se vorbește de o mie de ani. Se spune că un om a fost omorât în timp ce înota acolo, iar Sfânta Columba a gonit bestia, însă aceasta mai iese din când în când la suprafață.

Domnul Caffyn a tușit și, făcând semn din ochi spre cea mai mică dintre eleve (o fetiță îmbrăcată într-o rochie galbenă, care își lăsase deja în jos colțurile gurii, într-o grimasă ce zugrăvea o spaimă încântată), i-a dat de înțeles musafirei că ar fi fost mai bine să se limiteze la pietrele și la oasele cu care venise.

— Nu aveți de ce să vă temeți, a continuat Cora. Singurul lucru cu adevărat înspăimântător este ignoranța. Ceea ce pare înfricoșător așteaptă, probabil, doar ca voi să-l aduceți la lumină. Gândiți-vă cum o grămadă de haine de pe podeaua din camera voastră poate părea că se apropie tiptil de voi noaptea, până când dați la o parte draperiile și vedeți că nu sunt decât hainele pe care le-ați purtat cu o zi înaintea! Nu știu dacă se ascunde ceva în Blackwater, dar știu asta: dacă ar ieși din apă, ar ajunge pe mal și ne-ar lăsa să o privim, ființa aceea nu ni s-ar părea un monstru, ci un animal, la fel de real cum suntem noi.

Fetița în rochia galbenă, preferând în mod clar să fie înspăimântată decât să învețe ceva, a căscat delicat în spatele mâinii. Cora s-a uitat la ceas.

— În fine, am vorbit prea mult, iar voi ați avut multă răbdare și m-ați ascultat cu atenție. Mai avem o oră, cred – nu-i așa, domnule Caffyn? – și cel mai tare mi-ar plăcea să văd cât de frumos desenați și pictați voi. Am văzut desenele voastre, a adăugat ea arătând cu mâna spre un perete plin cu desene ce înfățișau fluturi, și îmi plac foarte mult. Ați vrea să veniți și să vă alegeți un obiect pe care să-l pictați? Iar după ce terminați, eu am să aleg desenul care îmi place cel mai mult și persoana care l-a pictat va primi un premiu.

Auzind de un premiu, întreaga clasă s-a animat.

— Pe rând, în șir indian, vă rog, a spus domnul Caffyn, urmărind-o pe Cora în timp ce împărțea amoniți, piatra-broaștei și bucăți moi de argilă în care erau încastrați dinți ascuțiți. Apoi a adus vase cu ape și pensule, precum și bulgări tari de vopsea.

Joanna Ransome a rămas pe scaun, nemișcată.

— De ce nu mergem și noi? a întrebat-o Naomi, fremătând de nerăbdare să pună mâna pe vreo piatră deosebit de frumoasă și să-i arate doamnei Seaborne că și ea era demnă de atenția ei.

— Pentru că e prietena *mea* și nu pot să stau de vorbă cu ea când sunteți voi, atâția *copii*, în jurul nostru! i-a răspuns Joanna.

Nu o spusese cu rea-voință. În prezența Corei, vechea ei prietenă părea să se facă mai mică pe scaun, lângă ea, să devină tot mai ponosită și mai neghioabă, cu hainele rupte și duhnind a pește stricat până la cusăturile cele mai ascunse, cu părul adunat în lațe urâte, fiindcă tatăl ei nu reușise nici până acum să învețe să împletească o coadă. „Cum am să pot ajunge să fiu așa cum e Cora”, și-a spus ea, „dacă vorbesc ca Naomi, stau ca Naomi și sunt la fel de neghioabă ca ea, neștiind nici măcar că luna se învârte în jurul Pământului?”

În spatele puzderiei de pistrui, Naomi a pălit. Simțea întotdeauna în mod dureros loviturile, iar pe asta o simțise și mai adânc. Înainte să apuce să-i răspundă, Joanna ajunsese deja lângă femeie, o sărutase pe obraz și îi spunea:

— Te-ai descurcat foarte bine!

Ca și cum ar fi și ea om mare, ca și cum nu s-ar șterge la nas cu mâneca rochiei când crede că n-o vede nimeni. Naomi nu mâncase nimic în ziua aceea și îi era atât de foame, încât simțea că încăperea se învârtește cu ea. A încercat să se ridice în picioare, dar domnul Caffyn a apărut lângă pupitrul ei, punând pe el un borcan cu cerneală neagră, un teanc de hârtii și ceva ce semăna cu un melc din piatră.

— Of, Naomi Banks, *încearcă* și tu să stai mai dreaptă, i-a spus profesorul, care nu era un om rău, însă era dezamăgit că doamna Seaborne nu fusese un musafir atât de grozav pentru ziua aceea pe cât sperase el. Ești mult mai talentată la desen decât cei mai mulți dintre noi – vezi ce poți să faci cu asta!

Ce să fac cu ea? s-a gândit Naomi, cântărind ușor piatra în mâna dreaptă și apoi în cea stângă; i-ar fi plăcut să o arunce în Cora Seaborne și s-o nimerească fix în mijlocul frunții. Cine era femeia asta, până la urmă? Până să vină ea fuseseră cât se poate de fericite, Jo și cu ea, cu vrăjile și cu focurile lor. *Probabil e o vrăjitoare*, și-a spus ea. *O cred în stare, cu un palton ca acela. Probabil că Șarpele din Essex îi e prieten și l-a adus chiar ea aici.* Ideea răutăcioasă a înveselit-o și, când Joanna s-a întors la

locul ei din bancă, a găsit-o pe Naomi învârtind pensula în borcanul cu cerneală și râzând. *Probabil că doarme cu el priponit la capul patului; probabil că-l călărește.* Amesteca și amesteca întruna în cerneală, iar pe hârtia albă din fața ei au apărut pete mari. *Probabil că noaptea îi dă piept!* și-a spus ea și a râs și mai tare, însă nu era sigură dacă râsul avea într-adevăr legătură cu gândurile ei, pentru că râsuna atât de tare și de straniu, iar ea nu se putea opri din râs, cu toate că văzuse că Joanna părea nedumerită și un pic supărată. *Probabil că e chiar aici... la intrarea în școală... chiar la ușă. Pun pariu că fluieră după el, așa cum fluieră un fermier după câini.* Și-a coborât privirea spre propriile mâini, cu micile buzunărașe de piele care legau degetele între ele și care acum i se părea că strălucesc, ude de apă de mare și mirosind a pește. Hohotele de râs au început să-i zguduie tot trupul și au devenit mai ascuțite, simțindu-se în ele tonul strident și inconfundabil al spaimei. S-a uitat întâi peste umărul stâng, apoi peste cel drept, însă ușa clasei era închisă. Pensula se învârtea frenetic în cerneală, ca și cum altcineva i-ar fi ghidat mâna, pupitrul s-a zdruncinat, iar un borcan cu apă s-a răsturnat, vărsându-se pe pagina pătată de cerneală. *Uite, iată-l!* și-a spus Naomi, râzând în continuare și întorcând întruna capul în stânga și în dreapta (când avea să sosească, cu siguranță ea avea să-l vadă prima!).

— UITE, i-a spus ea Joannei sau poate domnului Caffyn, care apăruse în fața ei, frământându-și mâinile și spunând ceva ce ea nu putea auzi din cauza propriilor hohote de râs. CHIAR NU VEZI?

S-a uitat cum apa făcea ca petele de cerneală să se întindă și să înflorească, conturând – fără îndoială că și ceilalți vedeau asta! – trupul încolăcit al șarpelui, a cărui inimă pulsa prin pielea subțire a pântecelui său și ale cărui aripi negre începeau să se deschidă.

— Nu mai e mult, a rostit ea. Nu mai e mult...

S-a uitat iarăși și iarăși peste umăr, absolut convinsă că șarpele era în prag: îi simțea mirosul, nu încăpea îndoială că îi simțea mirosul. Ar fi recunoscut oriunde acea miasmă... Și, în plus, era sigură că și alții îl simțeau. Harriet, îmbrăcată în rochia ei galbenă, începuse și ea să râdă și să întoarcă întruna capul peste umăr, atât de mult spre spate, încât ai fi crezut că are să-și frângă gâtul. Iată-le și pe gemenele de peste drum de ea, care de-abia dacă vorbeau, chiar și între ele, cum își învârtteau capetele de la stânga la dreapta, de la stânga la dreapta, răsucindu-le întruna și răsucindu-le în tot acest timp.

Cora, siderată, a privit cum hohotele de râs se întind de la fetița roșcată spre restul clasei, sărind-o doar pe Joanna și plutind în jurul ei ca un șuvoi de apă ce se lovește de o stâncă. Era ca și cum ar fi auzit o glumă nerostită, pe care adulții nu o puteau înțelege: câteva fete duseseră mâinile la gură ca să-și ascundă râsul, altele hohoteau cu capetele lăsate pe spate, lovind cu picioarele în băncile din fața lor, ca și cum ar fi fost niște bătrânele hâtre, ce tocmai auziseră o glumă obscenă. Naomi, care pusese totul în mișcare, părea epuizată, stătea în bancă și chicotea încet, punându-și mâinile în cerneala îndoită cu apă ce se întinsese pe toată hârtia și oprindu-se din când în când ca să se uite peste umăr, chicotind un pic mai tare. Copila în rochia galbenă, care se afla cel mai aproape de ușă, râsese atât de tare, încât îi dăduseră lacrimile și, în loc să se întoarcă întruna să se uite peste umăr, ea se întorsese cu tot cu scaun și acum stătea cu fața la ușă, cu palmele lipite de obraji, fredonând: *O să vină, cine nu e gata îl ia cu lopata, cine nu e gata îl ia cu lopata* între două răsufări disperate. Se sufoca de râs.

Domnul Caffyn, indignat și înspăimântat, se trăgea întruna de cravată și țipa:

— Opriți-vă! Opriți-vă imediat!

Se uita furios la musafira care-i făcuse atâtea probleme și care acum pălise groaznic și stătea în

picioare, strângând mâna Joannei într-a sa. Apoi o fată a căzut, răsărând atât de violent, încât scaunul i s-a răsturnat și ea a aterizat pe podea cu un țipăt ce a răsunat deasupra hohotelor de răs, făcându-le imediat să se domolească.

Naomi și-a dus o mână la gât.

— Mă doare. De ce mă doare? Ce-ați făcut?

A privit în jur, la colegele ei de clasă, clipind și dând din cap, uluită de figurile lor pe care se vedeau dărele șiroaielor de lacrimi. Micuța Harriet trăgea de tivul galben al rochiei sale și sughița de zor, iar una sau două dintre fetele mai mari merseseră s-o consoleze pe fetița care plângea, ținându-și încheietura umflată cu mâna cealaltă, lângă scaunul răsturnat.

— Joanna? a rostit Naomi, privind-și prietena. Ce s-a întâmplat? Eu am fost de vină? De data asta ce-am mai făcut?

*Cora Seaborne
Parcul Comunal, nr. 2
Aldwinter*

15 mai

Luke, te lăfăi în faimă, știu, și probabil că ești afundat până la coate în vreo cavitate abdominală, dar acum NOI avem nevoie de tine.

Luke, se întâmplă ceva. Ieri ceva a lovit copiii de aici cu repeziciunea unui foc de vreascuri – nu o boală în sensul clasic, ci ceva ce le-a atacat mintea și micuții au căzut ca niște piese de domino. Până seara lucrurile au revenit la normal, dar ce-ar fi putut fi...? Crezi că a fost din vina mea?

Tu înțelegi lucrurile astea, m-ai hipnotizat când nu credeam că ai să reușești, m-ai transportat în casa tatălui meu, făcându-mă să traversez un câmp, în timp ce stăteam întinsă pe canapeaua de acasă... N-ai putea să vii aici?

Nu mi-e teamă. Nu-mi mai e teamă de nimic, pentru mine frica a fost epuizată cu mult timp în urmă. Dar e ceva aici, se întâmplă ceva, ceva nu e în regulă...

În plus, trebuie să cunoști familia Ransome și mai ales pe Will. I-am povestit despre Drăcușorul meu.

Ai putea să-mi mai aduci niște cărți pentru Francis? Polițiste, te rog, și cu cât sunt mai sângeroase, cu atât mai bine.

*Cu drag,
CORA*

*Dr. Luke Garrett
Pentonville Road
Londra, NI*

15 mai

Cora,

Nu te tulbura. Nu mai există mistere.

Un cuvânt: ergotism. Mai ții minte? O ciupercă neagră care a afectat o recoltă de secară, un grup de fete care a început să halucineze și, gata, Salemul și-a spânzurat vrăjitoarele. Verifică-le pachetele pentru prânz, să nu aibă pâine maronie, iar eu ajung vinerea viitoare.

Atașez un bilet pentru Martha, cu salutări din partea lui Spencer. Ceva despre locuințe; mă plictisește, așa că nu-l ascult.

LUKE

*Dr. George Spencer
Queen's Gate Terrace, nr. 10*

15 mai

Dragă Martha,

Sper că ești bine. Cum este Essexul primăvara? Îți este dor de civilizație? M-am gândit la tine când am văzut grădinarii puși pe treabă în Victoria Park, îngrijind straturile de flori teribil de ordonate. Presupun că în Aldwinter nu sunt plantate lalele sub formă de ceas.

M-am tot gândit la conversația noastră. Mă bucur că m-ai scos din situația în care mă complăceam, făcându-mă să mă uit mai bine în jur, și sunt rușinat că a fost nevoie să o faci. Am citit tot ce mi-ai spus că ar trebui să citesc și chiar mai mult. Săptămâna trecută am mers la Poplar și am văzut cu ochii mei condițiile în care locuiesc oamenii, viața pe care o duc și felul în care aceste două lucruri se influențează unul pe altul.

I-am scris lui Charles Ambrose și sper că are să-mi răspundă curând. El are mai multă influență decât mine și înțelege mai bine cum funcționează guvernarea, cred că ne poate fi de ajutor. Sper că am să-l pot convinge să vină cu mine la Poplar sau la Limehouse, ca să vadă și el ce am văzut noi doi. Dacă îl conving, crezi c-ai putea veni și tu?

Atașez aici un articol din The Times care m-am gândit că te-ar putea înveseli: se pare că Legea pentru locuințele sociale destinate clasei muncitoare își face în sfârșit simțit efectul și dincolo de capitală. Viitorul ne iese în întâmpinare!

Cu urări de bine,

GEORGE SPENCER

Luke a sosit în Aldwinter triumfător și îmbrăcat cu un palton nou, gri. Cu toate că succesul reputat nu se dovedise o soluție pentru toate problemele lui, dovada talentului și a curajului său îi conferise un anume statut. În Bethnal Green, inima lui Edward Burton bătea tot mai puternic cu fiecare oră. Pacientul se apucase să facă schițe ale domului Catedralei St Paul și era cel mai probabil să se întoarcă la muncă în vara aceea. Luke simțea inima lui Burton bătând lângă a lui, așa că mergea cu vitalitatea a două persoane. Și, cu toate că era conștient de faptul că mândria poate conduce la o decădere dramatică, i se părea atât de ciudat și de nou să se bucure de o poziție înaltă de la care să poată să cadă, încât era dispus să-și asume acel risc.

În trenul de la Londra și în taxiul de la Colchester s-a gândit la Cora și, ținând scrisoarea ei pe genunchi, o netezea întruna cu mâna. „NOI avem nevoie de tine”, îi scrisese, iar bărbatul, încruntându-se, se întreba la cine se referea prin „noi”: să fi fost inclus în acel plural și pastorul ăla al ei, despre care vorbea întruna în scrisori, care o târâse din Londra până în noroiul din Essex? Invidia pe care o simțise când o văzuse aplecându-se deasupra pernei soțului ei și sărutându-i fruntea asudată, în ultimele zile de viață ale bărbatului, nu avea nicio legătură cu sentimentul pe care îl încerca atunci când vedea numele acela scris de ea. La început îi povestise despre „domnul Ransome”, titlul de politețe ținându-l la o distanță respectabilă. Apoi îi spusese „bunul reverend” cu o ironie afectuoasă care pe Luke îl pusese pe gânduri. Dar de curând, cu multă ușurință și fără niciun fel de avertisment, trecuse la „Will” (nici măcar „William”, care ar fi fost oricum destul de grav!). Luke studiase cu disperare scrisorile, căutând dovezi ale vreunui sentiment al Corei ce ar fi putut dezvălui o legătură ce trecea dincolo de o prietenie plăcută (făcuse cu mare greutate compromisul de a-i

recunoaște Corei dreptul de a avea alți prieteni), însă nu a găsit niciuna. Dar chiar și așa, Luke a privit pe geam, la câmpiile care treceau în fugă pe lângă tren, și și-a văzut propria imagine întunecată reflectată peste ele. S-a gândit: „Măcar să fie bătrân, gras și să miroasă a praf și a bibliei.”

În casa ei gri de lângă parcul comunal, Cora aștepta în pragul ușii. Din ziua în care mersese la școală, la clasa domnului Caffyn, dormise foarte prost, chinuită de gândul că totul se petrecuse din vina ei. Will o avertizase să nu transforme monstrul din Blackwater în ceva concret și avusese dreptate: nicio imaginație nu se compară cu cea a copiilor, iar vorbele ei au pus carne pe oasele abstracte ale bestiei, până ce Șarpele din Essex a devenit la fel de real ca vacile care pășteau sub Stejarul Trădătorului. Fetițele care râdeau, trosnetul gâturilor care se întorceau întruna într-o parte și în alta! Fusesse oribil, iar Cora se baza pe Luke pentru a găsi o explicație și o consolare.

Din ziua aceea, Joanna devenise tot mai retrasă și, cu toate că mergea în continuare mai devreme la școală, cu cărțile sub braț, nu voia să mai aibă de-a face cu Naomi Banks, iar în fiecare seară se ducea să învețe în bucătărie, unde erau cele mai puține șanse să rămână cu totul singură. Și, mai grav, nu mai râsese de atunci, fiindu-i teamă că dacă începea să râdă n-o să se mai poată opri. Oricât au tachinat-o și au îmboldit-o frații ei, nu au reușit să-i smulgă nici măcar un zâmbet. Cora se temuse că noii ei prieteni aveau s-o învinuiască pentru incident și pentru dispoziția posomorâtă a Joannei, însă nici Will și nici Stella nu fuseseră de față, iar când li s-a povestit scena, au fost de părere că fetele, ființe caraghioase, se pun mereu pe chicotit fără vreun motiv serios.

Iar lucrul cel mai trist era că interesul entuziast al Corei pentru Blackwater scăzuse. Nu considera că incidentul fusese o pedeapsă a lui Dumnezeu, evident că nu!, dar poate că existau locuri întunecate și vulnerabile în toți oamenii, locuri pe care era mai

bine să nu le cerceteze. Apoi a sosit Luke, traversând parcul comunal și strângând la piept o valiză. Când a văzut-o în prag, aproape că a zbughit-o la fugă.



Mai târziu în aceeași săptămână, Joanna și-a așezat mâinile în poală și l-a scrutat pe doctorul cu părul negru ca tăciunele, privindu-l cu neîncredere.

— Nu-ți face griji, i-a spus el, încercând să se poarte voios și prietenos, însă Jo nu s-a lăsat întru totul păcălită. Trebuie doar să faci ce ți se spune și totul va fi în regulă. Spune-i tu, Cora!

Iar Cora, care purta eșarfa cu păsări brodate, a spus:

— E în regulă... Mi-a făcut-o și mie o dată, iar în noaptea aceea am dormit mai bine decât dormisem de ani întregi.

Se aflau în cea mai mare încăpere din casa Corei, cu toate luminile stinse. Ploua molcom, fără convingerea amenințătoare a unei furtuni, care ar fi făcut atmosfera din casă tihnită, iar Joannei îi era frig. Pe o canapea mare, așezată sub geam, mama ei era așezată între Cora și Martha, iar cele trei femei se țineau de mână: ai fi zis că se pregăteau să participe mai curând la o ședință de spiritism, decât la un proces cu nimic mai misterios (așa se exprimase Luke) decât extracția unui dinte.

Doar Martha se declarase împotriva planului de a hipnotiza fetița pentru a afla ce se întâmplase în ziua în care se petrecuse Incidentul Râsului, cum îi spunea ea.

— Drăcușorul ne crede pe toți niște bucăți de carne, iar tu ești gata să-i lași pe mână mintea și amintirile unui copil? se indignase ea, mușcând dintr-un măr până la cotor. Hipnoză! El inventează cheștiile astea. Cuvântul „hipnoză” nici măcar nu există.

Chestiunea hipnozei nu fusese ridicată până nu fuseseră rezolvate alte probleme. Domnul Caffyn, temându-se pentru slujba și cariera lui, pregătise un raport în zilele de după incident, alcătuind o listă cu

numele fetițelor implicate, cu vârstele și adresele lor, cu ocupația fiecărui tată, cu mediile de la școală, iar la final adăugase o schemă pe care marcase poziția fiecărei fete în bancă. Îl deranja prezența Corei în sat, însă nici prin gând nu i-ar fi trecut să o spună. Micuța Harriet fusese de acord să răspundă la câteva întrebări, stând cuibărită în brațele mamei ei. A oferit o descriere atât de detaliată a unui șarpe încolăcit, care își deschidea aripile ca niște umbrele, încât a fost găsită a fi un copil dulce, dar o mincinoasă teribilă. (Francis, care asculta la ușă, s-a întrebat: „Oare un mincinos teribil minte foarte prost sau e foarte priceput la minciuni?”) Naomi Banks, de la care pornise totul, refuzase să spună altceva în afara faptului că nu avea idee ce fusese în capul ei; i-a rugat s-o lase în pace. Părinții fetițelor erau încântați de ideea ca odraslele lor să fie consultate de un doctor din Londra, iar micuțele au fost declarate, pe rând, ca având o sănătate de fier (cu excepția a cinci cazuri de viermi intestinali, care au fost tratate pe loc și nu ar fi putut oricum să le explice criza de isterie).

Luke, care îi fusese prezentat Stellei Ransome la prânz (și observase roșeața din obrazii ei), spusese:

— Probabil că la mijloc există o problemă, o amintire comună sau o frică pe care o împărtășesc. Întrebarea este cum le putem domoli frica, de vreme ce fetele nu pot sau nu vor să vorbească despre ea?

Stella se juca întruna cu măgelele albastre pe care le purta la încheietură. Îi plăcea doctorul londonez care stătea mereu încruntat. „Însă tare neplăcut trebuie să fie pentru un om să fie atât de urât!”, și-a spus ea.

— Mi-a povestit Cora că practicați hipnoza – am pronunțat corect? – și că aceasta ar putea cumva s-o ajute pe Joanna. I-ar plăcea, îi place tot ce e nou. O să scrie cu siguranță despre asta în caietul pentru școală.

Luke era tentat să ia mâna micuță a Stellei în mâna sa și să-i spună că da, cu siguranță avea să ajute. Că fiica ei avea să povestească, relaxată, ce

văzuse și ce auzise în ziua aceea, dacă se întâmplase ceva, și că atunci când se va trezi avea să fie din nou binedispusă. Dar ambiția lui s-a clătinat în fața ochilor albaștri ce-l priveau plini de încredere. I-a spus:

— Ar putea să fie de ajutor, dar e posibil și să nu ajute. Nu cred, însă, că-i poate face vreun rău.

Conștiința îl muștra cu insistență, așa că a adăugat:

— Nu am încercat niciodată să hipnotizez un om atât de tânăr. E posibil să se împotrivească și să râdă de mine.

— Să râdă! a exclamat Stella. Vai, cât m-aș bucura dacă ar râde!

— Când am fost hipnotizată, a intervenit Cora în timp ce turna ceai, m-am simțit ca și cum aș fi fost curățată ca un coș de sobă, cum se zice. A fost odihnitor și nu am spus prea multe. Nu aveți de ce să vă temeți: nu e nimic ciudat, e vorba doar de felul în care funcționează mintea.

Ceaiul s-a vărsat în farfurioară, lumina de pe perete s-a estompat.

— Îmi imaginez că până va ajunge Joanna de vârsta mea sau de a ta, toate astea vor fi atât de obișnuite, încât vor fi hipnotizatori pe High Street, printre farmacii și magazine cu pantofi. (De peste umărul ei, Will cel absent ar fi privit scena cu o expresie gravă, însă Cora a hotărât să ignore gândul acesta.)

— Și vor avea ghivece cu flori în geam, a răspuns Stella, plăcându-i ideea unor cabinete de hipnotizatori. Și asistente cu bluze albe. Nimeni nu va mai avea vreodată secrete... vouă nu vă e cald? Putem să deschidem un geam? Și tare mi-ar plăcea s-o văd pe Joanna fericită din nou.

Abia atunci s-a întrebat ce părere ar fi avut Will: soțul ei nu-l cunoscuse încă pe doctor și nici nu manifestase vreun entuziasm în sensul acesta, iar Cora presupunea că s-ar fi putut înfuria la gândul că Jo urma să fie supusă unei proceduri al cărei nume nu știa să-l pronunțe mama ei. Dar era sigură că

prietena ei, Cora, nu ar fi făcut niciodată ceva ce să nu agreeze William. Era tare bine să știe, își spunea ea – care nu simțise în viața ei împunsătura geloziei și nici nu și-o putea imagina – că soțul ei era plăcut cu atâta loialitate și atâta stabilitate.

— Deschideți geamul un pic mai larg! a adăugat ea. În ultima vreme mi-e cald întruna.

Cora s-a întors către Luke, care luase mâna Stellei cu un gest cavaleresc, sperând că ea n-avea să observe că îi lua pulsul (și da, era așa cum bănuise: pulsul i se simțea groaznic de puternic și de accelerat, sub pielea străvezie).

— Ei bine, ce-ar fi s-o chemăm pe Jo și să vedem dacă e dispusă să încerce?

Și întrucât s-a dovedit dispusă să încerce („Am să fiu un *experiment*?”), s-a așezat pe canapeaua cea mai comodă, ridicând privirea spre tavan, în locul în care ipsosul începuse să se scorojească. Era greu să ia toată treaba în serios, având în vedere că o auzise pe Cora numindu-l pe doctor Drăcușor, poreclă care i se potrivea cât se poate de bine (ar fi trebuit să poarte o furcă, nu o geantă de doctor!).

Trăgând un scaun lângă ea și aplecându-se, în așa fel încât fata a simțit mirosul de lămâie emanat de cămașa lui, doctorul Garrett i-a spus:

— Iată ce se va întâmpla! Nu vei dormi, iar eu nu voi avea nicio putere asupra ta, dar te vei simți mult mai comod, mai relaxată și mai liniștită decât te-ai simțit vreodată. Am să-ți pun câteva întrebări – despre ce-ai mai făcut, despre ziua aceea – și vedem apoi ce putem afla în legătură cu ce s-a întâmplat și cu ce ai simțit tu.

— În regulă, i-a răspuns ea.

Dar nu aveți ce să aflați despre ziua aceea și despre râsete, s-a gândit ea. *Dacă aș fi știut ceva, aș fi spus deja*. S-a uitat spre mama ei, iar Stella i-a trimis un pupic.

— Vezi semnul acela de pe perete, de deasupra focului, unde e un pic scorojită vopseaua? Vreau să-l privești cu atenție, oricât de tare vei simți că ți se

îngreunează pleoapele, oricât de tare ai să simți că te dor ochii...

Au urmat și alte instrucțiuni, rostite în șoaptă și ca și cum s-ar fi aflat la mare depărtare: să-și lase mâinile să cadă, să-și lase gâtul moale, să respire încet, să-și lase gândurile să hoinărească în alte încăperi... Simțea că îi este imposibil să mai țină ochii deschiși și fixați asupra punctului acela, iar când i s-a dat voie să-i închidă, a făcut-o oftând și cu o asemenea ușurare, încât aproape că a căzut de pe canapea. Abia mai târziu a aflat ce-a spus când se afla în starea aceea dintre trezire și vis (i-au povestit că a bălmăjit ceva despre Naomi Banks și despre un Leviatan, însă nu păruse deloc înspăimântată). Tot ce-și amintea era că la un moment dat a auzit o bătaie politicoasă în ușă, hârșăitul ușii pe covor când s-a deschis, iar apoi vocea tatălui ei, pe un ton ridicat și furios cum nu-l mai auzise până atunci.

Will și-a văzut fiica întinsă pe o canapea neagră, cu brațele atârându-i de o parte și de alta a corpului, cu gura pe jumătate deschisă, în timp ce o creatură stătea aplecată deasupra ei și șușotea ceva. Când se întorsese din plimbarea prin parohie, găsisese casa goală și, strigând-o și căutând-o pe Stella, descoperise chiar pe biroul lui un bilet prin care era invitat la Cora, dacă dorea să li se alăture. Traversând parcul comunal, și-a imaginat părul blond al Stellei și pe cel ciufulit al Corei, capetele lor înghesuite în dreptul unei ferestre, la lumina unei lămpi, amândouă așteptându-i nerăbdătoare sosirea; grăbise pasul.

Știuse, bineînțeles, că venea doctorul Garrett și sosirea lui îl deranja. Satul avusese destul de suferit în ultima vreme: atâtea londonezi, zvonurile despre șarpe... Fusesse un an dificil. Chiar nu meritau o clipă de pace? Apoi s-a gândit cu câtă căldură vorbea Cora despre doctor și cu câtă mândrie le povestise despre operația reușită prin care salvase viața unui om. Ajunsese la concluzia că doctorul putea fi genul de persoană pe care să o agreeze. Avea să fie scund, slăbănog și neliniștit, s-a gândit

el, ajungând în dreptul umbrei Stejarului Trădătorului. Avea să aibă o mustață lungă și tot felul de aversiuni ciudate față de diferite mâncăruri și băuturi. Probabil că bietului om i-ar fi prins bine o pauză la țară, având în vedere starea sănătății lui.

Martha îi deschisese ușa cu o expresie ciudată, parcă nu putea să-l privească în ochi. Asta îi contrazicea într-o asemenea măsură firea directă și sinceră, încât bărbatul s-a simțit tulburat cu mult înainte să fi deschis ușa și să fi văzut o ființă cu sprâncenele negre aplecată deasupra fiicei sale, șoptindu-i ceva. Fetița stătea nemișcată, ca și cum ar fi fost înmărmurită de o lovitură. Avea capul dat pe spate și în ochii pe jumătate deschiși avea o privire pierdută. Preț de o clipă, bărbatul a rămas înmărmurit de șoc și de supărare; când le-a văzut pe Stella și pe Cora, care urmăreau scena cu mare calm, așezate pe o canapea din apropiere, și-a dat seama că ele erau complice și a fost cuprins de o furie pe care nici Șarpele din Essex, nici Cracknell și nici vreun alt eveniment din straniile luni recente nu reușiseră să i-o provoace. N-ar fi putut spune cu siguranță ce credea că se întâmplă în camera aceea cu mobilă frumoasă, ale cărei perdele erau scoase pe geam de vântul puternic, dar simțea un soi de repulsie: era fiica lui cea care murmură ceva – în latină chiar? – și stătea întinsă ca un pește pe o piatră de la mal! A traversat încăperea și, băgându-și degetele pe sub gulerul bărbatului aplecat, a încercat să-l ridice de pe scaun. Dar dacă pastorul era puternic, doctorul era greu: s-a iscat o încăierare pe care Cora a găsit-o amuzantă la început, înainte de a începe să se teamă că Will, purtat de avântul temperamental al indignării, ar putea chiar să-i facă rău prietenului ei. S-a gândit la oaia care se zbătea în noroi, la mușchii ce se încordaseră pe brațul lui Will când se lupta s-o scoată. S-a ridicat în picioare și a exclamat:

— Domnule Ransome... Will! E doar doctorul Garrett... Nu vrea decât să fie de ajutor!

Joanna, înspăimântată și amețită, s-a rostogolit de pe canapea, a căzut pe jos și s-a lovit de lemnul tare al unui scaun. A ridicat privirea spre tavan și a spus „Vine!”, apoi și-a dus mâinile la ochi și s-a ridicat în fund. Stella, care aproape că începuse să moțăie, în ciuda frigului care intra pe fereastra deschisă, și-a privit surprinsă soțul („Dragule, vezi că umpli de apă covorul Corei!”) și s-a dus lângă fiica ei.

— Cum te simți? Ți-e rău? Te-ai lovit la cap?

— Era atât de *ușor*, i-a răspuns Joanna, frecându-și fruntea pe care începuse să apară un cucui alburui.

Și-a mutat privirea de la doctor la tatăl ei și, văzând că cei doi bărbați stăteau rigizi, pe cât de departe unul de altul le permitea încăperea, a întrebat:

— Ce s-a întâmplat? Am făcut ceva rău?

— *Tu* n-ai făcut nimic rău, i-a răspuns Will.

Și cu toate că nu și-a desprins ochii de pe doctor, Corei îi era destul de clar pe cine era cel mai furios. A simțit ca un fel de gheară ce-i strângea gâtul. Amintindu-și de bunele maniere, s-a așezat între cei doi bărbați și a zis:

— Luke, el este William Ransome, prietenul meu.

Prietenul meu, s-a gândit Luke. *N-am auzit-o niciodată rostind „soțul meu” sau „fiul meu” cu atâta mândrie.*

— Will, acesta este doctorul Luke Garrett... Ce-ar fi să dați mâna? Ne-am gândit să încercăm s-o ajutăm pe Joanna, n-a mai fost în apele ei de când a avut loc incidentul de la școală.

— Să ajutați? Cum? Ce faceți?

Will a ignorat mâna întinsă cu un rânjet sardonice de doctor (cel puțin așa i se păruse lui).

— S-a lovit, uită-te și tu! Aveți noroc că nu a leșinat!

— Cu hipnoză! a intervenit Joanna mândră.

Fusese un experiment! De-abia aștepta să scrie mai târziu despre tot ce se întâmplase.

— Lasă că-i povestim mai târziu, i-a răspuns Stella, căutându-și haina.

Toată lumea se răstăa, era atâta gălăgie! O durea capul.

— Mă bucur să vă cunosc, pastore, a rostit Luke, băgând mâinile în buzunare.

Will s-a întors cu spatele spre amica lui.

— Pune-ți haina, Stella, tremuri – de ce au lăsat să se facă atât de frig? Da, Jo, poți să-mi povestești totul mai târziu. Bună ziua, doctore Garrett, poate că ne vom mai întâlni vreodată.

Ca purtat pe un val de politețe, Will a părăsit încăperea urmat de soție și de fiică, fără să arunce măcar o privire spre Cora. În clipa aceea, ea ar fi fost la fel de recunoscătoare pentru o privire, cât pentru un zâmbet.

— Eu am fost experimentul! au auzit-o pe Joanna spunând în timp ce ieșea pe ușă. Și acum mi-e foame.

— Un tip absolut fermecător, a rostit Luke.

„Deci ăsta a fost grasul cu jambiere”, și-a spus el. „Arată ca un fermier cu idei mai presus de poziția sa și are ditamai părul în cap, nici urmă de chelie. Iar în prezența lui, Cora Seaborne – incredibil! – a părut un copil buimac, prins pe picior greșit și rușinat.”

Martha s-a ridicat de pe canapeaua de unde privise tăcută întreaga scenă și, aruncând o privire disprețuitoare spre doctor, a venit lângă prietena ei.

— Plecarea din Londra n-a adus nimic bun, a rostit ea. Ți-am mai spus doar!

Cora și-a lăsat obrazul pe umărul Marthei și a răspuns:

— Și mie mi-e foame. Și vreau vin.

5

Edward Burton s-a așezat pe patul îngust și a deschis pachetul învelit în hârtie pe care îl ținea în poală. Așezată pe un scaun cu spătar înalt, sub o gravură ce înfățișa Catedrala St Paul, musafira lui și-a înecat cartofii prăjiți în oțet, iar aburii calzi și aromați care s-au ridicat i-au stârnit pofta de mâncare, pentru prima oară după săptămâni întregi. Femeia își purta părul blond într-o coadă împletită și

înfășurată în jurul capului ca o coroană. Pacientului i se părea că arată ca un înger, asta dacă un înger ar fi putut fi înfometat și dacă nu l-ar fi deranjat să aibă un pic de grăsime pe bărbie și o pată verde, de mazăre, pe mânecă.

Martha l-a privit cu răbdare în timp ce mânca și se simțea aproape la fel de mândră ca Luke atunci când îi cususe rana. Era a treia ei vizită la patul bolnavului, iar obrajii tânărului prinseseră culoare. Le făcuse cunoștință Maureen Fry, care nu numai că era dispusă să-l viziteze la domiciliu pe Burton pentru a-i scoate copcile de pe cusătura ce se vindeca, ci îi era și rudă lui Elizabeth Fry, moștenind conștiința socială a familiei. Pentru ea, îndatoririle unei asistente depășeau cu mult pansarea rănilor și spălarea sângelui de pe podelele spitalului. O întâlnise pentru prima oară pe Martha la o întrunire a femeilor preocupate de chestiuni sindicale și, bând o ceașcă de ceai tare, descoperiseră că doctorul Luke Garrett („Tocmai el, dintre toți oamenii de pe lumea asta!”, exclamase Martha, clătinând din cap) era legătura dintre ele. Când Martha o însoțise pentru prima oară pe sora Fry în casa în care locuiau Edward Burton și mama lui în Bethnal Green, descoperise o locuință mică. Aveau probleme cu canalizarea, din cauza cărora în aer domnea un miros de amoniac, însă atmosfera era plăcută. În încăperi pătrundea puțină lumină, doar atâta câtă reușea să treacă printre rufe puse la uscat pe sârmele atârinate între case, ca flamurile unei armate ce se apropia, însă pe masă erau mereu flori, așezate cu grijă într-un borcan de gem clătit bine. Doamna Burton își câștiga traiul spălând rufe și făcând covoare din cârpe, folosindu-se de rămășițele găsite pe ici și colo. Asemenea covoare erau întinse și pe podelele celor trei camere mici, conferindu-le culoare. Nu-i trecuse niciodată prin cap că era posibil ca Edward al ei să nu se mai facă bine și să nu se întoarcă la firma de asigurări unde lucra de cinci ani ca funcționar. Așa că avea în față o

lungă perioadă în care urma să-l îngrijească plină de stoicism.

Prima vizită nu fusese deloc satisfăcătoare, Edward Burton stătuse tot timpul într-un colț, palid și tăcut. Doamna Burton se zbătea între încântarea că fiul ei fusese salvat și senzația supărătoare că bărbatul care se întorsese acasă de pe masa de operație nu era același cu cel care se urcase pe masă:

— E atât de tăcut, spusese ea, frângându-și mâinile și împrumutând batista surorii Fry. E ca și cum vechiul Ned a sângerat până a dispărut de tot, iar în locul lui am primit altul, pe care trebuie să ajung să-l cunosc mai bine înainte să pot spune că este fiul meu.

Cu toate astea, în zilele următoare, Martha s-a trezit că e îngrijorată de faptul că Burton nu mânca destul, i-a testat puterea și rezistența picioarelor făcând câte o plimbare scurtă. O săptămână mai târziu s-a întors cu pește prăjit și cartofi, cu un săculeț de portocale și cu niște exemplare părăsite de Francis din *The Strand*. Edward a început să mănânce cu poftă. Pentru Martha – obișnuită cu Cora, cu conversațiile ei nesfârșite și cu izbucnirile bruște de bucurie sau de tristețe –, compania lui era liniștitoare. Bărbatul răspundea la orice spunea ea înclinând ușor capul și ascultând cu atenție, adesea nerăspunzând nimic. Uneori simțea o durere ascuțită în locul în care îi fusese tăiată coasta – simțea ca un fel de crampă, ca și cum toate fibrele încercau să se împletească – și își ținea răsuflarea, ducând o mână în spațiul gol unde fusese odinioară os și așteptând să treacă. Martha nu spunea nimic în clipele acelea, doar stătea în tăcere lângă el și, când bărbatul ridica din nou capul, îl ruga:

— Mai povestește-mi o dată cum a fost construit Blackfriars Bridge!

În după-amiaza aceea, în timp ce ploaia se aduna în șanțurile de pe străzile din Tower Hamlets și se scurgea din jgheaburi, Edward i-a spus:

— A venit din nou să mă vadă scoțianul acela. S-a rugat cu mine și mi-a lăsat niște bani.

Era vorba despre John Galt, a cărui misiune în Bethnal Green adusese Evanghelia în oraș, alături de cumpătare și de o îmbunătățire a igienei personale. Martha auzise de el — îi văzuse fotografiile, care surprindeau orașul în ipostaza sa cea mai sumbră — și îi deplângea blânda conștiință creștinească.

— S-a rugat, zici? a rostit ea clătinând din cap. Să n-ai niciodată încredere într-un făcător de bine.

Ca de obicei, nu-i plăcea legătura dintre virtute și acoperișurile bine izolate de ploaie.

— Nu e vorba doar că *face* bine, i-a răspuns Edward, căzând pe gânduri și privind cu atenție un cartof prăjit, înainte de a-l băga în gură. Cred că el chiar *este* bun.

— Dar nu înțelegi că tocmai asta e problema: nu e o chestiune de bunătate, e o chestiune de datorie! Tu crezi că e un gest de bunătate să vină, să-ți aducă niște bani, să te întrebe dacă pereții au igrasie și să te lase în mâinile Domnului, oriunde ar fi ele! Dar e dreptul nostru să trăim în condiții decente, nu ar trebui să fie considerat un cadou primit de la cei mai buni decât noi... Vai! a izbucnit ea în râs. Vezi cât de ușor mi-a ieșit pe gură exprimarea asta? *Cei mai buni decât noi*. Și de ce să fie mai buni decât noi, pentru că n-au pus niciodată bani pe cursele de câini sau nu s-au îmbătat?!

— Și atunci ce-ai de gând să faci? a întrebat-o bărbatul, cu o bună dispoziție atât de bine ascunsă, încât doar Martha și-ar fi dat seama că era amuzat.

Femeia a terminat de mâncat și, ștergându-se la gură de ulei cu dosul palmei, i-a răspuns:

— Planurile sunt puse în mișcare, Edward Burton, ascultă-mă pe mine! I-am scris unui bărbat care ne poate ajuta — întotdeauna se ajunge la bani, până la urmă, nu? La bani și la influență, iar Dumnezeu știe că n-am niciun ban și nici prea multă influență, dar mă voi folosi de ceea ce am.

S-a gândit pentru o clipă la Spencer și la felul cum el o privea, un pic pieziș; s-a simțit rușinată.

— Mi-aș dori să pot ajuta și eu, i-a răspuns Edward.

A făcut un gest spre picioarele lui slăbănoage — acum mai slăbănoage ca niciodată, nu mai putea face nici zece pași fără să i se taie răsuflarea. Părea dezolat. Își văzuse de viața lui în orașul acela fără să se gândească măcar la poziția sa în lume, până când femeia asta, cu părul ca o frânghie blondă, cu felul ei energic de a vorbi, s-a proțăpit pe unul dintre covoarele făcute de mama lui și a început să-i povestească indignată despre ceea ce vedea pe străzile Londrei. Acum avea să-i fie imposibil să mai meargă prin cartierul Bethnal Green fără a se gândi că labirintul întunecat de case săracăcioase are o conștiință proprie, care exercită o înrâurire asupra celor care locuiesc în el. Noaptea, când mama lui dormea, scotea rolele de hârtie albă și desena clădiri înalte, vaste, în care intra multă lumină pe ferestre și care aveau apă curată curentă.

Martha și-a scos umbrela de sub scaun, a scuturat-o ușor, oftând la vederea ploii ce încă lovea în geam.

— Nu știu deocamdată, i-a spus ea. Încă nu știu nici ce pot face eu. Dar ceva o să se schimbe, cu siguranță. Nu simți?

Bărbatul nu era sigur că simte ceva, dar apoi Martha l-a sărutat pe obraz și i-a strâns mâna, ca și cum nu s-ar fi putut hotărî care dintre acele două saluturi se potrivea mai bine relației dintre ei. S-a oprit în pragul ușii, auzind că tânărul rostește în urma ei:

— A fost vina mea, să știi.

— Vina ta? Dar ce s-a... Ce-ai făcut?

Era atât de straniu ca el să vorbească din proprie inițiativă, încât Martha se temea și să se miște, ca nu cumva să-l facă să dea înapoi.

— Asta, i-a răspuns el și și-a atins ușor pieptul. Știu cine a făcut-o și de ce. Să știi că am meritat-o. Și dacă nu asta... ceva tot meritam.

Martha s-a întors pe scaunul pe care stătuse mai devreme, fără să spună nimic, întorcând capul pentru a smulge un fir ce se ițea din mâneca hainei. Tânărul și-a dat seama că era un gest de discreție ce trăda atenția față de el, că voia să-i fie ușor să vorbească, iar prin inima lui rănită a trecut un fior.

— Eram o persoană atât de banală! a început el să povestească. Aveam o viață incredibil de banală. Strânsesem ceva economii și voiam să mă mut singur, cu toate că nu mă deranja nici să locuiesc aici, m-am înțeles dintotdeauna bine cu mama. Nu mă deranja nici slujba pe care o aveam, cu toate că uneori mă mai plictisiam și desenam clădiri ce nu vor fi construite niciodată. Acum mi se spune că sunt un miracol sau ce cuvânt s-o mai folosi astăzi pentru miracol.

— Nu există vieți banale.

— În orice caz, a fost vina mea, a continuat el.

I-a povestit cât de mulțumit fusese la biroul său de la Holborn Bars, așteptând să sune ceasul și să sosească ora libertății. Se bucura de o popularitate pe care nici nu o căutase și care nici nu-l încânta. Bănuia că tovarășii lui erau păcăliți de înălțimea lui și de cât de spiritual era, de replicile spontane și acide pe care acum de-abia își mai aducea aminte că fusese în stare să le născocească. Edward, cel care fusese înjunghiat în umbra catedralei, nu era bărbatul tăcut pe care îl cunoștea Martha. Acest alt bărbat râdea mereu de câte ceva, era temperamental, se aprindea imediat și se liniștea la fel de repede. Cum dispozițiile proaste treceau teribil de repede, el nu băga niciodată de seamă că loviturile lui ironice și nepăsătoare puteau face rău, un rău de durată. Însă loviturile cădeau întruna și provocau mult rău.

— Îl tachinam doar. Nu ne-am gândit cine știe ce la asta. Și nu părea să-l deranjeze. Nici n-aveai cum să-ți dai seama, când era vorba despre Hal. Oricum arăta întotdeauna nefericit, așa că ce mai conta?

— Hall? l-a întrebat Martha.

— Samuel Hall. Nu i-am spus niciodată Sam. E și asta un semn, nu?

„Nu, nu părea să-l deranjeze”, și-a spus Burton, însă în timp ce-i povestea Marthei, se simțea îngrozitor de rușinat. Samuel Hall, care nu fusese binecuvântat cu o înfățișare plăcută sau cu o personalitate simpatică; îmbrăcat în haina sa ternă, ajungea la serviciu cu un minut înaintea începerii programului și pleca cu un minut după încheierea lui; era exagerat de sânguincios și cu totul banal. Însă ei îl *remarcaseră* – cu prea multă ușurință, poate, și în speranța că aveau să scoată la suprafață un umor bine îngropat – și Edward, râzând, fusese mereu în prima linie.

— Nu mă puteam abține să nu găsesc ceva teribil de amuzant la nefericirea lui. Înțelegeți? Era imposibil să-l iei în serios. Ar fi putut să dea ortul popii chiar acolo, la biroul lui, iar noi am fi izbucnit cu toții în râs.

Apoi micul și monotonul Samuel Hall – dincolo de ochelarii căruia ochii săi tulburi priveau cu dușmănie lumea – se îndrăgostise. Îl văzuseră într-un bar întunecos din apropiere de Digul Tamisei, râzând, îmbrăcat cu o haină mult mai elegantă decât cea ternă pe care o purta de obicei. Îl văzuseră sărutând mâna unei femei pe care gestul lui nu o deranja. Nimic n-ar fi putut fi mai amuzant, li s-a părut lor. La lumina lămpilor și amețiți de bere, nici c-ar fi putut găsi pe lumea asta ceva mai absurd. Burton nu-și mai amintea exact ce se spusese sau cine rostise cuvintele, ținea minte doar că la un moment dat el fusese cel care o luase pe acea femeie în brațe, lăsând-o siderată, și că o sărutase cu o pasiune mult prea ostentativă ca să nu fi fost batjocoritoare.

— N-am avut nicio intenție rea, am făcut-o doar ca să-i fac pe ceilalți să râdă... Când am ajuns acasă în seara aia, nici n-aș fi fost în stare să spun unde fusesem.

Însă în săptămâna care a urmat, biroul lui Hall a rămas gol și nimeni nu s-a întrebat unde plecase sau de ce. Nu le-a trecut prin cap că, stând singur în camera lui, pe singurul scaun pe care îl avea, toate

resentimentele și frustrările din viața lui Hall – toate loviturile suferite, fie ele reale sau imaginare – se îmbinaseră într-o ură implacabilă față de Edward Burton.

— Într-o seară m-am oprit în fața catedralei să mă uit la dom – m-am întrebat mereu cum de stă în picioare domul acela, tu ți-ai pus vreodată problema? Pe trepte erau niște păsări negre și mi-am amintit că atunci când eram mic mi s-a spus că și corbul este un fel de cioară, iar mai multe ciori laolaltă se poartă ca niște corbi. Apoi cineva s-a împiedicat de mine – așa a fost, ca și cum ar fi dat peste mine, pierzându-și echilibrul. Am exclamat „Ai grijă!” și am văzut că omul acela era Samuel Hall, care nu se uita la mine, ci își continua drumul în fugă, ca și cum din cauza mea întârziase undeva.

Mai făcuse câțiva pași la umbra catedralei și se simțise dintr-odată teribil de obosit. Simțindu-și cămașa udă, băgase mâna pe sub haină și o scosese de-acolo scăldată în sânge. Apoi noaptea s-a lăsat mai devreme și tare repede, așa că Edward s-a întins pe trepte, ca să se odihnească.

În încăpere se lăsase întunericul. Bărbatul s-a întins spre o lampă și a aprins-o. La lumina acesteia, Martha a văzut că-și ținea fața slăbită întoarsă de la ea, rușinat și timid. Obrajii cu pomeții înalți se îmbujoraseră.

— Nu e vorba despre vină și pedeapsă, i-a spus ea. Nu așa funcționează lumea asta. Dacă am primi cu toții ceea ce merităm...

Martha avea sentimentul că tânărul îi oferise un dar pe care era teribil de ușor să-l nesocotească. Ceva se schimbase între ei, Martha îi datora acum un semn de încredere.

— Nu avem cum să ocolim asta, dacă vrem să ne trăim viețile, a continuat ea. Să facem rău, vreau să spun. Cum am putea evita să provocăm suferință celor din jur?! Singura soluție ar fi să ne izolăm undeva, să nu mai vorbim, să nu mai acționăm.

Ar fi vrut să-i răspundă cu aceeași monedă a încrederii și, încercând să găsească sursa

sentimentului ei de vinovăție, chipul lui Spencer îi tot apărea în minte, nedându-i pace.

— Dacă am primi cu toții exact ceea ce merităm, în clipa asta mi-aș aștepta și eu pedeapsa. Și cred că ar fi mai grea, un cuțit în inimă e o nimica toată – tu nu ai știut că ai provocat o suferință mare, însă eu știu și cu toate astea continui să fac rău!

În vreme ce tânărul o asculta tăcut, i-a povestit despre bărbatul care o iubea („El crede că își ascunde sentimentele, însă nimeni nu poate ascunde dragostea...”). I-a povestit despre timiditatea lui, despre felul în care încerca să facă fapte bune și de dragul de a fi bun, dar și fiindcă astfel credea că avea să-i facă ei pe plac.

— Averea lui Spencer este obscen de mare, e pur și simplu obscenă – are atât de mulți bani, încât nici nu știe exact câți are! Dacă l-aș lăsa să mă iubească și m-aș preface că-l iubesc și eu, iar asta l-ar împinge să facă lucruri bune... ar fi un lucru atât de grav? Este oare o inimă frântă un preț prea mare de plătit pentru un oraș mai bun?

Burton a zâmbit și a ridicat mâna:

— Păcatele îți sunt iertate, a rostit el.

— Îți mulțumesc, părinte! i-a răspuns ea râzând. Știi, întotdeauna am fost de părere că ăsta este marele avantaj al oamenilor religioși: că pot scăpa ușor de vină, fiind apoi liberi să treacă la următoarele păcate. Ei, bine, a continuat ea făcând un gest către fereastră și către cerul tot mai întunecat de dincolo de ea, trebuie să plec, altfel o să pierd trenul.

Când i-a strâns mâna pentru a-și lua rămas-bun, bărbatul i-a păstrat palma într-a sa și a tras-o ușor în jos, sărutând-o. Atunci a văzut Martha pentru prima oară vitalitatea ce sălășluise odinioară în degetele acelea lungi, în picioarele întinse sub pătură.

— Să mai vii! i-a spus el. Să mai vii curând!

După ce a plecat Martha, bărbatul a mai stat multă vreme pe scaunul pe care fusese așezată ea, făcând planuri pentru o grădină pe care ar fi putut s-o împartă toți vecinii din cartier.

În Colchester ploaia era domoală și părea că de-abia cade. Picăturile mai curând zăboveau prin aer, ca și cum întregul oraș ar fi fost învăluit într-un nor palid. Thomas Taylor își încropise o prelată și stătea mulțumit sub ea, mâncând prăjituri alături de Cora Seaborne, care venise în oraș după ziare și cărți, dar și după mâncare mai bună decât cea care se găsea în Aldwinter („Pâinea și peștele proaspăt sunt în regulă”, îi explicase ea, „dar nu găsești un pic de marțipan nici pentru toate averile lumii”). El bănuia că trecătorii erau plăcut surprinși să vadă o femeie atât de bogată (chiar dacă nu neapărat aranjată) lângă el și spera ca în după-amiaza aceea să aibă o creștere a profitului. Între timp, aveau multe de discutat.

— Ce mai face Martha? a întrebat el, tutuind-o pe femeia care, de câte ori venea în oraș, își exprima dezaprobarea față de el, dar reușea să-l binedispună. Mai are ideile alea ale ei?

A lins o firimitură de pe deget și s-a uitat în sus, spre soarele care se ivea timid de după un nor.

— Dacă ar exista dreptate pe lumea asta, i-a spus Cora, dar știm amândoi că nu există, Martha ar fi în Parlament, iar tu ai avea o casă a ta.

De fapt, bărbatul avea un apartament frumușel la parterul uneia dintre fostele vile din Colchester, primea o pensie bună și un venit chiar mai bun, dar n-a vrut să-și dezamăgească prietena.

— Dacă dorințele ar fi cai, i-a răspuns el oftând și dându-și ochii peste cap în direcția căruțului care mai târziu avea să-l poarte spre casă, aş face o avere din bălegar. Și cum sunt oamenii din sat, din Aldwinter? A ieșit Șarpele din Essex și i-a înfulecat pe toți direct din paturi?

A scrâșnit din dinți, crezând că femeia avea să râdă, însă ea s-a încruntat, îngândurată.

— Tu te simți vreodată tulburat de gânduri obsedante? l-a întrebat ea, făcând un gest larg spre ruine, de care atârnavu zdrențe de draperii ude, iar o

oglină așezată deasupra unui șemineu spart surprindea furtiv câte o scenă dinăuntru.

— Niciodată, i-a răspuns el voios. Sunt un om destul de religios. N-am răbdare pentru chestiile supranaturale.

— Nici măcar noaptea?

Noaptea, Thomas Taylor stătea cuibărit în pat, sub o plapumă zdravănă, și asculta sforăitul fiicei sale, în camera de alături, cu stomacul plin de sendvișuri cu brânză prăjită.

— Nici măcar atunci, i-a răspuns el. Nu e nimic aici, în afară de lăstunii de casă.

Cora a mâncat ultima bucată de prăjitură și i-a spus:

— Cred că întregul sat e bântuit. Numai că... am impresia că se bântuie singuri.

S-a gândit la Will, care nu-i mai scrisese din ziua în care îl lăsase pe Luke să-și facă experimentul pe Joanna, iar atunci când o saluta o făcea cu o asemenea politețe exagerată, încât o treceau fiori reci pe șira spinării.

Neavând prea multă răbdare pentru turnura pe care o luase conversația, Taylor a împuns ușor ziarul adus de Cora și a întrebat-o:

— Zi-mi și mie ce se mai întâmplă prin lume. Îmi place să fiu la curent.

Cora a scuturat ziarul.

— Ca de obicei: trei soldați britanici uciși lângă Kabul, încă o luptă pierdută. Doar că, a subliniat ea, lovind cu degetul în ziarul împăturit, mai e o chestie: o curiozitate meteorologică – și nu mă refer la ploaia asta nesfârșită! Să-ți citesc?

Taylor a încuviințat din cap, apoi și-a încrucișat mâinile în poală și a așteptat încântat, ca un copil când se pregătește să i se citească o poveste.

— „Meteorologii pasionați pot să-și îndrepte atenția către cer în săptămânile ce urmează, în așteptarea unui straniu fenomen atmosferic. Observați pentru prima oară în 1885 și vizibili doar în lunile de vară, între latitudinile 50 de grade nord și 70 de grade sud, acești «nori luminoși» alcătuiesc

un strat ce poate fi văzut doar în lumina apusului. Cei care l-au observat au menționat luminozitatea albastră a formațiunii, a cărei strălucire fluctuează considerabil, iar cel mai corect mod de a-i descrie ar fi că arată ca un cer de culoarea macroului. Originea acestei străluciri-de-noapte rămâne o sursă de controverse și, în anumite cercuri, s-a sugerat că nu este o simplă coincidență că fenomenul a fost observat pentru prima dată după erupția vulcanului Krakatoa, în anul 1883.” Iată! Ce părere ai despre toată treaba asta?

— Strălucire-de-noapte, a rostit el clătinând din cap, ca și cum i s-ar fi adus o jignire. Dumnezeu știe ce o să le mai dea prin cap!

— Se spune că cenușa de la Krakatoa a schimbat lumea – iernile astea grele pe care le-am avut în ultima vreme, felul în care s-a schimbat cerul nopții... Toate pentru că acum câțiva ani și la mii de mile distanță a erupt un vulcan.

A clătinat din cap.

— Am fost mereu de părere că nu există mistere, ci doar lucruri pe care nu le înțelegem încă. Dar în ultima vreme mă tot gândesc că nici măcar știința nu poate aduce rezolvare pentru toate lucrurile stranie din lume.

I-a povestit ce văzuse împreună cu William Ransome: barja-fantomă de pe cerul Essexului, cum zăriseră pescăruși zburând pe sub carenă.

— Era doar lumina, jucându-ne feste. Dar de unde ar fi putut să știe asta inima mea?

— Vaporul Zburător din Essex, hm? a rostit Thomas, circumspect.

Dacă ar fi existat vapoare-fantomă, gata să pornească la drum, cu siguranță ar fi putut găsi ape mai bune decât estuarul râului Blackwater. Bărbatul a fost salvat de la a face vreun alt comentariu de sosirea lui Charles și Katherine Ambrose, înarmați cu câte o umbrelă verde, respectiv roz, prezența lor colorată luminând parcă orașul.

Cora s-a ridicat în picioare ca să-i întâmpine:

— Charles! Katherine! Nu vă puteți ține departe, nu? Îl cunoașteți pe prietenul meu, Thomas Taylor, desigur. Tocmai discutam despre astronomie. Ați văzut strălucirea-de-noapte? Sau sunt prea puternice luminile Londrei?

— Ca de obicei, draga mea Cora, nu știu despre ce tot vorbești acolo.

Charles a strâns mâna invalidului, a aruncat mai multe monede în pălăria acestuia fără să se uite ce valoare aveau și a tras-o pe Cora sub adăpostul umbrelei lui.

— Am primit vești de la William Ransome. Se pare că ai căzut în dizgrație.

— Ah... a îngăimat ea rușinată, dar el a continuat:

— Știu că tu de obicei insiști că trebuie să pășim cu toții în epoca modernă, dar ar fi fost politicos să-i ceri întâi permisiunea.

Îi venea foarte greu să continue, întrucât Cora arăta teribil de nefericită, iar Katherine îi arunca o privire-avertisment. Însă ținea mult la William, iar în ultima sa scrisoare acesta păruse mult mai zguduit decât ar fi meritat incidentul („Îmi doresc să nu mi-o fi trimis aici”, îi scrisese, „de când a sosit, parcă nenorocirile se țin lanț”. După aceea, trimițându-i imediat și o carte poștală, adăugase mai voios: „Iartă-mi, te rog, proasta dispoziție. Eram teribil de obosit. Ce vești mai ai de la Whitehall?”).

— I-ai cerut iertare? a întrebat-o el, mulțumindu-i lui Dumnezeu din tot sufletul – nici pentru prima și nici pentru ultima oară – că nu avea copii.

— Bineînțeles că nu, i-a replicat Cora, luând-o pe Katherine de mână, pentru că simțea că merită o aliată. Și nici n-am de gând s-o fac. Joanna a fost de acord. Și Stella ne-a dat permisiunea. Sau trebuia să așteptăm toate până primeam acordul în scris al unui bărbat?

— Ce haină *drăguță!* a rostit Katherine, destul de disperată, privind haina albastră care înlocuise paltonul bărbătesc pe care îl purtase Cora toată iarna și care părea să trezească furtuni în ochii ei cenușii.

— Nu-i așa? a răspuns Cora absentă.

Acum nu se mai putea gândi decât la prietenul ei, închis în biroul său din Aldwinter, gândind lucruri rele despre ea. Avea atât de multe lucruri de împărtășit cu el și nu putea s-o facă! S-a întors din nou către Taylor, care își culegea ultimele firimituri de prăjitură din poală și se uita la ei trei cu plăcere, ca și cum ar fi plătit bilet la un spectacol grozav.

— Ar trebui să mă întorc acasă, i-a spus ea, strângându-i mâna. Francis mi-a cerut cel mai recent volum cu Sherlock Holmes, în care se teme că va fi prezentat ultimul caz Al Marelui Detectiv. Dacă așa este, într-adevăr, chiar nu știu ce am să mă fac. Să le scriu chiar eu, poate.

— Atunci dă-i asta, a spus Taylor, care îl cunoștea pe băiat mai bine decât bănuia mama lui, întrucât Francis avea obiceiul să se strecoare nevăzut din Red Lion și să se cațere pe ruine.

I-a întins Corei o bucată de ceramică spartă, pe care ea a distins un șarpe încolăcit în jurul unui măr.

— Alți șerpi! a rostit Charles. Se pare că sunt o grămadă prin zona asta. Cora, încă n-am terminat cu tine. Suntem cazați la George și am impresia că ți-ar prinde bine și ție un pahar.

Așezați comod în salonul Hotelului George, nu despre William au discutat, ci despre Stella. Scrisorile acesteia către Katherine luaseră o turnură spirituală („deloc ceea ce te-ai aștepta de la soția unui cleric!” a exclamat Charles cu o expresie îngrozită). Dumnezeuul ei se transformase în ceva ce avea prea puțin de-a face cu tunetele de deasupra Muntelui Sinai: părea să fi început să venereze o serie de senzații pe care le asocia cu culoarea albastru.

— Mi-a spus că meditează la asta zi și noapte, că merge mereu la biserică având la ea o piatră albastră, pe care o sărută, că nu mai suportă să poarte decât haine de culoare albastră, pentru că toate celelalte culori îi ard pielea.

Katherine a clătinat din cap.

— Oare este bolnavă? A fost întotdeauna un pic caraghioasă, presupun, dar într-un fel isteț... Ca și cum ar fi ales să fie caraghioasă, pentru că asta este o trăsătură pe care oamenii se așteaptă să o aibă femeile și care este aproape admirată.

— Și îi este întotdeauna *foarte cald*, a adăugat Cora, gândindu-se cum se ținuseră de mână ultima oară când se văzuseră, iar mâinile Stellei erau fierbinți ca ale unui copil cu febră. Dar cum ar putea fi bolnavă, când e tot mai frumoasă pe zi ce trece?

Charles și-a mai turnat un pahar de vin („Nu e prea rău, pentru un vin dintr-un pub din fundul Essexului”) și, ținându-l în lumina lămpii, a rostit:

— William zice că a chemat doctorul și că e vorba despre o răceală de care nu mai scapă. Ar fi vrut s-o trimită undeva, într-un loc mai cald, dar acum vine oricum vara, vorba cântecului, și în curând o să fie și aici cald și bine.

Cora nu era așa sigură: Luke nu-i spusese nimic (plecase din Aldwinter cât de repede putuse, ca și cum ar fi simțit în continuare strânsoarea mâinii lui William în jurul gâtului său), însă ea văzuse privirea atentă cu care analizase starea femeii, în timp ce ea trăncănea afabilă despre albăstrelele pe care le cultiva și despre cerceii turcoaz pe care îi purta la urechi. Văzuse cum îi luase discret pulsul și cum se încruntase.

— Acum o zi-două mi-a spus că nu a văzut Șarpele din Essex, însă l-a auzit, dar că nu știe ce a spus.

Și-a golit paharul și a continuat:

— Oare glumea, își râdea de mine, știind că eu cred pe jumătate că există un monstru în apă?

— Și e prea slabă, a intervenit Charles, care nu avea încredere în niciun om care nu mânca. Dar, da, e frumoasă – uneori mă gândesc că arată ca o sfântă care-l vede pe Hristos.

— Oare n-ai putea s-o duci până la Luke, la spital? a întrebat Katherine.

— Nu știu – el este chirurg, nu doctor curant dar aș vrea să încerc... M-am gândit deja să-i scriu

despre asta.

Cora și-a dat seama brusc, chiar în clipa aceea, în timp ce ploaia se potolea și în urma ei totul rămânea calm, cât de mult ajunsese să țină la femeia aceea, cu care avea atât de puține lucruri în comun, care, cumva, știa mersul vieții tuturor mai bine decât pe al propriei vieți. Avea întotdeauna numai intenții bune. „Oare ar trebui s-o invidiez?” s-a întrebat ea. „Oare ar trebui să-mi doresc să dispară?” Însă nu-și dorea ca Stella să dispară. Și asta însemna că soția lui Will era liberă să se bucure de el, atâta timp cât îl avea.

— Ia te uită, trebuie să plec... Știți că Frankie numără orele. Dar am să-i scriu lui Luke și, da, Charles, da! Am să-i scriu și bunului reverend. Am să fiu cuminte, promit.

*Cora Seaborne
Parcul Comunal, nr. 2
Aldwinter*

29 mai

Dragă Will,

Mi-a spus Charles că trebuie să-ți cer iertare. Ei bine, nu am s-o fac. Nu pot cere iertare atunci când nu consider că am făcut ceva greșit.

Am citit Scripturile și le-am aprofundat, așa cum m-ai îndemnat odată să o fac, și te rog să ai în vedere (conform Matei, 18:15-22,) că trebuie să-mi mai permiți 489 de rătăcirii înainte de a mă izgoni.

În plus, știu ce i-ai spus fiului meu despre păcat și nu am făcut niciun scandal din cauza asta! Chiar trebuie să ne transformăm copiii în câmpuri de luptă?

Și de ce ar trebui ca mintea mea să cedeze în fața minții tale... sau ca mintea ta să cedeze în fața minții mele?

*A ta,
CORA*

*Rev. William Ransome
Casa parohială
Aldwinter
31 mai*

Dragă doamnă Seaborne,

*Vă mulțumesc pentru epistolă.
Bineînțeles că v-am iertat. De fapt, am și
uitat incidentul la care presupun că faceți
referire și mă surprinde faptul că
dumneavoastră îl menționați.*

Sper că sunteți bine.

*Cu cele mai bune urări,
WILLIAM RANSOME*

III

Să stați mereu de veghe



Iunie

1

Pe Blackwater a sosit vara, iar pe mlaștină sunt bătlani. Râul pare mai albastru ca niciodată, iar apa din estuar e nemișcată. Banks prinde încă de dimineată o plasă bună de macrou și observă cu bucurie curcubeul de pe solzii peștilor. Leviatanul este înțesat de leandri, este năpădit de răSCOAGE și de un tufiș de rozmarin, iar la proră crește o brâncă. La prânz, Naomi stă întinsă singură lângă coastele sale negre, cu fusta ridicată până la șold, rostindu-și vrăjile de solstițiu. Joanna a rămas la școală, așezată la pupitrul ei și după program, spunând că n-are să se miște de acolo până când n-o să poată recita toate oasele din craniul uman. („Occiput”, rostește ea în timp ce Naomi iese din clasă, iar fetița roșcată ține minte cuvântul acela, numai bun pentru o vrajă nocturnă.) Șarpele din Essex dă înapoi pentru o vreme – cum i-ar putea prii razele atât de plăcute ale soarelui?

Pe cărare, în fața lui Naomi, Stella se plimbă agale, culegând veronici de pe marginea drumului. Florile sunt albastre, ca și fusta ei, ca și fâșiile de pânză pe care le poartă la încheieturi. Se întoarce acasă, la copii. Se gândește că vor să-și primească gustările, iar ideea face să i se întoarcă stomacul pe dos – toată mâncarea aia moale, vârată în gurile care așteaptă deschise, în găurile care sclipesc a poftă – este de-a dreptul dezgustător, dacă stai să te gândești. Stella nu are poftă de nimic din ce se poate mânca.

În biroul lui, Will doarme. Pe masă, în fața lui, e o foaie de hârtie pe care scrie „Dragă”. Atât: „Dragă.” În perioada aceasta scrie atât de multe scrisori, încât pe degetul mijlociu de la mâna dreaptă a apărut o umflătură micuță, pe care din când în când o suge încetișor, ca să mai aline

durerea. Trezindu-se, mormăie pentru sine „Dragă...” și, când în fața ochilor îi apare un chip, surâde, însă zâmbetul îi piere brusc.

Martha descojește ouă fierte. Cora a plănuit o petrecere de solstițiu: vor veni Charles și Katherine Ambrose, iar lui Charles nimic nu-i place mai mult (spune el) decât ouăle fierte tăvălite prin sare aromatizată cu țelină. Vine și Luke, însă sentimentele lui față de ouă n-o interesează nici cât negru sub unghie. Va veni și William Ransome, la fel de sever cum a fost în ultima perioadă, și Stella, îmbrăcată în mătase albastră.

Stând cu picioarele încrucișate la locul de joacă, cu un sendviș cu brânză în poală, domnul Caffyn scrie un raport: „În școală domnește acum liniștea, atmosfera este mai calmă ca niciodată. Copiii lucrează liniștiți și preconizez că vor atinge standardele necesare. Veți găsi atașat un formular pentru rechizite: trebuie comandate douăzeci de caiete (liniate, cu marginea marcată).”

La ora 3 după-amiaza, Will merge în vizită la Cracknell. Bătrânul nu e bine deloc, zace pe o canapea, cu cizmele în picioare. Știe prea bine că zbaterea din pieptul său are să se transforme într-o furtună până de Crăciun.

— Niște tinctură din suc de măceșe luată seara, asta mi-ar fi recomandat doamna Cracknell, iar eu sunt gata să accept și sfatul unei femei care a plecat dintre noi, pastore... Sticla aia, de colo, și lingura.

Este o încercare demnă de a se arăta curajos. Will zâmbește, însă Cracknell nu.

— Nu tusea e cea care a luat-o din casa asta, spune el, atingând încheietura preotului. Ci coșciugul în care au scos-o pe ușă.

În Colchester, pe ruinele lăsate în urmă de cutremur, Thomas Taylor își bronzează picioarele-fantomă. Scoate un profit frumușel, pe măsura zilei frumoase. Un roi de viespi a fost atât de amabil, încât să-și așeze cuibul în faldurile unei draperii jerpelitate din castel, iar construcția ușoară, ca din hârtie, cu strania sa formă regulată, a devenit deja

un punct de atracție pentru turiști. Aerul vibrează de bâzâitul lor, însă viespile sunt prea amețite ca să înțepe. Târziu, în după-amiaza aceea, doctorul cu părul negru se apleacă asupra bărbatului, îmbrăcat în haina sa bună, din stofă cenușie. Are răni pe mâini și pielea îi miroase a lămâi. Pipăie (fără cine știe ce blândețe) pielea ce se vindecase peste capetele oaselor tăiate și rostește:

— Proastă treabă, păcat că n-am fost aici! Ți-aș fi făcut niște picioare de-ai fi fost mândru.

Mai la sud, cât ar zbura o rândunică preț de cincizeci de mile, Londra este în formă de zile mari și o știe foarte bine: e irezistibilă. Copiii hrănesc lebedele negre din Regent's Park și pelicanii din St James's, iar pietrele din caldarâm sunt parcă incandescente pe bulevarde. Hampstead Heath este aglomerat ca într-o zi de bălci, nimeni nu folosește metroul. Soarele scaldă trotuarele pe care jonglerii și șarlatanii se îmbogățesc în Leicester Square. Nimeni nu vrea să meargă acasă. Și de ce ar face-o? În fața barurilor și a cafenelelor, funcționărașii tineri devin tot mai impertinenți, fremătând mânați de ceva ce nu e chiar dragoste, dar îi înfierbântă atât de tare, încât nici nu mai contează.

În camerele sale din Whitehall, îmbrăcat de solstițiu cu o cămașă albastră nouă, Charles Ambrose întâmpină un musafir.

— Spencer, am primit scrisoarea ta. Ești liber la prânz? Știu niște oameni pe care ar fi bine să-i cunoști.

Charles este mai mult sau mai puțin indiferent față de bruscul avânt filantropic al lui Spencer – în ceea ce-l privește pe Charles, diferențele dintre bogați și săraci ar putea rămâne așa cum s-au împământenit de atâta vreme –, însă și el, și Katherine îl plac pe Spencer. Și, în definitiv, dacă tot era să facă ceva, puteau să facă o faptă bună.

Spencer, care a venit pregătit să pledeze în favoarea cauzei Marthei, speră din toată inima să-și poată aminti diversele statistici și să poată imita felul în care vorbește Martha, stăpân pe sine și

obiectiv, dar în același timp cu înflăcărare. Își imaginează expresia pe care o va avea Martha când îi va spune vestea cea bună („Nu ai vrea să vii și tu, Martha, atunci când stăm de vorbă cu arhitecții? Tu înțelegi atât de bine chestiunea...”). *Are să fie unul dintre rarele ei zâmbete*, își spune el. *Acum o să mă vadă cu adevărat.*

Acceptă un pahar de la Charles și-i răspunde:

— Mulțumesc, mi-ar plăcea mult. Și mă întrebam dacă săptămâna viitoare ai putea veni cu Martha și cu mine. Mergem să-l vizităm pe Edward Burton, în Bethnal Green – știi, bărbatul pe care l-a operat Luke. Martha s-a împrietenit cu el și e de părere că ar constitui un studiu de caz perfect...

Studiu de caz! se gândește Charles. Îl privește cu drag pe Spencer. Băiatul ăsta e prea slab, nu e nici jumătate din cât ar trebui să fie. Oare la prânz vor mânca miel? Sau poate somon sălbatic?

— Vii la petrecerea Corei, s-o vezi pe văduva veselă jucându-se de-a Persefona cu flori în păr?

Dar Spencer nu poate veni: la acel moment va fi în Spitalul Royal Borough, în halatul său alb, probabil așezând la loc niște oase, pe jumătate ușurat că e scutit de chinul de a face față cerințelor sociale sub privirea Marthei.

Essexul este îmbrăcat în straie de nuntă: hasmațuchi apare înspumat la marginea drumului, în parcul comunal înfloresc părluțe, iar păducelul este înveșmântat în alb. Ovăzul și orzul se îngrașă pe câmpuri, iar rochița-rândunicii îmbracă gardurile. Cora s-a plimbat preț de patru mile și încă nu se simte obosită. Parcurgând și cea de-a cincea milă, trece pe lângă un fermier dezbrăcat până la brâu și-și deschide și ea câțiva nasturi de la bluză: de ce ar fi pielea ei dezgolită ceva dizgrațios, dacă a lui nu e? Dar mai apare cineva pe cărare, așa că-și încheie la loc nasturii: nu are rost să caute necazul cu lumânarea.

Ajunge într-un loc în care sunt crescuți trandafiri pentru glastre și cupe din sufragerii aflate la mare depărtare. Un acru sau doi de flori, întinzându-se în

fâșii lungi, colorate, ca și cum ar fi fost vopsite niște suluri de mătase și lăsate acolo la uscat. Aerul e parfumat. Cora își linge buzele și simte aroma de rahat turcesc.

Așa cum i se întâmplă deseori în ultima vreme, se gândește la Will. Nu poate accepta că a greșit sau că merită să fi căzut în dizgrație. Aproape că îl disprețuiește fiindcă a fost cu atâta ușurință cuprins de supărare. *Orgoliul masculin: cel mai sensibil și mai vrednic de dispreț lucru din lume!* Cu toate acestea, conștiința o mustră – nu cumva a fost ea exagerată, nu cumva ea a greșit? Se gândește să se arunce în genunchi în fața lui, pe jumătate ironic, doar pentru a avea plăcerea de a-l vedea chinându-se să nu izbucnească în râs. Dar nu – are și ea mândria ei.

Însă îi e dor de toată familia Ransome – James îi promisese să-i arate periscopul pe care îl făcuse dintr-un ciob de oglindă, iar talentul Stellei pentru bârfă era un substitut perfect pentru viața socială din Londra. Gândul la Stella îi umbrește plăcerea plimbării: cum de nu vedea Will micile ciudățenii ale soției lui, că de la o vreme poartă doar haine albastre, că-și pune flori albastre în păr? Cum cutreieră mlaștina în căutare de cioburi de sticlă muncite de apa mării și de pietricele albastre, că trimite până la Colchester după trandafiri cu tulpinile scăldate în cerneală, pentru ca petalele să capete culoarea albastrelor? Că slăbește tot mai mult, dar arată tot mai plină de viață, cu obrajii veșnic îmbujorați, cu gesturi grăbite, agitate, cu ochii de panseluțe mai strălucitori ca niciodată? *Am să vorbesc cu Luke, își spune Cora. Luke va ști ce e de făcut.*

Ajunge acasă cu brațele pline de flori de măceș cu boboci bej și cu trei pistrui noi pe obraz. Își petrece brațele în jurul taliei Marthei, gândindu-se cât de perfect se potriveau în adâncitura de deasupra șoldurilor ei generoase și rostește:

— Sunt pe drum – toți oamenii care m-au iubit vreodată și pe care i-am iubit eu.

În seara aceea cu vreme blândă, Stella Ransome a traversat parcul comunal din Aldwinter cu soțul ei în partea dreaptă și cu fiica ei în stânga. Rămași acasă, în grija lui Naomi Banks, cei doi băieți mâncau pâine prăjită și se jucau „Șerpi și scări”. Cora trecuse pe la ei în dimineața aceea, cu brațele pline de trandafiri ce-i lăsau mici zgârieturi în curbura cotului, și le spusese:

— N-ați vrea să veniți mai devreme? Dintotdeauna m-am temut că n-o să apară nimeni la petrecerile mele și că o să rămân singură, toată noaptea, înconjurată de sticle în care să-mi înec amarul.

Mai devreme în după-amiaza aceea, Stella stătuse în fața oglinzii, netezindu-și pe șold mătasea albă a fustei, iar Will o întrebase:

— Cum se face că astăzi nu mai porți albastru?

Ea privise în jos și izbucnise în râs, pentru că totul i se părea albastru. Faldurile fustei sclipeau albastre, propria piele avea o nuanță albăstruie. Chiar și ochii lui Will – care, fără îndoială, avuseseră odinioară culoarea ghindelor pe care le adunau băieții în fiecare toamnă și le aliniau de-a lungul pervazului – erau albaștri. Uneori avea impresia că pe ochii ei se întindea o peliculă de lacrimi pătate de cerneală.

— Cred că am sângele albastru, a spus ea și, ridicând brațele, s-a gândit cât de subțiri erau și cât de frumoase.

Iar Will îi răspunsese:

— Nu m-am îndoit niciodată de asta, micuța mea stea de mare.

Și a sărutat-o de două ori.

Și-au continuat drumul, în timp ce lăstunii se repezeau prin iarbă spre insecte, au trecut pe lângă săteni ce mergeau să aprindă focuri de solstițiu în grădinile lor și pe la marginea câmpurilor. În tot satul răsunau salutări, pe fundalul dangătului

clopotelor de la All Saints: *Ce noapte pentru sărbătoarea asta! Ce noapte minunată!*

William și-a strecurat un deget în guler și l-a lărgit un pic: nu voia s-o vadă pe Cora... Își dorea din tot sufletul s-o vadă. Se gândise toată ziua cum hălăduia Cora prin mlaștini, cu unghiile murdare de pământul Essexului... Nu se gândise deloc la ea. Era cea mai groaznică femeie din lume... Era prietena lui...

A privit cu recunoștință căpșorul argintiu al Stellei, cu părul ce scliffea în lumina soarelui, și s-a gândit că, în toți anii de când se iubeau, soția lui nu-i provocase o asemenea tulburare sufletească niciodată – niciodată! Mâna ei micuță s-a răsucit în mâna lui, iar bărbatul a simțit cât de fierbinte era. În adâncitura de la ceafă, unde rochia ei albă era răscoită adânc, se vedeau câteva picături strălucitoare de sudoare. Era o simplă gripă, asta le spusese doctorul din Colchester, lăsându-și stetoscopul la o parte. Gripa o slăbise. Trebuia să se odihnească, să mănânce și să doarmă bine. Venise vara. Nu aveau de ce să-și facă griji.

Stella a văzut casa cenușie, cu toate luminile aprinse și cu câte un vas de lut plin cu flori de măceș la fiecare fereastră. Undeva, în spatele geamurilor, cineva se mișca încoace și încolo, se auzea un pian. Nimic nu-i făcea Stellei mai multă plăcere decât o petrecere într-o seară caldă. Să fie centrul nemișcat al unei mulțimi animate, știind că era admirată, adresându-se câte unei persoane, complimentându-i pe cei din jur cu interesul ei nesecat față de nepoții lor, față de bolile de care sufereau, de averile pierdute sau câștigate. Dar se simțea teribil de obosită, ca și cum și-ar fi consumat toate proviziile de energie parcurgând acea sută de yarzi dintre casele lor. Și-ar fi dorit să fie acasă, în alcovul ei, numărându-și comorile, ridicând în dreptul luminii hârtia cerată albastră în care era înfășurat un săpun cu gențiană, trăgând adânc în piept parfumul acela ori trecându-și ușor degetul

peste rotunjimile oului de prihor pe care i-l aduseseră fiii ei în mai.

Gripă, dăduse doctorul verdictul, stând de vorbă cu Will. Dar Stella Ransome nu se născuse ieri. A recunoscut tuberculoza când a văzut picăturile de sânge de pe batistă. Odată, în tinerețe, văzuse o tânără răpusă de Moartea Albă (așa i se spunea atunci, ca și cum să rostești adevăratul nume al bolii, ar fi însemnat s-o invoci): și-și amintea că și ea arsese din picioare, devenise tot mai slabă și mai *distrasă*, întâmpinându-și sfârșitul cu mulțumire, atunci când acesta venise, toate durerile fiindu-i estompate de opiu. Cu o săptămână înainte de a muri, fata scuipase cheaguri de sânge care pătasera cearșafurile albe ca neaua.

Stella știa că pe ea încă nu o acaparase boala atât de mult. Când o să simtă că se apropie sfârșitul, o să-l ia pe Will la o parte și o să-i ceară s-o trimită la un sanatoriu de unde să privească munții, ale căror piscuri aveau să fie toate albastrui. Într-o dimineață, când tusea o surprinsese în timp ce se pieptăna, umpluse oglinda cu o ceață roșiatică; tusea începuse la cea de-a o suta trecere a periei prin păr, iar sângele apăruse doar atunci și se ștersese repede. (Și cum se făcea că, atunci când ieșea, sângele era roșu, în vreme ce, prin pielea subțire de pe încheietura ei, se vedea clar că sângele era albastru? Nu părea deloc corect.)

Dar nu putea să plece – nu încă, nu câtă vreme Joanna era la fel de sobră, nu câtă vreme Will trântea atât de des ușa de la birou, nu câtă vreme satul încă se temea de râu, iar sătenii încă veneau în tăcere la biserică și plecau de acolo neconsolați. Stea-de-mare, așa îi spusese Will – și oare nu era acesta și numele Fecioarei? Care și ea purta doar albastru? A râs, gândindu-se: *Roagă-te pentru mine, Marie Născătoare de Dumnezeu, și împrumută-mi și mie din rochiile tale.*

Apoi au ajuns în prag, unde Cora îi aștepta îmbrăcată în mătase neagră, arătând atât de sobră și de senină, încât pentru o clipă Will și-a uitat

indignarea într-un totu îndreptătită. Prins din nou pe picior greșit, a luat-o de mână și i-a spus:

— Cora, pari obosită... Nu cumva faci plimbări prea lungi?

Înaltă, îmbrăcată în rochia ei scumpă și neagră, poate un pic emoționată, îi dădea impresia că n-o mai întâlnise până atunci, că între ei se căscase o distanță care îl făcea să vrea să alerge după ea, oriunde s-ar fi retras. A privit-o cum își întâmpina oaspeții, cu grația și cu politețea pe care și le imagina cultivate în clădirile cu tavan înalt din Chelsea și din Westminster: părea să știe exact ce trebuie să spună și cum să o spună. Pe cine să întâmpine cu un sărut și cui să ofere o strângere de mână – iar strângerea ei de mână era cât se poate de bărbătească. A condus-o imediat pe Stella la un fotoliu jos, lat, pe care fusese așezată o pernă albăstră de mătase:

— Am văzut perna asta în Colchester săptămâna trecută și m-am gândit imediat că trebuie să fie a ta. Te rog s-o iei cu tine când plecați spre casă!

Se pieptănase și-și lăsase părul liber, ca o fetiță, prins deasupra urechilor cu câte un pieptan argintiu. Purta cercei în formă de lacrimi din perle, iar lobii urechilor i se înroșiseră, ca și cum ar fi fost incomodați de greutatea cerceilor.

Când a sosit Charles Ambrose, sclipind de-a dreptul în noua lui cămașă din mătase, acesta și-a ținut gazda la distanță de un braț și, privind-o cu atenție, i-a spus:

— Am crezut că o să te găsim acoperită de flori, Cora – ce priveliște tristă ne oferi!

Dar privirea lui era cât se poate de admirativă.

— Ești tu splendid cât pentru noi toți, i-a răspuns ea și, sărutându-l pe obrazul dolofan, a atins ușor cu degetele șalul cu franjuri lungi al lui Katherine: o să ți-l fur mai târziu, o să vezi.

— S-a cam îngrășat, a rostit Charles, însă nu dezaprobator, în timp ce o privea cum trece printre mesele joase, pe care erau deja așezate tacâmurile din argint.

Apoi a sosit Luke și a fost prezentat cu mândrie („Îl cunoașteți pe Drăcușor, desigur?”). Avea la butonieră o ciuboțica-cucului ofilită, iar părul negru îi era dat cu ulei.

— Cora, am ceva pentru tine, a spus el. Îl am de ani întregi și mai bine ți-l dau ție, decât altcuiva.

I-a întins un pachetel mic învelit în hârtie albă, cu un gest mai curând nepăsător, ca și cum nu s-ar fi sinchisit dacă femeii îi făcea plăcere sau nu. Când Cora l-a deschis, Katherine Ambrose a zărit o ramă mică, în care se afla un evantai brodat, în miniatură, montat în spatele unui geam. Katherine s-a întrebat ce Dumnezeu îi venise bărbatului să brodeze cu fire de mătase colorate.

Martha, îmbrăcată în verde, arăta întru totul ca o fată de la țară, mai cu seamă când a adus o pâine în formă de spic și doi claponi garnisiți cu rămurele de cimbru. Mai erau ouă de rață și o șuncă înțesată de cuișoare; platouri cu roșii feliate și presărate cu mentă, cartofiori mici cât niște mărgel. Joanna se tot ținea după ea până la bucătărie și înapoi, implorând să fie lăsată să ajute, iar în cele din urmă primind îndatorirea de a tăia spirale de lămâie pentru somon. Pe masa lunguiață erau presărați boboci de lavandă, striviți pe rând de vasele grele și răspândind o mireasmă dulce. Charles Ambrose adusese un vin roșu excelent, din Londra. Deschizând o sticlă nouă, a aliniat paharele de cristal și, cu un deget umezit, a cântat o melodie pe marginile lor. Pe un covoraș din lână, Martha și Joanna stăteau întinse pe burtă, absorbite de hârtiile pe care se uitau, făcând planuri, cu niște figuri teribil de serioase și sugând cuburi de gheață; cuibărit pe scaunul de lângă geam, Francis și-a tras genunchii la piept și a început să recite numerele din șirul lui Fibonacci.

Ce-și dorea Will cel mai tare era să-și ia prietena la o parte, să tragă două scaune și să-i istorisească toate poveștile pe care le adunase în ultimele săptămâni – cum găsisese printre hârtiile sale o poezie scrisă când era copil și o arsese, dorindu-și acum să

nu o fi făcut; cum Jo împrumutase inelul cu diamant al mamei ei și îi pusese la încercare tăria scrijelindu-și numele pe o fereastră; ce îi povestise Cracknell în timp ce sorbea tinctură de măceșe. Dar nu putea să facă nimic din toate astea: Cora era ocupată în altă parte, scăldând niște căpșune în zahăr și convingând-o pe Stella să mănânce, apoi spunându-i cu oarecare timiditate lui Francis că, dacă cifrele erau noua lui pasiune, avea mai multe cărți despre matematică pe care le-ar fi putut citi. În plus (încerca Will să reaprindă flacăra mâniei), se aflau în toiul unei lupte și niciunul dintre ei nu ceruse sau acordase un armistițiu.

Însă mânia nu apărea, cu oricâtă convingere o invoca el: își imagina un bărbat aplecat deasupra fiicei sale, șoptindu-i ceva, însă acum știa că fusese doar doctorul Garrett, Drăcușorul, de care ar fi trebuit mai curând să-i fie milă, un om atât de scund și un pic cocoșat, cu un umăr mai jos decât celălalt. Unde îi era bunăvoința creștinească? Ce făcuse Cora cu ea?

S-a îndreptat spre doctor, care își scosese floarea galbenă de la butonieră și acum trăgea de petale. Și-a auzit propria voce rostind:

— Am fost tare nepoliticos în ziua în care ne-am cunoscut, nu ar fi trebuit să-mi ies așa din fire. Mă iertați?

A privit uluit paharul cu vin pe care îl ținea în mână, ca și cum lichidul din el ar fi fost cel care vorbise, nu el însuși. Doctorul s-a îmbujorat și a răspuns bâlbâindu-se:

— Nu vă faceți griji!

Vorbise cu o oarecare superioritate, iar apoi, dispărându-i roșeața din obraji, a continuat:

— A fost doar ceva ce mai încerc uneori... Am hipnotizat-o și pe Cora o dată, nu ne-am gândit că facem ceva rău.

— Nu-mi pot imagina că cineva ar putea s-o facă pe Cora să spună ceva ce ea nu vrea să spună, i-a răspuns Will, iar o clipă în aer s-a simțit o răceală ca de gheață, fiecare gândindu-se că celălalt nu avea

niciun drept să aibă o părere despre ce ar fi spus sau ar fi făcut Cora.

— Mi-a spus că sunteți un geniu, a adăugat Will. Așa e?

— Aș zice că da, i-a răspuns Luke dezvelindu-și dinții cu un rânjel. Văd că aveți paharul gol, permiteți-mi să vă servesc! Spuneți-mi, sunteți câtuși de puțin interesat de științele medicale sau v-o interzice gulerul preoțesc?

Urmărindu-l în continuare, Will nu a putut decât să admire bărbatul a cărui ambiție ardea cu atâta patimă:

— Este imposibil de operat pe inimă în sine, bineînțeles: chiar dacă ne-am putea da seama cum să suspendăm temporar curgerea sângelui, să o izolăm, dacă vreți, creierul ar fi lipsit de oxigen și pacientul ar muri pe masa de operație... Martha, ești drăguță să ne aduci niște vin? Așa... Sunteți cumva sensibil? Vi se face greață ușor? Stați să vă arăt!

Drăcușorul a scos caietul pe care îl avea mereu la el și Will a văzut un desen ce înfățișa un bebeluș cu pielea de pe piept despicață până la os, în timp ce un cordon îl lega de mama sa, care dormea.

— Păreți șocat... Să nu fiți, acesta este viitorul! Dacă circulația mamei este legată de cea a copilului, în așa fel încât inima ei pompează sânge pentru amândoi și respirația ei le furnizează amândurora oxigen, aș putea închide gaura din inimă cu care se nasc atât de mulți copii, însă nu sunt lăsat să încerc operația asta, asta-i problema. Păreți cam palid.

Într-adevăr, Will era palid, însă nu tuburile și lichidele din trupul uman erau cele care îl tulburaseră, ci detașarea cu care vorbea chirurgul, ca și cum toate creaturile Domnului erau menite să fie tranșate și eviscerate ca niște găini.

— Tot uit că sunteți un om al bisericii, a adăugat Luke pe un ton care transforma vorbele acelea într-o insultă.

Sub masă, Francis descojea o portocală adusă de la Harrods într-o pungă de hârtie. L-a văzut pe Charles Ambrose așezându-se lângă Stella și

oferindu-i un pahar cu apă rece. I-a auzit stând de vorbă despre Cora, spunând cât de bine arăta, cât de frumos decorase încăperea, care arăta ca și cum grădina fusese mutată cu totul în casă. Apoi Stella s-a șters pe frunte cu podul palmei și a rostit:

— Ar trebui să sărbătorim sosirea verii și cu un dans... Cine știe să cânte la pian?

— Eu știu să cânt un vals, a răspuns Joanna. Atât.

— *Un-doi-trei, un-doi-trei*, a rostit Charles Ambrose, călcându-și soția pe picioare. Să dăm covorul la o parte?

— Haide, ieși de acolo! a rostit Martha, zărindu-l pe Francis în ascunzătoarea lui și trăgând covorașul de sub el, lăsând la vedere parchetul de dedesubt.

La pian, Joanna, cu spatele drept, a cântat o gamă apăsând toate clapele, pe rând, apoi a exclamat:

— E groaznic! O să sune oribil, bietul pian e vechi și-a stat în umezeală!

Apoi a cântat o melodie prea alertă și după aceea una prea lentă. Toate notele sunau straniu și timid, însă nimeni nu a fost deranjat. Afară, luna era plină și strălucea jos pe cer („Lună de plantat porumb”, și-a spus Francis), iar în estuar valurile biciuiau țărmul. Poate că în clipa aceea ceva urca prin mlaștină, dar lor nici că le păsa. *Cred c-ar putea să bată de trei ori la ușă și nu l-ar auzi nimeni*, și-a spus băiatul și a început să asculte cu atenție, ca și cum creatura s-ar fi aflat dincolo de ușă, imaginându-și flăcările pe care le arunca din ochi.

Luke Garrett, care răsfoia niște pagini scrise de mână într-un colț mai întunecat al încăperii, și-a lăsat caietul și s-a dus spre scaunul Corei. A făcut o plecăciune ca de curtezan și a zis:

— Haide, dansezi aproape la fel de prost ca mine... Ce pereche mai facem!

Dar Stella, care stătea lângă fereastra deschisă, avea altă idee:

— Dacă tot sunt eu prea obosită ca să dansez cu soțul meu, n-ar vrea prietena mea să-mi ia locul? Will!

Râzând, l-a convocat cu un gest poruncitor:

— Demonstrează-i, te rog, Corei că nu ești un pastor ca toți ceilalți, închis toată ziua în casă cu cărțile!

Ezitănd, Will a pășit în față („Stella! Le dai speranțe false...”) și a rămas în picioare, singur, în mijlocul încăperii. Fără amvon și fără Biblie părea stingher. A întins mâinile, ușor timid:

— Cora, n-are rost să ne împotrivim. Am încercat...

— Drăcușorul are dreptate, i-a răspuns Cora, mergând să stea în fața lui și prinzându-și mai bine un nasture de la manșetă. Dansez teribil de prost. Nu simt niciodată ritmul.

Stătea în fața lui Will, părând cumva mai mică, de parcă s-ar fi aflat la ceva distanță de el. Nu se mai simțise atât de nesigură pe ea de când plecaseră din Foulis Street.

— Are dreptate, să știți, a spus Martha, oftând și scuturându-și rochia verde. O să îți rupă piciorul, e grea... Nu mă primiți pe mine în locul ei?

Dar Stella s-a ridicat în picioare și a venit spre ei: ca un instructor de dans, a așezat mâna Corei pe umărul soțului ei.

— Vedeți cât de bine vă potriviți?!

I-a privit o clipă și apoi s-a întors satisfăcută la locul ei de sub fereastra deschisă.

— Așa, iar acum – a netezit pernuța din mătase albastră pe care o ținea în poală – mâncați, beți și veseliți-vă, căci mâine va ploua!

Apoi William Ransome a pus mâna pe talia Corei, acolo unde bluza se îmbina cu fusta, și Francis și-a auzit mama oftând. Cora a ridicat privirea – stăteau amândoi nemișcați – și a urmat un moment de tăcere, nimeni nu a spus nimic. Francis, privindu-i, a zdrobit o felie de portocală pe limbă: a văzut cum mama lui îi zâmbea lui Will, iar zâmbetul ei era întâmpinat de o privire calmă, severă. Pe urmă capul Corei s-a mișcat, ca și cum ar fi fost tras pe spate de greutatea părului, iar mâna bărbatului i s-a încordat pe talie, trăgând de materialul fustei.

„Nu înțeleg nimic din toate astea”, și-a spus Francis, observând că Martha se retrage și rămâne în picioare lângă Luke, iar pe figurile celor doi se citea aceeași expresie: aproape că păreau un pic speriați.

— Nu pot să tot cânt aceeași melodie la infinit, a rostit Joanna de la pian, privind spre Francis și dând ochii peste cap a exasperare.

— Nu știi melodia asta! i-a răspuns Will. N-am mai auzit-o până acum...

— Să încerc una de genul ăsta? l-a întrebat Jo, iar pianul și-a domolit un pic ritmul, în încăpere răsunând o melodie aproape languroasă.

Martha a exclamat:

— Nu! Nu... Nu de genul ăsta.

— Să mă opresc? a întrebat Joanna, ridicând mâinile de pe clape și privindu-și tatăl.

Cât de ciudat arătau, stând pur și simplu în picioare! Parcă erau doi copii, nesiguri dacă făcuseră sau nu vreo prostie.

— Nu, cântă, cântă! i-a răspuns Luke, întorcând pumnalele spre propriul suflet și tresărind dureros; ar fi vrut mai curând să trântască o dată pentru totdeauna capacul pianului.

Atunci reverendul a spus:

— Nu, nu pot... am uitat pașii.

Joanna a cântat în continuare, ceasul a continuat să ticăie... Însă bărbatul nu s-a mișcat.

— Eu nici nu cred că i-am știut vreodată, a rostit Cora.

Mâna i-a căzut de pe umărul bărbatului, iar ea a făcut un pas în spate rostind:

— Stella, te-am dezamăgit.

— Da, a fost un spectacol destul de slab, a intervenit și Charles Ambrose, privindu-și cu regret paharul gol.

— Cred că mai bine te-ai opri acum din cântat, a spus Will, întorcându-se spre fiica lui și aruncându-i o privire ce aproape că îi cerea iertare.

A făcut o plecăciune adâncă în fața partenerei de dans și a spus:

— Ai fi dansat mai bine cu oricine altcineva în afară de mine... N-am învățat niciodată să dansez.

— Ah, te rog... E doar vina mea. Nu mă pricep decât la cărți și la mersul pe jos. Dar, Stella, văd că tremuri... Ți-e frig?

S-a îndepărtat de Will și s-a dus spre Stella, aplecându-se pentru a-i lua mâinile micuțe în mâinile ei.

— Nu simt că mi-ar fi frig, a răspuns Stella sclipind de sudoare, dar presupun că Jo nu ar trebui să stea până atât de târziu.

— Da! a sărit Will grăbit, aproape recunoscător. Cu siguranță că nu trebuie să stea trează până atât de târziu și e cazul să mergem să vedem și ce haos or fi făcut băieții în lipsa noastră... Cora, ne ierți dacă plecăm acum?

— În fond, e aproape miezul nopții, a intervenit Charles, privindu-și ceasul. Când o să bată de miezul nopții o să ne transformăm toți în șoareci și în dovleci. Katherine? Unde este Kate a mea? Unde-mi e soția?

— Aici sunt, ca întotdeauna, a răspuns Katherine Ambrose.

Cora i-a întins haina și a văzut-o cum redevenea politicoasă, vioaie, reluându-și manierele ireproșabile. A obligat-o pe Stella să ia pernuța din mătase albastră („Draga mea, trebuie s-o ai: nu încape îndoială că s-au gândit la tine când au făcut perna asta...”) și a sărutat-o pe Joanna pe obraz („Eu nu am reușit niciodată să cânt nici măcar o notă la pian, să știi... Ești o fetiță grozavă!”). Însă Katherine nu era așa ușor de păcălit. N-ar fi trebuit să fie mare lucru să danseze un vals scurt pe parchetul dezgolit, în pașii aceia familiari și politicoși n-ar fi trebuit să fie nimic surprinzător pentru nimeni. Și-atunci, ce provocase momentul acela straniu, acea schimbare bruscă a atmosferei, aerul devenind atât de tensionat, încât aproape că se aștepta să audă un tunet? În fine...! L-a ridicat din umeri și l-a tras ușor în jos pe soțul ei pentru un

sărut – era târziu și, până la urmă, Will Ransome era un pastor, nu un curtezan.

Cora a deschis ușa și mirosul Blackwaterului a pătruns în încăpere. Pe cer zăbovea o stranie lumină albăstruie și femeia s-a înfiorat, cu toate că aerul era calduț. De sub masă, Francis a văzut cum mama lui întinde mâna către fiecare musafir pe măsură ce aceștia treceau pragul („Mulțumesc tare mult... Mulțumesc! Trebuie să-mi promiteți că mai veniți!”). Cât de vivace era, cât de luminoasă, ca și cum oricât de târziu ar fi fost, ea nu avea nevoie de somn.

William Ransome a plecat ținându-și la braț soția și fiica, aproape (Francis a început să descojească altă portocală) ca și cum și-ar fi pus o armură. Cora – și mai luminoasă, și mai însuflețită – părea cumva să-i măture pe toți spre parcul comunal. Apoi a închis ușa și a bătut din palme satisfăcută, însă fiul ei a auzit o notă falsă la fel de clar ca atunci când Jo cânta la pianul prost acordat. De ce nu spusese nimic William Ransome când plecase, de ce lui nu-i întinsese Cora mâna, de ce Martha și Drăcușorul o priveau acum în tăcere, ca și cum i-ar fi dezamăgit? În fine – a ieșit târâș de sub masă –, ce rost avea să studieze specia umană și să încerce să o înțeleagă? Regulile lor erau lipsite de sens și la fel de stabile ca vântul.

După ce s-a culcat Francis, recitând șirul Fibonacci, așa cum alt copil ar fi mormăit un basm, Martha și Luke s-au apucat să debaraseze mesele și să așeze la loc covorul, strivind bobocii de lavandă împrăștiați pe jos. Cora fusese pentru scurtă vreme teribil de animată – nu era așa că fusese o seară minunată, nu era așa că Jo era o fetiță teribil de deșteaptă, cu toate că muzica nu era, probabil, vocația ei –, iar apoi spusese brusc că e obosită și că vrea să se odihnească. Prietenii ei o priviseră cum alergase desculță pe scări și continuaseră să strângă prin sufragerie, ținându-și tovărășie în spaima lor împărtășită.

— Nici măcar nu cred *că-și dă seama*, a spus Luke, sorbind ultimele picături din excelentul vin roșu al lui Charles. E ca un copil, nu cred că-și dă seama ce au făcut... Și în tot acest timp, Stella era de față și se uita la ei...

— În fiecare zi apare numele lui în conversație, în fiecare zi... Ce părere ar avea el despre *asta*, cum ar fi răs de *astalaltă*... Dar până la urmă *ce au făcut?*! Nu a fost nimic, nimeni altcineva n-a văzut...

— Și în scrisori la fel – apare pe fiecare pagină! Ce-i poate oferi *el*, un vicar de țară, temător că lumea se schimbă. Și în plus, are deja o soție caraghioasă, nu e destul, chiar trebuie s-o aibă și pe Cora...?

— Ea-l colecționează, a spus Martha desprinzând boabe de struguri de pe ciorchine și rostogolindu-i pe masă. Asta e... Dacă ar putea, l-ar pune într-un borcan de sticlă și i-ar eticheta diversele părți ale trupului în latină, l-ar păstra pe un raft.

— Eu l-aș omorî, dacă aș putea, a rostit Luke, uluit de adevărul din cuvintele acelea, flexându-și degetele, ca și cum ar fi simțit între ele metalul bisturiului. Simt că ea se îndepărtează de mine...

S-au privit, simțind cum vechea lor antipatie se estompează și că aerul mustește de inutilitatea dorinței lor, de neputința lor de a-și îndeplini dorința coplesitoare. În încăperea întunecată, privirea chirurgului s-a întunecat. A urmărit cum Martha își ridica mâinile spre păr, cum cusătura rochiei verzi de sub brațul ei se trăgea în sus. S-a dus spre ea, iar femeia a pornit către scări.

— Vino cu mine! a spus ea întinzând mâna spre el. Vino sus cu mine!

Ferestrele camerei ei erau deschise și pereții erau scâldați într-o lumină difuză.

— S-ar putea să fie sânge, i-a spus ea.

— Mai bine așa... Mai bine.

Și era gura Corei cea pe care o săruta el, era mâna Corei cea pe care o așeza ea acolo unde jinduia să o simtă. Erau amândoi un compromis: se îmbrăcau

unul cu trupul celuilalt ca și cum și-ar fi pus niște haine la mâna a doua.

Peste parcul comunal, în umbra turlei Bisericii All Saints, Joanna dormea cu papucii în picioare, iar Stella moțăia cu capul pe noua ei pernă. La ceva distanță, apropiindu-se deja de mlaștină, Will se plimba singur, cuprins de furie. Niciodată până atunci nu fusese tulburat de dorință: se căsătorise cu Stella de tânăr, fuseseră fericiți împreună, iar foamea lor fusese inocentă și ușor de satisfăcut. Ah, da, o iubea pe Cora – știa asta, o știuse din prima clipă –, însă nu gândul acesta îl tulbura. Dacă ar fi fost un băiețandru sau o bătrână doamnă, ar fi iubit-o la fel de mult și i-ar fi prețuit ochii cenușii la fel cum o făcea acum. Era un erudit în ceea ce privește Biblia și îi știa diversele nume pentru diversele feluri de iubire, citea cuvintele Sfântului Apostol Pavel către biserici și afecțiunea lor sacră invoca numele Corei: *Îi mulțumesc Domnului meu la fiecare amintire a ta...*

Însă ceva se schimbase acolo, în încăperea aceea cu aer sărat și cu trandafiri ce înfloreau în toate colțurile – pusese mâna pe talia ei și văzuse cum îi tresălta gâtul în timp ce vorbea. Asta să fi fost? Sau felul în care eșarfa-i alunecase de pe umăr, iar el văzuse cicatricea și se întrebase dacă o duruse și cât de tare și dacă o deranja că el văzuse? Se gândea la felul în care o strânsese de mijloc, cum își auzise unghiile scrâșnind pe materialul rochiei ei. Cum ea îi răspunsese cu o privire lungă și calmă. S-a întrebat dacă nu cumva îi fusese un pic teamă de el, dar nu: nu frica îi întuneca ochii, ci un soi de provocare sau poate satisfacția – oare *zâmbise*?

Se plimba la gura estuarului, neștiind cum să se descurce cu dorința aceea puternică, însă fiind sigur că nu putea merge cu ea la Stella. Știa că, dacă ar fi atins-o, ar fi găsit-o pentru prima oară subțirică, parcă lipsită de substanță. El jinduia mai curând la ceva ca o luptă, iar asta îl șoca. A mers până la marginea apei și, cu mișcări grăbite, s-a întins pe

pământul mlăștinos, aproape lătrând și bucurându-se ca un câțel.

3

La multă vreme după miezul nopții, în timp ce anul trecea ușor de ceasul care-i marca mijlocul, Francis Seaborne a ieșit încet din casă. În buzunarul stâng a pus furculița din argint pe care o luase din ruinele din Colchester, iar în cel drept a pus o piatră cenușie care avea o gaură în care încăpea perfect degetul lui cel mic. La etaj, Cora stătea întinsă în pat, apăsând ușurel pe cicatricea de pe claviculă, dorindu-și să poată simți din nou durerea aceea. În altă cameră, Luke și Martha se desprindeau unul de celălalt. Nimeni nu se întreba unde e Frankie: dacă se gândeau vreo clipă la el, era mai întâi cu neliniște și apoi cu certitudinea comodă că acel copil cu mintea de nepătruns era în siguranță, singur în camera lui.

Nimeni nu încercase vreodată să-și explice obiceiul lui Frankie de a se plimba noaptea; fusese considerat încă o ciudățenie de-ale lui. Faptul că nu suporta compania oamenilor în timpul zilei, dar în toiul nopții apărea în pragul ușilor celor din casă îi era întru totul caracteristic băiatului. Dacă l-ar fi întrebat cineva, copilul ar fi răspuns că încerca doar să înțeleagă lumea și felul în care ea funcționa: de ce (de exemplu) părea că roțile unei mașini se învârtesc în direcția opusă celei în care se deplasa aceasta? Cum se făcea că nu auzea un obiect care cădea până în clipa în care îl vedea atingând pământul? Își privea mama, preocupată de roci și de noroi, însă nu făcea legătura dintre căutările ei și ale lui. Ea se uita în jos, el privea în sus. Nu-l putea ajuta în niciun fel. Dintre toți oamenii pe care îi cunoscuse, doar pentru Stella Ransome avea răbdare. Vedea cum femeia aduna pietricele albastre și flori și avea impresia că se înțelegeau unul pe altul. Observa și culoarea prea vie a ochilor ei, întrebându-se de ce nu vorbea nimeni despre asta.

Dar, până la urmă, asta le stătea în fire, nu? Să vadă, dar să nu observe.

A pornit prin umbrele aruncate de lună, văzând cum ele se întindeau paralele și întrebându-se de ce. Harababura din seara aceea îl tulburase – privise cu multă atenție, dar nu găsisese nicio ordine sau vreun motiv pentru ceea ce văzuse –, iar acum, singur în întunericul nopții, avea să poată rezolva mai ușor problemele. S-a gândit să meargă până jos, la Blackwater, să vadă cu ochii lui ce ființă pândeă în estuar. I se părea nedrept ca doar el, dintre toți copiii din Aldwinter, să nu fi zărit bestia nici măcar în vise. A traversat parcul comunal, trecând pe sub Stejarul Trădătorului spre High Lane, și a mers spre est, în vreme ce peste tot în jur se auzeau murmure și trosneau focuri menite să izgonească spiritele care se aventurau în lumea aceea modernă. Cineva cânta la scripcă. Au trecut pe lângă el două fete îmbrăcate în alb; în gardul viu cânta o privighetoare. Când a ajuns pe High Lane, parcul comunal a rămas în urmă, odată cu zgomotele sale: se simțea un iz de fum de lemn și undeva în stânga a răsunat un strigăt de încântare, iar apoi s-a lăsat liniștea. Parcă era singur în lumea întreagă.

A ajuns la mlaștina din apropiere de Capătul Lumii, gândindu-se să găsească locul în care Steaua Polară țintuia cerul ori să vadă cum își arunca luna lumina cea falsă, însă în schimb a dat de o întindere ca un cearșaf negru, pe care era cusută o pânză albastră strălucitoare. Era ca și cum nu și-ar fi ridicat privirea spre cerul boltit, ci și-ar fi coborât-o spre suprafața unui lac în ale cărui unde sclipeau raze de soare. De la nord la sud, deasupra orizontului palid, fâșii subțiri de lumină albastră atârnavă parcă, iar printre ele se vedea albastrul închis al cerului. Din când în când, ca adusă de vânt, se zărea o mișcare, iar plasa aceea luminoasă se închidea și se lărgea. Lumina pe care o emana nu era împrumutată, ca aceea a unui nor alb învăluit în razele soarelui, ci părea să-i aparțină întru totul: puteau fi o multitudine de trăsnete înmărmurite pe

loc, arzând toate, în mod inexplicabil, albastre. Francis era încremenit de bucurie. A simțit-o cum se ridica în ființa lui atât de brusc și de nestăvilită, încât nu a putut decât să izbucnească în râs, înspăimântat de ciudățenia propriei bucurii.

În timp ce stătea în picioare și privea – lungindu-și gâtul cât putea, așa încât în dimineața următoare mama lui avea să se întrebe de ce ținea gâtul atât de ciudat –, o mișcare din sărături i-a atras atenția. Luminile albastre făceau ca lumea să fie un pic mai ușor de văzut decât ar fi trebuit să fie, iar apa din estuar era de un negru uleios, cu nuanțe albastrii. Între marginea apei și țărm, nu departe de coastele Leviatanului, se mișca un maldăr de stofă. S-a auzit un sunet slab, ca mormăitul unui animal. Grămada de stofă s-a mișcat și s-a întins pe noroi, iar apoi a rămas nemișcată.

Curios, Francis s-a întors să se uite, încercând să zărească ceva prin aerul întunecat. Dacă ăsta era monstrul din Blackwater, s-a gândit el, era de toată jena și merita să fie înecat. Mormăitul s-a oprit o clipă, în timp ce grămada de stofă s-a întors spre Leviatan, iar apoi a început din nou să freamăte, doar pentru a se opri iarăși, de data aceasta cu ceea ce era, fără îndoială, o tuse și apoi o încercare disperată de a trage aer în piept.

Deloc înspăimântat, Francis s-a apropiat și mai mult. Mormanul s-a contorsionat și apoi, cu un geamăt, s-a ridicat, iar Francis a văzut straturile slinoase ale unei haine negre și gulerul gros de blană, iar, deasupra gulerului, figura sălbatică a unui bătrân pe care îl văzuse o dată sau de două ori la biserica lângă care erau înmormântați sătenii. Cracknell – el era: un bătrân împuțit, care odată își ridicase mâneca, arătându-i băiatului urechelnițele care colcăiau acolo. Geamătul s-a încheiat cu o criză de tuse care l-a făcut să se prăbușească din nou la pământ: bătrânul și-a strâns haina și mai aproape de corp și a rămas tăcut.

Cracknell, cu cizmele la marginea apei și cu vederea tot mai slăbită, l-a văzut pe băiatul slăbuț,

cu părul negru pieptănat cu grijă, și a încercat să-l strige. Dar aerul părea să aibă niște muchii ascuțite, care îl înțepau în gât atunci când respira, iar de câte ori încerca să rostească numele băiețelului (Freddie, parcă, nu?), tusea începea din nou. În cele din urmă, a reușit să-și recapete suflarea. A strigat „Băiete! Băiete!” și i-a făcut semn lui Francis, care se oprise pe cărare, la nici cincisprezece picioare de el.

— Nu știu ce vreți să faceți, i-a spus Francis.

Chiar așa, oare ce *făcea*? Murea, probabil. Dar ce loc straniu în care să moară! Tatăl lui murise cu un cearșaf alb tras până sub bărbie. S-a întors pentru o clipă, ca să privească în sus – plasa aceea luminoasă se lărgea și din loc în loc începea să se rupă, iar printre razele ei luminoase se vedea cerul negru-albăstrui.

— Adu pe cineva, a spus Cracknell și a început să mormăie iarăși, exasperat sau poate amuzat, fixându-l pe Francis cu o privire rugătoare și furioasă.

Băiatul s-a lăsat pe vine și, sprijinindu-și palmele pe genunchi, l-a analizat cu oarecare interes pe bătrân. Pe materialul gulerului se prinsese o molie, iar în rest, din loc în loc, pe haină se vedeau pete palide care ar fi putut fi mucegai (Oare mucegaiul putea apărea pe țesături? Și-a propus să nu uite să se intereseze).

— *Ransome*, a adăugat Cracknell, care nu voia neapărat o ultimă împărțășanie, dar nu l-ar fi deranjat ca ultimul chip pe care îl vedea în viața asta să fie unul prietenos.

A întins mâna să tragă de haina băiatului – *te rog*, a vrut să spună –, însă efortul era prea mare.

Băiatul a înclinat capul într-o parte, analizând numele.

— Ransome? a repetat el.

Da, da, avea sens. Bărbatul cu fâșia de material alb la guler vizitase trei săteni în ultimele săptămâni (băiatul numărase), dintre care cel puțin doi muriseră după aceea. Oare el aducea moartea sau doar le ușura oamenilor trecerea spre lumea de

apoi? Băiatul a presupus că era vorba de a doua variantă, dar era important să confirme această presupunere. Examinându-l din nou pe bătrân, Francis a văzut că la colțurile gurii începea să i se adune niște spumă albicioasă, iar sub haină pieptul i se zbuciuma frenetic. Chiar și în semiîntunericul acela se vedea că pielea lui prinde o culoare ca de ceară, iar în jurul ochilor adânciți în orbită se forma o mică prăpastie albăstruie. Era în același timp înspăimântător și cât se poate de obișnuit. Probabil că așa venea întotdeauna sfârșitul.

Cracknell și-a dat seama că nu putea vorbi: și-ar fi irosit și ultimele răsuflări greoaie. Ce făcea băiatul, stând pe vine lângă el, calm, întorcându-se din când în când să se uite spre cer și zâmbind de fiecare dată când o făcea? Inima i s-a strâns de teamă: cu siguranță că avea s-o ia la fugă din clipă în clipă și-o să-l aducă pe Ransome, care va veni cu o lampă și cu o pătură bună, groasă, cu care să-i acopere trupul ce se zguduia de frisoane. Dar Francis, care știa ce urmează, nu considera că ar avea vreun sens să irosească timpul. În plus, și-a dat seama că dacă ar fi împărtășit cu cineva minunea ce se desfășura deasupra capetelor lor, pe cer, propria plăcere nu i s-ar fi înjumătățit, ci s-ar fi dublat. S-a aplecat deasupra bătrânului și i-a spus:

— Uite!

Băgând mâna în claia de păr grizonant, i-a tras capul în așa fel încât Cracknell nu a avut de ales și a trebuit să-și întoarcă privirea de la apa întunecată și să se uite spre locul în care odinioară crezuse că se află Raiul.

— Uite! a repetat băiatul. Vezi?

Ochii încețoșați ai bătrânului s-au deschis larg, iar bărbatul a rămas cu gura căscată. Fâșiile strălucitoare de nori începuseră să se estompeze odată cu apropierea răsăritului, dar se adunaseră într-un arc palid ce despica cerul și în vreme ce ei priveau, o ciocârlie s-a avântat în zbor, cântând cu frenezie.

Apoi, Francis s-a întins lângă bătrân pe pământul mlăștinos, fără să-i pese de noroiul ce avea să i se impregneze în haine, de duhoarea emanată de trupul bătrânului ori de frigul dimineții. Capetele li s-au atins din când în când, în timp ce Cracknell, uluit, s-a întors pentru a savura priveliștea aceea miraculoasă, din când în când încercând să șuiere un fragment dintr-un imn: *Astfel sufletul meu e izbăvit*, cânta el, îndoindu-se în clipa aceea mai puțin ca niciodată. Când viața a ieșit din el, a făcut-o cu o răsuflare lungă, liniștită, iar Francis l-a bătut ușurel pe mână și a rostit „Gata, gata”, aproape satisfăcut, fiindcă ceea ce-i plăcea cel mai mult pe lume era ca lucrurile să se desfășoare așa cum credea el că o vor face.

*Cora Seaborne
Parcul Comunal, nr. 2
Aldwinter*

22 iunie

Dragă Will,

*Este ora 4 dimineața și vara a început.
Am văzut ceva tare ciudat pe cer – tu ai
văzut? Strălucire-de-noapte, așa i se
spune. Încă un semn!*

*Acum multă vreme mi-ai spus că-ți pare
rău că mi-am pierdut soțul când eram atât
de tânără. Țin minte că mi-am dorit să te
fi exprimat altfel – a murit, nu l-am
pierdut eu. Nu a fost vina mea.*

*De ce să-ți pară rău? Nu-l cunoșteai.
Nu mă cunoșteai nici pe mine. Presupun
că te învață expresiile astea binevoitoare
atunci când ți se dă gulerul preoțesc.*

*Cum aș fi putut să-ți spun atunci prin
ce-am trecut – nu doar atunci când a
murit (vezi cât de ușoare sunt cuvintele
astea!), ci e vorba de tot ce am trăit
înainte.*

*El a murit, iar eu m-am simțit
bucuroasă și tulburată. Crezi că e posibil
ca mintea unui om să cuprindă două
senzații atât de diferite și, totuși, să fie
amândouă cât se poate de reale?
Bănuiesc că nu – cred că ideea ta legată
de adevărul absolut și de binele absolut
nu-ți permite să accepți așa ceva*

*Eram tulburată pentru că nu cunoșteam
niciun alt mod de a trăi. Eram atât de
tânără atunci când ne-am căsătorit,
atunci când ne-am cunoscut, încât abia
dacă existam – el m-a chemat pe calea
existenței. El m-a făcut ceea ce sunt.*

Și în același timp – în exact același timp! – am simțit o fericire atât de intensă, încât am crezut că o să mă ucidă. Avusesem parte de așa de puțină fericire, încât nu credeam că pot simți așa ceva, fără a fi consumată de sentimentul atât de puternic. În ziua în care ne-am cunoscut mă plimbam prin pădure și de-abia respiram de bucurie.

Am cunoscut odată o femeie care mi-a spus că soțul ei o trata ca pe un câine. Îi puneă mâncarea într-un vas pe podea. Când ieșeau la plimbare, o chema să meargă la pas. Când vorbea fără să aibă voie, soțul ei își rula ziarul din care citea și o lovea peste nas. Prietenii lor erau de față, vedeau totul. Râdeau, spuneau că soțul ei era un bărbat tare amuzant.

Știi ce-am simțit când am auzit povestea ei? Am simțit invidie, fiindcă eu nu fusesem tratată niciodată măcar ca un câine. Aveam un câine – un animal amărât. Țin minte că odată i-am scos din blană o căpușă care a pocnit ca o mură succulentă – și Michael îi lua capul în poala lui și, fără să-l deranjeze balele, îl mângâia pe urechi și mă privea în timpul ăsta. Uneori îi dădea câteva palme pe coapse, multe, puternice – suna a gol –, iar câinele se dădea cu burta în sus de bucurie. Când Michael era pe moarte, i-a fost ca o umbră, iar când a murit, câinele s-a stins și el.

Pe mine Michael nu m-a atins niciodată cu atâta blândețe. Mă uitam la câine și-l invidiam. Îți poți imagina cum e să fii gelos pe un câine?

Am să mă întorc în Londra pentru o vreme. N-am să merg în Foulis Street, nu mai simt că acolo este acasă. Vor avea grijă de mine Charles și Katherine.

Nu te simți obligat să-mi scrii!

*Cu dragoste,
CORA*

*P.S.: Cu privire la Stella: ai să primești
o scrisoare de la doctorul Garrett. Te rog
să iei în considerare oferta lui de a te
ajuta!*

Joanna s-a dus la Biserica All Saints dimineața și și-a găsit tatăl deja acolo. Avuseseră o seară minunată, și-a spus fetița, amintindu-și cum ea și Martha analizaseră planurile pentru noile case din Londra, unde apa avea să fie mereu proaspătă, galopând prin țevi de cupru. Cântase la pian destul de bine, își purtase rochia cea bună, mâncase o portocală (încă avea unghiile pătate de portocaliul cojii). Era adevărat că petrecerea o cam storsese de energie pe mama ei, iar tatăl ei fusese tare tăcut în dimineața aceea, dar, până la urmă, el zicea mereu că are o mulțime de lucruri pe cap.

L-a găsit încovoiat, ascuns de umbre, cu o daltă în mână. Cu mișcări furioase, muncea de zor la șarpele încolăcit pe brațul stranei. De-a lungul anilor, stejarul de Essex se înnegrise și aproape că se transformase în os. Cu toate că aripile creaturii se desprinseseră și acum zăceau pe podeaua de piatră, șarpele încă rânjea la adversarul său, dezvelindu-și dinții.

— Nu! a exclamat Joanna, uluită că tatăl ei putea distruge ceva ce fusese plăsmuit cu atâta talent, și a dat fuga lângă strană, trăgându-l de mânecă. Nu poți să faci asta! Nici măcar nu-i al tău!

— Eu conduc biserica asta! Am să fac ce consider eu că e bine!

Nu părea să fi fost tatăl ei cel care vorbise, ci mai curând un băiețel enervat că nu i se face pe plac. Apoi, ca și cum și-ar fi conștientizat propria irascibilitate, și-a îndreptat cămașa și a continuat:

— Nu e bine, Jojo, n-ar trebui să fie aici – uite, nu vezi că locul lui nu este aici?

Dar Joanna îi mângâiase vârful cozii de când de-abia putea să meargă și, văzându-i aripile retezate, a început să plângă.

— Nu trebuie să strici așa lucrurile! N-ai voie!

Lacrimile fetiței erau atât de rare, încât în orice altă zi l-ar fi făcut să se oprească, însă în clipa aceea

William Ransome se simțea înconjurat de inamici, iar măcar pe acesta îl putea distruge cu mâna lui. Nu dormise toată noaptea, iar dușmanii îi tot apăreau în minte: doctorul aplecat de umeri, cu sprâncenele-i negre ca smoala, Cracknell, cu pieile lui de cârțiță atârinate de gard, o încăpere întreagă cu eleve cărora râsul le luase mințile, râul Blackwater, Cora, care stătea dreaptă și severă în noroi, iar în spatele ei, cu inima bătând sub pielea-i udă, Șarpele din Essex...

A desprins un ochi ce-l privea ironic și a adăugat:

— Du-te acasă, Joanna, du-te la lecțiile tale și nu te mai băga în treburile oamenilor mari!

Fata stătea dreaptă lângă el și se gândea să-l lovească în creștetul aplecat, simțind pentru prima oară furia neputincioasă a copilului care se știe mai înțelept și mai drept decât părintele său. Apoi, ușile din spatele bisericii s-au deschis, lăsând să pătrundă lumina de afară, iar în prag, cu părul arzând în razele soarelui, a apărut Naomi Banks. Avea răsuflarea tăiată pentru că alergase până atunci, iar mâinile îi erau murdare până la cot.

— S-a întâmplat din nou! a rostit ea, iar vocea ei a răsunat din boltă. A venit iarăși! Eu v-am zis c-o să vină... Nu v-am zis?! Nu v-am zis eu c-o să vină?!

Până a ajuns Will la mlaștină se strânseseră deja o mână de oameni în jurul grămezii de stofă care zăcea pe țarm. Capul lui Cracknell era întors atât de mult spre stânga – și în sus, nefiresc, ca și cum și-ar fi privit ucigașul în ochi – încât era fără îndoială clar (spuneau oamenii) că-i fusese rupt gâtul.

— Așteptați medicul legist, le-a răspuns Will, aplecându-se să închidă ochii încețoșați. Era bolnav de ceva vreme.

Pe haina bătrânului, așezate cu precizie pe stomacul său și între două buzunare rupte, se aflau o furculiță din argint și o piatră cenușie, cu o gaură în ea.

— Cine a făcut asta? i-a întrebat el, privind figurile enoriașilor săi. Cine a pus lucrurile astea aici și de ce?

Însă s-au uitat cu toții în altă parte, unul după altul, nerecunoscând nimeni nimic, spunând că ei știau că există ceva acolo, ei știau demult, că cel mai bine ar fi să-și încuie cu toții ușile zdravăn când vine marea. Ba chiar o femeie și-a făcut cruce, fiind privită cu severitate de preot, care îi dezvățase de ceva vreme de asemenea superstiții.

— I-a smuls unul dintre nasturii de alamă, a spus Banks, răvășind părul fiicei sale, însă nimeni nu l-a băgat prea tare în seamă: era oricum un miracol că bătrânul avusese nasturi.

— Prietenul nostru s-a stins pentru că era bolnav, iar acum se află în ceruri, a spus Will, sperând ca bătrânul să se afle, într-adevăr, în Rai. Probabil a ieșit noaptea să ia o gură de aer proaspăt și s-a rătăcit sau l-a luat amețala. Nu e momentul să vorbim despre șerpi și monștri... A trimis cineva după doctor? Mulțumesc, da, acoperiți-i fața! Lăsați-l să se odihnească în pace – până la urmă, nu asta sperăm cu toții?

La marginea micii mulțimi stătea Francis Seaborne, pipăind din când în când buzunarul în care pusese un nasture strălucitor pe care era gravată o ancoră. Cineva a început să plângă, dar Frankie și-a pierdut interesul: privea spre orizont, unde se adunau norii albaștrui. Semănau atât de mult cu crestele unor munți ce se pierdeau în ceață, încât băiatul s-a gândit că poate satul fusese ridicat, smuls cu totul din Essex și dus într-o țară străină.

*Dragă Cora, am văzut cartea aceasta
poștală și m-am gândit la tine – îți place?*

*Am primit scrisoarea ta. Mulțumesc.
Am să-ți scriu din nou în curând. Stella îți
transmite dragostea ei.*

*Ca întotdeauna,
WILLIAM RANSOME
Filipeni 1:3-11*

*Dr. Luke Garrett
Spitalul Universitar Royal Borough*

23 iunie

Stimate reverend Ransome,

Sper că sunteți bine. Vă scriu în legătură cu doamna Ransome, pe care am întâlnit-o de două ori. În ambele ocazii am observat următoarele: o temperatură crescută în mod semnificativ; obraji puternic colorați; pupile dilatate; bătăi ale inimii rapide și neregulate și o erupție pe antebrațe.

Cred, de asemenea, că suferă într-o mică măsură de delir.

Vă sfătuiesc cu tărie s-o aduceți pe doamna Ransome la Spitalul Royal Borough, unde, după cum știți, îmi desfășor activitatea. Colegul meu, dr. David Butler, s-a oferit să o consulte. Are o experiență considerabilă în domeniul bolilor sistemului respirator. Cu permisiunea dumneavoastră, am să particip și eu la acel consult. Există proceduri chirurgicale pe care le puteți lua în considerare.

Nu este necesară o programare. Sunteți așteptați cât mai curând cu putință.

*Cu bine,
Dr. LUKE GARRETT*

*Reverendul William Ransome
Casa parohială, Aldwinter
Essex*

24 iunie

Dragă Cora,

Sper că ești bine. Nu am putut să-ți scriu mai devreme, deși aș fi vrut – s-a întâmplat ceva: Cracknell a fost luat.

De ce m-am exprimat așa? Știam că era bolnav: am stat un pic cu el cu o zi înainte să moară. Voia să-i citesc ceva, dar n-am găsit nici măcar o carte în casa lui, în afară de Biblia mea, de care, evident, nici n-a vrut să audă. Până la urmă i-am recitat Jabberwocky^[22]. L-am făcut să râdă. „Prostii și aiureli!”, a exclamat și i s-a părut teribil de amuzant.

L-am găsit în mlaștină. Venea marea și a ajuns până la cizmele lui. Se pare că se uita la ceva de deasupra lui, deși medicul legist spune că n-a fost o mână criminală la mijloc. Probabil că a zăcut acolo toată noaptea. Capătul Lumii parcă a început deja să se afunde în noroi fără el. Joanna a hotărât că trebuie s-o păstrăm pe Magog (sau poate pe Gog? Tot nu mi-e clar care dintre ele este). I-a pus o funie la gât și a mers cu ea până acasă. Stă în grădina din spate și mănâncă florile Stellei. În clipa asta se uită la mine. Nu îmi plac ochii ei alungiți.

Bineînțeles că sătenii au fost cuprinși de panică: nimeni nu-și mai lasă copiii afară. Spun că în noaptea în care s-a întâmplat, s-a văzut pe cer o lumină albastră ciudată – o femeie (mama

micuței Harriet, o mai ții minte?) zicea întruna că vâlul a fost străpuns și acum nu mai reușesc să scap de ea din biserică. Dacă ar putea, s-ar urca și în amvon. Imaginează-ți cum ar fi reacționat dacă ar fi văzut Fata Morgana, ca noi! În cel mai bun caz ar fi ajuns la spitalul de nebuni.

Cineva agață întruna potcoave de cai în Stejarul Trădătorului (probabil Evansford, căruia îi face mare plăcere să se lase înspăimântat), iar unul dintre fermieri și-a ars recolta. Nu știu ce să fac. Suntem oare supuși judecății divine? Iar dacă da, cu ce am păcătuit și cum ne putem ispăși păcatele? Am acceptat turma aceasta de credincioși și am încercat să-i fiu un păstor bun, dar acum ceva face ca turma mea să se arunce înspăimântată de pe stâncă.

Mi-a scris doctorul tău pitic. În scris este un om impozant și puternic: nu-l pot refuza. Vom merge la Londra săptămâna viitoare, cu toate că Stella arată mai bine decât în ultima vreme și a început să doarmă și câte o noapte întreagă.

Însă chiar și așa, sunt îngrijorat. Doctorul Garrett mi-a arătat ce le-ar face bebelușilor și mamelor, dacă ar fi lăsat să experimenteze. M-a îngreșat. Nu tăieturile și cusăturile, ci cât de nepăsător este. Mi-a spus că, dacă aș crede cu adevărat în sufletul nemuritor, nu aș avea mai mult respect pentru trupul meu decât pentru cel al unui iepure. Suntem cu toții simpli trecători, mi-a spus el. Mi-a explicat că, pentru că el respectă știința, pentru că el venerează vasele de sânge, corpusculele și celulele din care suntem alcătuiți, eu sunt barbarul?

De când ai plecat m-am pus pe citit ca un elev studios. Sper că nu crezi că sunt prea mândru pentru a-mi cerne și a-mi analiza gândurile, pentru a mi le pune în ordine. Cum spune Locke? Avem cu toții o viziune limitată. Am impresia, mai mult decât oricând, că-mi trebuie ochelari cu lentile groase cât trei inchi.

Nu voi accepta ideea potrivit căreia credința mea este una a superstițiilor. Bănuiesc că mă disprețuiești un pic pentru asta – și știu sigur că doctorul tău mă disprețuiește! – și aproape că mi-aș dori să o pot nega, ca să-ți fac pe plac. Însă este o credință a rațiunii, nu a întunericului: iluminismul ne-a scăpat de acel întuneric teribil. Dacă un creator cu rațiune a pus stelele la locul lor, atunci trebuie să fim capabili să le înțelegem – trebuie să fim și noi ființe ale rațiunii, ale ordinii!

Cora, e mai mult de-atât – e mai mult decât o numărare a atomilor, decât calcularea orbitei planetei, decât contorizarea anilor până la întoarcerea cometei Halley – în noi mai bate ceva, în afară de puls. Îți amintești de francezul care a legat un porumbel de o placă fotografică și i-a tăiat gâtul, crezând că a prins un abur de suflet ce ieșea prin rană? E absurd, bineînțeles, și cu toate astea... Nu ți-l poți imagina acolo, cu cuțitul în mână, gândindu-se că trebuie să fie mai mult de atât? Cum altcumva am putea explica atât de multe? Cum altcumva aș putea explica dragostea și atenția ce se revarsă din ființa mea atunci când mă întorc spre Hristos?

Și cum altcumva mi-aș putea explica faptul că jinduiesc după tine? Cora, eram mulțumit. Ajunsesem cumva la capăt – nu

mă mai aștepta nicio surpriză și nici nu-mi doream vreuna. Îmi îndeplineam scopul pe lumea asta. Apoi ai apărut tu. Și de la părul tău care nu e niciodată aranjat până la hainele tale bărbătești, nu mi-a plăcut niciodată înfățișarea ta (te superi?). Dar se pare că, într-un fel, te-am învățat pe dinafară, parcă te-am cunoscut din prima clipă, am simțit din primul moment libertatea de a-ți spune ceea ce nu mai spusesem nimănui – iar pentru mine asta este „substanța lucrurilor la care sper, dovada lucrurilor pe care nu le văd”! Oare ar trebui să fiu rușinat ori tulburat? Nu sunt. Refuz să fiu.

Ce zici de asta, atee convinsă, eretică ce ești? Tu m-ai condus și mai aproape de Dumnezeu.

*Cu dragoste... și cu multă evlavie,
fie că-ți place sau nu,
WILL*

*Reverendul William Ransome
Casa parohială, Aldwinter
Essex*

30 iunie

Cora, nu am primit nicio scrisoare de la tine... Oare am vorbit prea liber? Sau poate că nu am vorbit suficient de liber?

Mi-e teamă pentru Stella. Uneori am impresia că mintea ei rătăcește, însă apoi este din nou ea însăși și-mi povestește că la St Osyth a sosit un vicar nou, care încă nu e căsătorit, ori că în Colchester s-a deschis un magazin nou și produsele de patiserie de acolo sunt aduse direct de la Paris.

Scrie cât e ziua de lungă într-un caiet albastru. Nu mă lasă să văd.

Mâine mergem la Londra. Să te gândești la noi.

*Al tău întru Hristos,
WILLIAM RANSOME*

Stella a tresărit sub atingerea stetoscopului și a respirat așa cum i-a cerut doctorul: cât de adânc putea și fără să ia în seamă tusea. Criza, când a sosit, nu a fost cea mai rea din câte avusese, dar nici cea mai mică: a aruncat-o în față pe scaun, a stors un strop de urină. Stella a cerut o batistă nouă.

— Nu e întotdeauna așa de rău, a spus ea, tamponându-și gura și părându-i rău pentru cei trei bărbați care o priveau sumbru.

Cât de speriați erau! Oare ei nu fuseseră niciodată bolnavi? Era Will, care de supărare sau, poate, din stinghereală nu putea nici s-o privească în ochi. Era și Drăcușorul, care stătea în colțul cel mai îndepărtat al încăperii, însă nici de la distanța aceea ochii lui negri și strălucitori nu pierdeau niciun detaliu. Apoi era doctorul Butler – cel mai în vârstă dintre ei și cel mai diplomat, mai blând, având mai mult timp la dispoziție pentru a învăța cum să aline atât pacienții care vociferau, cât și pe cei calmi –, care a retras stetoscopul și, cu o atingere blândă, a așezat la loc bluza pacientei.

— Nu am nicio îndoială că e vorba de tuberculoză, a rostit el, văzând – după cum îl avertizase Luke – roșeața din obrajii femeii. Deși, bineînțeles, vom lua o mostră de spută, ca s-o analizăm și să știm cu certitudine.

Barba lui bogată, albă, compensa fruntea înaltă, ca un dom, și capul complet chel – studenții spuneau că gândurile i se mișcau cu o asemenea viteză, încât de-a lungul anilor fricțiunea lor a făcut imposibilă creșterea părului.

— „Căpitan în rândul soldaților morții”²⁸¹, a rostit Stella în batistă, șoptindu-le florilor de nu-mă-uita brodate pe ea.

Nu era nevoie de atâta agitație. Ea ar fi putut să le spună că e tuberculoză încă de acum câteva luni, dacă ar fi întrebat-o cineva. Pe fereastra deschisă se

vedea cerul azuriu, despiciat numai cât să se întrezărească o fâșie de albastru.

— Eu am făcut asta, a rostit ea pe ton de confidență, cu toate că nu o auzea nimeni.

— Sunteți sigur? Cum e posibil? a rostit Will, întrebându-se dacă încăperea chiar se întunecase în clipa aceea sau dacă de vină era doar spaima lui.

Acolo, sub canapeaua pe care Stella stătea liniștită, zâmbind, bărbatul își imagina că vede ceva mișcându-se în penumbră, că simte mirosul râului.

— Cum puteți fi sigur? N-a existat niciun caz în familia ei, niciunul... Stella, trebuie să le spui!

Dar cum era posibil ca el să nu fi văzut niciunul dintre semne – într-atât îl orbise ce se întâmpla în Aldwinter?!

— E doar o gripă, asta ne-a zis doctorul: a trecut o gripă prin sat, toată lumea s-a simțit slăbită după aceea...

— Familia n-are nimic de-a face cu asta, i-a spus Luke. Nu se transmite de la părinte la copil. E doar bacteria tuberculozei, atâta tot.

Antipatia lui față de Will a ieșit din nou la suprafață, iar doctorul a continuat pe un ton ritos:

— Bacteriile, reverendule, sunt microorganisme care pot purta boli infecțioase.

— Aș vrea să fiu sigur, a intervenit doctorul Butler, aruncând o privire neliniștită spre colegul său, care nu era faimos pentru manierele sale, dar nici nu se mai purtase vreodată atât de grosolan. Doamnă Ransome, credeți c-ați putea suporta să mai tușiți o dată, doar un pic, și să scuipați într-un vas?

— Am născut cinci copii, i-a răspuns Stella, cu o străfulgerare temperamentală. Doi dintre ei morți. Să scuip nu e mare lucru.

Au adus un vas din oțel, iar pe fundul său cerul se vedea cât se poate de limpede. Ea l-a acoperit cu o substanță maronie scoasă dureros din plămâni, iar apoi i-a întins vasul doctorului Butler, plecând politicoasă capul.

— Ce-o să faceți cu asta? a întrebat Will. Cu ce-o să ajute?

Și cât de oarbă era ea față de toate, cât de calmă! Nu era normal... Trebuie să fi fost și asta vreun soi de isterie: n-ar fi trebuit să plângă, să-l roage să stea lângă ea și s-o țină de mână?

— Acum putem provoca o colorare a bacilului, astfel încât să fie ușor vizibil la microscop, i-a răspuns doctorul Butler, lăsându-se fără să vrea cuprins de entuziasm. Și e posibil să ne înșelăm, poate că doamna Ransome are pneumonie sau poate chiar o boală mai ușoară...

Un microscop! s-a gândit Stella. Joanna începuse să ceară un microscop, dorind să poată vedea singură cum erau merele și cepele construite din celule, așa cum casele erau construite din cărămizi.

— Vreau să văd. Vreau să-mi arătați.

Nu era o cerere neobișnuită, din experiența doctorului Butler, cu toate că de obicei bărbații tineri erau cei hotărâți să-și privească inamicul în ochi. Cine și-ar fi închipuit că femeia aceea subțirică, cu părul argintiu, avea să fie atât de curajoasă? Cu toate că era, în parte, bineînțeles, efectul delirului: starea stranie de liniște detașată la care ajungeau mulți pacienți apăruse în cazul ei timpuriu.

— Dacă puteți aștepta o oră, am să vin să vă arăt, i-a răspuns el, văzând că soțul începe să ezite. Deși sper, bineînțeles, că nu va fi nimic de văzut.

— Stella, a implorat-o Will, Stella, chiar trebuie să faci asta?

Totul se petrecea atât de repede: parcă trecuseră doar câteva clipe de când se întorsese acasă iarna, purtând la șold iepurii primiți în dar de la Cracknell și văzuse lumina din geamul casei în care-l aștepta familia, iar acum totul se destrăma. A închis ochii și a văzut în întuneric ochiul strălucitor al Șarpelui din Essex, lucind triumfător.

— Poți să te rogi pentru mine, i-a spus Stella din milă, dar și pentru că își dorea rugăciunea.

Doctorul Butler a plecat cu vasul acoperit, iar Drăcușorul l-a urmat. Will a îngenunchat lângă scaunul ei. Dar ce loc mai aveau rugăciunile aici,

printre eprubetele și lentilele care dezvăluiau orice mister? Și, în plus, pentru ce să se fi rugat? Probabil că boala se cuibărise în trupul ei cu multă vreme înainte, când ei își vedeau de viață liniștiți și neștiutori... Putea acum să ceară ca timpul să fie dat înapoi? Și dacă da, de ce să se oprească acolo? Putea la fel de bine să ceară învierea din morți a tuturor sătenilor din Aldwinter înmormântați în cimitir. Era Stella atât de unică și de prețioasă, încât Dumnezeu să intervină pentru ea, când de obicei rămânea tăcut? Însă astea erau gânduri de școlar revoltat la școala de duminică, o știa foarte bine – rugăciunile nu erau menite să ceară favoruri, ci să declare supunerea omului.

— Facă-se voia ta, nu a mea! a rostit el. Domnul să ne dea putere.

Când s-au întors, cei doi doctori aveau figuri sumbre și l-au luat la o parte pe Will, ca și cum nu ar fi fost boala ei, ci a lui. Mesajul i-a fost transmis la mâna a doua – „Iubire, nu ești bine, dar doctorii or să te ajute” –, așa că până a ajuns la ea, din adevăr nu mai rămăsese mare lucru.

— Tuberculoză, a rostit Stella animată de veste. Moartea Albă. Ftizie. Oftică. Îi cunosc numele. Ce aveți acolo, în mână? Dați-mi să văd!

Era lamela din sticlă pe care se contura viitorul ei și, după ce a depus ceva muncă de convingere, a fost adus și microscopul, iar ea, uitându-se, a rostit:

— Asta e tot? Sunt ca niște boabe de orez.

A cuprins-o o nouă criză de tuse, care a amețit-o. S-a întins, cu obrazul lipit de brațul aspru al canapelei, auzind doar frânturi din viitorul ce i se hotăra.

— Ar trebui izolată cât mai mult cu putință, iar copiii trebuie trimiși de-acasă imediat ce se agravează simptomele, a rostit Luke, dezbărându-se de milă – la ce mai ajuta mila când era vorba despre o boală fatală?

— Acordați-vă un pic de timp, domnule reverend! E un șoc, știu, a intervenit doctorul Butler. Însă medicina modernă poate face atât de multe: vă

recomand injecții cu tuberculină, pe care Robert Koch le-a introdus recent în Germania...

Will – încă uluit – și-a imaginat acele ce-ar fi străpuns pielea subțire a Stellei și s-a luptat cu greața ce i se ridica până în gât. S-a întors către Luke Garrett și l-a întrebat:

— Și dumneavoastră? Dumneavoastră ce spuneți? Vă scoateți cuțitele la înaintare?

— Poate un pneumotorax terapeutic...

— Doctore Garrett! a exclamat doctorul Butler șocat. Nici să n-aud de așa ceva... doar două sau trei au fost făcute până acum și niciunul la noi în țară: nu e momentul acum să testăm apele.

— Nu vreau s-o *atingeți!* a adăugat Will, simțind din nou greață, când și-a adus aminte cum stătea Drăcușorul aplecat deasupra fiicei lui, șoptindu-i ceva.

— Doamnă Ransome, permiteți-mi să vă explic! a rostit Garrett, întorcându-se spre pacientă. E destul de simplu și sunt sigur că veți înțelege. Prin această procedură, plămânului infectat îi este indus colapsul prin introducerea forțată de aer: va sta în cavitatea toracică precum un balon dezumflat, iar în felul acesta simptomele sunt cu mult atenuate și poate începe procesul de vindecare.

— Nu e unul dintre cadavrele tale, e soția mea! Vorbești de parcă e un leș în vitrina unui măcelar!

Luke, pierzându-și răbdarea, i-a replicat:

— Chiar ai de gând să-ți lași mândria și ignoranța s-o pună într-un pericol și mai mare? Chiar atât de teamă îți este de epoca în care trăiești? Ai prefera să ți se îmbolnăvească mâine copiii de pojar și în apă să colcăie holera?

— Domnilor, a intervenit doctorul Butler agitat, fiți rezonabili! Stimate reverend Ransome, când ați adus-o aici a devenit pacienta mea, iar sfatul meu este să luați în considerare injecțiile cu tuberculină. Nu trebuie să hotărâți pe loc, bineînțeles, însă e bine s-o faceți cât mai curând, înainte să înceapă hemoragia – și mă tem că nu mai e mult până atunci.

— Dar cu mine cum rămâne?

Stella se ridicase în cot și, netezindu-și părul, i-a întrebat încruntându-se:

— Pe mine n-aveți de gând să mă întrebați? Will... Nu e corpul meu? Nu e boala mea?

Iulie

1

În Aldwinter, Naomi Banks e dată dispărută. A dispărut în ziua în care a fost găsit trupul neînsuflețit al lui Cracknell și a lăsat un bilet: „CINE NU E GATA, ÎL IA CU LOPATA”, scria în bilet, și erau și trei pupici. Banks navighează întruna pe Blackwater și nu poate fi consolată. „Întâi soția, apoi barca, acum s-a întâmplat asta”, spune el. „M-au curățat cum cureți carnea de pe un pește.” E căutată peste tot, dar nu apare niciun indiciu, cu toate că proprietarul aprozarului spune că are profituri mai mici pe săptămâna aceea, nu cumva fetei i-au pornit degetele la plimbare, în starea de spirit în care se afla?

Toți sătenii sunt temători. Nu contează câți medici legiști din Colchester ar veni, nimic nu-i poate convinge că bătrânul a murit doar pentru că inima lui obosită a cedat: de vină a fost Șarpele din Essex, nu începe nicio îndoială. Caută semne și le găsesc la tot pasul: recoltele de orz nu arată bine deloc, găinile nu fac ouă, laptele se strică prea repede. Pe crengile Stejarului Trădătorului atârna atât de multe potcoave, încât există pericolul să se rupă, dacă se strică vremea și începe să bată vântul mai puternic. Chiar și cei care nu au văzut strălucirea-de-noapte ar putea povesti fără probleme cum arătase cerul în seara aceea, cum străluceau luminile albastre deasupra estuarului. La St Osyth cineva s-a înecat. *Ți-am zis eu*, spune fiecare. *Ți-am zis eu*.

Se stabilește că se va sta de pază prin rotație. În fiecare seară, bărbații cărora le vine rândul aprind mici focuri pe mlaștină și notează într-un catastif: *Ora 02.00, vântul bate spre sud-est, vizibilitatea este bună, marea este joasă. Nu s-a văzut nimic, dar s-au auzit un scrâșnet slab și un fel de gemete*

între orele 02.46 și 02.49. Lui Banks nu i se permite să stea de strajă, pentru că Naomi a dispărut și e mai probabil ca oricând ca tatăl ei să se pună pe băut.

Copiilor din Aldwinter nu le prea convine să fie ținuți în case. Într-una dintre căsuțe un băiețel o ia razna de plictiseală și-o mușcă de mână pe mama lui.

— Uitați, îi spune ea lui Will, arătându-i rana. Am știut că ceva nu e în regulă din clipa în care a intrat în casă un măcăleandru. E șarpele din el, care iese la suprafață.

Și femeia sâsâie la pastor, arătându-și dinții.

Stella e acasă, scrie zilnic în caietul ei albastru – *Mi-ar plăcea să fiu botezată din nou în apă albastră, într-o noapte cu cerul senin și albastru* – și-l închide imediat ce intră Will în cameră. Are zile bune și zile rele. Musafirii sunt foarte atenți cu ea – a auzit cumva de nu știu ce femeie, de nu știu ce lucru, nu-i așa c-a fost amuzant, vai, dar cât de frumoasă este și oare unde a găsit măgelele alea așa de frumoase – și se îndepărtează de ea clătinând din cap și înmuindu-și mâinile în dezinfectant. „Nu e deloc în apele ei”, spun ei. „Mi-a spus că uneori aude șarpele atunci când doarme! Mi-a spus că șarpele o știe după nume!” „Doar nu crezi că l-a văzut, nu? Doar nu crezi că e ceva de văzut?”

Will merge cu mare greutate pe o frânghie, într-un echilibru delicat. De fiecare parte se află o prăpastie teribil de adâncă în care poate cădea. Pe de o parte, nici nu vrea să audă de nenorocita asta de superstiție: o mai fi fost pe lumea asta vreun zvon care să fie înzestrat cu atâta carne, cu atâtea oase? E datoria lui să țină zvonul sub control. Așa că predică optimist: „Domnul este refugiul nostru și puterea noastră. Este un ajutor prezent ori de câte ori întâmpinăm necazuri”, dar e clar că sătenii se îndoiesc. Congregația nu se micșorează, doar devine tot mai agresivă și în mod frecvent refuză să cânte imnurile. Nimeni nu pomenește de brațul plin de așchii al stranei pe care încă se mai pot distinge

rămășițele unei cozi. Se bucură cu toții, de fapt, că șarpele a dispărut de acolo.

Pe de altă parte, stă treaz noaptea, mult prea departe de Stella, care se află acum la capătul celălalt al coridorului, și se întreabă dacă este vorba despre judecata divină. Dumnezeu știe foarte bine că se face vinovat de mai multe păcate (își amintește cum stătea singur pe drumul mlăștinos, cu gândurile înnegurate de dorință). Se întreabă dacă Șarpele din Essex are numele lui trecut în vreun catastif.

De la Cora nu primește nicio veste. Se gândește la ea. Uneori are impresia că ea s-a strecurat noaptea în camera lui și i-a înlocuit ochii cu ai ei, ca el să vadă lumea așa cum o vede ea: nu se mai poate uita la un pumn de noroi din grădină fără a-și dori să-l strivească în mână, ca să vadă dacă nu cumva e ceva ascuns în el. Vrea să-i povestească totul și, pentru că nu poate, însuși materialul din care este făcută lumea pare străveziu. „În biroul meu este o libelulă, prizonieră în spatele unei biblioteci”, scrie el, „și de-abia reușesc să gândesc din cauza sunetului pe care îl scot aripile ei, ce se zbat întruna”. Apoi aruncă hârtia cât colo.

Cora își citește scrisorile și nu răspunde. Îi ia pe Francis și pe Martha la Londra:

— În perioada asta a anului orașul arată cel mai bine, le spune ea și cheltuiește iresponsabil de mult pe un hotel bun, pe mese extravagante, pe pantofi care nu-i plac și pe care nu-i va purta niciodată. Bea cu Luke Garrett în pubul Gordon's de lângă Digul Tamisei, unde zidurile picură în lumânări și, când i se pun întrebări insistente despre reverend, expediază subiectul cu un gest blazat. Dar Garrett nu s-a născut ieri, ar prefera de o mie de ori felul voios în care îl pomenea pe Will înainte, la fiecare două propoziții.

Dacă Luke și Martha s-au așteptat fie să se îndrăgostească, fie să se disprețuiască, după noaptea petrecerii de la solstițiu sunt teribil de surprinși. Între ei se nasc o relaxare și o intimitate ce seamănă cu cea dintre soldații care-au scăpat împreună cu

viață dintr-o bătălie. Nu se întorc niciodată la noaptea aceea, nici măcar în amintiri: la momentul acela fusese ceva necesar și atâta tot. Cad de acord în mod tacit că Spencer nu trebuie să afle nimic: lui Luke îi este tare drag, iar Marthei îi este foarte util. A reușit să adune în jurul său oameni cu influență politică și cu putere financiară: crede că e posibil ca Bethnal Green să beneficieze de locuințe sociale noi, neînsoțite de obligații de ordin moral, și care fac mai mult decât să respecte niște cerințe minime de adăpost.

Martha și Edward Burton mănâncă împreună cartofi prăjiți la Limehouse și fac planuri, în timp ce de pe vapoarele din Noua Zeelandă se descarcă miei înghețați. O să facem asta și cealaltă, își tot spun ei, lingându-și sarea de pe degete, ca niște prieteni buni, fără să observe că fiecare presupune că celălalt are să-i fie alături la un moment dat în viitor. „Doar îmi face plăcere să stau de vorbă cu ea”, îi spune Edward mamei lui, care are ceva îndoieli: „Martha este o fată bună, dar își dă aere și vorbește ca o doamnă cu pretenții.”

Ceea ce Edward nu observă, când se întoarce în seara aceea acasă, ținând în mână una dintre revistele Marthei, este că pe alee așteaptă răbdător bărbatul care l-a înjunghiat în umbra Catedralei St Paul. Samuel Hall s-a pus pe așteptat din ziua în care Edward s-a întors de la spital. Acum poartă altă haină, dar în buzunar are același cuțit cu lama scurtă ce se strecoară atât de repede printre coaste. De-abia își amintește motivul urii sale – o ceartă pe o femeie, parcă? – și nici nu mai contează. Ura aceasta a devenit unicul său scop în viață, fiind alimentată de băutură și de lipsa oricărui alt țel. I s-a furat o dată șansa de a se răzbuna și așteaptă cu nerăbdare să treacă zilele până când își va putea duce fapta la bun sfârșit. Întâmplarea că Edward Burton a devenit animalul de casă preferat al unor bogătași, care îl vizitează și stau atât de mult la el, l-a făcut și mai încrâncenat: cu toții au devenit dușmanii lui. Îl privește pe Edward cum își scutură

niște sare de pe mânecă și bagă cheia în broască, strigând la mama lui, care-l așteaptă la etaj. *Deci nu în seara asta*, își spune el, băgând cuțitul la loc. *Nu în seara asta, dar curând.*

La înmormântarea lui Cracknell vine multă lume, nimeni nu e la fel de iubit ca aceia care au trecut în lumea de dincolo. Joanna cântă *Mărețul bar*⁽²⁹⁾ și în toată biserica nu există ochi care să nu lăcrimeze. Cora Seaborne trimite o jerbă despre care sătenii aproximează că a costat cam cât planeta întreagă.

Will se apucă de plimbări și se trezește făcându-și socoteala că, fie și judecând doar după legile statisticii, la un moment dat pașii lui aveau să se potrivească perfect cu pașii Corei. În timp ce merge, își deapănă în voie gândurile tulburi. Nu-și poate găsi liniștea în ceea ce o privește: fusese atât de mulțumit de dragostea pentru ea – o crezuse genul de sentiment pe care și apostolii l-ar fi admirat, ca și cum pe bucata aceea de pământ noroios ar fi reușit să creeze un mic Rai. Iar apoi se schimbase ceva. Încă mai simte cum carnea ei cedase sub mâna lui și ceea ce urmasă... Îi este rușine, deși nu chiar atât de rușine (crede el) pe cât ar trebui să-i fie.

Apoi e Stella, de un calm angelic în halatul ei albastru. Când lumina vine din spatele ei, i-ar putea face concurență cu brio unei sfinte pictate pe un vitraliu. Uneori vorbește despre sacrificiu și rămâne cu totul nemișcată, ca și cum s-ar afla deja pe altar, ca apoi să devină tot mai agitată și să scrie noaptea în caietul ei albastru. Ce are să facă el cu ea? Will se gândește la acul și la bisturiul din mâna chirurgului și toată ființa i se cutremură la gândul acesta. Se bucură de rațiunea cu care fusese binecuvântată omenirea, însă nu are încredere în nisipurile mișcătoare ale iscusinței omului. Iar argumentul său cel mai recent este că oamenii au dintotdeauna obiceiul de a face greșeli. Una a fost conflictul născut atunci când Galileo a afirmat că Pământul se rotește în jurul Soarelui, alta a fost când un bărbat a așezat un homunculus în trupul soției sale. Era grozav când știința putea să se împăuneze și să

declare „De data asta am nimerit-o!”, dar putea el să arunce în joc viața Stellei?

Will se tocmește cu Dumnezeu, cum a făcut odinioară și Ghedeon. „Dacă nu este voința ta ca ea să fie supusă acestui tratament, împiedică-l cu un gest clar și fie ca acesta să fie semnul”, se roagă el. Absurditatea logică a raționamentului său nu-i scapă, dar asta este: Dumnezeu nu are decât să se folosească și el de logică. Duminică urcă în amvon și le reamintește enoriașilor că Moise a mers în deșert și a ridicat un stâlp din lemn, pe care s-a încolăcit un mare șarpe din aramă, care le-a dat oamenilor săi speranță.

La sfârșitul lunii iulie, sătenii renunță să mai stea de veghe noaptea.

*Luke Garrett
Pentonville Road*

27 iulie

E târziu și ai să crezi că sunt beat, dar am mâna sigură – aș putea să cos un om spintecat din gât până la buric și să nu ratez nicio cusătură!

Cora, te iubesc... Ascultă-mă, TE IUBESC... Da, știu, am spus-o adesea, iar tu zâmbești și asculți, fiindcă nu e vorba decât despre Drăcușor, e doar prietenul tău, nimic care să te tulbure, nici cea mai mică pietricică, nimic care să creeze valuri pe lacul calmului tău, al oribilului tău calm, al TOLERANȚEI tale pentru mine. Cred că uneori ai confundat chiar toleranța asta cu iubirea, când te-am amuzat sau când ți-am arătat vreo chestie deșteaptă pe care am făcut-o, ca un câine care îi aduce stăpânei o jucărie morfolită...

Dar trebuie să te fac să înțelegi – trebuie să-ți spun cum te port de colo colo în mine, ca pe o tumoare pe care ar trebui s-o tai cu bisturiul – este grea și întunecată, MĂ DOARE, supurează ceva în sângele meu, în toate terminațiile nervoase ce mă dor înfiorător –, dar fără de care nu aș putea trăi!

Te iubesc. Te-am iubit din clipa în care ai intrat în camera aceea luminoasă, cu hainele tale murdare și mi-ai luat mâna în mâna ta, spunând că niciun alt doctor în afară de mine nu te poate ajuta. Te-am iubit când m-ai întrebat dacă îl pot salva și am știut că sperai să nu-l salvez, așa cum am știut că n-aveam să încerc să-l salvez... Și îți iubesc veșmintele de doliu,

care sunt o minciună, te iubesc când văd cum te străduiești să-ți iubești fiul, te iubesc când o îmbrățișezi pe Martha și te iubesc când ești urâtă pentru că ai plâns mult sau pentru că ești obosită, te iubesc când îți pui diamantele și te joci de-a frumusețea... Crezi că va mai cunoaște cineva fiecare Cora, așa cum le cunosc eu pe toate, iubindu-le pe toate la fel de mult?

Și-am încercat, am încercat de atâtea ori să fac ceva bun cu dragostea mea – am încercat când Michael era pe moarte, ca un sfânt malefic, în camera aceea cu draperiile trase, am încercat când el a plecat, în sfârșit, în locul întunecat de unde venise. Am încercat să te iubesc în feluri care să nu mă distrugă. Nu am vrut să te posed. Te-am lăsat acestui nou prieten al tău. Și în tot acest timp nu reușesc să dorm, pentru că atunci când adorm tu ești acolo și nu ai pic de rușine, îmi ceri tot felul de lucruri, mă trezesc crezând că am simțit fiecare dintre gusturile tale pe limbă... Și cu toate acestea, de atâta timp nu am făcut mai mult decât să te ating pe umăr cu mâna... Mă crezi un drăcușor, dar am fost un înger!

Nu-mi scrie. Nu veni. Nu am nevoie de asta. Nu de asta ți-am scris. Crezi că dragostea mea se va stinge, va muri de foame fără firimiturile pe care mi le arunci tu? Crezi că nu sunt capabil de umilință? ASTA este umilința – am să-ți spun că te iubesc știind că tu nu-mi poți răspunde tot cu iubire. Am să mă înjosesc.

Este tot ce pot da cu mai mult și nu este suficient.

LUKE

*Eu sunt Stella. Stelară, așa sunt, a zis!
Stella, steaua mea a mărilor înalte!*

*Și mi-am făcut propria carte de rugăciuni,
cartea mea sfântă cu cerneală albastră pe
pagină albastră și cusută cu fire albastre
ca venele albastrei care sunt albastre.*

*MI-A U LUAT COPIII, I-AU DUS
DEPARTE DE MINE!*

*Copiii mei născuți din albastru, cei trei
care au trăit, niciunul nu mai e acum sub
acoperișul meu!*

*Vor să-mi dea lucruri cuțite ace picături și
lingurițe cu chestii iar eu am spus nu nu
vreau nimic din toate acestea nu să mă
lase să trăiesc cu lucrurile mele albastre
în jur măregelele mele albastru de cobalt
lazulit perlele mele negre care sunt
albastre borcanul meu cu cerneală
albastră borcanul meu cu vopsea albastră
panglicile mele care sunt indigo fusta mea
care e bleumarin albastrele care cresc
amândoi ochii mei albaştri*

*Dar o suport destul de bine pentru că mi
s-a promis că deși voi merge prin râuri,
ele nu mă vor îneca! Deși voi merge prin
foc, nu mă voi arde!*

August

1

Până în ziua aceea, nimic nu îl putuse convinge pe Charles Ambrose să adere la darwinism așa cum a făcut-o plimbarea pe străzile înguste din Bethnal Green. A văzut acolo nu egali ai săi, despărțiți de el printr-o întorsătură a norocului sau a circumstanțelor, ci ființe care se născuseră prea slab înzestrate pentru a supraviețui într-o rasă aflată în plină evoluție. Le-a privit figurile palide, prelungi – pe care era adeseori zugrăvită o expresie temătoare, de neîncredere, ca și cum s-ar fi așteptat în orice clipă să fie lovite – și a avut senzația că locuiau într-un loc potrivit pentru ei. Ideea că, dacă ar avea acces la gramatică și la citrice de la o vârstă fragedă, într-o bună zi ar putea să stea lângă el, la Garrick, era strigătoare la cer: situația lor nefericită nu era altceva decât dovada eșecului de a se adapta și a supraviețui. De ce erau atât de mulți dintre ei scunzi? De ce țipau și se văitau de la ferestre și din balcoane? Și de ce, la ora prânzului, atât de mulți dintre ei erau deja beți? Dând colțul pe o alee și strângându-și haina elegantă pe lângă corp, a avut senzația pe care ar fi simțit-o dacă i-ar fi privit printre niște zăbrele puternice, de oțel. Nu însemna, însă, că nu simțea compasiune: până și animalelor de la grădina zoologică trebuie să le fie curățate cuștile.

În după-amiaza aceea de august, în camera lui Edward Burton s-au întâlnit patru persoane: Spencer, Martha, Charles și Luke. Aveau de gând să pătrundă și mai adânc în cartierul Bethnal Green, ale cărui mahalale și case de toleranță erau luate în considerare spre a fi demolate și înlocuite cu casele curate promise de Parlament.

— E foarte bine că dăm legi, le explicase Spencer nedându-și măcar seama cât de bine o imita pe

Martha, dar cât mai trebuie să crească rata mortalității infantile până când vom pune în practică politicile stabilite? De fapt avem nevoie, nu de legi!

Mama lui Edward i-a servit cu biscuiți cu lămâie, așezați pe o farfurie de pe care îi privea severă Regina, și era îngrijorată că fiul ei se obosește prea tare. Într-o asemenea companie, tânărul fusese tăcut, răspunzând doar întrebărilor puse în șoaptă de Martha: îl durea rana? I-ar putea arăta lui Spencer planurile pe care le schițase pentru noile clădiri?

— Cât se poate de fezabile, a spus Spencer după ce s-a uitat pe ele, cu toate că nu știa absolut nimic despre construcții.

A netezit cu mâna hârtia albă pe care Edward schițase, cu priceperea dată de eforturile autodidacte, un plan al unui bloc de locuințe amplasat în jurul unei grădini pătrate.

— Pot să iau asta, să le-o arăt colegilor mei? Te-ar deranja?

Între timp, Luke a mâncat al cincilea biscuit, a admirat evidenta atenție a doamnei Burton pentru curățenie și a spus:

— Martha nu o să se declare mulțumită până nu vede Utopia lui Thomas Moore pusă în practică în Tower Hill.

Și-a lins zahărul de pe degetul mare și a privit voios acoperișurile ce se zăreau pe fereastră. Gestul de a-i scrie Corei fusese ca stoarcerea unui coș: era posibil ca mai târziu să simtă ceva disconfort, însă deocamdată se bucura de ușurarea adusă. Ceea ce-i scrisese fusese perfect adevărat, cel puțin în momentele în care avusese stiloul în mână: nu aștepta nimic înapoi, nu oferea un schimb, nu considera că i se datora nimic. Probabil că euforia nu avea să mai dureze mai mult de încă o zi, dar câtă vreme încă se bucura de ea, era îmbătătoare și îl făcea binevoitor. Uneori, imaginându-și un plic sigilat care se îndrepta spre el în coșul bicicletei unui poștaș, se neliniștea: oare avea să fie amuzată, avea să se simtă mișcată, avea să ignore totul și să-și

continue viața senină? Cunoscând-o pe Cora, ultima variantă era cea mai probabilă: era teribil de dificil să pătrunzi prin scutul buneii sale dispoziții sau să provoci mai mult decât un simplu gest de afecțiune, pe care l-ar fi oferit oricărei cunoștințe.

— Haideți, deci, în mahala cu noi, a rostit Charles, destul de vesel, punându-și haina și amintindu-și cum, cu ani în urmă, el și un tovarăș al său fuseseră într-o seară un fel de turiști ai sărăciei, deghizându-se în haine ponosite și tândăbind sub felinarele de pe străzi.

— Se poate să dați de necazuri, le-a spus Edward Burton, care încă nu se pusese pe picioare suficient încât să reia munca la Holborn Bars. Dar dacă nu vă pierdeți cu firea, o să vă întoarceți acasă cu bine.

Când au pornit, nu se încheiase încă programul în fabrici și la birouri, așa că pe străzi era mai curând liniște și se auzea zgomotul trenurilor ce se târau pe șine, la câteva sute de yarzi distanță. Peste tot în jur erau clădiri înalte, care blocau lumina, iar deasupra capetelor lor atârnavă rufe ce păreau să nu fi fost niciodată cu adevărat curate. Cu toate că era o vară blândă, cele câteva raze de soare care pătrundeau printre clădiri creau un soi de seră. Era teribil de cald, așa că în scurtă vreme Martha a simțit că hainele i se umezesc în dreptul umerilor, iar trotuarele, pline de resturi de mâncare, emanau un miros dulceag de putregai. Casele, odinioară grandioase, fuseseră împărțite la infinit în numeroase apartamente mai mici și închiriate cu niște prețuri cu totul disproporționate față de salariile pe care le puteau câștiga locatarii. Camerele erau apoi subînchiriate la nesfârșit, așa că familiile se despărțiseră de mult, iar acum străinii se ciondăneau meschin pe câni și farfurii, precum și pe camerele minuscule pe care le aveau. La distanță de nicio milă, chiar dincolo de cerberii orașului, proprietarii și avocații lor, croitorii, bancherii și bucătarii lor știau doar ceea ce era scrijelit pe coloanele catastifelor.

Din loc în loc, Martha găsea motive pentru speranță care celorlalți le scăpau; uneori dădea din cap și zâmbea, pentru că toate figurile acelor străini îi păreau familiare. O femeie îmbrăcată cu o jachetă vișinie a apărut din spatele unei draperii din dantelă și a udat mușcatele de pe pervaz, aruncând vreo doi boboci ofiliți, care au ajuns în șanț, lângă o sticlă spartă de bere Guinness. Muncitorii polonezi veniseră să-și caute de lucru, descoperind că, dacă Dick Whittington fusese indus în eroare cu privire la trotuarele londoneze, vremea, cel puțin, era mai temperată în timpul iernii, iar portul nu dormea niciodată. Erau veseli și gălăgioși. Stăteau sprijiniți în cadrul ușilor, câte doi, cu chipiurile așezate într-o rână, trecând câte un ziar polonez de la unul la altul. Fumau țigarete din foi negre, care emanau un fum puternic mirositor. O familie de evrei a trecut cu mare volubilitate pe lângă ei, mergând să prindă autobuzul, iar fiicele purtau pantofi roșii. O clipă mai târziu, a trecut o indiană pe trotuarul de vizavi, iar la fiecare ureche purta câte o picătură de aur.

Însă până și Martha trebuia să recunoască faptul că de cele mai multe ori scenele pe care le vedeau erau mizere: o mamă tânără stătea în pragul casei, privind cu invidie doi copii care mâncau pâine albă ieftină cu margarină, iar un grup de bărbați urmăreau un bulldog care era pregătit pentru o luptă de câini, fiind agățat de fâlcă cu o sfoară. Cineva aruncase un exemplar din *Vanity Fair*, iar de pe copertă le zâmbea senin o actriță îmbrăcată într-o rochie galbenă. Lângă revistă, în șanț, un șobolan cu ochii inteligenți își flexa lăbuțele. Trecând pe lângă bărbații care schingiuiu câinele, Martha nu și-a putut ascunde dezgustul și s-a încruntat la ei. Un bărbat cu mânecile suflecate, pentru a scoate la iveală un tatuaj estompat, s-a prefăcut că sare spre ea, izbucnind în râs când femeia a grăbit pasul. Luke, mult mai obișnuit cu partea dizgrațioasă a orașului decât ar fi vrut să se vadă, un pic amuzat de conștiința socială ce se trezise în Spencer, și-a permis un gest cavaleresc și a venit lângă Martha.

— Crezi c-o să funcționeze? *Trebuie* să funcționeze! a exclamat Martha, făcând semn cu mâna în față, unde Charles mergea alături de Spencer, croindu-și drum dezgustat printr-o grămadă de fructe putrezite, din care a zburat un roi de musculițe. Trebuie să-și dea seama că nu se poate locui așa, fie și numai din simplă omenie!

— Cum ar putea să nu vadă? Mi-a părut întotdeauna un bărbat oarecum prostovan, dar nu lipsit de bunătate... Bună seara, draga mea, a continuat el, rânjind către o femeie cu o perucă mare și buclată, care s-a aplecat ademenitor în afara ușii ei și i-a trimis bezele.

— N-are rost – a încercat Spencer – eu nu mai pot ispăși ce-am greșit.

În față, prietenul lor gesticula de zor spre o alee deosebit de îngustă dinspre care venea un miros acru.

— Știi că face lucrurile astea, în cea mai mare parte, de dragul tău. Și-ar da averea toată unui cerșetor dacă i-ai cere tu, dar altfel probabil că nici n-ar observa că cerșetorul e acolo...

Martha s-a gândit să nege, dar simțea că Drăcușorul își câștigase dreptul de a se bucura de sinceritatea ei.

— Nu e atât de groaznic din partea mea, nu? Nu i-am promis niciodată nimic – și, până la urmă, nu sunt ceea ce ar considera familia lui o partidă bună! –, dar nu pot face toate astea singură. Sunt femeie, și încă una săracă – puteau la fel de bine să-mi taie limba.

Ajunseseră la un fel de curte interioară, împrejmuită din toate părțile de blocuri de locuințe. Luke și-a privit prietenul, care stătea cu brațele încrucișate la piept și diseca problema imposibilă a Londrei, vorbindu-i pe un ton liniștit lui Ambrose, care îl asculta doar pe jumătate, fiind distras de o copilă îmbrăcată în costum de zână, ce stătea așezată pe un prag și fuma o țigară.

— A intrat în Liga Socialistă și se gândește să-i calce pe urme lui William Morris. Martha...

Respinge-l cu blândețe, te rog...

Copila-zână și-a stins țigara și a aprins alta. Din aripi i-a căzut o pană.

Martha, chinuită de sentimentul de vinovăție, i-a răspuns supărată:

— Dar de ce nu pot fi prietenoasă și atât? Nu-i o marionetă, gândește foarte bine și singur, uite...

— Toate casele noi de pe Digul Tamisei, tocmai explica Spencer, de care sunt atât de mândri și pe care le dau mereu drept exemplu al progresului: le-ai văzut vreodată? Sunt cu doar puțin mai mari decât niște cuști. Oamenii sunt mai înghesuiți acolo decât au fost vreodată – unele încăperi nu au ferestre, iar acolo unde există, ferestrele nu sunt mai mari decât un timbru –, nici câinii nu și i-ar lăsa să trăiască în asemenea condiții.

Nu s-a putut abține să nu arunce o privire spre Martha, care se apropiase și s-a lăsat copleșită de patima temperamentului său.

— Charles, se vede cu ochiul liber că de-abia aștepți să pleci acasă, la Katherine, la papucii tăi din catifea și la vinul tău, din care o singură înghițitură costă mai mult decât au oamenii *ăștia* la dispoziție pentru traiul pe o săptămână întreagă. Îi consideri o specie diferită de tine, crezi că și-au făcut-o cu mâna lor, pentru că sunt imorali sau proști și că dacă le-ai da locuințe mai bune le-ar distruge într-o săptămână. Ei, bine, poate că sunt alt fel de animal decât ești tu, pentru că, în vreme ce oamenii ca tine se supără pentru fiecare bănuț dat pe impozite, oamenii de aici ar împărți cu tine și nimicul, dacă ai avea nevoie. Nu, Luke, lasă-mă, n-am să mă opresc – crezi că am uitat unde m-am născut, doar pentru că m-a învățat Cora ce furculiță se folosește la pește?

— Martha, draga mea...

Charles Ambrose reușise să-și păstreze manierele excelente și în situații în care fusese atacat cu mai multă impetuositate decât acum și, în plus, știa foarte bine că femeia îi ghicise perfect sentimentele.

— Îți cunoaștem cu toții punctul de vedere și îl admirăm. Am văzut destul și, dacă mă lași să mă întorc în habitatul meu natural, am să fac tot ce pot ca să-ți îndeplinesc toate poruncile.

Dându-și seama că plecăciunea lui ironică nu a avut darul de a o îmbuna, a rostit ca și cum i-ar fi comunicat un secret de stat:

— Legea a fost adoptată, să știi. Normele au fost stabilite. E doar o chestiune ce ține de următorii pași ce trebuie făcuți.

Martha a zâmbit cât de sincer a putut, pentru că a observat că Spencer se retrăsese un pic, ca și cum ar fi fost brusc nesigur în legătură cu atașamentul lui față de o femeie care era în stare să se răstească în public la cei mai învățați decât ea, iar Luke revenise la atitudinea sa obișnuită, părând teribil de încântat de întorsătura pe care o luase conversația.

— Următorii pași! Ah, Charles, îmi pare rău. Am înțeles că ar trebui să număr până la 10... Ia stați, voi auziți asta? Ce e? Ce se aude?

S-au întors cu toții și au auzit, de pe o alee îngustă, cântecul unei flașnete. O melodie nesigură a căpătat viteză în timp ce cineva învârtea de manivelă, iar apoi s-a transformat într-o melodie ca de fanfară militară. Copila a fugit în întâmpinarea muzicii, cu aripile tremurându-i pe spate, iar când flașnetarul și-a făcut apariția, i s-au alăturat și alți puștani, ca și cum ar fi ieșit dintre cărămizile și din mortarul dintre ele. Unii erau desculți, alții purtau cizme cu ținte, care scăpărau scânteii în timp ce ei alergau. Doi băieți blonzi cărau fiecare câte o pisicuță. O fată îmbrăcată într-o rochie albă mergea în spatele lor, prefăcându-se indiferentă. Charles, care încerca să rămână cât mai aproape de un colț, a văzut un om cam de vârsta lui îmbrăcat în rămășițele unei tunici de soldat. Avea cusută pe piept panglica medaliei din Războiul Anglo-Afgan, verde cu stacojiu, iar mâneca stângă, goală, îi era prinsă cu un ac de siguranță la cot. Cu mâna dreaptă învârtea manivela flașneteii tot mai repede și a prins și el să danseze. Fata în rochie albă se învârtea și

râdea, iar la un moment dat a întins mâna spre Garrett. Unul dintre băieți a ridicat pisiul deasupra capului și a început să-i cânte niște versuri inventate pe loc. Martha l-a privit pe Spencer și și-a dat seama că bărbatul era indignat. L-a disprețuit pentru lucrul acesta: poate că el își imagina că oamenii aceia amărâți ar fi trebuit să fie nefericiți și decenți în sărăcia lor, nu să înșface orice fărâmbă de fericire atunci când aveau ocazia.

— Luați câte un partener! a strigat soldatul. Ia încercați-o pe-asta!

Și-a început să cânte nu un cântec militar, ci o melodie despre marinari care zăresc de pe punte o limbă de pământ.

Martha a întins mâinile spre un puștan care trecea pe lângă ea și tocmai își lăsase pisiul pe pragul unei case și care, cu o putere nebănuită în brațele-i subțirele, a ridicat-o și a învărtit-o, așa încât Spencer a văzut părul auriu al femeii desfăcându-se ca un evantai în aer, pe fundalul cărămizilor murdare.

— *Purtați-mă departe, grozavii mei băieți!* a cântat fata îmbrăcată în alb, *Căci trebuie să pornesc spre-al Australiei sud!*

Iar când a trecut pe lângă Charles, a plecat grațios capul, ca și cum ar fi acceptat un compliment pe care bărbatul nu se gândise să i-l facă.

La mică depărtare de ei, nevăzut, pe o alee, dușmanul lui Edward Burton îi privea. Amețit de bere și plin de ranchiună, Samuel Hall se trezea în fiecare dimineață simțind în pânțece o ură tot mai ascuțită, dureroasă ca un cuțit. După ce stătuse la pândă în fața casei lui Burton mai multe zile la rând, reușise să-și vadă inamicul în persoană, precum și musafirii care îl vizitau des, oameni ce păreau atât de bogați, încât parcă Burton intrase în Spitalul Royal Borough ca un amărât și ieșise ca un rege. Cum ar fi putut oamenii aceia să cunoască cruzimea bărbatului, să știe cum distrusese el singura șansă la fericire a lui Hall? Și mai rău, în *Standard* fusese menționată operația care îl văduvise pe Hall de dreptatea binemeritată: două coloane și o fotografie

menite să laude un chirurg care semăna mai curând cu un demon fioros. Ura sa pentru Burton a crescut și mai mult, revărsându-se acum asupra acestui alt bărbat – ce treabă avea el să se bage acolo unde acționase mâna lui Dumnezeu? Cuțitul pătrunsese în trupul lui Burton și îi atinsese inima – acolo ar fi trebuit să se termine totul, iar el ar fi putut să se bucure, în sfârșit, de pace!

Și iată-l acum aici, același bărbat – cu sprâncenele negre ca tăciunele, un pic cocoșat și însoțit de alte trei persoane: o femeie pe care a recunoscut-o după părul blond împletit ca o coroană în jurul capului și doi bărbați pe care nu îi cunoștea. Hall s-a uitat cum erau întâmpinați la ușa lui Burton, i-a văzut la fereastra bărbatului. I-a privit mâncând cu poftă, în vreme ce el nu mai putea pune gura pe nimic. Râdeau, când el nu mai știa de atâta vreme decât nefericirea! Îi urmărise tot drumul și îi văzuse dansând. El, care pierduse orice bucurie, îi văzuse dansând! A băgat mâna în buzunar și și-a ciupit degetul mare în tăișul cuțitului ascuns acolo. Dacă la Edward Burton nu avea să mai poată ajunge niciodată, măcar, acum avea ocazia de a se răzbuna.

Soldatul s-a oprit – îi obosise brațul – și, în tăcerea care s-a lăsat, dansatorii s-au simțit brusc rușinați. Casele și șanțurile păreau dintr-odată și mai sordide, și mai mohorâte. Luke și-a desprins brațul de pe talia fetei și a făcut o plecăciune prin care îi cerea, parcă, iertare.

— *Ei își piaptână părul cu oase de cod*, a cântat fetișcana, ca o invitație pentru soldat, dar bărbatul obosise și nu mai voia să cânte.

Charles s-a uitat la ceas. Într-un fel, spectacolul acela spontan fusese fermecător, cu toate că era un detaliu pe care probabil că ar fi fost mai bine să-l omită în raportul său către minister. Dar se apropia ora cinei și i se făcuse foame, iar înainte de a ajunge la finalul îndestulător al zilei, trebuia să facă o baie lungă, de cel puțin o oră. „Și poate” s-a gândit el, „chiar să-mi ard hainele.”

— Spencer... Martha... Am văzut destul? Ne-am îndeplinit datoria? Ah, ia te uită, cine este domnul? Doctore Garrett, se pare că vrea să stea de vorbă cu dumneavoastră – vă e prieten?

A făcut un gest spre partea dreaptă, iar la început Luke n-a văzut nimic, în afară de copiii care se împrăștiau care-ncotro și de soldatul care-și număra monedele din șapcă. Apoi, copila cu aripi de zână a țipat ascutit și a înjurat: fusese împinsă la o parte într-o busculadă bruscă și s-a prăvălit pe pietre, plângând.

— Ce se întâmplă? a întrebat Charles, strângându-și mai bine haina în jurul trupului.

Să fi fost hoți de buzunare? Katherine îl *avertizase* să aibă grijă!

— Spencer? Tu vezi ce se întâmplă?

Grupul de copii s-a despărțit, un piseu s-a eliberat din strânsoare și a țâșnit pe un pervaz mieunând tare, iar Charles a văzut un bărbat scund, îmbrăcat într-o haină maronie, care venea spre ei ținând capul în jos și o mână băgată în buzunar. Gândindu-se că omul acela avea vreun necaz, Martha a pășit în față, întinzând mâinile spre el.

— Ce este? l-a întrebat ea. Ce s-a întâmplat, putem să vă ajutăm cu ceva?

Samuel Hall nu a răspuns, a continuat să se apropie de ei în fugă și și-au dat imediat seama că Luke era cel spre care se repezea. A ajuns lângă chirurg, care la început a fost un pic amuzat și a încercat să scape de el împingându-l cu un aer jovial:

— Ne cunoaștem? Vă știu de undeva?

Hall a început să mormăie ceva, cu răsuflarea amară și mirosind a bere, băgând întruna mâna în buzunar și apoi scoțând-o iar, ca și cum nu s-ar fi putut hotărî ce să facă.

— N-ar fi trebuit să vă băgați peste treaba mea... N-a fost corect... O să vă arăt eu ce merită!

În clipa aceea Luke a început să se neliniștească, dar oricât a încercat, nu a reușit să îl împingă pe bărbat: s-a trezit izbit de perete, zbatându-se lipit de

cărămizi. S-a uitat în jur în căutare de ajutor și l-a găsit – l-a văzut pe Spencer, care, înfigându-și mâinile în umerii bărbatului, l-a smuls de pe prietenul său. Atunci omul, beat mort, a început să plângă, scoțând niște sughituri ce aproape că semănau cu un hohot de râs. Ridicând privirea, a exclamat:

— Iar, dacă îți vine să crezi! Iar mi se ia ce mi-e datorat!

— Bietul om n-are toți boii acasă, a rostit Charles, privindu-l pe bărbatul prăbușit în șanț.

Apoi l-a văzut băgând mâna în buzunar și scoțând de-acolo un cuțit.

— Păzea! a exclamat el pășind în față și simțind cum i se ridică părul de pe ceafă. Păzea, are un cuțit...! Spencer, dă-te la o parte!

Dar Spencer se întorsese cu spatele către bărbat și, din cauza șocului provocat de luptă, a reacționat cu întârziere. Îi privea mut pe Charles și pe tovarășul lui.

— Luke? Ești rănit?

— Mi s-a tăiat răsuflarea, atâta tot.

Apoi a văzut cum Hall se ridică cu greu în picioare și a zărit sclipirea lamei. Bărbatul a ridicat brațul și s-a năpustit asupra prietenului său, cu un urlet ca de animal. În secunda nesfârșită care a urmat, și l-a imaginat pe Spencer întins pe o masă mortuară din morgă, cu părul lui frumos revărsându-se peste tăblia de lemn, iar gândul era insuportabil: nu mai simțise în viața lui o asemenea spaimă de nedescris. Luke s-a repezit în față, cu mâinile întinse, a ajuns la bărbat, a ajuns la cuțit. S-au prăvălit pe trotuar. Samuel Hall a căzut primul și a căzut tare: s-a lovit cu capul de o piatră din bordură și s-a auzit un sunet ca al unei nuci care crapă.

Soldatul pornise deja spre alte alei, flașnetă răsuna de departe, părea să cânte un soi de cântec de leagăn, așa încât copiii care se uitau s-au gândit, poate, că bărbatul cu părul negru care dansase cu ei dormea, de asta stătea atât de nemișcat. Dar Luke nici nu leșinase și nici nu-și pierduse cunoștința din

cauza loviturii: stătea neclintit pentru că știa ce i se întâmplase și nu putea să se uite.

— Luke... ne auzi? l-a întrebat Martha, atingându-l blând cu mâinile ei moi.

Bărbatul s-a ridicat în fund și s-a întors spre ei, iar Martha a pălit înfiorător. De la guler până la curea, cămașa doctorului era roșiatică, iar mâna și antebrațul drept îi erau pline de sânge. Când Charles s-a apropiat – după ce și-a dat seama că bărbatul cu haina maronie nu avea să se mai ridice niciodată de la pământ – a avut la început impresia că doctorul ținea mâna încleștată pe o bucată de carne. Dar era carnea propriei mâini, desprinsă de pe os acolo unde lama cuțitului îi despicasese palma când îl înșfăcase; acum atârna în jos, spre încheietură, ca o cârpă groasă și strălucitoare. Sub ea se vedeau oasele cenușii, iar un tendon sau un ligament fusese tăiat cu totul și zăcea și el sub stratul de sânge, ca o panglică palidă tăiată cu o foarfecă.

Pe Luke nu părea să-l doară, se ținea de încheietura dreaptă cu mâna stângă, privindu-și lung oasele aflate la vedere și recitând întruna, ca pe o rugăciune:

— *Scafold... unciform... carpiene... metacarpiene...*

Apoi ochii săi negri s-au dat peste cap și bărbatul a căzut în brațele prietenilor îngenuncheați lângă el.

2

La vreo milă de curtea aceea interioară întunecată, Cora trecea pe lângă Catedrala St Paul cu o scrisoare în buzunar. Perioada petrecută în Londra fusese dezolantă: prietenii veniseră și plecaseră, iar pe ea o găsiseră distantă și neatentă. Cât despre ea, îi găsise prea dichisiți și mult prea precauți în tot ceea ce spuneau și făceau; mâinile femeilor erau albe, cu unghii ascuțite și lucioase; bărbații erau perfect rași, având obraji ca pielea unui bebeluș și purtând mustăți absurde. Își știau vederile politice, cele mai recente scandaluri și la ce restaurant se găseau cele mai la modă preparate, dar

Corei i-ar fi plăcut să dărâme totul de pe masă și să spună: „Bine, bine, dar v-am povestit cum am stat odată lângă grilajul de oțel de la Clerkenwell și am ascultat cum râul îngropat se varsă în Tamisa... Știți că am râs în ziua în care a murit soțul meu... M-ați văzut vreodată sărutându-mi fiul? Voi nu vorbiți chiar niciodată despre lucrurile care contează cu adevărat?”

Katherine Ambrose a venit s-o viziteze, însoțită de Joanna Ransome. La scurtă vreme după ce Stella primise diagnosticul, Katherine și Charles Ambrose îi luaseră în grija lor pe copiii familiei Ransome (doctorul Butler, așteptând decizia lui Will cu privire la tratamentul ce avea să-i fie administrat soției sale, l-a îndemnat să-i asigure liniște și aer curat, subliniind că era important ca micuții să fie trimiși în altă parte). Indignat că acum casa lui liniștită era brusc aglomerată și gălăgioasă, Charles s-a trezit, totuși, că a început să vină acasă mai devreme decât de obicei, cu buzunarele doldora de dulciuri și de jocuri de cărți, stând apoi să se joace cu copiii până prea târziu în fiecare seară. Le era tuturor dor de Stella, dar erau curajoși: Joanna a dat imediat buzna în biblioteca familiei Ambrose, dar în același timp a învățat și să-și pună părul pe moațe. James a desenat niște mașinării de o complexitate imposibilă, trimițându-i-le mamei lui în plicuri sigilate cu ceară.

— Mă bucur să vă văd, le-a spus Cora cu sinceritate.

În ultima lună, Joanna se maturizase enorm, aproape că devenise o domnișoară, având ochii mamei ei și gura tatălui. Învăța de zor după cărțile lui Charles și avea de gând (spunea ea) să se facă doctoriță, asistentă sau ingineră, încă nu se hotărâse. Când își amintea de mama ei și cât de dor îi era de ea, ochii ei ca niște violete se înnegurau.

— Ce faci în Londra, Cora? a întrebat-o Katherine, ronțăind un cubuleț de pâine cu unt. Ce te-a făcut să pleci de acolo, când erai atât de fericită și aveai atâtea de văzut? Dacă există un om pe

lumea asta care să poată dezlega misterul bestiei din Blackwater, cu siguranță acela ești tu! La petrecerea de la solstițiu ni s-a părut tuturor că arăți ca o fetișcană născută și crescută la țară, nu credeam că ai să te mai urci vreodată într-un tren.

— Ah, era așa de mult noroi și așa un talmeș-balmeș! i-a răspuns Cora pe un ton vioi, însă nereușind să-și păcălească prietena. Eu sunt orășeancă get-beget, dintotdeauna am fost. Și-apoi erau fetițele alea care și-au pierdut mințile, toate zvonurile despre șarpe, potcoavele din stejar — simțeam că dacă mai rămân acolo înnebunesc și eu. În plus — a continuat indiferentă, în timp ce fărâmița o bucată de pâine —, nici nu prea știam ce fac pe acolo.

— Dar vă întoarceți în Essex curând, nu? a intervenit Joanna. Nu e frumos să vă părăsiți prietenii când sunt bolnavi, atunci au cea mai mare nevoie de dumneavoastră!

Ochii i s-au umplut de lacrimi, iar fetița nu a reușit să oprească șuvoiul de nestăvilit.

— Ah, da, i-a răspuns Cora rușinată de ea însăși. Jojo, sigur că mă întorc!

Mai târziu, Katherine a întrebat-o:

— Deci ce *s-a întâmplat*, până la urmă, Cora? Will Ransome... Vorbeai atât de mult despre el, încât aproape că mă temeam de ce avea să urmeze! Dar pe urmă v-am văzut împreună și de-abia dacă ați vorbit, deși eu credeam că vă plăceți foarte tare... Îmi pare o prietenie stranie, însă adevărul este că nimic din ce faci tu nu e banal sau... normal. Și acum, când Stella este cum este...

Dar Cora — care de când rămăsese văduvă nu-și mai putea ascunde niciun gând — și-a lăsat ochii în jos și a răspuns scurt:

— Nu e nimic ciudat: pentru o vreme ne-am bucurat unul de compania celuilalt, asta-i tot.

Poate că i-ar fi explicat ce se întâmplase, dacă ar fi putut, dar Cora, oricât s-ar fi gândit la asta — și se gândise zi și noapte! —, nu putea înțelege exact ce se petrecuse. Pusese mare preț pe afecțiunea lui Will,

pentru că era imposibil ca el să o dorească în sensul în care Michael o dorise odinioară. Afecțiunea lui fusese zăgăzuită de Stella și de credința lui, de ceea ce Cora se gândise, recunoscătoare, că era neputința lui de a o privi ca pe o femeie.

„Aș putea la fel de bine să fiu un cap pus la păstrare într-un borcan cu formaldehidă, din punctul lui de vedere”, îi spusese ea odată Marthei. „De asta preferă să-mi scrie, mai curând decât să mă vadă – eu sunt doar o minte, nu un corp. Sunt la fel de inofensivă ca un copil. Chiar nu înțelegi de ce prefer și eu așa?”

Și chiar credea ceea ce spunea. Chiar și acum, când se gândea la momentul în care totul se schimbase, își dădea seama că vina fusese a ei, nu a lui – nu ar fi trebuit să-l privească așa cum o făcuse și nici nu știa de ce îl privise așa. Ceva din felul în care degetele lui o atinseseră pe spate atinsese, de fapt, o coardă ascunsă, din adâncul ființei ei, iar Will văzuse lucrul ăsta și fusese tulburat. Sigur că scrisorile pe care i le trimitea erau amicale, dar Corei i se părea că prietenia lor își pierduse inocența.

Apoi sosise scrisoarea lui Luke, iar de data asta fusese rândul ei să fie tulburată. Nu era vorba că până atunci nu-și dăduse seama de iubirea lui, având în vedere că el o declara întruna, cu multă seninătate, dar acum nu mai putea râde, nu mai putea declara că și ea își iubea Drăcușorul: și aici se pierduse inocența. Mai grav, gestul bărbatului i se păruse o încercare de a-i forța mâna – de-a lungul atâtor ani ai tinereții ei, ea fusese în posesia unui bărbat și acum, după doar câteva luni de libertate, cineva voia s-o ia din nou în stăpânire. *Știi că nu-mi poți răspunde cu iubire*, îi scrisese el, dar nimeni nu putea scrie o asemenea scrisoare fără să nutrească măcar o speranță.

Traversând Strandul, pe lângă Catedrala St Paul, a găsit o cutie poștală și a aruncat înăuntru scrisoarea adresată doctorului Garrett, cu un oarecare dispreț. De undeva, din spatele ei, a răsunat

o melodie, iar Cora a văzut pe treptele catedralei un bărbat îmbrăcat într-o tunică jerpelită de soldat, învârtind de zor manivela unei flașnete. Mâneca stângă îi era goală, iar soarele se oglindea în medalia pe care o purta la piept. Cânta o melodie veselă, care a binedispus-o: a traversat strada spre locul în care se afla bărbatul și a aruncat câteva monede în șapca lui.

*Cora Seaborne
Midland Grand Hotel
Londra*

20 august

Luke,

*Am primit scrisoarea ta. Cum ai putut
să faci asta... CUM AI PUTUT SĂ FACI
ASTA?*

*Crezi că ar trebui să-mi fie milă de
tine? Nu-mi e. Îți plângi tu singur de milă
cât pentru noi amândoi.*

*Spui că mă iubești. Ei bine, știam asta.
Și te iubesc și eu – cum aș putea să nu te
iubesc? –, iar tu numești asta firimituri!*

*Prietenia mea nu înseamnă că primești
doar firimituri, nu înseamnă că aștepți cu
disperare niște rămășițe, în vreme ce
altcineva primește prăjitura întreagă.
Asta-i tot ce am de oferit. Da, se poate ca
odată să fi avut mai mult, însă în clipa
asta e tot ce-ți pot oferi.*

În fine, să ne oprim aici.

CORA

*Cora Seaborne
Midland Grand Hotel
Londra*

21 august

Luke, Drăcușorul meu, dragul meu, ce am făcut?!... Ți-am scris fără să știu ce se întâmplase... Mi-a povestit Martha ce ai făcut și nu sunt deloc surprinsă – ai fost întotdeauna cel mai curajos om pe care îl cunosc...

Și eu, care am încercat să-ți țin o predică despre prietenie, când n-am făcut niciodată pentru cineva ceea ce ai făcut tu pentru Spencer!

Spune-mi când pot să vin! Spune-mi unde ești!

*Cu dragoste, dragul meu Luke...
Crede-mă...!*

CORA

*Dr. George Spencer
Pentonville Road
Londra*

29 august

Dragă doamnă Seaborne,

Sper că sunteți bine. Trebuie să vă spun din prima clipă că Luke nu știe că vă scriu. S-ar înfuria dacă ar ști că vă povestesc, însă cred că trebuie să știți prin ce a trecut.

Știu ce v-a scris. Am văzut și răspunsul dumneavoastră. Nu v-aș fi crezut niciodată capabilă de o asemenea cruzime.

Dar nu vă scriu ca să vă dojenesc, ci doar pentru a vă spune ce s-a întâmplat în cele câteva zile de după ce am fost în Bethnal Green.

Probabil că știți deja că ne-am întâlnit cu bărbatul care l-a înjunghiat pe Edward Burton și că Luke a intervenit pentru a mă proteja pe mine. Cel mai grav este că a apucat cuțitul chiar de lamă și, astfel, s-a rănit la mâna dreaptă. Oamenii aflați în apropiere au fost deosebit de amabili: o fetiță și-a rupt o bucată din rochie pentru a face un garou, conform indicațiilor mele, iar de undeva ne-a fost adusă o ușă, astfel încât l-am putut căra ca pe o targă pe cele câteva străzi care ne despărțeau de Commercial Street, de unde am reușit să luăm un taxi. Din fericire, eram foarte aproape de Royal London Hospital din Whitechapel, iar un coleg de acolo s-a putut ocupa imediat de el. Rana a fost curățată, întrucât infecția era prima noastră grijă. Curățarea rănii i-a

provocat niște dureri înfiorătoare, însă a refuzat orice fel de anestezic, spunând că cel mai important pentru el era să-și păstreze gândirea limpede, că nu avea să ne lase să-i tulburăm mintea.

Poate că ar fi mai bine să vă descriu natura rănii lui. Puteți suporta asemenea detalii? Vă încântă oasele îngropate, dar ce părere aveți despre cele ale oamenilor încă aflați în viață?

Cuțitul i-a pătruns în palmă în apropiere de baza degetului mare, printr-o mișcare asemănătoare celei cu care se îndepărtează carnea de pe oasele unui pește; palma i-a fost aproape în întregime despicață. Mușchii au fost rețezați cu totul, dar cel mai grav este că au fost tăiate două dintre tendoanele care controlează mișcarea degetului arătător și a celui mijlociu. Răul era cât se poate de clar: rana era atât de largă, încât, dacă un student i-ar fi privit palma, ar fi putut trece fără probleme examenul la anatomie.

M-a rugat pe mine să-l operez. A refuzat din nou anestezia și mi-a vorbit despre tehnicile de hipnoză pe care le-a studiat, mi-a povestit că unui doctor din Viena i-au fost scoase trei măsele de minte sub hipnoză, fără ca el să tresară măcar. Mi-a explicat că se antrenase singur pentru a intra într-o transă hipnotică atât de puternică, încât odată a căzut la podea fără să se trezească. Apoi mi-a spus din nou că nu consideră că durerea poate fi mai greu de suportat decât o plăcere intensă (o teorie care îl preocupă de ceva vreme și pe care nu am reușit să o înțeleg). M-a pus să-i promit că nu am să-l anesteziez decât dacă mă va implora. Îmi aduc aminte perfect cuvintele lui. A

spus: „Am mai multă încredere în mintea mea decât în mâinile tale.”

Nu am putut ruga o asistentă să participe la operație. Nu ar fi fost corect. Cred că dacă ar fi putut, Luke ar fi pregătit sala de operații așa cum o făcea de obicei, însă de data asta n-a putut decât să zacă pe propria masă de operație și să-mi dea instrucțiuni: urma să purtăm amândoi măști albe, din bumbac. Trebuia să montez deasupra mesei o oglindă, în așa fel încât să poată urmări și el operația dacă se trezea din transa hipnotică.

Ar fi trebuit să aibă alături cel mai bun chirurg din Europa, nu pe mine: talentele mele sunt modeste, în cel mai bun caz (de fapt, obișnuia să glumească pe asta încă din timpul studenției). Mi-au tremurat mâinile de fiecare dată când am atins instrumentele chirurgicale; acestea zornăiau pe tava din metal și știam că Luke o să-și dea seama că mă temeam. Mi-a cerut să desfac bandajele, ca să poată examina rana și să-mi dea ultimele instrucțiuni înainte de a intra în transa hipnotică și, cu toate că nu-mi pot imagina suferința pe care a îndurat-o atunci când tifonul a fost tras de pe rană, nu a făcut decât să-și muște buza și să pălească brusc. Am ridicat bucata desprinsă de carne, iar el a privit tendoanele rupte ca și cum ar fi aparținut unuia dintre cadavrele pe care le tăiam și apoi le coseam la loc în facultate. Mi-a spus ce fel de cusături trebuia să folosesc pentru a aduce laolaltă cele două capete ale tendoanelor și pentru a mă asigura că membrana rămâne intactă, că trebuie să am grijă ca tensiunea din pielea din palmă să nu fie prea mare, odată ce rana

va fi închisă. Apoi a început să vorbească singur în șoaptă, lucru care a părut să-l aline: a recitat fragmente de poezii, nume de substanțe chimice și apoi a trecut în revistă toate oasele din corpul uman. În cele din urmă, ochii i s-au îndreptat spre ușă și a zâmbit, ca și cum ar fi văzut un vechi prieten. A intrat în transă.

L-am trădat. I-am făcut o promisiune, cu toate că am știut de la început că aveam s-o încalc. Am așteptat câteva momente și am atins ușor carnea vie a mâinii lui. Pentru că nu a simțit nimic, am chemat o asistentă și i-am făcut anestezia.

Am operat mai mult de două ore. Nu am să vă plictisesc cu detaliile operației în sine, însă am să vă spun rușinat că am făcut tot ce-am putut și că nu a fost suficient. Nimeni nu i-a egalat vreodată minuțiozitatea și talentul, dar nici curajul. Dacă s-ar fi putut opera singur, nu am nicio îndoială că, după niciun an, nimeni nu și-ar fi dat seama cât de rău fusese rănit. Am închis rana și apoi a fost trezit. Când a simțit usturimea provocată de tubul ce-i fusese introdus în gât, și-a dat seama imediat ce făcusem și cred că mi-ar fi sărit pe loc la beregată, dacă ar fi putut.

A rămas în spital două zile, refuzând orice vizită. A insistat să-i fie scos pansamentul, ca să poată inspecta cusăturile. Nu mă descurcasem mai bine decât un copil orb, mi-a zis el, dar măcar păstrasem rana curată și nu era niciun semn de infecție. Când s-a simțit îndeajuns de bine pentru a merge acasă, l-am condus la apartamentul lui din Pentonville Road și acolo am găsit împreună scrisoarea de la dumneavoastră, pe preș.

Trebuie să vă spun că, acolo unde cuțitul a eșuat, dumneavoastră ați reușit. Este distrus – i-ați luat și ultima fărâmbă de lumină! L-ați dărâmat cu totul!

Au trecut trei săptămâni de atunci și încă nu avem nicio veste bună. Tendoanele datorită cărora se mișcă degetul mijlociu și cel arătător au fost scurtate în mod semnificativ și sunt încovoiate spre interiorul palmei, degetele arătând ca un fel de cârlige. Poate că și-ar redobândi o mai bună mobilitate a mâinii, dacă ar fi dispus să facă exercițiile pentru recuperare, însă a pierdut orice speranță. Ați distrus ceva teribil de important din ființa lui. Este absent. Nu are voință. Am văzut aceeași expresie în ochii unor câini ai căror stăpâni le-au distrus spiritul de tineri.

A doua dumneavoastră scrisoare a fost binevoitoare, cu siguranță, dar oare nu-l cunoașteți suficient de bine, încât să nu-i vorbiți despre mila pe care o simțiți pentru el?

Nu am să vă mai scriu decât dacă mi-o cere el.

El nu poate scrie. Nu poate ține în mână stiloul.

*Cu sinceritate,
GEORGE SPENCER*

IV

Aceste ultime vremuri ale răzvrătirii



Septembrie

1

Toamna este binevoitoare cu sătucul Aldwinter: soarele puternic, ale cărui raze cad strâmb peste parcul comunal, iartă o mulțime de păcate. Florile de măceș s-au transformat în măceșe stacojii, iar copiii își pătează degetele cu verde tot spărgând nuci. Cârduri de găște se împrăstie deasupra estuarului, iar pânzele de păianjen îmbracă culturile de orz într-un veșmânt ca de mătase.

Cu toate astea, lucrurile nu sunt așa cum ar trebui să fie. Capătul Lumii se cufundă în mlaștină și pe vatra goală au început să crească ciuperci. Pe chei e liniște: pescarii preferă să facă foamea în iarna asta, decât să iasă pe apa în care colcăie cine știe ce. De la Point Clear și de la St Osyth vin zvonuri, ca și de la Wivenhoe și de la Brightlingsea: monstrul din Blackwater a fost văzut de un marinar la schimbarea mareei, într-o noapte, iar omul și-a pierdut mințile. Un copil a fost găsit pe jumătate înecat, cu un semn negru-cenușiu pe burtă. Un câine a fost aruncat de apă pe sărături, cu gâtul rupt. Din când în când, câte un străjer ezitant face focul lângă Leviatan și notează ceva în catastif, dar nu rezistă niciodată o noapte întreagă. Nici urmă de Naomi Banks până acum. Nimeni nu spune cu voce tare că fetița a mers, probabil, noaptea prin mlaștină și acolo s-a întâlnit cu șarpele, dar toată lumea crede că asta s-a întâmplat. Banks își lasă plasele de pescuit să se încurce și vecele să putrezească, iar la White Hare i se interzice să mai intre, pentru că își hărțuiește întruna tovarășii de pahar. „Cine nu e gata, îl ia cu lopata!”, urlă el din prag și pornește împleticindu-se pe stradă.

În camerele lui din Pentonville Road, mâna lui Luke se vindecă destul de bine. Spencer face și desface pansamentul, admirându-și propriile cusături, și vede încovoierea spre interior a

degetelor. Între timp, Luke se uită impasibil pe geam, la strada udă de ploaie, și nu spune nimic. A învățat pe din afară prima scrisoare a Corei, de la cel dintâi cuvânt până la semnătură. *Cum ai putut să faci asta... Cum ai putut să faci asta?* Cea de a doua scrisoare rămâne fără răspuns, în ciuda remușcărilor ei.

Martha îi scrie lui Spencer. Edward Burton și familia lui își vor pierde casa, îi spune ea – chiria a devenit imposibil de plătit. Toată lenjeria și toate covorașele pe care le lucrează mama lui nu-i pot ajuta să facă față situației. S-a luat vreo măsură? Oare Charles are ceva de raportat? Când le-ar putea aduce o veste bună? Spencer simte printre rânduri un imbold spre urgență și îi pune nerăbdarea pe seama inimii ei bune, pe seama conștiinței ei veșnic active. Însă nu are nimic de raportat și nici nu știe ce ar putea să-i răspundă.

În frumoasa și înalta casă a familiei Ambrose, copiii au ajuns aproape la fel de dolofani ca Charles. Joanna știe tabelul elementelor chimice pe dinafară și caracteristica grozavă a ipotenuzei și poate identifica o greșeală de logică *post hoc* de la o sută de yarzi. Dacă într-o zi de luni e hotărâtă să intre în Parlament, miercuri nimic nu o poate convinge că există pe lume ceva mai palpitant decât dreptul. Charles nu-i spune cât de improbabile sunt ambele variante: în cele din urmă va renunța la speranțele mari, ca toată lumea. Din când în când își amintește cum făcea pe vremuri vrăji copilărești cu Naomi Banks și o copleșește vinovăția: oare unde este acum tovarășa ei cu părul roșu? Oare buclele ei se unduiesc purtate de marea din estuar? Încă mai are un desen făcut de Naomi, care înfățișează mâinile lor împreunate, așa că o întreabă pe Katherine dacă are voie să îl înrămeze.

Katherine se trezește într-o noapte, aude plânsete de copil și îi găsește pe cei doi băieți în brațele surorii lor mai mari. Vor la mama lor; le e dor de sat; hotărăsc cu toții că la sfârșitul săptămânii o să meargă în Essex. În plus, argumentează Joanna,

cineva trebuie să aibă grijă și de Magog, încă priponită în grădină și ducând dorul stăpânei ei. Sunt consolați cu un drum la Harrods și cu suficiente prăjituri cât să scufunde un vapor.

Cora rămâne în hotelul ei din Londra, disprețuindu-i covoarele și draperiile. Are în buzunar o scrisoare de la Spencer, care o sfătuiește să nu vină în vizită, iar tonul este atât de politicos, încât până și hârtia e îngrozitor de rece. Martha o vede mășăluind din încăpere în încăpere și nimic din ce-i spune nu merită altă reacție decât un răspuns aspru. Pe Cora nu o mai interesează cărțile și oasele care o pasionau înainte – e plictisită și prost dispusă, iar între sprâncene i-a apărut un rid nou. Muștrările lui Spencer au lovit-o adânc și acum este tristă. Imaginea ei de sine nu inclusese niciodată egoismul sau cruzimea – întotdeauna suferise ea de pe urma altora, nu le provocase ea durere celor din jur. E o schimbare uriașă. Făcuse numai gafe, nevoind să provoace vreun rău și, totuși, provocase răni dureroase.

Scrisorile lui Will sunt prețuite, citite adeseori, însă rămân fără răspuns. Cum ar putea să răspundă? Cumpără o vedere dintr-o stație de metrou și scrie „MI-AR PLĂCEA SĂ FII AICI”, dar la ce bun a servit vreodată adevărul? În absența lui – fără posibilitatea de a se plimba cu el în parc ori de a găsi pe prag un plic (pe care scrisul este atât de îngrijit, încât ei i se pare că întrezărește elevul sânguincios care fusese odată) – lumea întreagă devine anostă și falsă. Nu mai există nimic care să o încânte sau să o surprindă. Apoi o izbește propria negliobie: să se simtă atât de nefericită doar pentru că nu mai poate sta de vorbă cu un preot din Essex cu care nu are nimic în comun! E absurd, mândria ei se revoltă împotriva unei asemenea situații. În final, concluzia este mai mult sau mai puțin aceasta: nu îi scrie, pentru că își dorește să-i scrie.

Se străduiește – așa cum a mai făcut-o de atâtea ori și în trecut – să-și reverse toată afecțiunea nefolosită asupra lui Francis. Cum se poate ca o

mamă și un fiu să găsească atât de puțină bucurie unul în prezența celuilalt? Se folosește de toate trucurile la care se poate gândi: poartă conversații despre subiectele lui preferate, încearcă să inventeze glume și jocuri, încearcă să facă prăjituri și îi cumpără cărți despre care e sigură că o să-i placă, uneori îi surprinde niște priviri neliniștite, sau cel puțin așa i se pare, și atunci încearcă să-l consoleze. Fac adesea excursii cu metroul către destinații alese de el. Băiatul îi oferă foarte puține cuvinte și chiar și mai puțină afecțiune, iar uneori Cora are impresia că o compătimește sau (mult mai rău!) că o găsește amuzantă.

Martha își pierde răbdarea.

— Chiar ai crezut că o să meargă așa la infinit? Tu nu ai vrut niciodată prieteni sau amanți, tu ai vrut doar curtezani! Uite că acum are loc o revoltă a țăranilor. Și exclamă: Frankie, hai la o plimbare!

Will stă în amvonul din Biserica All Saints și-și privește enoriașii dezolat. Sunt, pe rând, neîncrezători și nerăbdători. Uneori pare că sunt gata să alerge valvârtej în brațele veșnice ale credinței, iar în alte momente îl privesc cu asemenea dușmănie de parcă Necazul ar fi venit pe capul lor din vina lui. Cineva, undeva, a comis un păcat grav, cu asta sunt toți de acord. Și dacă nu se pot încrede în preot să-l găsească pe acel păcătos și să-l smulgă din mijlocul lor, atunci situația o să devină și mai gravă.

Iar în tot timpul acesta, pastorul oscilează ca acul unei busole între nord și sud: între soția lui, pe care o iubește și care este sursa oficială a tuturor bucuriilor lui, și Cora Seaborne, care nu este nimic din aceste lucruri și care n-a făcut decât să-i tulbure existența. Vestea despre nenorocirea suferită de Luke ajunge la el prin intermediul lui Charles. Alți preoți și-ar fi putut imagina că acest final brusc al carierei chirurgului este intervenția divină, ca și cum mâna divinității ar fi fost cea care mănuiise cuțitul, pentru a o scăpa pe Stella de pericolul operației. Will, desigur, nu este atât de înapoiat în gândire, dar

tot îi e imposibil să nu simtă că a primit o amânare: tratamentul brutal care îi fusese oferit de Garrett – dezumflarea plămânului infectat – este acum imposibil, întrucât niciun alt chirurg din Anglia nu s-ar aventura să-l aplice.

În absența Corei, i se pare că gândurilor lui le lipsește scopul. Până la urmă, ce rost are să observe asta și să întâlnească aia, dacă nu-i poate povesti și nu o poate vedea cum se încruntă sau îi zâmbește drept răspuns? Este neliniștit, tulburat. Adeseori se enervează pe ei amândoi, pentru că au permis ca o simplă abatere de la bunele maniere (așa o caracterizează în mintea lui) să desfacă nodul ce-i lega. Poate că era prea fermecată de prietenul ei rănit, pentru a-și mai aminti de pastorul de țară, cu soția lui bolnavă – poate că îi duce mâncăruri delicioase, prea grase pentru un bărbat în convalescență, învățată să îi bandajeze rana, să scoată firele de mătase din piele. Și-o imaginează îmbrăcată în alb, așezată la picioarele doctorului, cu capul aplecat asupra mâinii lui distruse, și este indignat când își dă seama că e gelos. Dar nici nu mai contează (își spune el): în curând, o scrisoare va porni dinspre oraș către provincie sau invers – rămâne doar de văzut care dintre ei avea să pună primul mâna pe o foaie de hârtie și pe un stilou.

În spatele coastelor Stellei Ransome se formează tuberculi. Dacă i-ar vedea Cora, i-ar aminti de pietrele-broaștei pe care le adună pe polița șemineului. Aceștia își trimit celulele-emisari și mai departe: infecția se răspândește. Vasele de sânge din plămânii ei încep să se dezintegreze, făcându-și apariția sub forma unor punctulețe stacojii pe batistele ei albastre.

Dintre ei toți, doar Stella e fericită. Este *spes phthisica* – cea care le oferă bolnavilor de tuberculoză un suflet voios, o inimă plină de speranță. Se simte cuprinsă de o voioșie imposibil de descris, de o binecuvântare aparte, beatificată de suferință, preocupată și plină de devoțiune față de obiectele ei albastre. Ca o coțofană care-și umple

cuibul, Stella se înconjoară de talismane, de pachetele pline de semințe de gențiană, de sticlă șlefuită de apa mării și mosorele de ață albastră, iar tot timpul are privirea ținută spre ceruri. Simte că picioarele ei s-au desprins din noroiul în care călcau odată. Se trezește în toiul nopții, scăldată în sudoare, cuprinsă de o febră euforică, și știe că a văzut chipul lui Hristos cel cu ochii albaștri. Uneori aude șoapta șarpelui, care o cheamă, însă nu se teme. A mai existat odată un șarpe asemenea lui: ea cunoaște bine acel vechi dușman.

Iubirea față de soțul și față de copiii ei nu scade, dar devine mai curând distantă: e ca și cum între ei s-ar fi întins un vâl fin, albastru. Will este atent și iubitor – abia dacă o mai lasă singură –, vede că pielea de pe mâini i s-a uscat, așa că îi aduce de la Colchester o sticluță cu loțiune Yardley's.

Uneori Stella îi trage capul pe umărul ei și îl mângâie cu blândețe, ca și cum el ar fi cel bolnav. Nu e oarbă, niciodată nu a fost oarbă: vede că atașamentul lui față de Cora e tot mai puternic și mai dureros, îi pare rău pentru el. *Iubitul meu îi aparține ei, iar ea îi aparține lui*, scrie Stella în caietul albastru, fără niciun strop de ranchiună.

— Când se întoarce Cora? îl întreabă ea seara, jucându-se cu panglica albastră. Când vine de la Londra? Mi-e dor să vă mai aud stând de vorbă.

*Noaptea în patul meu l-am căutat pe el,
pe cel pe care sufletu-mi îl iubește l-am
căutat și nu l-am găsit*

*Odată dormeam pe aceeași pernă și îmi
spunea Stella steaua mea răsuflarea mea
ea ta și a ta este a mea acum sunt
cincisprezece pași de la ușa mea până la
ușa lui așa că e în siguranță e păzit de
boala ce sălășluiește în mine*

*Ah, dar are acum un ajutor mai bun! Pe
ea să o sărute cu sărutările gurii lui, căci
dragostea lui e mai îmbătătoare decât
vinul, iar ea îl poate sorbi tot!*

*Am auzit că există un soi de vopsea
albastră care se numește ultramarin,
pentru că pietrele ce sunt măcinate pentru
a o face sosesc la noi de peste mare*

O femeie a pășit singură pe scena de la Mile End Assembly Hall. Subțire, cu părul închis la culoare și hainele la fel de sobre, și-a privit binevoitoare publicul prea puțin numeros. Vreo sută de bărbați și de femei așteptau, vorbind în șoaptă sub bolta albă: apăruse în sfârșit Eleanor Marx Aveling, o femeie ce era mult mai mult decât fiica tatălui său³⁰¹.

Printre cei din public, cu răsuflarea tăiată după o plimbare destul de lungă, se afla Edward Burton, simțindu-se teribil de mic în paltonul său gros. Martha se agita lângă el:

— Am stat de vorbă cu ea odată, i-a mărturisit ea, strălucind de bucurie. Mi-a zis să-i spun Tussy, așa îi spun prietenii.

Dacă ar fi fost după el, probabil că Burton n-ar fi venit la o întâlnire publică a Ligii Socialiste, dar îi era imposibil să-i reziste Marthei.

— N-are niciun rost să mă ascuți doar pe mine, îi spusese ea, turnându-i ceai. N-are niciun sens să primești toate informațiile la mâna a doua. O să merg cu tine – facem o plimbare împreună până acolo –, nu poți să stai închis în casă la infinit, cu planurile tale.

În săptămânile în care se aflase în convalescență, Pământul părea să se fi îndepărtat un pic de Soare. Aerul era acum mai proaspăt, parcă sclipea, ca și cum ar fi privit lumea printr-o bucată șlefuită de sticlă. Își dăduse seama că, dacă în ultima vreme trupul îi fusese slab, mintea lui, în sfârșit, încetase să mai fie slabă. Samuel Hall îl trezise dintr-o lungă amorțeală. Acum îi părea imposibil să fi existat ani întregi în care își ocupase locul alocat fără să se plângă, încadrându-se cuminte în uriașul mecanism ucigaș al Londrei. Ceea ce observa acum în jurul lui era un trup bolnav, ce se zguduia încercând să se scuture de febră – boala galopa pe arterele ce-i erau străzile și canalele, otrava se aduna în încăperile din hale și din fabrici. Acum era treaz, era dureros și

tulburător de treaz. Își mânca bucata de pâine, gândindu-se câte ore nesfârșite munceau în fabrici oamenii muribunzi. O urmărea pe mama lui cum cosea resturi de materiale și era conștient că valoarea ei era mai mică decât a cărămizilor de pe stradă. Proprietarul le-a mărit chiria, iar Edward nu a considerat asta un gest de lăcomie personală, ci pur și simplu un alt simptom al bolii. S-a gândit la țeasta spartă a lui Samuel Hall și sentimentul de vinovăție i-a fost dublat de milă: Hall fusese afectat de sclavie, ca ei toți.

Această nouă fervoare nu putea fi separată de ceea ce simțea pentru Martha, iar el nici nu încerca să facă o distincție între cele două lucruri. Nu petrecuse prea mult timp în compania femeilor: până atunci, ele fuseseră doar niște obiecte prețioase, din cauza cărora se luau bărbații la harță, și cam atât. Acum nu mai jinduia după compania nimănui în afară de ea și de-abia dacă își mai amintea numele băieților și ale bărbaților care se adunau pe vremuri în jurul biroului său de la Holborn. Ea nu-i părea a fi nici bărbat și nici femeie, ci de un sex cu totul diferit. Cum stătea la fereastră, cu o mână sprijinită în curbura spatelui, cum odată văzuse câteva picături de sudoare umezindu-i rochia între umeri – toate acestea îi provocau o sete pe care se temea că nu avea s-o poată ostoi niciodată. Dar în același timp, Martha era și energică, beligerantă, complet indiferentă față de laude, nu dădea înapoi, îl făcea mereu să râdă, nu încerca niciodată să le facă pe plac celor din jur, nu se prefăcea niciodată. Edward știa că era depășit ca inteligență și ca pregătire. Faptul că vorbea deseori despre Cora Seaborne, ba cu afecțiune, ba cu furie, i se părea cât se poate de firesc. Era o ființă ce nu semăna cu nimeni altcineva, iar el o accepta întru totul. Mama lui, însă, se temea.

— N-am mai pomenit așa ceva! îi spusese ea, siderată că la plecarea Marthei apartamentul lor era întotdeauna un pic mai ordonat decât la sosirea ei. Unei femei îi trebuie o casă a ei, un bărbat al ei. O

risipă, asta este, dacă mă întrebi pe mine. Și oare e bine că vine aici singură?

Pe scena de la Assembly Hall nu-și aveau locul gesturile dramatice și cu atât mai puțin ardoarea unui predicator de la o conferință despre Biblie. Tonul persoanei care ținea prelegerea era cât se poate de pragmatic, poate chiar ușor obosit. *A suferit mult*, s-a gândit Burton și nu se îndoia de asta.

— Este o poveste tristă, înfiorătoare, a rostit Eleanor Marx, iar celor care o priveau li s-a părut că femeia crește în înălțime, părul ei bogat desfăcându-se ușor. Această alianță malefică a stăpânilor, a avocaților și a magistraților împotriva salariaților-sclavi...

Lângă el, Martha a dat din cap o dată, de două ori, a notat ceva în caiet. Pe rândul din față, o femeie care ținea un bebeluș în brațe stătea perfect nemișcată, dar plângea.

Din când în când, o voce care făcea opinie separată răzbătea pentru o clipă și era apoi redusă la tăcere cu o privire. Scena părea înțesată de fete ce fuseseră înfrânte de mașinăriile pe care le manevrau și de băieți descărnați de furnalele la care lucrau, păziți de bărbați îndesați care-și frecau întruna ceasurile de buzunar și vedeau cum le crește capitalul.

— Trăim vremuri grele... Și vor deveni și mai grele până când ordinea aceasta greșită a lucrurilor n-are să se schimbe. Acesta nu este sfârșitul luptei noastre, este doar începutul!

S-au auzit aclamații și cineva a aruncat pe scenă o pălărie. Femeia nu a făcut o plecăciune, ci doar a ridicat mâna, un gest pe jumătate de rămas-bun, pe jumătate de încurajare.

Da, și-a spus Edward Burton, ridicându-se în picioare și ducând mâna la pieptul care îl dureau. *Da, înțeleg. Dar cum?*



Pe o bancă, într-un părculeț pătrat, cei doi mâncau cartofi prăjiți cu oțet. Copii îmbrăcați în

haine de petrecere așteptau pe bordură, iar în spatele lor, vânzătorii ambulanți anunțau în gura mare știrile din ziarul de seară.

— Dar cum? a rostit el de data asta cu voce tare. Uneori mă simt atât de neghiob – citesc și aud atâtea, încât nu mai știu ce să cred. Simt că sunt plin de furie și nu știu ce să fac.

— Așa și vor să fim, i-a răspuns Martha. Rolul salariaților-sclavi nu este să gândească. Fetele din uzine, băieții din carierele de piatră: crezi că ei au timp să gândească, să comploteze, să protesteze? Asta este crima cea mai gravă: că nu e nevoie ca oamenii să fie prinși în lanțuri, când mințile lor sunt încătușate. Pe vremuri credeam că nu suntem mai presus de caii prinși în jug, dar este mult mai rău – suntem doar mici părți din mașinăria lor, doar șuruburile din roată, din axul care se învâртеște la nesfârșit!

— Și atunci ce e de făcut? Trebuie să mă duc la muncă. Nu pot scăpa de mașinăria lor.

— Încă nu, i-a răspuns ea. Încă nu, dar schimbarea este întotdeauna lentă. Până și planeta se învâртеște cu doar câțiva inchi.

Obosit, Edward s-a sprijinit de spătarul băncii. Cresus atinge castanii, stejarii și teii din Londra; prietena lui îi era alături.

— Martha.

Atât a spus și deocamdată era suficient.

— Ești palid, i-a răspuns ea. Ned, lasă-mă să te conduc acasă!

L-a sărutat, iar pe buzele ei se simțea un grăunte de sare.

Edward Burton
Templar Street, nr. 4

Martha, n-ai vrea să te căsătorești cu mine? Nu ne înțelegem bine?

EDWARD

Prin bunăvoința

Dragă Ned,

Nu mă pot căsători cu tine... Nu mă pot căsători deloc.

Nu pot promite să iubesc, să cinstesc și să mă supun. Mă supun doar atunci când conștiința și rațiunea îmi poruncesc să mă supun, îi cinstesc doar pe cei ale căror acțiuni merită cinstire!

Și nu te pot iubi așa cum trebuie să-și iubească o soție bărbatul. Poate că într-o bună zi Cora Seaborne se va desprinde de mine, dar eu nu mă voi putea desprinde niciodată de ea.

Și, în fond, crezi că politica se oprește în pragul caselor noastre? Crezi că e doar o chestiune de cutii de săpun și de greviști, că nu ține și de viețile noastre particulare?

Nu-mi cere să ader la o instituție care pe mine mă încătușează și pe tine te lasă liber. Există și alte moduri de a trăi, există și legături în afara celor aprobate de stat! Haide să trăim așa cum credem noi de cuviință – liberi și netemători –, să ne lege doar afecțiunea și țelul nostru comun.

Dacă nu poți primi o soție, acceptă o tovarășă... Vrei o camaradă?

*Prietena ta,
MARTHA*

Edward Burton
Templar Street, nr. 4

Dragă Martha,

Vreau.

EDWARD

Micuța Harriet, cea mai mică din clasă, care în ziua cu pricina purtase o rochie galbenă, s-a trezit înainte de răsărit și a vomitat pe pernă. În colțul încăperii, mama ei s-a trezit și, ridicându-se să-și aline copila, a tras în piept aerul dimineții, s-a înecat și a vomitat și ea.

Venind dinspre Blackwater, purtat de vântul calduț dinspre vest, un miros pestilențial intrase în cameră printr-un geam spart. Târându-se ca un animal pe lângă Capătul Lumii și, negăsind nimic acolo, duhoarea trecuse mai departe, sosind la granița satului, unde străluceau câteva lumini. Lăsând copila în brațele mamei, și-a continuat drumul până la coliba familiei Banks și, purtată de briză, a răvășit velele roșii ale barjelor de la doc. Răpus de băutură, Banks dormea prea adânc pentru a fi trezit de duhoarea înfiorătoare, dar ceva l-a tulburat, totuși, și a rostit de câteva ori numele fiicei lui dispărute. Apoi și-a continuat drumul, trecând dincolo de White Hare, a ajuns la un prag pe care un câine vagabond schelălăia după stăpânul de mult pierdut. A ajuns dincolo de școală, unde domnul Caffyn – treaz deja, puna note pe caietele de gramatică, deplângând folosirea greșită a virgulei – a scos un strigăt de dezgust și a fugit să-și pună un pahar cu apă. Corbii începuseră să se adune la Stejarul Trădătorului, presimțind în mirosul pestilențial un festin. Sosind la casa cenușie a Corei, s-a strecurat pe deasupra ușii, pe sub prag; s-a impregnat în cearșafurile de pe patul ei, dar nu a găsit-o acolo. A trecut pe lângă turnul bisericii și a ajuns la fereastra casei parohiale: William Ransome, insomniac, se afla în biroul său și s-a gândit că probabil era vreun șoarece mort care putrezea sub parchet. Acoperindu-și nasul și gura cu mâneca, s-a așezat în genunchi sub birou, lângă scaunul gol pe care îl ținea mereu alături de scaunul lui, însă nu a găsit nimic. Stella, într-o cămașă de noapte prin care

oasele claviculei ei subțiri se îțeau ca niște mici aripi, a apărut în prag.

— Ce Dumnezeu?! a exclamat ea, pe jumătate râzând, pe jumătate înecându-se. Ce *Dumnezeu*?! a mai rostit o dată, ducând la nas un buchețel de levănțică.

— Probabil că e un animal mort pe undeva, i-a răspuns Will, înfășurând-o în haina lui, speriat de gândul că avea să urmeze una dintre crizele de tuse care îi zguduiau trupul micuț de parcă era prins între fălcile unui animal de pradă. O fi ceva în parcul comunal? Poate o oaie.

— Nu Magog, sper! i-a răspuns Stella. Jo nu ne-ar ierta în veci.

Dar nu, din fericire, au văzut pe fereastră că ultima membră a familiei Cracknell stătea impasibilă în grădină și își ronțăia micul dejun.

— Will, ar trebui să aprindem focul și... vai! Vai, e oribil, oribil! Cred că dacă ieși acum în parc ai să vezi pământul despicat în două și păcătoșii care privesc în sus, cu oasele rupte și cu buzele crăpate de sete.

Ochii îi sclipeau, ca și cum ideea aceea îi făcea plăcere, iar asta l-a tulburat pe Will mai mult decât mirosul scârbos din aer. Aproape că putea să simtă gustul acelei duhori, chiar pe vârful limbii: ceva fetid, în spatele căruia se ascundea o dulceață înfiorătoare. Oare trebuia să iasă... poate că ar fi trebuit... cu siguranță trebuia să se ducă: cine altcineva ar fi putut porni în căutarea cauzei nenorocirilor ce se abătuseră asupra satului?

A aprins focul și în scurtă vreme duhoarea a fost înlocuită de fum. Stella a aruncat în foc buchețelul de lavandă și încăperea s-a umplut o clipă cu mirosul verii.

— Haide, du-te! i-a spus ea strângând hârtiile de pe birou (atât de multe scrisori! Nu le puneă chiar niciodată la locul lor?) și apoi întinzându-i haina. Încă zece minute și o să auzim clopoțelul și o să te cheme cineva pe cine știe unde.

Sărutând-o, Will i-a spus:

— Probabil că un vas de pescuit a eşuat în sărături și și-a vărsat încărcătura, iar peștii au început să putrezească – e deja destul de cald...

— Tare mi-aș dori să fie și copiii aici. Jojo s-ar fi trezit înaintea noastră, a tuturor, și ar fi ieșit cu un felinar să investigheze chiar ea, iar James ar fi făcut imediat un desen!

Pe High Road se adunaseră deja oamenii. Domnul Caffyn își legase o pânză albă în jurul capului, de parcă ar fi fost rănit. Alții își țineau mânecile la nas și-l priveau bănuitori pe Will, uitându-se după o Biblie sau altă armă pe care ar fi putut-o ascunde sub braț. Până în clipa aceea – până când nu a simțit în aer atât putreziciunea, cât și frica – lui Will nu i-a dat prin cap că mai putea exista un motiv pentru mirosul acela îngrozitor, în afară de ghinion. Dar apoi a văzut-o pe mama lui Harriet plângând, ca de obicei, și făcându-și cruce. L-a văzut pe Banks, care încă nu era cu totul treaz și spunea că nu vrea să coboare lângă apă, în caz că monstrul vărsase la mal și bucle de păr roșcat. Evansford era îmbrăcat tot cu cămașa neagră și arăta, mai mult ca niciodată, ca un cioclu căruia îi lipsea doar un leș. Recita fragmente din Apocalipsa lui Ioan cu o satisfacție evidentă. Chiar și domnul Caffyn, care în fiecare an le explica elevelor că la 31 octombrie nu era nimic altceva decât aniversarea zilei în care Martin Luther își bătuse în cuie cele nouăzeci și cinci de teze, arăta (i s-a părut lui Will) cam verde la față.

— Bună dimineața – și chiar că azi avem o dimineață frumoasă! a început preotul. Ce ziceți de treaba asta care ne-a ridicat pe toți din pat?

N-a răspuns nimeni.

— Știți cu toții că nu sunt marinar, a rostit el sfătos, bătându-l pe umăr pe Banks, așa că nu mă pricep la lucruri din astea. Domnule Banks, cunoști Blackwaterul mai bine decât oricare dintre noi – ce crezi c-a provocat mirosul ăsta teribil?

Vântul s-a întetit și duhoarea a devenit și mai puternică. Will a icnit și a adăugat:

— Să fie niște alge aduse din larg? Să fie un banc de heringi eșuat la mal?

— N-am mai simțit niciodată un așa miros și nici n-am auzit de așa ceva, i-a răspuns Banks cu vocea înăbușită de mânecă. Dar normal nu e, asta știu sigur.

— Ei, așa zici dumneata, i-a întors-o Will cu ochii înlăcrimați. Așa zici dumneata, dar nu e nimic mai natural decât duhoarea ființelor moarte și presupun că despre asta e vorba. Cu toții vom ajunge să mirosim așa, când ne-o sosi ceasul.

Mica mulțime l-a privit dezaprobat, iar el și-a dat seama imediat că umorul nu era cea mai bună abordare în clipa aceea. Așa că-i mai rămânea doar să încerce cu Scriptura:

— *Așa că nu ne vom teme nici când apele se vor învolbura și se vor tulbura!*

— Vă spun *eu* ce este, a intervenit mama lui Harriet. Dar ție nu e nevoie să-ți zic, Banks, nu? Sau ție, sau *ție*...

A dat din cap cu subînțelele către domnul Caffyn și către una sau două femei care păreau să nu ia în seamă duhoarea și tocmai porneau de-a lungul High Road spre Blackwater, în lumina răsăritului.

— A venit, în sfârșit, la noi Șarpele din Essex, monstrul, și niciunul dintre noi nu e pregătit! A venit întâi după fetița mea cea mică, da, da, puteți fi siguri de asta! A venit întâi după ea și micuța e bolnavă ca naiba și nimic nu-i alină durerea.

Evansford a remarcat că, în definitiv, însuși Mântuitorul promisese că vor fi plânsete și țipete și scrâșnete din dinți. Încurajată de cuvintele lui, femeia a continuat:

— Asta e respirația lui, e chiar respirația monstrului, vă spun eu, iar în ea se simte duhoarea cărnii și a oaselor tuturor ființelor care i-au trecut vreodată printre fălci: băiatul din St Osyth, bărbatul găsit mort pe țărmul nostru...

— O miasmă îngrozitoare, așa cum au fost învățați și părinții noștri, a intervenit domnul

Caffyn, care aduce cu ea boala – uitați! am febră. *La Peste!* A început.

Într-adevăr, fruntea sa înaltă era îmbrobonată cu picături de sudoare, iar în timp ce Will îl privea, bărbatul a început să tremure și și-a schimonosit gura în ceva ce putea fi începutul unui hohot de râs sau al unui hohot de plâns.

— Marea a scuipat afară morții care se aflau în ea! a exclamat Banks, animându-se (dacă pierduse orice speranță de a-și mai strânge în brațe fiica în viață, spera măcar s-o poată înmormânta așa cum se cuvine). Iar moartea și iadul au scos și ele morții pe care puseseră stăpânire!

— Iad! Miasmă! le-a răspuns Will, tot mai exasperat și dându-și seama că mirosul fie începuse să se estompeze, fie se obișnuise el cu duhoarea. Șarpe! Ciumă! Domnule Caffyn, nu sunteți bolnav, pur și simplu v-ar prinde bine o ceașcă de ceai. Haideți, vă știu pe toți drept oameni cu capul pe umeri. Banks, chiar tu mi-ai arătat cum funcționează sextantul! Caffyn, tu ai învățat-o pe fiica mea cum să calculeze distanța cu care se deplasează o furtună! Nu suntem în Evul Mediu și nici copiii nu trebuie ținuți sub control cu povești despre monștri și demoni – oamenii care au mers întâi prin întuneric au văzut, când au pășit în afara lui, o lumină și mai puternică! Nu e nimic în larg, nimic de care să ne temem, și nici n-a existat vreodată: o să coborâm cu toții la mal și o să găsim o biată oaie luată de apă pe la Maldon, nu vreo... Vreo monstruozitate trimisă întru pedepsirea noastră!

Dar era oare o exagerare chiar atât de mare să-și imagineze că Inteligența care odinioară despărțise Marea Roșie se obosise acum să trimită o mică admonestare păcătoșilor dintr-o parohie minusculă din Essex? Apostolul Pavel băgase mâna într-un cuib de șerpi fără să fie mușcat, acesta fusese semnul lui: cu siguranță lumea se schimbase infinit de mult de atunci, dar oare chiar trecuse vremea semnelor și a minunilor? De ce i se păruse întotdeauna atât de strigătoare la cer ideea că ceva

aștepta în estuar – oare problema era că nu credea în șarpe sau că nu credea în Dumnezeuul lui? Will a fost și el cuprins de spaima ce pusese stăpânire pe mulțime, simțind parcă pe limbă gustul unei monede de cupru. Și nu se temea la gândul că aveau să fie supuși judecății divine, ci la gândul că *nu* erau supuși judecății și că nici nu aveau să fie vreodată. *Cora*, s-a gândit el, frământând aerul cu mâna, ca și cum ar fi putut cumva să invoce prezența mâinii ei puternice. *Cora! Dacă ar fi aici. Dacă ar fi aici...*

— Bine, a rostit el cu voce tare, începând să se enerveze, dar străduindu-se să ascundă lucrul acesta. Ce rost are să stăm cu toții aici, să tot icnim și să ne imaginăm cine știe ce? Am să merg până acolo să văd eu însumi, iar voi puteți veni sau nu, după cum doriți, dar ascultați ce vă spun: până la apus toată treaba asta are să fie lămurită și n-o să se mai vorbească despre șerpi.

A luat-o spre est, pe High Road, spre Blackwater și spre sursa care le provocase toată acea greață. Mormăind și ciorovăindu-se în spatele lui, grupul de oameni l-a urmat. Mama lui Harriet l-a luat de braț și i-a spus pe un ton confidențial:

— Când am plecat, mi-am luat rămas-bun de la copilă: nu știu dacă am să mă mai întorc acasă sau nu.

În parc, pe ramurile Stejarului Trădătorului poposiseră atâția corbi, încât părea că făcuse niște fructe înaripate. Când Will a trecut pe sub el, stolul de păsări înfometate a tăcut. Duhoarea a devenit de nesuportat, iar domnul Caffyn, văzând ferestrele luminate ale școlii, s-a retras acolo căutând refugiu și spunând că n-ar fi trebuit să accepte un post într-un loc atât de departe de lume și de noroios, dar că cel puțin fusese avertizat. Apoi vântul milostiv s-a domolit și și-a schimbat direcția. Corbii și-au luat zborul din stejar, ca un nor de cenușă neagră suflat de pe o hârtie ce arde.

Odată cu schimbarea vântului, mirosul a început să se estompeze, fiind acum purtat în largul estuarului, spre alte sate ce aveau să se trezească în

dimineata aceea într-un miros pestilential. Banks, prinzând curaj, a cântat un vers-două dintr-un cântec marinăresc și a băut o dușcă de vin.

Apoi au ajuns la Capătul Lumii și și-au întors cu toții privirea în altă parte. Cu toate că văzuseră deja duna acoperită de mușchi unde Cracknell își aștepta piatra funerară, li se părea imposibil ca acesta să nu se mai afle în spatele sticlei pătate a geamurilor, culegându-și urechelnite de pe mâneci. Acum mai rămăseseră doar câțiva: William Ransome, cu o mamă la brațul stâng și cu un pescar în partea dreaptă, iar în spate era Evansford care, din fericire, tăcea.

Două femei o luaseră mai în față și mergeau trângându-l aproape cu voioșie și gesticulând spre fărâmele de nori pătate cu roșu în lumina răsăritului. Din când în când vânturau aerul cu mâinile, ca și cum astfel s-ar fi putut apăra de mirosul ce devenea tot mai puternic pe măsură ce se apropiau de sărături. Will a simțit că i se întoarce stomacul pe dos de scârbă și de teamă. El nu credea că în câteva momente aveau să vadă Șarpele din Essex, ce stătea să se bronzeze pe pietriș, cu aripile-i subțiri întinse, plesnind din cioc și regurgitând câte o bucată de os. Nu, nu la asta se aștepta, dar vai!, tot se simțea neliniștit.

Cora, a rostit el cu voce tare, fiind imediat uluit de sunetul propriei voci, ce părase să rostească o blasfemie. Banks, aflat lângă el, i-a aruncat o privire întrebătoare și probabil că ar fi deschis gura să vorbească, dacă în clipa aceea una dintre femeile ce o luaseră în față nu s-ar fi oprit din mers, făcând semne disperate către mal și începând să țipe. Tovarășa ei a fost copleșită de groază și, călcând pe tivul propriei rochii, s-a împiedicat și n-a mai reușit să se îndrepte, așa că s-a împleticit în josul povârnișului, cu gura căscată de spaimă.

A urmat un moment pe care Will și l-a amintit mai târziu ca și cum totul ar fi rămas înmărmurit, ca pe placa unui fotograf: femeia care se împleticea, Banks, suspendat parcă în plină mișcare în timp ce

pornea spre ea, el însuși, complet inutil, simțind în gură o dulce aromă dezgustătoare ce se ridica din estuar. Apoi imaginea s-a spart și, fără ca Will să-și poată explica felul în care ajunseseră acolo, se aflau cu toții jos, pe prundișul din sărături, stând lângă oasele înnegrite ale Leviatanului, privind cu groază și cu milă ceea ce scosese marea din valurile ei.

În paralel cu marginea apei, se întindea hoitul unei vietăți ce putrezea. Avea poate douăzeci de picioare în lungime, așa încât capătul său mai îndepărtat părea să se îngusteze până se transforma într-o linie. N-avea aripi, n-avea picioare, trupul îi era neted ca pielea de pe o tobă și de un argintiu strălucitor. De-a lungul spinării se vedeau rămășițele unei singure înotătoare: așchii ce semănau mai curând cu spițele unei umbrele, printre care bucățele de membrană, uscate de briză, se frângeau și cădeau.

Femeia care se pierduse cu firea se împiedicase de capul lui: ochii mari cât un pumn strâns priveau acum orbi, iar în spatele lor branhiile se îndepărtaseră de trupul argintiu și lăsau să se vadă înăuntru niște cute roșietice, cărnoase, ce semănau cu partea de dedesubt a unei ciuperci. Fie fusese atacat de o vietate și mai mare, fie se lovise de carena unei barje de pe Tamisa care se îndrepta spre capitală. Din loc în loc, pielea întinsă – care sclipea acolo unde o atingeau razele soarelui – se despicase, lăsând la vedere răni fără sânge.

Peste tot pe unde atinsese noroiul și pietrișul lăsase o urmă uleioasă, ca și cum grăsimea începuse să iasă deja din pielea sa. În gura larg deschisă – care semăna, în mod straniu, cu ciocul bont al unei cinteze – se zăreau niște dinți zdraveni. În timp ce ei priveau stârvul, o bucată de carne a căzut de pe os, desprinzându-se atât de perfect, încât părea tăiată cu un cuțit bine ascuțit.

— Uitați-vă! a rostit Banks. Asta era tot, asta era tot ce era!

Și-a scos pălăria și a lipit-o de piept cu un gest absurd, ca și cum acolo, pe malul râului din Essex,

scăldat în lumina răsăritului, s-ar fi întâlnit cu regina aflată pe drum spre Parlament.

— Bietul animal, asta e tot ce era. Era singur în întuneric, rătăcit, cred, rănit, aruncat spre mlaștină și tras din nou în larg de maree.

Chiar arată ca un animal amărât, și-a spus Will. Cu toate că părea să se fi desprins din paginile argintii ale unei cărți fantastice, nici cel mai superstițios om din lume nu ar fi putut crede că peștele acela putrezit era un monstru mitic. Era doar un animal, așa cum erau cu toții, de altfel. Și era mort, așa cum aveau să fie cu toții într-o bună zi.

Au rămas acolo, în picioare, căzând de acord fără cuvinte că deznodământul misterului nu fusese dezlegat cât, mai degrabă, negat. Era imposibil să-și imagineze că peștele acela orb și putrezit – aruncat afară din elementul lui, din apă, unde trupul său argintiu trebuie să fi fost mlădios și teribil de frumos – era cel care le provocase atâtea luni de spaimă paralizantă. În plus, unde erau aripile promise, picioarele musculoase din care ieșeau gheare ascuțite? Poate că în largul estuarului Blackwater, da, l-ar fi putut strânge pe Cracknell într-o îmbrățișare udă, însă bătrânul murise la țărm, cu cizmele în picioare...

— Ce să facem? a întrebat Evansford, cu o expresie de parcă ar fi regretat răsăritul luminos al soarelui, descoperirea cadavrului de la picioarele lui, amânarea judecății de apoi. Nu-l putem lăsa aici, o să otrăvească râul.

— O să-l ia marea, i-a răspuns Banks sigur pe sine – nimeni nu se pricepea la pești morți la fel de bine ca el. Marea, pescărușii.

Apoi a răsunat o exclamație.

— Se mișcă ceva! a strigat mama lui Harriet, care mersese un pic mai departe și se oprise în locul în care pânțele creaturii se odihnea umflat pe pietriș. Se mișcă ceva înăuntru.

Will s-a apropiat și a văzut un fel de tremur și ceva ce se zvârcolea sub pielea argintie. Apoi mișcarea s-a oprit și reverendul s-a frecat la ochi,

crezând că nu vede bine din cauza oboselii și a luminii răsăritului. Când a deschis din nou ochii a văzut cum burta, ca și cum s-ar fi deschis dintr-odată nenumărați nasturi mici, s-a despica și din ea a căzut un morman deschis la culoare, ce se zvârcolea. Mirosul era insuportabil: s-au dat toți în spate ca și cum i-ar fi lovit ceva, iar Banks a fugit până lângă oasele Leviatanului și a vomitat. Nu putea să se uite – pur și simplu nu putea: își imagina că acolo, printre fragmentele albe ce încă se mișcau, avea să vadă o șuviță de păr roșcat. Însă una dintre femei, neimpresionată de priveliștea dezgustătoare, a împuns grămăjoara strălucitoare cu piciorul și a rostit:

— E o tenie. Ia uitați-vă, e lungă de câțiva yarzi și tot îi e foame. Probabil că asta a omorât bestia: a înfometat-o din interior. Am mai văzut cazuri... Nu veniți să aruncați o privire, reverendule? Ați găsit, până la urmă, ceva de care să vă temeți?

Încuviințând din cap (știa să recunoască atunci când pierdea), Will a aruncat o privire. Luptând împotriva senzației de greață, a văzut ultimele zvâcniri ale viermelui și înfățișarea lui stranie, de panglică albă, prin care fuseseră întreșesute fire neuniforme. Oare la ce s-o fi gândit Creatorul, concepând o vietate revoltătoare, care mai și trăia parazitând viețile altora? Probabil își avea și ea rostul ei.

— Banks, a spus Will, înăbușindu-și pornirea de a ține un mic discurs despre câtă dreptate avusese el atunci când contrazisese temerile superstițioase ale sătenilor cu argumente de rațiune divină. Banks, tu ce crezi c-ar trebui să facem?

— Îl lăsăm aici, i-a răspuns pescarul, în ai cărui ochi umezi mai pocniseră câteva vene. O să-l ia marea pe la unșpe sau un pic mai târziu. Natura are rosturile ei.

— Și n-o să facă rău populațiilor de heringi, de stridii?

— Vedeți pescărușii? Vedeți corbii, care ne-au urmărit încă din parc? Vor rezolva imediat

problema, iar apa o să se ocupe de restul. Până duminică nu mai rămâne nici urmă de el.

Nu se mai mișca nimic. Ochii peștelui prinseseră o culoare lăptoasă și Will și-a imaginat, conștient că era caraghios, că din gura lui a ieșit o ultimă suflare. Pietrișul a scrâșnit, marea s-a apropiat și mai mult. În vârful bocancului reverendului se zărea o pată, iar marginea sa era îmbrăcată în sare.

*Katherine Ambrose
Casa parohială All Saints
Aldwinter*

11 septembrie

Draga noastră Cora,

Ai auzit? Știind cât de hotărâtă ești să nu te mai intereseze deloc bietul Essex (sincer, cred că niciun alt capriciu de-ale tale nu a căzut atât de repede în dizgrație!), îndrăznesc să presupun că încă n-ai aflat. Am și eu o dată bucuria de a-ți spune ceva ce nu știi, mai precis asta:

A FOST GĂSIT ȘARPELE DIN ESSEX!

Acum vino-ți în fire, pune-ți o ceașcă cu ceai (Charles, care, în timp ce-ți scriu, citește peste umărul meu, spune că dacă soarele a trecut de capătul vergii, ar trebui să-ți pui un pahar cu ceva un pic mai tare) și am să-ți povestesc totul. Și pentru că mă aflu în clipa aceasta în Aldwinter, am aflat toată povestea direct de la reverendul William Ransome, despre care știm amândouă că este incapabil să înflorească o poveste atât de mult, încât să exagereze – trebuie să consideri această istorisire la fel de serioasă și de adevărată ca și cum ar fi fost scrisă de însuși pastorul.

Ei bine, lucrurile s-au petrecut în felul următor: ieri-dimineață, tot satul a fost trezit de un miros înfiorător. Din câte înțeleg, la început câțiva oameni au crezut că fuseseră cu toții otrăviți, întrucât duhoarea era atât de puternică, încât li s-a făcut rău chiar în pat fiind, dacă îți poți imagina așa ceva!

În orice caz, se pare că și-au făcut curaj să coboare pe malul apei și acolo l-au găsit – monstrul în persoană, însă mort de zile bune! Era la fel de mare pe cât se temuseră că va fi: Will estimează că avea vreo douăzeci de picioare, însă nu era și butucănos. Semăna mai curând cu un țipar, mi-a povestit el, avea pielea de un argintiu strălucitor, ca sideful (văd că bunul reverend devine tot mai poetic pe măsură ce îmbătrânește). Cei care l-au văzut și-au dat seama imediat cât de caraghioși fuseseră – nu era un monstru și, cu siguranță, nu era înaripat. E adevărat că părea în stare să-ți muște o bucată zdravănă din picior, dar degeaba s-ar fi chinuit să iasă din apă pentru a înșfăca o oaie sau un copil. Înțeleg că a existat un moment tare neplăcut, cu un soi de parazit la care nici nu vreau să mă gândesc, dar pe scurt asta este explicația: într-un fel era o bestie, presupun, însă cu nimic mai stranie sau mai periculoasă decât un elefant sau un crocodil.

Îmi imaginez că acum te întrebi dacă semăna vreun pic cu șerpilor-de-mare pe care avea obiceiul să-i dezgroape iubita ta Mary Anning. Cu regret trebuie să-ți spun că nu semăna. Mi-a spus Will că nu avea membre de niciun fel și că, deși era enorm și ciudat, nu încapă îndoială că era doar un pește. S-a pus problema de a fi anunțate autoritățile – Will i-a trimis un mesaj lui Charles, fiindcă la momentul respectiv se întâmpla să fim în Colchester –, dar s-a întâmplat că, atunci când a venit marea, animalul deja putrezit s-a destrămat și bucățile au fost luate de apă. Vai, Cora! Crede-mă că-mi pare rău pentru tine. Ce dezamăgire! Vedeam deja caseta de la British Museum, înăuntrul

căreia se afla monstruosul șarpe-de-mare, împăiat și cu ochi de sticlă, iar pe perete scris numele tău, pe o plăcuță de aramă. Și ce dezamăgire pentru cei care așteptau ziua judecății de apoi! Mă întreb dacă acum se căiesc pentru toată căința din perioada asta? Eu, cu siguranță, m-aș căi!

În ziua următoare am sosit în Aldwinter, aproape sperând să apucăm să vedem și noi bietul pește, așa că acum îți scriu din biroul lui Will. E cald și atmosfera e plăcută: fereastra e deschisă, iar pe pajiște văd o capră care molfăie la iarbă. Cât de ciudat este să mă aflu aici fără copiii familiei Ransome, știind că ei se află în clipa asta în casa noastră din Londra! Parcă lumea s-a întors cu fundul în sus. Și cât de straniu mi se pare să mă aflu aici printre lucruri pe care le recunosc ca fiind ale tale – scrisori (nu le-am citit, deși trebuie să recunosc, tentația e mare!), o mănușă care știu că ea ta, o fosilă (un amonit, cred?) care nu poate să fi venit decât de la tine. Aproape că simt parfumul tău, proaspăt ca prima ploaie de primăvară, ca și cum de-abia te-ai fi ridicat din scaunul pe care stau eu acum! Will are niște cărți destul de ciudate pentru un vicar – îi văd aici pe Marx și pe Darwin, care nu mă îndoiesc că se înțeleg de minune între ei.

Aldwinter a trecut printr-o adevărată transformare. Când am sosit în dimineața aceasta (într-un loc pe care, ca să fiu sinceră, l-am considerat întotdeauna un sătuc tare anost și mohorât), am nimerit în mijlocul unui festival. Copiii au ieșit iar la joacă, nemaexistând pericolul de a da nas în nas cu un monstru dincolo de gardurile caselor, iar femeile au întins

pături pe iarbă și stau sprijinite spate în spate, bârfînd încântate. Am terminat cidrul din vara aceasta (delicios, de altfel, și mult mai bun decât orice vin pe care l-am băut vreodată în ținutul acesta) și am dat gata o pulpă întreagă de jambon. Draga de Stella – care este și mai frumoasă, ți-o spun cu mâna pe inimă, decât ultima oară când am văzut-o (mi se pare teribil de nedrept) – s-a îmbrăcat cu o rochie albastră și a dansat un pic în timp ce cântau scripcarii, însă după aceea a trebuit să meargă să se odihnească. N-am mai văzut-o de atunci, deși o mai aud din când în când mergând pe deasupra, la etaj. Își petrece cea mai mare parte din timp întinsă în pat, scriind în caietul ei. I-am adus daruri și scrisori de la copii, însă nu le-a citit încă. Nu crede că șarpele ciudat găsit pe țărm a fost cu adevărat Șarpele din Essex, dar în ultima vreme are atâtea idei stranii, încât n-am putut decât să-i strâng mînuța (atât de fierbinte și atât de mică!) și să-i spun că nu, sigur că nu este, și să o las să-mi pună o panglică albastră în păr. E o boală tare crudă, dar cu ea este destul de blîndă.

Așadar, Cora, trebuie să recunoști înțelepciunea vârstei mele înaintate și să-mi permiți să te cert. Am aflat de la Charles că încă nu l-ai vizitat pe Luke Garrett, că nu le scrii nici Stellei și nici lui Will, cu toate că trebuie să fi aflat că ea este bolnavă (chiar pe moarte, presupun, deși, într-un fel, nu suntem cu toții pe moarte?) și că suferă fără copiii ei.

Draga mea, știu că ești în doliu. Recunosc că nu am înțeles niciodată ce te-a atras de la bun început la Michael, care a avut întotdeauna darul de a mă

speria un pic (te superi că spun asta?), dar trebuie să fi fost ceva. Legătura aceea a fost desfăcută, iar tu ești acum descumpănită – și se pare că te-ai apucat să rupi toate legăturile! Cora, nu ai să te poți ține întotdeauna departe de lucrurile care te rănesc. Ne dorim cu toții să o putem face, dar nu se poate: viața însăși presupune durere. Nu știu ce-a intervenit între tine și prietenii tăi, dar știu sigur că niciun om nu este făcut să trăiască singur. Mi-ai spus odată că vrei să uiți că ești femeie, iar acum înțeleg ce voiai să spui – crezi că a fi femeie înseamnă să fii slabă, crezi că suntem cu toatele surori întru suferință! Poate că e adevărat, dar nu este mai puternic un om care merge o milă îndurând suferințe groaznice, decât șapte mile fără să simtă nicio durere? Ești femeie și trebuie să începi să trăiești ca o femeie. Să fii curajoasă.

*Cu toată dragostea,
KATHERINE*

PS: Un lucru straniu: cu toată ușurarea aceea, cu toată bucuria, cu scripcarul care avea o floare la butonieră, cu toate gustările delicioase... nu s-a obosit nimeni să se urce în Stejarul Trădătorului și să dea jos potcoavele atârinate acolo. La apus a început să bată vântul, iar potcoavele se tot răsuceau și sclipeau, atârinate cu bucăți de sfoară.

Nu-i așa că e ciudat?

*Cora Seaborne
Midland Grand Hotel
Londra*

12 septembrie

Draga mea Katherine,

Mi-am asumat dojenile tale și te iubesc la fel de mult. Se pare că am supărat pe toată lumea și adevărul e că sunt obișnuită cu lucrul ăsta. Crezi că-mi plâng de milă? Ei, bine, așa e. Însă m-aș opri dacă aș găsi motivul tristeții mele. Uneori înțeleg ce mă tulbură, dar apoi mă răzgândesc, pentru că pare ATÂT DE ABSURD: cine a mai auzit de o femeie care să sufere atât de tare, pentru că a pierdut un prieten?

Așadar a fost găsit Șarpele din Essex. Acum o lună aș fi fost de-a dreptul furioasă, dar zilele astea am rămas fără cuvinte. Presupun că m-am gândit, din când în când, că am să mă aflu pe plajă și-am să privesc direct în botul unui ihtiozaur care-și scoate capul din apele estuarului (Dumnezeu știe că am văzut acolo și lucruri mai stranii de atât!), dar nu-mi aduc aminte. Și asta îmi pare absurd: parc-au fost visele cu ochii deschiși ale altei femei. Săptămâna trecută m-am dus la Muzeul de Istorie Naturală și m-am pus pe numărat oasele fosilelor de acolo, încercând să recreez uluirea și bucuria cu care le priveam pe vremuri, însă nu am simțit nimic.

Poate că ai aflat cât de crudă am fost cu doctorul Garrett. Katherine, DE UNDE AȘ FI PUTUT SĂ ȘTIU? Nu vor să mă lase să vin în vizită: eu tot scriu, dar

Luke nu-mi răspunde. Nici William Ransome nu sunt sigură că ar vrea să mă vadă. Bâjbâi întruna, stric totul, se pare că sunt o prietenă la fel de incompetentă pe cât am fost ca soție și ca mamă...

Vai, tocmai am citit ce-am scris – cât îmi mai plâng de milă! N-o să mă ajute cu nimic. Ce-ar spune Will? Că am pierdut cu toții binecuvântarea gloriei lui Dumnezeu sau ceva de genul ăsta. În orice caz, nu a părut niciodată prea tulburat de defectele celor din jur, fiindcă toate ar fi simple consecințe ale condiției umane, întru totul previzibile. Deși, dacă așa stau lucrurile, ar trebui să-mi suport greșelile un pic mai bine decât o face acum sau cel puțin să mă anunțe și pe mine CARE dintre greșelile mele l-au supărat cel mai mult...

Vezi ce-am ajuns? Nu m-am purtat niciodată în halul acesta, ca o fetiță suferindă, nici măcar când eram fetiță! Nici măcar când eram suferindă!

Am să-i scriu lui Luke. Am să-i scriu Stellei. Am să merg în Aldwinter.

VOI FI CUMINTE. PROMIT.

Cu multă dragoste, dragă K... Într-adevăr, tu chiar ai totul, pentru că nimeni altcineva nu râvnește la el...

CORA SEABORNE

*Cora Seaborne
Midland Grand Hotel
Londra*

12 septembrie

Dragă Stella, dragă Will,

Știu că se obișnuiește ca scrisorile să înceapă cu „Sper că sunteți bine”... Dar sunt conștientă că nu sunteți bine. Mi-a părut teribil de rău să aflu cât a avansat boala și vă trimit iubirea mea. Ați fost la doctorul Butler? Am auzit că este cel mai bun.

Eu mă întorc în Essex. Spuneți-mi ce să aduc! Stella, spune-mi ce-ți place cel mai mult să mănânci. Să aduc cărți? În fața hotelului e un om care vinde bujori: am să aduc cât de mulți pot să îndes într-un compartiment de clasa întâi.

Am auzit că a fost găsit Șarpele din Essex și că până la urmă nu era decât un pește mare, ba mai era și mort! Katherine mi-a povestit că întregul Aldwinter a sărbătorit – cât mi-ar fi plăcut să fiu acolo și să văd sărbătoarea!

*Cu dragoste,
CORA SEABORNE*

— Will nu-i acasă, a rostit Stella închizând caietul și legându-l cu o panglică. O să-i pară rău că nu te-a văzut... Nu, nu te așeza lângă mine! În clipa asta nu-mi vine să tușesc, dar uneori mă mai ia prin surprindere. Și asta ce e? Oh, ce mi-ai adus?

Ușurarea și dezamăgirea i-au înmuiat genunchii Corei. Ascunzându-se în spatele unui zâmbet, a așezat în poala prietenei sale un pachetel și i-a spus:

— E doar o carte care am crezut c-o să-ți placă și niște marțipan de la Harrods. Ne-am adus aminte cât de mult îți place... Frankie, vino să spui bună ziua!

Dar Francis era buimac, nu putea decât să stea în picioare în prag, plimbându-și privirea prin încăpere. Niciodată în toți anii de când strângea comori, nu văzuse așa ceva: se considera un expert în arta colecționării, dar își dădea seama că fusese depășit. Stella Ransome stătea întinsă pe o canapea albă, între două ferestre deschise, la care atârnav draperii albastre. Purta un halat bleumarin și papuci albaștri, iar ca bijuterii – nenumărate mărgelile turcoaz. Pe degete avea inele strălucitoare și pe fiecare pervaz sclikeau câteva sticle albastre: erau sticle de sherry și sticle de otravă, micuțe sticle pentru parfum, cioburi de sticlă adunate de prin șanțuri și pepite opace aduse la țărm de maree. Așezate cu grijă pe mese și pe scaune erau o mulțime de obiecte ordonate în funcție de intensitatea sau de paloarea pigmentului: capace de sticlă și nasturi, fâșii de mătase și foi de hârtie împăturite, pene și pietre – toate albastre.

Uluit și fermecat, a îngenuncheat un pic mai departe și a rostit:

— Îmi plac toate obiectele dumneavoastră speciale. Și eu am obiecte speciale.

Stella și-a întors ochii de panseluță spre el și, fără surprindere sau jenă, i-a răspuns:

— Atunci avem în comun obiceiul de a găsi frumusețea acolo unde nu o mai vede nimeni

altcineva.

Apoi a continuat în șoaptă, ca și cum i-ar fi făcut o confidență:

— Asta este și obiceiul îngerilor, pe care îi întâlnim uneori fără să ne dăm seama, iar în ultima vreme au fost foarte mulți îngeri pe-aici.

Cora a privit îngrijorată cum Stella și-a lipit degetul de buze, ca un îndemn la păstrarea secretului, iar Francis i-a răspuns cu același gest. Nu încăpea îndoială că femeia se făcuse și mai ciudată de când plecase ea – să fi fost boala de vină? De ce nu-i scrisese Will despre asta?

Apoi Stella a devenit voioasă, ca pe vremuri. A tras ușor de halat și a continuat:

— Să știi că am multe să te întreb și multe să-ți povestesc. Cum se mai simte doctorul Garrett? Nu mi-a venit să cred când am auzit... N-am să uit niciodată cum s-a purtat cu mine în ziua în care am mers la spital. Știi, n-a fost vorba despre o bunătate de nedescris, însă mi-a vorbit ca de la egal la egal, nu i-a lăsat să-mi ascundă adevărul. Chiar e adevărat că nu o să mai poată opera niciodată? Eram gata să-l las să procedeze în cazul meu așa cum credea el de cuviință, dar presupun că acum asta iese din discuție.

Cora și-a dat seama că nu putea vorbi despre Drăcușor fără să simtă o durere surdă în gât, așa că a rostit cât mai nepăsător:

— Ah, Spencer îmi spune că se vindecă bine. Să fie chiar atât de grav? Nu a pierdut niciun deget și e nevoie de mai mult decât o încăierare pe stradă ca el să-și piardă mințile. Frankie, nu! Nu sunt ale tale.

Băiatul începuse să ia pietricele albastre-cenușii de pe polița șemineului și să le aducă pe covor. Ignorându-și mama, a suflat aer cald pe o pietricică plată și a lustruit-o cu mâneca.

— Te rog, lasă-l să se joace! Am impresia că el mă înțelege, i-a spus Stella.

L-au privit amândouă cum așeza pietricelele sub forma unei stele cu șapte colțuri, ridicând din când

în când ochii spre Stella. Spre surprinderea mamei lui, copilul o privea pe bolnavă cu adorație.

— Mi-au luat copiii, a rostit Stella tristă, pierzându-și pentru o clipă voioșia. Îmi amintesc figurile lor, bineînțeles – am aici și fotografiile lor –, însă nu mai știu cum este să le simt brațele petrecute în jurul gâtului meu sau greutatea lor dulce în poală... Mă bucur să-l văd pe el aici, lasă-l să facă ce vrea.

Apoi s-a sprijinit de brațul curbat al scaunului, iar Cora a văzut cum obrații i s-au înroșit și mai puternic. Când a ridicat din nou capul, părul îi era mai întunecat la rădăcini, umezit de sudoare.

— Dar se vor întoarce în curând – mi-i aduce Katherine Ambrose, a rostit ea, atingând ușor Biblia. Tatăl nostru ceresc nu ne dă niciodată mai mult decât putem duce.

— Așa cred și eu, i-a răspuns Cora.

— Și se spune că au găsit Șarpele din Essex și că nu e decât un pește putrezit!

Stella s-a aplecat ușor în față, ca și cum s-ar fi pregătit să-i împărtășească un secret:

— Dar, Cora, nu te lăsa păcălită. Chiar azi-noapte, la Brightlingsea apa a scos la mal un câine mort, cu gâtul rupt. Și nici fetița lui Banks n-a fost găsită...

Cât de încântată e, și-a spus Cora. Am impresia că aproape își dorește ca Șarpele să se întoarcă în Blackwater!

— Îl aud șoptind noaptea, a continuat Stella. Deși nu disting niciodată cuvintele...

Cora și-a luat prietena de mână. Nu știa ce-ar fi putut să-i răspundă. Ochii îi sclipeau, ca și cum s-ar fi pregătit nu pentru ziua judecății de apoi, ci pentru ziua izbăvirii. Stella a notat ceva în caiet, iar apoi a scuturat din cap ca și cum s-ar fi trezit după un pui de somn și a întrebat-o:

— Și Martha ce mai face? Pun pariu că e supărată că a trebuit să se întoarcă în Aldwinter.

Nu-și pierduse obiceiul de a bârfi, așa că pentru o vreme au trecut în revistă toate cunoștințele

comune, în timp ce Will umplea încăperea cu absența lui.

Francis stătea la ceva distanță de ele, observându-le, ca de obicei. Vedea cum Stella își încheșta mâinile pe caiet, mângâindu-i din când în când coperta albastră; cum într-o clipă asculta cu atenție avidă ce spunea mama lui, iar în următoarea se pierdea, parcă, devenind visătoare și exprimându-se vag. Uneori rostea câte o frază care suna tare ciudat din gura ei – „Adevărul este, și știu că ești de acord, că acest coruptibil trebuie pus pe anticorupție și acest muritor trebuie pus pe imortalitate!” –, iar imediat după aceea rostea voioasă: „Magog nu pare deloc afectată de moartea lui Cracknell, laptele ei e la fel de gustos ca întotdeauna”.

Și în tot acest timp, ochii mamei lui se întunecau din ce în ce mai tare, așa cum se întâmpla atunci când era tulburată. Mângâia ușor mâna Stellei Ransome și dădea din cap, necontrazicând-o niciodată. Îi răspundea: „Mai spune-mi odată cum faci tu să-ți împletești părul atât de frumos. Încerc și eu, dar nu-mi iese niciodată atât de bine!” și mai turna o ceașcă de ceai.

— Să mai veniți curând! i-a spus Stella când Cora s-a ridicat să plece. Ce rău trebuie să-ți pară că l-ai ratat pe Will – am să-i transmit eu toate cele bune din partea ta. Și domnișorul Seaborne, a rostit ea, întorcându-se spre Francis și întinzându-i mâinile. Noi doi ar trebui să fim prieteni, ne înțelegem unul pe altul. Să mai vii pe la mine și să-ți aduci comorile, ca să le comparăm, vrei?

Iar Francis și-a așezat mâna în mâna ei. A simțit cât de fierbinte era și mai mică decât a lui. I-a răspuns:

— Am trei pene de gaiță și o crisalidă. Vin mâine cu ele, dacă vreți.

*Cora Seaborne
Parcul comunal, nr. 2
Aldwinter
19 septembrie*

Dragă Will,

M-am întors în Essex. E tare frig în casă, îți scriu stând atât de aproape de radiator, încât simt că-mi arde un genunchi, iar celălalt e rece bocnă. Din pereți iese o umezeală ce te pătrunde până la os. Parcă mă atacă. Uneori, noaptea, am impresia că simt miros de sare și de pește – un miros foarte slab, ce intră pe fereastră. Și, cu toate că mi s-a tot spus că nu era decât un biet pește mort, purtat de maree, e ușor să-mi imaginez că Șarpele din Essex e încă acolo, urmărind și așteptând, poate că e chiar în prag și vrea să fie invitat în casă...

Trăiesc într-o stare continuă de dizgrație. Martha e supărată pe mine: de fiecare dată când îmi aduce ceaiul, trânteste ceașca și, invariabil, mă stropește. Vrea să se întoarcă în Londra și nu pot să nu mă gândesc că, într-un fel, se îndepărtează de mine. Luke m-a rugat să nu-i vizitez, cu toate că Spencer l-a adus în Colchester, ca să mai schimbe un pic aerul. Uneori aproape că am impresia că aș putea s-o iau pe jos și să merg să-l văd! Spencer îmi scrie, dar semnează întotdeauna doar în numele lui, „Cu sinceritate”, dar nicio iotă nu-i adevărat. Katherine Ambrose a prins obiceiul de a-mi arunca o privire pe care nu o pot îndura: ca și cum m-ar înțelege, ca și cum

vrea să știu că orice am făcut, ea va fi de partea mea. Sincer, aș prefera să-mi ardă o palmă.

Sigur că n-am fost niciodată în grațiile lui Frankie, dar acum parcă mă suportă mai puțin ca niciodată. Cred că a văzut în Stella ceva ce a căutat întotdeauna la mine și nu a reușit să găsească. O respectă! Și de ce n-ar face-o? E cea mai curajoasă persoană pe care o cunosc.

Și, cu oricâtă bunătate mi-ai scrie, uneori am impresia că am să cad în dizgrație și în ochii tăi. Îmi dau seama că multe dintre lucrurile pe care le-am făcut au fost lipsite de înțelepciune: că l-am lăsat pe Luke s-o hipnotizeze pe Joanna – noaptea aceea stranie de iunie – chiar faptul că am venit aici de la bun început!

Martha zice că am fost egoistă, c-am încercat să-i leg pe toți de mine și că nu mi-a păsat ce și-ar fi dorit, de fapt, ei. Eu i-am răspuns că așa facem cu toții, fiindcă altfel am trăi singuri pe lume, iar ea a trântit ușa atât de tare, încât a spart unul dintre ochiurile geamului.

Doar Stella pare să nu fie supărată pe mine. Am petrecut o după-amiază împreună – ți-a povestit? – și mi-a sărutat mâinile. Mă tem pentru mintea ei: într-o clipă e cuprinsă de disperare, iar în următoarea parcă a pășit deja cu un picior prin porțile Raiului. Și ce frumusețe, Will! Nu am mai văzut niciodată o ființă atât de frumoasă – cu părul răsfirat pe pernă și cu ochii arzători, cred că orice pictor ar da buzna, înlăcrimat, să-și aducă pensulele. Nu crede că Șarpele a fost găsit. Îl aude, spune ea: îi șoptește ceva, nu se știe ce.

Spune-mi cum mai ești tu! Încă te trezești prea devreme dimineața și bei

*cafea în halat, înainte de a se trezi
ceilalți? Ai terminat de citit romanul
acela înfiorător despre Pompei? Oare ai
reușit să vezi vreun pescăruș albastru? Îți
e dor de Cracknell, îți dorești să te sprijini
de gardul lui și să-l privești cum își
jupoaie cârțițele?*

Aș putea să te văd curând?

*A ta,
CORA*

*Reverendul William Ransome
Casa parohială All Saints
Aldwinter*

20 septembrie

Dragă Cora,

Mi-a spus Stella că ai venit. Dar mi-aș fi dat seama oricum: cine altcineva ar mai fi cheltuit o mică avere pe dulciuri de la Harrods? (Apropo, mulțumesc: Mă uit chiar acum la ea cum ronțăie la ele și mă bucur să o văd mâncând și altceva în afară de ceștile de Bovril^[21] fierbinte pe care le bea uneori).

Este absolut fermecată de Francis. Spune că sunt suflete-pereche și sunt sigur că are ceva de-a face cu noua ei pasiune de a umple casa cu tot soiul de nimicuri. I-am spus că am să-ți scriu și vrea să te întrebe dacă ar putea să mai treacă pe la ea fiul tău, pentru că are ceva să-i spună. Doctorul ne-a spus că în perioadele în care nu tușește foarte rău, poate să primească vizite scurte.

Ai simțit-o – schimbarea din atmosfera din Aldwinter? Știu că ai auzit că am găsit bietul animal mort pe țarm, că ai aflat cum ne-a trezit pe toți din somn cu duhoarea sa. Cât mi-aș fi dorit să fi fost aici, țin minte că m-am gândit și atunci, țin minte că m-am întrebat cum ai putut pleca...

În seara aceea a fost ca o îmbinare între Ziua Primăverii^[22] și Festivalul Recoltei. Tot satul a stat noaptea în parcul comunal, cântând și dansând de bucurie, de ușurare. Și eu m-am simțit ușurat, cu

toate că știusem că nu aveam de ce să ne temem! Bietul Evansford arată destul de demoralizat, acum că nu mai poate aștepta cu sufletul la gură Ziua Judecății. Duminica sunt mai multe strane goale. Adevărul este că nu le pot purta ranchiună pentru că îmi simt conștiința curată.

Chiar și așa, îmi este greu să nu mă las cuprins de disperare. În casă domnește o liniște gravă. Nu mai închid ușa de la birou, pentru că oricum nu încearcă nimeni să intre. Copiii ne scriu aproape zilnic și vor veni pe-aici săptămâna viitoare. Când mă gândesc cum or să apară pe alee, alergând într-un suflet, îmi vine să pun un stindard, aș vrea să-i întâmpin cu o fanfară!

Se bucură și Stella că vin cei mici, însă inima ei parcă a trecut dincolo de ei. Uneori îmi spune că are să trăiască, mi-o spune ca pe o consolare, însă apoi zice că ea caută viața eternă și am senzația că parcă pornește spre cimitir. O iubesc. Ne iubim unul pe altul de atâta timp, încât n-am apucat să fiu bărbat fără să o iubesc pe ea. Nu-mi pot imagina viața fără ea, așa cum nu-mi pot imagina c-aș putea trăi fără mâini și fără picioare. Cine o să fiu eu, dacă ea nu va mai fi? Dacă ea nu mă va mai privi... Oare am să mai fiu aici? Oare am să mă uit în oglindă într-o bună dimineață și-am să descopăr că reflexia mea a dispărut?

Și cum pot toate lucrurile astea să fie adevărate, când vestea că tu ai sosit mi-a adus o bucurie mai mare decât am dreptul să simt? În fiecare seară, pe la ora 6, fac o plimbare spre vest, îndepărtându-mă de mlaștină și de estuar. Chiar și acum, uneori am impresia că nasul meu nu va

*scăpa niciodată de duhoarea aceea
înfrigorantă – sunt conștient că prefer să
mă întorc cu spatele la apă și să mă plimb
mai curând prin pădure.*

*Mi-ar plăcea să te văd. Vino cu mine!
Doar îți plac plimbările, nu-i așa?*

WILLIAM RANSOME

A așteptat în parcul comunal, îmbrăcată în haina ei bărbătească din tweed, uitându-se întruna după Will. Era o seară prea caldă pentru a-și ridica gulerul la ceafă: toamna era la fel de călduță pe cât fusese vara de blândă. Dar în ultima vreme Cora se simțea tare tulburată, și nu numai atunci când își amintea apăsarea palmei lui Will pe talia ei. Voia să fie înfășurată în haine groase, voia ca feminitatea să-i fie ascunsă de materiale greoaie și de bocanci butucănoși. Dacă Martha nu ar fi ascuns foarfeca, și-ar fi tăiat părul și ar fi scăpat de el cu totul, însă așa fusese nevoită să-l împletească într-o coadă severă, trăgându-l pe tot în spate, ca o fetiță care se pregătește dimineața pentru școală.

Trecuse atât de mult timp de când nu-și mai văzuse prietenul, încât aproape că se întreba dacă avea să-l recunoască – gândindu-se cum avea s-o întâmpine el, s-a tulburat așa de tare, încât i s-a uscat gura cu totul. Oare avea s-o întâmpine cu latura lui mai curând severă: pe jumătate dojenitor, pe jumătate dezamăgit? Oare avea să-i vorbească cu căldură, ca pe vremuri, sau cu politețea distantă de care ea se temea atât de mult?

Vântul adia dinspre Blackwater, aducând până la ea mirosul de sare. În iarba înaltă creșteau ciuperci, iar pălăriile lor erau sidefii ca interiorul unor stridii. Dar el a sosit pe tăcute, de parcă s-ar fi strecurat ca un băiețel pus pe șotii. O mână a atins-o ușor pe braț, deasupra cotului, și o voce blândă a rostit:

— Nu trebuia să te îmbraci așa elegant doar pentru mine.

Cadența măsurată și rostirea lentă a vocalelor îi erau atât de familiare, atât de dragi, încât Cora nu-și mai dădea seama de ce se temuse. A desfăcut ușor aripile hainei, ca pentru o plecăciune.

Apoi s-au privit în tăcere o vreme, fără să se poată abține să zâmbescă. Will nu-și pusese gulerul preoțesc și, cu disprețul omului de la țară față de

trecerea anotimpurilor, nu-și luase nici paltonul. Avea mânecile suflecate, ca și cum ar fi muncit toată după-amiaza, iar cămașa era descheiată la gât. Avea părul mai deschis la culoare decât ultima dată când îl văzuse ea și mai lung. În lumina înserării, părea ca de chihlimbar. Cicatricea de pe obrazul lui semăna cu marginea copitei unei oi, iar ochii îi erau puțin înroșiți, ca și cum s-ar fi frecat pe față în timp ce citea ziarul de seară. *Nu doarme suficient*, și-a spus ea cu o duioșie ce o înspăimânta.

Sub privirea lui, Cora și-a dat seama că nu arătase niciodată mai puțin atrăgătoare: pentru că se închisese în casă în cea mai mare parte a verii, figura ei căpătase o paloare bolnăvicioasă, iar părul, neglijat, îi crescuse dezordonat în jurul figurii. Dacă în ultima vreme mai aruncase câte o privire în oglindă, fusese doar ca să privească nepăsătoare ridurile fine ce se deschideau ca un evantai la colțul ochilor ei și ridul pronunțat dintre sprâncene. Era cât se poate de conștientă de înfățișarea ei – și ușurată. Orice greșală ar fi intervenit între ei în clipa aceea, la petrecerea pentru solstițiu, era imposibil să se perpetueze acum: niciun bărbat nu ar fi putut-o privi ca pe o amantă. Însuși gândul i s-a părut atât de absurd, încât a izbucnit în râs. Râsetele ei binedispuse i-au făcut plăcere lui Will, pentru că au șters cu totul ultimele săptămâni și parcă l-au transportat înapoi în încăperea caldă în care ea îi întinsese pentru prima oară mâna.

— Haide, doamnă Seaborne. Simt că am atâtea să-ți povestesc!

Și, departe de a se simți pedepsită sau cenzurată, Cora a simțit cum i se ridică de pe suflet o greutate imensă. Au pornit la pas vioi, potrivindu-și mersul unul după celălalt, lăsând în spate satul și briza sărată din estuar. Au trecut pe lângă biserică și niciunul nu și-a îndepărtat privirea, pentru că nu le-a dat prin minte că făceau ceva greșit prin acea plimbare la ceas de seară. Amândoi puseseră la păstrare atâtea anecdote și nemulțumiri, povești absurde și teorii doar pe jumătate formulate, încât a

trecut o oră întreagă fără să ia o pauză. Fiecare s-a pus la curent cu viața celuilalt, remarcând cu plăcere gesturile bine știute și ticurile verbale, tendința de a nu spune totul sau de a exagera. S-au bucurat unul de altul așa cum o făcuseră încă din prima clipă, fără să considere că era indecent să zâmbească atât de mult sau să râdă cu atâta bucurie, în timp ce Stella, scufundându-se în pernele ei albastre, își lipea de buze o batistă, pentru a o îndepărta apoi plină de sânge. În Colchester, Luke Garrett se simțea pierdut. Faptul că fiecare se simțise trădat de celălalt nu era atât iertat, cât, mai ales, uitat: porneau de la zero, erau neatinși de ceea ce se întâmplase.

— Și după atâta agitație, să nu fie decât un pește mort! a exclamat Cora. Cam asta a fost cu Șarpele din Essex, cu aripile lui și cu ditamai ciocul! Sincer, nu m-am simțit niciodată mai caraghioasă. M-am dus în sala de lectură (aproape că m-am așteptat să dau peste tine acolo) și mi-am făcut temele ca un copil cuminte. Am văzut pești-panglică eșuați pe plajele din Bermuda, acum 30 de ani, și am citit cum se ridică aproape de suprafață atunci când simt că vor muri – trebuie să-i cer iertare lui Mary Anning pentru că i-am făcut de rușine și sexul, și profesia.

— Dar un *asemenea* pește! a exclamat Will și i l-a descris de la pielea sclipitoare până la felul în care i s-a despicat pânțele și a ieșit din el viermele ce s-a zbătut pe pietriș.

Când au vorbit despre Stella, Cora s-a uitat în altă parte: îl lăsase o dată să-i vadă lacrimile și nu avea de gând s-o facă din nou.

— A cerut să i se arate lamela pentru microscop, i-a povestit Will, minunându-se din nou de curajul soției lui. A privit ceea ce ieșise din corpul ei, purtând semnele clare ale morții, a privit adevărul în față mult mai bine decât am făcut-o eu. Cred că știa deja, de luni bune. A mai văzut simptomele astea.

— Este genul de femeie care e înțeleasă greșit: oamenii cred, pentru că este atât de frumoasă și

hainele cad atât de bine pe ea, pentru că bârfește și trângănește, că nu e altceva decât o balerină pe o cutie de bijuterii, care se învârtește întruna, întruna pe muzică. Dar eu am simțit, încă de la prima scrisoare pe care mi-a trimis-o, că are o anume agerime – cred că nu-i scapă nimic, nici măcar acum.

— Cu atât mai puțin acum, deși ceva s-a schimbat.

Se aflau la intrarea într-o pădurice. Cărarea s-a îngustat, pe stejari se adunau stăncuțele, iar mărăcinii li se agățau de haine. Murele fuseseră lăsate să putrezească pe tulpini, pentru că în vara aceea, frământați de pericolul Necazului, sătenii nu se aventuraseră singuri prin pădure.

— S-a schimbat ceva și toată lumea m-a avertizat că avea să se schimbe, dar nu mă așteptam chiar la așa ceva. A fost dintotdeauna credincioasă, bineînțeles, altfel nu m-aș fi putut însura cu ea... Ești indignată! Dar cum i-aș fi putut cere unei femei să mă lase liber duminicile și câte o jumătate de săptămână, dacă nu i-ar fi slujit și ea aceluiași Dumnezeu? Da, a avut dintotdeauna credință, dar nu era așa. Era – a încercat Will să găsească cuvântul potrivit – avea un fel de credință politicoasă. Înțelegi ce vreau să zic? Ce se întâmplă acum... e cu totul altceva. Uneori mă simt stânjenit de credința ei. Cântă. Mă trezesc noaptea și o aud cântând de la celălalt capăt al coridorului. Am impresia că a amestecat legenda Șarpelui din Essex cu niște povestiri din Biblie, iar acum crede că șarpele nu a dispărut.

— Vorbești mai curând ca un funcționar public decât ca un preot! Nu crezi că femeile care au mers la mormânt – nu le mai știu numele – au fost probabil într-o stare asemănătoare: orbite de gloria dumnezeiască, deja pe jumătate pierite, dorindu-și ca totul să se termine cât mai repede? Nu, nu te iau peste picior și Dumnezeu știe că nu aș batjocori-o niciodată pe Stella, dar dacă tot pui accent pe credința ta, ar trebui să recunoști, cel puțin, că e o

treabă ciudată și că are foarte puțin de-a face cu sutanele bine apretate și cu predicile.

A simțit că începe să se încingă – uitase cât de repede se scoteau unul pe altul din fire. O clipă, s-a gândit să permită conversației să ajungă pe un teren nesigur, însă era mult prea devreme pentru așa ceva.

— Dar înțeleg, a rostit ea pe un ton mai împăciuitor. Sigur că înțeleg: nimic nu e mai tulburător decât să observăm cum cei dragi nouă se schimbă. Eu am adesea un coșmar – ți-am mai povestit despre el! –, că într-o zi ajung acasă și-i găsesc pe Martha și pe Francis, care își duc mâinile la fețe și și le smulg cu totul, ca pe niște măști, iar în spatele lor nu este decât dezgust...

S-a cutremurat.

— Dar ea e în continuare Stella ta, a mai zis ea, steaua ta de mare. Dragostea nu este dragoste, dacă se schimbă atunci când dai de o schimbare! Ce-o să faci? Ce tratament o să primească?

I-a povestit despre după-amiaza aceea dureroasă petrecută la spital, cu doctorul Butler politicoș, de o parte, și cu Luke sardonice, de cealaltă. I-a povestit cum își rostise singură diagnosticul și acceptase cu un calm de gheață recomandările lor.

— Doctorul Butler e precaut, vrea să o mai vadă o dată și ar dori să-i administreze tuberculină, care este foarte la modă acum. Charles Ambrose s-a oferit să plătească el tratamentul și nu-l pot refuza. De multă vreme nu-mi mai permit să fiu orgolios.

— Și Luke?

Tot nu putea rosti numele lui fără să se îmbujoreze, vinovată.

Cu puțin efort, Will ar fi reușit să-l ierte pe Drăcușor, însă, întrucât crezul lui nu pomenea nimic cum c-ar fi trebuit să-i și iubească pe cei care îi greșiseră, preotul i-a răspuns:

— Te rog să mă ierți, dar mă bucur că nu mai poate opera – voia să-i suspende cumva activitatea plămânilor, pe rând, pentru a le da răgaz să se vindece! Nu mă înțelege greșit, îmi pare tare rău că

a fost rănit, dar pur și simplu nu pot gândi dincolo de Stella și de binele ei: asta e tot ce contează acum.

Apoi s-a înroșit, ca și cum ar fi fost prins cu minciuna. *Tot ce contează* – asta spusese și așa trebuia să fie! Trebuia!

— Stella ce zice?

Era conștientă că avea o senzație ce semăna teribil de mult cu invidia: oare cum era să fii iubită atât de mult, atât de complet?

— Îmi spune că va veni Hristos să-și adune giuvaierurile și că ea e pregătită. Cred că nu-i pasă prea mult de ce se întâmplă. Uneori vorbește ca și cum la anul pe vremea asta are să se cațere pe Stejarul Trădătorului cu James, iar alteori o găsesc întinsă, cu brațele împreunate pe piept, ca și cum ar sta deja în sicriu. Și albastrul, albastrul ăsta de neoprit... Mă trimite să-i aduc violete, iar când îi spun că nu e sezonul lor, aproape că izbucnește în plâns de furie!

Apoi i-a povestit – timid, pentru că îi era rușine – de târgul făcut cu Dumnezeu și cum fusese pregătit să-și lase soția în mâinile lui Luke, cu acele și bisturiile lui, dacă semnele ar fi fost de bun augur.

— Pe urmă am auzit vestea despre rana lui Garrett și, dacă eu n-am considerat-o chiar un semn, cu siguranță Stella așa a privit-o. A părut ușurată. Mi-a spus c-ar fi făcut operația, dacă aș fi considerat eu de cuviință, dar că prefera să se lase în voia Domnului... Uneori am impresia că vrea să ne părăsească și că vrea să plece de lângă mine!

Cora și-a privit pe ascuns prietenul – se întâmpla atât de rar să nu pară stăpân pe situație, încât o tulbura. I-a răspuns:

— Țin minte când s-a îmbolnăvit Michael: luam micul dejun și, dintr-odată, el nu a mai putut să înghită – trupul i-a devenit rigid, s-a înroșit la față și a început să tragă de fața de masă, iar apoi a dus deznădăjduit mâna la gât. Cum el nu intra niciodată în panică și nu lăsa niciodată garda jos, am știut imediat că ceva era în neregulă. Chiar în clipa aia a pătruns pe geam o pasăre în zbor – și Dumnezeu știe

că n-am fost niciodată superstițioasă –, dar o clipă m-am gândit la vorba din bătrâni care spune că o pasăre intrată în casă prevestește o moarte în familie și m-am simțit *bucuroasă*, am stat acolo și l-am privit cum se îneacă... Apoi, bineînțeles, mi-am venit în fire și i-am dat apă. După aceea a vomat și un pic mai târziu în luna aceea a apărut sângele și a venit Luke. A fost pentru prima oară când l-am văzut și, ca să fiu sinceră, îmi era un pic teamă de el. Nu e ciudat cum uneori ne trec pragul niște străini, fără să bănuim ce vor deveni ei?! Of!

A clătinat din cap și a continuat:

— Nu mai știu unde voiam să ajung. Nu cred că-l pot compara cu Stella, ar putea la fel de bine să facă parte din specii diferite! Poate voiam să spun că întotdeauna suntem luați prin surprindere.

A dat din mâini, iar pastorul i-a fost recunoscător – ce obicei straniu avea Cora, să-i arate cât de bine îl înțelegea, pornind de la ideea că nu era de acord cu niciunul dintre lucrurile în care credea și pe care le prețuia el.

Înserarea venise pe furiș, iar soarele palid era acum prizonier sub norii negri. Lumina mai ajungea doar la partea de jos a fagilor și a castanilor, lăsând restul în întuneric. Părea că o armată de stâlpi din bronz susținea o boltă adâncă și întunecată. Ajunseseră la o mică ridicătură a terenului, iar cărarea era traversată la intervale regulate de rădăcini de copaci, ce alcătuiau o scară largă și puțin înaltă. Totul era acoperit cu un strat gros de mușchi, ca un covor de un verde viu.

Oricât au vorbit și oricât de bucuroși erau că s-au întâlnit, între ei nu s-a născut intimitatea din scrisori, în care își vorbeau cu ușurință despre „eu” și „tu”. Dar pe măsură ce pădurea se închidea în jurul lor, părea posibil să se apropie de punctul sensibil, chiar dacă înaintau ezitant.

— M-am bucurat mult că mi-ai scris, i-a spus el sfios. Avusesem o zi tare proastă și dintr-odată mi-ai apărut așa, pe prag.

— Mă bucur că am reușit să trec peste orgoliu, a rostit ea pășind pe o treaptă verzuie. Erai atât de supărat pe mine după ce a încercat Luke s-o hipnotizeze pe Jo... Și nu m-a deranjat niciodată ca cineva să fie supărat pe mine, câtă vreme o meritam, dar de data asta nu cred c-o meritam... Am vrut doar să fiu de ajutor! Dacă ai fi văzut ce-am văzut eu: cum râdeau fetițele în școală, râdeau isteric și-și întorceau întruna capetele cu un trosnet înfiorător...

Bărbatul a dat din cap, nerăbdător.

— Nu mai contează acum, ce rost are să o luăm de la capăt?

Apoi, izbucnind în râs, a adăugat:

— Mi-a plăcut întotdeauna să mă cert cu tine, însă nu în legătură cu lucrurile care contează cu adevărat.

— Doar în chestiuni care țin de bine și de rău...

— Exact... Ia uite, suntem într-o catedrală!

Deasupra capetelor lor, copacii se aplecau și formau un mic altar; o ramură se rupsese dintr-un stejar aflat în apropiere, căscându-se astfel o scorbura adâncă.

— Arată ca și cum Cromwell ar fi atacat un sfânt cu dalta și cu ciocanul.

— Am văzut că cel puțin de șarpele din biserica ta ai scăpat. Am intrat chiar în ziua în care m-am întors și am văzut că n-au mai rămas din șarpe decât câțiva solzi: ce te-a făcut să-ți pierzi răbdarea?

Gândindu-se la momentul acela rușinos de la solstițiu, când se îndepărtase de ei toți, Will a tușit și i-a răspuns:

— Cred că Joanna mi-ar fi rupt urechile dacă n-ar fi sosit exact atunci vestea despre moartea lui Cracknell... Uite câte castane comestibile sunt împrăștiate pe aici și nu e niciun copil care să le adune și să le ducă acasă!

S-a aplecat să ia un pumn și i-a întins și ei una, bine prinsă în învelișul ei verde. Băgând vârful degetului în despicătură, Cora a deschis-o și a găsit castana dinăuntru, în așternutul ei ca de mătase albă.

— Eram furios, a spus el. Atâta tot. Acum că Necazul a trecut, de-abia reușesc să-mi aduc aminte cum era atunci – cum stăteam cu toții mai mult închiși în case, cum nu se mai auzeau râsetele copiilor la joacă, cum nimic din ce le spuneam nu-i putea convinge că nu aveau să se teamă decât de propriile gânduri.

— Să știi că am simțit-o imediat ce am sosit. Am simțit o schimbare în aer. Am auzit corul școlii cântând și abia când am ajuns acasă mi-am amintit ziua aceea, cu râsul acela nefiresc. Când mă gândesc că prima oară când am ajuns aici era rareori cineva în parcul comunal și mi se părea că oamenii îmi aruncă priviri bănuitoare, ca și cum toate nenorocirile s-ar fi întâmplat din vina mea! Ca și cum ar fi avut vreo legătură cu mine!

— Uneori am impresia că a fost din vina ta, i-a răspuns Will, lăsând mâinile în jos și izbind cu picioarele în mușchi.

I-a aruncat o privire dojenitoare, iar apoi una pe jumătate glumeață.

Ea i-a răspuns râzând:

— E posibil ca Necazul să nu fi fost din vina mea, dar cred că nici n-am prea fost de ajutor – am complicat alte lucruri. Ce mi-ai spus în scrisoare – că nu mai ai ce lucruri noi să întâlnești... Atunci mi-am dat seama că am intrat cu picioarele în viața voastră. Am intrat cu forța. Puteam la fel de bine să fi spart o fereastră! Imaginează-ți că ți-am propus să ne scriem unul altuia, când ne aflam la o distanță de nici jumătate de milă! Și asta doar pentru că stătusem de vorbă o dată...

— Și a mai fost și povestea cu oaia.

— Și asta, desigur.

S-au privit, ușurați că reușiseră să treacă peste prăpastia ce se căscase în calea lor. Numai că ea, de fapt, se lărgise și mai mult, iar ei au căzut. Will a spus:

— Ferestrele mele erau deja sparte... Ba nu, le-am lăsat descuiate. Și de ce? De ce, când aveam tot ce-ar putea să-și dorească un bărbat, te-am văzut pe

tine și de-atunci mă bucur mereu că mi-ai ieșit în cale...

— Nu mă surprinde.

Cora a scos castana din coajă și a învârtit-o între palme.

— Chiar ai crezut că, pentru că iubești *aici*, nu poți să iubești și *acolo*? Bietul Will... Bietul băiat! Ai crezut că ai atât de puțină dragoste de oferit? Uite... Ce zici: s-o fierb, s-o coc sau s-o murez în oțet?

S-a prefăcut că o aruncă spre el, însă bărbatul se îndepărtase, urcase cu o treaptă sau două deasupra ei.

— Parcă stau de vorbă cu un copil, i-a răspuns el exasperat. Știu ce crezi despre mine – în secret, poate chiar în secret față de tine însăși. Că sunt un neghiob care se agață de Dumnezeu, aflat undeva mult sub tine, ca și cum ai fi evoluat dincolo de stadiul în care mă aflu eu!

Ea l-a privit seriosă și (i s-a părut lui) cu o mică tresărire de zâmbet în colțul buzelor, iar asta l-a făcut să-și continue ideea cu mai multă cruzime decât avusese de gând.

— Uită-te la tine! Indiferent care Cora ești – cea în mătase și diamante sau cea îmbrăcată în haine pe care și Cracknell le-ar fi aruncat; cea care râde de noi toți sau cea care caută iubirea tuturor –, ridici un zid în jurul tău, pentru că știi la fel de bine cum știu și eu că ai trecut prin aproape toată tinerețea ta fără să fi fost vreodată iubită așa cum ar fi trebuit...

— Oprește-te!

Toată intimitatea după care jinduia în scrisori i se părea de neîndurat acolo, sub bolta întunecată a pădurii. Și-ar fi dorit să se afle pe teritoriul sigur al cernelii și al hârtiei, nu acolo, unde el îi putea vedea roșeața din obraji și ea simțea, pe lângă fumul dulceag al unui foc din depărtare, mirosul trupului lui, ascuns sub cămașă. Era indecent – cel mai bine era când stătea închis într-un plic – că totul se reducea inevitabil la sânge și la oase, îi era

imposibil să ignore pulsul puternic ce i se zbătea pe gât.

— Coboară, i-a spus ea. Coboară, nu te mai certa cu mine! Nu ne-am certat destul?

Un pic rușinat, el s-a aplecat lângă un castan, scormonind prin frunzele căzute și întinzându-i ei castanele una câte una.

— Tare mi-aș dori să fim copii! a spus Cora, închizându-și pumnul peste ele și amintindu-și cum în copilărie fuseseră comori neprețuite, bune de dat la schimb și de adunat.

S-a apropiat și s-a așezat lângă el pe mușchi.

— De ce nu putem fi ca niște copii, să ne jucăm...

— Pentru că nu ești atât de inocentă! a exclamat Will, cuprins de o amețală stranie, ca și cum toate cuvintele rostite i-ar fi ridicat sus, în văzduh, și încă nu căzuseră înapoi pe pământ. Tu nu ești inocentă, așa cum nici eu nu sunt. Te joci de-a inocența, mă ții la distanță – a tras-o de mâneca hainei, poate un pic cam tare – și crezi că, doar pentru că porți un palton bărbătesc, eu am să uit ce ești?

— Dar tu crezi că o fac pentru tine? l-a întrebat ea. Eu uit că sunt femeie, las lucrul ăsta la o parte. Dumnezeu știe că nu sunt o mamă bună și n-am fost nici cine știe ce soție... Crezi c-ar trebui să mă torturez singură cu pantofi cu tocuri și să-mi ascund pistruii sub farduri, doar ca tu să știi să te ții departe de mine?

— Nu... Cred că tu încerci să te aperi de tine însăși. Mi-ai spus odată c-ai vrea să rămână din tine doar intelectul, fără trup, să nu fii tulburată de propria carne și de propriul trup...

— Asta vreau, chiar asta vreau! Îl disprețuiesc, trupul meu n-a făcut niciodată nimic altceva decât să mă trădeze: nu în el locuiesc, eu locuiesc aici, sus, în mintea mea, în cuvintele mele...

— Da, da, știu. Da, dar tot tu ești și *aici* – și, dând la o parte pulpanele hainei ei, a tras de bluza Corei acolo unde era băgată în fustă, în locul în care o

atinsese demult și fusese aruncat în dizgrație de gestul lui.

Dar de data asta nu mai putea fi vorba despre dizgrație: în clipa aceea, îi părea c-ar fi fost obscen să *nu* se apropie de ea. Cum ar fi putut să îndrăgească fiecare gând al ei, fiecare întorsătură a minții ei, dar să nu cunoască atingerea pielii Corei, să nu-i cunoască parfumul și gustul? Să nu o atingă acum ar fi fost o încălcare a legilor naturii. Ea s-a lăsat pe spate, pe treapta de un verde molatic, în întunericul tot mai adânc și l-a privit în ochi, fără a fi surprinsă, provocându-l, parcă. I-a ridicat bluza și acolo, în mica despicătură din hainele ei negre, i-a găsit pânțelele moale, foarte alb, purtând semnele argintii lăsate de fiul ei. I-a sărutat pânțelele o dată, încă o dată, încă o dată... Nu se putea opri, iar ea s-a întors, lipindu-se de el cu voluptate.

Soarele cobora spre asfințit, iar pădurea se închidea parcă deasupra lor, bronzul copacilor se transforma într-o cocleală verzuie. Templul aurit dispăruse, iar în locul lui rămăsese mirosul frunzelor putrezite și al firelor lungi de iarbă, veștejite, merele împrăștiate pe cărare. Ea l-a privit din nou, la fel de calmă cum îl privea întotdeauna, și a simțit cum ființa ei pornește năvalnic spre el, ca un râu ce rupe orice zăgaz.

— Te rog! i-a spus ea, trăgând de fustă. Te rog!

Iar el i-a auzit cuvintele ca pe o poruncă. A găsit-o cu ușurință, mâna lui s-a strecurat și a început să se miște în ea, până când fruntea ei strălucitoare s-a plecat și Cora a rămas tăcută. Will i-a arătat mâna, i-a arătat cum strălucea miezul ei pe degetele lui; și-a lipit degetul arătător de buzele ei, apoi de ale lui, și au împărțit prada.

6

În seara aceea, mai târziu, la nici cinci mile distanță, Luke Garrett se plimba singur pe marginea lanurilor de orz rămase alburii în urma secerișului. Își propusese să se plimbe până la râul Colne, pornind la drum în perioada aceea dureroasă de

dinainte de răsărit, când până și cea mai ușoară povară pare de neîndurat și speranța apariției soarelui este teribil de îndepărtată.

Cu toate că luna nu apusese încă, spre răsărit cerul era pătat de lumină și din câmpie se înălța ceața. Din loc în loc, aceasta căpăta o asemenea consistență încât părea că bucățile de ceață plutesc spre el atunci când trecea pe lângă ele. Aveau o răsuflare umedă, pe care bărbatul o simțea pe obraz, în timp ce vâlătucii alburii se dizolvau ca niște suspine. Pierduse de ceva vreme malul râului Colne, nu știa și nici nu-i păsa dacă avea să-l mai întâlnească în drumul său: dacă ar fi putut, s-ar fi plimbat până s-ar fi pierdut pe el însuși. Pentru un londonez get-beget, pământul Essexului era straniu în uniformitatea lui: toate lanurile erau arate, doar din loc în loc miriștea de orz strălucea palid sub razele lunii ce apunea, iar tufișurile scunde musteau de viață. Șirurile de stejari erau asemenea unor străjeri impozanți, care îl supravegheau, în timp ce trecea: știa că e un impostor.

După o vreme a ajuns la o pantă pe care iarba creștea deasă, de unde se putea vedea peste un deal micuț, zărindu-se un sătuc ce moțăia în vâlcea. Acolo s-a odihnit, sprijinindu-se de un stejar. Din cauza vreunei boli sau poate din pur ghinion, copacul își pierduse frunzele înainte de vreme, iar printre ramurile goale se distingeau, în lumina aceea difuză, verdele viu al vâscului. Luke s-a gândit că, în locul lui, un alt bărbat, probabil, ar fi ridicat privirea și s-ar fi gândit la sărutările împărtășite de îndrăgostiți de Crăciun sub crenguțele de vâsc, dar el știa că planta era parazită, prădându-și gazda de tot ce avea mai bun. Așa cum atârnavă, pe ramurile săracite de frunze, mănunchiurile de vâsc arătau, i se părea lui, ca niște tumori ce creșteau pe un plămân.

Acum, că se oprișe, a început să simtă mai multe dureri diferite: picioarele, nefiind obișnuite să străbată mai mult de o milă și asta doar pe teritoriul drept al unui mare oraș, își ascundeau rănilor în

bocanci. I se umflase genunchiul la care se lovise atunci când se împiedicase, înjurând furios, de un pârliaz. Și, mai grav, își lăsase mâna rănită să atârne pe lângă corp, așa încât sângele care se adunase în ea pulsa violent în jurul tăieturii ce se vindeca. Acolo unde cuțitul și apoi bisturiul tăiaseră, carnea arăta ca o gură subțire ce fusese cusută pentru a nu mai putea vorbi.

— A fost odată un om strâmb, a rostit el cu voce tare, care s-a plimbat cale de o milă strâmbă.

Dar adevărul era că nu se putea plânge de durerile acelea, întrucât ele îi distrăgeau atenția de la nefericirea înnebunitoare în care se cufundase încă de când sosise din Londra, cu o mână cu totul inutilă și cu scrisoarea Corei în buzunar. „Cum ai putut?”, îi scrisese ea, iar el îi simțise furia și o înțelesese: într-adevăr, cum *putuse* să facă așa ceva? Să nu păstrezi nimic din ce nu este frumos ori folositor! Așa spusese ea odată, iar el, cu siguranță, nu era nici frumos și nici folositor. O piticanie mereu încruntată, nici cu totul om, dar nici întru totul animal, iar acum (a împuns cu degetul mare al mâinii stângi palma dreaptă, amețind de șocul durerii) cât se poate de inutil.

Din ziua în care palma îi fusese străpunsă de cuțit, se trezise în fiecare noapte scăldat în sudoarea ce se aduna în adâncitura claviculei sale, umezindu-i perna. *Inutil* își spunea el, lovindu-și pumnul încheștat de tâmpile până ce îl durea capul, *inutil, inutil!* Tot ceea ce contase pentru el și îi dăduse un scop în viață îi fusese luat în decurs de doar câteva ore.

Uneori uita ce se întâmplase și, la trezire, o clipă, lumea se întindea ademenitoare în fața lui: își avea caietele, machetele inimii, cu compartimentele și cu vasele ei de sânge. Avea scrisoarea trimisă de Edward Burton în zilele de după operație, când se vindeca, iar lângă ea se afla un plic în care Cora îi trimisese o bucată de piatră și un bilet explicativ, așternut cu scrisul ei de școlar. Apoi își amintea și vedea că toate lucrurile acelea erau la fel de false ca

decorul de pe scena unui teatru, avea sentimentul că o cortină neagră o să se lase peste el. Nu simțea melancolie – s-ar fi bucurat să fie melancolic, își imagina că ar fi putut afla o oarecare plăcere într-o vagă tristețe ce și-ar fi găsit tovarăși pe băncile amintirilor. În schimb, el oscila între o furie amară și o împietrire stranie, care îi reducea sentimentele la o simplă ridicare din umeri.

Sub stejar, în așteptarea răsăritului, s-a simțit calm. *Dacă sunt inutil, s-a gândit, de ce nu m-aș arunca singur la gunoi?* Nu-l forța nicio îndatorire să continue să trăiască, n-avea nicio obligație să mai meargă doi pași. Nu avea niciun Dumnezeu care să-i cenzureze gesturile sau să-l consoleze. Nu răspundea în fața niciunei inteligențe în afară de a lui.

Spre est, o lumină de culoarea coralului a început să scalde norii joși, în vreme ce Luke trecea în revistă motivele pentru care să rămână în viață, găsindu-le insuficiente. Odinioară, ambiția îl mânase și îl motivase să-și depășească sărăcia și condiția umilă. Acum, ambiția aceea făcea parte dintr-o epocă trecută. Acum își simțea mintea tulbure și lentă. În plus, ce rost mai avea ambiția, când mâna lui era mutilată? Poate că pe vremuri ar fi lăsat iubirea pentru Cora să-l motiveze, însă acum pierduse și asta: indignarea ei nu reușise chiar să-i nimicească iubirea, nu chiar, însă o transformase în ceva secret și furtiv, de care îi era rușine. Oare ea avea să-i plângă dispariția? Își imagina că da, și-o închipuia îmbrăcată într-una dintre rochiile ei negre, care o făceau să pară atât de palidă, și-l închipuia pe William Ransome ridicând privirea din cărțile lui pentru a o vedea în prag, cu buzele ușor întredeschise, cu o lacrimă strălucind pe obraz – da, cu siguranță l-ar fi jelit. În definitiv, se descurca excelent când venea vorba despre jelit.

Își imagina durerea pe care ar fi simțit-o mama lui: până atunci nu avusese pe polița căminului nicio poză cu el – cu ocazia asta, poate, avea să găsească la piață, în târg, o ramă din argint mai ieftină și să

îndese în spatele geamului o buclă neagră din şuvița păstrată de când era copil. Și mai era, desigur, Martha – gândul la ea aproape că i-a smuls un zâmbet: ceea ce făcuseră în noaptea de la solstițiu fusese o încântare pentru amândoi, dar, în același timp, constituise doar un trist substitut. *Ce haos!* și-a spus el. *Ce haos creăm noi!* Dacă dragostea ar fi fost un arcaș, s-ar fi putut spune că cineva îi scosese ochii, lăsându-l să se împleticească de colo până colo, aruncând săgeți orbește și neatingându-și niciodată adevărata țintă.

Nu, nu avea niciun motiv să continue – voia să cadă cortina atunci când hotăra el că era momentul. Și-a ridicat privirea spre crengile stejarului, apreciind că erau suficient de solide pentru a se transforma într-o spânzurătoare.

Încă un moment acolo, pe pământ, cu ceața ce se ridica în jurul lui și apoi... Neavând niciun iad de care să se teamă și niciun rai la care să spere, avea să moară cu pământul Essexului sub unghii, trăgând în piept mirosul dimineții. A răsuflat adânc și a simțit, parcă, în aer toate anotimpurile: verdele primăverii în iarbă, undeva înflorea un măceș, mirosul tainic al ciupercilor ce se agățau de stejar, iar sub toate astea se simțea ceva aspru, o promisiune a iernii.

O vulpe s-a apropiat de el, fixându-l cu ochii ei ca o flacăra gălbuie, apoi s-a retras câțiva pași și s-a așezat, privindu-l cu atenție. Și-a aplecat capul într-o parte, analizându-i prezența pe teritoriul ei, și a ajuns la concluzia că avea voie să fie acolo. Pierzându-și interesul, a început să-și lingă blănița albă de pe piept. Apoi și-a adus brusc aminte că îi e foame, așa că a pornit în josul dealului cu salturi mici și vioaie, oprindu-se din când în când ca să pândească ceva în iarbă, lovind fulgerător cu labele din față. A dispărut în josul pantei, cu coada ținută pe sus. Luke a simțit o asemenea dragoste pentru ea, încât aproape că i-a venit să plângă. Știa că niciun om de pe lumea asta nu avusese parte de un rămas-bun mai frumos.

Aproape în momentul în care Luke își alegea spânzurătoarea dintre stejarii Essexului, Banks stătea lângă un foc mare, aprins pe pietrișul de pe plajă, lângă oasele negre ale Leviatanului, făcând însemnări în jurnal: „Vizibilitate slabă, vânt dinspre nord-est, marea la ora 6.23 a.m.” Cu toate că văzuse uriașul pește argintiu eșuat pe sărături cu pânțele spintecat, Banks știa – cu o certitudine ce înăbușea orice îndoială – că Șarpele din Essex nu fusese găsit. Cum ar fi putut să fie acela Șarpele din Essex, când bărbatul se trezea în fiecare noapte, simțindu-i răsuflarea pe obraz și se aștepta să fie înfășurat în uriașele-i aripi negre?

Când întregul Aldwinter sărbătorise, scoțând butoaie de cidru și golindu-le pe toate, bărbatul se ținuse la distanță, singur, gândindu-se la biata lui fiică și la părul ei de culoarea coralului.

— Singură, cine știe unde, plutind printre gunoaie și rămășițe aruncate de pe vase, spusese el, cu semnul Șarpelui pe ea.

O, cu siguranță era ceva în larg – Banks îl văzuse, îl însemnase: era negru, avea creste din loc în loc și încă nu-și ostoise foamea.

Bărbatul își îneca amarul în gin prost. Băutura ținea la distanță cele mai rele dintre imaginile care-i veneau noaptea în minte, dar acolo, pe plajă, cu privirea ațintită spre marea ce sosea, imaginile acelea îl copleșeau din nou: Șarpele din Blackwater, cu ochii lui malefici, cu botul turtit – cum mai lovea cu ghearele în micuța Naomi, pierdută în apa nisipoasă!

— Am făcut ce-am putut ca s-o țin mereu la loc uscat, a spus Banks, începând să lăcrimeze, uitându-se în jur după un martor și negăsind niciunul.

Se născuse cu o căiță, așa se născuse Naomi, și la naștere își omorâse mama. Tatăl ei făcuse ce-ar fi făcut oricare alt marinar bun: a pus un pic din căiță într-un medalion și fetița îl purtase zilnic, ca să alunge spiritele apei.

— Am făcut ce-am putut, a spus el și ceața a venit spre țărnișă, zăbovind lângă foc.

A scos o sticlă din buzunar și a golit-o imediat. Alcoolul l-a înțepat pe gât, a început să tușească, aplecându-se de șale, iar când a ridicat capul l-a văzut, privindu-l cu o expresie imposibil de citit, pe deasupra focului, pe băiatul femeii ăleia din Londra, care stătea pe lângă pastor.

— Nu-i un pic cam devreme pentru tine? l-a întrebat el.

Copilul ăsta îl enervase dintotdeauna, cu privirea lui neclintită și cu obiceiul de a-și lovi întruna buzunarele. Dacă monstrul trebuia să ia un copil, pe el ar fi trebuit să-l ia, prezența băiatului îi făcea pielea de găină pe ceafă – odată îl văzuse furând cinci bomboane albăstrui de la magazin!

— Dar nu este aceeași oră și pentru dumneavoastră? i-a răspuns Francis Seaborne. L-ați văzut?

— Ce tot zici acolo... Ce vrei? a spus Banks, hotărând să nege existența șarpelui. Aici nu e nimic, băiete, nu e nimic de văzut.

— Nu cred că dumneavoastră asta credeți, i-a răspuns Francis apropiindu-se și mai mult. Fiindcă dacă asta ați crede, de ce v-ați afla aici? Și ce scrieți în caiet? Așa mi se pare logic.

— E proastă vizibilitatea, a spus Banks fluturându-i în față jurnalul. Și e chiar din ce în ce mai proastă, de-abia te văd pe tine, d-apoi Blackwaterul!

— Eu văd, i-a spus băiatul și, scoțând o mână din buzunar, a făcut semn spre est, unde ceața se aduna deasupra mlaștinii. Eu am ochi buni. Uitați acolo! Nu vedeți?

— Unde e mama ta? Nu te ține în casă...? Stai așa, nu te apropia... Unde ai dispărut?

Francis s-a îndepărtat de foc, mișcându-se prin aerul alburii, iar pentru câteva clipe, Banks a fost din nou singur. Apoi, o siluetă subțirică a apărut un pic mai spre stânga lui, rostind din nou:

— Nu-l vedeți? Și chiar nu auziți?

— Nu... Nu e nimic acolo, i-a răspuns Banks ridicându-se în picioare și aruncând pietriș cu sare pe foc. Nu e nimic în larg, iar eu mă duc acasă – dă-mi drumul! Un singur copil m-a ținut de mână, iar ea nu mai este și nici nu se mai întoarce!

Mâna rece pe care o simțea în palma sa avea o putere disproporționată cu degetele-i micuțe. Băiatul îl trăgea tare, încercând să-l aducă mai aproape de apă și spunând:

— Uitați-vă mai bine, uitați-vă mai cu atenție, chiar nu-l vedeți?

Banks s-a scuturat de strânsoarea lui, începând să se teamă – nu de ceea ce se afla acolo, pe nisipul ud, ci de copil, care îl privea în continuare implacabil.

— Mă duc acasă, a rostit Banks și s-a întors să plece, însă în clipa aceea s-a auzit un sunet, ca și cum undeva aproape se mișca ceva.

Era un zgomot straniu, înfundat, înăbușit de ceața tot mai groasă. Suna ca scrâșnetul lent al dinților de pe o falcă uriașă sau precum ceva care se zbătea să se urce pe mal. Apoi s-a auzit un geamăt – unul destul de ascuțit, care s-a încheiat cu un fel de schelălăit – și aburii lăptoși au fost ridicați de vânt, iar Banks a văzut unduirea lungă a unei ființe întunecate, cocoșate, care în unele locuri strălucea, netedă, iar în altele era zgrunțuroasă și aspră. Se mișca pe pietriș, iar geamătul a răsunat din nou. Banks l-a strigat pe băiat, însă ceața îl îmbrăca într-un giulgiu palid și nu vedea nimic. Tăciunii aprinși ai focului îl chemau, a fugit spre ei, împleticindu-se în noroi și în iarba înaltă. A căzut și și-a simțit rotula mișcându-se pe sub piele. A șchiopătat până acasă. În timp ce mergea, în ciuda groazei, s-a simțit îmbărbătat. *Am avut dreptate... Vai, am avut dreptate!*

Francis, între timp, s-a ținut tare pe poziții. A presupus că îi era frică, pentru că avea palmele umede și respira sacadat, dar din punctul lui de vedere nu avea de ce să dea bir cu fugiții. Se gândea rareori la Cora – nu pentru că ar fi disprețuit-o, ci pentru că prezența ei era constantă, așa că n-avea de

ce să se preocupe în legătură cu ea. Dar în clipa aceea s-a gândit la ea – la cum se apleca ea mereu deasupra vreunei bucăți de piatră, făcând imediat câte o schiță; cum îl chema la ea și-i explica cum se numeau lucrurile descoperite. Poate că acum avea să facă el asta, acolo, sau ceva de genul acesta: avea să observe îndeaproape un fenomen, avea să pregătească un raport și să i-l arate ei. Ideea l-a satisfăcut. A pășit mai departe, iar dincolo de cortina alburie a ceții, soarele începea să-și strecoare lumina. Nisipul strălucea auriu, iar apa începea să curgă în pâraie spre pietriș. S-a auzit din nou scrâșnetul acela și o siluetă întunecată s-a mișcat la câțiva yarzi depărtare, lăsându-se văzută atât de încet, încât parcă ar fi fost plăsmuită în clipa aceea din aer. Francis a mai făcut un pas în față. O adiere de vânt a început să bată dinspre est, risipind ceața, iar pentru o clipă, băiatul a văzut cât se poate de clar ce eșuase la mal.

Și-a trecut în revistă sentimentele cu aceeași conștiinciozitate cu care își număra și comorile: întâi s-a simțit ușurat, în vreme ce respirația îi revenea la normal și inima înceta să-i mai bată nebunește. Apoi a simțit dezamăgire, urmată îndeaproape de voioșie. S-a simțit copleșit de un hohot irezistibil de râs. A trebuit să-l lase să se desfășoare, ca și cum ar fi fost o criză de tuse. După o vreme râsul s-a mai potolit și băiatul a redevenit el însuși, s-a șters la ochi cu mâneca și a cumpănit ce era de făcut. Lucrul pe care îl văzuse dispăruse acum – ascuns în spatele unui nou val de ceață sau luat iar de apă – și era important ca el să stabilească următorul pas.

Fără îndoială, trebuia să spună cuiva, iar în prima clipă s-a gândit la Cora. Dar nu era o idee bună – n-ar fi trebuit să iasă din casă atât de devreme, iar mama lui i-ar fi ignorat, probabil, povestea, considerând că era mai important să-i explice că greșise plecând de-acasă singur la ora aceea. Ideea era insuportabilă. Apoi și-a amintit de Stella Ransome, cum o vizitase în alcovul ei albastru și

cum ea îl lăsase să-i atingă comorile, cât de repede a înțeles ea că-n buzunarele băiatului se aflau o monedă îndoită, o bucată de ou de pescăruș și cupa goală a unei ghinde. Se obișnuise într-o asemenea măsură să fie privit cu uluire și suspiciune, încât afecțiunea ei neprecupețită câștigase loialitatea absolută a băiatului. Ei avea să-i povestească ce văzuse, iar Stella avea să-i spună ce trebuia să facă.

Dragă Doamnă Ransome,

Vreau să vă spun ceva. Aș dori să vă vizitez la o oră care vă este convenabilă.

*Al dumneavoastră, cu sinceritate,
FRANCIS SEABORNE (domnișor)*

P.S. Am să vă pun biletul ăsta pe sub ușă, ca să economisim timp.

Doctorul Garrett a găsit o ramură suficient de zdravănă, încât să susțină trupul unui bărbat îndesat. Nu încăpea îndoială că spânzurarea avea să fie dureroasă: ar fi preferat de departe o cădere lungă și un gât frânt unei îndelungi presiuni asupra gâtului. Dar înțelegea cum funcționau lucrurile, știa că limba avea să-i iasă din gură, că pânțelele avea să-i cedeze, că vasele de sânge din ochi aveau să se deseneze ca niște pânze stacojii de păianjen. A moșmondit la catarama curelei, protejându-și mâna rănită (ca și cum mai conta acum dacă ceva îi dăuna mâinii sau dacă trăgea de cusături!), iar când bărbatul a trecut cureaua prin catarama din argint, acea buclă formând lațul, degetul lui mare a dezmiardat ușor conturul simbolului de pe cataramă. Era acolo: șarpele încolăcit, semnul profesiei sale. Limba țâșnea subțire, făurită cu măiestrie de unealta gravurului, în vreme ce șarpele făcea cu ochiul. Acum era o bătaie de joc – nici nu avea dreptul să o mai poarte –, pe vremuri purtase cu mândrie însemnul zeilor, al zeițelor și, mai grav decât atât, îi invoca amintirea lui Spencer – figura lui lungă, neliniștită, loialitatea sa, obiceiul lui de a părea întotdeauna că se repede în urma lui Luke pentru a împiedica apariția vreunui dezastru. Cât de straniu era faptul că, în tot timpul în care stătuse sprijinit de spânzurătoarea aleasă, trecând în revistă motivele pentru a rămâne în viață și fiind nemulțumit de toate, nu se gândise nici măcar o clipă la prietenul lui. Era ca și cum prezența lui ar fi fost un lucru de la sine înțeles, atât de constant, încât abia dacă-l mai remarca. A dezmiardat din nou simbolul de pe cataramă, îndurerat de prezența lui, și a încercat să lase la o parte și gândul la Spencer. În definitiv, era un bărbat în toată firea, cu buzunare la fel de adânci pe cât îi era inima de mare – lăsa întotdeauna impresia că e banal, la o primă întâlnire, însă cei mai mulți ajungeau să-l placă. Avea să-i fie dor de

Luke, dar nu mai mult decât i-ar fi fost dor de el dacă ar fi plecat în altă țară. Însă Luke știa că asta nu era, de fapt, adevărat. Încă din zilele în care stăteau unul lângă altul pe băncile facultății, despicând mâini tăiate, pentru a le studia oasele și tendoanele, Spencer îi arătase o prietenie și o afecțiune de neclintit, mai statornice decât ale unui frate. Suportase cu răbdare tot disprețul și toate insultele (și fuseseră destule). Grație averii și bunelor sale maniere, reușise să domolească furia profesorilor și a creditorilor. Prin aprobarea lui tăcută, facilitase fiecare pas făcut de Luke spre țelul său. Treptat, între ei se născuse o intimitate mai apropiată decât simțise oricare dintre ei față de vreo iubită. Luke își amintea cum, la un moment dat, după ce băuse prea mult vin, Spencer ațipise pe umărul său, iar el nu se mișcase o bună bucată de timp, de teamă să nu-l trezească, cu toate că mâna îi amortise și-l durea. Luke încerca să își imagineze ce făcea prietenul lui chiar în momentul acela: cum se trezea în Hotelul George, poate, în pijamalele lui absurde, în dungi și cu o monogramă pe buzunar, cu părul blond în care începea să se insinueze o chelie, probabil gândindu-se mai întâi la Martha, apoi la prietenul său, din camera alăturată; cum se îmbrăca apoi cu o grijă exagerată și cobora să-și mănânce oul de la micul dejun, întrebându-se când avea să se trezească Luke; cum avea să se neliniștească și să meargă să-i bată la ușă, descoperind că nu era în cameră. Oare avea să cheme poliția sau să pornească el însuși în căutarea lui? Avea să-și găsească prietenul acolo, cu catarama curelei înfiptă în pielea de după ureche, lăsând un semn ca și cum ar fi fost înfierat? Oare avea să se agațe cu disperare de creangă, încercând să-l dea jos?

Nu – îi era imposibil să-i facă atâta rău prietenului său – dar era și nedrept: de ce-ar fi trebuit să-și continue el viața chinuitoare, doar de dragul lui George Spencer? Cât de umilitor era că nu speranța gloriei profesionale sau dorința de a o avea pe Cora Seaborne îl împiedicau să-și pună lațul

la gât, ci doar gândul la un simplu amic! Cât de umilitor... Încă un eșec, chiar și în clipa finală! Calmul rece a început să dispară, iar locul i-a fost luat de vechea furie bine cunoscută: a lovit cu sălbăticie smocurile de iarbă cu catarama curelei, făcând să zboare bucăți mari de pământ, în timp ce în spatele lui, printre crengile stejarului, o creatură s-a mișcat pentru că a văzut soarele.



La scurtă vreme după ora prânzului, Spencer stătea în pragul Hotelului George, frământându-și mâinile, când a văzut un taxi ce se apropia. Șoferul a deschis portiera și a întins mâna după bani, iar apoi și-a făcut apariția chiar Luke, cu mâna rănită sprijinită de umăr și cu părul negru vâlvoi. Furia îndreptățită a lui Spencer a dispărut ca prin farmec când a văzut cum îl privea prietenul său, cu ochii mari și înroșiți de nesomn, cu o tăietură pe obraz, ca și cum ar fi căzut și s-ar fi zgâriat în ceva.

— Doamne Dumnezeule... Ce-ai *făcut*?!

A întins mâna, vrând să-l tragă pe Luke spre el, însă acesta s-a ferit, ca un copil bosumflat, și, împingându-l, a pășit în hol, trecând pe lângă el. Șoferul de taxi număra monedele primite.

— De unde l-ai luat? a întrebat Spencer. De cât de departe veniți?

Dar bărbatul nu i-a răspuns, ci doar a clătinat din cap, lovindu-și ușor tâmpla cu degetul, ca și cum ar fi vrut să spună: *E dus cu pluta*. Deasupra lor s-a trântit atât de tare o ușă, încât aproape că a spart geamurile, iar Spencer a urcat spre camera prietenului său cu speranță, dar și cu teamă.

Luke stătea la fereastră, privind în jos, spre străzile orașului Colchester. Trupul îi era teribil de rigid. Spencer și-a imaginat că avea să se prăvălească cu totul și avea să se spargă în mii de bucățele, pe podeaua golașă.

— Ce s-a întâmplat? l-a întrebat Spencer, venind spre el. Ești în regulă?

Când Luke s-a întors spre el, a înlemnit văzând amărăciunea din privirea lui întunecată:

— *În regulă?* a întrebat Luke, scrâșnind din dinți.

Arăta de parcă era cât pe ce să izbucnească în râs. Apoi a clătinat din cap și a mormăit ceva, ca în clipa următoare să se repeadă spre Spencer și să-l lovească tare cu mâna stângă în tâmplă, despicându-i pielea de deasupra ochiului. Spencer s-a dezechilibrat, sprijinindu-se de un scrin și înjurând. A văzut stele verzi, iar în spatele lor pe Luke, care, furios și nefericit, i-a spus:

— Dacă n-ai fi fost tu, totul s-ar fi sfârșit până acum, aș fi terminat cu toate... Doamne, nu te mai uita la mine, nici măcar *n-am vrut să vii aici cu mine...*

Apoi, ca și cum până atunci fusese ținut în picioare de o sfoară ce acum era tăiată, a căzut cu spatele pe ușa închisă și s-a ghemuit acolo, strângându-și la piept mâna rănită. Nu a fost în stare să plângă – un lucru atât de simplu și de bun –, însă a scos un geamăt jos și ritmic ce aproape că exprima suferința unui animal, mai curând decât pe a unui om.

— Îmi pare rău, i-a răspuns Spencer ușor timid. Dar e degeaba. Eu nu plec nicăieri, să știi.

Apoi, cu grijă, pregătit pentru încă o lovitură, s-a așezat lângă prietenul său și, ținându-se la o distanță demnă de un britanic, l-a bătut ușor pe umăr. După o pauză, a început să-i maseze energic umărul, ca unui câine pe care îl ierta după o boroboacă. I-a spus:

— Nu plec nicăieri. Poți să plângi cât vrei – eu, unul, sigur aș plânge. După aia o să mergem la micul dejun și ai să te simți mult mai bine.

Apoi, îmbujorându-se tare, s-a aplecat și și-a sărutat prietenul pe creștet, acolo unde buclele îi erau despărțite de cărare, și a rostit în timp ce se ridica:

— Schimbă-te și spală-te puțin! Te aștept jos.

Stella Ransome
Casa parohială All Saints
22 septembrie

Dragă Francis,

*Îți mulțumesc pentru biletul trimis. Ai
cel mai frumos scris din lume!*

*Trebuie să mă vizitezi cât mai repede cu
putință, eu sunt mereu acasă și de-abia
aștept să aflu ce ai să-mi spui.*

*Dacă înainte să ne vedem se întâmplă
să găsești ceva albastru, m-aș bucura
foarte mult dacă mi l-ai aduce mie.*

Cu dragoste,
STELLA

*Cora Seaborne
Parcul comunal, nr. 2
Aldwinter*

22 septembrie

Dragă Will... cât ai mai stat acolo singur, sub ramurile fagilor, pe întuneric? Când ai ajuns acasă, ai reușit să dormi? Ești tulburat... Te-a copleșit deja vinovăția? Ține-o la distanță, dacă poți. Eu nu mă simt vinovată.

Acum e dimineață și afară este o ceață ciudată, prin care se cerne în încăpere o lumină stranie, iar odată cu ea intră și mirosul estuarului – uneori am impresia că nu voi scăpa niciodată de mirosul acela, ca și cum m-am înecat deja în el. Ceața este atât de lipită de fereastră, încât am impresia că întreaga casă e prinsă într-un nor.

Ți-am povestit vreodată despre livada părinților mei? Copacii erau puși în așa fel încât creșteau ordonați pe rânduri simetrice, ținuti în loc printr-un soi de structură din lemn. Țin minte că mă gândeam că erau torturați și că le fusese schimbată forma firească, așa că, timp de două veri, am refuzat să mănânc din fructele lor.

Mi-aduc aminte și că am luat odată prânzul în livadă. Trebuie să fi fost copilă, fiindcă îmi amintesc că aveam părul prins în două cozi împletite ce-mi atârnav pe umeri; și era blond, așa cum am avut părul în tinerețe. Trebuie să fi fost primăvară, pentru că florile pomilor erau purtate de vânt și ne cădeau în ceștile cu ceai, pe farfurii, iar eu am încercat să fac o coroniță. În ziua aceea aveam un

musafir, al cărui nume l-am uitat: unul dintre prietenii tatălui meu, un bărbat cu pielea atât de gălbuie și de ridată, încât semăna el însuși cu un măr, cu un fruct care fusese lăsat să aștepte prea mult pe o farfurie.

Mă plăcea, îi plăcea că mă găsea mereu cu nasul în câte o carte și în după-amiaza aceea s-a dat peste cap ca să-mi facă pe plac: mi-a explicat că dacă spun „șah mat” înseamnă că știu sanscrită și cum să spun „regele e neputincios”, și că Nelson nu și-a revenit niciodată din răul de mare.

Dar lucrul pe care mi-l amintesc cel mai pregnant este acesta. Mi-a spus așa: Există două cuvinte în limba engleză care se scriu și se pronunță la fel, dar înseamnă lucruri diametral opuse. Care sunt ele? N-am reușit să găsesc răspunsul la ghicitoare, lucru care l-a încântat teribil, bineînțeles: mi-a răspuns (cu acea înfloritură elegantă pe care o fac magicienii atunci când scot eșarfele de mătase din mânecă): a despica și a lipi. Să te lipești de ceva înseamnă să te agăți de lucrul acela cu toată inima, mi-a explicat el, în vreme ce a despica ceva înseamnă să îl distrugi^[33].

Noaptea trecută, cuvântul acesta mi-a venit în minte cu o asemenea claritate de parcă tu mi l-ai fi spus, cu doar câteva ore înainte. Amintirea s-a îmbinat cu cea a florilor de mai ce pluteau prin aer, cu merele căzute pe pământ, cu castanele pe care le-am găsit pe drum și cu ruptura din tivul cămășii tale.

Nu am găsit nicio modalitate de a-mi explica ce există între noi prin scrisorile astea, când stăm împreună în camere călduțe sau când ne plimbăm în pădure.

Nici nu sunt sigură că este necesar să îmi explic, nici măcar acum, când încă te simt în toată ființa mea... Dar deocamdată cuvântul acela este cel mai potrivit pe care îl pot găsi...

Suntem alipiți, sunt împreunați într-o singură ființă... și suntem despicați, despărțiți în mod ireversibil. Tot ceea ce mă atrage spre tine este și ceea ce mă îndepărtează de tine.

Am să-ți trimit biletul acesta prin Francis, mi-a spus că are ceva foarte important de vorbit cu Stella. Are și niște daruri pentru ea: un bilet albastru de autobuz, din Colchester, o piatră albă cu o dungă albastră. Martha spune că-l trece ea prin parcul comunal și vă aduce și un borcan cu gem de prune.

CORA

— Arăți bine, i-a spus Martha fără să mintă, dar și temându-se un pic: Stella Ransome ardea de prea multă viață. Sper că nu vă deranjăm. Frankie a vrut să vină și a spus că are și daruri pentru tine, iar Cora v-a trimis niște gem, deși mă tem că nu s-a legat. Gemurile ei nu se leagă niciodată.

Stella stătea pe canapeaua ei albastră, înfășurată în multe pături. Îi privise cum traversau parcul comunal: întâi văzuse felinarul legănându-se prin ceață, apoi zărise două siluete înconjurată de un cerc strălucitor – preț de o clipă a crezut că era chemată *acasă*, însă, în cele din urmă, a ajuns la concluzia că era puțin probabil ca îngerii ce aveau să o ducă acasă să bată la ușă. În plus, nu-i spusese băiețelul acela cu părul negru că avea să vină pe la ea, să-i povestească ceva?

— Mă simt bine, i-a răspuns ea. Simt că inima îmi bate repede și puternic, iar mintea mi se deschide ca o floare – voi mai zăbovi puțin aici, pe pământ, și vreau să-mi trăiesc viața asta scurtă din plin! Frankie, a continuat ea, încântată să-l vadă pe băiețel, stai aici, lângă fereastră, unde pot să te văd. Dar nu prea aproape: am cam tușit în ultima vreme, însă nu e mare lucru.

— V-am adus niște lucruri, i-a răspuns Francis.

Îngenunchind la o distanță discretă de ea, a întins frumos, ca la expoziție, biletul de autobuz, piatra cu o dungă albastră, precum și un ambalaj de bomboană de culoarea oului de măcăleandru.

— Bleumarin, azuriu, turcoaz, a rostit el, atingându-le pe rând.

Apoi a băgat mâna în celălalt buzunar și a scos un plic.

— Și mai trebuie să vă dau asta, care este o scrisoare pentru soțul dumneavoastră de la mama mea.

— Azuriu! a exclamat Stella încântată.

Azuriu! Turcoaz! Băiețelul acesta chiar era nespus de fermecător. Copiii ei aveau să se întoarcă acasă a doua zi – oare aveau s-o înțeleagă și ei? Bănuia că nu.

— Pune-ți comorile pe pervaz, acolo, vezi unde am lăsat un loc liber, și apoi o să-i dăm lui William scrisoarea. O să se bucure mult. I-a fost dor de ea cât a fost plecată.

Și-a întors privirea către Martha, care se întreba cât vedea Stella și cât nu vedea.

— E acasă? a întrebat-o Martha curioasă.

Cu o seară înainte, Cora ajunsese acasă când se făcuse deja târziu, amețită de parcă băuse, cu toate că nu se simțea alcool în răsuflarea ei. Îi spusese: „Am făcut împreună o plimbare tare plăcută și lungă.” Apoi, cuibărindu-se într-un fotoliu, adormise imediat.

— E în grădină, îi dă de mâncare lui Magog, dacă reușește s-o găsească. Mâine se întoarce Jo și o să iasă direct în curte, o să vrea să știe ce-a mâncat capra la micul dejun și dacă mai suferă după Cracknell – poți merge să-l cauți, dacă vrei, și să-i dai scrisoarea.

Stella i-a făcut discret cu ochiul lui Francis, iar băiatul, dându-și seama că noua lui prietenă voia să rămână cu el între patru ochi, a simțit că-l copleșește un val de căldură și de plăcere.

— Am ceva să vă spun, a început el după ce a ieșit Martha.

Stătea exact acolo unde i se spusese să stea, nu se apropia mai mult decât i se permisesese. Stătea foarte drept și rigid, fiind pătruns de importanța lucrului pe care avea să i-l comunice.

— Am înțeles, i-a spus Stella.

Lăsați copiii să vină la mine! Veneau și copiii ei în curând, dar între timp sosise un alt băiețel, pe care l-ar fi strâns la piept dacă ar fi putut – uneori se uita în jos, la propriile brațe și i se părea că vede cum se scurge dragostea prin fiecare por!

— Ce este? Vezi tu, eu n-am să mai fiu aici multă vreme, așa că trebuie să-mi spui repede ce ai de

spus.

— N-am ascultat-o pe mama, a spus Francis ușor temător.

El nu considera că era neapărat un păcat, dar observase că pentru cei mai mulți oameni părea o treabă foarte gravă.

— Ah, nu te frământa prea mult pentru asta. Până la urmă, Hristos a venit nu pentru cei dreپți, ci ca să-i îndemne la căință pe păcătoși.

Francis nu înțelegea prea bine lucrurile astea, dar, ușurat că nu era gonit, s-a tras un pic mai aproape, frecând între degete nasturele de alamă din buzunar.

— M-am trezit azi dimineață la cinci și jumătate și m-am dus pe mlaștină și bărbatul ăla, Banks, era acolo și era multă ceață. Voiam să aflu dacă pot să-l văd. Șarpele. Necazul. Ceea ce spune toată lumea că e în apă. Mi-au spus că a fost găsit, dar nu cred, bineînțeles, pentru că eu nu l-am văzut.

— Ah! Șarpele din Essex – vechiul meu adversar, dușmanul meu!

Ochii Stellei au sclipit, iar roșeața aprinsă din obrazii ei a început să se întindă și în sus. Femeia s-a aplecat ușor în față și i-a spus pe un ton de confidență:

— Știi, eu îl aud. Îmi șoptește. Iar eu notez tot ce-mi spune.

Și-a frunzărit caietul albastru și Francis a văzut scris la nesfârșit, pe două coloane ordonate: CINE NU E GATA ÎL IA CU LOPATA.

— E în regulă, a continuat Stella, întrebându-se dacă îl speriasse pe băiat. Tu și cu mine ne înțelegem unul pe altul, așa cum am spus eu dintotdeauna. Au fost păcăliți cu toții, Francis. Eu îl cunosc pe acest dușman. Poate fi învins, a mai fost învins.

Și-a privit palmele și a citit în ele – parcă ar fi trebuit să apară răni acolo unde linia gândirii se întâlnea cu cea a memoriei. Le-a ridicat în față, dar Francis nu a văzut nimic în ele.

— Păi, a continuat el, era atât de multă ceață, încât nu am văzut mare lucru, dar pe urmă am auzit un zgomot și era acolo.

Și-a aruncat un braț în față, ca și cum Șarpele din Essex ar fi putut ieși în orice clipă de după masa din sufragerie.

— Era chiar acolo, mare, negru și se mișca: dacă voiam, puteam să arunc o piatră și sigur îl loveam! Așa, și pe urmă m-am uitat și m-am tot uitat și am încercat să-i spun lui Banks, dar n-a vrut să vină. Și pe urmă ceața s-a ridicat un pic și a ieșit soarele și am văzut ce era.

I-a povestit ce văzuse, cum izbucnise în râs și cum dispăruse apoi, luat de marea și ascuns de ceață.

— Ah... a răspuns ea, nevenindu-i să creadă și, așa cum se și temuse băiatul, un pic dezamăgit.

Însă apoi a izbucnit și ea în râs și nu s-a mai putut opri. Francis o privea cu atenție, amintindu-și cum odată tatăl lui dusesese mâna la gât ca și cum așa și-ar fi putut păcăli respirația să se liniștească. Boala tatălui său îl interesase fără să-l întristeze, însă atunci când a văzut lacrimile ce curgeau din ochii Stellei, i-au dat și lui lacrimile – oare cum ar fi putut să o ajute? A traversat încăperea și i-a dat un pahar cu apă. Criza a trecut, iar ea a sorbit recunoscătoare din pahar și, împreunându-și mâinile în poală, i-a spus:

— Așadar, Francis, ce să facem noi cu toate astea?

— Ar trebui să le arătăm. Ar trebui să mergem acolo și să le arătăm tuturor.

— Să le arătăm... da – substanța lucrurilor la care sperăm, dovada lucrurilor nevăzute...

Și-a tamponat ușor picăturile de sudoare adunate pe buza de sus.

— Cei care au mers în întuneric vor vedea acum o măreață lumină! Îi vom izbăvi pe toți de spaimă – dă-mi caietul, adu-mi stiloul: trebuie să scriu ceva! Haide...

A bătut ușor pe locul liber de lângă ea, iar Francis a îngenuncheat acolo sprijinindu-se de brațul ei, privind-o cum frunzărea paginile pline de pete de cerneală albastră.

— Am să-ți arăt ce o să facem — ce-o să facem noi doi.

A început să deseneze ceva, uitând pe loc momentul de slăbiciune. Trupul ei micuț emana vitalitate și hotărâre.

— Acum e timpul meu, a continuat ea. Nisipurile se afundă... L-am auzit strigând! M-am udat până la glezne în apa albastră...

Francis se întreba dacă ar fi trebuit să își facă griji ori să o cheme pe Martha: mâinile albe ale femeii tremurau, cuvintele ei curgeau ca niște șiruri încurcate de perle luminoase, punctele negre din ochii ei se întinseseră până spre marginea albastrului. Însă ea a întins mâna și l-a tras spre ea, și Francis — care nu putea suporta încercările timide ale mamei lui de a-l mângâia — s-a lipit de ea, simțind căldura ce se ridica din umărul și din grumazul ei fierbinte.

— Nu o pot face fără tine, i-a spus ea pe un ton intim. Nu o pot face singură și cine altcineva ar putea înțelege, Francis? Cine altcineva mă poate ajuta?

I-a explicat băiatului ce plan făurise. Orice alt copil, în locul lui, ar fi fost înspăimântat ori și-ar fi lăsat capul pe umărul ei și ar fi început să plângă. Însă, în timp ce ea desena în caiet și îi arăta ce rol avea să joace el, băiatul a simțit pentru prima dată că era dorit, și nu doar dintr-un simț al datoriei. Era o senzație cu totul nouă, pe care a analizat-o cu atenție și la care avea să se gândească mai târziu, când va rămâne singur: după aprecierile lui, cel mai probabil era mândrie.

— Și când o facem? a întrebat-o el.

Stella a rupt paginile din caiet (băiatul admira cât de frumos și de ordonat notase ea tot ce aveau să facă, precum și grija cu care plănuiise totul) și i le-a pus în buzunar.

— Măine. După ce îmi văd copilașii. Mă ajuți? Promiți?

— Da. Promit.



În grădină, Martha îl privea pe William cum încerca s-o încoroneze pe Magog cu o coroniță festivă din flori, în onoarea întoarcerii copiilor. Capra, care se îngrășase serios de când mânca resturile de la masa lor, a reușit să se scuture de mai multe ori de coroniță, aruncându-i o privire cătrănită, pe care amândoi o înțelegeau perfect: Cracknell n-ar fi supus-o niciodată unui tratament atât de umilitor. Magog a clipit din ochii oblici și s-a retras spre capătul îndepărtat al grădinii, ascuns de ceață.

— Când se întorc copiii? l-a întrebat Martha. Trebuie să-ți fie tare dor de ei.

— M-am rugat pentru ei în fiecare zi, i-a spus el. Parcă totul e anapoda de când au plecat.

Arăta foarte tânăr, îmbrăcat într-o cămașă ruptă pe umăr și cu bobite roșii din coroniță prinse în păr. Renunțase la vocea de predicator și vorbea cu accentul lui de provincial, prelungind vocalele. Lucrul acesta avea un efect ciudat, atrăgând parcă atenția asupra puterii încordate a brațelor lui goale.

— Vin mâine, cu trenul de prânz.

Martha l-a studiat o vreme – să îndrăznească să-l întrebe pe unde se plimbase cu o seară înainte, împreună cu Cora? Oare fusese și el de atunci un pic dat peste cap, un pic agitat? Poate că era vorba doar despre faptul că i se întorceau copiii acasă, iar între timp Stella ardea în camera ei albastră.

— De-abia aștept să-i văd, a răspuns ea. În fine, am fost trimisă să-ți dau asta.

I-a întins scrisoarea, pe care bărbatul a privit-o fără nicio urmă de interes.

— Las-o acolo! Trebuie să mă duc după Magog.

A făcut o plecăciune ciudată – pe jumătate ironică, pe jumătate comică – și a pășit în aerul alburii.

Întorcându-se în casă, să-l ia pe Francis, Martha a rămas în prag, uluită. Frankie – care nici când era bebeluș nu suportase să fie ținut în brațe – se așezase călare în poala Stellei, cu brațele încolăcite în jurul gâtului ei. Femeia trăsesese o pânză albăstruie

peste ei. Sub țesătura aceea străvezie se legănau încetișor.

Imaginea asta Martha avea să și-o amintească cel mai clar din toate zilele acelea învăluite în ceața lăptoasă: soția lui William și fiul Corei, îmbrățișați ca două cioburi ce se potriveau perfect unul lângă celălalt, lipite bine acolo unde se îmbinau.

Băiatul cu ochii negri a venit și mi-a arătat calea.

Binecuvântat fie DOMNUL Ah, sufletul meu!

Și tot ce se află în ființa mea îi binecuvântează numele sfânt!

Nu lăsați cupa Lui să treacă de la mine, căci Vai, sunt însetată

Și Vai gura îmi este uscată.

Proastă dimineată pentru afaceri, a spus Thomas Taylor, scrutând strada luminată de felinare a oraşului Colchester.

A ridicat mâneca hainei şi a văzut pe fiecare fibră o picătură de umezeală ce sclipea în lumina felinarelor. Ceaţa de pe mare plutea deasupra oraşului de două zile deja şi, cu toate că oraşul fusese scutit de mantia densă şi umedă care învăluisese Aldwinterul, pe străzi domnea o linişte stranie, iar din când în când câte un trecător se împleticea dând colţul sau intra direct în braţele unui străin care se speria. În spatele lui Taylor, în ruină, fuioare de ceaţă traversau încăperile, trecând pe deasupra covoarelor şi zăbovind în şemineurile goale, iar oaspeţii cu fantezie bogată de la Red Lion jurau că văzuseră o doamnă îmbrăcată în cenuşiu, trăgând draperiile de la ultimul etaj.

Lui Taylor i se alăturase de ceva vreme un ucenic, care stătea turceşte pe o dală de piatră. Era un puşti ciudat, cu părul ca de cupru, slăbuţ şi tăcut, care îi asculta ordinele fără o vorbă şi care, cel mai important, în dimineţile bune făcea nişte caricaturi simpatice ale trecătorilor turişti, care se despărteau bucuroşi de câteva monede şi adeseori se întorceau pentru încă o caricatură.

— Nu văd nimica, a spus ucenicul. Nimeni nu ştie că suntem aici. Am putea la fel de bine să mergem acasă.

Taylor găsisese copilul cu o lună înainte, ghemuit în ceea ce pe vremuri fusese sufrageria ruinei, cu câteva bucăţi de cărămidă pe post de pernă. Cu toate că îl interogase de mai multe ori, nu reuşise să afle de unde venise ori unde se ducea: bălmăjea ceva despre un râu şi că mersese foarte mult pe jos, iar pe tălpi şi pe genunchi avea destule băşici şi destule vânătăi cât să sugereze o călătorie lungă şi grea. Taylor, mişcându-se cu căruţul încoace şi încolo pe prag, reuşise să scoată puştiul din ruină,

amenințându-l de nenumărate ori cu pericolele încălcării proprietății private, iar apoi îl trimisese peste drum, să cumpere două ceaiuri și un sendviș cu șuncă pe cât de mare se simțea în stare să ducă. „N-am să mai văd banii ăștia”, își spusese el, privind cum se îndepărta copilul firav, trăgând după el un picior lovit, însă puștiul se întorsese, cu un pachet învelit în hârtie și două căni aburinde.

— Să înțeleg că ești nou-venit în oraș? îl întrebase, privind cum băiețandru l își înfuleca micul dejun cu mușcături delicate și în același timp hotărâte, însă nu a primit niciun răspuns.

Mâncarea și ceaiul și-au făcut treaba – copilul a acceptat cea mai curată dintre nenumăratele pături ale lui Taylor și, găsim o fărâmiță de covor, a fost de acord, cu o oarecare reținere, să stea în siguranță și să doarmă câteva ore.

Taylor a fost încântat să descopere că nimic nu dezleagă baierale inimii și ale pungii așa cum o face obrăjorul murdar al unui copil care doarme. În după-amiaza aceea și-a dublat câștigul. Avariția înăscută a intrat în conflict cu inima lui bună: când s-a trezit copilul, a mai încercat o dată să afle de unde venea și unde ar fi putut fi părinții lui, iar apoi a făcut o vagă referire la poliția orașului. Întrebările lui au fost primite cu tăcere, respectiv groază, așa încât Taylor s-a simțit îndreptățit să-i ofere băiatului un parteneriat într-un domeniu înfloritor, precum și cazare și masă. Pentru a-și demonstra intențiile bune, i-a oferit o parte modestă din câștigul acelei zile, pe care băiatul a privit-o uluit pentru câteva momente, după care a numărat monedele cu grijă și le-a băgat în buzunar.

— Să știi că am o fiică, i-a zis Taylor, sperând să-l liniștească. N-o să am pretenția să ai tu grijă de mine, deși nu m-ar deranja să mai împingi din când în când căruțul ăsta, fiindcă mâinile mele au început să cam sufere de artrită pe la încheieturi. Îndrăznesc să spun că fiicei mele are să-i facă plăcere să te găzduim, fiindcă n-a reușit până acum să-și facă o familie. N-ai vrea să-mi spui cum te cheamă? Nu?

Atuncea, dacă nu te deranjează, am să-ți spun Roșcovanul, după o pisică pe care am avut-o eu pe vremuri. O să ne-nțelegem de minune.

Și până la urmă chiar s-a dovedit că se înțelegeau de minune: fiica lui Taylor acceptase și excentricități mai mari de-atât ale tatălui ei și chiar simțea că, având în vedere că-și pierduse picioarele, trebuia să i se permită din când în când câte o greșeală de judecată. Roșcovanul nu și-a însușit niciodată ceea ce Taylor numea darul conversației, dar odată ce i-a oferit hârtie și creion, a părut destul de mulțumit, cu toate că uneori se punea pe mângălit frenetic, făcând niște schițe tulburătoare, din care Taylor nu înțelegea mare lucru.

— Am putea la fel de bine să mergem acasă, a repetat băiatul, scrutând ceața.

Însă în clipa aceea s-a auzit hărmălaia făcută de un grup care venea spre ei de sub turla Bisericii St Nicolas, iar Taylor s-a pregătit:

— Doar un slab om de afaceri închide prăvălia numai fiindcă s-a stricat un pic vremea, a spus el și și-a scuturat șapca.

Grupul s-a apropiat și mai mult, iar el a distins ce vorbeau: *Doar câteva minute, să văd ce mai face, da? și James, nu te mai mocăi, trebuie să prindem trenul și Mi-e foame și ai promis, chiar ai promis...*

— Ah, dar sunt chiar vechii mei prieteni! a rostit Taylor, întrezărind un palton stacojiu și sclipirea unei umbrele cu spițe de alamă, ținută sus de tot. E domnul Ambrose...

Însă apoi s-a auzit sunetul unei uși ce se deschidea și se închidea, iar oamenii au dispărut unul câte unul în spatele geamurilor strălucitoare ale Hotelului George.

— Fir-ar a naibii de treabă, Roșcovanule! a exclamat el, uitându-se în jur după băiat, însă nu l-a mai găsit. E un domn cu mâna tare largă... Ce e, băiete? Unde ai dispărut?

Ucenicul său își abandonase postul, repede și pe tăcute, iar acum stătea ghemuit în spatele soclului din marmură, cu buza de jos scoasă în afară,

străduindu-se în van să-și stăvilească lacrimile. *Copiii ăștia!* și-a spus Taylor, ridicând ochii spre cer și scoțând un baton de ciocolată: ar fi avut o viață mult mai simplă dacă și-ar fi luat un câine.



— Vai de mine! a rostit Charles Ambrose, privindu-i pe Spencer și pe Luke Garrett.

Primul avea arcada dreaptă spartă, cele două părți ale răni fiind ținute laolaltă cu fâșii subțiri de leucoplast; cel de-al doilea, pe lângă mâna dreaptă bandajată din plin, avea o culoare cenușie la față și slăbise mult, așa încât oasele proeminente ale frunții îl făceau să semene și mai mult cu o maimuță. Cei doi bărbați stăteau unul lângă altul, părând mai curând doi școlari ce fuseseră prinși după ce jucaseră o festă. Katherine scotea niște sunete de alinare mămoasă, pupându-i pe amândoi pe obraz și șoptindu-i cu blândețe ceva lui Luke, care s-a îmbujorat și a întors privirea. Aduseseră și copiii cu ei, iar aceștia simțeau, la rândul lor, atmosfera oarecum tensionată și făceau ce le stătea în putere ca s-o înveselească.

— Aveți ceva de mâncare? a întrebat John, scrutând încăperea cu un ochi format.

— John, ești un porc! i-a replicat Joanna. Doctore Garrett, cum vă mai este mâna? Pot să mă uit? Vreau să văd cusăturile. Știți, eu o să mă fac doctoriță. Am învățat toate oasele din braț ca să-i arăt lui tata când ajung acasă: *humerus, ulna, radius...*

— Deci nu te mai faci inginer, a intervenit Katherine, luând-o pe fetiță de lângă Luke, care nu răspunsese nimic, ci doar tresărise un pic, ca și cum fata ar fi recitat niște obscenități și, cu un reflex pe jumătate rușinat, a încercat să-și ascundă mâna rănită.

— Mai am un pic de timp să mă hotărâsc. Mai sunt destui ani până o să pot merge la facultate.

— Asta dacă o să poți merge, i-a întors-o James, cu o oarecare ranchiună.

De când Jo făcuse trecerea subită de la magie la știință, băiatul se simțise jefuit de statutul lui de tânără speranță a familiei.

— Uitați! a rostit el, întorcându-se spre Spencer și scoțând din buzunar o bucată de hârtie. Am creat un soi nou de valvă pentru lavabou. Cred că îl puteți folosi în casele pe care le veți construi. Dacă doriți, vă dau modelul pe gratis, a adăugat el, simțindu-se generos – nici el nu era imun la influența marxistă a Marthei. Am să-l patentez după ce dați în funcțiune clădirea.

— E foarte amabil din partea ta, i-a răspuns Spencer, studiind planurile care erau, cu siguranță, suficient de detaliate, încât să semene cu orice alt plan pe care îl văzuse el vreodată.

Charles Ambrose i-a aruncat o privire în care se citea o recunoștință aproape paternă.

— Mai ai vreo veste de la Martha? a întrebat Charles, așezându-se lângă foc, în vreme ce Katherine l-a luat pe Luke Garrett la o parte și, cu o conversație blândă și aparent banală, a încercat să-l convingă să se deschidă față de ea.

Spencer s-a îmbujorat puțin, așa cum i se întâmpla întotdeauna când cineva rostea numele Marthei.

— Mi-a scris de două ori – mi-a spus că Edward Burton și mama lui sunt pe cale să-și piardă casa! Proprietarul aproape că le-a dublat chiria dintr-odată, iar vecinii au fost deja evacuați. Între timp, noi cu toții ne mișcăm atât de încet! Cât de bună este Martha – să-i pese atât de mult de un bărbat pe care de-abia dacă îl cunoaște!

— Am făcut ce am putut, a răspuns Charles sincer.

Acolo unde conștiința și argumentele nu-l puteau determina să pledeze din toată inima ca Legea pentru locuințele sociale să se transforme în realitate, imaginea lui Luke Garrett rănit și prăbușit în șanț izbândise. Știa că nimic nu ar fi putut remedia retezarea bruscă a unei ambiții de o viață,

dar cel puțin își dădeau seama că nu fusese chiar cu totul o risipă.

— În Parlament s-a stârnit ceva entuziasm, dar ceea ce este considerat entuziasm în Camera Comunelor ar fi considerat lene în orice altă parte.

— Mi-aș dori să-i pot da vești bune, a spus Spencer, frământându-și mâinile și nereușind, ca întotdeauna, să ascundă motivul personal din spatele gestului său filantropic.

Chipul lui prelung și timid s-a înroșit, iar bărbatul a pigulit un fir de păr blond. Charles, căruia începuse să-i placă tânărul, datorită firii sale blânde și onestității desăvârșite, și care purta propria corespondență cu Martha, a simțit că i se strânge inima de milă. Oare era cazul să-i spună băiatului încotro bătea vântul și să-i stingă flacăra iubirii? Probabil că ar fi trebuit, cu toate că nici el nu era sigur ce e în mintea femeii aceleia exasperante și bănuia că ea avea să-i mai provoace câteva șocuri. Aruncând o privire spre copii, ca să vadă dacă își găsiseră de lucru în altă parte, i-a spus cu blândețe:

— Nu e doar bunătatea cea care o face pe Martha să se dea peste cap pentru chiria lui Burton – din câte am înțeles, ei doi alcătuiesc o pereche.

Lovitura și-a atins ținta – Spencer a făcut un pas în spate, ca și cum s-ar fi ferit de următoarea – și tânărul a întrebat:

— Burton? Dar...

A scuturat din cap ca un câine amețit, iar Charles, mânat de bunătate, a hotărât să încerce o abordare nonșalantă.

— Suntem cu toții la fel de șocați ca tine! Este companioana Corei de zece ani și acum e gata să renunțe la tot pentru trei încăperi și cine cu iz de pește! E adevărat că încă nu au stabilit data nunții și e tare greu să ți-o imaginezi cu un voal...

Spencer și-a mișcat buzele o dată sau de două ori, ca și cum ar fi încercat în van să rostească numele Marthei. Părea dintr-odată mai mic și își privea siderat mâinile, ca și cum nu și-ar fi dat seama ce trebuia să facă cu ele. Charles și-a îndepărtat

privirea, știind că bărbatul avea să-și revină în câteva momente. Între timp, John găsise un pachet cu biscuiți într-un colț și mânca din ei cu o conștiinciozitate filosofică, în timp ce Joanna și James se ciondăneau prietenos, dezbătând care dintre ei găsise primul un desen ce înfățișa o încheietură de șold mâncată de boală.

Întorcându-se din nou spre Spencer, Charles l-a văzut strângându-și mai bine haina în jurul corpului, ca și cum ar fi încercat să închidă în el însuși ceea ce amenințase să iasă la suprafață.

— Am să-i scriu să o felicit, a spus el. E tare bine ca măcar din când în când să primim și câte o veste bună.

În ochi îi străluceau lacrimi. Luptându-se cu ele, s-a uitat spre Luke, care stătea lângă Katherine și se uita apatic spre podea. Femeia își cam pierduse orice speranță, ajungând la concluzia că nu putea decât să insiste ca el să mănânce mai bine.

— Da, a rostit Charles, jenat de propria milă și dorindu-și ca limbile ceasului să se miște mai repede – erau așteptați în Aldwinter și după aceea aveau să revină în căminul lor liniștit. Da, toată lumea a avut un an prost, așa e... Dar de-abia au trecut trei sferturi din el.

Spencer – care gândea în profunzime, chiar dacă nu rapid ca fulgerul – i-a răspuns domol, frângându-și mâinile:

— Chiar mă întrebam de ce era atât de îngrijorată în legătură cu creșterea chiriei lui Edward Burton, părea un detaliu atât de nesemnificativ în imaginea mare, de perspectivă, a situației... Luke, tu ai știut? Ai auzit?

S-a întors spre prietenul său, cu vechiul instinct de a se uita întâi la el, pentru a primi un sfat sau a fi luat peste picior, dar bărbatul dispăruse.

— Ei bine, a rostit Spencer, întorcându-se spre Charles și străduindu-se să fie cât mai vesel. Ai să mă ții la curent?

A urmat o strângere de mână, prin care a fost transmis un amestec de empatie, hotărâre și

stinghereală, iar copiii au fost culeși din diversele colțuri în care ajunseseră. Cei mici au întrebat unde era Luke, solicitând din nou să-i vadă mâna. John a spus că îi pare rău că Luke plecase din cauză că el mâncase tot ce se găsea în încăpere, subliniind faptul că dacă i s-ar fi dat tortul promis, nu s-ar mai fi ajuns acolo. Avea să înlocuiască pachetul de biscuiți pe care îl mâncase, imediat ce-și primea banii de buzunar.

— Sunt îngrijorată pentru Drăcușorul nostru iubit, a spus Katherine, luând mâinile lui Spencer în mâinile ei și observându-i paloarea, însă a pus-o pe seama neliniștii pentru soarta prietenului său. Unde a dispărut? E ca și cum cineva ar fi stins lumina în ființa lui.

Instinctul ei matern – trezit dintr-un lung somn de către copiii familiei Ransome – se concentra acum asupra chirurgului, care stătuse lângă ea ascunzându-și mâna rănită sub cea sănătoasă, ca și cum ar fi fost prins asupra unei fapte rușinoase.

— Mănâncă? Bea? A văzut-o pe Cora?

— Este totul încă foarte nou, a spus Charles, în timp ce-și ajuta soția să-și pună paltonul. În ultima jumătate de oră avusese și el parte de destulă melancolie, era nerăbdător să-i ducă pe copii acasă.

— O să redevină el însuși până la Crăciun. Spencer, ce-ar fi să veniți la o masă de prânz în curând: putem trece împreună prin planurile făcute... Joanna, James, mulțumiți-i domnului Spencer că ne-a primit în vizită. O să-l mai vedeți pe doctorul Garrett curând. Rămas bun, deci!

John s-a oprit pe prag și a spus, aducându-și brusc aminte:

— O s-o vedem pe mami! a strigat el și și-a luat în brațe sora. Crezi că s-a făcut bine? O să mai fie frumoasă?

Ajunsă pe High Street, unde ceața începuse să se disipeze sub soarele ce strălucea aproape de pământ, Joanna s-a gândit la mama ei cu o strângere teribilă de inimă. La început îi simțise lipsa ca pe o durere surdă, neîncetată, provocată de o rană veche. Totul

fusesse anapoda. Katherine Ambrose se purtase cu mare blândețe, dar nu în felul în care era Stella blândă. Camera ei era comodă, dar nu în felul în care ar fi făcut-o Stella comodă, dacă s-ar fi ocupat de amenajarea ei. Cina era servită prea devreme și pe farfurii greșite ca stil; pe pervaz nu erau niciodată violete africane; Katherine râdea mereu când nu era cazul și nu râdea atunci când ar fi trebuit; la cină beau lapte, nu ceai de mușetel.

În primele zile îi scrisese zilnic mamei ei, pătând de mai multe ori scrisorile cu cerneală amestecată cu lacrimi, și nu putea să adoarmă noaptea fără a-și imagina în bucătărie, la parter, o siluetă subțirică, albă, într-o rochie cu tivul albastru. Însă imaginile s-au estompat rapid: scrisorile care veneau de la mama ei erau pline de o iubire fierbinte, de formulări ciudate și rareori aveau vreo legătură cu ceea ce-i scrisese Joanna. Apoi au devenit din ce în ce mai rare, iar atunci când le primea, ajunseseră ca micile broșuri religioase pe care le împărțeau femeile ce purtau ciorapi groși, maronii, la ieșirea din stația de metrou Oxford. Se simțea jenată de conținutul lor. În doar câteva săptămâni, a devenit o adevărată londoneză, simțindu-se în largul ei când se plimba cu metroul sau cu autobuzul, putând să le privească în ochi pe fetele de la Harrods, având păreri tranșante despre locurile cele mai bune de unde se puteau cumpăra hârtie și creioane. Aldwinter s-a estompat în amintirile ei, a rămas anost și îngropat în noroi, Șarpele din Essex fiind acum un animal neghiob, prea sărac cu duhul pentru a-și face simțită prezența. Joannei îi era dor de tatăl ei, însă într-un mod plăcut, și simțea că despărțirea aceea avea să le prindă bine amândurora: citise *Cele patru fiice ale doctorului March* și își spunea că, dacă Jo March se putea descurca singură o vreme, nu încăpea îndoială că și ea avea să se descurce. Avea asprimea caracteristică tinereții și nu se lăsa înduioșată ușor, în afară de momentele în care vedea câte o pană de cioară sau un păianjen ce prindea o muscă în plasa lui. Apoi își aducea aminte de

vremea în care practicase magia și de prietena ei cu părul roșcat, iar o clipă era copleșită de vinovăție și de durere.

Așa că, atunci când s-a uitat spre ruina de peste drum și a văzut invalidul și copilul îmbrăcat în zdrențe, care stătea turcește pe un soclu de marmură, aplecat deasupra unor coli de hârtie, ea a scos o exclamație înăbușită și s-a smuls din strânsoarea fratelui ei, repezindu-se să traverseze orbește strada. Pentru un moment, a fost învăluită în lumina puternică a farurilor unui autobuz, iar apoi a dispărut în spatele unui grup de turiști în vârstă, care se îndreptau spre muzeul castelului.

— *Joanna!* a strigat-o imediat Katherine, simțind pe loc că i se face rău și agitându-se haotic pe trotuar, încercând în același timp să ajungă la fată și să-i oprească pe cei doi băieți s-o ia și ei la fugă spre stradă.

Charles, nestrămutat în convingerea sa că niciunei mașini din Essex nu i-ar fi trecut prin cap să-i umple de noroi paltonul stacojiu, a pornit cu pași măsurați spre ruină, fiind siderat când a găsit-o pe Joanna urlând cât o țineau plămânii la bietul invalid și potopindu-i umerii cu o ploaie de lovituri.

— Ce i-ai făcut lui Naomi?! Uite cum i-ai stricat părul minunat!

Charles s-a strecurat între cei doi, fiind și el binecuvântat cu o lovitură ușoară pe braț.

— Joanna, i-a zis el, eu sunt primul care să-ți admire abordarea directă, dar mă tem că de data asta e posibil să fi depășit măsura... Domnule, vă cer scuze pentru purtarea... — Jo, oare *cum* ar trebui să-ți spun eu? — Îmi pare rău c-ați fost atacat în felul acesta șocant! Aș putea să vă despăgubesc?

În șapca răsturnată a lui Taylor a plouat cu monede, iar cei doi bărbați și-au strâns mâinile.

— Ce ți-a venit, copilă?

Joanna nu-l asculta, își muta într-una privirea de la Taylor la un băiețel slăbănog, îmbrăcat într-o jachetă murdară. Era dintr-odată foarte palidă la față, iar expresia de pe figura ei oscila între furia

unei femei și supărarea unei fete, iar în tot timpul acesta, băiețandru se uita în pământ și nu zicea nimic. Charles, nedumerit, a întins mâna spre Joanna. Fetița a zis – înghițind în sec când a auzit un oftat înspăimântat:

— Oamenii au zis că ai furat de la magazin, dar eu le-am spus că n-ai fi făcut una ca asta, și pe urmă, când ai dispărut, ne-am gândit că poate te-a luat Necazul, dar tu ai fost aici în tot timpul ăsta... Naomi Banks, tare ai merita să-ți trag o săpuneală zdravănă!

O clipă, a arătat ca și cum chiar era pe cale să-i ardă o palmă, însă, în schimb, s-a aruncat pe ființa despre care Charles și-a dat seama că nu era băiat, ci o fetiță subțirică, al cărei păr fusese tăiat scurt și forma mici cârlioni de un roșcat strălucitor. Copila se ținea departe de Joanna – care acum plângea în hohote –, stând cu brațele încrucișate la piept și cu o expresie superioară.

— Necazul? a repetat Taylor, gândindu-se din nou că i-ar fi fost mult mai simplu cu un câine. Să fure? Roșcovanul meu? Vă mărturisesc, a adăugat el, zornăind monedele din șapcă, eu nu înțeleg ce se întâmplă.

— Cred că putem deduce, i-a răspuns Charles, că micul dumneavoastră angajat, aici de față, v-a păcălit. Că nu este băiat, ci o fetiță pe nume Naomi, prietenă cu Joanna.

Cam atât reușise să înțeleagă, având în vedere că nimeni nu-i povestise despre dispariția fetei pescarului. Puștoaica roșcată a rămas în scurtă vreme în pană de mândrie și, cu un țipăt înăbușit, a îmbrățișat-o și ea pe Joanna.

— Am vrut să vin acasă, zău că am vrut, dar mi-era prea frică să mai stau lângă apă și nimeni nu mă voia acolo, oricum!

S-a retras și a privit-o sever pe Joanna, iar genele ei erau umede de lacrimi.

— N-ai vrut să mai fim prietene și toată lumea se temea de mine din cauză că am făcut chestia aia la școală și chestia aia în apă, dar n-am vrut... Nici nu

știu ce s-a întâmplat, doar că mi-era atât de frică, încât nu mă puteam opri din râs...

— Roșcovane, a intervenit Taylor, după ce a evaluat situația cât de bine a putut. N-am avut eu grijă de tine de când ne cunoaștem?

A aruncat o privire vicleană către Charles, care a mai aruncat câteva monede în pălăria nesătulă a bărbatului.

— E vina mea, nu? E doar vina mea... Am fost o prietenă rea...

— E vina femeii ăleia, i-a răspuns Naomi, ai cărei pistrui străluceau sub lacrimile ce-i umezeau fețișoara. A venit femeia aia și nimic n-a mai mers bine. Ea l-a pus acolo! Ea a adus monstrul în râu!

— N-ai auzit? i-a răspuns Joanna, descoperind că între timp crescuse suficient de mult, încât să poată așeza capul lui Naomi pe umărul ei. Nu mai e, Șarpele din Essex nu mai e. Nu e nimic în apă, nici n-a fost vreodată un monstru, ci doar un biet pește, unul mare, care a murit și a fost adus la mal... Vino acasă, Naomi – a sărutat ușor mâna fetei, simțind pe buze praful ruinei și funinginea orașului –, nu vrei să-l vezi pe tatăl tău?

La auzul acestor cuvinte, Naomi și-a pierdut și ultima fărâmbă de mândrie și a început să plângă, nu în hohote violente, ca un copil, ci cu tristețea domoală a unei femei. Când a sosit Katherine Ambrose, cu John de o mână și James de cealaltă, a găsit-o pe Joanna așezată pe o dală de marmură, într-o poziție demnă de *Pietà*, cu o fetiță slăbuță cuibărită în poală, mormăind încetișor ceva ce suna ca o vrajă de copii.

— Mă tem, draga mea, i-a spus Charles uitându-se la ceas, că am mai achiziționat un copil.

11

Stella, în alcovul ei albastru, i-a auzit pe copii venind și a întins brațele: recunoștea tropăitul pașilor lui John pe prag, știa și mersul cumpătat al lui James. Știa că Joanna avea să-și arunce cât colo haina și să vină spre ea în fugă, cu picioarele-i lungi

și sprintene. Apoi a apărut Will în pragul ușii, cu zâmbetul unui bărbat care îi aduce daruri femeii iubite, triumfător.

— Iată-i, iubito – s-au întors și sunt înalți cât gardul! Apoi a adăugat mai încet, către Joanna: mergeți cu grijă, e mai slăbită decât pare.

Joanna se temuse că avea să-și vadă mama transfigurată, zăcând în pat, firavă și cenușie, frământând pierdută o pătură, dar Stella strălucea ca un astru, cu ochii sclipitori și cu un pic de ruj în obraji; în cinstea sosirii copiilor, își pusese un șir de mărgelile turcoaz, petrecut de trei ori în jurul gâtului, și un șal pe care pluteau fluturi cu aripi albastre.

— *Jojo*, a rostit Stella, străduindu-se să se întindă spre copii, simțind că parcă nu reușea să ajungă la ei destul de repede. Joanna mea! James! John!

Cât de bine cunoștea mirosul dulce al fiecăruia: al părului lui John, care mirosise întotdeauna ca terciul cald de ovăz, al lui James, care avea un miros un pic mai înțepător, aspru ca și spiritul lui pătrunzător. Joanna a simțit sub șal oasele subțiri, atât de ușor de sfărâmat, și s-a cutremurat. Mama ei i-a simțit fiorul și au schimbat o privire complice.

— Îmi place colierul tău, i-a spus John privind-o cu admirație și apoi i-a întins o jumătate de ciocolată. Ți-am luat un cadou.

Stella știa că pentru băiețel fusese un adevărat sacrificiu să-i păstreze jumătate din batonul de ciocolată, așa că l-a sărutat cu drag. Apoi s-a întors către James, care, de când intrase pe ușă, trăncănise întruna despre Cutty Sark^[34] și despre metrou, despre cum a fost el să vadă canalele de la Bazalgette.

— Câte unul, le-a spus ea, vorbiți pe rând. Nu vreau să pierd niciun cuvânt din poveștile voastre.

— Să n-o obosiți pe mama! a spus Will, care îi privea din prag.

Își simțea respirația gătită de bucurie și de tristețe, în același timp. Ar fi putut sta acolo ore în șir, privind-o pe Stella cum îi strângea la piept – ar fi vrut să-i simtă lângă el, să-i strângă și el în brațe, călduți și nerăbdători să scape de îmbrățișare și să

iasă afară. Iar în tot timpul acela se gândea cum avea să-i povestească totul Corei, într-o scrisoare sau față în față. Câtă plăcere avea să-i facă, cum aveau să se umple de lacrimi ochii ei cenușii. *Dumnezeu să mă ajute, sunt rupt în două*, și-a spus el. Dar nu era așa – nu era prezent acolo doar în parte, și cealaltă parte, în casa gri de dincolo de parcul comunal. Era cu totul prezent în ambele locuri.

— Să n-o obosiți! le-a spus el făcând un pas în față și simțind că îl trag mânuțele lor. Mai stați un pic și apoi lăsați-o să doarmă!

— Acum vă am pe toți lângă mine, a spus Stella. Vă am pe toți aici, iubiții mei. Stați acum cu mine, căci în curând voi pleca.

*EL mă cheamă acasă, în împărăția în
care vom sărbători*

*Stindardul Lui deasupra mea este
IUBIREA*

*EL a trimis șarpele în grădina cu flori
albastre a Edenului, îl trimite și acum și
penitența trebuie ispășită, căci pentru
rătăcirea unui om, păcătoșii din
Aldwinter sunt aduși în fața judecății, iar
prin jertfa mea vor fi toți iertați*

*Slujitorul șarpe al Domnului din apa
albastră a Blackwaterului a venit să
adune dările*

*Am să le plătesc eu datoriile și șarpele
va pleca de unde a venit*

iar eu

am să intru

pe porțile RAIULUI!

Pe chei, Banks stătea lângă velele sale deșirate și-și trecea în revistă pierderile – soția, barca, copilul, toate îi scăpaseră printre degete ca un șuvoi de apă sărată. În spatele ceții, estuarul se umplea de apă, în vreme ce sosea marea, iar pescarul și-a amintit de băiatul cu părul negru care apăruse lângă foc dis-de-dimineată și-l trăsese spre țarm.

— N-am văzut absolut nimic! a rostit el tare în aerul întunecat. N-am văzut nici cât negru sub unghie!

Dar cu ochii minții îl vedea – vestea stranie din Essex, Șarpele din Essex. Umflat, cu coada sub formă de săgeată, răscolind pietrișul cu ghearele. Din când în când ceața palidă se ridica și, printre fuioarele alburii, se vedeau luminile pescadoarelor și ale barjelor, licărind în întuneric. Apoi a căzut cortina și bărbatul a rămas singur din nou. A început să mormăie în șoaptă cântecul ce-i alina pe pescari: *Lumina de la tribord e verde noaptea/ Lumina de la tribord îți stă în dreapta...* Dar ce rost aveau flăcările din spatele sticlei colorate, când jos, în adâncuri, monstrul aștepta răbdător?

A simțit o mână micuță pe umăr și atingerea a fost atât de blândă, încât bărbatul nu a tresărit și nici nu s-a ferit. Era o atingere nu numai familiară, ci și posesivă – nimeni altcineva nu l-ar fi putut atinge așa –, trezind în el amintiri ce s-au ridicat prin aburii băuturii și prin ceața tot mai groasă.

— Te-ai întors acasă, micuț? a întrebat el timid, mângâind ușor mânuța de pe umăr, căutând-o cu dor. Te-ai întors la bătrânul tău?

Înfofolită într-o haină mai veche a Joannei, Naomi și-a coborât privirea spre capul tatălui său, acolo unde părul începuse să se rărească mai mult decât ținea ea minte, și a fost copleșită de o nouă și neașteptată duioșie. O clipă, bărbatul acela nu mai era tatăl ei, ci o prelungire a ei înseși, încât de-abia dacă i-a trecut asta prin cap. Fetița a înțeles pentru

prima oară că și el simțea teamă și dezamăgire – că și bătrânul avea speranțe, avea lucruri care îl dureau și lucruri care îi făceau plăcere. Gândul a mișcat-o și i-a dat putere să privească spre anii ce aveau să vină. Și-a luat poziția de demult, așezată turcește lângă el pe chei, și a tras spre ea o plasă de pescuit. Cu mișcări de expert, a trecut-o repede printre degete, găsimd imediat o ruptură și spunând:

— Te ajut cu asta, dacă vrei.

Fusese întotdeauna o treabă pe care fetița nu putea s-o suferă – îi lăsa creștături adânci în pielea dintre degete, care o dureau de la apa sărată –, însă mâinile ei și-au regăsit curând vechiul ritm, iar în mișcarea aceea Naomi a găsit o alinare.

— Îmi pare rău că am plecat, a spus ea trăgând laolaltă firele rupte și întorcându-se cu spatele, ca bărbatul să poată plânge, ferit de privirea ei. Mi-a fost foarte frică, dar totul e în regulă acum. Și în plus – s-a întins spre el și l-a încheiat la haină – am câștigat niște bani pe cont propriu! Hai să mergem acasă și să mă ajuți să-i număr.



Pe la jumătatea după-amiezii, ceața de pe mare s-a adunat iarăși și s-a apropiat de Aldwinter dinspre est. S-a strecurat peste pervazuri și s-a adunat în șanțuri și în gropi, estompând clopotul ce bătea la All Saints. Cora, plimbându-se neliniștită prin parcul comunal, a privit direct spre soare și a văzut, așezate ca niște pistrui pe suprafața lui, pete întunecate ce păreau să anunțe furtuni mănioase. *Cui să-i povestesc, dacă nu lui?* și-a spus ea. *Cine altcineva mă poate crede atunci când vorbesc despre asemenea lucruri imposibile?*

— Am obosit, a rostit Stella în încăperea ei albastră, așa că mă duc să mă întind puțin să dorm.

Așezați într-un colț al încăperii, James și John au ridicat privirea de la jocul lor de cărți și apoi au lăsat-o la loc, lipsiți de curiozitate și mulțumiți ca niște animale întoarse în bârlogul de acasă. Joanna, care citise de mai multe ori un paragraf al lui Newton și nu se simțea cu nimic mai deșteaptă, a

văzut picăturile fierbinți adunate pe fruntea mamei sale, a văzut cum părul i se umezise pe tâmpile. Se temea. Stella, la fel de înflăcărată ca întotdeauna, și-a chemat copila lângă ea și i-a spus:

— Știu că tu vezi, Jojo. Știu că tu vezi ceea ce ei nu văd. Dar sunt fericită – uneori m-am gândit chiar și când erați toți plecați și toată casa era tăcută, m-am gândit: acum sunt mai fericită ca niciodată. Mă crezi? N-aș renunța nici la o oră de suferință, pentru că suferința e cea care m-a ridicat, mi-a arătat calea vieții!

Și-a ridicat fusta și a început să-și adune toate comorile în poală, una câte una – cochiliile albastre de scoică, bucățelele de sticlă, biletele de autobuz și rămurelele de lavandă.

— Ar trebui să fac un pic de ordine, a spus ea uitându-se prin încăpere. Ia adu-mi mie totul, te rog, Jo – sticlele, toate pietrele și panglicile! Am nevoie de ele aici, lângă mine.

În biroul lui, Will a întins o coală nouă de hârtie lângă scrisoarea Corei, dar nu reușea să ridice stiloul. *Ține vinovăția la distanță*, îi spusese ea, ca și cum ar fi putut să lupte cu sentimentul acela, ca și cum ea ar fi avut vreo idee cum se simțea! Se dezlegase singură de toate lucrurile acelea: dar habar nu avea că pentru el nu era vorba doar despre o simplă senzație că făcuse ceva greșit, ci despre o rană personală, profundă. El bătuse și mai adânc cuiele din mâinile și din picioarele soției lui, ar fi putut la fel de bine să ia și o creangă cu spini și să i-o pună drept coroană pe frunte. *Eu sunt primul dintre păcătoși*, s-a gândit el. Dar în vorbele acelea nu era și o fărâmbă de mândrie, ea însăși un păcat ce se adăuga celorlalte? S-a gândit la Cora și i-a invocat repede imaginea – pistruii de pe obraji, privirea ei cenușie, calmă, felul în care se ținea dreaptă, ca o regină, în haina ei jerpelită –, iar pentru o clipă a fost orbit de furie (încă un păcat de trecut pe răboj!). Din momentul în care deschisese scrisoarea lui Ambrose, de la începutul aceluia an, știuse că vântul se schimba – ar fi trebuit să se

închidă până la ultimul nasture al hainei și să închidă geamurile, nu să se întoarcă cu fața spre vijelie. Dar era vorba despre Cora (i-a rostit numele cu voce tare), *Cora*, cu care devenise intim încă de la prima strângere de mână – ba nu, de dinainte, de când se luptaseră amândoi cu oaia împotmolită în noroi –, care îl încânta și-l înfuria, care era generoasă și egoistă, care îl lua peste picior așa cum n-o mai făcuse nimeni niciodată. Cora, care doar de față cu el putea să plângă! Furia s-a mai potolit și bărbatul și-a amintit cum își lipise gura de pânțele ei, cât de caldă fusese, cât de catifelată îi era pielea, cum se întinsese ca un animal relaxat; atunci nu simțise că ar fi comis un păcat și nici acum nu părea a fi un păcat – era grația divină, și-a spus el, grația divină: un dar pe care nu îl căutase și nici nu-l merita!

Cât ai mai stat acolo, singur? îi scrisese Cora. Multă vreme. Coborâse până la gura râului, până la oasele înnegrite ale Leviatanului, privind în largul estuarului și dorindu-și ca șarpele să iasă din adâncuri și să-l înghită, ca pe Iona. *Lângă râurile Essexului am stat și am plâns*, s-a gândit el și undeva sus ușa de la încăperea Stellei s-a închis cu grijă, iar câțiva pași moi s-au auzit pe palier. Lui Will i s-a strâns inima. Stella, steaua lui ca un miracol, avea să ardă până se consuma cu totul. Se temea că avea să lase în urmă o gaură neagră în care el o să cadă, fără speranță. A vrut să urce până la ea și să se întindă lângă ea pe pat, să doarmă așa cum o făcuseră întotdeauna, ea îmbrățișându-l strâns din spate, dar nu se putea: acum ea își dorea mereu să fie singură, scria întruna în caietul ei albastru, cu ochii ațintiți undeva în depărtare. Așa că a rămas în încăperea lui întunecată, incapabil să scrie, incapabil să se roage, privind soarele mărginit de un inel roșiatic și întrebându-se dacă îl privea, de undeva, și Cora.

Dincolo de parcul comunal, Francis Seaborne stătea așezat turcește, cu ochii pe ceas. Avea prin buzunare atât de multe pietre albastrii, încât, oricât

se străduia, nu reușea deloc să găsească o poziție comodă. Mama lui se plimba de colo până colo prin casă, distrasă și neliniștită, intrând uneori să-l vadă și sărutându-l pe frunte fără să-i spună nimic. Băiatul ținea în mână foaia primită de la Stella Ransome, pe care instrucțiunile erau scrise clar, cu cerneală albastră, iar lângă ele era un desen care îl înspăimânta, cu toate că era frumos. Tot împăturea hârtia, văzând că limba ceasului se mișca teribil de încet, dar în același timp aproape că își dorea să se miște și mai încet: nu era vorba că se îndoia de înțelepciunea planului Stellei, doar că nu era sigur că va avea curajul necesar să-l ducă la îndeplinire. La ora 5 fix, Francis a ieșit pe hol, unde cizmele și hainele așteptau cuminti, și a pornit prin ceață. A ridicat privirea, încercând să zărească „luna vânătorului”^[35], dar era ascunsă și nu avea să mai poată fi văzută până anul următor.

După ce mama ei adormise, Joanna pornise să-și caute prietena: voia să revendice din nou vechiul teritoriu al bârfelor și al vrăjilor, voia să-i arate lui Naomi că acum sărăturile scăpaseră de sub umbra șarpelui. Însă a devenit în scurtă vreme clar că zilele în care practica magia împreună rămăseseră o simplă amintire îndepărtată din copilărie, una de care își aduceau aminte îmbujorându-se. Cu toate astea, era plăcut să se plimbe pe vechile lor cărări, potrivindu-și pașii.

— Cracknell era acolo când l-am găsit, a spus Naomi arătând cu mâna spre o întindere de pietriș de lângă un pârau îngust. Era întins și avea capul întors mult de tot într-o parte. M-am dus până acolo gândindu-mă că poate a căzut – doar era bătrân, nu? Și oamenii bătrâni cad destul de des –, dar avea ochii deschiși. Era ceva întunecat în ei și m-am gândit că poate era ultimul lucru pe care îl văzuse, poate că era monstrul, dar apoi lucrul acela s-a mișcat și am văzut că eram doar eu, ca și cum ochii bătrânului ar fi fost două oglinzi în care mă vedeam pe mine. Se spune că a murit pentru că era bătrân și

bolnav – acum e amuzant, dacă te gândești că am crezut cu toții că l-a omorât monstrul!

Au trecut dincolo de Leviatan, simțind aerul umed pe obraji. Ceața de pe malul Blackwaterului era groasă, consistentă, plină de picături de apă ca niște perle. La mică distanță de ele fusese probabil un paznic ce aprinsese focul și apoi își părăsise postul. Tăciunii emanau o lumină gălbuie, difuză, ce părea să se miște odată cu ceața purtată de vânt.

— S-a dus, a spus Joanna, și nu mai avem de ce să ne temem, dar inima tot îmi bate tare... Parcă-l aud! Ți-e frică? Vrei să mai mergem?

— Da... Și da, a zis Naomi.

Dar trebuie să-ți fie frică, pentru a putea să ai curaj, asta o învățase tatăl ei pe barjă.

— Hai să mai mergem... Ai grijă acolo, devine mai adânc.

Cunoștea foarte bine sărăturile, toate pâraiele și toate tufișurile înalte de pe mal.

— Ține-mă bine de braț și ai încredere în mine! i-a spus Naomi. Mareea s-a retras acum o oră. Suntem în siguranță.

Îi făcea mare plăcere să se afle iar acolo cu prietena ei, însă în acea situație nouă nu mai era biata Naomi, care de-abia silabisea la școală, docilă, care o venera pe fiica pastorului – acum se aflau pe teritoriul ei și ea era șefa. Dar era o seară întunecoasă, sumbră. Ceața de pe mare lăsa să se vadă doar frânturi din mlaștină (din când în când, fuioarele de ceață se despărțeau și printre ele se vedea o egretă), iar fetele erau cu totul singure. La un moment dat, soarele a reușit să străpungă ceața, iar ele și-au dat seama că erau înconjurată din toate părțile de cufundaci care cârâiau și se aruncau în apă.

— Sunt la fel de debusolați ca noi, a zis Joanna, râzând tare și dorindu-și să se fi aflat acasă, nu acolo. Hai să ne întoarcem. Dacă nu mai găsim drumul?

S-a agățat și mai tare de Naomi, purtându-i un pic de ranchiună pentru că preluase conducerea,

împiedicându-se de bucățile putrezite de stridii și țipând.

— Și dacă mai e aici? a întrebat-o Naomi doar pe jumătate tachinând-o. Dacă e, totuși, în larg și se întoarce după noi?

Dintr-o dorință rușinoasă de a se răzbuna, și-a tras brațul și a făcut un pas în spate în ceață; făcându-și mâinile căuș la gură, a scos un sunet ce semăna a chemare.

— Hai să-l chem, nu? a spus ea, înspăimântându-se și pe ea însăși, dar nevrând să se oprească. Uite-l! Vine!

— Potolește-te, i-a spus Joanna, încercând să-și stăpânească lacrimile ce nu erau deloc demne de un om mare. *Oprește-te! Vino* înapoi, nu mai gădesc cărarea...

Când Naomi a apărut din nou, un pic rușinată de cât de răutăcioasă fusese, Joanna a lovit-o ușor peste umăr.

— Ești groaznică, *groaznică!* Aș fi putut să ies în estuar și să mă înec și ar fi fost vina ta... Ce? Ce e? Naomi... Nu-ți mai râde de mine, știi foarte bine că era doar un pește uriaș...

Lângă ea, Naomi rămăsese nemișcată ca o stană de piatră și întinsese mâna, ca prietena ei să nu mai înainteze. Însă nu se uita spre estuar, unde Blackwaterul alerga să întâlnească apele Colne-ului, ci spre mal, unde focul încă strălucea, de culoarea coralului, prin ceață.

— Ce e? a insistat Joanna, simțind pe limbă gustul amar al spaimei. Ce-ai văzut, ce e?

Mâna lui Naomi s-a încleștat și mai strâns pe mâneca ei – și-a tras prietena mai aproape și i-a șoptit cu buzele lipite de ureche:

— Șșșșt... șșșșt... Uite, lângă Leviatan, nu vezi? Nu auzi?

Joanna auzea sau cel puțin i se părea că aude: era un fel de geamăt sau de scrâșnet, se auzea cu intermitențe, fără vreun șablon sau ritm anume. Apoi s-a lăsat liniștea, după care zgomotul a răsunat din nou, parcă mai aproape. Pe Joanna a străbătut-o

un fior rece, din cap până-n picioare, rămânând împietrită pe loc. Era acolo, fusese acolo tot timpul, așteptând, așteptând... Era aproape o ușurare să-și dea seama că până la urmă nu fuseseră cu toții păcăliți de un amărât de pește.

Apoi ceața s-a ridicat și l-au văzut – la vreo cincizeci de yarzi, nu mai mult de atât. Cu botul turtit, mai mare decât și-l imaginaseră. Nu avea aripi sau poate că pur și simplu dormea, cu coada boantă și cu suprafața grunțuroasă și dizgrațioasă, nu cu solzii netezi și lucioși ai unui șarpe sau ai unui pește. Naomi pe jumătate a țipăt, pe jumătate a izbucnit în râs, întorcându-se spre Joanna și îngropându-și fața în umărul ei.

— *Ți-am spus eu!* i-a sâsâit ea. *Nu v-am spus eu tuturor?!*

Joanna a făcut un pas spre monstru, în mod straniu nemaifiindu-i teamă. Apoi monstrul s-a mișcat și s-a auzit din nou scrâșnetul acela, aproape ca și cum niște dinți uriași s-ar fi lovit unii de alții, de foame. Fata a țipăt și a sărit în spate. Apoi silueta întunecată a fost din nou învăluită în ceață și copilele nu au mai văzut decât o umbră ce aștepta răbdătoare.

— Trebuie să mergem, a spus Joanna, străduindu-se să nu țipe de spaimă. Crezi că găsești drumul pe care să ne întoarcem? Uite, acolo arde focul, pe mal... Hai să mergem spre el, Nomi, ține-ți ochii ațintiți asupra focului și nu scoate niciun sunet...

Însă tăciunii se umeziseră, iar lumina era acum mai palidă. Pentru câteva momente, fetițele s-au împleticit neajutorate, orbește, pe pietriș, străduindu-se amândouă să nu plângă, îmboldite de mândrie.

— *Cine nu e gata, îl ia cu lopata...* *Cine nu e gata, îl ia cu lopata...* mormăia Naomi ca pe un soi de alinare.

Apoi soarele a pătruns iarăși printre fuioarele de ceață și fetele și-au dat seama că erau chiar lângă monstru, aproape împiedicându-se de coastele lui negre și umede. Joanna a țipăt și și-a dus repede

mâna la gură. Era acolo, chiar acolo. După atâta timp, monstrul era chiar lângă ea – părea orb, poate că dormea, pe mal părea teribil de dizgrațios... Poate că în apă se mișca grațios, fiind în elementul său natural? Poate că după ce intra în valuri se transforma într-o creatură unduioasă și sclipitoare? Și cum rămânea cu aripile, întinse ca niște umbre gigantice; îi fuseseră tăiate, oare cine i le tăiasă? Și mai era ceva – un soi de semn albastru pe pânțele lui: un semn pe care aproape că-l recunoștea, aproape că îl vedea clar prin ceața ce se ridica.

Lângă ea, Naomi stătea dreaptă ca o statuie, cu mâinile ridicate, gata să izbucnească în râsul nefiresc ce o cuprinsese la școală. Făcea semn cu mâna spre semnele albastre. Apoi s-a auzit din nou scrâșnetul și fata a tresărit, dar în același timp s-a apropiat și mai mult.

— Mami, a rostit ea. *Mami...*

Pentru un moment, Joanna a avut impresia că fata o striga pe mama ei, care se odihnea în cimitirul de lângă biserică, sub cea mai ieftină piatră funerară.

— Uite! a șoptit Naomi. Uită-te acolo! Recunosc literele alea, chiar și întoarse cu susul în jos – Gracie, scrie Gracie. Numele mamei mele, primul nume pe care l-am scris vreodată și nu l-am uitat, nu l-am uitat nici acum, după zece ani...

A luat-o la fugă pe pietriș, prin ceața ce începuse să se ridice, iar Joanna a încercat să o strige, însă prietenei ei nu-i mai era frică deloc. Îmbărbătată și ea, Joanna a pornit spre silueta întunecată ce se mișca pe mlaștină, scrâșnind.

Soarele tot mai puternic și-a aruncat razele pe pietriș, așa încât fetele au văzut în același timp ce eșuase la mal. Era o barcă neagră, mică, de mult scufundată în Blackwater și plină de scoici care făceau să pară că suprafața îi era acoperită de o piele cu denivelări, aspră și plină de cicatrice. Carena putrezise și începuse să se teșească, creând impresia că era un bot turtit, care adulmeca țărmul. Se mișca grație ultimelor valuri ale mareei, lemnul ei frecându-se și scrâșnind pe pietriș, iar din când în

când scândurile-i chinuite trosneau. Se distingea, sub straturile de alge brune și de vareci, numele GRACIE scris cu vopsea albastră și albă: era barca lui Banks, de mult pierdută, care în toată această vreme se întorsese la mal, în funcție de hachițele mareelor, făcând tot satul să-și iasă din minți.

Cele două fete se îmbrățișau strâns, neștiind dacă să râdă sau să plângă.

— A fost aici în tot timpul ăsta, când tata a crezut că a fost furată de pe chei și eu i-am zis că n-a fost, i-am zis că el n-o leagă niciodată bine, asta-i tot.

— Și gândește-te că doamna Seaborne a venit aici cu caietul de notițe, dorindu-și să-și fi adus și aparatul de fotografiat, sperând că ce avea să găsească putea să ajungă la British Museum... i-a răspuns Joanna, începând să râdă și simțind, într-un fel, că o trăda pe Cora, dar în același timp fiind sigură că ea ar fi apreciat umorul situației.

— Și toate potcoavele alea atârinate de Stejarul Trădătorului, și paznicii, gândește-te că oamenii nu-și lăsau copiii să iasă din casă...

— Ar trebui să-i spunem lui tata, i-a răspuns Joanna. Ar trebui să aducem toți sătenii aici, să vadă toți... Dar ce ne facem dacă ne întoarcem aici și barca e luată de maree? N-o să ne creadă nimeni.

— Rămân eu s-o păzesc, a spus Naomi.

Era greu de crezut, în lumina arămie a soarelui, că simțiseră măcar pentru o clipă o groază atât de teribilă.

— Rămân eu. Până la urmă, e barca mea.

Gracie, s-a gândit ea. Aș fi recunoscut-o oriunde!

— Du-te, Jojo, du-te cât de repede poți, până nu se întunecă de tot.

— Ce ciudat, a rostit Joanna, întorcându-se spre cărarea ce ducea spre oraș. Iese ceva albastru de dedesubt, vezi? Ca niște albăstrele, deși e cam târziu pentru ele.

De la ceva distanță de ele, stând între coastele Leviatanului și culegându-și din palmă așchii de lemn negru, le privea Francis Seaborne – nu îl vedea nimeni, nu îi observase nimeni absența.



În biroul său, Will ațipea fără vise. Când s-a trezit, era atât de tulburat și cu niște amintiri atât de vii în minte, încât pentru o clipă s-a chinuit să-și dea seama ce ținea de somn și ce ținea de realitate. În fața lui, pe birou, se afla foaia goală, dar la ce bun? Nu putea să-i explice Corei că toate rădăcinile sale adânci, pe care își construise ființa, fuseseră dislocate, sparte, refăcute. Fiecare frază care-i venea în gând era imediat contrazisă de o alta, complet contradictorie și la fel de adevărată: încălcase legea – respectase legea; de ce n-a dat Dumnezeu să rămâi departe, în Londra – slavă Domnului că locuiești aproape de mine, slavă Domnului că trăim amândoi pe Pământul acesta! Efectul era de reducere la zero – în cele din urmă, nu avea nimic de spus. *Un spirit frânt și o inimă pocăită! Tu nu ai să disprețuiești, s-a gândit el, dorindu-și ca în cazul acesta spiritul lui să fi fost cu totul frânt, ca inima să-i fi fost întru totul pocăită.*

L-a trezit un sunet – au răsunat niște pași, o poartă deschisă și închisă. S-a gândit la Stella, ai cărei pași îi auzise mai devreme, s-a gândit că poate avea nevoie de el și inima i-a tresăltat de bucurie, ca de fiecare dată. A dat la o parte scrisoarea Corei, scoțând un sunet disprețuitor – era o întinare, în cel mai rău caz, și o formă de a se distrage, în cel mai bun caz, când toate gândurile lui ar fi trebuit să se îndrepte spre ființa iubită, care zăcea pe jumătate în lumea aceasta, pe jumătate în lumea cealaltă. Însă până la urmă s-a dovedit că era doar Joanna, care se întorcea din sărături cu mirosul lor impregnat în haine, cu ochii strălucitori, ghiduși, bucuroși:

— Trebuie să vii! i-a spus ea, trăgându-l de mânecă. Trebuie să vii să vezi ce-am găsit! O să le arătăm tuturor și totul o să fie bine.

Pornind încet, de teamă să nu o trezească pe Stella, au traversat parcul comunal, unde, în asfințitul albastrui, Stejarul Trădătorului arunca o umbră lungă și ceața dispăruse.

— Ai răbdare până vezi, i-a spus Joanna, făcându-l să alerge după ea și refuzând să-i răspundă.

(„Sunt obosit, Jojo, nu poți să-mi spui direct?” – „Ai răbdare până vezi!”)

Apoi au ajuns pe High Road, biciuit de vântul umed. Când au ajuns la All Saints, l-au văzut pe Francis Seaborne alergând spre casă, ca un băiețel obișnuit. Apoi au ajuns la Capătul Lumii, care în lipsa lui Cracknell își pierduse în așa măsură esența, încât aproape că se întorsese cu totul în țărâna Essexului.

— Mai e doar un pic, i-a spus fetița, trăgându-l după ea. E jos, lângă Leviatan, ne așteaptă Naomi.

Apoi au văzut-o pe Naomi Banks cu buclele roșiatice strălucitoare, iar un pic mai departe se vedea un foc ce ardea în mijlocul unor pietre așezate în cerc.

A auzit pescărușii țipând, ușurați că acum vedeau clar țărnul. A tras în piept aerul parfumat sărat și dulceța stridiilor. Pietrușii își făceau de treabă în pâraie, iar cântecul corlelor umplea văzduhul. Apoi a strigat Naomi și le-a făcut semn cu mâna, iar Will a văzut ce găsiseră fetițele: era o barcă naufragiată, plină de scoici și acoperită de alge brune. Ceva din felul în care eșuase la mal, cu partea din față înfiptă în pietriș, o făcea să semene cu o vietate. A venit mai aproape, văzând că pe carenă scria mare GRACIE.

— După toate astea, după ce am trecut prin atâtea, s-a întors el spre Naomi, era doar barca tatălui tău?

Fata a încuviințat din cap cu un aer mândru, ca și cum totul ar fi făcut parte dintr-un plan al ei. Făcând câte o plecăciune, a strâns pe rând mânuțele celor două fete.

— Ați făcut o treabă bună. Ar trebui să fie recunoscători toți sătenii.

S-a rugat în tăcere, cu inima plină de recunoștință: *Atunci fie ca acesta să fie sfârșitul* –

să nu mai existe frica și șoaptele de până acum, să n-o mai luați razna la școală cu râsul acela straniu!

— Haide să-l aducem pe tatăl tău, Naomi! Să încheiem odată cu povestea asta. Când te gândești că până la urmă am avut doi Șerpi din Essex și niciunul n-ar fi fost în stare să omoare o muscă!

— Biata barcă, a spus Joanna, aplecându-se deasupra ei și ciocnind în lemn, tresărind la atingerea bucăților ascuțite de scoică. Biata barcă, să eșueze așa, când ar fi trebuit să se aventureze pe mare! Și uite, sunt flori albastre printre pietre, parcă au fost puse acolo, și niște bucăți de sticlă albastră.

A luat un ciob de sticlă cu marginile șlefuite de bătaia apei și l-a băgat în buzunar.

— Hai acasă! i-a zis Will, trăgând-o de lângă barcă. În curând se întunecă și trebuie să-i spunem lui Banks.

Pornind la braț, binedispuși și mulțumiți ca după o zi în care munciseră cu spor, s-au întors cu spatele către Blackwater.



Cora a ridicat privirea din cartea pe care oricum nu o citea și l-a văzut în pragul ușii pe Francis. Băiatul alergase, asta se vedea cu ochiul liber: bretonul umed îi era lipit de frunte, iar pieptul său micuț se zbătea sub stofa jachetei. Era atât de ieșit din comun să-l vadă pe băiețel agitat, încât Cora s-a ridicat imediat.

— Frankie? Frankie, ai pățit ceva?

Băiatul stătea nemișcat în prag, ca și cum s-ar fi temut că n-ar fi trebuit să intre. A scos din buzunar o foaie împăturită, pe care a desfăcut-o cu grijă și a netezit-o pe mânecă. Apoi, ținând foaia strâns la piept, i-a spus aruncându-i o privire rugătoare, cum Cora nu mai văzuse niciodată la el:

— Mă tem că am făcut ceva rău.

Vocea lui nu mai sunase niciodată atât de copilăros, însă în clipa următoare băiețelul a început să plângă domol, ca un om matur.

Cora a simțit cum se ridică în ea o suferință ce părea să adune în ea toate durerile pe care le simțise

vreodată; îi strângea gâtul într-o gheară necruțătoare, iar preț de o clipă, n-a putut să spună nimic.

— Nu am vrut să fac rău, a continuat băiatul. Mi-a spus că are nevoie de ajutorul meu și a fost drăguță și i-am dat comorile mele cele mai de preț...

A avut nevoie de multă stăpânire de sine să nu alerge spre el să-l ia în brațe. O făcuse de multe ori și de fiecare dată fusese respinsă. Era mai bine să-l lase pe el să vină la ea, așa că s-a întors pe scaunul ei și i-a spus:

— Frankie, dacă tu încerci să faci o faptă bună, cum ai fi putut să faci un lucru rău?

Apoi s-a trezit că băiatul îi sare în poală, căpșorul lui potrivindu-se perfect între obrazul și umărul ei. Brațele lui subțiri o strângeau tare pe după gât, iar Cora i-a simțit lacrimile calde și inimioara ce-i bătea tare, lipită de a ei.

— Haide! a spus ea, luându-i fața între palme, pe jumătate temându-se că avea să se desprindă de ea și să nu se mai întoarcă niciodată. Spune-mi ce crezi tu că ai făcut și pe urmă vedem ce putem face să îndreptăm lucrurile.

— E doamna Ransome. Vreau să-ți arăt, dar n-am voie! Vreau să-ți arăt, dar i-am promis că nu spun nimănui!

Îl uluia că nu reușea să împace ceea ce promisese cu ceea ce își dorea: oriunde se întorcea, ceva era în neregulă. A slăbit strânsoarea mâinii de pe hârtie, iar Cora i-a luat-o. Acolo, cu cerneală albastră, pe hârtie albastră, scria „MÂINE/ ȘASE/ FACĂ-SE VOIA MEA!”. Și dedesubt era un desen copilăros, ce înfățișa o femeie – cu părul lung, zâmbitoare – întinsă sub un val înspumat. Stella Ransome se semnase, iar jos de tot scrisese: „Să-ți pui haina pe tine, o să se facă frig.”

— Stella, Dumnezeu! a exclamat Cora.

Însă nu voia să îl sperie pe Francis și nu putea să-l dea la o parte din poala ei ca s-o ia la fugă spre ușă. Dacă fiul ei nu avea să mai aibă niciodată

pornirea aceea spre ea – cu brațele deschise și căutându-i privirea? A simțit că o copleșește un val de greață și s-a luptat să-l învingă. L-a întrebat pe un ton relaxat, ca și cum răspunsul lui nici n-ar fi contat prea tare:

— Frankie, te-ai dus cu ea până la apă? Ai ajutat-o să coboare pe țărm?

— Mi-a spus că e chemată acasă, i-a răspuns băiatul. Mi-a zis că Șarpele din Essex o voia pe ea. Eu i-am zis că nu există niciun șarpe, însă mi-a spus că Dumnezeu lucrează pe căi tainice și că deja a rămas prea mult aici.

Și-a acoperit fața cu mâinile și a început să tremure, ca și cum s-ar fi aflat încă pe țărm, pe pietriș, în frig.

— Bine. Bine, dragul meu.

L-a alinat mângâindu-l, uluită să constate că el i-a acceptat mângâielile, ba chiar s-a întors cu fața spre ea. L-a ținut în brațe, atât ca să-l consoleze pe el, cât și pentru bucuria ei. A chemat-o pe Martha, care a venit repede, renunțând imediat la supărarea pe care o simțea de ceva vreme față de prietena sa.

— Ia-l tu, Martha, te rog! Doamne, Dumnezeule, unde-mi sunt bocancii, haina? Frankie... Tu ai făcut tot ce-ai putut, iar acum am să fac și eu tot ce pot. Nu, nu... Stai aici! Mă întorc curând.



Will mergea pe High Road cu Joanna și Naomi alături. Ce *mândre sunt!* s-a gândit el, zâmbind și întrebându-se, ca de obicei, care era cea mai simplă cale de a-i povesti Corei, care variantă i-ar fi plăcut mai mult. Dar poate că acum era imposibil, totul fusese distrus și reconstruit, nici nu mai distingea realitatea. Apoi Joanna a strigat „Cora!” și a făcut cu mâna. Și-a văzut prietena pe drum aproape alergând și pentru o scurtă clipă s-a gândit că poate venea să-l caute, că nu mai rezistase să stea departe de el, în spatele ușilor închise.

— Ce s-a întâmplat? a întrebat-o Naomi, atingându-și medalionul ca să prindă curaj.

Ceva se întâmplase, asta era clar – Cora avea obrajii umezi, respira cu gura deschisă, panicată și avea încheștată în mână o foaie de hârtie pe care o flutura spre ei în timp ce se apropia, ca pe un mesaj pe care niciunul nu-l putea descifra. Când a ajuns lângă ei, abia dacă s-a oprit, doar l-a tras pe Will de mânecă și i-a spus:

— Cred că Stella e jos, lângă apă. Cred că s-a întâmplat ceva groaznic.

— Dar noi tocmai venim de acolo și nu e nimic, e doar barca pierdută a lui Banks...

Însă Cora se îndepărtase deja, aruncând spre Will bucata de hârtie, care căzuse apoi pe cărarea umedă. O clipă, bărbatul nu s-a putut mișca, nici n-a putut vorbi. Chiar *se întâmplase* ceva rău... Da, ar fi trebuit să-și dea seama de la început – era acolo, la îndemână, aproape că putea s-o atingă. Joanna s-a aplecat să ridice hârtia. La început nu și-a dat seama la ce se uita, iar apoi în mintea ei s-a creat o imagine atât de stranie și de înfiorătoare, încât a dat din mâini ca și cum ar fi încercat să o izgonească.

— Tati, l-a întrebat ea neputând să-și stăpânească lacrimile, dar nu am lăsat-o pe mama sus, în siguranță? Nu dormea?

Will, teribil de palid, amețit de ideea aceea înfiorătoare, i-a răspuns:

— Dar am auzit-o, i-am auzit pașii, ușa închizându-se... A spus că vrea să se odihnească...

Au văzut-o pe Cora ajungând în locul în care drumul cobora spre sărături, au văzut cum și-a aruncat haina ca să poată alerga mai ușor spre zona mlăștinoasă. Will a urmat-o, blestemându-și trupul devenit dintr-odată lent și greoi ca un melc, îndărătnic, ca și cum i-ar fi aparținut altuia, iar el era doar un spirit ce-l poseda. A fost ultimul care a ajuns la epavă. Cora era deja acolo, îngenuncheată în noroi, sforțându-se și chinuindu-se să împingă carena, mușchii de pe spatele ei încordându-se pe sub rochie. Erau și fetele lângă ea, tot îngenuncheate, creând parcă un tablou cu niște

credincioși prosternați în fața unui zeu malefic, ce refuza să răspundă rugăciunilor lor.

A văzut (cât de orb fusese mai devreme, cum putuse să nu le observe?) pietrele cu dungi albastre așezate în jurul epavei, bucățica de panglică albastră de-abia vizibilă, sticla albastră așezată în picioare în pietriș.

— Dar a zis că e obosită și că vrea să se odihnească, a repetat el uluit.

Ce căutau cu toții aici în noroi, cu hainele pline de mâl, cu capetele aplecate din cauza efortului? „Stella, Stella!” au strigat-o la nesfârșit, ca și cum ar fi fost un copil care plecase la plimbare și nu se întorsese acasă atunci când trebuia. Mâinile le alunecau pe lemnul ud, iar cele trei femei au reușit să ridice barca, ce nu era, până la urmă, atât de grea, sfărâmându-se în bucăți atunci când au mutat-o.

În penumbră, întinsă ca într-un giulgiu și având în jur toate comorile ei albastre, se afla Stella Ransome. Văzând-o, Will a scos un țipăt, Cora la fel, iar în clipa aceea a dat drumul bărcii, care s-a prăbușit în mlaștină și s-a rupt în bucăți. Apoi Stella a fost scăldată în ultimele raze de lumină ale zilei, prin rochia ei albastră, subțire, văzându-se toate oasele delicate ale umerilor și ale umerilor. Avea în mână un buchețel de levănțică, ce încă își răspândea parfumul, iar în jurul ei erau întinse sticlele sale albastre, bucățelele de batist și de bumbac, sub cap avea o pernuță albastră din mătase și la picioare avea așezat caietul ei albastru, ale cărui file începuseră să se îndoie din cauza umezelii. Și pielea îi era albastră, buzele îi erau de un albastru-vinețiu, iar venele i se vedeau pe sub pielea subțire. Pleoapele ochilor închiși începeau și ele să se învinețească. William Ransome, în genunchi, și-a ridicat soția în brațe.

— Stella, a spus el, sărutând-o pe frunte. Sunt aici, Stella, am venit cu toții să te luăm acasă.

— Să nu ne părăsești, draga mea, nu ne părăsi acum, a rostit Cora.

A luat mâna micuță și albă a femeii între mâinile sale și a frecat-o viguros. Joanna a tras de tivul subțire al rochiei, încercând să-i acopere picioarele goale, albastrui.

— Ascultați, îi clănțănesc dinții, nu auziți?

Și-a scos haina și a tras-o și pe a lui Will de pe umerii lui. Astfel, au învelit-o ca într-un cocon, încercând să o protejeze de aerul rece.

— Stella, draga mea, ne auzi? a rostit Cora, în a cărei disperare afectuoasă se auzea un ton neobișnuit de vinovăție.

Da, da, îi auzea – pleoapele vineții s-au zbătut ușor și s-au ridicat, iar ei i-au văzut ochii ca de panseluțe, la fel de albaștri ca întotdeauna.

— Eram fără de păcat în prezența gloriei sale, a spus Stella. Am stat în ușa casei sărbătorii lui și stindardul lui, deasupra mea, era dragostea.

Respira greu, fiind apoi cuprinsă de o criză de tuse în urma căreia i-a rămas în colțul gurii o picătură de sânge. Will a șters-o ușor cu mâna și i-a răspuns:

— Nu încă. Mai stai cu noi. Am nevoie de tine... Iubito, ne-am promis că nu ne vom părăsi niciodată, mai ții minte?

Ceea ce simțea era bucurie, un val uriaș de fericire: aceasta era izbăvirea, acolo, pe pietriș, fără ca el să aibă vreun alt gând în afară de cele pentru ea. *Este grația divină, din nou!* s-a gândit el. *Atâta grație divină pentru cel dintâi dintre păcătoși!*

— O să ne ducem amândoi în aceeași zi, ca două lumânări lăsate aprinse lângă o fereastră deschisă, i-a răspuns Stella zâmbind. Mi-aduc aminte! Îmi aduc aminte! Dar... vezi tu, îi aud cum mă cheamă acasă și în apă, în larg, era ceva, șoptea noaptea și era înfometat, așa că m-am gândit: am să mă duc la râu și am să fac pace cu el de dragul Aldwinterului.

S-a întors în brațele lui Will, astfel încât să poată privi spre gura râului, unde pe cerul senin se vedea arzând luminos luceafărul.

— A venit după mine? a întrebat ea îngrijorată. A venit?

— A și plecat, i-a răspuns Will. Ai luptat, curajoasă ca o leoaică, și l-ai gonit... Acum vino acasă cu noi, vino acasă!

Cât de ușor a ridicat-o, ajutat de Joanna și Naomi... Era atât de firavă, încât părea că începuse deja să se evapore în aerul albastrui.

— Cora, a chemat-o Stella încet și întinzând mâna, cât de caldă ești, mereu ai fost caldă... Spune-i lui Francis să ia pietrele, să-mi ia toate comorile și să le arunce în râu, să facă Blackwaterul albastru.

Noiembrie

Lumea strâmbă continuă să se învârtă, iar vânătorul înstelat se plimbă pe cerul Essexului urmat de bătrânul său câine. În parcul comunal din Aldwinter stejarii strălucesc arămii în lumina soarelui. Tufişurile sunt împânzite de roşul fructelor. Rândunelele au dispărut, dar în sărături lebedele sunt o mare ameninţare pentru câini şi pentru copii. Henry Banks îşi arde rămăşiţele bărcii pierdute pe malul Blackwaterului. Din lemnul umed sar scânteii, iar vopseaua neagră plesneşte.

— Gracie, rosteşte bărbatul, aici erai, aici ai fost în tot timpul ăsta!

Lângă el, Naomi stă foarte dreaptă, privind îngrijorată cum se schimbă marea. Simte că îi este imposibil să se mişte, oprindu-se pentru o clipă cu un picior în apă şi cu unul pe mal. *Şi-acum ce urmează?* se întreabă ea. *Şi-acum ce urmează?* Adânc înfiptă în pielea care îi uneşte degetul mare de arătător este o aşchie neagră, din carena bărcii, ca un talisman pe care îl atinge din când în când, uluită de ce putuseră să facă mâinile ei.

Londra capitulează prea uşor şi flutură steagul alb: la mijlocul lui noiembrie e deja chiciură pe geamurile autobuzelor de pe Strand. Charles Ambrose se trezeşte că se joacă din nou de-a tatăl: Joanna e mereu în biroul lui, cu un apetit nestăvilat pentru cărţile cele mai nepotrivite din bibliotecă, James a descoperit de dimineaţă, într-un şant, o pereche de ochelari spartii şi până la ora cinei a şi făcut un microscop. Charles îşi ascunde afecţiunea deosebită faţă de John, în a cărui poftă de mâncare şi în a cărui bună dispoziţie domoală se regăseşte. Stă întins pe burtă, jucând cărţi. În Noaptea lui Guy Fawkes^[36] îşi rupe haina, dar nu îl deranjează. Seara surprinde privirea lui Katherine şi amândoi dau din cap: prezenţa celor trei copii în casa lor ordonată şi elegantă este cel puţin la fel de stranie ca orice

monstru acvatic. Între Londra și Aldwinter circulă scrisori cu asemenea frecvență și viteză, încât ei glumesc că există un tren de noapte gândit special pentru corespondența lor. John crede că e adevărat și îi întreabă dacă ar putea să facă o prăjitură pentru conductor, să-i dea energie.

Charles primește o scrisoare de la Spencer. Îi lipsește vigoarea eforturilor anterioare. Cu siguranță bărbatul rămâne dedicat din punct de vedere etic eforturilor pentru crearea unor locuințe sociale mai bune, dar deocamdată se concentrează asupra investiții prudente a averii sale uriașe. Poate că are să investească în proprietăți, spune el (o exprimare vagă, dar nici nu e nevoie să explice mai mult decât), în perioada asta proprietățile imobiliare sunt cele mai profitabile, însă Charles nu se lasă păcălit nicio clipă. În Bethnal Green e un proprietar nou, poate să bage mâna în foc, și încă unul cu inima bună și cu un slab dezvoltat simț al afacerilor.

Edward Burton, care încă nu s-a întors la muncă, ridică privirea din planurile pe care le studiază și o vede pe Martha la masă. Cora Seaborne i-a dăruit o mașină de scris care face ceva zgomot, dar nu îl deranjează. Cum ar putea să fie nemulțumit? În decurs de o lună doar, a trecut de la amenințarea de a rămâne fără casă la un grad de siguranță și de liniște care îl uluiește în fiecare dimineață când deschide ochii. Toată clădirea a fost cumpărată de un proprietar care a angajat doi funcționari pentru a evalua condițiile din fiecare apartament. Au venit cu un aparat de fotografiat și au refuzat ceaiul oferit. Au consemnat ramele putrezite ale ferestrelor, ușa umflată, cea de a treia treaptă care scârțâia. Toate problemele au fost remediate în aproximativ o lună, strada a căpătat un miros proaspăt, de var și ipsos, iar de dimineață până seara, muncitorii din fabrici și asistentele, funcționarii și mamele, bătrânii și tinerii care locuiau acolo s-au pregătit întruna pentru o mărire înfrigorantă a chiriei. Aceasta nu a venit însă. Acum vecinii se adună pe paliere și dezbat situația, căzând de acord, de cele mai multe ori, că omul

trebuie să fie un neghiob. În public e exprimat un oarecare resentiment – „N-am eu nevoie de pomana altuia”, spun mulți dintre chiriași –, însă în intimitatea caselor, cu toții i-ar binecuvânta numele, dacă l-ar cunoaște.

Martha ține în buzunar un bilet de la Spencer, care îi dorește multă fericire. „De ceva vreme m-am tot întrebat ce rost am pe lumea asta, când cea mai bună trăsătură de caracter pe care o posed sunt... banii. Mă joc de-a chirurgul, pentru că e un mod respectabil de a face timpul să treacă mai repede și mi s-a părut interesant când eram mic, dar nu a fost niciodată o vocație pentru mine, iar Dumnezeu știe că nu sunt vreun Luke Garrett. Datorită ție am găsit un țel care-mi permite să mă uit în oglindă fără a fi dezgustat de ceea ce văd. Mi-aș dori să mă iubești, dar îți mulțumesc că m-ai ajutat să găsesc o cale de a te iubi eu pe tine, de a încerca să îndrept relele pe care mi le-ai arătat chiar tu.” Este o scrisoare din care reiese atâta modestie și atâta bunătate, încât, pentru o clipă, Martha se întreabă dacă drumul ei în viață nu ar fi fost mai bun alături de el. Dar nu: în absența Corei, Edward Burton e cel pe care-l dorește, cu lungile lui tăceri și cu mâinile sale pricepute, camaradul și prietenul ei.

În mod ciudat, dorința și dorul de Cora nu sunt mai puternice în Bethnal Green decât erau în Foulis Street, în Colchester ori în casa cenușie de lângă parcul comunal din Aldwinter. Este nestrămutată, de neclintit, ca Steaua Polară, și nu are de ce s-o caute. Nici nu regretă anii în care i-a fost companioană: înțelege schimbările aduse de trecerea vremii și faptul că ce era necesar odată, nu mai este necesar acum. În plus (ridică privirea de la mașina de scris, îl vede pe Edward încruntându-se deasupra planurilor sale, pune mâna pe o revistă care îi publicase de curând un articol), doar o femeie cu viața săracă are o singură ambiție: aceea de a fi iubită. Ea are lucruri mai importante de făcut.

În camerele lui Luke Garrett de pe Pentonville Road are loc o adevărată uniune a spiritelor. Există

momente în care fiecare dorește din tot sufletul ca celălalt să-și găsească sfârșitul pe fundul Blackwaterului, dar nu există cuplu mai devotat cât e Tamisa de lungă.

La începutul lui noiembrie, Spencer își părăsește casa din Queen's Gate (pe care o consideră din ce în ce mai mult a fi mai curând un motiv de jenă) și se mută cu prietenul său. Luke simte că e de datoria lui să protesteze o vreme (n-are el nevoie de infirmieri, mersi; n-are chef să mai vadă pe nimeni niciodată; dintotdeauna l-a găsit pe Spencer a fi un companion deosebit de enervant!), însă adevărul este că se bucură. Mai mult, Spencer a adus la viață o maximă de pe vremuri, legată de salvarea unei vieți, și subliniază în mod regulat că, pentru că Luke îl salvase de la moarte, Spencer era acum atât proprietatea, cât și responsabilitatea lui.

— Sunt sclavul tău, cum s-ar spune, subliniază el în timp ce atârnă o fotografie cu mama lui lângă portretul lui Ignaz Semmelweis.

Mâna mutilată nu dă niciun semn de vindecare semnificativă: copcile au fost îndepărtate, cicatricea nu este mai mare decât ar fi fost de așteptat, capacitatea tactilă există, însă cele două degete se încăpățânează să stea încovoiate spre interiorul palmei și mânuiesc cu dificultate orice este mai subțire și mai delicat decât o furculiță. Luke acceptă conștiincios (dar și morocănos) să facă niște exerciții cu o bandă din cauciuc, însă mai mult mânat de speranță decât de așteptări realiste. Spectrul Corei se află mereu în fața lui. Se gândește cu multă plăcere la două scenarii, ambele la fel de improbabile: primul este că are să sufere o necroză în urma căreia va rămâne un invalid nenorocit pe viață, ce supurează întruna și duhnește îngrozitor, iar ea va fi atât de mișcată, încât va avea remușcări toată viața; cel de-al doilea este că el va găsi o vindecare pentru mâna lui și imediat după aceea va face o operație atât de dificilă și de îndrăzneată, încât va dobândi peste noapte o faimă răsunătoare, iar odată cu asta va dobândi și adorația ei

neputincioasă, pe care o va respinge disprețuitor, în public.

În ciuda promisiunilor făcute, lui îi lipsește capacitatea lui Spencer de a iubi umil și în tăcere, fără speranța ca sentimentele să-i fie împărtășite. Aversiunea implacabilă față de Cora îl motivează mult mai bine decât îndemnurile lui Spencer de a mânca un mic dejun consistent („Ești tare slab și nu-ți stă chiar bine...”). Spencer – mai înțelept decât îl cred cei din jur – înțelege foarte bine ceea ce Luke nu pricepe: că ura și iubirea sunt despărțite de un vâl atât de străveziu, încât ar fi suficient ca ea să-l atingă pentru a cădea imediat pe partea cealaltă.

Însă nu doar sentimentele și loialitatea sunt cele care îl mână pe Luke până la magazin să cumpere cotlete de porc pentru cină, nu doar ele îl fac pe Spencer să-și cam forțeze prietenul să iasă din casă pentru a merge la câte o conferință sau a lua cina. Aranjamentul lor are și un aspect pragmatic: Spencer l-a păcălit pe Luke să se întoarcă la Spitalul Royal Borough, unde în trecut a fost și chirurg, și pacient, propunându-i o soluție. Propria dexteritate de chirurg nu s-a comparat niciodată cu a lui Luke, asta este adevărat. Dar e suficient de bun și chiar mai bun decât alții. Ceea ce-i lipsește lui (recunoaște Spencer cu voioșie) sunt curajul și viziunea prietenului său, pentru care fiecare rană și fiecare boală reprezintă nu o amenințare, ci o oportunitate bine-venită de a-și demonstra talentul. În acest caz, propune el, nu ar putea alcătui un soi de simbioză, în care mâinile lui să acționeze ca un substitut pentru mâinile lui Luke?

— Îți promit că n-am să gândesc deloc. Mi-ai zis întotdeauna că nu-s prea bun la așa ceva, spune el și deschide larg ușa sălii de operație, triumfător, sperând că imaginea acesteia are să fie irezistibilă.

Și chiar este: mirosul de fenol, sclipirea bisturiilor pe tăvile lor din inox, mormanul de măști spălate și apretate, toate au asupra lui Luke efectul unui șoc electric. Nu a mai pus piciorul acolo de când i-a fost cusută mâna, gândindu-se că ar fi fost

ca și cum ar fi pus un vas cu mâncare în fața unui om hămesit, care nu poate ajunge la el. Însă imaginea acelei încăperi îl revigorează – umbra stejarului-spânzurătoare, care părea să-l însoțească peste tot, dispare, în sfârșit –, trupul pe jumătate gârbovit pare din nou inundat de o rezervă uluitoare de energie. Apoi intră Rollings, mângâindu-și barba și aruncând o privire spre Spencer. Spune nonșalant, ca și cum de-abia i-ar fi venit ideea:

— Tocmai a venit o fractură compusă de tibie – e făcută țandări, din câte am văzut – și omul nu-și permite să plătească operația. N-ar vrea unul dintre voi să arunce o privire?

Vine ziua de duminică, iar William Ransome este în amvon. Vede un geam crăpat în fereastra din partea de vest a bisericii și-și propune să-l repare. Vede strana întunecată, cu brațul plin de așchii, și-și îndepărtează-privirea. Nu sunt prea mulți enoriași prezenți la slujbă, acum că nu mai există nicio amenințare terifiantă care să-i facă să caute iertarea Domnului. Dar credincioșii adunați acolo sunt veseli: *Lasă-ne acum gândurile fericite*, cântă ei, dorindu-le numai bine vecinilor. Potcoavele au fost date jos din Stejarul Trădătorului, cu excepția uneia aflate atât de sus, încât e posibil să atârne pe ramura aceea până când nimeni n-are să-și mai aducă aminte ce scop avusese. Will a menționat o singură dată Șarpele – dubla iluzie, teama lor bazată pe o fantasmă –, ascunzând aluzia într-o referire binevoitoare la Grădina Edenului. Enoriașii pleacă fără nicio îndoială că au fost caraghioși, dar era de înțeles, și hotărâsc ca de acum înainte să nu mai răspândească asemenea povești.

Coboară treptele înguste ale amvonului (menajându-și genunchiul stâng, care în ultima vreme l-a cam durut dimineța) și îi întâmpină grăbit pe cei care așteaptă la ușă, care se opresc lângă poarta cu umbrar.

— Miercuri după-amiază am să vin cu siguranță... Nu, nu Psalmul 46, poate că vă gândiți

la 23? Da, vă transmite dragostea ei: i-ar fi plăcut mult să poată fi și ea aici.

Dar toate sunt iertate. Este privit cu mai multă indulgență decât până acum: încă se mai vorbește despre femeia din Londra care îi venea una-două la ușa. Se știe cum își adusese soția pe brațe din mlaștină. Oamenii știu că nu este fără pată, iar lucrul acesta îl face și mai prețios: nu e asemenea oțelului, ci asemenea argintului. În plus, știu cu toții ce-l așteaptă dincolo de ușa casei parohiale, de ce se grăbește mereu să ajungă acasă – soția lui cu ochi albaștri, care se plimbă prin parcul comunal cam o dată pe săptămână, înfășurată în haine până la urechi, luând aer și salutându-și vecinii, apoi întorcându-se fără suflare în camera ei cu draperii grele. Sătenii îi lasă daruri pe pragul casei: sirop de măceșe și alune de pădure, lasă cartoline și batiste atât de mici și de delicate, încât nu pot fi folosite deloc.

Will își scoate gulerul preoțesc, aruncă cât acolo haina neagră, aproape cu aceeași nerăbdare cu care apoi și le pune la loc. Stella îl așteaptă, cuibărită ca o pisicuță sub o pătură, întinzând brațele spre el:

— Povestește-mi cu cine te-ai întâlnit și ce ți-au spus, îi cere ea, binedispusă și pusă pe bârfă.

Bate ușor pe locul de lângă ea, îndemnându-l să se așeze acolo, și sunt din nou copii – râd, glumesc pe seama altora, folosesc vorbe de-ale lor de mult uitate, care n-ar fi avut sens dacă le-ar fi auzit altcineva. Însă nu le aude nimeni – casa este goală, copiii au plecat pentru o vreme, iar în absență s-au transformat în adevărate legende:

— Mai știi cum zicea Jo...! spun părinții care suferă de dor. Mai știi cum făcea James, mai știi cum era John!

Găsesc o plăcere dulce-amăruie în durerea de a-i dori alături, un dor ce poate fi ostoit cu un simplu bilet de tren.

Will – întotdeauna sufocat de încăperile mici, de tavanele joase, cu mușchii durându-l pentru că nu mai sunt folosiți la fel de mult – se transformă în

menajeră și în mamă, uneori își încinge la brâu un șorț și-i face Stellei o friptură-surpriză sau spală așternuturile. Doctorul Butler vine din Londra și se declară mulțumit: acum e doar o chestiune de gestionare a bolii, le spune el, iar aceasta poate fi făcută cel mai bine acasă, cu condiția să fie luate precauțiile necesare. Se spală pe mâini cu săpun antiseptic și-l sfătuiește și pe Will să facă la fel.

Ca întotdeauna, dintre ei doi Stella e cea mai fericită, simțindu-se treptat tot mai liberă și mai detașată, cu vecele ridicate, pregătită pentru vântul ce are s-o poarte departe. Suferă de dorul copiilor – uneori nu-și dă seama dacă este iubirea pentru ei sau boala cea care o lasă fără suflare pe marginea patului – dar (spune ea) nimic nu e mai prețios decât cei mici. Iar dacă Tatăl lor din ceruri cunoaște zborul fiecărei rândunici, cum ar putea să nu aibă grijă ca John să nu sară în stradă în fața unui autobuz londonez?

Când se gândește la Șarpele din Essex – și se gândește, dar destul de rar –, o face cu un soi de milă, uitând că în cele din urmă nu fusese decât din carne, din lemn și din frică. *Bietul monstru*, își spune ea, *nu s-a putut pune cu mine*. Uneori devine neliniștită, își caută caietul albastru, însă el a fost luat de mult de marea din estuar, hârtia și cusăturile lui destrăându-se în întunecatul Blackwater.

Will se plimbă zilnic pe câmpurile pe care grâul de iarnă scoate căpșorul tulpinilor atât de subțiri, de delicate, încât are senzația că merge printre fire de catifea verde. Speră că, dacă se va strădui suficient, va reuși să-și țină inima în frâu, să nu se gândească la Cora atâta vreme cât se află în Aldwinter. Iese apoi în pădurea golașă, pe lângă drumul ce duce spre Colchester, spre mlaștina de la Blackwater. Abia acolo o scoate, ca și cum ar fi ținut-o ascunsă în haină, și o scrutează în lumina zilei și în strălucirea perlată a lunii, întorcând-o pe toate părțile: în definitiv, ce este ea pentru el? Nu-și poate găsi liniștea. Nu îi e dor de ea, pentru că pare atât de

prezentă lângă el, în lichenii gălbui care îmbrățișează ramurile golașe de fagi, în vânturelul pe care l-a văzut o dată plutind printre stejari, cu coada-i înfoiată tremurând. Când ajunge la treptele verzi – culoarea lor este acum estompată, covorul de iarbă este plin de noroi – se gândește la mâna ei nerăbdătoare pe tivul fustei, la gustul ei. Și atunci se prăbușește, bineînțeles. Dar asta nu e toată povestea, acesta nu e lucrul cel mai rău. Ce simplu ar fi dacă ar fi așa, cât de vrednic de dispreț! Dar adevărul este (și el rămâne adeptul adevărului) că atunci când încearcă să găsească cuvântul care să o descrie cel mai bine, nu găsește nimic mai potrivit, mai sincer decât „E prietena mea”.

Cu toate astea, nu-i scrie, nu simte nevoia să o facă. Ea îi trimite semne prin norii ce desenează forme stranii pe cer, prin expresiile pe care el le-a împrumutat de la ea, prin cicatricea de pe obraz. Își imaginează că tot așa îi trimite și el mesaje, că lunga lor conversație continuă așa, în tăcere, ca o frunză de platan ce se învâрте încetișor în aer și plutește spre pământ.

*Cora Seaborne
Foulis Street, nr. 11
Londra W1*

Dragă Will,

Iată-mă din nou în Foulis Street, de data aceasta singură.

Martha a plecat la Edward – pe jumătate soție, pe jumătate co-conspiratoare –, dar încă o simt prezentă aici, în mirosul de lămâie al pernei mele, în felul în care sunt așezate farfuriile. Frankie a plecat la școală și îmi trimite scrisori de acolo, lucru pe care nu l-a mai făcut niciodată. Epistolele îi sunt scurte, iar scrisul e ordonat de parcă a ieșit dintr-o tiparniță. Semnează Fiul tău, Francis, ca și cum crede că aș putea uita cine este. Luke e în curs de vindecare, însă mai mult datorită lui Spencer decât mulțumită mie.

Merg din cameră-n cameră, trăgând cearșafurile care protejează mobila de praf, și îmi trec ușor degetele peste fiecare scaun, peste fiecare masă. Cea mai mare parte a timpului mi-o petrec în bucătărie, unde arde mereu focul în sobă: pictez și scriu, îmi cataloghez comorile din Essex. Nu sunt cine-știe-ce – un amonit, bucăți de dinți, cochilia perfect albă a unei moluște –, dar ce-am găsit al meu să fie! Sunt comorile mele.

Mănânc câte un ou la cină, beau o Guinness și citesc Brönte și Hardy, Dante și Keats, Henry James și Conan Doyle. Însemnez paginile, mă-ntorc să recitesc și văd că am subliniat pasajele care cred că ți-ar plăcea și ție. Apoi desenez Șarpele

din Essex pe margine, înzestrându-l cu aripi zdravene, gata de zbor.

Îmi priește singurătatea. Îmi pun bocancii vechi și haina bărbătească, uneori îmbrac o cămașă din mătase, dar nimeni nu știe ce se ascunde dedesubt. Cu atât mai puțin eu.

Ieri-dimineață am mers până la Clerkenwell și am stat lângă porțile de fier pe la care curge râul Fleet, am ascultat și mi-am imaginat că aud apele tuturor râurilor pe care le-am văzut vreodată – capul Fleetului, în Hampstead, unde mă jucam când eram mică, Tamisa cea largă, Blackwater, cu secretele lui, atât de neinteresante.

Apoi șuvoiul m-a purtat până la țărmul Essexului, până la mlaștini și la plajele cu pietriș; am simțit pe buze gustul aerului sărat, ce seamănă atât de bine cu cel al stridiilor. Mi-am simțit inima despicându-se, așa cum am simțit și atunci, pe treptele verzi din pădurea întunecată, așa cum simt și acum. Parcă mi-a fost smuls ceva, iar în același timp mi-a fost dăruit ceva.

Simt pe spate soarele călduț ce pătrunde pe fereastră, aud cântecul unei cinteze. Sunt ruptă în bucăți și sunt vindecată, vreau totul și nu vreau nimic, te iubesc și sunt mulțumită fără tine.

Chiar și așa, vino repede la mine!
CORA SEABORNE

Nota autoarei

Sunt îndatorată atât de multor cărți ce au deschis calea spre o epocă victoriană care seamănă așa de tare cu vremurile pe care le trăim acum, încât am senzația că mi-o amintesc perfect.

Volumul *Inventing the Victorians* de Matthew Sweet, publicat în anul 2002, pune la îndoială imaginea unei ere puritane, subjugate de religie și de niște maniere imposibil de înțeles. Dimpotrivă, autorul ne arată un secol al XIX-lea al marilor magazine, al firmelor faimoase, al apetitului sexual și al fascinației față de lucrurile stranii.

O carte mai curând obscură, scrisă de un reverend anonim din Essex, *Man's Age in the World According to Holy Scripture and Science*, publicată în anul 1865, schițează portretul unui cleric care nu considera credința și rațiunea două lucruri ce se exclud. Mă amuză să mi-o imaginez pe un raft al bibliotecii lui William Ransome.

În *Victorian Homes*, volum publicat în 1974, David Rubinstein colăționează povești despre criza locuințelor sociale, despre proprietari avari, chirii astronomice și tot felul de șicane politice. Toate acestea și-ar putea găsi fără nicio problemă locul în ziarele de mâine. *The Bitter Cry of Outcast London* (1883) este o compilație făcută de reverendul Andrew Mearns și poate fi găsit cu ușurință pe internet. Trasează câteva paralele ilogice între sărăcie și lipsa unei virtuți morale – paralele care îi pot părea familiare cititorului, fiind și astăzi prezente în retorica politică modernă.

Cei care își imaginează femeile din epoca victoriană ca victime ale unor crize de isterie, sub privirile indulgente ale soților mustăcioși, ar face bine să citească biografia lui Eleanor Marx, de Rachel Holmes – publicată în anul 2013. În prefața cărții, autoarea scrie: „Feminismul a început în anii 1870, nu în 1970”.

În ceea ce privește documentarea cu privire la tratarea tuberculozei – și în special cu privire la efectele acestei boli asupra minții –, îi sunt extrem de recunoscătoare lui Helen Bynum, atât pentru corespondența pe care a avut bunăvoința de a o purta cu mine, cât și pentru cartea *Spitting Blood* (2012). Totodată, în volumul *The Sick Rose* (2014) de Richard Barnett am găsit descrierea sfâșietoare a tulburătoarei frumuseți aduse de boală și de suferință.

Măreața operă a lui Roy Porter, *The Greatest Benefit to Mankind: A Medical History of Humanity from Antiquity to the Present* (1999), analiza sa asupra istoriei chirurgiei, în *Blood and Guts* (2003), și volumul lui Peter Jones, *A Surgical Revolution* (2007), s-au dovedit de o valoare neprețuită în încercarea mea de a schița gândirea și eforturile medicale ale doctorului Luke Garrett. Erorile și lacunele de ordin medical – ca și de orice alt ordin – din acest roman îmi aparțin întru totul, bineînțeles.

Descrierea *spes pthisica* de care suferă Stella Ransome a fost profund influențată de *Bluets* a lui Maggie Nelson, o remarcabilă meditație asupra dorinței și a suferinței, privite printr-o lentilă albastră.

Vești stranii din Essex, pamfletul care avertiza sătenii din Henham-on-the-Mount în legătură cu prezența Șarpelui din Essex, este adevărat. Puteți vedea atât originalul din anul 1669, cât și facsimilul lui Miller Christy din anul 1885 la British Library. Există, de asemenea, o copie a facsimilului la biblioteca publică din Saffron Walden, în Essex, unde a fost tipărit pentru prima oară. Titlurile celor patru părți ale romanului sunt preluate din textul pamfletului.

„Dragonii-de-mare” ai lui Mary Anning sunt expuși în Muzeul de Istorie Naturală din Londra.

Mulțumiri

Primele și cele mai afectuoase mulțumiri i le adresez dragului meu Rob, a cărui companie este o nesecată sursă de interes și de farmec, el fiind primul care mi-a povestit legenda Șarpelui din Essex.

Le sunt profund recunoscătoare, ca întotdeauna, lui Hannah Westland și lui Jenny Hewson, pentru înțelepciunea și sprijinul pe care mi le-au oferit, precum și pentru straniul lor obicei de a mă cunoaște mai bine decât mă cunosc eu însămi: să lucrez alături de ele este o adevărată onoare și o mare bucurie. Totodată, aș dori să le mulțumesc lui Anna-Marie Fitzgerald, Flora Willis, Ruth Petrie, Emily Berry, Zoe Waldie și lui Lexie Hamblin – m-au ajutat nespus de mult.

Le mulțumesc membrilor familiei mele, care au fost întotdeauna buni și răbdători cu mine, în special Ethan și Amelie, neînfricați călători prin spațiu și timp. În același timp, le sunt recunoscătoare și celor trei micuțe muze: Dotty, Mary și Alice.

Îi mulțumesc Louisei Yates, cea dintâi cititoare a mea și profesoara mea; lui Helen Bynum, care a fost teribil de amabilă și m-a sfătuit în chestiunile care țin de tuberculoză; lui Helen Macdonald, pentru îndrumarea oferită în ceea ce privește florile și păsările.

O mare parte din cartea aceasta a fost scrisă la Biblioteca din Gladstone, unde cred că umbra mea zăbovește neîncetat la același mic birou. Aș dori să le mulțumesc tuturor prietenilor de acolo, în mod deosebit lui Peter Francis.

Pentru răbdarea, prietenia și înțelepciunea lor, trebuie să îmi exprim iubirea și recunoștința față de Michelle Woolfenden, Tom Woolfenden, Sally Roe, Sally Craythorne, Holly O'Neill, Anna Mouser, Jon Windeatt, Ben Johncock, Ellie Eaton, Kate Jones și Stephen Crowe. Le sunt recunoscătoare pe veci

scriitorilor care m-au primit cu bunătate și înțelegere, pe mulți dintre ei admirându-i ani întregi înainte de a ne împrieteni. Le mulțumesc în special lui Sarah Waters, John Burnside, Sophie Hannah, Melissa Harrison, Katherine Angel și Vanessa Gebbie. Doamnelor de la FOC, primele care m-au auzit citind fragmente din carte, le transmit toată afecțiunea mea.

Nu aș fi reușit să scriu romanul fără sprijinul Consiliului pentru Artă, sprijin pentru care sunt profund recunoscătoare, ca și pentru ajutorul oferit de Sam Ruddock și de Chris Gribble de la Centrul Scriitorilor din Norwich.



Sarah
PERRY

ȘARPELE DIN ESSEX

Cartea anului 2016 la Waterstones
Cartea anului 2017 la British Book Awards
Roman nominalizat la Premiul Costa 2016
și la Baileys Women's Prize for Fiction în 2017

După moartea soțului ei,
Cora Seaborne începe o viață nouă în Colchester,
un satuc englez, în care se zvoneste
că miticul Șarpe din Essex, care odinioară stătea
în ținutul mlaștinos, s-ar fi întors în parohia Aldwinter.

Amatoare de științe ale naturii, Cora este convinsă
că ceea ce localnicii au drept o creatură magică
poate fi un exemplar dintr-o specie nedescoperită.

William Ransome, vicarul parohiei locale,
pe de altă parte, consideră că zvonurile sunt doar
rodul lipsei de credință adevărată.

O legătură stransă se creează între Cora și Will
în ciuda diferențelor dintre ei, pe măsură ce amândoi
încearcă să deslușească misterul Șarpei din Essex.

Poveste spusă cu multă grație și inteligență,
Șarpele din Essex este înainte de toate o carte
despre dragoste și multe forme
pe care ea le poate lua.

„Dacă Charles Dickens și Bram Stoker ar fi scris
împreună un mare roman victorian, care el ar fi
fost mai bun decât Șarpele din Essex?”

The Guardian



- ^[1] Unitate de măsură pentru distanță folosită în Marea Britanie și în Statele Unite ale Americii, echivalentă cu 90 de centimetri (n. tr.).
- ^[2] În engleză *Auld lang syne*, expresie care constituie și titlul unui celebru poem al autorului scoțian Robert Burns, transformat ulterior într-un cântec devenit tradițional pentru sărbătorile de iarnă în țările anglofone (n. tr.).
- ^[3] Referire la versurile unui vechi cântecel și joc pentru copii, în Marea Britanie: „Portocale și lămâi,/ Bat clopotele de la St Clement’s” (n. tr.).
- ^[4] Clopote aflate în vecinătatea Palatului Westminster, consacrate sub numele *division bells*; bat atunci când membrii Camerei Comunelor sau ai Camerei Lorzilor se află în dezacord, având la dispoziție opt minute, din momentul în care răsună clopotele, pentru a hotărî cum vor vota în chestiunea respectivă (n. tr.).
- ^[5] „Este ca un diavol!” – în lb. fr. în orig. (n. tr.).
- ^[6] „Arta de a muri” – în lb. latină în orig. (n. tr.).
- ^[7] Unitate de măsură pentru distanță folosită în Marea Britanie și în Statele Unite ale Americii, echivalentă cu 1,6 kilometri (n. tr.).
- ^[8] Picior – unitate de măsură pentru lungime, folosită în Marea Britanie și în Statele Unite ale Americii, echivalentă cu 30,4 centimetri (n. tr.).
- ^[9] Pulbere explozivă, obținută din amestecarea nitroglicerinei cu nitroceluloză și petrolatum (n. tr.).
- ^[10] Creatură legendară în estul Angliei; un fantomatic câine negru, uriaș, care pășește fără zgomot și despre care se spune că ar prevesti moartea (n. tr.).
- ^[11] Icenii – trib briton, parte din familia populațiilor celte (n. tr.).
- ^[12] Soția conducătorului tribului briton al icenilor, locuitori ai Norfolkului din ziua de azi; după moartea soțului său, Boadicea a condus răscoala antiromană din anul 61 (n. tr.).
- ^[13] Unitate de măsură pentru volum, folosită în Marea Britanie și în Statele Unite ale Americii, echivalentă cu 4,5 litri (n. tr.).
- ^[14] Joc de cuvinte în limba engleză – o formă foarte apropiată a numelui localității, *Auldwinter*; înseamnă „bătrâna iarnă” (n. tr.).
- ^[15] Teren bogat în săruri minerale solubile, cu fertilitate scăzută; asemenea terenuri se formează adesea pe litoral, în urma acțiunii valurilor și a mareelor (n. tr.).
- ^[16] Navă de mari dimensiuni, rapidă, cu pânze și cel puțin trei catarge, folosită mai ales în a doua parte a secolului al XIX-lea (n. tr.).

- ^[17] Personaj central al poveștii redată într-o melodie folk; traducerea literală a numelui este Ion Orz, iar personajul este personificarea importantei recolte de orz și a produselor obținute din aceasta (n. tr.).
- ^[18] „Strada înaltă” (n. tr.).
- ^[19] Referire la un pasaj din piesa *Macbeth* de William Shakespeare: „O mîncărime-n mîini îmi zice/ Că ceva rău sosește aice!” (n. tr.).
- ^[20] Acru, unitate de măsură pentru suprafață, folosită în Marea Britanie și în Statele Unite ale Americii, echivalentă cu 4.000 de metri pătrați (n. tr.).
- ^[21] În *Vechiul Testament*, Leviatanul este descris ca un monstru marin, uriaș, stăpîn al oceanelor și simbol al puterii răului (n. tr.).
- ^[22] Inch – unitate de măsură pentru lungime folosită în Marea Britanie și în Statele Unite ale Americii, echivalentă cu 2,5 centimetri (n. tr.).
- ^[23] Strigă – pasăre răpitoare de noapte, asemănătoare cu bufnița (n. tr.).
- ^[24] Vers din poemul *Ozymandus* de Percy Bysshe Shelley (n. tr.).
- ^[25] Referire la *Coșofana hoată*, opera în două acte a compozitorului italian Gioachino Rossini, în care o servitoare e cîț pe ce să fie spînzurată pentru furtul unor obiecte din argint, pentru ca în al doisprezecelea ceas să se descopere că acestea fuseseră furate de o coșofană și ascunse în turla bisericii (n. tr.).
- ^[26] Raportul oficial, sub forma unui proces-verbal, în care este consemnat conținutul ședințelor Camerei Lorzilor și ale Camerei Comunelor (n. tr.).
- ^[27] Poem fantezist scris de Lewis Carroll, ce are drept subiect uciderea unei creaturi numite Jabberwock (n. tr.).
- ^[28] Nume dat tuberculozei, expresie consacrată de John Bunyan în cartea *Viața și moartea domnului Badman* (1680) (n. tr.).
- ^[29] Imn creștinesc, *Amazing Grace* (n. tr.).
- ^[30] Fiica cea mică a lui Karl Marx, a trăit între anii 1855 și 1898, fiind și ea o figură proeminentă a mișcării socialiste (n. tr.).
- ^[31] Bovril este o pastă densă ce conține extract din carne de vită, putînd fi transformată în băutură prin amestecarea cu apă. Rezultatul este similar unei supe (n. tr.).
- ^[32] Sărbătoare cu o veche tradiție în emisfera nordică, celebrată în ziua de 1 mai (n. tr.).
- ^[33] Joc de cuvinte în limba engleză: *to cleave apart* („a despica”) și *to cleave to* („a se lipi de”) (n. tr.).

^[34] Cutty Sark, unul dintre ultimele clipere (navă rapidă, cu pânze, cu cel puțin trei catarge) britanice, construit în anul 1869 (n. tr.).

^[35] Luna vânătorului, fenomen astronomic prin care Luna pare de culoare portocalie sau roșie; are loc în luna octombrie (n. tr.).

^[36] Sărbătoare celebrată mai ales în Marea Britanie, Noaptea lui Guy Fawkes poartă numele unuia dintre participanții la un complot eșuat de asasinare a regelui James I, în anul 1605; festivitățile tradiționale presupun, în primul rând, aprinderea unor focuri de tabără sau jocuri de artificii (n. tr.).

CUPRINS

Ajunul Anului Nou

I Vești stranii din Essex

Ianuarie

Februarie

Martie

II Străduiți-vă din toate puterile

Aprilie

Mai

III Să stați mereu de veghe

Iunie

Iulie

August

IV Aceste ultime vremuri ale răzvrătirii

Septembrie

Noiembrie

Nota autoarei

Mulțumiri

Table of Contents

Ajunul Anului Nou	5
I Vești stranii din Essex	8
Ianuarie	9
Februarie	29
Martie	99
II Străduiți-vă din toate puterile	142
Aprilie	143
Mai	184
III Să stați mereu de veghe	236
Iunie	237
Iulie	281
August	291
IV Aceste ultime vremuri ale răzvrătirii	314
Septembrie	315
Noiembrie	430
Nota autoarei	441
Mulțumiri	443